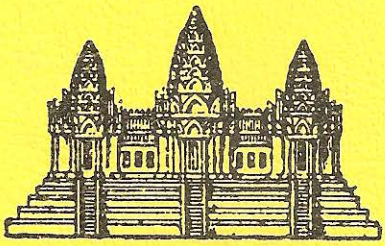

ជ្រោះ
ថ្មែជិដកជាម្ចាស់
នឹង
សេចក្តីប្រែជារាសាខ្មែរ
ទុនយជិដក
ជាមហាទុក្ខ បរមទុរាគ
១

វេញ្ចកណ្ឌនឹងជាវជិកុកណ្ឌ

ពោះពុម្ពលើកទី ២

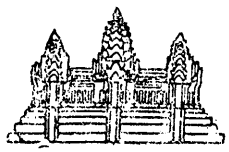

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

៣ ស ២៤៩៧

បឋមោ ភាគោ

ឆមោ តណ្ហុ ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

វេរញ្ជកណ្ឌំ

[១] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា វេរញ្ជាយំ
វិហរតិ នឡេរុបុចិមន្ទមូលេ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធឹ
បញ្ចមត្តេហិ ភិក្ខុសតេហិ ។ អស្សោសិ ខោ វេរញ្ជោ
ព្រាហ្មណោ សមណោ ខលុ ភោ គោតមោ សក្យបុត្តោ
សក្យកុលា បព្ពជិតោ វេរញ្ជាយំ វិហរតិ នឡេរុបុចិ-
មន្ទមូលេ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធឹ បញ្ចមត្តេហិ
ភិក្ខុសតេហិ ។ តំ ខោ បន ភវន្តំ គោតមំ ឯវំ
កល្យាណោ កិត្តិសទ្ទោ អព្ភុគ្គតោ ឥតិបិ សោ
ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ

ភាគទី ១

សូមធម៌ស្តារប្ញើបបង្គំ បំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាអរហន្ត សម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គនោះ ។

វេរញ្ជកណ្ឌ

[១] សម័យនោះ ព្រះសម្មុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្បែរដើមស្តៅ ជាលំនៅរបស់នាឡុយក្ស ជិតស្រុកវេរញ្ជា ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃមានប្រមាណច្រើនចំនួន ៥០០ រូប ។ វេរញ្ជព្រាហ្មណ៍(១) បានឮច្បាស់ (នូវដំណឹងនោះហើយ ទើបប្រកាសសេចក្តីថា) ម្នាលគ្នាយើង បានឮថា ព្រះសមណគោតម ជាសក្យបុត្រចេញចាកសក្យត្រកូល ទៅទ្រង់ព្រះផ្នួស ឥឡូវមកគង់នៅក្បែរដើមស្តៅ ជាលំនៅរបស់នាឡុយក្ស ជិតស្រុកវេរញ្ជា ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃមានប្រមាណច្រើនចំនួន ៥០០ រូប ។ កិត្តិសព្ទដ៏ពីពេរបស់ព្រះគោតមដ៏ចំរើននោះ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គាយ សុះសាយ យ៉ាងនេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ទ្រង់ព្រះនាមថា អរហំ ព្រោះព្រះអង្គផ្ទាយចាកសេចក្តីសៅហ្មងគ្រប់យ៉ាង ថា សម្មាសម្ពុទ្ធោ ព្រោះព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវញេយ្យធម៌ទាំងពួង ដោយប្រពៃចំពោះព្រះអង្គ ថា វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ

, ១ ក្នុងអដ្ឋកថា ថា ព្រាហ្មណ៍នេះឈ្មោះ ឧទយៈ ដែលហៅថា វេរញ្ជៈ គឺហៅតាមឋានស្រុកវេរញ្ជាជាស្រុករបស់គាត់នៅ ។

ថ្ងៃទី ១៦ ខែតុលា ឆ្នាំ ២០០៦

สุภเถเร โลกวิทู ภควนฺตเก ปุริสทมฺมสารถิ สตฺถา
เทวมนุสฺสานํ พุทฺโธ ภควาติ เสา ๙ทิ โลกาทิ
สเทวกา สมารกา สพฺรหฺมกา สสฺสมณพฺราหฺมณิ
ปชา สเทวมนุสฺสา สยเมว อภิญฺญา สจฺฉิกตฺวา ปเวเทติ
เสา ธมฺมิ เทเสติ อาทิกลฺยาณิ มชฺฌกลฺยาณิ
ปริโยสานกลฺยาณิ สาตฺถิ สพฺยญฺชนิ เกวล-
ปริปุณฺณิ ปริสุทฺธิ พฺรหฺมจริยิ ปกาเสติ สาธุ
โข ปน ตถารูปานิ อรหตา ทสฺสนิ โหตีติ ฯ

(๒) อถโข เวเทหา พฺราหฺมณา เยน
ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควตา
สทฺธิ สมฺโมทิ สมฺโมทนียิ กถิ

ព្រោះព្រះអង្គបរិបូណ៌ ដោយវិជ្ជានិងចរណៈគឺសេចក្តីចេះដឹងនិងកិរិយាដែលបុគ្គលគប្បីប្រព្រឹត្ត ថា សុគតោ ព្រោះព្រះអង្គមានដំណើរល្អ ទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ថា លោកវិទូ ព្រោះព្រះអង្គជ្រាបច្បាស់នូវត្រៃលោក ថា អនុត្តរោ ព្រោះព្រះអង្គប្រសើរ ដោយសីលាទិគុណ រកបុគ្គលណាមួយស្មើគ្មាន ថា បុរិសទម្មសារថិ ព្រោះព្រះអង្គជាអ្នកទូន្មាននូវបុរសដែលគួរទូន្មានបាន ថា សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ព្រោះព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ថា ពុទ្ធោ ព្រោះព្រះអង្គបានត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ថា ភគវា ព្រោះព្រះអង្គលែងវិលត្រឡប់មកកាន់កំណើតថ្មីទៀត ព្រះអង្គបានត្រាស់ដឹង ហើយទ្រង់ប្រកាសបំភ្លឺបំពោះព្រះអង្គនូវលោកនេះ ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក បំពោះពួកសត្វ ទ្រង់ញុំាងនូវពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេព និងមនុស្សដ៏សេស ហើយទ្រង់ប្រកាស ទ្រង់សំដែងធម៌ ពីពេះបទដើម បទកណ្តាលនិងបទចុង ព្រះអង្គប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្ថនិងព្យញ្ជនៈដ៏ពេញបរិបូណ៌បរិសុទ្ធទាំងអស់ ក៏ដំណើរដែលបានឃើញ បានដួបនឹងព្រះអរហន្តទាំងឡាយ មានសភាពយ៉ាងហ្នឹង ជាការប្រពៃពេក ។

(๒) គ្រានោះ វេរញ្ជព្រាហ្មណ៍ក៏ចូលសំដៅទៅត្រង់ទីដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលពាក្យរាក់ទាក់ សំណេះ

สมาสนิยเมน วิคฺคหวากฺยานิ ปกฺขิปิตฺวา ปกฺขิปิตฺวา ฉินฺทิตพฺพานิ ฉินฺทิตฺวา ฉินฺทิตฺวา ปทมาลา สมฺปาทิตพฺพา สุตฺตปฺปเทสุ ปเน เอตฺตกมฺปิ อวตฺวา เอตฺตโก ปเนตฺถ วินิจฺฉโย เอตฺตโก สมาสวิคฺคโห เอตฺตกา ปทมาลา ปทตฺถา[1] ปกาสิตา อนฺตเร ปเนตฺถ อนุปฺปตฺเต อกิจฺจเกติ จ ปตฺวาเทติ จ อาสเนน จ ฉินฺนตนฺตีติ จ ตยิทนฺ เอตฺตก เอตฺถ จ ยาว จ ตาว อนุปฺปตฺเต อกิจฺจเกติ จ ปตฺวาเทติ จ อาสเนน จ ฉินฺนตนฺตีติ จ ตยิทนฺ เอตฺตก จ สมฺปฺปเตติ จ นามนฺติ เอตฺถ ปกาสิตา สเนวาเถร เอวาเถร สมาวาเถร ลเฆฺวเถร สสฺสมฆา-

---

๑ ม. ปทตฺถ ๑

សំណាលនៅកន្លែងដ៏មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យ ដែលគួរនឹងពាក្យដែលគួរលឹកឡើងឲ្យកើតសេចក្តីសិនិទ្ធស្មោលហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ កាលដែលវេរញ្ជព្រាហ្មណ៍អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ផ្តើមពាក្យនេះក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ខ្ញុំបានឮពាក្យថា ព្រះសមណគោតម មិនសំពះ មិនក្រោកទទួលព្រាហ្មណ៍ចាស់ឆ្កួយដែលចាស់គ្រាំគ្រា ជាព្រឹទ្ធាចារ្យ មានអាយុច្រើន រស់នៅបានយូរឆ្នាំមកហើយ មានអាយុក៏ជ្រុលចូលមកកន្លងបច្ឆិមវ័យហើយ ទោះបីគ្រាន់តែអញ្ជើញហៅវេរញ្ជព្រាហ្មណ៍ទំនងនោះឲ្យអង្គុយលើអាសនៈ (ព្រះអង្គក៏មិនធ្លាប់) បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ពាក្យដែលខ្ញុំបានឮមកនោះ ជាប្រាកដថា ព្រះគោតមដ៏ចំរើន មិនសំពះ មិនក្រោកទទួលព្រាហ្មណ៍ចាស់ឆ្កួយដែលចាស់គ្រាំគ្រា ជាព្រឹទ្ធាចារ្យ មានអាយុច្រើន រស់នៅយូរឆ្នាំមកហើយ មានអាយុក៏ជ្រុលចូលមកកន្លងបច្ឆិមវ័យហើយ ថា សូម្បីត្រឹមតែអញ្ជើញហៅវេរញ្ជព្រាហ្មណ៍ចាស់នោះឲ្យអង្គុយលើអាសនៈ (ព្រះអង្គក៏មិនធ្លាប់) បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន កិច្ចមានមិនសំពះជាដើមនោះ ជាទំនងពុំសមគួរឡើយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ក្នុងលោក (នេះ) ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពពួកសត្វព្រមទាំងសមណៈ

ព្រាហ្មណាយ បជាយ សនេវមនុស្សាយ យមហំ
អភិវាទេយ្យំ វា បច្ចុដ្ឋេយ្យំ វា អាសនេន វា និមន្តេយ្យំ
យំ បាំ ព្រាហ្មណា តថាគតោ អភិវាទេយ្យ វា
បច្ចុដ្ឋេយ្យ វា អាសនេន វា និមន្តេយ្យ ឥទ្ធាបិ តស្ស
វិបាកេយ្យាតំ ។ អារសុរចោ ភវំ គោតមោតំ ។ អត្ថំ ខ្វេស
ព្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន សម្មា វទ-
មានោ វទេយ្យ អារសុរចោ សមណោ គោតមោតំ យេ
តេ ព្រាហ្មណ រូបរសា សទ្ទរសា គន្ធរសា រសរសា
ផោដ្ឋព្វរសា តេ តថាគតស្ស បហីនា ឧច្ឆិន្នមូលា តាលា-
វត្ថុកតា អនភាវំ កតា[1] អាយតឹ អនុប្បាទធម្មា អយំ
ខោ ព្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន សម្មា
វទមានោ វទេយ្យ អារសុរចោ សមណោ គោតមោតំ

---

๑ ឥតាតំបិ ជាឡេ ។

ទីឆ៌ព្រាហ្មណ៍ ពាក្យដ៏មានមនុស្សជាសម្មតិទេព ទីឆ៌មនុស្សជ័រសេស តថាគត
មិនឃើញអ្នកណាមួយ ល្មមឲ្យតថាគតសំពះ ឬក្រោកទទួល ឬអញ្ជើញ
ហៅរកឲ្យអង្គុយលើអាសនៈនោះឡើយ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ព្រោះថា
បើតថាគតសំពះអ្នកណា ឬក្រោកទទួលអ្នកណា ឬអញ្ជើញហៅរក
អ្នកណាឲ្យអង្គុយលើអាសនៈ ក្បាលរបស់អ្នកនោះ ទីឆ៌ជាច់ធ្លាក់ចេញ
ចាកក ។ រៀរញ្ជព្រាហ្មណ៍ ក៏ពោលពាក្យច្រែងច្រោះ ទៅរកព្រះ
សាស្តាថា ព្រះគោតមដ៏ចំរើន ជាមនុស្សសោះកក្រោះ ឥតរសជាតិ
ទេតើ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគច្រឹត្រាស់តបថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍
ពិតមែន មានហេតុជាច្រើនឯ តួរឲ្យអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតមជា
មនុស្សសោះកក្រោះ ឥតរសជាតិ ដែលគេថានោះត្រូវហើយ ម្នាល
ព្រាហ្មណ៍ ពីព្រោះរសជាតិ គឺ រូប សំឡេង ក្លិន ឧជារស សម្ផស្ស
ទាំងប៉ុន្មាននោះ តថាគតបានលះស្រឡះហើយ បានផ្តាច់ផ្តិលឫសគល់
អស់ហើយ បានធ្វើវត្ថុសម្រាប់កើតទៀតឲ្យអស់រលីងដូចជាដើមត្នោត
ដែលគេកែបែលគាស់រំលើង ឲ្យលែងដុះតទៅទៀតហើយ ជាធម្មតាលែង
មានបែបភាពតទៅទៀតហើយ ជាធម្មតាលែងមានកំណើតតទៅខាងមុខ
ទៀតហើយ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម
ជាមនុស្សសោះកក្រោះ ឥតរសជាតិនោះ គឺត្រូវត្រឹមហេតុនេះឯង

เตา ๒ เตา ยำ ตุมฺเห สทฺทหถ ปเตฺตยถ ๆ อิเมหิ
ภวำ โคตมเมว ๆ อตฺถิ โขฺว ปน พฺราหฺมณา ปร-
ยาเยา เยน มำ ปริยาเยน สมฺมา วทมาโน
วเทยฺย อิเมหิ สมณา โคตมเมว เย เต
พฺราหฺมณา รูปโคตา สทฺทโคตา ตนฺตโคตา ราส-
โคตา ชาติปถโคตา เต ตถาคตสฺส ปหีนา อุจฺฉิน-
มูลา ตาลาวตฺถุกตา อนภาวำ กตา อายตึ
อนุปฺปาทธมฺมา อยำ เตา พฺราหฺมณา ปริยาเยา เยน
มำ ปริยาเยน สมฺมา วทมาโน วเทยฺย อิเมหิ
สมณา โคตมเมว เตา ๒ เตา ยำ ตุมฺเห สทฺทหถ
ปเตฺตยถ ๆ ยถาปริยาปนฺเน ภวำ โคตมเมว ๆ

ប៉ុន្តែមិនមែនត្រូវត្រង់ហេតុ ដែលអ្នកឯងនិយាយសំដៅនោះទេ ។ ព្រាហ្មណ៍ពោលថា ព្រះគោតមដ៏ចំរើន គ្មានគ្រឿងបរិភោគទេតើ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ពិតមែន មានហេតុជាច្រើន គួរឲ្យអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាមនុស្សគ្មានគ្រឿងបរិភោគ ដែលគេថានោះត្រូវហើយ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ពីព្រោះគ្រឿងបរិភោគ គឺរូប សំឡេង ក្លិន រស សម្ផស្សទាំងប៉ុន្មាននោះ តថាគតបានលះស្រឡះហើយ បានផ្តាច់ផ្តិលឫសគល់អស់ហើយ បានធ្វើតុសម្រាប់កើតទៀតឲ្យអស់រលីង ដូចជាដើមត្នោត ដែលគេកែបែលគាស់រំលើង ឲ្យលែងដុះតទៅទៀតហើយ ជាធម្មតាលែងមានបែបភាពតទៅទៀតហើយ ជាធម្មមិនមានកំណើតតទៅខាងមុខទៀតទេ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាមនុស្សគ្មានគ្រឿងបរិភោគនោះ គឺជាសំដីត្រូវត្រង់ហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែមិនមែនត្រូវត្រង់ហេតុ ដែលអ្នកឯងនិយាយសំដៅនោះទេ ។ ព្រាហ្មណ៍ពោលថា ព្រះគោតមដ៏ចំរើន ជាអ្នកពោលពាក្យឃាត់កិច្ចការ ថាមិនត្រូវធ្វើទេតើ ។

អត្ថំ ខ្វេស ព្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន សម្មា វទមានោ វទេយ្យ អកតិរិយាវាទោ សមណោ គោតមោតំ អហញ្ចិ ព្រាហ្មណ អកតិរិយំ វទាមិ កាយទុច្ចរិតស្ស វចីទុច្ចរិតស្ស មនោទុច្ចរិតស្ស អនេ-កវិហិតានំ ចាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ អកតិរិយំ វទាមិ អយំ ខោ ព្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន មំ បរិយា-យេន សម្មា វទមានោ វទេយ្យ អកតិរិយាវាទោ សមណោ គោតមោតំ នោ ច ខោ យំ ត្វំ សញ្ញាយ វទេសិតំ ។ ទុច្ចេនវាទោ អវំ គោតមោតំ ។ អត្ថំ ខ្វេស ព្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន សម្មា វទមានោ វទេយ្យ ទុច្ចេនវាទោ សមណោ គោតមោតំ អហញ្ចិ ព្រាហ្មណ ទុច្ចេនំ វទាមិ រាគស្ស ទោសស្ស មោហស្ស អនេកវិហិតានំ ចាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ

ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ពិតមែន មានហេតុជាច្រើន តួវឲ្យអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកពោលពាក្យឃាត់កិច្ចការថា មិនត្រូវធ្វើ ដែលគេថានោះត្រូវហើយ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ព្រោះ តថាគតប្រកាន់និយាយហាមឃាត់ថា មិនត្រូវអ្នកណាមួយ ធ្វើកាយទុច្ចរិត វចីទុច្ចរិត មនោទុច្ចរិតឡើយ តថាគតតែងនិយាយហាមឃាត់ថា មិនត្រូវអ្នកណាមួយ ធ្វើនូវធម៌ជាំងឡាយជាអកុសលដ៏ក្រៃលែនប្រការនោះឡើយ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកពោលពាក្យឃាត់កិច្ចការថា មិនត្រូវធ្វើនោះ គឺជាសំដីត្រូវតែងហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែមិនមែនត្រូវតែងហេតុ ដែលអ្នកឯងនិយាយសំដៅនោះទេ ។ ព្រាហ្មណ៍ពោលថា ព្រះគោតមដ៏ចំរើន ជាអ្នកពោលពាក្យកាត់ផ្តាច់ផ្តិលទេតើ ។ ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ពិតមែន មានហេតុជាច្រើន តួវឲ្យអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកពោលពាក្យកាត់ផ្តាច់ផ្តិល ដែលគេថានោះត្រូវហើយ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ព្រោះ តថាគតប្រកាន់និយាយថា ឲ្យសត្វកាត់ផ្តាច់ផ្តិលនូវរាគៈ ទោសៈ មោហៈ តថាគតតែងនិយាយថា ឲ្យសត្វកាត់ផ្តាច់នូវធម៌ជាំងឡាយ ជាអកុសលដ៏អាក្រក់ ច្រើនយ៉ាងនោះចេញ

ឧបេច្ច វន្ទាមិ អយំ ខោ ព្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន សម្មា វទមានោ វទេយ្យ ឧបេច្ច ឯនោ សមណោ គោតមោតិ នោ ច ខោ យំ តុំ សង្ឃាយ វទេសីតិ ។ ដេកុច្ច ភវំ គោតមោតិ ។ អត្ថំ ខ្វេស ព្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន សម្មា វទមានោ វទេយ្យ ដេកុច្ច សមណោ គោតមោ-តិ អហញ្ចិ ព្រាហ្មណ ដិកុច្ចាមិ[1] តាយទុច្ចរិតេន វចីទុច្ចរិតេន មនោទុច្ចរិតេន អនេកវិហិតានំ ទាបតានំ អកុសលានំ ឯម្ហានំ សមាបត្តិយា ដិកុច្ចាមិ[1] អយំ ខោ ព្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន សម្មា វទមានោ វទេយ្យ ដេកុច្ច សមណោ គោតមោតិ នោ ច ខោ យំ តុំ សង្ឃាយ វទេសីតិ ។ វេនយិកោ ភវំ គោតមោតិ ។ អត្ថំ ខ្វេស ព្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន សម្មា វទមានោ វទេយ្យ វេនយិ-កោ សមណោ គោតមោតិ ។ អហញ្ចិ ព្រាហ្មណ វិនយាយ ឯម្ហំ ទេសេមិ ភគស្ស នោ សស្ស មោ មាស្ស

---

១ ឥមេសុ ទ្វីសុ ឋានេសុ ដេគុច្ឆំ វិកាមីតិបិ ពាហៅ ទិស្សតិ ។

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកពោលពាក្យផ្តាច់ផ្តិលនោះ គឺត្រូវត្រង់ហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែមិនមែនត្រូវត្រង់ហេតុ ដែលអ្នកឯងនិយាយសំដៅនោះទេ ។ ព្រាហ្មណ៍ពោលថា ព្រះគោតមដ៏ចំរើន ជាអ្នកខ្ចីមរអើមណាស់ ទេតើ ។ ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ពិតមែន មានហេតុជាទំនង គួរឲ្យអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកខ្ចីមរអើម ដែលគេថានោះត្រូវហើយ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ព្រោះ តថាគតខ្ចីមសេចក្តីប្រព្រឹត្តិអាក្រក់ ដោយកាយ វាចា ចិត្ត តថាគតខ្ចីមសេចក្តីប្រកបចិត្តផ្តេកផ្តិតទៅរកអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏អាក្រក់ច្រើនប្រការ (នោះណាស់) ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកខ្ចីមរអើមនោះ គឺត្រូវត្រង់ហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែមិនមែនត្រូវត្រង់ហេតុ ដែលអ្នកឯងនិយាយសំដៅនោះទេ ។ ព្រាហ្មណ៍ពោលថា ព្រះគោតមដ៏ចំរើន ជាអ្នកបំផ្លាញទេតើ ។ ព្រះលោកនាថជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ពិតមែន មានហេតុជាទំនង គួរឲ្យអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកបំផ្លាញ ដែលគេថានោះត្រូវហើយ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ព្រោះ តថាគតសំដែងធម៌ចំពោះផ្លូវប្រតិបត្តិ ដែលបំផ្លាញបង់នូវរាគៈ ទោសៈ មោហៈ

อเนกวิเธ นานปฺปการเก อกุสลานํ ธมฺมานํ
วินยาย ธมฺมํ เทเสติ อยํ เขา พฺราหฺมณ ปริยา-
เยา เยน มํ ปริยาเยน สมฺมา วเทมาโน วเทยฺย
วเทยฺโย กา สมโณ โคตมโต นาม ธ เขา ยํ ตุ
สทฺธาย วเทสีติ ฯ ตปสฺสี กาโร โคตมโต ฯ
อตฺถ เขฺว พฺราหฺมณ ปริยาเยา เยน มํ ปริยา-
เยน สมฺมา วเทมาโน วเทยฺย ตปสฺสี สมโณ
โคตมโต ตปนียาหิ พฺราหฺมณ ธาปเก อกุ-
สเล ธมฺเม วทามิ กายทุจฺจริตํ วจีทุจฺจริตํ มโนทุจฺจริตํ
ยสฺส เขา พฺราหฺมณ ตปนียา ธาปกา อกุสลา
ธมฺมา ปหีนา อุจฺฉินฺนมูลา ตาลาวตฺถุกตา อนภาวं
กตา อายตึ อนุปฺปาทธมฺมา ตมหา ตปสฺสีติ
วเทมิ ตถาคตสฺส เขา พฺราหฺมณ ตปนียา
ธาปกา อกุสลา ธมฺมา ปหีนา อุจฺฉินฺนมูลา

ពាក្យគេតសំដែងធម៌ចំពោះផ្លូវប្រតិបត្តិ ដែលរំលងបង់នូវអកុសលធម៌ទាំង
ឡាយដ៏អាក្រក់ច្រើនប្រការ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកផងគេថា ព្រះ
សមណគោតម ជាអ្នកបំផ្លាញនោះ គឺត្រូវត្រង់ហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែមិនមែន
ត្រូវត្រង់ហេតុ ដែលអ្នកឯងនិយាយសំដៅនោះទេ ។ ព្រាហ្មណ៍ក្រោល
ថា ព្រះគោតមដ៏ចំរើន ជាអ្នកជុតកំដៅទេតើ ។ ព្រះសព្វញ្ញូជាម្ចាស់
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ពិតមែន មានហេតុជាខ្នងឯង គួរឲ្យអ្នក
ផងគេថា ព្រះសមណគោតមជាអ្នកជុតកំដៅ ដែលគេថានោះត្រូវហើយ
ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ព្រោះតថាគតប្រកាន់និយាយថា ការប្រព្រឹត្តិអាក្រក់
ដោយកាយ វាចា ចិត្ត ជាទីតាំងនៃសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ជាអកុសលធម៌ដ៏
អាក្រក់ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏អាក្រក់ ដែលជាទីតាំងនៃសេចក្តីក្តៅ
ក្រហាយ (នោះ) បើអ្នកណាបានលះបង់ស្រឡះហើយ បានផ្តាច់ផ្តិលឫស
តល់អស់ហើយ បានធ្វើវត្ថុសម្រាប់កើតទៀត ឲ្យអស់រលីងដូចដើមត្នោត
ដែលគេកែបែលគាស់រំលើង ឲ្យលែងដុះតទៅទៀតហើយ បានធ្វើឲ្យលែង
មានបែបភាពតទៅទៀតហើយ ឲ្យជាធម៌លែងមានកំណើតតទៅខាងមុខ
ទៀតហើយ តថាគតហៅអ្នកនោះថា អ្នកជុតកំដៅ ម្នាលព្រាហ្មណ៍
អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏អាក្រក់ជាទីតាំងនៃសេចក្តីក្តៅក្រហាយ (នោះ)
តថាគតឯងបានលះបង់ស្រឡះហើយ បានផ្តាច់ផ្តិលឫសតល់អស់ហើយ

ตาลาวตฺถุกตา อนภาวํ กตา อายตึ อนุปฺปาท-
ธมฺมา อยํ เม พฺราหฺมณ ปริยาเยน เจว มํ
ปริยาเยน สมฺมา วทมาโน วเทยฺย ตปสฺสี
สมโณ โคตมโต นาม จ เม ยสฺ สทฺธาย
วเทยฺยาติ ฯ อปตฺถเก หิ โคตมโต ฯ อตฺถิ เขฺว
พฺราหฺมณ ปริยาเยน เจว มํ ปริยาเยน สมฺมา
วทมาโน วเทยฺย อปตฺถเก สมโณ โคตมโต
ยสฺส เม พฺราหฺมณ อายตึ ปฏิสนฺธิยา
ปุนพฺภวาภินิพฺพตฺติ ปหีนา อุจฺฉินฺนมูลา ตาลาวตฺถุกตา
อนภาวํ กตา อายตึ อนุปฺปาทธมฺมา ตมหํ
อปตฺถิกตฺวา วทามิ ตถาคตสฺส เม พฺราหฺมณ อายตึ
ปฏิสนฺธิยา ปุนพฺภวาภินิพฺพตฺติ ปหีนา อุจฺฉินฺนมูลา

ជាន់ខ្ពស់ក្នុងសម្រាប់កើតទៀត ឲ្យអស់រលីង ដូចជាដើមត្នោត ដែលគេកាត់ចៃលគាស់រំលើង ឲ្យលែងដុះតទៅទៀតហើយ ជាន់ធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាពតទៅទៀតហើយ ឲ្យជាធម្មលែងមានកំណើតតទៅខាងមុខទៀតហើយ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកដុតកំដៅនោះគឺត្រូវត្រង់ហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែមិនមែនត្រូវត្រង់ហេតុ ដែលអ្នកឯង្គនិយាយសំដៅនោះទេ ។ ព្រាហ្មណ៍ពោលថា ព្រះគោតមដ៏ចំរើន ជាមនុស្សត្រឹតកំណើតទេតើ។ ព្រះដ៏មានជាគ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ពិតមែនហើយ មានហេតុជាទំនង គួរឲ្យអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាមនុស្សត្រឹតកំណើត ដែលគេថានោះត្រូវហើយ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ព្រោះកិរិយាដេកក្នុងគភ៌តទៅទៀត ដំណើរកើតក្នុងគភ៌តទៅមុខទៀត បើអ្នកណាបានលះបង់ស្រឡះហើយ ជាន់ផ្តាច់ផ្តិលឫសគល់អស់ហើយ ជាន់ធ្វើវត្ថុសម្រាប់កើតទៀត ឲ្យអស់រលីង ដូចជាដើមត្នោត ដែលគេកាត់ចៃលគាស់រំលើង ឲ្យលែងដុះតទៅទៀតហើយ ជាន់ធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាពតទៅទៀតហើយ ឲ្យជាធម្មលែងមានកំណើតតទៅខាងមុខទៀតហើយ តថាគតហៅអ្នកនោះថា អ្នកឥតកំណើត ម្នាលព្រាហ្មណ៍ កិរិយាដេកក្នុងគភ៌តទៅទៀត ដំណើរកើតក្នុងគភ៌តទៅមុខទៀត (នោះ) តថាគតឯង៎ជាន់លះបង់ស្រឡះហើយ ជាន់ផ្តាច់ផ្តិលឫសគល់អស់ហើយ

ตาณาวตฺตกรา อนตาโร กตา อายสฺมา อนุรุทฺธนฺติ
อยญฺเจ พฺราหฺมณา ปริยาเยน ยเทว มยา ปริยา-
เยน สทฺธา วิหิตาเยว ภิยฺยา อปตฺติกา สรณาย
เจตาปิตา จ เจ ยญฺจ สทฺธาย วิเนยฺยาติ ฯ

(๓) เสยฺยถาปิ พฺราหฺมณา กุกฺกุฏิยา อณฺฑานิ
อฏฺฐ วา ทส วา ทฺวาทส วา ตานสฺสุ กุกฺกุฏิยา
สทฺธา อธิสยิตานิ สทฺธา ปริเสทิตานิ สทฺธา
ปริภาวิตานิ เยหิ นุ โข เตสํ กุกฺกุฏจฺฉาปกานิ
ปฐมตรํ ปาทนขสิขาย วา มุขตุณฺฑเกน วา
อณฺฑกোสํ ปทาเลตฺวา สোตฺถินา อภินิพฺภิชฺเชยฺยุ
กินฺติ สฺวาสฺสุ วจนียา เอเตฺถว วา กรินฺเถว วนฺติ ฯ
เอเตฺถตสฺส ภควา เจตสา เจตปริยายมาชานาติ เอส
เหตฺถ เจตสา เจตปริยายมาชานาติ ยาว อรหตฺตมฺปิ ฯ
เอวเมว โข อหญฺจ พฺราหฺมณา อิมาสญฺจ
อาปตฺติกฺขนฺธานญฺจ วุฏฺฐานาย ปฏิญฺญาย

បានធ្វើវត្តសម្រាប់កើតទៀត ឲ្យអស់លើង ដូចជាដើមត្នោត ដែលគេ
កែ្រលែគាស់រំលើង ឲ្យលែងដុះតទៅទៀតហើយ បានធ្វើឲ្យលែងមាន
បែបភាពតទៅទៀតហើយ ឲ្យដាច់បែលែងមានកំណើតតទៅខាងមុខទៀត
ហើយ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកដឹងគេថា ព្រះសមណៈគោតម ជា
មនុស្សត្រឹតកំណើតនោះ ពិត្រូវត្រែង់ហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែបុគ្គលមែនត្រូវត្រែង់
ហេតុ ដែលអ្នកឯងនិយាយសំដៅនោះទេ ។

(៣) ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ប្រៀបដូចជាពងមាន់ទាំង ៣ ក្តី ១០ ក្តី
១៦ ក្តី ពងមាន់ទាំងនោះ ពីមេមាន់ក្រាបដោយប្រពៃហើយ ធ្វើឲ្យកក់
ក្តៅដោយប្រពៃហើយ ឲ្យចាប់ភ្ញុំពងជាមេដោយប្រពៃហើយ (លុះដល់
វេលាញាស់) កំបណ្តាកូនមាន់ទាំងនោះ កូនមាន់ណា មុំឈាយសម្បក
ពង ដោយចុងក្រចកដើង ឬដោយចុងចំពុះ ហើយញាស់ចេញមកដោយ
ស្រួលមុនគេបំផុត បើដូច្នេះតើ អ្នកផងគួរហៅកូនមាន់នោះថា កូនច្បង
ឬកូនពៅហ៎ំ ។ ព្រាហ្មណ៍ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន
(កូនមាន់នោះ) គេគួរហៅថា កូនច្បង ព្រោះវាជាបងគេបំផុត ។ ព្រះ
សាស្តាទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ កាលបើពួកសត្វ ដូចជាពង
ហាន់ កើតហើយ មានវិជ្ជាគឺសេចក្តីស្ងប់ ដូចជាសម្បកពងកំពុងរួបរឹត

อาวุโสคาโคสมา ปธานวิรหิตา ฯเปฯ อนุตฺตรา สมฺมาสมฺโพธิ อหเมสมฺหิ สมฺมาสมฺโพธิ เสยฺยถาปิ พฺราหฺมณา เอวเมว พฺราหฺมณา ปาจีนโต อาคจฺฉนฺติ ปจฺจุคฺคมนาย อหเมวมสฺมิ ปจฺจุคฺคโต นาหเมตฺถ พฺราหฺมณา อาคจฺฉามิ นิสีทนฺติ พฺราหฺมณา อาสนานิ ปญฺญาเปนฺติ ปาทา ธุวนฺติ ปาทา มกฺขนฺติ ปาทา ปาทปีฐานิ ปาทกถลิกา อุปนิกฺขิปนฺติ อหเมตฺถ พฺราหฺมณา นิสีทามิ ยถา ตถา ตตฺถ ยาทิสา ตาทิสา ปุพฺเพ ตาทิสา ปจฺฉา ยาทิสา ปจฺฉา ตาทิสา อิทานิ ยาทิสา อิทานิ ตาทิสา อนาคเตปิ ยาทิสา อนาคเต ตาทิสา ตสฺมาติห พฺราหฺมณา เอวญฺจ เอวญฺจ สิกฺขิตพฺพนฺติ ฯ

ตตฺถ ปธานวิรหิตาติ ปธานวิรหิตา ปธานวิรหิตา ปธานวิรหิตา

ក្នុងលោក មានតែតថាគតម្នាក់ឯង ដែលទំលាយសម្បកពង គឺសេចក្តីល្ងង់ ហើយត្រាស់ដឹងខ្លួនឯង ដោយប្រពៃ នូវសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណ ដែលមិនមានគុណជាតឯទៀត ប្រសើរជាងឡើយ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតឯងជាចម្បង ជាបុគ្គលប្រសើរបំផុតជាងសត្វលោក ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ព្យាយាមតថាគតបានតាំងផ្តើមហើយ មិនបន្ធូរបន្ធយទេ តាំងស្មារតី តថាគតក៏ប្រឹងមិនឲ្យមានក្ងាត់ កាយសោតក៏ស្ងប់រម្ងាប់ មិនក្រវល់ក្រវាយ ចិត្តក៏ឋិតល្អជាចិត្តមានអារម្មណ៍តែមួយ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតឯង លុះដល់ច្រកដ ជាស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ច្រកដជាស្ងាត់ចាកធម៌ទាំងឡាយ ជាអកុសលហើយ ក៏ចូលដល់បឋមជ្ឈាន ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈវិចារៈ មានបីតិនឹងសុខ ដែលកើតអំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ជាអារម្មណ៍នៅហើយ ។ លុះតថាគតចូលទៅជិតរម្ងាប់វិតក្កៈ វិចារៈ រួចហើយ ក៏បានចូលដល់ទុតិយជ្ឈាន ជាទីផូរផង់ប្រព្រឹត្តទៅខាងក្នុង មានសភាពជាចិត្តខ្ពស់ឯក គ្មានវិតក្កៈវិចារៈ មានតែបីតិនឹងសុខ កើតពីសមាធិនៅហើយ ។ លុះលះបង់បីតិចេញហើយ តថាគតជាបុគ្គលព្រងើយ ចាន់សតិមានសេចក្តីដឹងច្បាស់នៅហើយ តថាគតរសោយសុខដោយកាយផង អរិយបុគ្គលតាំងឡាយ តែងសំដែងនូវបុគ្គល ដែលបានតតិយជ្ឈានណាថា ជាបុគ្គលមានចិត្តព្រងើយ

สตินฺทฺริยพลโพชฺฌงฺคมคฺคงฺคานิ ฉ ผสฺสาทโย ปญฺจ ขนฺธา ทฺวาทสายตนานิ อฏฺฐารส ธาตุโย ทุกฺขสจฺจนฺติ ปชานาติ ฯ ตณฺหา ปุนพฺภวิกา นนฺทีราคสหคตา ตตฺรตตฺราภินนฺทินี เสยฺยถีทํ ฯ กามตณฺหา ภวตณฺหา วิภวตณฺหา รูปตณฺหา อรูปตณฺหา นิโรธตณฺหา ทิฏฺฐิคตานิ ฉ ผสฺสาทโย ปญฺจ ขนฺธา ทฺวาทสายตนานิ อฏฺฐารส ธาตุโย สมุทยสจฺจนฺติ ปชานาติ ฯ ตสฺเสว ตณฺหาสงฺขาตสฺส สมุทยสฺส อปฺปวตฺติ นิโรธสจฺจนฺติ ปชานาติ ฯ ตณฺหานิโรธาย ปฏิปทา อริยมคฺโค เสยฺยถีทํ ฯ สมฺมาทิฏฺฐิ สมฺมาสงฺกปฺโป สมฺมาวาจา สมฺมากมฺมนฺโต สมฺมาอาชีโว สมฺมาวายาโม สมฺมาสติ สมฺมาสมาธิ ฉ ผสฺสาทโย ปญฺจ ขนฺธา ทฺวาทสายตนานิ อฏฺฐารส ธาตุโย ทุกฺขนิโรธคามินิปฏิปทาสจฺจนฺติ ปชานาติ ฯ ตสฺเสว ตณฺหาสงฺขาตสฺส สมุทยสฺส อปฺปวตฺติ นิโรธสจฺจนฺติ ปชานาติ ฯ ตณฺหานิโรธาย ปฏิปทา อริยมคฺโค เสยฺยถีทํ ฯ สมฺมาทิฏฺฐิ สมฺมาสงฺกปฺโป สมฺมาวาจา สมฺมากมฺมนฺโต สมฺมาอาชีโว สมฺมาวายาโม สมฺมาสติ สมฺมาสมาธิ ฉ ผสฺสาทโย ปญฺจ ขนฺธา ทฺวาทสายตนานิ อฏฺฐารส ธาตุโย ทุกฺขนิโรธคามินิปฏิปทาสจฺจนฺติ ปชานาติ ฯ อิติ อชฺฌตฺตา วา ธมฺมานุปสฺสี วิหรติ ฯ พหิทฺธา วา ธมฺมานุปสฺสี วิหรติ ฯ อชฺฌตฺตพหิทฺธา วา ธมฺมานุปสฺสี วิหรติ ฯ สมุทยธมฺมานุปสฺสี วา ธมฺมสฺมึ วิหรติ ฯ วยธมฺมานุปสฺสี วา ธมฺมสฺมึ วิหรติ ฯ สมุทยวยธมฺมานุปสฺสี วา ธมฺมสฺมึ วิหรติ ฯ อตฺถิ ธมฺมาติ วา ปนสฺส สติ ปจฺจุปฏฺฐิตา โหติ ยาวเทว ญาณมตฺตาย ปฏิสฺสติมตฺตาย ฯ อนิสฺสิโต จ วิหรติ น จ กิญฺจิ โลเก อุปาทิยติ ฯ เอวมฺปิ ภิกฺขุ ธมฺมานุปสฺสี วิหรติ ฯ

๑ ฉ. ม. อนญฺญาตญฺญสฺสามีติ ฯ

ជាអ្នកមានស្មារតី មានប្រក្រតីនៅជាសុខ ឥឡូវតថាគតក៏បានដល់នូវតតិ-
យជ្ឈាននោះហើយនៅ ។ ព្រោះលះបង់នូវសេចក្តីសុខផង ព្រោះលះ
បង់នូវសេចក្តីទុក្ខផង ព្រោះរំលត់នូវសោមនស្សទំនឹងទោមនស្ស អំពីមុន
ផង តថាគតបានចូលដល់ចតុត្ថជ្ឈានឥតទុក្ខ ឥតសុខ មានសតិដ៏ស្អាត
ព្រោះឧបេក្ខាហើយនៅ ។ កាលដែលចិត្តខ្ជាប់ខ្ជួន បរិសុទ្ធផូរផង់ មិន
មានកិលេស ប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មង ជាចិត្តទន់ សមគួរដល់កម្ម
ជាចិត្តទឹងធឹង មិនញាប់ញ័រ យ៉ាងនេះហើយ តថាគតឯង ក៏បាន
បង្អោនចិត្តបួលទៅ ក្នុងបុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ (ញាណជាគ្រឿង
រលឹកជាតិមុនបាន) ។ តថាគតឯង ក៏រលឹកជាតិដែលបានអាស្រ័យនៅ
មកអំពីមុន ជាអនេកជាតិ ។ រលឹកជាតិបានដូចម្តេច ។ រលឹកបាន
១ ជាតិ ២ ជាតិ ៣ ជាតិ ៤ ជាតិ ៥ ជាតិ ១០ ជាតិ ២០ ជាតិ ៣០ ជាតិ
៤០ ជាតិ ៥០ ជាតិ ១០០ ជាតិ ១ ពាន់ជាតិ ១ សែនជាតិក៏បាន រលឹក
បានច្រើនសំវដ្តកប្ប ច្រើនវិវដ្តកប្ប ច្រើនសំវដ្តវិវដ្តកប្បក៏បាន ដូច្នេះ
ថា តថាគតបានកើតក៏ឯកតថាណោះ មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មាន
គោត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ ទទួល
សុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុប៉ុណ្ណោះ តថាគតច្យុតចាកអត្តភាពនោះ

อมุตฺร ขุทฺธาธิ ตตฺราหาสิ ฯ ปาณาเปา ฯ ปาตเกา ฯ ปาณ-
ฆาตา ฯ มหาเปา ฯ สุขทุกฺขปฏิสเวที ฯ มายุปาย-
ยาเปา ฯ ตโต จุโต ฯ ปทูปปชฺชิ ฯ ตตฺ สาหารา
สุขเวทิ อเนกวิเธ ปุพฺเพนิวาสา อนุสฺสรามิ ฯ
อยา เม ปฐมา พฺราหฺมณา ปฐวิยา ปฐเม ยาเม
ปฐมา วิชฺชา อวิชฺชา วิหตา วิชฺชา อุปฺปนฺนา
ตโม วิหโต อาโลโก อุปฺปนฺโน ยถา อปฺป-
มตฺตสฺส อาตาปิโน ปหิตตฺตสฺส วิหรโต ฯ อยา
เม ทุติยา พฺราหฺมณา ปฐมา อภิชาติ อโหสิ
กุกฺกุฏปฺปโตกสฺเสว อณฺฑโกสสฺมา ฯ โส ปาฏิ สมา-
ปชฺชิ ฯ ปาตเต ปาฏิสนฺธิ ปาฏิโยคาเต อนนฺตเร ปาตฺ

ហើយបានទៅកើតក្នុងកាលណោះ ដែលទៅកើតក្នុងកាលនោះ តថាគត
ក៏មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ
មានអាហារយ៉ាងនេះ បានទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់
អាយុប៉ុណ្ណោះ តថាគតឯងច្យុតចាកអត្តភាពនោះហើយ មកកើតក្នុង
កាលនេះ ។ តថាគតរលឹកតាមនូវជាតិ ដែលអាស្រ័យនៅពីមុន បានច្រើន
ជាតិ ព្រមទាំងអាការៈព្រមទាំងឧទ្ទេសយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍
បឋមវិជ្ជានេះហើយ ដែលតថាគតបានត្រាស់ដឹង ក្នុងយាមជាដំបូងនៃរាត្រី
លុះដល់សេចក្តីលង្ងិតបាត់ទៅ សេចក្តីចេះដឹងក្រៀកដ ក៏កើតឡើង
ឯងឹតបាត់ទៅ ពន្លឺក៏កើតឡើងដល់តថាគត ដែលកំពុងអប្តុយប្រឹង
ស្មារតី មិនប្រហែសឆ្ងេរឆ្ងាំប្រឹងដុតបំផ្លាញកិលេស មានចិត្តមូលស្តុងឥត
មានទឹកនាដល់កាយនឹងដីរឹតឡើយ ដូចជាបណ្តិតទាំងឡាយ ដែលបាន
នូវបឋមវិជ្ជាន៎ុះដូច្នោះដែរ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ នេះឯងជាបឋមវិជ្ជាដែល
តថាគតបានត្រាស់ដឹងហើយ ដូចជាកូនមាន់ញាស់ចេញចាកសម្បុកពង ។
កាលដែលចិត្តខ្ចាប់ខ្ជួនបរិសុទ្ធផូរផង់ មិនមានកិលេស ប្រាសចាកសេចក្តី
សៅហ្មង ជាចិត្តទន់សមគួរដល់កម្ម ជាចិត្តនឹងធឹងមិនញាប់ញ័រយ៉ាង
នេះហើយ តថាគតទើបបង្អោនចិត្តចូលទៅកាន់ញាណ ដែលនាំឲ្យបាន
ត្រាស់ដឹងនូវចុតិនិងបដិសន្ធិនៃសត្វទាំងឡាយ គឺចុតូបបាតញាណ ។

សោ ធម្មេ បក្ខិត្តា វិសុទ្ធេ អតិក្កន្តមានុសកេ សត្តេ បស្សតិ ទិព្ពេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សតិ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្ពណ្ណេ សុគតេ ទុគ្គតេ យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានាតិ អយេ វត កោដ្ឋោ សត្តា កាយទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា វចីទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា មនោទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា អរិយានំ ឧបវាទកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកម្មសមាទានា តេ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបន្នា អយេ វា បន កោដ្ឋោ សត្តា កាយសុចរិតេន សមន្នាគតា វចីសុចរិតេន សមន្នាគតា មនោសុចរិតេន សមន្នាគតា អរិយានំ អនុបវាទកា សម្មាទិដ្ឋិកា សម្មាទិដ្ឋិកម្មសមាទានា តេ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតិំ សគ្គំ លោកំ[1] ឧបបន្នាតិ ។ ៧តិ ធម្មេន បក្ខិត្តា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សតិ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ

---

1 សព្ពលោកន្តរិបិ បាឋោ ។

តថាគតពិចារណាមើលនូវសត្វតាំងខ្លាយ ដែលច្យុតទំងចាប់បដិសន្ធិនាប
ថោតនឹងទុគ្គម មានសណ្ឋានល្អនឹងអាក្រក់ ទៅកាន់សុគតិទឹងទុគ្គតិ
ដោយចក្ខុ ដូចជាទិព្វដ៏បរិសុទ្ធ កែលែងជាងចក្ខុរបស់មនុស្សសាមញ្ញ
តំយើញច្បាស់នូវសត្វតាំងខ្លាយ ដែលអន្ទោលទៅតាមកម្មថា អើហ្ន៎
សត្វតាំងអម្បាលនេះ ប្រកបដោយកាយទុច្ចរិត ប្រកបដោយវចីទុច្ចរិត
ប្រកបដោយមនោទុច្ចរិត ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ ប្រកាន់មាំនូវកម្ម ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ
និយាយតំះដៀលអរិយបុគ្គលតាំងខ្លាយ សត្វតាំងនោះ លុះដល់រំលាង
ខន្ធ បន្ទាប់អំពីមរណៈ ក៏ទៅកើតឯអបាយ(១) ទុគ្គតិ(២)វិនិបាត(៣)
នរក(៤)មួយសោត អើហ្ន៎ សត្វតាំងអម្បាលនេះ ប្រកបដោយកាយ-
សុចរិត ប្រកបដោយវចីសុចរិត ប្រកបដោយមនោសុចរិត ជាសម្មាទិដ្ឋិ
ប្រកាន់មាំនូវកម្ម ជាសម្មាទិដ្ឋិ មិនតំះដៀលអរិយបុគ្គលតាំងខ្លាយ សត្វ
តាំងអម្បាលនោះ លុះដល់រំលាងខន្ធ បន្ទាប់អំពីមរណៈ ក៏ទៅកើត
ក្នុងលោកគឺសុគតិ(៥)ទឹងស្ថានសួគ៌(៦) ។ តថាគតពិចារណាមើលនូវ
សត្វតាំងខ្លាយ ដែលច្យុតទំងចាប់បដិសន្ធិ នាបថោកនឹងទុគ្គម

---

១ កំណើតសត្វតិរច្ឆាន ។ ២ ប្រេតវិស័យ ។ ៣ អសុរកាយដែលមានមហិទ្ធិឫទ្ធិដ៏ច្រើនក្លៀវ
ក្លាសុំនួងជាដើម ។ ៤ លោកដែលគ្មានសេចក្តីចំរើនមានប្រការច្រើន មានអវីចីនរកជាដើម ។
៥ សង្រ្គោះយកគតិរបស់មនុស្សក្លូលផង ។ ៦ ចំពោះយកឋានៃទេវតាតែម្យ៉ាង ។

សុវណ្ណោ ទុព្ភណ្ណោ សុគតោ ទុគ្គតោ យថាកម្មូបគេ
សត្តេ បជានាមិ ។ អយំ ខោ មេ ព្រាហ្មណ ឥត្ថិយា
មជ្ឈេមេ យោមេ ទុតិយា វិជ្ជា អនិកតា អវិជ្ជា វិហតា
វិជ្ជា ឧប្បន្នា តមោ វិហតោ អាលោកោ ឧប្បន្នោ
យថាតំ អប្បមត្តស្ស អាតាបិនោ បហិតត្តស្ស វិហរ-
តោ ។ អយំ ខោ មេ ព្រាហ្មណ ទុតិយា អភិនិព្ពិទា
អហោសិ កុក្កុដច្ឆាបកស្សេវ អណ្ឌកោសម្ហា ។
សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ
អនង្គណេ វិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ
ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ អាសវានំ ខយញ្ញាណាយ
ចិត្តំ អភិនិន្នាមេសឹ សោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ
អព្ភញ្ញាសឹ អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ យថាភូតំ អព្ភញ្ញា-
សឹ អយំ ទុក្ខនិរោធោតិ យថាភូតំ អព្ភញ្ញាសឹ អយំ
ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ អព្ភញ្ញាសឹ

មានសណ្ឋានល្អនឹងអាក្រក់ ទៅកាន់សុគតិនឹងទុគ្គតិ ដោយចក្ខុដូចជាទិព្វដ៏បរិសុទ្ធ រកែលែងជាឯចក្ខុរបស់មនុស្សសាមញ្ញ កំយើញច្បាស់នូវសត្វទាំងឡាយ ដែលអន្ទោលទៅតាមកម្ម ដោយប្រការដូច្នេះ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ វិជ្ជាទី ២ នេះឯងហើយ ដែលតថាគតបានត្រាស់ដឹងក្នុងយាមជាកណ្តាលនៃរាត្រី លុះដល់សេចក្តីល្ងង់ខ្លាត់ចាត់ទៅ សេចក្តីចេះដឹងច្បាស់ក៏កើតឡើង ងងឹតខ្លាត់ចាត់ទៅ ពន្លឺក៏កើតឡើងដល់តថាគតដែលកំពុងប្រឹងស្មារតី មិនប្រហែសធ្វេស ទំប្រឹងវុតបំផ្លាញកិលេស មានចិត្តមូលស្តុងឥតមានទំនាដល់កាយនឹងជីវិតឡើយ ដូចជាបណ្ឌិតទាំងឡាយដែលបាននូវវិជ្ជាទី ២ ន៎ុះដូច្នោះដែរ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ នេះឯងជាវិជ្ជាទី ២ ដែលតថាគតបានត្រាស់ដឹងហើយ ដូចជាកូនមាន់ដែលញាស់ចេញចាកសម្បកពង ។ កាលដែលចិត្តខ្ជាប់ខ្ជួន បរិសុទ្ធផ្សុផង់ មិនមានកិលេសច្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មង ជាចិត្តទន់ សមគួរដល់កម្ម ជាចិត្តនឹងឆាប់មិនញាប់ញ័រ យ៉ាងនេះហើយ តថាគតទើបបង្អោនចិត្តចំពោះទៅកន្លាណជាហេតុឲ្យបានអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ គឺអាសវក្ខយញ្ញាណ តថាគតក៏ដឹងច្រាកដតាមពិតថា នេះជាទុក្ខ ដឹងច្រាកដតាមពិតថា នេះជាហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ ដឹងច្រាកដតាមពិតថា នេះជាសេចក្តីរលត់ទុក្ខ ដឹងច្រាកដតាមពិតថា នេះជាបដិបទាឲ្យបានដល់នូវសេចក្តីរលត់ទុក្ខ

ឥមេ អាសវាតិ យេ ភិក្ខវេ អញ្ញាសិំ អយំ
អាសវសមុទយោតិ យេ ភិក្ខវេ អញ្ញាសិំ អយំ
អាសវនិរោធោតិ យេ ភិក្ខវេ អញ្ញាសិំ អយំ
អាសវនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យេ ភិក្ខវេ អញ្ញា-
សិំ តស្ស មេ ឯវំ ជានតោ ឯវំ បស្សតោ
កាមាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្চិត្ថ ភវាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្চិត្ថ(១)
អវិជ្ជាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្চិត្ថ វិមុត្តស្មឹ វិមុត្តមិតិ(២)
ញាណំ អហោសិ ខីណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ
កតំ ករណីយំ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ អញ្ញាសិំ ។
អយំ ខោ មេ ព្រាហ្មណ បឋមេ យាមេ
តតិយា វិជ្ជា អជ្ជិតតា អវិជ្ជា វិហតា វិជ្ជា ឧប្បន្នា
តមោ វិហតោ អាលោកោ ឧប្បន្នោ យថាតំ អប្ប-
មត្តស្ស អាតាបិនោ បហិតត្តស្ស វិហរតោ ។ អយំ
ខោ មេ ព្រាហ្មណ តតិយា អភិនិព្ពិទា អហោសិ
កុក្កុដបត្តបកសេវ្ហ អណ្ឌកោសម្ហាតិ ។

---

១ យោភុយ្យេន ជវោ បរំ ទិដ្ឋាសវាបីតិ អត្ថិ ។ ២ វិមុត្តម្ហីតិបិ ជាហេ ។

ដឹងច្បាស់តាមពិតថា ធម្មប៉ុណ្ណេះជាអាសវៈ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា ធម្មនេះជាហេតុនាំឲ្យកើតអាសវៈ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាសេចក្តីរលត់នៃអាសវៈ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាបដិបទាឲ្យដល់នូវសេចក្តីរលត់នៃអាសវៈ កាលដែលតថាគតដឹងយ៉ាងនេះ ឃើញយ៉ាងនេះ ចិត្តតថាគតក៏ផុតចាកកាមាសវៈ ចាកភវាសវៈ ចាកអវិជ្ជាសវៈ កាលបើចិត្តតថាគតបានរួចផុតស្រឡះហើយ ក៏ជ្រាបច្បាស់ដល់ឥតថាគតថា ចិត្តរួចផុតស្រឡះចាកអាសវៈហើយ ទាំងតថាគតក៏ដឹងច្បាស់ថា កំណើតរបស់អញអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយធម៌អញបានប្រព្រឹត្តគ្រប់គ្រាន់ហើយ សោឡសកិច្ច អញក៏បានធ្វើស្រេចហើយ កិច្ចដទៃដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍វិជ្ជាទី ៣ នេះហើយ ដែលតថាគតបានត្រាស់ដឹងក្នុងយាមជាបំផុតនៃរាត្រី លុះដល់សេចក្តីលង់ភ្លេចភ្លាត់បាត់ទៅ សេចក្តីចេះដឹងក៏កើតឡើង ដ៏ងឹតភ្លាត់បាត់ទៅ ពន្លឺក៏កើតឡើងដល់តថាគតដែលកំពុងអង្គុយប្រឹងស្មារតីមិនប្រហែសធ្វេស ទំប្រឹងដុតបំផ្លាញកិលេស មានចិត្តមូលស្មុងឥតមានទឹកនាដល់កាយទើងជីវិតឡើយ ដូចជាបណ្ឌិតទាំងឡាយ ដែលបានឮវិជ្ជាទី ៣ នុ៎ះដូច្នោះដែរ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការត្រាស់ដឹងរបស់តថាគតជាគំរប់ ៣ នេះ ដូចគ្នានឹងការញាស់ចេញរបស់កូនមាន់អំពីសម្បកពង ។

[๔] ឯវំ វុត្តេ វេរញ្ជោ ព្រាហ្មណោ ភគវន្តំ ឯតទវោច ដេដ្ឋោ ភវំ គោតមោ សេដ្ឋោ ភវំ គោតមោ អភិញ្ញតំ ភោ គោតម អភិញ្ញតំ ភោ គោតម សេយ្យថាបិ ភោ គោតម ឯកច្ចិតំ វា ឧក្កុជ្ជេយ្យ បដិច្ឆន្នំ វា វិវរេយ្យ មូឡ្ហស្ស វា មគ្គំ អាចិក្ខេយ្យ អន្ធការេ វា តេលបជ្ជោតំ ធារេយ្យ ចក្ខុមន្តោ រូបានិ ទក្ខន្តីតិ ឯវមេវំ(๑) ភោតា គោតមេន អនេកបរិយាយេន ធម្មោ បកាសិតោ ឯសាហំ ភវន្តំ គោតមំ សរណំ គច្ឆាមិ ធម្មញ្ច ភិក្ខុសង្ឃញ្ច ឧបាសកំ មំ ភវំ គោតមោ ធារេតុ អជ្ជតគ្គេ បាណុបេតំ សរណំ គតំ អធិវាសេតុ ច មេ ភវំ គោតមោ វេរញ្ជាយំ វស្សាវាសំ សង្ឃេ ភិក្ខុសង្ឃេនាតិ ។ អធិវាសេសិ ភគវា តុណ្ហីភាវេន ។

---

๑ សព្ពត្ថ ឯវមេវាតិ បាឋោ ទិស្សតិ ។

[៤] កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ វេរញ្ជព្រាហ្មណ៍ ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគវិញថា ព្រះគោតមដ៏ចំរើន ព្រះអង្គជាចម្បងជាងមនុស្ស ប្រសើរបំផុតជាងមនុស្ស បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ភាសិតរបស់ព្រះអង្គច្បាស់ណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ភាសិតរបស់ព្រះអង្គច្បាស់ណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ធម៌ដែលព្រះអង្គសំដែងហើយ ដោយអនេកបរិយាយយ៉ាងនេះ (ក្តីច្បាស់ណាស់) គួរនាដូចជាមនុស្សចាប់របស់ដែលគេផ្កាប់ចុះឲ្យផ្ងារឡើង ពុំនោះ ដូចជាមនុស្សបើកបង្ហាញរបស់ដែលគេលាក់បិទបាំង ពុំនោះសោត ដូចជាមនុស្សប្រាប់ផ្លូវដល់អ្នកវង្វេងទិស ឬក៏ដូចជាមនុស្សកាន់ប្រទីបត្រោលបំភ្លឺក្នុងទីងងឹត ដោយគិតថា មនុស្សមានភ្នែកវែមងមើលឃើញនូវរូបទាំងឡាយ ខ្ញុំព្រះអង្គនោះសូមដល់នូវព្រះគោតមដ៏ចំរើនផង ព្រះធម៌ផង ព្រះភិក្ខុសង្ឃផង ជាទីពឹងទីរលឹក ចាប់ដើមតាំងពីថ្ងៃនេះទៅ សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើនជ្រាបនូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជាឧបាសក ដល់សរណាគមន៍ស្មើដោយជីវិត មិនតែប៉ុណ្ណោះទេ សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន ទទួលនិមន្តន៍ចាំវស្សាជិតស្រុកវេរញ្ជាមួយអន្ទើដោយភិក្ខុសង្ឃ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ព្រមទទួលនិមន្តដោយតុណ្ហីភាព (១) ។

---

១ ទទួលនិមន្តដោយស្ងៀម ។

อเนเกหิ เวเนยฺยนิกาเยหิ ปริวุตสฺส อตฺถสนฺทสฺสนวิธิกฺกมา ธมฺมาภิสมยา ปกาสิตา ปญฺญตฺตา ฐปิตา ปติฏฺฐาปิตา วิวฏา วิภตฺตา อุตฺตานีกตา ปกาสิตา ๆ

(๕) เตน โข ปน สมเยน เวเนยฺยา ปุพฺพณฺหสมยนฺติ ทุติยิกาติกา เสตฏฺฐิกา สลากภตฺตา น สุกรา ปุเพฺพน ปตฺตปูรา ยาเปตุนฺ ๆ เตน โข ปน สมเยน ปุพฺพภตฺตกา อสฺสภณฺฑิกา ปญฺหเมหิ อสฺสสเตหิ เวเนยฺยานนฺติ วิสฺสชฺชิตสฺส อุปคตา โหนฺติ ๆ เตหิ อสฺสมณฺฑลิกาสุ ภิกฺขูสุ ปตฺตปตฺตปูลกานิ[๑] ปญฺญตฺตานิ โหนฺติ ๆ ภิกฺขู ปุพฺพณฺหสมยนฺ ติ สิเตฺว ปตฺตจีวรมาทาย เวเนยฺยานนฺ[๒] ปิณฺฑาย ปวิสิตฺวา ปิณฺฑาย อลภมานา อสฺสมณฺฑลิกาสุ ปิณฺฑาย จริตฺวา ปตฺตปตฺตปูลกานิ อาทาย ปวิสิตฺวา

---

๑ สพฺพตฺถ ปตฺตปตฺตมูลกนฺติ ปาฬิ ทิสฺสติ ๆ ๒ ฉ. ช. เวเนยฺยานนฺ ๆ

លំដាប់នោះ វេរញ្ជព្រាហ្មណ៍ដ៏ឆ្លាស់ថា ព្រះអង្គទទួលនិមន្តហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈថ្វាយបង្គំលាព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ ធ្វើប្រទក្សិណដើរចេញទៅ ។

(៥) សម័យនោះឯង ស្រុកវេរញ្ជាកើតអំណត់អត់ជាយ មនុស្សទាំងឡាយចិញ្ចឹមជីវិតបានដោយកម្រៃក្រៃពេក មនុស្សណាដែលក្រលំបាកស្រាប់ក៏ស្លាប់ មានឆ្អឹងស (ដេរដាសលើផែនដី) មនុស្សដែលមានទ្រព្យសម្បត្តិលុមទិញដូរស្រូវអង្ករគេបាន ក៏មិនដាយទិញដូរ បើលុះតែមានស្លាកកាន់ជាសំគាល់ទើបទិញដូរបាន ជនទាំងអស់ក្នុងស្រុកនោះព្យាយាមស្វែងរកអាហារបានដោយកម្រៃក្រៃពេក ។ សម័យនោះ មានពួកឈ្មួញសេះនៅក្នុងទត្តភាចប្រទេស នាំសេះចំនួន ៥០០ចូលមកនៅសម្រាកក្នុងស្រុកវេរញ្ជា កងរដូវខែវស្សា ។ ពួកឈ្មួញដែលនៅកងកេងសេះទាំងនោះ ក៏បានបញ្ជូតគ្នាឲ្យប្រគេនបាយគ្រឿមចំនួន ១ នាឡិ ។ ម្នាក់ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ លុះដល់ពេលបុព្វណ្ហសម័យ[1] ភិក្ខុទាំងឡាយស្លៀកស្បង់ទ្រង់ចីវរនឹងបាត្រ នាំគ្នាចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងស្រុកវេរញ្ជា ក៏មិនប្រទះបានអាហារបិណ្ឌបាតសោះឡើយ ទើបទៅបិណ្ឌបាតខាងពួកឈ្មួញឯកេងសេះវិញ ក៏បានបាយគ្រឿម ១ នាឡិ ។ ម្នាក់ ហើយវិលមកកាមម

---

១ សម័យដាច់ពីណេភកខាងដើមនៃថ្ងៃ គឺពេលព្រឹកព្រលឹម ។

ទុទ្ទក្ខលេ តោដ្ដេត្វា តោដ្ដេត្វា បរិភុញ្ជន្តំ ។ អាយស្មា បជាឧដ្ឋោ បត្តប្ផលកំ សិលាយំ បិំសិត្វា(๑) ភគវតោ ឧបជាមេតិ ។ តំ ភគវា បរិភុញ្ជតិ ។ អស្សុសិ ខោ ភគវា ទុទ្ទក្ខលសទ្ទំ ។ ជានន្តាបិ តថាគតា បុច្ឆន្តិ ជានន្តាបិ ន បុច្ឆន្តិ កាលំ វិទិត្វា បុច្ឆន្តិ កាលំ វិទិត្វា ន បុច្ឆន្តិ អត្ថសញ្ចិតំ តថាគតា បុច្ឆន្តិ ន៑ អនត្ថសញ្ចិតំ អនត្ថសញ្ចិតេ សេតុឃាតោ តថាគតានំ ។ ទ្វីហាការេហិ ពុទ្ធា ភគវន្តោ តំក្ខ បដិបុច្ឆន្តិ ធម្មំ វា ទេសេស្សាម សាវកានំ វា សិក្ខាបទំ បញ្ញាបេស្សាមាតិ ។ អថខោ ភគវា អាយស្មន្តំ អានន្ទំ អាមន្តេសិ តេន្ហិ ខោ សោ អានន្ទ ទុទ្ទក្ខលសទ្ទោតិ ។ អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ ភគវតោ បតិស្សុត្វា អាវេចេសិ ។

---

๑ ម. បិំសិត្វា ។

យកបាយក្រៀមនោះបុកក្នុងឆ្នាល់រួចនាំគ្នាធាន់ ។ ចំណែកខាងព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ យកបាយក្រៀម ១ នាឡិ កំនកឆ្នាល់ថ្វាយហើយយកទៅថ្វាយព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គក៏ទ្រង់ទទួលសោយបាយក្រៀមនោះ ។ វេលានោះ ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់បានត្មៃសូរត្បាល់នឹងអង្រែនោះដែរ ។ ព្រះតថាគតតាំងឡាយ បានជ្រាបនូវហេតុហើយសួរក៏មាន បានជ្រាបហើយមិនសួរក៏មាន ជ្រាបច្បាស់នូវកាលគួរហើយសួរក៏មាន ជ្រាបច្បាស់នូវកាលគួរហើយមិនសួរក៏មាន ឯព្រះតថាគតតាំងឡាយ ព្រះអង្គតែងសួរនូវការណាដែលប្រកបដោយប្រយោជន៍ តម្កល់ដែលមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ព្រះអង្គមិនសួរឡើយ ព្រោះព្រះតថាគតតាំងឡាយ ទ្រង់បានផ្តាច់បង់នូវតម្កល់មិនប្រកបដោយប្រយោជន៍តាំងឡាយ ដោយអរិយមគ្គដ៏ស្រឡះហើយ ។ ព្រះសព្វញ្ញុពុទ្ធដ៏មានជោគតាំងឡាយ ទ្រង់តែងសួរនូវកិច្ចតាំងឡាយ ដោយហេតុពីរប្រការ គឺ ទ្រង់សួរដើម្បីនឹងសំដែងនូវធម៌ ១ ដើម្បីនឹងបញ្ញត្តនូវសិក្ខាបទដល់សាវកតាំងឡាយ ១ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហៅព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុមក ហើយទ្រង់សួរថា ម្នាលអានន្ទ សូរសំឡេងនោះជាសូរត្បាល់អង្រែឬអ្វី ។ ទើបព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុក្រាបទូលរឿងទុំ+ឲ្យព្រះដ៏មានព្រះភាគជ្រាបគ្រប់ប្រការ ។

สาธุ สาธุ อานนฺท ตุเยฺหปิ อานนฺท สปฺปุริสเสวิ
วิตกฺโก ปณฺฑิโต ๘๓ สาลิมฺหสาธนโต อติมญฺญิสฺสตีติ ฯ

(๖) อถโข อายสฺมา มหาโมคฺคลฺลาโน เยน
ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา
เอกมนฺตํ นิสีทิ ฯ เอกมนฺตํ นิสินฺโน โข อายสฺมา
มหาโมคฺคลฺลาโน ภควนฺตเมว เอตทวโจ เอตมตฺถํ ภควโต
อาโรจยิ อุทปาทิ โข ภนฺเต เมตฺตา เจตโสวิมุตฺติ
อ สุภาย อุปฺปชฺเช นปฺปโหเม ยาเปตุ๋ สมฺมิสฺสา ภควา
มหาปปาโย เหตฺถิมตฺตานิ สมฺปฺปนฺนานิ[๑] เสยฺยถาปิ
อุทฺธคามนิ[๒] อนิลเสกา เอวมสฺสายํ สาตาปิ ภควา
ปปาตา ปริวตฺเตยฺย ตาทิสา ปปฺปชฺเชถาปิ ปริภุญฺชิสฺสตีติ ฯ

---

๑ ม. ภ. วสสมฺปนฺนา ฯ ๒ ฉ. อุทฺธมนิ ฯ

ព្រះអង្គត្រាស់សរសើរថា ត្រូវហើយ អានន្ទ ប្រពៃហើយ អានន្ទ អ្នកឯងពាល់គ្នាជាសញ្ញាសឈ្មុះវិសេសហើយ បណ្តាជនខាងក្រោយគេនឹងនឹកចង់ឲ្យនូវចង្ក្រានដែលគេចំអិន ដោយអង្កាវស្រូវខ្លាយ ព្រមទាំងម្ហូបលាយដោយសាច់ដ៏ឆ្ងាញ់ពិសារ (ដល់អ្នកពាល់គ្នា) ។

(៦) គ្រានោះ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់បានក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះអង្គដោយគោរពរួចហើយក៏គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ។ លុះព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលស្នើសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឥឡូវនេះ ស្រុកវេរញ្ជាកើតអំណត់អត់ជាយមនុស្សទាំងឡាយទំនងចិញ្ចឹមជីវិតបានដោយកម្រៃក្រៃពេក មនុស្សណាដែលក្រលំបាកស្រាប់ក៏ស្គាប់មានឆ្អឹងស (ដេរដាសលើផែនដី) មនុស្សដែលមានទ្រព្យសម្បត្តិលួមទិញដូរស្រូវអង្កាវគេបាន ក៏មិនងាយទំនងទិញដូរ បើលុះតែមានស្មាកកាន់ជាសំគាល់នោះទើបទិញដូរបាន ជនទាំងអស់ក្នុងស្រុកនោះ នឹងព្យាយាមស្វែងរកអាហារបានដោយកម្រៃក្រៃពេក សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ផ្នែកខាងក្រោមនៃផែនដីនេះ មានរសជាតិផ្អែមដូចទឹកឃ្មុំ ដែលស្អាតបរិសុទ្ធឥតលាយច្រឡំដោយមេឃ្មុំ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គចង់ប្រែត្រឡប់ផែនដីនេះឲ្យដូរឡើង ដើម្បីនឹងឲ្យកុំទាំងឡាយទាន់នូវរសជាតិ ដែលកើតឡើងអំពីស្រទាប់នៃផែនដីនោះ ។

យេ បន តេ មោក្ខលាភេន បហីនវិសវិតា ថាណា តេ
កេចិ ភវិស្សតីតំ ។ ឯតាហំ ភន្តេ ថាណឺ អភិ-
ដិម្ហិដិស្សាមិ សេយ្យថាបិ បមាបហីរ យេ បហីរ-
ដិសវិតា ថាណា តេ ឥទ្ធ សង្ការមេស្សាមិ ឯតេន
ហាត្តេន បហីរ បរិវត្តេស្សាមីតិ ។ អលំ មោក្ខលាភេ
ហ តេ រុច្ចិ បហីរ បរិវត្តេតុំ វិមលាសំបិ
សត្តា បដិលភេយ្យុន្តិ ។ សាធុ ភន្តេ សង្ឃោ
ភិក្ខុសង្ឃោ ទុត្តរកុរុំ បិណ្ឌាយ គច្ឆេយ្យាតិ ។
យេ បន តេ មោក្ខលាភេ ភិក្ខូ អដិដ្ឋិមត្តោ តេ តេ
ភវិស្សតីតិ ។ តថាហំ ភន្តេ ភវិស្សាមិ យថា សព្ពេ
ភិក្ខូ ភដ្ឋំស្សន្តីតិ ។ អលំ មោក្ខលាភេ ហ តេ រុច្ចិ
សព្ពេស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស ទុត្តរកុរុំ បិណ្ឌាយ ភមនន្តិ ។

ព្រះបរមសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលមោគ្គល្លាន ចុះអ្នកនឹងយកមនុស្ស សត្វទាំងឡាយដែលនៅអាស្រ័យលើផែនដីនេះ ឲ្យទៅនៅឯណា ។ ព្រះមហាមោគ្គល្លានទូលតបថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាត្រាស ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងនិម្មិតបាតដៃម្ខាង ឲ្យបានដូចជាផែនដីធំ នឹងឲ្យសត្វទាំងឡាយដែលនៅអាស្រ័យលើផែនដី មកនៅលើបាតដៃម្ខាងនោះ ហើយខ្ញុំព្រះអង្គនឹងបែទូរផែនដីដោយដៃម្ខាង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ឃាត់ថា មោគ្គល្លាន អ្នកកុំពេញចិត្តនឹងត្រឡប់ផែនដីនោះឡើយ សត្វទាំងឡាយនឹងបានទទួលសេចក្តីជ្រួលជ្រើមរចល់ ។ ព្រះមហាមោគ្គល្លានក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាត្រាស ព្រះពុទ្ធដីកាដែលទ្រង់ត្រាស់មកនោះប្រែពៃហើយ (បើដូច្នោះ) សូមឲ្យភិក្ខុសង្ឃទាំងអស់ទៅបិណ្ឌបាតឯខត្តក្បែរទ្វីបវិញ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្នាលមោគ្គល្លាន ចុះភិក្ខុទាំងឡាយឯណាដែលមិនមានឫទ្ធិ អ្នកនឹងធ្វើនូវភិក្ខុទាំងនោះដូចម្តេចទៅ ។ ព្រះមហាមោគ្គល្លានក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាត្រាស ភិក្ខុទាំងអស់នឹងទៅបានយ៉ាងណា ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងធ្វើយ៉ាងនោះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់តបថា កុំ មោគ្គល្លាន អ្នកកុំពេញចិត្តឲ្យភិក្ខុសង្ឃទាំងអស់ទៅបិណ្ឌបាតឯខត្តក្បែរទ្វីបនោះឡើយ ។

(๗) អថខោ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស រហោគតស្ស បដិសល្លីនស្ស ឯវំ ចេតសោ បរិវិតក្កោ ឧទបាទិ កតមេសានំ ខោ ពុទ្ធានំ ភគវន្តានំ ព្រហ្មចរិយំ ន ចិរដ្ឋិតិកំ អហោសិ កតមេសានំ ពុទ្ធានំ ភគវន្តានំ ព្រហ្មចរិយំ ចិរដ្ឋិតិកំ អហោសីតិ ។ អថខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ សាយណ្ហសមយំ បដិសល្លានា វុដ្ឋិតោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ ភគវន្តំ ឯតទវោច ៨ ខ មយ្ហំ ភន្តេ រហោគតស្ស បដិសល្លីនស្ស ឯវំ ចេតសោ បរិវិតក្កោ ឧទបាទិ កតមេសានំ ខោ ពុទ្ធានំ ភគវន្តានំ ព្រហ្មចរិយំ ន ចិរដ្ឋិតិកំ អហោសិ កតមេសានំ ពុទ្ធានំ ភគវន្តានំ ព្រហ្មចរិយំ ចិរដ្ឋិតិកំ អហោសីតិ ។ ភគវតោ ច សារីបុត្ត វិមុត្តិញ្ញ ភគវតោ ច សិទ្ធិញ្ញ

(ក) គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ លោកចូលទៅទៅកាន់ព្រះវិហារដ៏ជាទីចេញចាកពួក ហើយសម្ងំនៅក្នុងកម្មដ្ឋាន បានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ព្រហ្មចរិយធម៌(១) របស់ព្រះពុទ្ធដ៏មានភាគចំណែកឆ្ងាយអង្គណាខ្លះហ្ន៎ ជាព្រហ្មចរិយធម៌មិនតាំងនៅយូរ ព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះពុទ្ធដ៏មានភាគចំណែកឆ្ងាយអង្គណាខ្លះហ្ន៎ ជាព្រហ្មចរិយធម៌តាំងនៅយូរ ។ គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្តត្ថេរដ៏មានអាយុ ចេញចាកទីសម្ងំក្នុងកាលវេលាសាយណ្ហសម័យ ហើយចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់បានក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះអង្គដោយគោរព ហើយគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលសួរចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គចូលទៅនៅក្នុងវិហារជាទីចេញចាកពួក ហើយសម្ងំនៅក្នុងកម្មដ្ឋាន មានសេចក្តីត្រិះរិះថា ព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះពុទ្ធដ៏មានភាគចំណែកឆ្ងាយអង្គណាខ្លះហ្ន៎ ជាព្រហ្មចរិយធម៌មិនតាំងនៅយូរ ព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះពុទ្ធដ៏មានភាគចំណែកឆ្ងាយអង្គណាខ្លះហ្ន៎ ជាព្រហ្មចរិយធម៌តាំងនៅយូរ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលសារីបុត្ត ព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមវិបស្សី ១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមសិខី ១

---

១ ពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ចំពោះត្រង់ព្រៃសិក្ខា គឺ សីល សមាធិ បញ្ញា ។

ភគវតោ ច វេស្សភុស្ស ព្រហ្មចរិយំ ន ចិរដ្ឋិតិកំ អហោសិ ភគវតោ ច សារីបុត្ត ភកុសន្ធស្ស ភគវតោ ច កោនាគមនស្ស ភគវតោ ច កស្សបស្ស ព្រហ្ម-
ចរិយំ ចិរដ្ឋិតិកំ អហោសីតិ ។ តោ ន្វ ខោ ភន្តេ
ហេតុ តោ បច្ចយោ យេន ភគវតោ ច វិបស្សិស្ស
ភគវតោ ច សិខិស្ស ភគវតោ ច វេស្សភុស្ស
ព្រហ្មចរិយំ ន ចិរដ្ឋិតិកំ អហោសីតិ ។ ភគវ ច
សារីបុត្ត វិបស្សី ភគវ ច សិខី ភគវ ច វេស្សភូ
កិលាសុជោ អហោសុំ សាវកានំ វិត្ថារេន ធម្មំ
ទេស្សេតុំ អប្បកញ្ច នេសំ អហោសិ សុត្តំ គេយ្យំ
វេយ្យាករណំ គាថា ឧទានំ ឥតិវុត្តកំ ជាតកំ
អព្ភូតធម្មំ វេទល្លំ អប្បញ្ញត្តំ សាវកានំ សិក្ខាបទំ
អនុន្ទិដ្ឋំ ថាតិមោក្ខំ តេសំ ពុទ្ធានំ ភគវន្តានំ អន្តលាន

ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមវេស្សភូ ១ ជាព្រហ្មចរិយធម៌មិនបឹតនៅយូរ ម្នាលសារីបុត្ត ឯព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមកកុសន្ធ ១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមកោនាគមន ១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមកស្សប ១ ជាព្រហ្មចរិយធម៌បឹតនៅបានយូរ ។ ព្រះសារីបុត្តត្ថេរក្រាបទូលសួរថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះនាមវិបស្សី ១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមសិខី ១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមវេស្សភូ ១ បានជាមិនបឹតនៅយូរ នោះតើព្រោះហេតុនឹងបច្ច័យដូចម្តេច ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលសារីបុត្ត ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមវិបស្សី ១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមសិខី ១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមវេស្សភូ ១ ព្រះអង្គមិនសូវប្រឹងប្រែង[1]សំដែងធម៌ដល់សាវកទាំងឡាយដោយពិស្តារប៉ុន្មានទេ ព្រហ្មចរិយធម៌មានអង្គ ៩ ប្រការ របស់ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយនោះគឺ សុត្តៈ គេយ្យៈ វេយ្យាករណៈ គាថា ឧទានៈ ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អព្ភូតធម្មៈ វេទល្លៈ ជាធម៌មានចំនួនតិច ។ ណាស់ សិក្ខាបទក៏ព្រះពុទ្ធទាំងនោះមិនបានបញ្ញត្តដល់សាវកទាំងឡាយទេ អាណាបាតិមោក្ខ ក៏ព្រះពុទ្ធទាំងនោះមិនបានសំដែងទៀយ ដល់អំណើះ ឥតពីព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ

---

๑ ប្រែចេញពីបាឡីថា កិលាសុនោ សព្ទនេះប្រែថាខ្ជិល ប៉ុន្តែក្នុងទីនេះបើប្រែថាខ្ជិល នឹងទៅជាផ្ដួងសេចក្ដី មិនសមតាមន័យក្នុងអដ្ឋកថា ។ ក្រាប់សេចក្ដីថា ព្រះពុទ្ធញ្ញាណសេចក្ដីខ្ជិលទេ ។

พุทฺธาพุทฺธานํ สาวกานญฺจ อญฺญาเนน เยเกจิ ปจฺเจกา สาวกา นานานามา นานาโคตฺตา นานาสณฺฐานา นานากุลา ปพฺพชิตา เตสํ ปิฏกตฺตยเมว ปญฺญาปเนน อญฺญาตเมว ปากฏเมว อโหสิ สาริปุตฺตสฺส ปน ตาทิสานิ นานานามานิ นานาโคตฺตานิ นานาสณฺฐานานิ นานากุลานิ ปพฺพชิตานิ ปิฏกตฺตยเมว ปญฺญาปเนน ญาตานิ ปากฏานิ อโหสิ ตานิ ปน สาริปุตฺตสฺส

ចាំងឆ្ការនោះទៅ អំណើះតតាមសាវកចាំងឆ្ការដ៏ប្រសើរតាមព្រះពុទ្ធនោះទៅ សាវកចាំងឆ្ការដ៏ទាបជាងគ្រោយតមក ដែលមាននាមផ្សេង ។ គ្នា មានគោត្តផ្សេង ។ គ្នា មានជាតិផ្សេង ។ គ្នា ចេញពីត្រកូលផ្សេង ។ គ្នាហើយបួសនោះ ក៏ញុំាងព្រហ្មចរិយធម៌នោះឲ្យសាបសូន្យឆាប់អស់ភ្លាមទៅ ម្នាលសារីបុត្ត ឧបមាដូចជាផ្លាឈើផ្សេង ។ ដែលគេមិនចាន់ដោតក្រងចងដោយចេសហើយ គេដាក់លើបន្ទះក្តារ ១ឬ ៥ ដុំរមែងតែបាក់ច្រេកកំចាតកំចាយឆ្ការចាំងនោះឲ្យវិនាសអស់ទៅ ១ឬ ៥ ដែលឆ្អើនឬផ្លែចាំងនោះឲ្យវិនាសព្រោះហេតុអ្វី ពីព្រោះឆ្ការចាំងនោះគេមិនបានដោតក្រងចងដោយចេស ក៏សេចក្តីនេះយ៉ាងណាមិញ ម្នាលសារីបុត្ត សូរអំណើះតតាមទំនងព្រះសម្ពុទ្ធដ៏ទ្រង់ព្រះភាគ (ចាំង ៣ ព្រះអង្គ) នោះ ទំនងពួកសាវកដែលជាអ្នកគ្រាស់ដឹងតាមព្រះពុទ្ធចាំងនោះទៅហើយ ពួកសាវកជាន់គ្រោយ ៗ តមក មាននាម គោត្ត ជាតិផ្សេង ។ គ្នា ដែលចេញចាកត្រកូលផ្សេង ។ គ្នាបួសនោះ ក៏ញុំាងព្រហ្មចរិយធម៌នោះឲ្យវិនាសខោនាប់ភ្លាម ដូចជាផ្លាឥតកំឆើយ៉ាងនោះឯង មួយ៉ាងទៀត ព្រះពុទ្ធដ៏មានដោគចាំងនោះលោកបំនងសូរប្រើរំលែងសួដ៏ចិត្ត (របស់សាវក) ដោយព្រះហឫទ័យ (របស់ព្រះអង្គ) ហើយទូន្មានទូរសាវកចាំងឆ្ការប៉ុន្មានឡើយ ម្នាលសារីបុត្ត

เวฬุวกฺเข กลนฺทา อาหริ สมฺมาสมฺพุทฺโธ อญฺญาสึ กีสนเกน วนสณฺเฑ สหสฺสุ ภิกฺขุสงฺฆสฺส เชตสา เชเตา ปริจฺจ ฉิวนติ อนุสาสติ ฯ วิตกฺเกฯ มา ฯ วิตกฺกยิตฺถ ฯ มนสิกาเรฯ มา ฯ มนสาคาตฺถ ๙ ฉ ปฐมชฺฌาฯ ๙ ฉ อุปสมฺปชฺช วิหรถาติ อถโข สาริปุตฺต เตสึ ภิกฺขุสหสฺสานึ[๑] เวฬุวกุณา กลวาเล อาหาเร สมฺมาสมฺพุทฺเธ ฯ ฉิวนิยมาเนึ ฯ อนุสาสิยมาเนึ อนุจาเรย อาสเวหิ จิตฺตานิ วิมุจฺจึสุ ตโต สุเน สาริปุตฺต กีสนกสฺส วนสณฺฑสฺส กีสนกตสฺมึ เหาติ เยา เกาจิ อารีตาเล ตึ วนสณฺฑึ ปริสติ เยกุเยฺยน[๒] เลาเกนิ ปาสณฺฑิ อยึ เข สาริปุตฺต เหตุ อยึ ปฐเยา เยน กลวาเล จ วิปสฺสิสฺส กลวาเล จ สิขิสฺส กลวาเล จ เวสฺสภุสฺส พฺรหฺมจริยึ น จิรฏฺฐิตกึ อเหาสีติ ฯ เกา ปน กาเณ เหตุ เกา ปฐเยา เยน กลวาเล จ

๑ เตสึ ภิกฺขูนนฺติ อกฺขรานิ ๒ ฉ ป. เยกฺยเยน ฯ

ពីដើមមកមានរឿងដំណាលថា ព្រះអរហំសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានភាគច្រើន ព្រះនាមវេស្សភូ ព្រះអង្គកំណត់នូវបិត្ត (របស់សាវក) ដោយព្រះហឫទ័យ (របស់ព្រះអង្គ) ហើយច្រើនទ្វេន្តានៃប្រៀនប្រដៅភិក្ខុសង្ឃចំនួន ១ ពាន់រូប នៅនាដងព្រៃមួយ ជាដងព្រៃគួរស្បើម ដោយពុទ្ធភាសិតថា អ្នកចាំឆ្លាយចូរកុំគិតយ៉ាងនេះ កុំគិតយ៉ាងនេះឡើយ ចូរយកចិត្តទុកជាក់យ៉ាងនេះ កុំយកចិត្តទុកជាក់យ៉ាងនេះឡើយ ចូរលះបង់អំពើយ៉ាងនេះចេញ ហើយចូរផ្តេកផ្តួលចិត្តឲ្យប្រដិតប្រដំទៅរកអំពើនេះវិញ ម្នាលសារីបុត្ត នៅវេលាដែលព្រះអរហំសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានភាគច្រើនព្រះនាមវេស្សភូច្រើន បានទ្វេន្តានៃប្រៀនប្រដៅយ៉ាងនេះ ។ ហើយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុចាំង ១ ពាន់រូបនោះ ក៏បានរួចស្រឡះចាកអាសវក្កិលេស មិនមានសេចក្តីប្រកាន់មាំឡើយ ម្នាលសារីបុត្ត ដងព្រៃដែលមាននៅពីនោះមុខគួរឲ្យស្បើមពេកណាស់ បើបុគ្គលណាមួយមិនមានជ្ញាសចាកភាគៈនៅឡើយទេ លុះបានចូលទៅកាន់ដងព្រៃនោះហើយ បុគ្គលនោះនឹងព្រឺពេមដោយច្រើន ម្នាលសារីបុត្ត ព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះនាមវិបស្សី ១ ព្រះនាមសិខី ១ ព្រះនាមវេស្សភូ ១ ជាព្រហ្មចរិយធម៌មិនបរិសុទ្ធនៅឡើយ ព្រោះហេតុនឹងបច្ច័យប៉ុណ្ណេះឯង ។ ព្រះសារីបុត្តក្រាបទូលសួរតទៀតបា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រាស ព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ

กกกุสนฺธสฺส ภควโต ๑ โกนาคมนสฺส
ภควโต ๑ กสฺสปสฺส [๓]ปหูตวิยํ ปวตฺตีติ
อโหสีติ ๑ ภควา ๑ สาริปุตฺต กกุสนฺโธ
ภควา ๑ โกนาคมโน ภควา ๑ กสฺสโป
อตริโลกนาโถ อโหสุ๋ สาวกานํ วิตฺถาเรน ธมฺ
เมเสตุ๋ พหุกา เนส๋ อโหสิ สุตฺตํ เคยฺย
เวยฺยากรณนฺ๋ คาถา อุทานํ อิติวุตฺตกนฺ๋ ชาตกนฺ๋
อพฺภูตธมฺ๋ เวทลฺ๋ ปญฺหนฺ๋ สาวกานํ สนฺตฺถาปนนฺ๋
อุทิทฺเส ฉาฬิโมกฺขนฺ๋ เตส๋ พุทฺธานํ ภควนฺตานํ อนฺตร-
ธาเนน พุทฺธานุพุทฺธานํ สาวกานํ อนฺตรธาเนน เย
เต ปจฺจิมา สาวกา นานานามา นานาโคตฺตา ชา-
นาติยา นานากุลา ปพฺพชิตา เต สพฺเพ [๓]ปหูตวิยํ
ปวตฺตีติ สาริปุตฺต ชา-
นาปุตฺตานิ ฉลเภ นิกฺขิตฺตานิ สุตฺเตน สุสงฺคหิตานิ
ตานิ วินเย ๑ วิภงฺเค ๑ วินยมหิ ๑ ปวิจฺจเสนิ
ตานิ สพฺเพสุ ปเนตานิ สุตฺเตน สุสงฺคหิตานิ

ព្រះនាមកកុសន្ធ ๑ ព្រះនាមកោនាគមន ๑ ព្រះនាមកស្សប ๑ (ទាំង ๓ ព្រះអង្គនេះ) បានជាបិតានៅយូរ តើព្រោះហេតុនឹងបច្ច័យអ្វី ? ព្រះសព្វញ្ញុពុទ្ធត្រាស់តបថា ម្នាលសារីបុត្ត ឯព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមកកុសន្ធ ๑ ព្រះនាមកោនាគមន ๑ ព្រះនាមកស្សប ๑ (ទាំង ๓ ព្រះអង្គនោះ) ទ្រង់មានសេចក្តីទុស្សាហ៍ទូល់ទូយសំដែងធម៌ដល់ពួកសាវកដោយពិស្តារតើសុត្តៈ គេយ្យៈ វេយ្យាករណៈ គាថា ឧទាន ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អព្ភូតធម្មៈ វេទល្លៈ របស់ព្រះពុទ្ធទាំង ๓ ព្រះអង្គនោះក៏សឹងមានច្រើន ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទ ទ្រង់សំដែងអាណាជាតិមោក្ខដល់ពួកសាវក លុះព្រះសម្ពុទ្ធដ៏មានជោគទាំងអម្បាលនោះ ទ្រង់ចូលនិព្វានទៅ ទាំងសាវកដែលត្រាស់ដឹងតាមព្រះពុទ្ធទាំងនោះ ក៏និព្វានអស់ទៅដែរ សាវកទាំងឡាយជាន់ក្រោយ ๆ តមក ដែលមានឈ្មោះផ្សេង ๆ គ្នា មានគោត្តផ្សេង ๆ គ្នា មានជាតិផ្សេង ๆ គ្នា បានចេញអំពីត្រកូលផ្សេង ๆ គ្នាហើយបួសនោះ ក៏បានញុំាងព្រហ្មចរិយធម៌ ឲ្យបិតថេរមិនសាលរាងវែងតមក ម្នាលសារីបុត្ត មានគួរនោះដូចជាផ្កាឈើផ្សេង ๆ ដែលគេត្រង់ដោយចេសហើយជាក់លើបន្ទះក្តារ ខ្យល់ក៏មិន (អាច) បក់ប្រាស់ផ្កាទាំងនោះឲ្យកំរាត់រាយខ្ចាត់ខ្ចាយវិនាសទៅបានឡើយ សេចក្តីនោះព្រោះហេតុអ្វី ព្រោះថាផ្កាទាំងនោះគេត្រង់ភ្ជាប់ដោយអម្បោះ នេះមានឧបមាយ៉ាងណាមិញ

(๘) อถโข อายสฺมา สารีปุตฺโต ฉฏฺฐชฺฌานา
วุฏฺฐหิตฺวา ภควนฺตเมตทโวจ ภควา เตนหิ
ปณาเมตฺวา ภควนฺตํ ปทกฺขิณเมว ปทสฺส ภควา
กาเลน ปทสฺส สุคต กาเลน ยนฺ ภควา
สาวกานํ สิกฺขาปทานิ ปญฺญาเปยฺย อุทฺทิเสยฺย
ปาติโมกฺขนฺ ยเยนิทานิ[๑] ธมฺมเทสนาย อนฺตรธานนฺ
อสฺส จิรฏฺฐิติกนฺติ ๆ อาคเมหิ ตฺวนฺ สารีปุตฺต

๑ ม. ยเยนิทานิ ๆ

ម្នាលសារីបុត្ត សេចក្ដីខុសមេយ្យក៏ដូចគ្នាដែរ លុះព្រះពុទ្ធដ៏មានវោគទាំង
អម្បាលនោះចូលទិវាធនៅហើយ សាវកទាំងឡាយដែលត្រាស់ដឹងតាម
ព្រះពុទ្ធទាំងនោះក៏ទិវាធនៅហើយដែរ សាវកទាំងឡាយជាខាងក្រោយ
ដែលមានឈ្មោះផ្សេង ៗ គ្នា មានគោត្តផ្សេង ៗ គ្នា មានជាតិផ្សេង ៗ
គ្នា ចេញចាកត្រកូលផ្សេង ៗ ហើយបួស កំញ៉ាំងព្រហ្មចរិយធម៌
(សាសនា) ឲ្យឋិតនៅជាអង្វែងមក ម្នាលសារីបុត្ត នេះឯងជាហេតុ
ជាបច្ច័យ ញ៉ាំងព្រហ្មចរិយធម៌ របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្រះនាម
កស្សបក្តី ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្រះនាមកោនាគមនក្តី ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់ព្រះនាមតស្សបក្តី ឲ្យឋិតនៅបានយូរ ។

(៨) លំដាប់នោះ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុក្រោកចាកអាសនៈហើយ
ធ្វើសម្ពត់ឧត្តរាសង្គឆៀងស្មាម្ខាង ប្រណម្យអញ្ជលីចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ ហើយក្រាបទូលពាក្យនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា សូមទ្រង់ព្រះ
មេត្តាប្រោស កាលនេះជាកាលគួរហើយ បពិត្រព្រះសុគត កាលនេះជា
កាលគួរដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដាំម្ចាស់ ៗ គួរបញ្ញត្តសិក្ខាបទ គួរសំដែង
អាណាបាតិមោក្ខដល់សាវកទាំងឡាយ ព្រោះតិច្ចដូច្នេះហើយជាហេតុ
ទើបឲ្យព្រហ្មចរិយធម៌ឋិតវេរស់កាលអង្វែងទៅ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលសារីបុត្ត អ្នកចូរបង្អន់ធំសិន ម្នាលសារីបុត្ត

ภควตฺเตน ๆ สารีปุตฺต ชานาถาหิ ๆ ยญฺจ ตาสํ
ภาคินิสฺสานิ ๆ ตาว สารีปุตฺต สญฺจา สาเรหิ
สิกฺขาปทํ ปญฺญาเปตุ ๆ ทฺวีหิ สหิ ธาตีหิ ยาว ๆ
ฬเณกาหิ ภาสาหิ อาสาเฏนิยา ๆญฺญา สเงฺฆ ชานาตุ
ยาโค ๆ ๆ สารีปุตฺต ฬเณกาหิ ภาสาหิ อาสาฏา-
นิยา ๆญฺญา สเงฺฆ ชานาตุ อฬ สจฺจา
สาเรหิ สิกฺขาปทํ ปญฺญาเปตุ ทฺวีหิ ธาตี-
หิ เตสญฺจ อาสาเฏนิยานํ ๆญฺญานํ ปฏิยา-
ตาย ๆ ตาว สารีปุตฺต ฬเณกาหิ อาสาเฏนิยา
ๆญฺญา สเงฺฆ ชานาตุ ยาว ๆ สเงฺฆ วฏฺฏมหาตุ
ปตฺโต หวาติ ยาโค ๆ ๆ สารีปุตฺต สเงฺฆ วฏฺฏ-
มหาตุ ปตฺโต หวาติ อฬ ฬเณกาหิ อาสาเฏนิยา
ๆญฺญา สเงฺฆ ชานาตุ อฬ สจฺจา สาเรหิ สิกฺขา-
ปทํ ปญฺญาเปตุ ทฺวีหิ ธาตีหิ เตสญฺจ อาสาเฏนิยานํ ๆญฺญานํ ปฏิยาตาย ๆ ตาว

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតឯងសំដែងនូវកាលគួរកន្លងកិច្ចដែលនឹងបញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ពួកសាវក ដោយប្រការដូច្នេះ ម្នាលសារីបុត្ត ធម៌តាំងឡាយខ្លះ ដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈមិនមានប្រាកដចំពោះសង្ឃក្នុងសាសនានេះ ក្តីមិនមានទេ ព្រះសាស្តាក៏មិនមានបញ្ញត្តសិក្ខាបទ មិនមានសំដែងអាណាប្រាតិមោក្ខ ដល់សាវកទាំងឡាយ ក្តីមិនមានទេ ម្នាលសារីបុត្ត ធម៌តាំងឡាយខ្លះជាទីតាំងនៃអាសវៈមានប្រាកដចំពោះសង្ឃក្នុងសាសនានេះ ក្នុងកាលណា ទើបព្រះសាស្តាបញ្ញត្តសិក្ខាបទ សំដែងអាណាប្រាតិមោក្ខដល់សាវកទាំងឡាយ ក្នុងកាលនោះ ដើម្បីនឹងការពារកាន់នូវធម៌តាំងឡាយ ដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈទាំងនោះ ប៉ុណ្ណោះ ម្នាលសារីបុត្ត សង្ឃនៅមិនទាន់មានកិច្ចបួសថាស់សក្តិច្រើនគ្នា ក្តីមិនមានទេ ធម៌តាំងឡាយខ្លះដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈ ក៏មិនទាន់មានប្រាកដចំពោះសង្ឃក្នុងសាសនានេះ ក្តីមិនមានទេ ម្នាលសារីបុត្ត ម្យ៉ាងទៀត សង្ឃបានដល់នូវសេចក្តីចំរើនមានកិច្ចបួសថាស់សក្តិច្រើនគ្នា ក្នុងកាលណា ធម៌តាំងឡាយខ្លះដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈ ក៏នឹងមានប្រាកដចំពោះសង្ឃក្នុងសាសនានេះ ក្នុងកាលនោះ ទើបព្រះសាស្តាបញ្ញត្តសិក្ខាបទ សំដែងអាណាប្រាតិមោក្ខដល់សាវកទាំងឡាយ ដើម្បីការពារកាន់នូវធម៌តាំងឡាយដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈទាំងអម្បាលនោះ ក្នុងកាលនោះឯង

สารีปุตฺต ฯเปฯ อาสวฏฺฐานิยา ธมฺมา สงฺฆ
ทาตุกามตฺถิ ยาว ฉ สงฺฆา เวปุลฺลปตฺตา ภวิสฺสนฺติ
เหตฺถ ยาว จ เม สารีปุตฺต สงฺฆา เวปุลฺ-
ลปตฺตา ภวิสฺสนฺติ อถ ฯเปฯ อาสวฏฺฐานิยา
ธมฺมา สงฺฆ ทาตุกามตฺถิ อถ สตฺถา สาวกานํ
สิกฺขาปทํ ปญฺญเปติ ทฺวินฺนิสตฺตนฺ ทาตุมาหกฺกุ เตสญฺเว
อาสวฏฺฐานิยานํ ธมฺมานํ ปฏิฆาตาย ฉ ตาว สารีปุตฺต
ฯเปฯ อาสวฏฺฐานิยา ธมฺมา สงฺฆ ทาตุกามตฺถิ
ยาว ฉ สงฺฆา ลาภคฺคปตฺตา ภวิสฺสนฺติ เหตฺถ ยาว
จ เม สารีปุตฺต สงฺฆา ลาภคฺคปตฺตา ภวิสฺสนฺติ
เหตฺถ อถ ฯเปฯ อาสวฏฺฐานิยา ธมฺมา สงฺฆ
ทาตุกามตฺถิ อถ สตฺถา สาวกานํ สิกฺขาปทํ ปญฺญ-
เปติ ทฺวินฺนิสตฺตนฺ ทาตุมาหกฺกุ เตสญฺเว อาสวฏฺฐานิยานํ
ธมฺมานํ ปฏิฆาตาย นิวตฺถา ปา สารีปุตฺต ภิกฺขุ สงฺฆา

ម្នាលសារីបុត្ត សង្ឃមិនទាន់ឃាននូវសេចក្តីចំរើនមានគ្មានច្រើនត្រឹមណា ធម៌ទាំង៦យ៉ាងនេះ ដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈ ក៏មិនទាន់មានច្បាកដចំពោះសង្ឃក្នុងសាសនានេះត្រឹមនោះ ម្នាលសារីបុត្ត ម្យ៉ាងទៀត សង្ឃឃាន ដល់នូវសេចក្តីចំរើនមានគ្មានច្រើនកង្ខាកាលណា ធម៌ទាំង៦យ៉ាងដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈ ក៏មានច្បាកដចំពោះសង្ឃក្នុងសាសនានេះកង្ខាកាលនោះ ទើបព្រះសាស្តាបញ្ញត្តសិក្ខាបទ សំដែងអាណាចក្រតិមោក្ខដល់សាវកទាំង៦យ៉ាង ដើម្បីការពារពាំងនូវធម៌ដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈទាំងអម្បាលនោះ កង្ខាកាលនោះឯង ម្នាលសារីបុត្ត សង្ឃមិនទាន់ដល់នូវសេចក្តីចំរើនដោយលាភសក្ការៈដ៏ប្រសើរត្រឹមណា ធម៌ទាំង៦យ៉ាងដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈ ក៏នៅមិនទាន់មានច្បាកដចំពោះសង្ឃត្រឹមនោះ ម្នាលសារីបុត្ត លុះសង្ឃដល់នូវសេចក្តីចំរើនដោយលាភសក្ការៈដ៏ប្រសើរកង្ខាកាលណា ធម៌ទាំង៦យ៉ាងដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈ ក៏មានច្បាកដចំពោះសង្ឃក្នុងកាលនោះដែរ ទើបព្រះសាស្តាបញ្ញត្តសិក្ខាបទ សំដែងអាណាចក្រតិមោក្ខដល់សាវកទាំង៦យ៉ាង ដើម្បីការពារពាំងនូវធម៌ដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈទាំងអម្បាលនោះ កង្ខាកាលនោះឯង ម្នាលសារីបុត្ត ពីព្រោះ (ឥន្ទ្រៀ) កិក្ខុសង្ឃនៅមិនទាន់មានពុត (ហ៊ានលបលួចធ្វើអាក្រក់) នៅឡើយ

ฉักขันธเก อนุตตรากาเยนาติ สุนฺทเร ปริยาปนฺนาติ สาเร ปติฏฺฐิตาติ ฌานาทีสุ ปริปุณฺณ ปญฺจงฺคิกสมาธิ ยาว ปฐมชฺฌานกาลา ตาว สติ สาตาปญฺญา อาทิฉาตนฺนาม ฉนฺนาติ สงฺขฺยาปริจฺฉายนาตฺถ ฯ

[๙] อฏฺฐ ภควา อายสฺมนฺตุ อานนฺทสฺส อาปตฺติ อาจิณฺณ ฐาน ปเนตฺถ อานนฺทสฺส ตถาคตสฺส ยาว ชีวิตา วสฺส วสนฺตสฺส ฉ เต อนุปสมฺปาเทตฺวา ฉนฺนปทวาจิกาย ปกฺกมนฺตสฺส อายามาวุโส ปาจิตฺติ ภิกฺขุณี อนุปสมฺปาเทสฺสามีติ ฯ ฯ ปาฏิเทสนีย ฐาน ปเนตฺถ อายสฺมา อานนฺโท ภควาโต ปฏิสฺสุณิ ฯ

ทุฏฺฐ ภควา ยาวเทว ปฏิสฺสวาย ปตฺตจีวรมาทาย

មិនមានទោសមោះមែនទៅឡើយ កំពុងនៅមានធម៌បរិសុទ្ធ ឥតមានមានពណ៌ខ្មៅសៅហ្មង សុទ្ធសឹងតែផូរផង់ផ្ចង់ចិត្តស្ថិតនៅក្នុងធម៌មានខ្ចប់នៅឡើយ ម្នាលសារីបុត្ត ក៏បណ្តាភិក្ខុចំនួន ៥០០ រូប[1]នេះ តិក្ខុដែលមានមគ្គផលយ៉ាងខាងបង្អស់គេបំផុតនោះ ក៏គង់ជាបានសម្រេចត្រឹមថ្នាក់សោតៈជាបុគ្គលទៀងទាត់លែងធ្លាក់ទៅកាន់អបាយភូមិហើយ ទើបានត្រាស់ដឹងបុគ្គលផលតៗទៅទៀតជាប្រាកដ ។

(៩) (លុះដល់ចេញវស្សាហើយ) ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុមក ហើយមានព្រះបន្ទូលថា អានន្ទ ចំទៀមព្រះតថាគតចាំឆ្លាយ បើអ្នកណាគេនិមន្តឲ្យនៅចាំវស្សាហើយ តែនៅមិនទាន់បានលាអ្នកនោះទេ ក៏មិនដែលចៀសចេញ (ពីទីនោះ) ទៅកាន់ជនបទចារិកឡើយ ចរិតនេះជាចំទៀមរបស់ព្រះតថាគតចាំឆ្លាយ មកអានន្ទ យើងនឹងទៅលាវេរញ្ជព្រាហ្មណ៍ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុក៏ទទួលព្រះពុទ្ធដីកាថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស មែនយ៉ាងនេះហើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះគគ៧ព្រះអង្គទ្រង់ស្បង់ចីពរព្រមទាំងបាត្រស្រេចហើយ

---

១ ភិក្ខុចាំង ៥០០ រូប ដែលមកនៅចាំវស្សាជាមួយនឹងព្រះអង្គ ដឹងច្រើងវេរញ្ជាខោះឯង ។

អាយស្មតា អានន្ទេន បច្ឆាសមណេន យេន
វេរញ្ជស្សុ ព្រាហ្មណាសុ ឯវមហុ តេន្តុបសង្កមិ
ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ ។ អថខោ
វេរញ្ជោ ព្រាហ្មណោ យេន ភគវា តេន្តុបសង្កមិ ឧប-
សង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។
ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ វេរញ្ជំ ព្រាហ្មណំ ភគវា ឯតទវោច
ឯមេត្តិតម្បា តយា ព្រាហ្មណ វស្សំ វុត្ថា អបលោ-
កេម[1] តំ ឥច្ឆាម មយំ ឯតមបទាវកំ បក្កមិតុន្តិ ។
សចេ ភោ គោតម ឯមេត្តិតត្ថ មយា វស្សំ វុត្ថា អពិច
យោ នេយ្យនង្គោ សេយ្យ ន និន្នោ តញ្ច ខោ នោ
អសន្តំ នោមិ អនាតុកម្យតា តំ ក្យាតេត្ថ លព្ភា
ពហុកិច្ចា ឃរកាសា ពហុករណីយោ អនភិសេតុ
មេ ភវំ គោតមោ ស្វាតនាយ ភត្តំ សទ្ធិំ ភិក្ខុ-
សង្ឃេនាតិ ។ អនភិសេសិ ភគវា តុណ្ហីភាវេន ។

---

๑ ម. អបលោកេម ។

ទ្រង់យកព្រះភោនន្តដ៏មានភាយុជាបច្ឆាសមណៈ (ឲ្យនិមន្តតាមក្រោយព្រះអង្គៈតា) ទ្រង់យាងសំដៅទៅកាន់លំនៅរបស់វេរញ្ជព្រាហ្មណ៍ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើអាសនៈដែលគេរៀបចំថ្វាយ ។ គ្រានោះ វេរញ្ជ-ព្រាហ្មណ៍ ក៏ចូលមកគាល់ព្រះអង្គ លុះមកដល់ទីគំនាល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះអង្គដោយគោរព ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ កាលបើវេរញ្ជព្រាហ្មណ៍អង្គុយស្រួលបួលហើយ ក៏ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មានព្រះបន្ទូលថា ព្រាហ្មណ៍ អ្នកឯងបាននិមន្តយើងឲ្យនៅចាំវស្សា (ឥឡូវ) ចេញវស្សាហើយ យើងត្រូវការអ្នកនឹងចេញទៅកាន់ជនបទចារិក ។ វេ-រញ្ជព្រាហ្មណ៍ក៏ក្រាបទូលតបថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន មែនហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គបាននិមន្តសូមឲ្យព្រះអង្គគង់ចាំវស្សា តែថាទេយ្យធម៌ ដែលខ្ញុំព្រះអង្គបំរុងនឹងថ្វាយនោះ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនទាន់បានថ្វាយទៅឡើយ ឯទេយ្យធម៌នោះមិនមែនជាគ្មានទេ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងបានបំរុងថានឹងមិនថ្វាយនោះក៏ទេ (ចេះតែទានមិនទាន់បានថ្វាយ) ព្រោះជាតិជាគ្រហស្ថអ្នកគ្រប់គ្រងផ្ទះសម្បែង រមែងមានកិច្ចវល់ច្រើន មានការងារកំរើចច្រើន ចំណែកខាងព្រះអង្គសោត ទ្រង់នឹងបានទេយ្យធម៌នោះមកពីណា សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន ព្រមទាំងព្រះភិក្ខុសង្ឃទទួលចង្ហាន់របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ក្នុងថ្ងៃស្អែកសិន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ទ្រង់ទទួលនិមន្តដោយតុណ្ហីភាព ប

ราชเขา ภควา เอตทโวจ ตุมฺเหหิ มหาราช ตถาคเต
สทฺธาสมฺปทาย สมนฺนาคเตหิ สมฺมาปฏิปตฺติยา สมนฺนาคเตหิ
ทฏฺฐพฺพานิ ปสาทนียานิ ๆ อถเขา เอตทโวจ ตุมฺหา-
กนฺเต ตสฺมึ ภควติ อนุนเย สเก นิเวสเน
ปณีตานิ ขาทนียานิ โภชนียานิ ปฏิยาทาเปตฺวา
ภควโต กาลํ อาโรจาเปสิ กาโล เภ
โคตม นิฏฺฐิตนฺติ ๆ อถโข ภควา ปุพฺพณฺห-
สมยนฺ นิวาเสตฺวา ปตฺตจีวรมาทาย เยน
เอตสฺส ตุมฺหากนฺเต นิเวสนนฺ เตนุปสงฺกมิ
อุปสงฺกมิตฺวา ปญฺญตฺเต อาสเน นิสีทิ สทฺธึ
ภิกฺขุสเตหิ ๆ อถโข เอตสฺส ตุมฺหากนฺเต
พุทฺธปฺปมุขํ ภิกฺขุสงฺฆนฺ ปณีเตน ขาทนียเยน
โภชนียเยน สยนฺตนฺ สนฺตปฺเปตฺวา สมฺปวาเรตฺวา
ภควนฺตนฺ ภุตฺตาวึ นีตปตฺตปาณึ เอตทโวจ อปฺปาเนสิ

លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ត្រាស់សំដែងធម្មីកថាទាំឲ្យអ្នកវេរញ្ជព្រាហ្មណ៍យល់ប្រយោជន៍ ក្នុងបច្ចុប្បន្នទីងបរលោក ឲ្យដឿងាក់ក្នុងកុសលធម៌ ឲ្យរីករាយដ៏ឃ្នាតសង្វាតដ្ឋើរតាមកុសល រួចទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈ ហើយយាងត្រឡប់មកវិញ ។ ដល់វេលាព្រឹកឡើង វេរញ្ជព្រាហ្មណ៍ បង្គាប់ជនទាំងឡាយឲ្យចាត់ចែងខ្ទេីខាទនីយភោជនីយាហារ (បង្អែមនឹងចំអាប) ដ៏ឆ្ងាញ់ពិសារក្នុងលំនៅរបស់ខ្លួនស្រេចហើយ ទើបចាត់បំរេីឲ្យទៅក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគតាមកំណត់ពេលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរេីន កាលនេះជាកាលគួរហើយ ចង្ហាន់ក៏ចំនួរៀបចំស្រេចហើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះអង្គទ្រង់ស្បង់ចីវរព្រមទាំងបាត្រហើយយាងចូលទៅកាន់លំនៅនៃវេរញ្ជព្រាហ្មណ៍ ជាមួយនឹងព្រះភិក្ខុសង្ឃក្នុងវេលាព្រឹកនោះ លុះដល់ហើយទ្រង់គង់លើអាសនៈដែលគេរៀបចំថ្វាយ ។ វេលានោះ វេរញ្ជព្រាហ្មណ៍ បានអង្គាសថ្វាយខាទនីយភោជនីយាហារ (បង្អែមនឹងចំអាប) ដ៏ឆ្ងាញ់ពិសារដោយដៃខ្លួនឯង ចំពោះព្រះភិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ឲ្យឆ្អែតស្កប់ស្កល់គ្រាតែដល់លោកប្រគែកលែងទទួលទៀត លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សោយស្រេច លែងលូកព្រះហស្តចេញក្នុងបាត្រហើយ ក៏ថ្វាយចីវរ ១ ត្រៃ

ปกฺกมิตฺวาน ภิกฺขุ ปกฺกมิตฺวาน ทุสฺสยุตฺตา
อฏฺฐาสิ ฯ อถโข ภควา เวฬุวึ พฺราหฺมณึ
อิมาย คาถาย สนฺตุสฺสยฺหา สมาธิเตฺวา
สมุตฺเตเชตฺวา สมฺปหํเสตฺวา ธมฺมิยา กถาย
อถโข ภควา เวฬุวึ ยถาภิรนฺตึ วิหริตฺวา
อนุปกฺขฺ เสาเวยฺยึ สงฺกสฺสึ กณฺณกุชฺชึ เยน
ปยาคปติฏฺฐานึ เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา
ปยาคปติฏฺฐาเน คงฺคึ นทึ อุตฺตริตฺวา เยน พาหุสึ
ตนฺตวสึ ฯ อถโข ภควา พาหุสิยึ ยถาภิรนฺตึ
วิหริตฺวา เยน เวสาลี เตน จาริกึ ปกฺกมิ
อนุปุพฺเพน จาริกึ จรมาโน เยน เวสาลี
ตนฺตวสึ ฯ ตตฺร สุทึ ภควา เวสาลิยึ วิหรติ
มหาวเน กูฏาคารสาลายึ ฯ

เวฬุวทฺวารวณฺณนา นิฏฺฐิตา ฯ

ហើយប្រគេនសម្ពត់ព្រះកិក្ខុសង្ឃ ១ គូ ។ ពាល់អង្គ ។ លំដាប់នោះ ព្រះកតវាទ្រង់ត្រាស់សំដែងធម្មីកថាទាំពន្យល់ឲ្យវេរញ្ជព្រាហ្មណ៍យល់ប្រយោជន៍ កុងបច្ចុប្បន្នទឹងបរលោក ឲ្យដឿជាក់កុងកុសលធម្មិ ឲ្យរីករាយទ្បឹងត្រេកសង្ឃឹតដើរកាកុសល រួចព្រះអង្គក្រោកចាកអាសនៈ ហើយទ្រង់យាងត្រឡប់មកវិញ ។ លុះព្រះអង្គគង់ទៅដិតស្រុកវេរញ្ជាតាមគួរដល់អធ្យាស្រ័យហើយ ទ្រង់ក៏យាងចេញទៅកាន់ទគរសោរយ្យ រួចទៅទគរសង្កស្យ ហើយហួសទៅទគរកណ្ណកុជ្ជៈ (តពីនោះទៅ)ទ្រង់យាងសំដៅទៅស្រុកបយាគបតិដ្ឋាន លុះទៅដល់ហើយទ្រង់ឆ្លងគង្គានទីកុងស្រុកបយាគបតិដ្ឋាន ហើយយាងទៅដល់ទគរពាពាណសី ។ គ្រានោះ ព្រះអង្គគង់កំសាន្តកុងក្រុងពាពាណសី ហើយទ្រង់ចៀសទៅកាន់ចារិកនៃក្រុងវេសាលី កាលទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកតាមលំដាប់ ក៏បានទៅដល់ក្រុងវេសាលី ។ បានឮថា ព្រះដ៏មានជោគព្រះអង្គទៅគង់សម្រាន្តឥរិយាបថ កុងកូដាគារសាលានៅនាមមហាវន (ព្រៃធំ) ជិតក្រុងវេសាលីនោះ ។

សំដែងអំពីចារិកក្នុងឆ្នាំ

(១០) តេន ខោ បន សមយេន វេសាលិយា អវិទូរេ កលន្ទកាមោ[1] ហោតិ ។ តត្ថ សុទិន្នោ នាម កលន្ទបុត្តោ[2] សេដ្ឋិបុត្តោ ហោតិ ។ អថខោ សុទិន្នោ កលន្ទបុត្តោ សម្ពហុលេហិ សហាយកេហិ សទ្ធឹ វេសាលឹ អភិសរិ តេនឧបោសថេ ការាបនាយេន ។ តេន ខោ បន សមយេន ភគវា មហាតិយា បរិសាយ បរិវុតោ ឆម្ពុ នេសជ្ជោ និសិន្នោ ហោតិ ។ អទ្ទសា ខោ សុទិន្នោ កលន្ទបុត្តោ ភគវន្តំ មហាតិយា បរិសាយ បរិវុតំ ឆម្ពុ នេសជ្ជំ និសិន្នំ ។ ទិស្វានស្ស ឯតទហោសិ យន្នូនាហំបិ ឆម្ពុ សុណេយ្យន្តិ ។ អថខោ សុទិន្នោ កលន្ទបុត្តោ យេន សា បរិសា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នស្ស ខោ សុទិន្នស្ស កលន្ទបុត្តស្ស ឯតទហោសិ យថា យថា ខោ អហំ ភគវតា ឆម្ពុ នេសិតំ អាជានាមិ ឧយិនំ សុករំ អករំ អដ្ឋាវសតា ឯកន្តបរិបុណ្ណំ ឯកន្តបរិសុទ្ធំ

---

១ ទ. កលន្ទកគាមោ តាម ។ ម. កលន្ទគាមោ ។ ២ ទ. កលន្ទកបុត្តោ ។

(១០) កាលសម័យនោះឯង មានស្រុកមួយឈ្មោះកលន្ទនៅមិនឆ្ងាយ
ប៉ុន្មានអំពីក្រុងវេសាលី ។ ក្នុងស្រុកនោះ មានកូនសេដ្ឋីម្នាក់ឈ្មោះសុទិន្ន-
កុមារជាបុត្រមេស់កលន្ទសេដ្ឋី ។ គ្រានោះ សុទិន្នកុមារកលន្ទបុត្រជា
មួយនឹងសំឡាញ់ចាំងឡាយច្រើននាក់ នាំគ្នាទៅឯក្រុងវេសាលី ដោយ
ហានកិច្ចការអ្វីមួយ ។ សម័យនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាអម្ចាស់ហាន
ពពួកបរិសទ្យច្រើនគាល់ត្រៀបត្រា ទ្រង់កំពុងគង់សំដែងធម៌ ។ សុទិន្ន
កលន្ទបុត្រ ក៏ទៅបែរទះបានឃើញព្រះអង្គមានបរិសទ្យច្រើនគាល់ត្រៀប
ត្រាកំពុងគង់សំដែងធម៌ ។ លុះឃើញហើយ សុទិន្នកុមារនោះក៏មានសេចក្តី
តិះរិះថា អាត្មាអញគួរតែស្តាប់ធម៌សិន ។ គ្រានោះ សុទិន្នកលន្ទបុត្រក៏
ចូលទៅកាន់ទីដែលបរិសទ្យអង្គុយនោះ លុះចូលទៅហើយបានអង្គុយនៅ
ក្នុងទីមួយដ៏សមគួរ ។ កាលដែលសុទិន្នកុមារកលន្ទបុត្របានអង្គុយនៅ
ក្នុងទីមួយដ៏សមគួរហើយ ក៏មានសេចក្តីតិះរិះថា ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគទ្រង់សំដែងហើយដោយដំណើរយ៉ាងណា ។ អញក៏បានស្តាប់យល់
តាមដំណើរទាំងនោះហើយ ប៉ុន្តែបើអញនៅជាគ្រហស្ថគ្រប់គ្រងផ្ទះ មិន
ងាយនឹងប្រតិបត្តិព្រហ្មចរិយធម៌ ឲ្យបរិបូណ៌តែម្យ៉ាង ឲ្យបរិសុទ្ធតែម្យ៉ាង

สงฺฆสฺเสวิทานิ พฺรหฺมจริยานุคฺคหาย ปาติโมกฺขุทฺเทสาทิกมฺมานิ ปญฺญาเปสฺสามิ ตานิ ตุมฺเห สพฺเพปิ สมคฺคา สหิตา หุตฺวา สุสฺสูสมานา สกฺกจฺจมนสิกาตพฺพานิ ฯ ยสฺส สิยา อาปตฺติ สามนฺตา วิหารา อาคนฺตฺวา ตถาคตสฺส วา สาวกสฺส วา ปาติเทสนียาย อาปตฺติยา ปาฏิเทสนียาย

ដូចជាសង្ឃដែលគេខាត់ហើយនោះទេ បើលុះតែអញ្ជាតោរសក់នឹងពុកមាត់ ពុកចង្កាហួចស្បែកដណ្តប់សង្ឃាត់ដែលក់អម្តត់ ហើយចេញចាកផ្ទះទៅបួសប្រតិបត្តិកងផ្ទស ដែលគ្មានប្រយោជន៍ ដោយកិច្ចការកងផ្ទះ (នោះទើបប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌កើត) ។ គ្រានោះ ពួកពុទ្ធបរិសទ្យបានស្តាប់ធម្ម-កថាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ណែនាំពន្យល់ឲ្យដឿឹងក់កុសលធម៌ ឲ្យរីករាយពាល់គ្នាហើយ ក៏ក្រោកចាកទីអង្គុយ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះអង្គ រួចដើរប្រទក្សិណហើយក៏ចេញអស់ទៅ ។ ឯសុទិន្នកលន្ទបុត្រ កាលបើពួកពុទ្ធបរិសទ្យក្រោកទៅអស់ហើយភ្លាម ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះអង្គដោយគោរព រួចអង្គុយក្នុងទីមួយដ៏សមគួរ ។ លុះសុទិន្នកលន្ទបុត្រ អង្គុយទៅក្នុងទីមួយដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលព្រះអង្គថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ធម៌ដែលព្រះអង្គសំដែងហើយដោយដំណើរយ៉ាងណា ។ ខ្ញុំព្រះអង្គបានយល់តាមដំណើរពាំងនោះដែរហើយ ប៉ុន្តែបើខ្ញុំព្រះអង្គនៅជាគ្រហស្ថគ្រប់គ្រងផ្ទះ (យ៉ាងនេះ) ក៏មិនងាយនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ឲ្យបរិបូណ៌តែម្យ៉ាង ឲ្យបរិសុទ្ធតែម្យ៉ាង ដូចជាសង្ឃដែលគេខាត់ហើយនោះទេ សូមទានខ្ញុំព្រះអង្គចង់រោសក់នឹងពុកមាត់ពុកចង្កា រួចស្បែកដណ្តប់សង្ឃាត់ដែលក់អម្តត់ហើយចេញចាកផ្ទះ

อนตฺถาวหนฺติ ปญฺญาเปตุ ปหาเนตุ ปฏิกฺขิปิตุ ฯ
อนุญฺญาตาสิ ปน ตฺวํ สุนิกฺข มาตาปิตูหิ อกา-
รณา อนตฺถาวหนฺติ ปญฺญายตีติ ฯ น เหตา อหนฺ
ติ อนุญฺญาตา มาตาปิตูหิ อการณา อนตฺถาวหนฺติ
ปญฺญายตีติ ฯ น เหตา สุนิกฺข ตถาคตา อนุ-
ญฺญาตา มาตาปิตูหิ ปุตฺตา ปญฺญาเปตพฺพาติ ฯ โสหนฺ
ติ เต ตถา กริสฺสามิ ยถา มยฺหนฺ มาตาปิตโร
อนุชานิสฺสนฺติ อการณา อนตฺถาวหนฺติ ปญฺญายตีติ[๑] ฯ

[๑๑] อถโข สุนิกฺขตฺโต กลนฺทปุตฺโต เวสาลิยนฺ ตนฺ
กรณียนฺ ตีเรตฺวา เยน กลนฺทกนิวาโป เยน มาตา-
ปิตโร เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา มาตาปิตโร เอตทโว
จ อมฺห ตาต ยถา ยถาหนฺ ภควตา ธมฺมนฺ เทสิตนฺ
อาชานามิ นยิทนฺ สุกรนฺ อการณา อนฺตวาสเกน พฺรหฺม-
จริยนฺ จริตุนฺ สพฺพนฺจิทนฺ [พฺยญฺชนจริยนฺ จริตุนฺ

---

๑ ฉเปา ปน กตฺถจิ อถโข สุนิกฺเขน กลนฺทปุตฺเตน ภควโต สนฺติกนฺ อภิคนฺตฺวา อฏฺฐิ-
ยมานสา ภควนฺตนฺ อภิวาเทตฺวา ปจฺจตฺตมีตนฺ ลิขิตนฺ ฯ

มาตาบิดาปรารถนาเรือน ที่ลานเป็นที่ทำบุญ ที่ลานเป็นที่ทำกุศล (นั่นแหละ) ขอพระองค์จงทรงโปรดข้าพระองค์ด้วยเถิด พระเจ้าข้า ฯ พระศาสดาตรัสถามว่า ดูก่อนสุทินนะ เจ้าบิดามารดาของเจ้าอนุญาตให้เจ้าออกจากเรือนมาบวชในสำนักของเราแล้วหรือ ฯ สุทินนกุลบุตรทูลว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระองค์เป็นบุตรคนเดียวของบิดามารดา บิดามารดาของข้าพระองค์ไม่อนุญาตให้ข้าพระองค์ออกจากเรือนมาบวชในพระพุทธศาสนาเลย ฯ พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูก่อนสุทินนะ ตถาคตทั้งหลายไม่ชอบใจการบวชของบุตรผู้เป็นบุตรคนเดียวของบิดามารดา ผู้ไม่อนุญาตให้บวช ฯ สุทินนกุลบุตรทูลว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ขอพระองค์ทรงโปรดข้าพระองค์ด้วยเถิด พระเจ้าข้า ข้าพระองค์จักให้บิดามารดาอนุญาตให้ออกจากเรือนมาบวชในพระพุทธศาสนาได้ ฯ

(๑๑) ครั้นนั้น สุทินนกุลบุตรได้ทำกิจที่ควรทำในเรือนเสร็จแล้ว ในเวลาเย็นวันนั้นนั่นเอง ก็กลับมาหาบิดามารดาแล้วกล่าวว่า ข้าแต่คุณพ่อคุณแม่ ข้าพเจ้าได้ฟังธรรมของพระศาสดาแล้ว ข้าพเจ้าชอบใจธรรมของพระศาสดานั้น ข้าพเจ้าขออนุญาตจากคุณพ่อคุณแม่ ขอให้ข้าพเจ้าได้ออกบวชในสำนักของพระศาสดาเถิด ฯ บิดามารดาของสุทินนกุลบุตรนั้นกล่าวว่า ลูกสุทินนะ ลูกเป็นที่รักของพ่อแม่ ลูกไม่สบายเลย ลูกไม่รู้จักทุกข์เลย ถึงพ่อแม่ตายลูกก็ไม่ควรจะบวช ขอลูกจงอยู่ในเรือนนี้แหละ พ่อแม่จักเห็นลูกผู้ยังหนุ่มแน่นอยู่ในเรือนนี้ ทำกาละแล้ว ลูกจักบวชเมื่อพ่อแม่ตายแล้ว ฯ สุทินนกุลบุตรกล่าวว่า ข้าแต่คุณพ่อคุณแม่ ข้าพเจ้าไม่รู้ว่าความตายของคุณพ่อคุณแม่จักมีในวันนี้หรือในวันพรุ่งนี้ ข้าพเจ้าขออนุญาตจากคุณพ่อคุณแม่ ขอให้ข้าพเจ้าได้ออกบวชในสำนักของพระศาสดาเถิด ฯ

ฯ๎ฏฺฐาปยมานา เภกฺขุนิสงฺฆสฺส ปิฏฺฐิวาเฏน กายพนฺธนํ
วฏฺฏนฺติ อฏฺฐาเนน อการณา อนาปตฺติยา ปฏิกฺขิตฺตนฺติ
อนุชานามิ ภิกฺขเว อการณา อนาปตฺติยา ปฏิกฺขิตฺตนฺติ ฯ
ตตฺร ขฺวาย สุทินฺนาย กาลงฺกตาย มาตาปิตโร
สุทินฺนํ กาลงฺกตนฺติ ฯเตนหิ ภิกฺขเว สงฺโฆ สุทินฺนาย
อฏฺฐิกานิ ปฏิคฺคณฺหาตุ สงฺโฆ เจติยํ กโรตุ สงฺโฆ
อุโปสถาคารนฺติ ฯ ตตฺร ขฺวาย สุทินฺนาย ปริพฺพาชกา
ปฏิวสนฺติ ปุพฺพารามสฺมึ มิคารมาตุปาสาทสฺส
อวิทูเร ฯ อถ โข ตาสํ ปริพฺพาชกานํ เอตทโหสิ
กทา นุ โข อยฺยา สุทินฺนา อาคมิสฺสตีติ ฯ อถ โข
ตา ปริพฺพาชกา ตสฺสา อาคมนาย อุปฏฺฐานสาลาย
ปฏิชคฺคนฺติ ฯ ทุติยมฺปิ โข สุทินฺนาย กาลงฺกตาย
มาตาปิตโร สุทินฺนาย กาลงฺกตนฺติ ฯ ตตฺร ขฺวาย
สุทินฺนาย ปริพฺพาชกา ปฏิวสนฺติ ปุพฺพารามสฺมึ
มิคารมาตุปาสาทสฺส อวิทูเร ฯ อถ โข ตาสํ ปริพฺพาชกานํ
เอตทโหสิ กทา นุ โข อยฺยา สุทินฺนา อาคมิสฺสตีติ ฯ อถ
ตา ปริพฺพาชกา ตสฺสา อาคมนาย อุปฏฺฐานสาลาย
ปฏิชคฺคนฺติ ฯ ตติยมฺปิ โข สุทินฺนาย กาลงฺกตาย
มาตาปิตโร สุทินฺนาย กาลงฺกตนฺติ ฯ ตตฺร ขฺวาย
สุทินฺนาย ปริพฺพาชกา ปฏิวสนฺติ ปุพฺพารามสฺมึ
มิคารมาตุปาสาทสฺส อวิทูเร ฯ อถ โข ตาสํ ปริพฺพาชกานํ
เอตทโหสิ กทา นุ โข อยฺยา สุทินฺนา อาคมิสฺสตีติ ฯ อถ
ตา ปริพฺพาชกา ตสฺสา อาคมนาย อุปฏฺฐานสาลาย
ปฏิชคฺคนฺติ ฯ ตาสุ ปริพฺพาชกาสุ ปุราณทุติยิกาสุ
ปริพฺพาชิกาสุ ปุราณทุติยิกาสุ ภิกฺขุนีสุ ปุราณทุติยิกาสุ
สิกฺขมานาสุ ปุราณทุติยิกาสุ สามเณรีสุ ปุราณทุติยิกาสุ
อุปาสิกาสุ ปุราณทุติยิกาสุ ปฏิวิสฺสกคามวาสินีสุ
ปุราณทุติยิกาสุ ปฏิวิสฺสกคามวาสีสุ ปุราณทุติยิกาสุ
ราชูสุ ปุราณทุติยิกาสุ ราชมหามตฺเตสุ ปุราณทุติยิกาสุ
ติตฺถิยปุพฺพิกาสุ ติตฺถิยสาวิกาสุ ปุราณทุติยิกาสุ
ปฏิวิสฺสกคามวาสี

ឲ្យបរិបូណ៌តែម្យ៉ាង ឲ្យបរិសុទ្ធតែម្យ៉ាង ដូចជាសង្ខ័ដែលគេខាត់ហើយនោះ
ទេ ខ្ញុំបាទចង់កោរសក់នឹងពុកមាត់ពុកចង្កា រួចស្លៀកដណ្តប់សម្ពត់ដែលកត់
អម្ងត់ ហើយចេញចាកផ្ទះ ទៅបួសប្រតិបត្តិក្នុងផ្លូវដែលគ្មានប្រយោជន៍
ដោយកិច្ចការក្នុងផ្ទះ (នោះណាស់) សូមអ្នកម្តាយអ្នកឪពុកអនុញ្ញាតឲ្យខ្ញុំ
បាទចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាឲ្យបាន ។ មាតាបិតារបស់
សុទិន្នកលន្ទបុត្រ កាលបើបានឮកូនលាដូច្នេះហើយ ក៏និយាយឃាត់ថា
ម្នាលសុទិន្នកូន បាឯងជាបុត្រឯករបស់យើង ជាទីស្រឡាញ់ពេញ
ចិត្តរបស់យើង ធ្លាប់ប៉ិតនៅក្នុងសេចក្តីសុខ មានអ្នកទំនុកបំរុងឲ្យបាន
សេចក្តីសុខ នៃសុទិន្នកូន បាឯងមិនដែលស្គាល់ទុក្ខបន្តិចបន្តួចសោះឡើយ
ទោះបីបាឯងស្លាប់ក្តី យើងក៏មិនចង់ព្រាត់ប្រាសចាកបាឯងទេ យើងនឹង
អនុញ្ញាតឲ្យកំពុងរស់នៅឲ្យចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាម្តេច
បាន ។ ទើបសុទិន្នកលន្ទបុត្រនិយាយពាក្យនេះនឹងមាតាបិតាជាគំរប់ពីរ
ដងថា បពិត្រមាតាបិតា ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយដោយ
ដំណើរយ៉ាងណា ។ ខ្ញុំបានយល់តាមដំណើរពាក្យនោះដែរហើយ ប៉ុន្តែបើ
ខ្ញុំនៅជាគ្រហស្ថគ្រប់គ្រងផ្ទះ (យ៉ាងនេះ) ក៏មិនងាយនឹងប្រតិបត្តិព្រហ្ម-
ចរិយធម៌ឲ្យបរិបូណ៌តែម្យ៉ាង ឲ្យបរិសុទ្ធតែម្យ៉ាង ដូចជាសង្ខ័ដែលគេខាត់
ហើយនោះទេ ខ្ញុំចង់កោរសក់នឹងពុកមាត់ពុកចង្កា រួចស្លៀកដណ្តប់សម្ពត់

อคารสฺมา อนคาริยํ ปพฺพชิตุ์ อนุชานามิ ยํ อคารสฺมา อนคาริยํ ปพฺพชฺชาย อาหิ ฯ ตติยมฺปิ โข สุทินฺนสฺส กลนฺทปุตฺตสฺส มาตาปิตโร สุทินฺนํ กลนฺทปุตฺตํ เอตทโวจุ์ ตฺวํ โขสิ ตาต สุทินฺน อมฺหากํ เอกปุตฺตโก ปิโย มนาโป สุเขธิโต สุขปริหาโร น ตฺวํ ตาต สุทินฺน กิญฺจิ ทุกฺขสฺส ชานาสิ มรณมฺปิ ขฺวสฺส อกามกา วิย กาสฺสาม กึ ปน มยํ ตํ ชีวนฺตํ อนุชานิสฺสาม อคารสฺมา อนคาริยํ ปพฺพชฺชายาติ ฯ ตติยมฺปิ โข สุทินฺนสฺส กลนฺทปุตฺตสฺส มาตาปิตโร เอตทโวจุ์ อมฺห ตาต ยถา ยถาหิ ภควา ธมฺมํ เทเสติ อาชานามิ ขยิตฺวา สุขิตา อนาวิลา เอกนฺตปริปุณฺณา เอกนฺตปริสุทฺธา สงฺขลิขิตา พฺรหฺมจริยนฺติ จริตุ์ ฆรา อาคาริยมหิ เกสมสฺสุ โอหาเรตฺวา กาสายานิ วตฺถานิ อจฺฉาเทตฺวา อคารสฺมา อนคาริยํ ปพฺพชิตุ์ อนุชานาหิ ยํ อคารสฺมา อนคาริยํ ปพฺพชฺชายาติ ฯ ตติยมฺปิ โข สุทินฺนสฺส กลนฺทปุตฺตสฺส มาตาปิตโร สุทินฺนํ กลนฺทปุตฺตํ เอตทโวจุ์

ដែលគ់អម្ចាត់ ហើយចេញចាកផ្ទះមកបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា សូមមាតា-
បិតាអនុញ្ញាតឲ្យខ្ញុំចេញចាកផ្ទះ ទៅបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាឲ្យទាន ។
មាតាបិតារបស់សុទិន្នកលន្ទបុត្រ ទើបនិយាយនឹងសុទិន្នកលន្ទបុត្រជាគំរប់
ពីរដងដូច្នេះថា នែសុទិន្នកូន ចាងឯងជាបុត្រតែមួយ ជាទីស្រឡាញ់ពេញ
បិត្តរបស់យើង (ចាងឯង) ឆ្អាប់បិតនៅក្នុងសេចក្តីសុខ មានអ្នកថែរក្សា
ឲ្យបានសេចក្តីសុខ នែចាសុទិន្ទ ចាមិនធ្លាប់ស្គាល់សេចក្តីទុក្ខបន្តិចបន្តួច
សោះ ទោះបីស្លាប់ចាងឯងក្តី យើងមិនចង់ព្រាត់ច្រាសចាកចាទេ យើង
នឹងអនុញ្ញាតចាកំពុងរស់នៅឲ្យចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា
ម្តេចបាន ។ សុទិន្នកលន្ទបុត្រ ចានិយាយពាក្យនេះនឹងមាតាបិតាជា
គំរប់បីដងថា បពិត្រមាតាបិតា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់សំដែងដោយអាការយ៉ាងណា ។ ធម្មតា អ្នកទៅគ្រប់គ្រងផ្ទះនឹងប្រ-
ព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ឲ្យបរិបូណ៌តែម្យ៉ាង ឲ្យបរិសុទ្ធតែម្យ៉ាង បីដូចជាស័ង្ខ
ដែលបុគ្គលដុសខាត់ហើយ មិនងាយឲ្មើទេ ខ្ញុំប្រាថ្នាដើម្បីកោរសក់នឹង
ពុកមាត់ហើយស្លៀកដណ្តប់សម្ពត់កាសាយៈ ហើយចេញចាកផ្ទះទៅបួស
ជាបុគ្គលមិនត្រូវការដោយផ្ទះ ហេតុនេះសូមមាតាបិតាអនុញ្ញាតខ្ញុំឲ្យចេញ
ចាកផ្ទះទៅបួស ជាបុគ្គលមិនត្រូវការដោយផ្ទះវិញចុះ ។ មាតាបិតារបស់សុ-
ទិន្នកលន្ទបុត្រ ចានិយាយពាក្យនេះនឹងសុទិន្នកលន្ទបុត្រជាគំរប់បីដងថា

ภูมึ เจวสิ ตาส สุทินฺน อมฺหากำ ปิตาปุตฺตาโน ปิโย มนาโป สุเขธิโต สุขปริหาโร น ภูมึ ตาส สุทินฺน กิญฺจิ ทุกฺขสฺส ชานาสิ มรณนฺติ ภยนฺเต อคาม-ตาร วินา กาสิกฺขาปท กึ ปน ภยำ ตำ ชีวนฺตึ อนุชานิสฺสาม อคารสฺมา อนคาริยำ ปพฺพชฺชายาติ ฯ อถโข สุทินฺโน กลนฺทปุตฺโต น ตำ มาตาปิตโร อนุชานนฺติ อคารสฺมา อนคาริยำ ปพฺพชฺชายาติ ตสฺมา อนนฺตรหิตาย ภูมิยา นิปชฺชิ ๓เตว เม มรณำ กาสิกฺขาปท ปพฺพชฺชา ภวิสฺสติ(๑) ฯ อถโข สุทินฺโน กลนฺทปุตฺโต ปฐมปิ ภูมึ น กุญฺชิ ทุติยปิ ภูมึ น กุญฺชิ ตติยปิ ภูมึ น กุญฺชิ จตุตฺถปิ ภูมึ น กุญฺชิ ปญฺจมปิ ภูมึ น กุญฺชิ ฉฏฺฐปิ ภูมึ น กุญฺชิ สตฺตมปิ ภูมึ น กุญฺชิ ฯ

(๑๒) อถโข สุทินฺนสฺส กลนฺทปุตฺตสฺส มาตาปิตโร สุทินฺน กลนฺทปุตฺต เอตทโวจุ ตำ เจวสิ ตาส สุทินฺน อมฺหากำ ปิตาปุตฺตาโน ปิโย มนาโป สุเขธิโต สุขปริหาโร น ตำ ตาส สุทินฺน กิญฺจิ ทุกฺขสฺส ชานาสิ มรณนฺติ มยนฺเต อคามตาร วินา กาสิกฺขาปท

๑ ปพฺพชฺชายาติปิ ตาหิ ฯ

នៃសុទិន្នកូន ចាឯងជាបុត្រតែមួយ ជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់យើង ធ្លាប់បិតនៅតែកន្លងសេចក្តីសុខ មានអ្នកថែទាំឲ្យបានសេចក្តីសុខ នៃចាសុទិន្ន ចាមិនស្គាល់សេចក្តីខ្ចក់ខ្ចប់ខ្ចិចសោះ ទោះបីស្លាប់ទៅក្តី យើងក៏មិនច្រំជ្រាឲ្យត្រាត់ច្រំជ្រាសចាកចា យើងនឹងអនុញ្ញាតចា ដែលកំពុងសៅទៅឲ្យចេញចាកផ្ទះ ហើយបួសក្នុងសាសនាដូចម្តេចបាន ។ គ្រានោះឯង សុទិន្នកលន្ទបុត្រគិតថា មាតាបិតាមិនអនុញ្ញាតអញឲ្យចេញចាកផ្ទះបួសក្នុងសាសនា ដូច្នេះហើយ ក៏ដួលដេកនៅលើផែនដី ច្រាសចាកគ្រឿងក្រមាលក្នុងទីនោះឯងដោយគិតថា អញនឹងស្លាប់ឬនឹងបានបួសក្នុងទីនេះជាច្រើនដង ។ គ្រានោះ សុទិន្នកលន្ទបុត្រ មិនបានបរិភោគចាយអស់មួយពេល ២ ពេលក៏មាន ៣ ពេលក៏មាន ៤ ពេលក៏មាន ៥ ពេលក៏មាន ៦ ពេលក៏មាន ៧ ពេលក៏មាន ។

(១២) លំដាប់នោះ មាតាបិតារបស់សុទិន្នកលន្ទបុត្រនិយាយនឹងសុទិន្នកលន្ទបុត្រថា ម្នាលសុទិន្នកូន ចាឯងជាកូនប្រុសតែមួយហើយជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់យើង ធ្លាប់សុខធ្លាប់សប្បាយដោយមានស្រីពីរលឿងថែរក្សា សុទិន្នកូន ចាឯងមិនធ្លាប់ស្គាល់សេចក្តីខ្ចក់ខ្ចិចតួចសោះ ទេ ទោះបីចាស្លាប់ទៅក្តី យើងក៏មិនចង់ឲ្យត្រាត់ច្រំជ្រាសចាកចាឡើយ

កតំ បន មយំ តំ ជីវន្តំ អន្ទុជានិស្សាម អគារស្មា
អនគារិយំ បព្ពជ្ជាយ ឧដ្ឋហិ តាត សុនិន្ទ
កុញ្ជ ច បិវ ច បរិភារេហិ ច កុញ្ជន្តោ បិវន្តោ
បរិភារេន្តោ កាមេ បរិភុញ្ជន្តោ បុញ្ញានិ ករោន្តោ
អភិរមស្សុ ន តំ មយំ អន្ទុជានាម អគារស្មា អន-
គារិយំ បព្ពជ្ជាយាតិ ។ ឯវំ វុត្តេ សុនិន្ទោ កាលង្ក-
បុត្តោ តុណ្ហី អហោសិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ ។ បេ ។
តតិយម្បិ ខោ សុនិន្ទស្ស កាលង្កបុត្តស្ស មាតាបិតរោ
សុនិន្ទំ កាលង្កបុត្តំ ឯតទវោចុំ តុំ ខោសិ តាត សុនិន្ទ
អម្ហាកំ ឯកបុត្តកោ បិយោ មនាបោ សុខេធិតោ សុខ
បរិហតោ ន តុំ តាត សុនិន្ទ កិញ្ចិ ទុក្ខស្ស ជានាសិ
មរណេនបិ មយន្តេ អកាមកា វិនា ភវិស្សាម តំ
បន មយំ តំ ជីវន្តំ អន្ទុជានិស្សាម អគារស្មា អនគា-
រិយំ បព្ពជ្ជាយ ឧដ្ឋហិ តាត សុនិន្ទ កុញ្ជ ច បិវ
ច បរិភារេហិ ច កុញ្ជន្តោ បិវន្តោ បរិភារេន្តោ កាមេ
បរិភុញ្ជន្តោ បុញ្ញានិ ករោន្តោ អភិរមស្សុ ន តំ មយំ
អន្ទុជានាម អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជ្ជាយាតិ ។ តតិ-
យម្បិ ខោ សុនិន្ទោ កាលង្កបុត្តោ តុណ្ហី អហោសិ ។

យើងនឹងអនុញ្ញាតអ្នកកំពុងរស់នៅ ឲ្យចេញចាកផ្ទះហើយបួសក្នុងព្រះពុទ្ធ-
សាសនាដូចម្តេចបាន សុទ្ធិនកូន អ្នកចូរគ្រោកឡើងបរិភោគបាយផឹកទឹក
នឹងឲ្យគេបំរើទៅ កាលបើអ្នកបរិភោគបាយផឹកទឹកនឹងឲ្យគេបំរើហើយ ចូរ
បរិភោគតាមនឹងធ្វើបុណ្យចុះ យើងមិនព្រមអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកចេញចាកផ្ទះ
ហើយបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាទេ ។ កាលបើមាតាបិតាពោលយ៉ាងនេះ
ហើយ សុទ្ធិនកលន្ទបុត្រ ក៏ស្ងៀមនៅ ។ ឯមាតាបិតាសុទ្ធិនកលន្ទ-
បុត្រ និយាយលួងលោមសុទ្ធិនកលន្ទបុត្រពីរដង ។ បេ ។ បីដងថា នែ
សុទ្ធិនកូន អ្នកឯងជាកូនប្រុសតែមួយ ជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តយើង គ្រាប់
ចំរើនដោយសេចក្តីសុខ មានទាំងស្រីពីរលឿងថែរក្សាសប្បាយ សុទ្ធិន
កូន អ្នកឯងមិនដែលស្គាល់សេចក្តីទុក្ខតិចតួចសោះ ទោះបីអ្នកឯងស្លាប់
ទៅក្តី យើងមិនចង់ឲ្យព្រាត់ប្រាសចាកអ្នកឯងឡើយ យើងនឹងអនុញ្ញាត
ដល់អ្នកកំពុងរស់នៅឲ្យចេញចាកផ្ទះ ហើយបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាដូច
ម្តេចបាន សុទ្ធិនកូន អ្នកចូរគ្រោកឡើងបរិភោគបាយផឹកទឹក នឹងឲ្យគេបំរើ
ទៅ កាលបរិភោគបាយផឹកទឹក នឹងឲ្យគេបំរើហើយ ចូរបរិភោគតាមនឹង
ធ្វើបុណ្យតាមប្រាថ្នាចុះ យើងមិនព្រមអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកចេញចាកផ្ទះហើយ
បួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាទេ ។ សុទ្ធិនកលន្ទបុត្រក៏ស្ងៀមនៅទៅវិញ
ជាគំរប់បីដង ។

(๑๓) อถโข สุทินฺนสฺส กลนฺทปุตฺตสฺส สหายกา เยน สุทินฺโน กลนฺทปุตฺโต เตนุปสงฺกมึสุ อุปสงฺกมิตฺวา สุทินฺนํ กลนฺทปุตฺตํ เอตทโวจุ๋ ตุวํ โขสิ สมฺม สุทินฺน มาตาปิตูนํ เอกปุตฺตโก ปิโย มนาโป สุเขธิโต สุขปริหาโร น ตุวํ สมฺม สุทินฺน กิญฺจิ ทุกฺขสฺส ชานาสิ มรเณนปิ เต มาตาปิตโร อกามกา วิโย กิมงฺคปนฺ กึ ปน ตุวํ ชีวนฺตํ อนุชานิสฺสนฺติ อคารสฺมา อนคาริยํ ปพฺพชฺชาย อุเฏหิ สมฺม สุทินฺน กุญฺ จ ปิวา จ ปริจาเรหิ จ กุญฺเจ ปิวาเจ ปริจาเรเจ คาเมน ปริกุญฺเจ ปุญฺญานิ กเรเจ อกิรมสฺสุ น ตุวํ มาตาปิตโร อนุชานนฺติ อคารสฺมา อนคาริยํ ปพฺพชฺชายาติ ฯ เอวํ วุตฺเต สุทินฺโน กลนฺทปุตฺโต ตุณฺหี อโหสิ ฯ ทุติยมฺปิ โข ฯ เป ฯ ตติยมฺปิ โข สุทินฺนสฺส กลนฺทปุตฺตสฺส สหายกา สุทินฺนํ กลนฺทปุตฺตํ เอตทโวจุ๋

(១៣) លំដាប់នោះ ពួកសំឡាញ់សុទិន្នកលន្ទបុត្រ បាននាំគ្នាចូលទៅ
និយាយអង្វរសុទិន្នកលន្ទបុត្រថា នែសុទិន្នសំឡាញ់ អ្នកឯងជាកូនប្រុសតែ
មួយហើយជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់មាតាបិតា ឆ្អាប់បានសេចក្តីសុខ
មានតាំងស្រីពីលៀងថែរក្សាសឋ្ឋាយ នែសុទិន្នសំឡាញ់ អ្នកឯងមិនឆ្អាប់
ស្គាល់សេចក្តីលំបាកតិចតួចសោះទេ ទោះបីអ្នកស្ងាប់ទៅក្តី មាតាបិតា
របស់អ្នក ក៏មិនចង់ឲ្យព្រាត់ប្រាសចាកអ្នកឡើយ មាតាបិតាតាំងឋ្ឋាយ
របស់អ្នកនឹងអនុញ្ញាតអ្នកដែលកំពុងរស់នៅឲ្យចេញចាកផ្ទះ ហើយបួស
ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាដូចម្តេចបាន នែសុទិន្នសំឡាញ់ ចូរអ្នករត្រាកឡើង
បរិភោគចុាយ ផឹកទឹក ឲ្យគេបំរើទៅ កាលបើអ្នកបរិភោគចុាយចំណី
ផឹកទឹក ឲ្យគេបំរើខ្ជិនហើយ នឹងបរិភោគនូវកាមតាំងឋ្ឋាយ ធ្វើបុណ្យ
(ឲ្យទាន) រកឃើញសឋ្ឋាយតាមសេចក្តីប្រាថ្នាចុះ មាតាបិតាតាំងឋ្ឋាយ
របស់អ្នក មិនព្រមអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកចេញចាកផ្ទះ ហើយបួសក្នុងព្រះពុទ្ធ-
សាសនាទេ ។ កាលបើពួកសំឡាញ់របស់សុទិន្នពោលពាក្យយ៉ាងនេះ
ហើយ សុទិន្នកលន្ទបុត្រ ក៏នៅស្ងៀម ។ ពួកសំឡាញ់របស់សុទិន្ន-
កលន្ទបុត្រ បានពោលនូវពាក្យនេះនឹងសុទិន្នកលន្ទបុត្រពីរដង ។ បេ ។

ภิกฺขุ เอวมาห สมฺม สุทินฺน ฯ เป ฯ ตตฺรายสฺมา เอวมาห สุทินฺโน กลนฺทปุตฺโต กุลฆรา อเปหิ ฯ อถ โข สุทินฺนสฺส กลนฺทปุตฺตสฺส สหายกา เยน สุทินฺนสฺส กลนฺทปุตฺตสฺส มาตาปิตโร เตนุปสงฺกมึสุ อุปสงฺกมิตฺวา สุทินฺนสฺส กลนฺทปุตฺตสฺส มาตาปิตโร เอวมาหึสุ อยฺโย สุทินฺโน อนฺตรวาสาย ภูมิยา ปติโต เอเตว เม มรณ์ กาวิสฺสติ ปพฺพชฺชา ปเนสา เนว เม มรณ์ กาวิสฺสติ ปพฺพชฺชา ปเนสา อนุปชีวนีย อกตา โหติ ตุมฺเห สุทินฺน์ ปพฺพชิตฺวา อนุปชีวนีย อกตา โหติ ตุมฺเห สุทินฺน์ ปพฺพชิตฺวา อนุปชีวนีย ก

ปัฏฐมปาราชิกกัณฑ์ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ ๑๑ ๑๒ ๑๓ ๑๔ ๑๕ ๑๖ ๑๗ ๑๘ ๑๙ ๒๐ ๒๑ ๒๒ ๒๓ ๒๔ ๒๕ ๒๖ ๒๗ ๒๘ ๒๙ ๓๐ ๓๑ ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐ ๕๑ ๕๒ ๕๓ ๕๔ ๕๕ ๕๖ ๕๗ ๕๘ ๕๙ ๖๐ ๖๑ ๖๒ ๖๓ ๖๔ ๖๕ ๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐ ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐ ๙๑ ๙๒ ๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖ ๙๗ ๙๘ ๙๙ ๑๐๐ ๑๐๑ ๑๐๒ ๑๐๓ ๑๐๔ ๑๐๕ ๑๐๖ ๑๐๗ ๑๐๘ ๑๐๙ ๑๑๐ ๑๑๑ ๑๑๒ ๑๑๓ ๑๑๔ ๑๑๕ ๑๑๖ ๑๑๗ ๑๑๘ ๑๑๙ ๑๒๐ ๑๒๑ ๑๒๒ ๑๒๓ ๑๒๔ ๑๒๕ ๑๒๖ ๑๒๗ ๑๒๘ ๑๒๙ ๑๓๐ ๑๓๑ ๑๓๒ ๑๓๓ ๑๓๔ ๑๓๕ ๑๓๖ ๑๓๗ ๑๓๘ ๑๓๙ ๑๔๐ ๑๔๑ ๑๔๒ ๑๔๓ ๑๔๔ ๑๔๕ ๑๔๖ ๑๔๗ ๑๔๘ ๑๔๙ ๑๕๐ ๑๕๑ ๑๕๒ ๑๕๓ ๑๕๔ ๑๕๕ ๑๕๖ ๑๕๗ ๑๕๘ ๑๕๙ ๑๖๐ ๑๖๑ ๑๖๒ ๑๖๓ ๑๖๔ ๑๖๕ ๑๖๖ ๑๖๗ ๑๖๘ ๑๖๙ ๑๗๐ ๑๗๑ ๑๗๒ ๑๗๓ ๑๗๔ ๑๗๕ ๑๗๖ ๑๗๗ ๑๗๘ ๑๗๙ ๑๘๐ ๑๘๑ ๑๘๒ ๑๘๓ ๑๘๔ ๑๘๕ ๑๘๖ ๑๘๗ ๑๘๘ ๑๘๙ ๑๙๐ ๑๙๑ ๑๙๒ ๑๙๓ ๑๙๔ ๑๙๕ ๑๙๖ ๑๙๗ ๑๙๘ ๑๙๙ ๒๐๐ ๒๐๑ ๒๐๒ ๒๐๓ ๒๐๔ ๒๐๕ ๒๐๖ ๒๐๗ ๒๐๘ ๒๐๙ ๒๑๐ ๒๑๑ ๒๑๒ ๒๑๓ ๒๑๔ ๒๑๕ ๒๑๖ ๒๑๗ ๒๑๘ ๒๑๙ ๒๒๐ ๒๒๑ ๒๒๒ ๒๒๓ ๒๒๔ ๒๒๕ ๒๒๖ ๒๒๗ ๒๒๘ ๒๒๙ ๒๓๐ ๒๓๑ ๒๓๒ ๒๓๓ ๒๓๔ ๒๓๕ ๒๓๖ ๒๓๗ ๒๓๘ ๒๓๙ ๒๔๐ ๒๔๑ ๒๔๒ ๒๔๓ ๒๔๔ ๒๔๕ ๒๔๖ ๒๔๗ ๒๔๘ ๒๔๙ ๒๕๐ ๒๕๑ ๒๕๒ ๒๕๓ ๒๕๔ ๒๕๕ ๒๕๖ ๒๕๗ ๒๕๘ ๒๕๙ ๒๖๐ ๒๖๑ ๒๖๒ ๒๖๓ ๒๖๔ ๒๖๕ ๒๖๖ ๒๖๗ ๒๖๘ ๒๖๙ ๒๗๐ ๒๗๑ ๒๗๒ ๒๗๓ ๒๗๔ ๒๗๕ ๒๗๖ ๒๗๗ ๒๗๘ ๒๗๙ ๒๘๐ ๒๘๑ ๒๘๒ ๒๘๓ ๒๘๔ ๒๘๕ ๒๘๖ ๒๘๗ ๒๘๘ ๒๘๙ ๒๙๐ ๒๙๑ ๒๙๒ ๒๙๓ ๒๙๔ ๒๙๕ ๒๙๖ ๒๙๗ ๒๙๘ ๒๙๙ ๓๐๐ ๓๐๑ ๓๐๒ ๓๐๓ ๓๐๔ ๓๐๕ ๓๐๖ ๓๐๗ ๓๐๘ ๓๐๙ ๓๑๐ ๓๑๑ ๓๑๒ ๓๑๓ ๓๑๔ ๓๑๕ ๓๑๖ ๓๑๗ ๓๑๘ ๓๑๙ ๓๒๐ ๓๒๑ ๓๒๒ ๓๒๓ ๓๒๔ ๓๒๕ ๓๒๖ ๓๒๗ ๓๒๘ ๓๒๙ ๓๓๐ ๓๓๑ ๓๓๒ ๓๓๓ ๓๓๔ ๓๓๕ ๓๓๖ ๓๓๗ ๓๓๘ ๓๓๙ ๓๔๐ ๓๔๑ ๓๔๒ ๓๔๓ ๓๔๔ ๓๔๕ ๓๔๖ ๓๔๗ ๓๔๘ ๓๔๙ ๓๕๐ ๓๕๑ ๓๕๒ ๓๕๓ ๓๕๔ ๓๕๕ ๓๕๖ ๓๕๗ ๓๕๘ ๓๕๙ ๓๖๐ ๓๖๑ ๓๖๒ ๓๖๓ ๓๖๔ ๓๖๕ ๓๖๖ ๓๖๗ ๓๖๘ ๓๖๙ ๓๗๐ ๓๗๑ ๓๗๒ ๓๗๓ ๓๗๔ ๓๗๕ ๓๗๖ ๓๗๗ ๓๗๘ ๓๗๙ ๓๘๐ ๓๘๑ ๓๘๒ ๓๘๓ ๓๘๔ ๓๘๕ ๓๘๖ ๓๘๗ ๓๘๘ ๓๘๙ ๓๙๐ ๓๙๑ ๓๙๒ ๓๙๓ ๓๙๔ ๓๙๕ ๓๙๖ ๓๙๗ ๓๙๘ ๓๙๙ ๔๐๐ ๔๐๑ ๔๐๒ ๔๐๓ ๔๐๔ ๔๐๕ ๔๐๖ ๔๐๗ ๔๐๘ ๔๐๙ ๔๑๐ ๔๑๑ ๔๑๒ ๔๑๓ ๔๑๔ ๔๑๕ ๔๑๖ ๔๑๗ ๔๑๘ ๔๑๙ ๔๒๐ ๔๒๑ ๔๒๒ ๔๒๓ ๔๒๔ ๔๒๕ ๔๒๖ ๔๒๗ ๔๒๘ ๔๒๙ ๔๓๐ ๔๓๑ ๔๓๒ ๔๓๓ ๔๓๔ ๔๓๕ ๔๓๖ ๔๓๗ ๔๓๘ ๔๓๙ ๔๔๐ ๔๔๑ ๔๔๒ ๔๔๓ ๔๔๔ ๔๔๕ ๔๔๖ ๔๔๗ ๔๔๘ ๔๔๙ ๔๕๐ ๔๕๑ ๔๕๒ ๔๕๓ ๔๕๔ ๔๕๕ ๔๕๖ ๔๕๗ ๔๕๘ ๔๕๙ ๔๖๐ ๔๖๑ ๔๖๒ ๔๖๓ ๔๖๔ ๔๖๕ ๔๖๖ ๔๖๗ ๔๖๘ ๔๖๙ ๔๗๐ ๔๗๑ ๔๗๒ ๔๗๓ ๔๗๔ ๔๗๕ ๔๗๖ ๔๗๗ ๔๗๘ ๔๗๙ ๔๘๐ ๔๘๑ ๔๘๒ ๔๘๓ ๔๘๔ ๔๘๕ ๔๘๖ ๔๘๗ ๔๘๘ ๔๘๙ ๔๙๐ ๔๙๑ ๔๙๒ ๔๙๓ ๔๙๔ ๔๙๕ ๔๙๖ ๔๙๗ ๔๙๘ ๔๙๙ ๕๐๐ ๕๐๑ ๕๐๒ ๕๐๓ ๕๐๔ ๕๐๕ ๕๐๖ ๕๐๗ ๕๐๘ ๕๐๙ ๕๑๐ ๕๑๑ ๕๑๒ ๕๑๓ ๕๑๔ ๕๑๕ ๕๑๖ ๕๑๗ ๕๑๘ ๕๑๙ ๕๒๐ ๕๒๑ ๕๒๒ ๕๒๓ ๕๒๔ ๕๒๕ ๕๒๖ ๕๒๗ ๕๒๘ ๕๒๙ ๕๓๐ ๕๓๑ ๕๓๒ ๕๓๓ ๕๓๔ ๕๓๕ ๕๓๖ ๕๓๗ ๕๓๘ ๕๓๙ ๕๔๐ ๕๔๑ ๕๔๒ ๕๔๓ ๕๔๔ ๕๔๕ ๕๔๖ ๕๔๗ ๕๔๘ ๕๔๙ ๕๕๐ ๕๕๑ ๕๕๒ ๕๕๓ ๕๕๔ ๕๕๕ ๕๕๖ ๕๕๗ ๕๕๘ ๕๕๙ ๕๖๐ ๕๖๑ ๕๖๒ ๕๖๓ ๕๖๔ ๕๖๕ ๕๖๖ ๕๖๗ ๕๖๘ ๕๖๙ ๕๗๐ ๕๗๑ ๕๗๒ ๕๗๓ ๕๗๔ ๕๗๕ ๕๗๖ ๕๗๗ ๕๗๘ ๕๗๙ ๕๘๐ ๕๘๑ ๕๘๒ ๕๘๓ ๕๘๔ ๕๘๕ ๕๘๖ ๕๘๗ ๕๘๘ ๕๘๙ ๕๙๐ ๕๙๑ ๕๙๒ ๕๙๓ ๕๙๔ ๕๙๕ ๕๙๖ ๕๙๗ ๕๙๘ ๕๙๙ ๖๐๐ ๖๐๑ ๖๐๒ ๖๐๓ ๖๐๔ ๖๐๕ ๖๐๖ ๖๐๗ ๖๐๘ ๖๐๙ ๖๑๐ ๖๑๑ ๖๑๒ ๖๑๓ ๖๑๔ ๖๑๕ ๖๑๖ ๖๑๗ ๖๑๘ ๖๑๙ ๖๒๐ ๖๒๑ ๖๒๒ ๖๒๓ ๖๒๔ ๖๒๕ ๖๒๖ ๖๒๗ ๖๒๘ ๖๒๙ ๖๓๐ ๖๓๑ ๖๓๒ ๖๓๓ ๖๓๔ ๖๓๕ ๖๓๖ ๖๓๗ ๖๓๘ ๖๓๙ ๖๔๐ ๖๔๑ ๖๔๒ ๖๔๓ ๖๔๔ ๖๔๕ ๖๔๖ ๖๔๗ ๖๔๘ ๖๔๙ ๖๕๐ ๖๕๑ ๖๕๒ ๖๕๓ ๖๕๔ ๖๕๕ ๖๕๖ ๖๕๗ ๖๕๘ ๖๕๙ ๖๖๐ ๖๖๑ ๖๖๒ ๖๖๓ ๖๖๔ ๖๖๕ ๖๖๖ ๖๖๗ ๖๖๘ ๖๖๙ ๖๗๐ ๖๗๑ ๖๗๒ ๖๗๓ ๖๗๔ ๖๗๕ ๖๗๖ ๖๗๗ ๖๗๘ ๖๗๙ ๖๘๐ ๖๘๑ ๖๘๒ ๖๘๓ ๖๘๔ ๖๘๕ ๖๘๖ ๖๘๗ ๖๘๘ ๖๘๙ ๖๙๐ ๖๙๑ ๖๙๒ ๖๙๓ ๖๙๔ ๖๙๕ ๖๙๖ ๖๙๗ ๖๙๘ ๖๙๙ ๗๐๐ ๗๐๑ ๗๐๒ ๗๐๓ ๗๐๔ ๗๐๕ ๗๐๖ ๗๐๗ ๗๐๘ ๗๐๙ ๗๑๐ ๗๑๑ ๗๑๒ ๗๑๓ ๗๑๔ ๗๑๕ ๗๑๖ ๗๑๗ ๗๑๘ ๗๑๙ ๗๒๐ ๗๒๑ ๗๒๒ ๗๒๓ ๗๒๔ ๗๒๕ ๗๒๖ ๗๒๗ ๗๒๘ ๗๒๙ ๗๓๐ ๗๓๑ ๗๓๒ ๗๓๓ ๗๓๔ ๗๓๕ ๗๓๖ ๗๓๗ ๗๓๘ ๗๓๙ ๗๔๐ ๗๔๑ ๗๔๒ ๗๔๓ ๗๔๔ ๗๔๕ ๗๔๖ ๗๔๗ ๗๔๘ ๗๔๙ ๗๕๐ ๗๕๑ ๗๕๒ ๗๕๓ ๗๕๔ ๗๕๕ ๗๕๖ ๗๕๗ ๗๕๘ ๗๕๙ ๗๖๐ ๗๖๑ ๗๖๒ ๗๖๓ ๗๖๔ ๗๖๕ ๗๖๖ ๗๖๗ ๗๖๘ ๗๖๙ ๗๗๐ ๗๗๑ ๗๗๒ ๗๗๓ ๗๗๔ ๗๗๕ ๗๗๖ ๗๗๗ ๗๗๘ ๗๗๙ ๗๘๐ ๗๘๑ ๗๘๒ ๗๘๓ ๗๘๔ ๗๘๕ ๗๘๖ ๗๘๗ ๗๘๘ ๗๘๙ ๗๙๐ ๗๙๑ ๗๙๒ ๗๙๓ ๗๙๔ ๗๙๕ ๗๙๖ ๗๙๗ ๗๙๘ ๗๙๙ ๘๐๐ ๘๐๑ ๘๐๒ ๘๐๓ ๘๐๔ ๘๐๕ ๘๐๖ ๘๐๗ ๘๐๘ ๘๐๙ ๘๑๐ ๘๑๑ ๘๑๒ ๘๑๓ ๘๑๔ ๘๑๕ ๘๑๖ ๘๑๗ ๘๑๘ ๘๑๙ ๘๒๐ ๘๒๑ ๘๒๒ ๘๒๓ ๘๒๔ ๘๒๕ ๘๒๖ ๘๒๗ ๘๒๘ ๘๒๙ ๘๓๐ ๘๓๑ ๘๓๒ ๘๓๓ ๘๓๔ ๘๓๕ ๘๓๖ ๘๓๗ ๘๓๘ ๘๓๙ ๘๔๐ ๘๔๑ ๘๔๒ ๘๔๓ ๘๔๔ ๘๔๕ ๘๔๖ ๘๔๗ ๘๔๘ ๘๔๙ ๘๕๐ ๘๕๑ ๘๕๒ ๘๕๓ ๘๕๔ ๘๕๕ ๘๕๖ ๘๕๗ ๘๕๘ ๘๕๙ ๘๖๐ ๘๖๑ ๘๖๒ ๘๖๓ ๘๖๔ ๘๖๕ ๘๖๖ ๘๖๗ ๘๖๘ ๘๖๙ ๘๗๐ ๘๗๑ ๘๗๒ ๘๗๓ ๘๗๔ ๘๗๕ ๘๗๖ ๘๗๗ ๘๗๘ ๘๗๙ ๘๘๐ ๘๘๑ ๘๘๒ ๘๘๓ ๘๘๔ ๘๘๕ ๘๘๖ ๘๘๗ ๘๘๘ ๘๘๙ ๘๙๐ ๘๙๑ ๘๙๒ ๘๙๓ ๘๙๔ ๘๙๕ ๘๙๖ ๘๙๗ ๘๙๘ ๘๙๙ ๙๐๐ ๙๐๑ ๙๐๒ ๙๐๓ ๙๐๔ ๙๐๕ ๙๐๖ ๙๐๗ ๙๐๘ ๙๐๙ ๙๑๐ ๙๑๑ ๙๑๒ ๙๑๓ ๙๑๔ ๙๑๕ ๙๑๖ ๙๑๗ ๙๑๘ ๙๑๙ ๙๒๐ ๙๒๑ ๙๒๒ ๙๒๓ ๙๒๔ ๙๒๕ ๙๒๖ ๙๒๗ ๙๒๘ ๙๒๙ ๙๓๐ ๙๓๑ ๙๓๒ ๙๓๓ ๙๓๔ ๙๓๕ ๙๓๖ ๙๓๗ ๙๓๘ ๙๓๙ ๙๔๐ ๙๔๑ ๙๔๒ ๙๔๓ ๙๔๔ ๙๔๕ ๙๔๖ ๙๔๗ ๙๔๘ ๙๔๙ ๙๕๐ ๙๕๑ ๙๕๒ ๙๕๓ ๙๕๔ ๙๕๕ ๙๕๖ ๙๕๗ ๙๕๘ ๙๕๙ ๙๖๐ ๙๖๑ ๙๖๒ ๙๖๓ ๙๖๔ ๙๖๕ ๙๖๖ ๙๖๗ ๙๖๘ ๙๖๙ ๙๗๐ ๙๗๑ ๙๗๒ ๙๗๓ ๙๗๔ ๙๗๕ ๙๗๖ ๙๗๗ ๙๗๘ ๙๗๙ ๙๘๐ ๙๘๑ ๙๘๒ ๙๘๓ ๙๘๔ ๙๘๕ ๙๘๖ ๙๘๗ ๙๘๘ ๙๘๙ ๙๙๐ ๙๙๑ ๙๙๒ ๙๙๓ ๙๙๔ ๙๙๕ ๙๙๖ ๙๙๗ ๙๙๘ ๙๙๙ ๑๐๐๐

(๑๔) อถโข สุทินฺนสฺส กลนฺทปุตฺตสฺส สหาย-
กา เยน สุทินฺโน กลนฺทปุตฺโต เตนุปสงฺกมึสุ
อุปสงฺกมิตฺวา สุทินฺนํ กลนฺทปุตฺตํ เอตทโวจุ อุฬาโร
สมฺม สุทินฺน อนุฬาโร สมโณ ญาตปุตฺโต มหาปญฺโญ
มหาปญฺญายมฺปติ ฯ อถโข สุทินฺโน กลนฺท-
ปุตฺโต อนุฬาโรปิ กิร มหาปญฺโญ มหาปญฺญายมฺปติ
มหาปญฺญายมฺปติ ปน ภวนฺเต ชานิตพฺพนฺติ
กตฺวานิ ปริปุณฺณนฺเต วุฏฺฐาสิ ฯ อถโข สุทินฺโน
กลนฺทปุตฺโต ภควโต อาโรจาปนตฺถาย(๑) เยน ภควา
เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ
นิสีทิ ฯ เอกมนฺตํ นิสินฺโน โข สุทินฺโน กลนฺท-
ปุตฺโต ภควนฺตเมต อโวจ อนุฬาโรปิ(๒) อหํ ภนฺเต
มหาปญฺโญ มหาปญฺญายมฺปติ มหาปญฺญาย ปญฺญาเวปุ-
มํ ภนฺเต ภควตฺติ ฯ อลตฺถ โข สุทินฺโน
กลนฺทปุตฺโต ภควาโต สนฺติเก ปพฺพชฺชํ อลตฺถ

---

๑ ยีกฺยเร อาโรจาตฺวา เอวาติ ทิสฺวาติ ฯ ๒ ฉ. ม. อนุฬาโร ฯ

(๑๔) គ្រានោះឯង សុទិន្នកលន្ទបុត្រនៅក្នុងទីណា សំឡាញ់ចាំងឡាយនៃសុទិន្នកលន្ទបុត្រ ក៏ចូលទៅកាន់ទីនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានពោលនូវពាក្យនេះ នឹងសុទិន្នកលន្ទបុត្រថា នែសុទិន្នសំឡាញ់ បួរអ្នកគ្រាកឡើង អ្នកឯងមានមាតាបិតាព្រមព្រៀងអនុញ្ញាតឲ្យចេញចាកផ្ទះ បួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាហើយ ។ គ្រានោះ សុទិន្នកលន្ទបុត្រ បានដឹងថាមានមាតាបិតាព្រមព្រៀងអនុញ្ញាតឲ្យចេញចាកផ្ទះ ដើម្បីបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា (ដូច្នោះ) ហើយ ក៏មានចិត្តរីករាយ ដូចជាអណ្តែតឡើង ដូចសំអាតខ្នងដោយដៃទាំងឡាយហើយគ្រាកឡើង ។ គ្រានោះ សុទិន្នកលន្ទបុត្រ សំពាកក់លាំងបានពីរបីថ្ងៃ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងទីណា ក៏ចូលទៅកាន់ទីនោះ លុះចូលទៅហើយ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះសុទិន្នកលន្ទបុត្រ រៀបរយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គជាបុគ្គល គឺមាតាបិតាអនុញ្ញាតឲ្យចេញចាកផ្ទះ ហើយបួសក្នុងកេទជាបុគ្គលមិនមានប្រយោជន៍ដោយការងារក្នុងផ្ទះហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បំបួសខ្ញុំព្រះអង្គផងចុះ ។ សុទិន្នកលន្ទបុត្រ បានបព្វជ្ជា និងឧបសម្បទា

ฉฬสมฺภิโน ฯ อภิรุปสมฺปนฺนา จ ปนายสฺมา สุนิกฺขนฺโต ฌายิเย ทูตกุโล สมานาย วตฺตติ อาราเธติ โหติ ปิณฺฑาติโก ปสุกูลิโก สปทาน-จาริโก อญฺญตรา วชฺชิกามา อุปนิสฺสาย วิหรติ ฯ

(๑๕) เตน โข ปน สมเยน วชฺชี ทุพฺภิกฺขา โหติ ทุพฺภิกฺขา สีเตฏฺฐิกา สลากาวุตฺตา จ สุกรา อุญฺเฉน ปคฺคเหน ยาเปตุ ฯ อถ โข อายสฺมา สุนิกฺขนฺโต ฌานาภิโญ ฌานลาภี โข วชฺชี ทุพฺภิกฺขา ทุพฺภิกฺขา สีเตฏฺฐิกา สลากาวุตฺตา

ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ ។ សុទិន្នភិក្ខុដ៏មានអាយុបានឮ សម្បាហើយមិនយូរប៉ុន្មាន ក៏ប្រព្រឹត្តសមាទានធុតង្គគុណ មានសភាពយ៉ាងនេះ គឺ ជាអ្នកនៅក្នុងព្រៃ ប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត ប្រើប្រាស់សម្ពត់បំសុកូលទទឹងត្រៃចៅ (បិណ្ឌបាត) តាមលំដាប់ផ្ទះ ហើយចូលទៅកាន់ស្រុកវជ្ជីឯណាទីមួយ ។

(១៩) សម័យនោះឯង ស្រុកវជ្ជីមានអំណត់អត់ជាយ មនុស្សទាំងឡាយនឹងចិញ្ចឹមជីវិតបានដោយកម្រៃត្រៃពេក មនុស្សណាដែលត្រេកត្រអាលស្រាប់តែដល់នូវសេចក្តីស្លាប់មានឆ្អឹងស (ដេរដាសលើផែនដី) មនុស្សដែលមានទ្រព្យសម្បត្តិលុមទិញដូរស្រូវអង្កាមរួចបាន ក៏មិនងាយនឹងទិញដូរដៃវិលុះតែមានស្លាកជាទីសំគាល់ទើបទិញដូរបាន ជនទាំងអស់ក្នុងស្រុកនោះនឹងព្យាយាមស្វែងរកអាហារបានដោយកម្រៃត្រៃពេក ។ លំដាប់នោះឯង សុទិន្នភិក្ខុដ៏មានអាយុមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ស្រុកវជ្ជីមានអំណត់អត់ជាយ មនុស្សទាំងឡាយនឹងចិញ្ចឹមជីវិតបានដោយកម្រៃត្រៃពេក មនុស្សណាដែលត្រេកត្រអាលស្រាប់តែដល់នូវសេចក្តីស្លាប់មានឆ្អឹងស (ដេរដាសលើផែនដី) មនុស្សដែលមានទ្រព្យសម្បត្តិលុមទិញដូរស្រូវអង្កាមរួចបានក៏មិនងាយនឹងទិញដូរដៃវិលុះតែមានស្លាកជាទីសំគាល់

ន សុករា ឧញ្ឆេន បក្តហេន យាបេតុំ ឥហ្ម ខោ បន មេ វេសាលិយំ ញាតកា[1] អឌ្ឍា មហទ្ធនា មហាភោគា បហូតជាតរូបរជតា បហូតវិត្តូបករណា បហូតធនធញ្ញា យន្នូនាហំ ញាតកានំ[2] ឧបនិស្សាយ វិហរេយ្យំ ញាតកា បិ[3] មំ និស្សាយ ឆាឆានិ ឧស្សន្នំ បុញ្ញានិ ភវិស្សន្តិ កិច្ឆា ច លាភំ លច្ឆន្តិ អមាញ្ច បិណ្ឌបាតេន ន កិលមិស្សាមីតិ ។ អថខោ អាយស្មា សុនិន្ទោ សេនាសនំ សំសាមេត្វា បត្តចីវរមាទាយ យេន វេសាលី តេន បក្កាមិ អនុបុព្វេន ចារិកំ[4] ចរមានោ[5] យេន វេសាលី តទវសរិ ។ តត្រ សុទំ អាយស្មា សុនិន្ទោ វេសាលិយំ វិហរតិ មហាវនេ កូដាគារសាលាយំ ។ អស្សោសុំ ខោ អាយស្មតោ សុនិន្ទស្ស ញាតកា សុនិន្ទោ កិរ កិលញ្ជបុត្តោ វេសាលឹ អនុប្បត្តោតិ ។ តេ អាយស្មតោ សុនិន្ទស្ស សន្តិកេ ឋាលិថាកេ កត្តាកិហារំ អកិហារឹសុ ។ អថខោ អាយស្មា សុនិន្ទោ តេ សន្តិកេ ឋាលិថាកេ កិក្ខូនំ វិស្សជ្ជេត្វា បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា

១- ២-៣ ម. ម. ញាតី ។ ៤-៥ គីសុបិ បោត្ថកេសុ អវិ៎ ឥមិនា សទិសំ ន ទិស្សតិ ។

ទើបទៀងដូរឃាន ជនទាំងអស់ក្នុងស្រុកនោះ ទឹងព្យាយាមរំសូរក
អាហារបានដោយកម្រៃក្រៃពេក ញាតិទាំងឡាយរបស់អញមានច្រើនក្នុង
ក្រុងវេសាលី ជាអ្នកសុកសប្បុរស មានទ្រព្យច្រើន មានគោនៈច្រើន មាន
មាសប្រាក់ច្រើន មានគ្រឿងឧបភោគច្រើន មានទ្រព្យធំស្រូវច្រើន
បើដូច្នោះ ឋានតែពាក្នុងអញ គប្បីចូលទៅអាស្រ័យនូវញាតិទាំងឡាយ
រហើយនៅ ញាតិទាំងឡាយសោត អាស្រ័យនូវអាត្មាអញហើយ ទឹង
បានឲ្យទានទឹងធ្វើបុណ្យ កិក្ខុទាំងឡាយទឹងបានលាភផង អាត្មាអញ
ទឹងមិនលំបាកដោយបិណ្ឌបាតផង ។ ទើបសុទិន្នកិក្ខុដ៏មានអាយុរៀបចំ
សេនាសនៈ ហើយកាន់យកបាត្រទឹងចីវរ ក្រុងវេសាលីនៅក្នុងទិសណា
ក៏ចៀសចេញទៅក្នុងទិសនោះ កាលដែលត្រៃចទៅកាន់ចារិកដោយ
លំអាប់ ។ ក្រុងវេសាលីនៅក្នុងទីណា ក៏ចូលទៅដល់ទីនោះ ។ មាន
ដំណឹងថា សុទិន្នកិក្ខុដ៏មានអាយុនៅក្នុងកូដាគារសាលាព្រៃមហាវនៈជិត
ក្រុងវេសាលីនោះ ។ ពួកញាតិសុទិន្នកិក្ខុដ៏មានអាយុបានឮថា សុទិន្ន-
កិក្ខុជាកូលន្ធបុត្រមកដល់ក្រុងវេសាលីហើយ ។ ពួកញាតិទាំង
នោះ ក៏នាំគ្នាវៃគោជនច្រមាណហុកសិបសម្រាប់ទៅច្រៃគេនសុទិន្នកិក្ខុដ៏មាន
អាយុ ។ លំដាប់នោះឯង សុទិន្នកិក្ខុដ៏មានអាយុ ចែកចាយសម្រាប់
ច្រមាណហុកសិបថាសនោះ ដល់កិក្ខុទាំងឡាយ ហើយស្ងៀកស្បង់

ปตฺตจีวรมาทาย กาลฺเยว คามํ ปิณฺฑาย ปาวิสิ กาลฺย-
ตเร สปทานํ ปิณฺฑาย จรมาโน เยน สกปิตุ
นิเวสนํ เตนุปสงฺกมิ ฯ เตน ขเณ ปน สมเยน
อายสฺมา สุนิกฺขตฺโต ญาตีนาสึ อาทีนวสิกาย
กมฺมสฺสกตาย ทิฏฺฐตฺตา ฯ อถโข อายสฺมา
สุนิกฺขตฺโต ตสฺส ญาตีนาสึ ปตฺตจีวรปฏิคฺคหณาย
จตุนฺนมฺปิ ทิวสานมจฺจเยน เม ปตฺเต อาคเมหิ ฯ อถโข
อายสฺมา สุนิกฺขตฺโต ญาตีนาสึ ตสฺส อาทีนวสิกาย
กมฺมสฺสกตาย อายสฺมา สุนิกฺขตฺโต ปตฺเต อาคเมสิ ปาตุ-
กมฺยตาย อายสฺมา สุนิกฺขตฺโต ปตฺเต อาคเมสิ ฯ อถโข
อายสฺมา สุนิกฺขตฺโต ญาตีนาสึ เยนายสฺมา
สุนิกฺขตฺโต มาตา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา อายา-
สฺมา สุนิกฺขตฺโต มาตรํ ปตฺตจีวรปฏิคฺคหณาย ยาจิยมาโน
นาเนยฺยาสิ อยฺยปุตฺโต สุนิกฺขตฺโต อนุปฺปตฺโตติ ฯ สเจ
เม สกฺกาสิ อาคาสิ ตาวเทวาติ ฯ เตน ขเณ
ปน สมเยน อายสฺมา สุนิกฺขตฺโต ตสฺส อาทีนวสิกาย
กมฺมสฺสกตาย อญฺญตรสฺมึ รุกฺขมูเล นิสีทิย ปริกมฺมเตติ ฯ
อถโข อายสฺมา สุนิกฺขตฺโต กมฺมนฺตา อาคนฺตฺวา

ប្រដាប់ដោយជាតិនឹងចីវរក្នុងវេលាព្រឹកហើយចូលទៅកាន់កលន្ទគ្រាម
ដើម្បីបិណ្ឌបាត កាលដើរទៅដើម្បីបិណ្ឌបាតតាមលំដាប់ផ្ទះក្នុងកលន្ទគ្រាម
លំនៅនៃបិតារបស់ខ្លួននៅក្នុងទីណា ចូលទៅក្នុងទីនោះ ។ ក៏ក្នុងសម័យ
នោះឯង ទាសីរបស់ញាតិនៃសុទិន្តកុដុម្ពីមានអាយុ មានប្រាថ្នាដើម្បី
ចោលនំកុម្មាសផ្លែ ។ គ្រានោះ សុទិន្តកុដុម្ពីមានអាយុ និយាយនឹងខ្ញុំ
ស្រីរបស់ញាតិនោះថា ម្នាលនាងទាសី បើនំនោះជារបស់ចោលហើយ
ចូរនាងចាក់ដាក់មកក្នុងបាត្រអាត្មានេះវិញ ។ លំដាប់នោះ ខ្ញុំស្រីនៃញាតិ
របស់សុទិន្តដ៏មានអាយុ ក៏ចាក់នំកុម្មាសផ្លែនោះទៅក្នុងបាត្ររបស់សុទិន្ត
ហើយបានស្គាល់ជាក់នូវដៃដើងនឹងសំឡេងរបស់សុទិន្តនោះច្បាស់ ។
វេលានោះ មាតារបស់សុទិន្តដ៏មានអាយុនៅក្នុងទីណា ខ្ញុំស្រីរបស់
ញាតិនៃសុទិន្តដ៏មានអាយុក៏ចូលទៅក្នុងទីនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ
ក៏និយាយនឹងមាតារបស់សុទិន្តដ៏មានអាយុថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ សូមអ្នក
ជ្រាប សុទិន្តជាអយ្យបុត្រ និមន្តមកដល់ហើយ ។ មាតារបស់សុទិន្តឆ្លើយ
ថា នែហង បើហង៍ឯងនិយាយភាក្យពិតមែន អញនឹងឲ្យហង៍រួចជាអ្នក
ជា ។ សម័យនោះឯង សុទិន្តកុដុម្ពីមានអាយុក៏ដាន់នំកុម្មាសផ្លែនោះប្រហែល
ជញ្ជាំងសាលា ១ ។ បំណែកខាងបិតារបស់សុទិន្តមកពីធ្លើការងារវិញ

อฏฺส อายสฺมโต สุทินฺนสฺส ตํ อาภิเสกกํ กุมฺภาสกฺ
มญฺญารุ กุจฺฉิยฺลิ ฉิสฺสาย ปริกุมฺภนฺตสฺ ฉิสฺสาน ยถา-
ยสฺมา สุทินฺโน ตถาคตสฺส อุปสงฺกมิตฺวา อายสฺมนฺตสฺ
สุทินฺนสฺ ปตฺตจีวร อาทาย ตามา ตาต สุทินฺน อาภิเสกกสฺ
กุมฺภาสกฺ ปริกุมฺภิสฺสสิ อนฺ[๑] ตาต สุทินฺน สกเกหิ[๒]
คนฺตพฺพนฺ ฯ อถมฺหา เจ ตาต ปหาปตสฺ เกหิ ตสฺสายสฺ[๓]
อาภิเสกกา กุมฺภาสา ปยา ลเภถสฺ[๔] ฯ อถเข
อายสฺมา สุทินฺนสฺส ปิตา อายสฺมา สุทินฺนสฺส
ภาหาย คเหตฺวา อายสฺมนฺตสฺ สุทินฺนสฺ ปตฺตจีวร ปหาสฺ
ตาต สุทินฺน ยาว ตมิสฺสามาสฺ ฯ อถเข อายสฺมา
สุทินฺโน ยถา สกฺกปิตุ นิเวสน ตถาคตสฺส อุป-
สงฺกมิตฺวา ปญฺญตฺเต อาสเน นิสีทิ ฯ อถเข อายสฺ-
มา สุทินฺนสฺส ปิตา อายสฺมนฺตสฺ สุทินฺนสฺ ปตฺตจีวร กุมฺภ
ตาต สุทินฺนาสฺ ฯ อลสฺ ปหาปตสฺ ภาตสฺ เม อชฺช ภตฺต-
กิจฺจนฺ ฯ อธิวาเสหิ ตาต สุทินฺน สฺวาตนาย ภตฺตนฺ ฯ
อธิวาเสสิ เข อายสฺมา สุทินฺโน ตุณฺหีภาเวน ฯ
อถเข อายสฺมา สุทินฺโน ปฏฺปายาสนา วุฏฺหาสิ ฯ

---

๑ ฉ. ม. ๑๑ สาม ฯ ๒ ฉ. ม. สกสฺ เคหสฺ ฯ ๓ ฉ. ตตฺถาย ฯ ๔ มยา ลเภถสฺ
ปาฐนฺตรเมวิทมฺปิ ฉกเฬวรมฺปิ ปฐมปาราชิกวณฺณนายสฺ ฯ

ក៏បានឃើញសុទិន្នកំពុងធាន់នំក្នុងសង្កម្មនោះ ប្រៃបដញ្ជាំងសាលា លុះឃើញហើយ សុទិន្នកិកនៅកន្លែងណា (បិតានោះ) ក៏ចូលទៅកន្លែងនោះ លុះចូលទៅហើយក៏និយាយនឹងសុទិន្នដ៏មានអាយុថា នែសុទិន្នកូន យើងជាអ្នកមានទ្រព្យសម្បត្តិច្រើន ចូរកំលោកមកធាន់នំក្នុងសង្កម្មវិញ សុទិន្នកូនគួរតែលោកទៅឯផ្ទះរបស់ខ្លួនវិញ ។ សុទិន្នកិកុឆ្លើយថា បពិត្រគហបតី អាត្មាបានទៅឯផ្ទះញោមហើយ នំក្នុងសង្កម្មនេះ អាត្មាបានពីផ្ទះនោះមក ។ លំដាប់នោះ បិតាសុទិន្នកិកុ ក៏ចាប់កំភួនដៃសុទិន្នកិកហើយនិយាយនឹងសុទិន្នថា សុទិន្នកូន លោកចូរមក យើងនឹងទៅផ្ទះ ។ លំដាប់នោះ លំនៅបិតារបស់ខ្លួននៅកន្លែងណា សុទិន្នដ៏មានអាយុ ក៏ចូលទៅកន្លែងនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើអាសនៈដែលគេបានក្រាលប្រគេន ។ បិតាក៏និយាយនឹងសុទិន្នកុមារពេលនោះថា សុទិន្នកូន សូមលោកនិមន្តធាន់ចង្ហាន់ ។ សុទិន្នឆ្លើយថា ណ្ហើយគហបតី ថ្ងៃនេះអាត្មាភាពធាន់រួចហើយ ។ បិតាឆ្លើយថា សុទិន្នកូន សូមលោកនិមន្តទទួលចង្ហាន់កន្លែងថ្ងៃស្អែក ។ សុទិន្នកិកុ ក៏ទទួលនិមន្តដោយតុណ្ហីភាព ។ សុទិន្នកិកុក៏ក្រោកចាកអាសនៈហើយនិមន្តទៅកន្លែងពេលនោះឯង ។

(๑๖) អថខោ អាយស្មតោ សុនក្ខត្តស្ស មាតា តស្ស វត្តិយា អច្ចយេន ហរិតេន តោមយេន បឋវិំ ឱបុញ្ជាបេត្វា ទ្វេ បុញ្ជេ ការាបេសិ ឯកំ ហិរញ្ញស្ស ឯកំ សុវណ្ណស្ស តាវ មហគ្ឃា បុញ្ជា អហេសុំ ឱរតោ បិតោ បុរិសោ ចារតោ បិតំ បុរិសំ ន បស្សតិ ចារតោ បិតោ បុរិសោ ឱរតោ បិតំ បុរិសំ ន បស្សតិ តេ បុញ្ជេ កិលញ្ជេហិ បដិច្ឆាបេត្វា បដ្ឋេ អាសនំ បញ្ញាបេត្វា តត្ថេកករណីយំ បរិក្ខិ-ចាបេត្វា[1] អាយស្មតោ សុនក្ខត្តស្ស បុរាណទុតិយិកំ អាមន្តេសិ តេនហិ វធុ យេន អលង្ការេន អលង្កតា បុត្តស្ស សុនក្ខត្តស្ស បិយា អហោសិ មនាបា. តេន អលង្ការេន អលង្កភតិ ។ ឯវំ អាយ្យតិ ខោ អាយស្មតោ សុនក្ខត្តស្ស បុរាណទុតិយិកា អាយស្មតោ សុនក្ខត្តស្ស មាតុយា បច្ចុស្សុសិ ។ អថខោ អាយស្មា សុនក្ខត្តោ បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ យេន សកបិតុ និវេសនំ តេនុ-បសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ ។ អថខោ អាយស្មតោ សុនក្ខត្តស្ស បិតា យេនាយស្មា សុនក្ខត្តោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តេ បុញ្ជេ វិវរាបេត្វា

---

๑ យេភុយ្យេន បរិក្ខិបិត្វាតិ បាឋោ ទិស្សតិ ។

(๑๖) លុះដល់វេលាព្រឹកឡើង មាតាសុទិនកិច្ច ប្រើមនុស្សឲ្យបង្គាប់ប្រាប់ពីដោយអាចមន៍គោស្រស់ រួចឲ្យគាត់នូវទ្រព្យពីរគំនរ គឺ ប្រាក់ ๑ គំនរ មាស ๑ គំនរ ជាគំនរធំៗ បុរសឈរខាងអាយមើលទៅបុរសឈរខាងនាយមិនឃើញ បុរសឈរខាងនាយមើលមកបុរសឈរខាងអាយក៏មិនឃើញ ហើយឲ្យបិទបាំងគំនរទាំងពីរនោះដោយកន្ទេលឲ្យគ្រាលអាសនៈទុកត្រង់កណ្តាល រួចឲ្យចាំងរនាំងដុំវិញពីខាងក្រៅ (គំនរនោះ) ហើយហៅស្រីជាគូពីមុនរបស់សុទិនដ៏មានអាយុមកបង្គាប់ថា កូនស្រី បើដូច្នោះ គ្រឿងប្រដាប់ណាដែលឯងស្អិតស្អាងហើយជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់សុទិនកូនអញ ត្រូវឯងស្អិតស្អាងគ្រឿងប្រដាប់នោះចុះ ។ ស្រីជាគូពីមុនរបស់សុទិនដ៏មានអាយុ ក៏ទទួលពាក្យមាតារបស់សុទិនដ៏មានអាយុថា ចាសអ្នកមាតា ។ គ្រានោះ សុទិនដ៏មានអាយុស្វែកស្វង់រួចកាន់យកចូត្រនំងចីវរក្នុងវេលាព្រឹក លំនៅបិតារបស់ខ្លួននៅត្រង់ទីណា ចូលទៅត្រង់ទីនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើអាសនៈដែលគេគ្រាលទុកបំរុង ។ លំដាប់នោះ បិតារបស់សុទិនដ៏មានអាយុ សុទិនដ៏មានអាយុនៅត្រង់ទីណា ក៏ចូលទៅត្រង់ទីនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បង្គាប់អ្នកបំរើឲ្យមើក

อายสฺมนฺตํ สุทินฺนํ ปตฺตจีวเรน ปฏิปาเทสิ ตาต สุทินฺน
มาตุมตฺตีกานิ ปฏิกายสฺส ปฏิชคฺคนานิ อญฺญานิ เปตฺตีกานิ อญฺญานิ
ปิตามหานิ ลญฺชานิ ตาต สุทินฺน ทานีมายาวตฺถูนิ เภตานิ
จ กุญฺชีกุลานิ ปุญฺชานิ จ คณานิ วิหารานิ ตานิ ตาต สุทินฺน
ทานีมายาวตฺถูนิ เภเตน จ กุญฺชีกุเลน ปุญฺเชน จ คเณ-
หีติ ฯ ตาต น ขฺวสฺสาหเมว น วิสหามิ อภิรเตา
อหนฺ พฺรหฺมจริยนฺ จเรตีติ ฯ ทุติยมฺปิ โข ฯ เป ฯ
ตติยมฺปิ โข อายสฺมาเตา สุทินฺนสฺส ปิตา
อายสฺมนฺตํ สุทินฺนนฺ ปตฺตจีวเรน ปฏิปาเทสิ ตาต สุทินฺน
มาตุมตฺตีกานิ ปฏิกายสฺส ปฏิชคฺคนานิ อญฺญานิ เปตฺตีกานิ
อญฺญานิ ปิตามหานิ ลญฺชานิ ตาต สุทินฺน ทานีมายาวตฺถูนิ
เภตานิ จ กุญฺชีกุลานิ ปุญฺชานิ จ คณานิ วิหารานิ ตานิ
ตาต สุทินฺน ทานีมายาวตฺถูนิ เภเตน จ กุญฺชีกุเลน
ปุญฺเชน จ คเณหีติ ฯ วาเตยฺยาม โข ตนฺ
คหปตีติ สเจ ตฺวนฺ ชานาสิ เปสฺสามีติ ฯ วาเตหิ
ตาต สุทินฺเนาติ ฯ เตนหิ ตฺวนฺ คหปตี

គំនរទ្រព្យទាំងនោះ ហើយច្រាប់សុទិន្នដ៏មានអាយុថា សុទិន្នកូន នេះជាទ្រព្យសម្បាច់ដើមទាំងស្រែរបស់មាតាលោក នៅមានទ្រព្យសម្បាច់ដើមទាំងប្រុសរបស់បិតានឹងមត៌ករបស់ដីតាផ្សេងទៀត សុទិន្នកូន បើលោកបានសឹកចេញជាគ្រហស្ថមក នឹងបានប្រើប្រាស់សម្បត្តិផង ធ្វើបុណ្យទាំងឲ្យទានផង សុទិន្នកូន ចូរលោកសឹកចេញជាគ្រហស្ថមក ហើយនឹងប្រើប្រាស់សម្បត្តិទាំងឲ្យទានផង ធ្វើបុណ្យឲ្យទានផង ។ សុទិន្នតបថា ញោម អាត្មាមិនអាចនឹងសឹកបានទេ ព្រោះអាត្មាពេញចិត្តតែកន្លងការប្រព្រឹត្តិព្រហ្មចរិយធម៌ ។ បិតាសុទិន្នដ៏មានអាយុ និយាយទៅនឹងសុទិន្នដ៏មានអាយុ ជាគំរប់ពីរដងផង ។ បេ ។ ជាគំរប់បីដងផងថា សុទិន្នកូន នេះជាទ្រព្យសម្បាច់ដើមទាំងស្រែរបស់មាតាលោក នៅមានទ្រព្យសម្បាច់ដើមទាំងប្រុសរបស់បិតានឹងមត៌ករបស់ដីតាផ្សេងទៀត សុទិន្នកូន បើលោកបានសឹកចេញជាគ្រហស្ថមក នឹងបានគ្រប់គ្រងសម្បត្តិទាំងឲ្យទានផង ធ្វើបុណ្យឲ្យទានផង ។ សុទិន្នកូន ចូរលោកសឹកចេញជាគ្រហស្ថមក ហើយគ្រប់គ្រងសម្បត្តិទាំងឲ្យទានផង ធ្វើបុណ្យឲ្យទានផង ។ សុទិន្នកិក្ខុតបថា គហបតី បើញោមអត់ទោសឲ្យអាត្មាភាព ។ នឹងសូមដំកឋញ្ញោមបន្តិច ។ បិតាទទួលត្រមថា សុទិន្នកូន ចូរលោកនិយាយមកចុះ មិនជាអ្វីទេ ។ សុទិន្នកិក្ខុក៏ច្រាប់ថា គហបតី

มหาเถ มหาเถ สาณิปริกฺเขปกเร การาเปตฺวา หิรญฺ-
สุวณฺณสฺส ปูราเปตฺวา สกฏเปหิ นิกฺขมาเปตฺวา มชฺเฌ
กฏฺฐาย เสาเต ฉิสาเนหิ(๑) ตํ กิสฺส เหตุ ยํ
หิ เต กหาปตี กาสิสฺสตี ตาเตนิทานิ กยิ
ก ฉฏฺฐิตฺถ ก เลาหปาเสา ก อารกฺขา ก เสา
เต น กาสิสฺสตีติ ๆ ฯปฯ ปุตฺเต อายสฺมาเต สุทินฺนสฺส
ปิตา อนตฺตมโน อโหสิ กถํ หิ นาม ปุตฺตา
สุทินฺเน ฯปฯ วกฺขตีติ ๆ อถโข อายสฺมาเต สุทินฺนสฺส
ปิตา อายสฺมาเต สุทินฺนสฺส ปุราณทุติยิกาย
อาโรเจสิ เตนหิ วจฺเฉ ตฺวํ ปิยา จ มนาปา จ
อเปฺวหาม ปุตฺตา สุทินฺเน ตุยฺหิปิ วจนํ กเรยฺยาติ ๆ
อถโข อายสฺมาเต สุทินฺนสฺส ปุราณทุติยิกา
อายสฺมาเต สุทินฺนสฺส ปาเทสุ ปเตตฺวา อายสฺมนฺตํ
สุทินฺนํ เอตทโวจ กึ อิมา นาม ตา อยฺยปุตฺต
อจฺฉราโย ยาหิ ตฺวํ เหตุ พฺรหฺมจริยํ จรสีติ ๆ

---

๑ ฉ. ฉตาเหหิ ๆ ม. ก. ฉสาเรหิ ๆ

បើដូច្នោះ ញោមត្រូវបង្គាប់មនុស្សឲ្យធ្វើការងារឆ្នាំធំៗ ហើយឲ្យចែកថ្នាក់ទឹងមាសឲ្យពេញ រួចផ្ទុកដោយរនេះ យកទៅចាក់ចោលក្នុងកណ្តាលខ្សែទឹកទន្លេគង្គា ហេតុអ្វីបានជាអាត្មាថាដូច្នោះ គឺហេតុ ព្រោះថាទ្រព្យទាំងពួងតែមានដល់អ្នកណាហើយ សេចក្តីខ្វាចក្តី សេចក្តីតក់ស្លុតក្តី សេចក្តីព្រឺព្រេមក្តី ការថែរក្សាក្តី តែងមានដល់អ្នកនោះមិនខាន ព្រោះតែទ្រព្យទាំងនោះជាហេតុ (បើអ្នកយកមាសថ្នាក់ទៅចាក់ចោលក្នុងខ្សែទឹកហើយ) សេចក្តីអន្តរាយមានភ័យជាដើមនោះនឹងមិនមានដល់អ្នកឡើយ ។ កាលសុទិន្នដ៏មានអាយុពោលយ៉ាងនេះហើយ បិតារបស់សុទិន្នដ៏មានអាយុមានសេចក្តីទោមនស្សតូចចិត្តថា ហេតុដូចម្តេច បានជាលោកសុទិន្នជាកូនពោលយ៉ាងនេះ ។ គ្រានោះឯង បិតារបស់សុទិន្នដ៏មានអាយុ ទើបហៅស្រីបុរាណទុតិយិការបស់សុទិន្នដ៏មានអាយុមកថ្នាក់ថា នែនាងត្រមុំ បើដូច្នោះ នាងឯងជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់សុទិន្នកូនអញ នាងធ្វើដូចម្តេចនឹងឲ្យសុទិន្នកូនអញធ្វើតាមពាក្យនាងឯងបាន ។ គ្រានោះឯង ស្រីបុរាណទុតិយិការបស់សុទិន្នដ៏មានអាយុបានប្រាប់ឧបដើងទាំងពីរបស់សុទិន្នដ៏មានអាយុហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងសុទិន្នកុក្កុថា បពិត្រអយ្យបុត្រ លោកប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រោះហេតុនៃស្រីអប្បវ្រាទាំងឡាយណា ស្រីអប្បវ្រាទាំងឡាយនោះមានទ្រង់ទ្រាយប្រែតដូចម្តេចដែរ។

ន ខោ អហំ កតំនំ អច្ចយនំ ហេតុ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុំ ។
អថខោ អាយស្មតោ សុទិន្នស្ស បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា អដ្ឋ-
តក្កំ អយ្យកុត្តោ សុទិន្នោ កលន្ទកនិវាបេន សមុទាចរតិ
តស្មា ឥត្ថន្នាម បឋមា ។ អថខោ អាយស្មា សុទិន្នោ
បិតរំ ឯតទវោច សចេ តហមតំ ភោជនំ ឧាតព្ពំ
នេវ មា ខោ វិហេឋយិត្ថាតិ ។ កុញ្ជ តាត
សុទិន្នាតិ ។ អថខោ អាយស្មតោ សុទិន្នស្ស មាតា
ច បិតា ច អាយស្មន្តំ សុទិន្នំ បណីតេន ខាទនីយេន
ភោជនីយេន សហត្ថា សន្តប្បេសុំ សម្បវារេសុំ ។
អថខោ អាយស្មតោ សុទិន្នស្ស មាតា អាយស្មន្តំ
សុទិន្នំ កុត្តាភិ ឯតទវោច តាត សុទិន្ន កុលំ អជ្ឈំ មហាទ្ធនំ មហាភោគំ បហូតជាត-
រូបរជតំ បហូតវិត្តូបករណំ បហូតធនធញ្ញំ លព្ភា តាត
សុទិន្ន បរិភាយាវត្តិតុ ភោគា ច កុញ្ជិតុំ បុញ្ញានិ
ច ការតុំ ឯមា តុំ តាត សុទិន្ន បរិភាយាវត្តិតុ
ភោគេ ច កុញ្ជស្សុ បុញ្ញានិ ច ការេហីតិ ។

សុទិន្នកិក្ខុឆ្លើយថា នែប្អូនស្រី អាត្មាមិនបានប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ដ៏ឫទ្ធិ
ស្រីអប្បកំណាំនោះទេ ។ លំដាប់នោះ ស្រីបុព្វណាទុតិយិកាបស់សុទិន្ន
កិក្ខុក៏នឹកឃើញតាមនូវសេចក្តីពិតថា តាំងពីថ្ងៃនេះទៅ លោកសុទិន្នអយ្យបុត្រ
គាន់តែហៅអញថាប្អូនស្រី ។ ប៉ុណ្ណោះទេ ដូច្នេះហើយ ក៏ជ្រប់ដួលដេក
ក្នុងទីនោះឯង ។ គ្រានោះ សុទិន្នដ៏មានអាយុទើបនិយាយពាក្យនេះនឹង
បិតាថា គហបតី បើញោមមានគោជនគួរនឹងឲ្យទាន អាត្មាបានសូមញោម
ឲ្យទានមកចុះ កុំធ្វើអាត្មាឲ្យលំបាកពេកម្តេចឡើយ ។ បិតាសុទិន្នឆ្លើយថា
សុទិន្នកូន គោជនាហារនោះមាន សូមលោកនិមន្តទានចុះ ។ លំដាប់
នោះ មាតាបិតារបស់សុទិន្នដ៏មានអាយុបានចាត់ចែងចង្ហាន់ដ៏ឆ្ងាញ់ពីសារ
ឲ្យសុទិន្នកិក្ខុដ៏មានអាយុទាន់ ដោយដៃខ្លួនឯង ។ សម័យនោះឯង មាតា
បស់សុទិន្នដ៏មានអាយុបាននិយាយនឹងសុទិន្នកិក្ខុនៅវេលាទាន់រួចហើយ
លែងលូកដៃទៅក្នុងបាត្រហើយថា នែសុទិន្នកូន ត្រកួលនេះស្តុកស្តម្ភ មាន
ទ្រព្យច្រើន មានភោគៈច្រើន មានមាសប្រាក់បរិបូណ៌ មានគ្រឿងឧបក-
រណ៍បរិបូណ៌ មានស្រូវអង្កបរិបូណ៌ នែសុទិន្នកូន សូមលោកនិមន្តសឹក
ចេញជាគ្រហស្ថមក នឹងបានប្រើប្រាស់នូវទ្រព្យសម្បត្តិទាំងឡាយផង
ធ្វើបុណ្យឲ្យទានផង សុទិន្នកូន សូមលោកនិមន្តសឹកចេញជាគ្រហស្ថ
មក ហើយនឹងចាយវាយនូវសម្បត្តិទាំងឡាយ ធ្វើបុណ្យឲ្យទានចុះ ។

អប្ប ន ឧស្សហាមិ ន វិសហាមិ អភិរតោ អហំ ព្រហ្មចរិយំ ចរាមីតិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ ។ បេ ។ តតិយម្បិ ខោ អាយស្មតោ សុទិន្នស្ស មាតា អាយស្មន្តំ សុទិន្នំ ឯតទវោច ឥទំ តាត សុទិន្ន កុលំ អឌ្ឍំ មហទ្ធនំ មហាភោគំ បហូតជាតរូបរជតំ បហូតវិត្តូបករណំ បហូតធនធញ្ញំ តេនហិ តាត សុទិន្ន ឥមញ្ញេវ កុលំ ឧបនិស្សាយ លិច្ឆវីនោ[1] អតិហរកបេសុន្តិំ ។ ឯតំ ខោ មេ អម្ម សក្កា កាតុន្តិ ។ កហំ បន តាត សុទិន្ន ឯតរហិ វិហរសីតិ ។ មហាវនេ អម្មាតិ ។ អថ ខោ អាយស្មា សុទិន្នោ ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ ។

(๑๗) អថ ខោ អាយស្មតោ សុទិន្នស្ស មាតា អាយស្មតោ សុទិន្នស្ស បុរាណទុតិយិកំ អាមន្តេសិ តេនហិ វធូ យថា ឧតុនី អហោសិ បុប្ផំ តេ ឧប្បន្នំ កោតិ អថ មេ អារោចេយ្យាសីតិ ។ ឯវំ អយ្យេតិ ខោ អាយស្មតោ សុទិន្នស្ស បុរាណទុតិយិកា អាយស្មតោ សុទិន្នស្ស មាតុយា បច្ចស្សោសិ ។

---

๑ សព្វត្ថ ចោត្តវោសុ លិច្ឆវិយោតិ ជាហោ ទិស្សតិ ។

សុទ្ធិកតិក្ខុឆ្លើយថា ញោម អាត្មាមិនអាចហាន (ឆ្លើយ)ដែរនោះទេ) អាត្មាត្រេកអរចំពោះតែត្រង់ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ប៉ុណ្ណោះ ។ មាតារបស់សុទ្ធិកតិក្ខុដ៏មានអាយុ បាននិយាយពាក្យនេះ ទើសុទ្ធិកតិក្ខុដ៏មានអាយុជាតំរង់ពីរដងផង ។បេ។ ជាតំរង់បីដងផងថា សុទ្ធិកកូន តែកូលនេះសុភកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មានភោគៈច្រើន មានមាសប្រាក់បរិបូណ៌ មានគ្រឿងឧបភោគបរិបូណ៌ មានស្រូវអង្ករបរិបូណ៌ សុទ្ធិកកូន បើដូច្នេះសូមលោកអាណិតគ្រាន់តែឲ្យពូជបន្តិចចុះ កុំឲ្យពួកស្តេចលិច្ឆវីមកបំផាន់យកទ្រព្យសម្បត្តិជារបស់យើងដែលជាតែកូលឥតកូននោះឡើយ ។ សុទ្ធិកតិក្ខុឆ្លើយថា ញោម បើគ្រាន់តែធ្វើកិច្ចប៉ុណ្ណោះអាត្មាអាចធ្វើឲ្យបាន ។ មាតាសុទ្ធិកសួរថា សុទ្ធិកកូន ឥឡូវនេះ លោកគង់នៅឯណា ។ សុទ្ធិកតិក្ខុតបថា ញោម អាត្មានៅក្នុងព្រៃមហាវន ។ គ្រានោះឯង សុទ្ធិកដ៏មានអាយុ កំរើកចាកអាសនៈហើយចេញដើរទៅ ។

(๑๗) គ្រានោះ មាតារបស់សុទ្ធិកដ៏មានអាយុ ហៅនាងភិក្ខុណីឈ្មោះឧប្បលវណ្ណាទៅកាន់ទីសំណាក់របស់សុទ្ធិកដ៏មានអាយុមកហើយនិយាយថា ម្នាលនាងកូនប្រសា បើកាលណានាងមានវត្តដូរហើយ ផ្តាំគឺឈ្មោះរបស់នាងកើតឡើងហើយ នាងត្រូវប្រាប់ដល់ម៉ែ ក្នុងកាលនោះ ។ នាងភិក្ខុណីឧប្បលវណ្ណាទៅកាន់ទីសំណាក់របស់សុទ្ធិកដ៏មានអាយុ បាននិយាយពាក្យមាតារបស់សុទ្ធិកដ៏មានអាយុថា ចាស៎ម៉ែ ។

อถโข อายสฺมาโต สุทินฺนสฺส ปุราณทุติยิกาย ตทหุ วิปฺปฏิสาโร อุทปาทิ อโหสิ วตมฺเม ปุพฺพเสว อายสฺมโต สุทินฺนสฺส ปุราณทุติยิกาย อายสฺมาโต สุทินฺนสฺส มาตรํ ฌาปนเกน อุทฺทิสฺส ปุพฺพเสว เม อายสฺมโต สุทินฺนสฺส ปุราณทุติยิกาย อายสฺมาโต สุทินฺนสฺส มาตรา สทฺธึ เอกจฺฉนฺเน อลงฺกาเรน อลงฺกตา ปุตฺตสฺส สุทินฺนสฺส ปิยา อโหสิ ปกาสิตา เอกจฺฉนฺเน อลงฺกาเรน อลงฺกตา ฯ ยาวายเมตฺถ โข อายสฺมาโต สุทินฺนสฺส ปุราณทุติยิกาย อายสฺมาโต สุทินฺนสฺส มาตุยา ปฏิสฺสยสา ฯ อถโข อายสฺมาโต สุทินฺนสฺส มาตา อายสฺมาโต สุทินฺนสฺส ปุราณทุติยิกาย อาคาย เยน มหาวโน เยนายสฺมา สุทินฺโน เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา อายสฺมนฺตํ สุทินฺนํ ฌาปนเกน สทฺธึ ตาย สุทินฺน กุลวํส มนฺตยนฺตี มหาชนสฺส มหากายสฺส ปหูตชาตรูปรชตสฺส ปหูตวิตฺตูปกรณสฺส ปหูตธนธญฺญสฺส ลฬิตา ตาย สุทินฺน ทาริกาย วิตฺตาย กาเมสุ จ กุญฺจิตุ ปุญฺญสฺส จ กามาย ฌาปิตาย ตาย สุทินฺน ทาริกาย กาเมสุ จ กุญฺจิตสฺส

លំដាប់នោះ នាងបុកណាទុតិយិកាបរស់សុទិន្នដ៏មានអាយុ មិនឃើញប្តីនាង នាងក៏មានវង្វេង ភ្លាត់ឈឺមនៃនាងនោះក៏កើតឡើង ។ ទើបនាងបុកណាទុតិយិកាបរស់សុទិន្នដ៏មានអាយុ បានច្រាប់មាតាបរស់សុទិន្នដ៏មានអាយុយ៉ាងនេះថា ម៉ែ ខ្ញុំមានវង្វេងហើយ ភ្លាត់ឈោមបរស់ខ្ញុំកើតហើយ ។ មាតាតបថា ម្នាលនាងកូនច្របសា បើដូច្នោះនាងឯងច្របាប់តាក់តែងដោយគ្រឿងអលង្ការឯណា ដែលជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តបរស់សុទិន្នកូន (យើង) នាងចូរច្របាប់តាក់តែងដោយគ្រឿងសម្រាប់ស្អិតស្អាងនោះចុះ ។ នាងបុកណាទុតិយិកាបរស់សុទិន្នដ៏មានអាយុ បានទទួលពាក្យមាតាបរស់សុទិន្នដ៏មានអាយុថា ចាសម៉ែ ។ លំដាប់នោះ មាតាបរស់សុទិន្នដ៏មានអាយុ ក៏នាំនាងបុកណាទុតិយិកាបរស់សុទិន្នដ៏មានអាយុចូលទៅកាន់ព្រៃមហាវនៃដែលសុទិន្នតិក្ខុនោះឯង លុះចូលទៅហើយ ក៏បានពោលនូវពាក្យនេះនឹងសុទិន្នដ៏មានអាយុថា ម្នាលសុទិន្នកូន ត្រកូលនេះស្តុកស្តម្ភបានទ្រព្យច្រើន មានបរស់សម្រាប់ប្រើច្រើន មានមាសប្រាក់ច្រើន បានគ្រឿងទបកណ៌ជាទីគាប់ចិត្តច្រើន មានធនធានស្រូវអង្ករច្រើន ម្នាលសុទិន្នកូន អ្នកត្រឡប់មកដើម្បីហ៊ីនេះទេ ក៏គង់នឹងបានបរិភោគនូវភោគសម្បត្តិផង ធ្វើបុណ្យទាំងឲ្យទានផង ម្នាលសុទិន្នកូន អ្នកត្រូវត្រឡប់មកកាន់ហ៊ីនេះវិញ ហើយបរិភោគនូវភោគសម្បត្តិផង

បុញ្ញានំ ច ភាវោហីតំ ។ អប្ប ន ទុស្សហោមិ ន វិស
ហាមិ អភិរតោ អហំ ព្រហ្មចរិយំ ចរាមីតិ ។ ទុតិយម្បិ
ខោ ។ បេ ។ តតិយម្បិ ខោ អាយស្មតោ សុទិន្នស្ស
មាតា អាយស្មន្តំ សុទិន្នំ ឯតទវោច ឥទំ តាត
សុទិន្ន កុលំ អទ្ធុំ មហាទ្ធនំ បហូតជាតរូបរជតំ បហូតវិត្តូបករណំ បហូតធនធញ្ញំ តេនហិ
តាត សុទិន្ន តីណិកត្វាបិ ទេហិ មា ចោ អបុត្តកំ
សាបតេយ្យំ លិច្ឆវិនោ អតិហរាបេសុន្តិ ។ ឯតំ
ខោ បេ អម្ម សក្កា តាតត្តំ បុរាណទុតិយិកាយ
ពាហាយំ គហេត្វា មហាវនំ អជ្ឈោគាហេត្វា
អប្បញ្ញត្តេ សិក្ខាបទេ អនាទីនវទស្សាវិនោ បុរាណ-
ទុតិយិកាយ តិក្ខត្តុំ មេថុនំ ធម្មំ អភិវិញ្ញាបេសិ ។
សា តេន គព្ភំ គណ្ហិ ។

(១៨) កុម្ភា ទេវ សន្តមនុស្សាវេសុំ និវត្តោ វត
តោ តិក្ខត្តុំ ផ្លេ និវាទីនវោ សុទិន្នេន កាលន្តរបុត្តេន
អត្ថំ ឧប្បាទិតំ អាទីនវោ ឧប្បាទិតោតិ ។

ធ្វើបុណ្យទាំងឮយផង ។ សុទ្ធិតបថា ញោម អាត្មាសឹកមិនកើតទេ អាត្មាមិនត្រេមសឹកទេ អាត្មាត្រេកអរតែប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ។ មាតារបស់សុទ្ធិដ៏មានអាយុ បាននិយាយនឹងសុទ្ធិដ៏មានអាយុ អស់វារៈ ៦-៣ ដងយ៉ាងនេះថា នែសុទ្ធិកូន ត្រកូលនេះស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មានភោគៈច្រើន មានមាសប្រាក់ច្រើន មានគ្រឿងឧបភោគ្គបរិភោគ្គច្រើន មានធនធានស្រែវាលច្រើន នែសុទ្ធិកូន បើដូច្នោះអ្នកចូរឲ្យតឹមតែពូជចុះ កុំឲ្យពួកស្តេចលិច្ឆវីមករបយកសម្បត្តិទ្រព្យយើងដែលជាត្រកូលឥតកូនទៅបាន ។ សុទ្ធិឆ្លើយថា ញោម អាត្មាអាចធ្វើកិច្ចនេះជូនបាន ហើយក៏ចាប់ដៃនាងបុរាណទុតិយិកា ភៀកចូលទៅកាន់ព្រៃមហាវន យល់ឃើញថាមិនមានទោសព្រោះសិក្ខាបទព្រៃះអង្គមិនទាន់បានបញ្ញត្ត ហើយញុំាងមេថុនធម្មឲ្យសម្រេចដោយនាងបុរាណទុតិយិកា អស់វារៈ ៣ ដង នាងក៏មានគភិដោយមេថុនសេវនៈនោះ ។

(១៨) កុម្មទេវតាទាំងឮយ ក៏ញុំាងសំឡេងឲ្យឮទូន្មរឡើងទៅថា ម្នាលគ្នាយើងទាំងឮយ ពួកកិត្តុមិនដែលវៃកវរ មិនដែលមានទោស (ឥឡូវនេះ) សុទ្ធិកុលទុបុត្រធ្វើសេចក្តីវៃវរនឹងទោសឲ្យកើតឡើងហើយ ។

ภุมฺมานิ เจวานิ สนฺติ สุตฺวา ตาตมฺหากญฺจ
เจว สนฺตมนุสฺสเวสุ ตาวตึสา เจว ยามา
เจว ตุสิตา เจว นิมฺมานรตี เจว ปรนิมฺมิต-
วสวตฺตี เจว พฺรหฺมกายิกา เจว สนฺตมนุสฺส-
เวสุ นิรวฺหเรา ๙ต เภา ภิกฺขเว อิทานิ-
นเภ สุนิเนฺทน กาลนฺตปุเตฺตน อมฺหากิ ๙ปฺปาทิตา
อาทีนเภ ๙ปฺปาทิเตติ ๙ ๙ตินา เตน ๑ณาน
เตน มุขเตฺตน ยาว พฺรหฺมโลกา สเทฺท
อภิกฺกนฺเต ๙ อถโข อายสฺมโต สุนิเนฺทสฺส
ปุพฺพณเหตุกิกา ตสฺส ภพฺพสฺส ปริจาคมตฺตาย ปุเตฺต
วิชายิ ๙ อถโข อายสฺมโต สุนิเนฺทสฺส สหายกา
ตสฺส กาเรสฺส ตีณิเตติ ตาหิ อกาสุ
อายสฺมโต สุนิเนฺทสฺส ปุพฺพณเหตุกิกาย ติณ-
หาตา ตาหิ อกาสุ อายสฺมโต สุนิเนฺทสฺส ติณ-
ปิตา ตาหิ อกาสุ ๙ เต อปเรน สมเยน ๒เต
อาคาสฺมา อนาคามิ ปฺญฺญาสฺมา อรหเตฺต สจฺฉากาสุ ๙

ចាតុម្មហារាជិកាទេវតាទាំងឡាយ ឮសំឡេងតុម្ពទេវតាទាំងនោះហើយ ក៏ញុំាងសំឡេងឲ្យឮឡើងទៅ ពួកទេវតាជាន់តាវតឹង្ស យាមា តុសិតា និម្មានរតី បរនិម្មិតវសវត្តី (រហូតដល់) ពួកព្រហ្ម (បានឮសំឡេងតៗគ្នាមកហើយ) ក៏ញុំាងសំឡេងឲ្យឮឡើងៗទៅថា ម្នាលគ្នាយើងទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុមិនដែលវិកវារ មិនដែលមានទោស (ឥឡូវនេះ) សុទិន្នកលន្ទបុត្រ មកធ្វើសេចក្តីវិកវារទំាងទោសឲ្យកើតឡើងហើយ ។ សូរសព្ទ (យ៉ាងនេះ) ក៏ឮកងរំពងឡើងទៅដរាបដល់ព្រហ្មលោកដោយ ១ ខណៈ ១រំពេចនោះឯង ។ ក្នុងកាលនោះ នាងបុរាណទុតិយិកាបរស់សុទិន្នដ៏មានអាយុ អាស្រ័យគភ៌នោះកាន់តែចាស់ឡើងជាលំដាប់ ទើបសំរាលទារកប្រុសមួយ ។ លុះដាប់នោះ ពួកសំឡាញ់សុទិន្នដ៏មានអាយុ បានតាំងឈ្មោះទារកនោះថា ពីជក បានតាំងឈ្មោះនាងបុរាណទុតិយិកាបរស់សុទិន្នដ៏មានអាយុថា ពីជកមាតា បានតាំងឈ្មោះសុទិន្នដ៏មានអាយុថា ពីជកបិតា ។ លុះដល់សម័យខាងក្រោយមក អ្នកទាំងពីរនោះ បានចេញចាកផ្ទះហើយបួសក្នុងកេរដំបូន្មានលអ្នកមិនមានប្រយោជន៍ដល់ការងារក្នុងផ្ទះហើយបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះអរហត្តផល ។

(๑๙) อถโข อายสฺมาโต สุทินฺนสฺส อหุเทว กุกฺกุจฺจํ อหุ วิปฺปฏิสาโร อลาภา วต เม น วต เม ลาภา ทุลฺลทฺธํ วต เม น วต เม สุลทฺธํ ยาหํ ฌายี สฺวากฺขาเต ธมฺมวินเย ปพฺพชิตฺวา ชานสกฺขึ ยาวทีปึ ปริปุณฺณา ปริสุทฺธา พฺรหฺมจริยา จริตฺวา ๆ โส เตเนว กุกฺกุจฺเจน เตน วิปฺปฏิสาเรน กิโส อโหสิ ลูโข ทุพฺพณฺโณ อุปฺปณฺฑุปฺปณฺฑุกชาโต ธมนิสนฺถตคตฺโต อโนมมโน ลีนมโน ทุกฺขี ทุมฺมโน วิปฺปฏิสารี ปชฺฌายิ ๆ อถโข อายสฺมาโต สุทินฺนสฺส สมฺพหุลา ภิกฺขู อายสฺมนฺตํ สุทินฺนํ ปตฺตจีวรมาทาย ปุเรภตฺตญฺเจว ปจฺฉาภตฺตญฺจ ยถาวิหารญฺจ อุปฏฺฐากานญฺจ เยน ตา อิตฺถิโย เตนุปสงฺกมึสุ อุปสงฺกมิตฺวา ปญฺญตฺเต อาสเน นิสีทึสุ นิสีทิตฺวา ตา อิตฺถิโย เอตทโวจุ กหาโน อยฺยา สุทินฺโน อชฺช น ทิสฺสติ ปุพฺเพ โข ตุมฺเห อาวุโสติ สุทินฺนสฺส วณฺณวา อโหสิ ปีนินฺทฺริโย ปสนฺนมุขวณฺณา วิปฺปสนฺนฉวิวณฺณา ปริโยทาตโคตฺตจฺฉวี ตุมฺเห ปนายฺยา กิโส ลูโข ทุพฺพณฺโณ อุปฺปณฺฑุปฺปณฺฑุกชาโต ธมนิสนฺถตคตฺโต

(๑๙) គ្រានោះ សេចក្តីសង្ស័យនឹងសេចក្តីក្តៅក្រហាយស្តាយក្រោយ ក៏កើតមានដល់សុទិន្នដ៏មានអាយុថា អាត្មាអញពេញហៅជាឥតលាភ លាភមិនមានដល់អាត្មាអញទេ ភាពជាមនុស្ស ពេញហៅអាត្មាអញបានដោយអាក្រក់ មិនមែនអាត្មាអញ បានដោយល្អទេ ដោយហេតុអាត្មាអញ បានបួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះសាស្តាទ្រង់សំដែងដោយប្រពៃយ៉ាងនេះ ហើយមិនអាចដើម្បីប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ឲ្យបរិបូណ៌ បរិសុទ្ធ ដរាបដល់អស់ជីវិត ។ ព្រោះសេចក្តីសង្ស័យនឹងសេចក្តីក្តៅក្រហាយស្តាយក្រោយនោះឯង សុទិន្នក៏ទៅជាស្គមប្រដក់មានសម្បុរអាក្រក់កើតទៅជារោគលឿងស្វិតស្វាំង មានខ្លួនរោមដោយសរសៃមានចិត្តក្រៀមក្រំខ្មេមឆ្ងៃមើយ កើតទុក្ខតូចចិត្តនឹកស្តាយក្រោយសញ្ជប់សញ្ជឹង ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងឡាយជាសំឡាញ់របស់សុទិន្នដ៏មានអាយុបាននិយាយពាក្យនេះនឹងសុទិន្នដ៏មានអាយុថា អាវុសោសុទិន្ន កាលពីដើមលោកមានសម្បុរល្អ មានឥន្ទ្រិយពេញលេញ មានសម្បុរមុខដ៏ថ្លា មានសម្បុរវែងស្រស់បស់ផូរផង់ល្អ ឥឡូវនេះលោកទៅជាស្គមសៅហ្មង មានសម្បុរអាក្រក់ កើតរោគលឿងស្វិតស្វាំង មានខ្លួនរោមដោយសរសៃ

អន្តោមនោ លីនមនោ ទុក្ខី ទុម្មនោ វិប្បដិសារី បជ្ឈាយសិ កច្ចិ នោ ត្វំ អាវុសោ សុទិន្ន អនភិរតោ ព្រហ្មចរិយំ ចរសីតិ ។ ន ខោ អហំ អាវុសោ អនភិរតោ ព្រហ្មចរិយំ ចរាមិ អត្ថិ មេ ចាវុសោ កម្មំ[1] កតំ បុរាណទុតិយិកាយ មេថុនោ ធម្មោ បដិសេវិតោ តុស្ស មយ្ហំ អាវុសោ អហុទេវ កុក្កុច្ចំ អហុ វិប្បដិសារោ អលាភា វត មេ ន វត មេ លាភា ទុល្លទ្ធំ វត មេ ន វត មេ សុលទ្ធំ យោហំ ឯវំ ស្វាក្ខាតេ ធម្មវិនយេ បព្ពជិត្វា ឆាសក្ខី យាវដីវំ បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុន្តិ ។ អលំ ហិ តេ អាវុសោ សុទិន្ន កុក្កុច្ចាយ អលំ វិប្បដិសារាយ យំ ត្វំ ឯវំ ស្វាក្ខាតេ ធម្មវិនយេ បព្ពជិត្វា ន សក្កិ-
ស្សសិ យាវដីវំ បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុំ

---

១ ឧ. ចប៌ កម្មំ ។ ម. ចបកំ ។

មានចិត្តត្រេកត្រអែមក្រៃពេកមើយ តើតទុក្ខតូចចិត្តក្តៅក្រហាយសញ្ជប់
សញ្ជឹង ម្នាលអាវុសោសុទិន្ទ លោកមិនស្តាប់ត្រេកអរហើយចេះតែខំ
ប្រតិបត្តិព្រហ្មចរិយធម៌ទៅទេឬអ្វី ។ សុទិន្ទត្វើយតបថា នែលោក
ដ៏មានអាយុតាំងឡាយ ខ្ញុំមិនមែនមិនត្រេកអរហើយចេះតែខំប្រតិបត្តិ
ព្រហ្មចរិយធម៌ទេ ខ្ញុំបានធ្វើថ្វាយបង្គំសេពមេថុនធម្មនឹងស្ត្រីបុពណ្ណទុតិ-
យិកា ម្នាលអាវុសោតាំងឡាយ សេចក្តីសង្ស័យនឹងសេចក្តីស្តាយក្រៃយ
ក៏តើតមានដល់ខ្ញុំនោះឯងថា អាត្មាអញពេញហៅជាឥតលាភ លាភ
មិនមានដល់អាត្មាអញទេ ភាពជាមនុស្សពេញហៅអាត្មាអញបានដោយ
អាត្រក់ មិនមែនអាត្មាអញ បានដោយល្អទេ ដោយហេតុអាត្មាអញ
បានបួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះសាស្តាទ្រង់សំដែងដោយប្រពៃយ៉ាងនេះ
ហើយមិនអាចដើម្បីប្រតិបត្តិព្រហ្មចរិយធម៌ ឲ្យបរិបូណ៌ បរិសុទ្ធ ដាច
ដល់អស់ជីវិត ។ កិក្កុធាងឡាយជាសំឡាញ់ក៏និយាយថា អាវុសោ
សុទិន្ទ លោកបួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែង
ល្អហើយយ៉ាងនេះ មិនអាចដើម្បីប្រតិបត្តិព្រហ្មចរិយធម៌ ឲ្យបរិសុទ្ធ
ពេញលេញ ដាចដល់អស់ជីវិតបាន ព្រោះមេថុនធម្មសេពនឹកឮណា

ឧទ្ទុ អាវុសោ កតវតា អនេកបរិយាយេន វិភតាយ
ធម្មោ ទេសិតោ នោ សភតាយ វិសំយោគាយ
ធម្មោ ទេសិតោ នោ សំយោគាយ អនុបាទាយ
ធម្មោ ទេសិតោ នោ សុខាបាទាយ តត្ថ ឆាម
ទ្វំ អាវុសោ កតវតា វិភតាយ ធម្មោ ទេសិតោ
សភតាយ ចេតោស្សសិ វិសំយោគាយ ធម្មោ
ទេសិតោ សំយោគាយ ចេតោស្សសិ អនុបាទាយ
ធម្មោ ទេសិតោ សុខាបាទាយ ចេតោស្សសិ
ឧទ្ទុ អាវុសោ កតវតា អនេកបរិយាយេន
កតវិភតាយ ធម្មោ ទេសិតោ បទនិម្មទនាយ

ម្នាលអាវុសោ មេថុនធម្មសេវនកិច្ចនោះ ល្មមឲ្យលោកសង្ស័យ ល្មមឲ្យស្តាយក្រៃយមែន ម្នាលអាវុសោ ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយ (សុទ្ធតែ) ដើម្បីឲ្យជ្រាសចាកភាគៈមិនមែនសំដែងដើម្បីឲ្យប្រកបដោយភាគៈទេ ធម៌ដែលព្រះអង្គសំដែងហើយដើម្បីឲ្យជ្រាសចាកតិលេសជាគ្រឿងប្រកប មិនមែនសំដែងដើម្បីតម្រូវទៅរកតិលេសជាគ្រឿងប្រកបទេ ធម៌ដែលព្រះអង្គសំដែងហើយ ដើម្បីមិនឲ្យប្រកាន់មាំ មិនមែនសំដែងដើម្បីឲ្យប្រកាន់មាំទេ (ត្រែងដូច្នេះ) មិនមែនឬ នែអាវុសោ ត្រង់ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ដើម្បីឲ្យជ្រាសចាកភាគៈ លោកត្រូវប់ជាយល់ក្នុងធម៌នោះថាប្រកបដោយភាគៈទៅវិញ ត្រង់ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ដើម្បីឲ្យជ្រាសចាកតិលេសជាគ្រឿងប្រកប លោកត្រូវប់ជាចូលចិត្តតម្រូវទៅរកតិលេសជាគ្រឿងប្រកបទៅវិញ ត្រង់ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ដើម្បីមិនឲ្យប្រកាន់មាំ លោកទៅជាចូលចិត្តថាឲ្យប្រកាន់មាំវិញ ម្នាលអាវុសោ ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយ ដើម្បីជ្រាសចាកភាគៈ ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ដើម្បីញុំាញីនូវសេចក្តីស្រើន

ปิตาสวินเยน อาลยสมุคฺฆาตาย วฏฺฏปจฺเฉทาย ตณฺหกฺขยาย วิราคาย นิโรธาย นิพฺพานาย ธมฺโม เทสิโต นนุ อาวุโส ภควตา อเนกปริยาเยน กามานํ ปหานํ อกฺขาตํ กามสญฺญานํ ปริญฺญา อกฺขาตา กามปิตาสานํ ปฏิวินโย อกฺขาโต กามตณฺหานํ สมุคฺฆาโต อกฺขาโต กามปริฬาหานํ วูปสโม อกฺขาโต เนตํ อาวุโส อปฺปสนฺนานํ วา ปสาทาย ปสนฺนานํ วา ภิยฺโยภาวาย อถโขนํ อาวุโส อปฺปสนฺนาเนว อปฺปสาทาย ปสนฺนาเนว ปกฺกมนฺติ อญฺญตฺราติ ฯ อถโข เต ภิกฺขู อายสฺมนฺตํ สุนิธนฺตํ อเนกปริยาเยน วิครหิตฺวา ภควโต ปฏิสฺสุตฺวา อาเวเจสุ ฯ

ដើម្បីកំចាត់បង់នូវសេចក្តីស្រែកឃ្វានក្នុងកាល ដើម្បីដកចេញនូវសេចក្តីអាល័យក្នុងកាល ដើម្បីផ្តាច់បង់នូវវដ្ត: ដើម្បីរម្ងាប់នូវតណ្ហា ដើម្បីគ្មានពាគ: ដើម្បីនិរោធ ដើម្បីព្រះនិព្វាន (ត្រែងដូច្នេះ) បិនមែនឬ ម្នាលអាវុសោ ភិក្ខុយោលះបង់នូវកាមទាំងឡាយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ការកំណត់ដឹងនូវសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកាល ព្រះអង្គក៏ទ្រង់សំដែងហើយ ភិក្ខុយាកំចាត់បង់នូវសេចក្តីស្រែកឃ្វានក្នុងកាម ព្រះអង្គក៏ទ្រង់សំដែងហើយ· ភិក្ខុយាដកចេញនូវសេចក្តីត្រិះរិះក្នុងកាមទាំងឡាយ ក៏ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងហើយ ភិក្ខុយាចូលទៅរម្ងាប់នូវសេចក្តីក្តៅក្រហាយអន្ទះអន្ទែងក្នុងកាមទាំងឡាយ ក៏ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងហើយ ដោយអនេកបរិយាយ (យ៉ាងនេះ) មិនមែនឬ ម្នាលអាវុសោ កម្មដ៏លាមករបស់លោកនេះ មិនមែនទាំងឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនជាន់ជ្រះថ្លានោះទេ មិនមែនដឹកនាំជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងត្តែងជ្រះថ្លាឡើងទេ ម្នាលអាវុសោ កម្មដ៏លាមករបស់លោកនេះ រមែងដឹកនាំសេចក្តីមិនជ្រះថ្លា ឲ្យកើតមានដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនជាន់ជ្រះថ្លាទៅឡើយ ដឹកនាំជនទាំងឡាយខ្លះដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យថាស់ចិត្តគំនិតទៅវិញទេតើ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះក៏តិះដៀលសុទ្ធដ៏មានអាយុដោយអនេកបរិយាយ ហើយនាំគ្នាក្រាបទូលនូវសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

[๒๐] อถโข ภควา ปจฺจูสสมยนฺเต ปจฺจุฏฺฐาย ยถาปริจฺเฉทเมว ภิกฺขุสงฺฆํ สนฺนิปาตาเปตฺวา อายสฺมนฺตํ สุทินฺนํ ปฏิปุจฺฉิ สจฺจํ กิร ตฺวํ สุทินฺน ปุกฺกณฺฑุตาย เมถุนํ ธมฺมํ ปฏิเสวสีติ(๑) ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา อนนุจฺฉวิกาทิ(๒) เหตฺถ ปุริส อนนุโลมิกาทิ อปฺปฏิรูปาทิ อสฺสามณกาทิ อกปฺปิยาทิ อกรณียาทิ ภควตา ปน ยาว ตฺวํ เหตฺถ ปุริส ปฐมา สาสนา ธมฺมวินเย ปญฺญตฺเตฺว น สกฺกิสฺสสิ ยาวชีวนฺติ ปริปุณฺณา ปริสุทฺธา [พฺรหฺมจริยา จริตุนฺติ อนุมยา เหตฺถ ปุริส อเนกปริยาเยน วิภตฺตาย ธมฺเม เทสิเต เนว สกตฺตาย วิสญฺโญตาย ธมฺเม เทสิเต เนว สญฺโญตาย อนุตฺตานตฺตาย ธมฺเม เทสิเต เนว สุตฺตตฺตาย ตตฺถ ตตฺถ ตฺวํ เหตฺถ ปุริส มยา วิภตฺตาย ธมฺเม เทสิเต สกตฺตาย เจเตสฺสสิ วิสญฺโญตาย ธมฺเม เทสิเต

---

๑ ฉ. ปฏิเสวีติ ฯ ๒ เยภุยฺเยน อนนุจฺฉวิยาทีสุ ตาทิ ทิสฺสติ ฯ

(๔๐) ครั้งนั้น ครั้งนั้นแล พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงปรารภพระสุทินกลันทบุตร ได้ตรัสถามพระสุทินกลันทบุตรผู้มีอายุในกาลนั้นว่า ดูกรสุทินกลันทบุตร ได้ยินว่าเธอเสพเมถุนธรรมกับนางปุราณทุติยิกา จริงหรือ ? สุทินกลันทบุตรทูลว่า จริงพระพุทธเจ้าข้า ? พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า ดูกรโมฆบุรุษ การกระทำของเธอนี้ไม่สมควร ไม่เหมาะ ไม่สมแก่สมณะ ไม่ควร ไม่ชอบ ดูกรโมฆบุรุษ เธอไม่ควรเลย ดูกรโมฆบุรุษ เธอเสื่อมจากธรรมวินัยที่ตถาคตกล่าวดีแล้วนี้ ด้วยประการฉะนี้แล ครั้นแล้วพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงทราบเหตุนั้นแล้ว ในสมัยนั้นแล ทรงเปล่งอุทานว่า ดูกรโมฆบุรุษ ธรรมที่ตถาคตกล่าวดีแล้วนี้ ไม่ปรากฏแก่ท่านผู้ยังมีกิเลสดุจธุลีในดวงตาน้อยใหญ่ ดูกรโมฆบุรุษ ธรรมที่ตถาคตกล่าวดีแล้วนี้ ชื่อว่าเป็นธรรมอันบุคคลผู้ยังมีกิเลสดุจธุลีในดวงตาน้อยใหญ่ ไม่ควรเพื่อจะเข้าถึงได้

สมฺโภคตฺถาย เจเตสฺสสิ อนุจาคาธิปฺปาย ฌมฺหิ
เจสิเต สจฺจาธิปฺปาย เจเตสฺสสิ ฌานุ มยา
เหตุยุตฺเตน อเนกปริยาเยน ภควาติ ฌมฺหา
เจสิเต มชฺฌิมนิกายาย ปิตาสวิเนยฺยาย อาลย-
สมุคฺฆาตาย วฏฺฏปจฺเฉทาย ตณฺหาตนฺตยาย วิภาคาย
ธิเภทาย ธิญฺญาณาย ฌมฺหา เจสิเต ฌานุ มยา
เหตุยุตฺเตน อเนกปริยาเยน กามาธิ ปหาธิ
อตฺถาติ กามสญฺญาธิ ปริญฺญา อตฺถาติ กามปิตา-
สาธิ ปฏิวิเนยฺโย อตฺถาเต กามวิตกฺกาธิ สมุคฺฆาเต
อตฺถาเต กามปริฬาหาธิ รูปสเญ อตฺถาเต วิเนฺต
เหตุยุตฺเตน อาสวิสฺสา ยเญวิสฺสา มุเข อฏฺฐิตาติ
ปกฺขิตฺตา ธ เสฺย หาตุกามสฺส อฏฺฐิตาเต อฏฺฐิตาติ ปกฺขิตฺตา

អ្នកឯង តែឲ្យប់ជាបួសចុះចិត្តថា ឲ្យប្រកបដោយគិលេសជាគ្រឿងប្រកបវិញ តែធ៌ធម៌ដែលតថាគតសំដែងហើយ ដើម្បីមិនឲ្យប្រកាន់មាំ អ្នកឯងតែឲ្យប់ទៅជាបួលចិត្តថាឲ្យប្រកាន់មាំវិញ នែមោឃបុរស ធម៌ដែលតថាគតសំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយ ដើម្បីឲ្យប្រាសចាកពគៈ ធម៌ដែលតថាគតសំដែងហើយ ដើម្បីញុំាញីនូវសេចក្តីស្រេកឃ្លាន ដើម្បីកំចាត់បង់នូវសេចក្តីស្រេកឃ្លានកង្កាម ដើម្បីដកចេញនូវសេចក្តីអាល័យកង្កាម ដើម្បីផ្តាច់បង់នូវវដ្តៈ ដើម្បីអស់ទៅនៃតណ្ហា ដើម្បីប្រាសចាកជម្រក ដើម្បីរំលត់ ដើម្បីព្រះនិព្វាន មិនមែនឬ នែមោឃបុរស កិរិយាលះបង់នូវកាមទាំងឡាយ តថាគតបានសំដែងហើយ ការកំណត់ដឹងនូវសេចក្តីសំគាល់កង្កាមទាំងឡាយ តថាគតបានសំដែងហើយ កិរិយាកំចាត់បង់នូវសេចក្តីស្រេកឃ្លានកង្កាមទាំងឡាយ តថាគតបានសំដែងហើយ កិរិយាដកចេញនូវសេចក្តីត្រិះរិះកង្កាមទាំងឡាយ តថាគតបានសំដែងហើយ កិរិយាបួលទៅរមួលនូវសេចក្តីក្តៅក្រហាយកង្កាមទាំងឡាយ តថាគតបានសំដែងហើយ ដោយអនេកបរិយាយ មិនមែនឬ ម្នាលមោឃបុរស អ្នកឯងជាក់អង្គជាតទៅកង្កាមតាស័ពិសជាសត្វមានពិសក្លៀវក្លា ប្រសើរជាងអ្នកឯងជាក់អង្គជាតទៅកង្កាមអង្គជាត

វាឧ្ត មោឃបុរិស កាឡោសបព្ភស្ស មុខេ អង្គជាតំ បក្ខិបិតុំ ន ត្វេវ មាតុគាមស្ស អង្គជាតេ អង្គជាតំ បក្ខិបិតុំ វាឧ្ត មោឃបុរិស អន្តោវគាសុយា អាធិត្តាយ សម្បជ្ជលិតាយ សជោតិភូតាយ[1] អង្គជាតំ បក្ខិបិតុំ ន ត្វេវ មាតុគាមស្ស អង្គជាតេ អង្គជាតំ បក្ខិបិតុំ តំ កិស្ស ហេតុ តតោនិទានំ ហិ មោឃបុរិស មរណំ វា និគច្ឆេយ្យ មរណមត្តំ វា ទុក្ខំ ន ត្វេវ តប្បច្ចយា កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជេយ្យ តតោនិទានញ្ហិ ខោ មោឃបុរិស កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជេយ្យ តស្មា ឯវំ មោឃបុរិស យំ តុំ អសទ្ធម្មំ គាមធម្មំ វសលធម្មំ ទុដ្ឋុល្លំ ឱទកន្តិកំ រហស្សំ ទ្វយំ ទ្វយសមាបត្តឹ សមាបជ្ជិស្សសិ ឥហុន្តុ

---

๑ យោកុយ្យេន សង្ឃដ្ដោតិ ភូតាយាតិ បាឋោ ទិស្សតិ ។

របស់មនុស្សគ្រាមមិនប្រសើរឡើយ មោឃបុរស អ្នកឯងដាក់អង្គជាតទៅក្នុងមាត់ពស់វែកប្រសើរជាង អង្គជាតដែលអ្នកឯងដាក់ទៅក្នុងអង្គជាតរបស់មាតុគ្រាមមិនប្រសើរឡើយ មោឃបុរស អ្នកឯងដាក់អង្គជាតទៅក្នុងគំនរឆេីកក្តៅដែលឆេះភ្លឺច្រាលន្ទាលប្រសើរជាង អង្គជាតដែលអ្នកដាក់ទៅក្នុងអង្គជាតរបស់មាតុគ្រាមមិនប្រសើរឡើយ ហេតុអ្វី ឮានជាតថាគតពោលដូច្នោះ មោឃបុរស ព្រោះថាមនុស្សដែលដាក់អង្គជាតទៅក្នុងគំនរឆេីកក្តៅ គ្រាន់តែដល់នូវសេចក្តីស្លាប់ឬដល់នូវសេចក្តីទុក្ខប្រហែលនឹងស្លាប់ប៉ុណ្ណោះ ឯនឹងឮានទំលាយពងកាយស្លាប់ហើយ ទៅកើតក្នុងតិរច្ឆានកំណេីត ប្រេត អសុរកាយ នរក ព្រោះបច្ច័យដែលដាក់អង្គជាតទៅក្នុងគំនរឆេីកក្តៅនោះក៏ទេ នែមោឃបុរស ចំណែកខាងកិក្តដែលដាក់អង្គជាតទៅក្នុងអង្គជាតរបស់មាតុគ្រាមនោះ តែទំលាយពងកាយហើយត្រូវទៅកើតក្នុងតិរច្ឆានកំណេីត ប្រេត អសុរកាយ នរក ម្នាលមោឃបុរស កាលបើកម្មទាំងនោះ (សុទ្ធតែជាកម្មប្រកបដោយទោសធំយ៉ាងនេះ) អ្នកឯងនៅតែប្រព្រឹត្តធ្វេីនូវអសទ្ធម្មជាធម៌របស់អ្នកស្រុក ជាធម៌របស់មនុស្សថោកថយ អាក្រក់ មានកិច្ចដោយទឹកជាទីបំផុត ជាធម៌លាក់លៀម ជាធម៌របស់ជនពាលអ្នក តែងប្រដុំធ្វេីតាមតែបែបនោះ មោឃបុរស (កុដសាសនានេះ) មានតែអ្នកឯងហ៊ាយជាអ្នកធ្វេីអកុសល

ខោ តំ មោឃបុរិស អតក្កុសលោ ឧទ្ធច្ចំ រាជំ ភាគ្គ
បុព្វដ្ឋំ ខោ នេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសា
ទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ អថខ្វេតំ មោឃ
បុរិស អប្បសន្នានញ្ហេវ អប្បសាទាយ បសន្នានញ្ច
វិភង្គានំ អញ្ញថត្តាយាតិ ។ អថខោ ភគវា អាយស្មន្តំ
សារិបុត្តំ អនេកបរិយាយេន វិគរហិត្វា ទុព្ភរតាយ ទុប្បោ-
សតាយ មហិច្ឆតាយ អសន្តុដ្ឋតាយ សង្គណិកាយ
កោសជ្ជស្ស អវណ្ណំ ភាសិត្វា អនេកបរិយាយេន សុ-
ភរតាយ សុបោសតាយ អប្បិច្ឆស្ស សន្តុដ្ឋស្ស សល្លេ-
ខស្ស ធុតស្ស បាសាទិកស្ស អបចយស្ស វីរិយា-
រម្ភស្ស វណ្ណំ ភាសិត្វា ភិក្ខូ តទនុច្ឆវិកំ តទនុលោមិ-
កំ ធម្មិំ កថំ កត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ តេនហិ ភិក្ខវេ
ភិក្ខូនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញាបេស្សាមិ ទស អង្គវសេ បដិច្ច

ខាងដើមនៃអកុសលធម៌ទាំងឡាយមានប្រមាណច្រើន ហៅថាជាអ្នកឆ្លើម ឆ្លើមមុនគេ ម្នាលមោឃបុរស កម្មដ៏លាមករបស់អ្នកឯងនេះ នឹងបណ្តាលឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាខ្លួយ មិនមែនដឹកនាំជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងតឹងតែជ្រះថ្លាថែមខ្លាំងខ្លៅនេះទេ ម្នាលមោឃបុរស កម្មដ៏លាមករបស់អ្នកឯងនេះ រមែងបណ្តាលឲ្យកើតសេចក្តីមិនជ្រះថ្លា ដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លានៅខ្លួយ ដឹកនាំជនទាំងឡាយខ្លះដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យត្រឡប់ទាស់ចិត្តគំនិតទៅវិញ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលសុទិន្ទដ៏មានអាយុ ដោយអនេកបរិយាយ ហើយទ្រង់សំដែងទូវគោសនៃការចិញ្ចឹមគ្រែ ថែទាំរក្សាគ្រែ ច្បាស់ច្រើន មិនសន្តោស ប្រឆ្នុកប្រឆ្នាំដោយពួកគណៈទើនសេចក្តីឱ្យលែងអូស ទើបទ្រង់សំដែងដោយអនេកបរិយាយនូវគុណនៃការដែលគេចិញ្ចឹមងាយ ការដែលគេថែទាំរក្សាងាយ ច្បាស់ផង សន្តោស ចិត្តផូរផង់ ការកំចាត់បង់នូវកិលេស ការនាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ការមិនសន្សំទើនការប្រារព្ធព្យាយាម ហើយទ្រង់សំដែងធម្មីកថាដ៏ល្អមសមគួរ ដល់សិក្ខាបទនោះ ដល់សំវរៈនោះចំពោះភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក (មានព្រះពុទ្ធដីកា) ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ๑๐ យ៉ាង

สงฺฆสุฏฺฐตาย สงฺฆผาสุตาย ทุมฺมงฺกูนํ ปุคฺคลานํ นิคฺคหาย เปสลานํ ภิกฺขูนํ ผาสุวิหาราย ทิฏฺ-ธมฺมิกานํ อาสวานํ สวราย สมฺปรายิกานํ อาสวา-นํ ปฏิฆาตาย อปฺปสนฺนานํ ปสาทาย ปสนฺนานํ ภิยฺโยภาวาย สทฺธมฺมฏฺฐิติยา วินยานุคฺคหาย ฯฺ ยา ปน ภิกฺขุ ๕ปิ สิกฺขาปทํ ทุฏฺฐิเสยฺยาย โย ปน ภิกฺขุ เมถุนํ ธมฺมํ ปฏิเสเวยฺย ทาฬิกาโก เหตฺ อสงฺวาโสติ ฯ ฯฺ ภิกฺขูนํ ภควตา ภิกฺขูนํ สิกฺขาปทํ ปญฺญตฺตํ เหตฺ ฯ

สุทินฺนภาณวารวณฺณนา นิฏฺฐิตา ฯ

(๒๑) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ เวสาลิยํ มหาวเน มกฺกฏึ อาทิสฺส ชุปลาเปตฺวา ตสฺสา เมถุนํ ธมฺมํ ปฏิเสวติ ฯ อถ โข สา ภิกฺขุ ปุพฺพณฺหสมยํ นิวาเสตฺวา ปตฺตจีวรมาทาย เวสาลึ ปิณฺฑาย ปาวิสิ ฯ เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา ภิกฺขู เสนาสนจาริกํ อาหิณฺฑนฺตา เยน ตสฺสา ภิกฺขุโน วิหาโร เตนุปสงฺกมึสุ ฯ

គឺដើម្បីសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ១ ដើម្បីនៅសប្បាយដល់សង្ឃ១ ដើម្បីសង្កត់សង្កិនទ្បូវបុគ្គលទាំងឡាយដែលមិនអៀនខ្មាស១ ដើម្បីនៅជាសុខស្រួលដល់តិក្ខុទាំងឡាយដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់១ ដើម្បីកាត់អាសវធម៌ទាំងឡាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន១ ដើម្បីកំចាត់បង់ទ្បូវអាសវធម៌ទាំងឡាយក្នុងបរលោក១ ដើម្បីញុំាងបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង១ ដើម្បីញុំាងបុគ្គលទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាច្រើនឡើង១ ដើម្បីឲ្យដំកល់នៅមាំនៃព្រះសទ្ធម្ម១ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ១ ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសំដែងនូវសិក្ខាបទនេះដូច្នេះថា តិក្ខុណាមួយសេពមេថុនធម្ម (តិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រកសំវាសគ្មាន ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយចំពោះតិក្ខុទាំងឡាយ ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

ការៈពោលអំពីរឿងសុទិន្នភិក្ខុ ចប់ ។

(៦១) សម័យនោះ មានតិក្ខុ១រូប ប្រលោមលួងមេស្សា ដោយអាមិសៈ ក្នុងព្រៃមហាវន ទៀបក្រុងវេសាលី ហើយសេពមេថុនធម្មនឹងមេស្សានោះ ។ លំដាប់នោះ តិក្ខុនោះស្ងៀកស្បង់ប្រដាប់ដោយបាត្រចីវរ ហើយចូលទៅកាន់ក្រុងវេសាលី ដើម្បីបិណ្ឌបាតក្នុងវេលាព្រឹកព្រហាម ។ ក្នុងសម័យនោះ តិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូបដើរទៅកាន់សេនាសនចារិក ក៏នាំគ្នាចូលទៅត្រង់កន្លែងដែលតិក្ខុនោះនៅ ។

អន្ធសិ ខោ សា ភគ្គវី តេ កិក្ខូ ឯវមាហ វ
អាកង្ខន្តេ ដិស្សាន យេន តេ កិក្ខូ តេនុបសង្កមិ
ឧបសង្កមិត្វា តេសំ កិក្ខូនំ បុរតោ ករីមិ ចាលេសិ
ឆេប្បំ ចាលេសិ ករីមិ ភិន្ទំ ដិមិភ្ទំមិ អកាសិ ។
អថខោ តេសំ កិក្ខូនំ ឯតទហោសិ ដិស្សុសយំ ខោ
សោ កិក្ខុ ឥមិស្សា ភគ្គវិយា មេថុនំ ធម្មំ បដិសេ-
វតីតិ ឯតមត្ថំ ដិលីយិំសុ ។ អថខោ សោ កិក្ខុ វិសា-
លិយំ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បិណ្ឌចារំ អាទាយ បដិក្កមិ ។
អថខោ សា ភគ្គវី យេន សោ កិក្ខុ តេនុបសង្កមិ ។
អថខោ សោ កិក្ខុ តំ បិណ្ឌចារំ ឯកានេសំ កុញ្ជិត្វា
ឯកានេសំ ឥស្សា ភគ្គវិយា អទាសិ ។ អថខោ សា
ភគ្គវី តំ បិណ្ឌចារំ(១) កុញ្ជិត្វា ឥស្សា កិក្ខូនោ ករីមិ
ភិន្ទិ ។ អថខោ សោ កិក្ខុ ឥស្សា ភគ្គវិយា មេថុនំ
ធម្មំ បដិសេវតិ ។ អថខោ តេ កិក្ខូ តំ កិក្ខុំ
ឯតទវោចុំ ឧទ្ទ អាវុសោ ភគវតា សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ
តាវ ឥស្សា ភ្លុំ អាវុសោ ឥមិស្សា(២) ភគ្គវិយា មេថុនំ
ធម្មំ បដិសេវិស្សតិ ។ សចេ អាវុសោ ភគវតា សិក្ខាបទំ

---

១ ម. តំ បិណ្ឌំ ។ ២ បាយតោយំ បាឋោ នត្ថិ ។

เมฬกานั้น ได้เห็นภิกษุนั้นมาแต่ไกลทีเดียว ครั้นแล้วก็เข้าไปสู่ที่ใกล้ภิกษุนั้นแล้ว ได้ทำอาการเป็นเครื่องเชื้อเชิญ ได้ทำอาการเป็นเครื่องต้อนรับ ได้ทำอาการเป็นเครื่องยินดี ได้ทำอาการเป็นเครื่องนับถือ ด้วยประการต่างๆ ฯ ครั้งนั้น ภิกษุนั้นได้มีความดำริว่า เมฬกานี้ ได้ทำอาการเป็นเครื่องเชื้อเชิญ ได้ทำอาการเป็นเครื่องต้อนรับ ได้ทำอาการเป็นเครื่องยินดี ได้ทำอาการเป็นเครื่องนับถือ ด้วยประการต่างๆ ในเรานี้ ก็ด้วยเหตุอันใดหนอ ก็ด้วยเหตุอันนั้นแล ภิกษุนั้นได้ถามเมฬกานั้นว่า ดูก่อนเมฬกา ก็ด้วยเหตุอันใดหนอ เธอจึงได้ทำอาการเป็นเครื่องเชื้อเชิญ ได้ทำอาการเป็นเครื่องต้อนรับ ได้ทำอาการเป็นเครื่องยินดี ได้ทำอาการเป็นเครื่องนับถือ ด้วยประการต่างๆ ในเรานี้ ฯ เมฬกานั้นตอบว่า ดูก่อนท่านผู้เจริญ ก็ด้วยเหตุอันใด ดิฉันจึงได้ทำอาการเป็นเครื่องเชื้อเชิญ ได้ทำอาการเป็นเครื่องต้อนรับ ได้ทำอาการเป็นเครื่องยินดี ได้ทำอาการเป็นเครื่องนับถือ ด้วยประการต่างๆ ในท่านนี้ ก็ด้วยเหตุอันนั้นแล ดิฉันได้ทำกรรมอันหนักไว้ในที่นี้ ดิฉันนั้นเป็นผู้ปรารถนาจะพ้นจากกรรมนั้น ฯ ภิกษุนั้นได้ถามว่า ดูก่อนเมฬกา ก็กรรมอันใดหนอ เธอได้ทำไว้ในที่นี้ ฯ เมฬกานั้นตอบว่า ดูก่อนท่านผู้เจริญ

បញ្ចង្គំ តញ្ហិ ខោ មនុស្សិត្ថិយា នោ តិរច្ឆានគតាយាតិ ។
ឯត្ថ អាវុសោ តេជវា តំ ហោតិ អឆន្ទរាគំ
អាវុសោ អនត្ថលោមិកំ អបរិដាហំ អសម្ភមណាកំ
អកាបរិយំ អកាវណីយំ កតំ ហិ នាម តំ
អាវុសោ ឯវំ ស្វាក្ខាតេ ធម្មវិនយេ បព្ពជិត្វា
ន សក្កិស្សសិ យាវជីវំ បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ
[ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុំ ឯត្ថ អាវុសោ ភគវតា អនេក-
បរិយាយេន វិភតាយ ឆម្ភា នេសំតោ នោ
សភគាយ ។ បេ ។ ភាគមបរិត្តាហានំ រូបសទ្ទោ
អត្ថោតោ នេតំ អាវុសោ អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ
បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ អថខ្វេតំ អាវុសោ
អប្បសន្នានញ្ចេវ អប្បសាទាយ បសន្នានញ្ច ឯកច្ចានំ
អញ្ញថត្តាយាតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខូ តំ ភិក្ខុំ
អនេកបរិយាយេន វិគរហិត្វា ភគវតោ ឯតមត្ថំ
អារោចេសុំ ។

បញ្ញត្តំ ចំពោះតែស្រីមនុស្ស មិនមែនបញ្ញត្តចំពោះសត្វតិរច្ឆានញីទេ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលថា នែអាវុសោ សិក្ខាបទដែលព្រះអង្គបញ្ញត្ត
ចំពោះស្រីមនុស្ស ក៏ដូចសត្វតិរច្ឆានញីដែរ មិនមែនឬ នែអាវុសោ
(អំពើអាក្រក់ដែលអ្នកធ្វើនោះ) ជាអំពើមិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិន
ត្រូវបែប មិនមែនជារបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើទេ នែអាវុសោ
គួរបើដែរ អ្នកឯងបួសក្នុងធម្មវិន័យដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សំដែង
ល្អហើយយ៉ាងនេះត្រឡំង ទៅជាប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ឲ្យបរិសុទ្ធពេញ
លេញដរាបអស់ជីវិតមិនកើត នែអាវុសោ ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
សំដែងហើយដើម្បីឲ្យច្រៀកចេញចាកភព: មិនមែនដើម្បីប្រកបដោយភព:ទេ
។ បេ ។ កិរិយារម្ងាប់នូវសេចក្តីក្តៅក្រហាយអន្ទះអន្ទែងក្នុងកាមទាំងឡាយ
ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយ មិនមែនឬ ម្នាលអាវុសោ
អំពើអាក្រក់ដែលអ្នកធ្វើនេះ មិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំង
ឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ មិនមែនដឹកនាំជនទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លា
ហើយឲ្យវង្វិតតែតែជ្រះថ្លាថែមទៀតទេ នែអាវុសោ អំពើអាក្រក់ដែលអ្នកធ្វើ
នេះរមែងនាំឲ្យកើតសេចក្តីមិនជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់
ជ្រះថ្លា ដឹកនាំជនទាំងឡាយខ្លះដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យប្រាស់ជ្រះថ្លាទៅវិញ ។
គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក៏តិះដៀលភិក្ខុនោះ ដោយបរិយាយ
ច្រើនហើយ លុះតិះដៀលហើយ ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

(๒๒) อฏฺเฐว ภควา ปตฺตสฺมึ ฐิตาเยว ปตฺตสฺมึ ปกิรเณ ภิกฺขูสงฺฆํ สนฺนิปาตาเปตฺวา ตํ ภิกฺขุ ปฏิปุจฺฉิ สจฺจํ กิร ตฺวํ ภิกฺขุ มกฺกฏิยา เมถุนธมฺมํ ปฏิเสวสีติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิคราหิ พุทฺโธ ภควา อเนกปริยาเยน วิคราหิตฺวา เหมาย ปุริส อนนุโลมิกสฺส อปฺปฏิรูปสฺส อสฺสามณกสฺส อกปฺปิยสฺส อกรณียสฺส กถญฺหิ นาม ตฺวํ เหมาย ปุริส เอวรูปายเมว ธมฺมวินเย ปพฺพชิตฺวา น สกฺกจฺจสฺสสิ ยาวชีวํ ปริปุณฺณํ ปริสุทฺธํ พฺรหฺมจริยนฺติ ฯเปฯ กามมปริภุญฺชิตพฺพวตฺถุสมฺปิ อคฺคาฬฺหาย รชฺชุยา เหมาย ปุริส อาสีวิสสฺส โฆรวิสสฺส มุขโต หตฺถนฺติ ปกฺขิปิตุมฺปิ น ตฺวเมว มกฺกฏิยา หตฺถนฺติ ปกฺขิปิตุมฺปิ รชฺชุยา เหมาย ปุริส กาฬสปฺปสฺส มุขโต หตฺถนฺติ ปกฺขิปิตุมฺปิ น ตฺวเมว มกฺกฏิยา หตฺถนฺติ ปกฺขิปิตุมฺปิ รชฺชุยา เหมาย ปุริส อคฺคาฬฺหาย สุขาย อาธิปฺปายาย สมฺปตฺติลาภาย สเคฺคสุขูปปตฺติยา หตฺถนฺติ ปกฺขิปิตุมฺปิ

(๒๒) ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយត្រាស់សួរភិក្ខុនោះ ក្នុងវេលានោះថា ម្នាលភិក្ខុ ឮថាអ្នកឯងសេពមេថុនធម្មនឹងមេស្វាពិតមែនឬ ? ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា សូមទានពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា នែមោឃបុរស (អំពើអាក្រក់ដែលអ្នកឯងធ្វើនេះ) ជាអំពើមិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវបែប មិនមែនជារបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើទេ នែមោឃបុរស គួរបើដែរ អ្នកឯងបួសក្នុងធម្មវិន័យដែលតថាគតសំដែងហើយដោយល្អយ៉ាងនេះត្រឡាំង ទៅជាប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ឲ្យបរិសុទ្ធពេញលេញដរាបដល់អស់ជីវិតមិនកើត នែមោឃបុរស ធម៌ដែលតថាគតសំដែងហើយដើម្បីជ្រាសចាកភព: មិនមែនដើម្បីប្រកបដោយភព:ទេ ។ បេ ។ កិរិយារម្ងាប់នូវសេចក្តីក្តៅក្រហាយអន្ទះអន្ទែងក្នុងកាមទាំងឡាយ តថាគតសំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយ នែមោឃបុរស អ្នកឯងដាក់អង្គជាតទៅក្នុងមាត់អាសីរពិស មានពិសដ៏ក្លៀវក្លាប្រសើរជាង អ្នកឯងដាក់អង្គជាតទៅក្នុងអង្គជាតរបស់មេស្វាមិនប្រសើរសោះឡើយ ម្នាលមោឃបុរស អ្នកឯងដាក់អង្គជាតទៅក្នុងមាត់ពស់វែកប្រសើរជាង ដែលអ្នកឯងដាក់អង្គជាតទៅក្នុងអង្គជាតរបស់មេស្វានោះពុំប្រសើរសោះឡើយ ម្នាលមោឃបុរស សូវអ្នកឯងដាក់អង្គជាតទៅក្នុងគំនរអណ្តើកក្តៅក្តៅ ដែលកំពុងឆេះសន្ធោរសន្ធៅ

ន ត្វេវ មក្កដិយា អង្គជាតេ អង្គជាតំ បក្ខិបិតុំ តំ
កិស្ស ហេតុ តត្ថេវ ន្ហានំ បរិ មោឃបុរិស
មរណំ វា និកច្ឆេយ្យ មរណមត្តំ វា ទុក្ខំ ន
ត្វេវ តប្បច្ចយា កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា
អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជេយ្យ ឥតោ-
និទានញ្ហេ មោឃបុរិស កាយស្ស ភេទា បរំ
មរណា អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជេយ្យ
តត្ថ ជាម តុំ មោឃបុរិស យំ តុំ អសទ្ធម្មំ
គាមធម្មំ វសលធម្មំ ទុដ្ឋុល្លំ ឱទកន្តិកំ រហស្សំ
ទ្វយំ ទ្វយសមាបត្តឹ សមាបជ្ជិស្សសិ នេតំ មោ-
ឃបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។
ឯវញ្ហេ បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យ-
ន្តិ យោ បន ភិក្ខុ មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវេយ្យ

មានអណ្តាតក្តៅដ៏រន្ធរន្ធៀវវិញប្រសើរជាង ឯអគ្គជាតដែលអ្នកឯងដាក់ទៅកង់អគ្គជាតរបស់មេស្ងានោះ ពុំប្រសើរឡើយ ពាក្យដែលតថាគតនោលនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្នាលមោឃបុរស ព្រោះថាគោះបីបុគ្គលដល់នូវសេចក្តីស្លាប់ ឬសេចក្តីទុក្ខស្ទើរនឹងស្លាប់ ដោយហេតុដែលដាក់នូវអគ្គជាតទៅកង់មាត់ពស់វែកជាដើមនោះក៏ដោយ បុគ្គលនោះលុះរំលាងខន្ធ នឹងបានចូលទៅកាន់តិរច្ឆានកំណើត ប្រេត អសុរកាយ នរក ព្រោះតែដាក់អគ្គជាតទៅកង់មាត់ពស់វែកជាដើមនោះក៏ទេ ម្នាលមោឃបុរស (ឯកិក្ខុនោះ) លុះរំលាងខន្ធ ក៏រមែងតែទៅកាន់តិរច្ឆានកំណើត ប្រេត អសុរកាយ នរក ព្រោះហេតុដែលដាក់អគ្គជាតទៅកង់អគ្គជាតមេស្ងានេះឯង ម្នាលមោឃបុរស កាលបើកម្មនោះមានទោសធ្ងន់ដល់ម្ល៉ះហើយ អ្នកឯងមិនគួរបើហ៊ានសេពអសទ្ធម្មជាធម៌របស់អ្នកស្រុក ជាធម៌របស់មនុស្សថោកទាប ត្រាស់ដោយអំពើអាក្រក់ មានកិច្ចដោយទឹកជាទីបំផុត របស់ជនមានគូស្រករ ជាធម៌លាក់លៀម ដែលគេត្រូវប្រមូគ្នាតែពីនាក់នោះសោះ ម្នាលមោឃបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនោះមិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនពាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិក្ខុពាំងឡាយ អ្នកពាំងឡាយគប្បីសំដែងសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយសេពមេថុនធម្ម

អគ្គមសោ តំវចនតាយបិ ឆាកដិកោ ហោតិ អសំកិលិដ្ឋោតិ ។ ឯវញ្ចិទំ ភគវតា តិក្ខត្តុំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

មក្កដីវត្ថុ(១) និដ្ឋិតំ ។

(២៣) តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា វេសាលិកា វជ្ជីបុត្តកា តិក្ខ្ម យាវទត្ថំ កុញ្ជិំសុ យាវទត្ថំ សុបីសុ យាវទត្ថំ ឧហាយីសុ យាវទត្ថំ កុញ្ជិត្វា យាវទត្ថំ សុបិត្វា យាវទត្ថំ ឧហាយិត្វា អយោនិសោ មនសិការំ្វា សិង្គាំ អប្បដ្ឋកាយ ទុព្ពលិំ អនាវិកត្វា បេដុំ ឧម្មុំ បដិសេវិំសុ ។ តេ អបរេន សមយេន ញាតិព្យសនេនបិ ផុដ្ឋា ភោគព្យសនេនបិ ផុដ្ឋា រោគព្យសនេនបិ ផុដ្ឋា អាយស្មន្តំ អានន្ទំ ឧបសង្កមិត្វា ឯវំ វទេន្តិ ន មយំ ភន្តេ អានន្ទ ពុទ្ធភារហិនោ ន ធម្មភារហិនោ ន សង្ឃភារហិនោ អត្តភារហិនោ មយំ ភន្តេ អានន្ទ អនញ្ញភារហិនោ

---

១ ឧយ្យោ មក្កដសិក្ខាបទន្តិ ទិស្សតិ ។

ដោយ ហាចទៅ សូម្បីនឹងសត្វតិរច្ឆានញ៉ាំ កិកុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ៍ រកស៊ាសគ្មាន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទនេះ ចំពោះកិកុទាំងឡាយដោយហេតុយ៉ាងនេះឯង ។

ឥទានមេស្សា ចប់ ។

(๒๓) កាលសម័យនោះ ពួកកិកុវជ្ជីបុត្តនៅកាលក្រែងវេសាលីជាច្រើនរូប នាំគ្នាឆាន់ឆ្អែតហើយសិង ។ ស្តាប់ហើយស្រង់ទឹក ។ ហើយឆាន់ ។ ហើយសិង ។ ស្តាប់ស្តាល់ហើយស្រង់ទឹក ឥតបានធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយខុចាយថ្ងាជាឡើយ មិនពោលលាសិក្ខា មិនធ្វើឲ្យច្បាស់នូវការៈជាអ្នកមានកំឡាំងថយ (គឺមិនសឹកសិន) ហើយសេពមេថុនធម្ម ។ លុះសម័យតមកខាងក្រោយ កិកុទាំងនោះ ប្រទះសេចក្តីព្រាត់ប្រាសចាកញាតិខ្លះ ប្រទះសេចក្តីវិនាសភោគសម្បត្តិខ្លះ ប្រទះរោគមកបៀតបៀនខ្លះ (ក៏នាំគ្នា) ចូលទៅរកព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ហើយពោលពាក្យយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំទាំងឡាយមិនមែនជាអ្នកតិះដៀលព្រះពុទ្ធ តិះដៀលព្រះធម៌ តិះដៀលព្រះសង្ឃទេ បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំទាំងឡាយជាអ្នកតិះដៀលតែខ្លួនឯង មិនមែនតិះដៀលអ្នកដទៃទេ

មយមេវម្ហា អាសក្ខិកា មយំ អប្បបុញ្ញា យេ មយំ
ឯវំ ស្វាក្ខាតេ ធម្មវិនយេ បព្ពជិត្វា ឆាសក្ខិម្ហា
យាវជីវំ បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុំ ឥទានិបិ
ចេ(๑) មយំ កន្តេ អាទន្តេ លភេយ្យាម ភគវតោ
សន្តិកេ បព្ពជ្ជំ លភេយ្យាម ឧបសម្បទំ ឥទានិបិ
មយំ វិបស្សកា កុសលានំ ធម្មានំ បុព្ពន្តាបរន្តំ
ពោធិបក្ខិកានំ ធម្មានំ ភាវនានុយោគមនុយុត្តា វិ-
ហរេយ្យាម សាធុ កន្តេ អាទន្តេ ភគវតោ ឯតមត្ថំ
អារោចេមីតិ ។ ឯវមាវុសោតិ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ
វេសាលិកានំ វជ្ជីបុត្តកានំ បដិស្សុណិត្វា យេន ភគវា
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេ
សិ ។ អជ្ជាទមេតំ អាទន្តេ អនាវកាសោ យំ តថាគតោ

๑ ឆ. ម. ឥទានិ ចេបិ ។

យើងខ្ញុំតាំងឡាយ ជានមកបួសក្នុងធម្មវិន័យដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ត្រាស់សំដែងហើយដោយប្រពៃយ៉ាងនេះ ក៏ទៅជាប្រព្រឹត្តព្រហ្ម-
ចរិយធម៌ឲ្យបរិសុទ្ធ ឲ្យបរិបូណ៌អស់មួយជីវិតមិនកើត យើងខ្ញុំតាំងឡាយ
ហៅពេញជាមនុស្សឥតសំណាងវាសនា យើងខ្ញុំពេញជាមនុស្សឥត
បុណ្យ បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចំរើន បើប្រសិនជាយើងខ្ញុំបានទ្រង់ព្រះធម្មជ្ឈា ជាន
ទ្រង់ឧបសម្បទា ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគឥឡូវនេះទៀត នោះយើង
ខ្ញុំគង់នឹងបានឃើញនូវគុណធម៌តាំងឡាយ ទំនងខ្ញុំប្រឹងប្រែកបព្យាយាមជា
គ្រឿងញុំាងធម៌តាំងឡាយ ដែលជាចំណែកនៃពោធិញ្ញាណឲ្យចំរើនអស់
រាត្រីមុនទំនងរាត្រីក្រោយ (គឺបឋមយាមទំនងបច្ឆិមយាម) ក្នុងកាលឥឡូវនេះ
ឯង បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំសូមអង្វរ សូមលោកម្ចាស់នាំសេច-
ក្តីនេះទៅក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគឲ្យទានផង។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ
ក៏ទទួលពាក្យរបស់ពួកភិក្ខុវជ្ជីបុត្តិអ្នកក្រឹងវេសាលីថា អើ អាវុសោ ហើយ
ចូលទៅកាន់ទីដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ថ្វាយ
ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្នាលអានន្ទ តថាគតគប្បីដកសិក្ខាបទឈ្មោះថាពាហុលិក ដែលតថាគត

ปฏิฺญาตกรณญฺจ ปฏิฺญาตกรณญฺจ การณา สาวเสสญฺจ ปาจิตฺติยนฺติ สงฺฆาทิเสสนฺติ ปญฺญตฺตนฺติ สมฺพนฺธเนยฺยาติ ฯ

(๒๔) อถ โข ภควา เอตสฺมึ นิทาเน เอตสฺมึ ปกรณเณ ธมฺมึ กถึ กตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ เยน โข[๑] ภิกฺขเว ภิกฺขุ สงฺฆาทิเสสาย อาปตฺติยา อนาปตฺติสญฺญี โหติ ตาวเทว ภิกฺขเว ภิกฺขุ สงฺฆาทิเสสาย อาปตฺติยา อนาปตฺติสญฺญี ปกติตฺเตน วุจฺจมาโน ยาว ตติยมฺปิ อนุสฺสาวนาย น ปฏินิสฺสชฺชติ เอตฺเตปิ ภิกฺขเว ภิกฺขุ สงฺฆาทิเสสาย อาปตฺติยา อนาปตฺติสญฺญี ปกติตฺเตน วุจฺจมาโน ยาว ตติยมฺปิ อนุสฺสาวนาย น ปฏินิสฺสชฺชติ[๒] สงฺฆาทิเสสาย อาปตฺติยา อาปตฺติสญฺญี ปกติตฺเตน วุจฺจมาโน ยาว ตติยมฺปิ อนุสฺสาวนาย น ปฏินิสฺสชฺชติ เอตฺเตปิ ภิกฺขเว ภิกฺขุ สงฺฆาทิเสสาย อาปตฺติยา อาปตฺติสญฺญี ปกติตฺเตน วุจฺจมาโน ยาว ตติยมฺปิ อนุสฺสาวนาย น ปฏินิสฺสชฺชติ ปาราชิกาย ธมฺมาย ปติตฺโต โหติ สงฺฆมฺหา วชฺเชติ ฯ

๑ ม. ปน ฯ ๒ สพฺพตฺถาย ตาทิเส นตฺถิ ฯ

ជានបញ្ញត្តហើយដល់សាវកទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនៃជនអ្នកនៅក្នុងដែន
រដ្ឋទាំងឡាយក្តី ព្រោះហេតុនៃរដ្ឋបត្តកកិក្ខុទាំងឡាយក្តី ដោយអំពើណា
អំពើនុ៎ះ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាឧកាសឡើយ ។

(๒๔) ព្រោះនិទាននេះ ព្រោះដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់សំដែងធម្មីកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ
មកហើយ មានព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាមួយ
មិនពោលលាសិក្ខា មិនប្រកាសខ្លួនថាជាអ្នកមានកំឡាំងថយ ហើយ
សេពមេថុនធម្ម បើភិក្ខុនោះមក (សូមឧបសម្បទានឹងសង្ឃទៀត) សង្ឃ
មិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទាឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុណាមួយពោល
លាសិក្ខាហើយ ប្រកាសខ្លួនថាជាអ្នកមានកំឡាំងថយ ហើយសេពមេថុន
ធម្ម បើភិក្ខុនោះ (សូមបួសទៀត) សង្ឃគប្បីឲ្យឧបសម្បទាចុះ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុ
ណាមួយដល់ព្រមដោយសិក្ខានឹងសាជីវៈ (ដែលតថាគតបញ្ញត្តហើយ)
សម្រាប់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយមិនពោលលាសិក្ខា មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
នូវភាវៈជាអ្នកមានកំឡាំងថយ ហើយសេពមេថុនធម្ម ដោយហោចទៅ
សូម្បីតែនឹងសត្វតិរច្ឆានញី ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបារាជិក រកសំវាសគ្មាន ។

(๒๕) โยคา ปตฺตาติ โยคา โยคนิสฺสิตา ยถาโยคฺคา ยถาภณฺฑา ยถาตนฺตา ยถาสีลา ยถาวิหารี ยถาโคจเร เชฏเร ภิกฺขเร ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุสฺส วุฏฺฐิตา โยคา ปตฺตาติ ฯ

(๒๖) ภิกฺขูติ ภิกฺขโกติ ภิกฺขุ ฯ ภิกฺขาจริยํ อชฺฌุปคโตติ ภิกฺขุ ฯ ภิกฺขุปชฺชเรติ ภิกฺขุ ฯ สมญฺญาย ภิกฺขุ ฯ ปฏิญฺญาย ภิกฺขุ ฯ ปหาภิกฺขูติ ภิกฺขุ ฯ ตีหิ สรณาคมเนหิ อุปสมฺปชฺชตีติ ภิกฺขุ ฯ ภเทฺรติ(๑) ภิกฺขุ ฯ สาเรติ ภิกฺขุ ฯ เสกฺขาติ ภิกฺขุ ฯ อเสกฺขาติ ภิกฺขุ ฯ สมเจฺจน สเงฺฆน ญตฺติจตุเตฺถน กมฺเมน อกุปฺเปน ฐานารเหน อุปสมฺปชฺชตีติ ภิกฺขุ ฯ

---

๑ อนุปุพฺพา ภเทฺรกฺขาทิสุ ฉสุ ปเทสุ ทิสฺสมาน สพฺพตฺถ ๘ ทิสฺสตีติ ฯ

(๒๕) តែងពាក្យថា ណាមួយ អធិប្បាយថា កិកូដាថេរៈក្តី កិកូបួសជីដ្ឋី កិកូកណ្ណាលក្តីឯណា គឺថាតាមតែកិកូរូបណា ដែលប្រកបក្នុងកម្មយ៉ាងណា មានជាតិយ៉ាងណា មានឈ្មោះយ៉ាងណា មានគោត្រយ៉ាងណា មានប្រកតីយ៉ាងណា មានគ្រឿងនៅយ៉ាងណា មានគោចរយ៉ាងណាក៏ដោយ កិកូនេះតថាគតហៅថា (កិក្ខុ) ណាមួយ ។

(๒๖) តែងពាក្យថា កិក្ខុ មានវិគ្រោះថា សមណៈណាជាអ្នកសូម សមណៈនោះហៅថា កិក្ខុ ។ សមណៈណាចូលទៅអាស្រ័យនូវកិក្ខាចរិយវត្ត សមណៈនោះហៅថា កិក្ខុ ។ ជនណាទ្រទ្រង់សម្ពត់ដែលគេកាត់ហើយ ជននោះហៅថា កិក្ខុ ។ ជនដែលហៅថា កិក្ខុ ព្រោះហេតុពោហារបញ្ញត្តិថា សមណៈ ។ ហៅថា កិក្ខុ ព្រោះបានបព្វជ្ជាខ្លួន ។ ហៅថា កិក្ខុ ព្រោះសម្រែចជា ឯហិកិក្ខុ ។ ហៅថា កិក្ខុ ព្រោះបានឧបសម្បទាដោយសរណគមន៍ ៣ ។ ហៅថា កិក្ខុ ព្រោះហេតុជាអ្នកចំរើន ។ ហៅថា កិក្ខុ ព្រោះមានសារធម៌ ។ ហៅថា កិក្ខុ ព្រោះជាអ្នកសិក្សា ។ ហៅថា កិក្ខុ ព្រោះមិនជាប់សិក្សា ។ ហៅថា កិក្ខុ ព្រោះបានឧបសម្បទាដោយញត្តិចតុត្ថកម្មវាចាដ៏សមគួរដល់ហេតុដែលមិនមានសេចក្តីអន្តរាយ ដោយសង្ឃដែលព្រមព្រៀងហើយ ។ បណ្តាកិក្ខុ

តត្រ យ្វាយំ កិក្ខុ សមក្ខេន សង្ឃេន ញត្តិចតុត្ថេន កម្មេន អកុប្បេន ឋានារហេន ឧបសម្បន្នោ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ កិក្ខូតិ ។

(๒๗) សិក្ខាតិ តិស្សោ សិក្ខា អធិសីលសិក្ខា អធិចិត្តសិក្ខា អធិបញ្ញាសិក្ខា តត្រ យាយំ អធិសីលសិក្ខា អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតា សិក្ខាតិ ។

(๒๘) សាជីវំ ជាម យំ កិរិយា បញ្ញត្តំ សិក្ខាបទំ ឋិតំ សាជីវំ ជាម តស្មឹ សិក្ខតិ តេន វុច្ចតិ សាជីវសមាបន្នោតិ ។

(๒๙) សិក្ខំ អប្បច្ចក្ខាយ ទុព្ពល្យំ អនាវិកត្វាតិ អត្ថិ កិក្ខុវេ ទុព្ពល្យាវិកម្មញ្ញេវ ហោតិ សិក្ខា ច អប្បច្ចក្ខាតា ។ អត្ថិ កិក្ខុវេ

ตำนั้นนั่นแล ภิกษุณาใดที่ลุกขึ้นแล้วในเวลาราตรีก็ดี ในเวลาภายในวันก็ดี ภิกษุณานั้นชื่อว่าเป็นผู้ควรแก่การลงอุกเขปนียกรรม ฯ

(๒๗) ในคำว่า สิกฺขา สมาทาย วตฺตติ นี้ ศีลสิกขา ๓ คือ อธิสีลสิกขา ๑ อธิจิตตสิกขา ๑ อธิปัญญาสิกขา ๑ ชื่อว่าสิกขา ในสิกขา ๓ นั้น สิกขาใดที่ภิกษุณีสมาทานแล้วประพฤติ ภิกษุณีนั้นชื่อว่าประพฤติสิกขา ฯ

(๒๘) ในคำว่า สาชีวา นี้ สิกขาบทใดที่พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงบัญญัติแล้ว สิกขาบทนั้นชื่อว่าสาชีวา ภิกษุณีใดสมาทานสิกขาบทนั้นแล้วประพฤติ ภิกษุณีนั้นชื่อว่าประพฤติสาชีวา ฯ

(๒๙) ในคำว่า น โลลา สิกฺขา นี้ ความโลเลในสิกขา ชื่อว่าความเป็นผู้ไม่เคารพ ความเป็นผู้ไม่เคารพนั่นแล ชื่อว่าความเป็นผู้ไม่ทำความเคารพ ความเป็นผู้ไม่ทำความเคารพนั่นแล ชื่อว่าความเป็นผู้ไม่ทำความเคารพในสิกขา ฯ

ទុព្ភូលច្ឆវិកម្មញ្ហេវ ហោតិ សិក្ខា ច បច្ចក្ខាតា ។

[๓๐] តេនង្គ តិក្ខវេ ទុព្ភូលច្ឆវិកម្មញ្ហេវ ហោតិ សិក្ខា ច អប្បច្ចក្ខាតា ។ ឥធ តិក្ខវេ តិក្ខា ពុទ្ធិសម្បន្នោ អនតិរតោ សាមញ្ញា ចវិតុកាមោ តិក្ខការំ អដ្ដិយមានោ ហរាយមានោ ជិគុច្ឆមានោ តិហិការំ បត្តយមានោ ឧថាសកការំ បត្តយហានោ អារាមិកការំ បត្តយេមានោ សាមណេរការំ បត្តយ-មានោ តិត្ថិយការំ បត្តយមានោ តិត្ថិយសាវកការំ បត្តយមានោ អស្សមណការំ បត្តយមានោ អសក្យ-បុត្តិយការំ បត្តយមានោ យន្នូនាហំ ពុទ្ធំ បច្ចក្ខេយ្យន្តិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ឯវំបិ តិក្ខវេ ទុព្ភូលច្ឆវិកម្មញ្ហេវ ហោតិ សិក្ខា ច អប្បច្ចក្ខាតា ។ អថវា បន ពុទ្ធិសម្បន្នោ អនតិរតោ សាមញ្ញា ចវិតុកាមោ តិក្ខ-ការំ អដ្ដិយមានោ ហរាយមានោ ជិគុច្ឆមានោ តិហិការំ បត្តយមានោ ។ បេ ។ អសក្យបុត្តិយការំ បត្តយមានោ

กิริยาใดลงกิกุขุทำให้ชาวนาเป็นผู้มีกำลังมากแล้ว สังคหะ เรียกว่า กิกุขุทำตนเสมอเขาแล้วก็มี ฯ

[๓๐] ดูกรกิกุขุทั้งหลาย กิริยาใดลงกิกุเป็นแต่ทำให้ชาวนาเป็นผู้มีกำลังมาก แต่สังคหะ เรียกว่า กิกุมิได้ทำตนเสมอเขาแล้วก็หามิได้ ฯ ดูกรกิกุทั้งหลาย กิกุในศาสนานี้ ย่อมไม่เกียจคร้าน เพื่อให้ได้มาซึ่งจีวร บิณฑบาต เสนาสนะ และคิลานปัจจัยเภสัชบริขาร ๑ ย่อมเป็นผู้ฉลาดในอุบายเครื่องได้มาซึ่งจีวร ๑ ย่อมเป็นผู้ฉลาดในอุบายเครื่องได้มาซึ่งบิณฑบาต ๑ ย่อมเป็นผู้ฉลาดในอุบายเครื่องได้มาซึ่งเสนาสนะ ๑ ย่อมเป็นผู้ฉลาดในอุบายเครื่องได้มาซึ่ง

យន្តនាមាំ ឆដ្ឋំ បច្ចក្ខេយ្យន្តិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ បេ ។
យន្តនាមាំ សត្តមំ បច្ចក្ខេយ្យន្តិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។
យន្តនាមាំ អដ្ឋមំ បច្ចក្ខេយ្យន្តិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។
យន្តនាមាំ នវមំ បច្ចក្ខេយ្យន្តិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។
យន្តនាមាំ ទសមេកំ បច្ចក្ខេយ្យន្តិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។
យន្តនាមាំ ទុទ្ធសំ បច្ចក្ខេយ្យន្តិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។
យន្តនាមាំ ទុបដ្ឋាយំ បច្ចក្ខេយ្យន្តិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។
យន្តនាមាំ អាចរិយំ បច្ចក្ខេយ្យន្តិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។
យន្តនាមាំ សទ្ធិវិហារិកំ[1] បច្ចក្ខេយ្យន្តិ វទតិ វិញ្ញា-
បេតិ ។ យន្តនាមាំ អន្តេវាសិកំ បច្ចក្ខេយ្យន្តិ វទតិ
វិញ្ញាបេតិ ។ យន្តនាមាំ សមានុបដ្ឋាយកំ បច្ចក្ខេយ្យន្តិ
វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ យន្តនាមាំ សមានាចរិយកំ
បច្ចក្ខេយ្យន្តិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ យន្តនាមាំ សព្រហ្មចារិំ
បច្ចក្ខេយ្យន្តិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ យន្តនាមាំ
តិហិ អស្សន្តិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ យន្តនាមាំ

---

๑ បុព្វេ សទ្ធិវិហារិកន្តិ បឋន្តិ ๒ តំ សព្វត្ថ សមេតិ ។

អ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់ព្រះធម៌ ។បេ។
និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់ព្រះសង្ឃ ។
និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់សិក្ខា ។
និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់វិនយ ។
និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់ជាតិមោឃៈ។
និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់ឧទ្ទេស ។
និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់ឧបជ្ឈាយ៍ ។
និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់អាចារ្យ ។
និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់សន្ធិវិហារិក ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់អន្តេវាសិក ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់កិក្ខុដែលមានឧបជ្ឈាយ៍ស្មើគ្នា ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់កិក្ខុដែលមានអាចារ្យស្មើគ្នា ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់កិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តធម្មដ៏ប្រសើរស្មើគ្នា ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវទៅជាគ្រហស្ថ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែ

อุปาสโก อสฺสทฺโธ วตฺตพฺโพ ๆ เป ๆ อุปาสโก อาจาโร อสฺสทฺโธ วตฺตพฺโพ ๆ เป ๆ สามเณโร อสฺสทฺโธ วตฺตพฺโพ ๆ เป ๆ สามเณโร ทุสฺสีโล อสฺสทฺโธ วตฺตพฺโพ ๆ เป ๆ สามเณโร ทุสฺสีลฺยา อสฺสทฺโธ วตฺตพฺโพ ๆ เป ๆ สามเณโร ทุสฺสีลฺยา อสฺสามเณโร อสฺสทฺโธ วตฺตพฺโพ ๆ เป ๆ อสกฺยปุตฺติโย อสฺสทฺโธ วตฺตพฺโพ ๆ ยถา หิ ภิกฺขุนิยา วุตฺตา เอวเมว ๆ อถ ปน ขุทฺทกวตฺถุสฺมึ วา มหาวคฺเค วา ปาติโมกฺขุทฺเทเส วา ปาติโมกฺขฏฺฐปเน วา ปาติโมกฺขสมฺมชฺชเน วา ปาติโมกฺขปุจฺฉายญฺจ วิสฺสชฺชเน วา ปาติโมกฺขสมุฏฺฐาปเน วา ปาติโมกฺขานุมชฺชเน วา ปาติโมกฺขสมุฏฺฐาปนานุมชฺชเน วา ปาติโมกฺขสมุฏฺฐาปนานุมชฺชนปุจฺฉายญฺจ วิสฺสชฺชเน วา ปาติโมกฺขสมุฏฺฐาปนานุมชฺชนปุจฺฉาวิสฺสชฺชเน วา ปาติโมกฺขสมุฏฺฐาปนานุมชฺชนปุจฺฉาวิสฺสชฺชนานุมชฺชเน วา ปาติโมกฺขสมุฏฺฐาปนานุมชฺชนปุจฺฉาวิสฺสชฺชนานุมชฺชนปุจฺฉายญฺจ วิสฺสชฺชเน วา ปาติโมกฺขสมุฏฺฐาปนานุมชฺชนปุจฺฉาวิสฺสชฺชนานุมชฺชนปุจฺฉาวิสฺสชฺชนานุมชฺชเน วา ปาติโมกฺขสมุฏฺฐาปนานุมชฺชนปุจฺฉาวิสฺสชฺชนานุมชฺชนปุจฺฉาวิสฺสชฺชนานุมชฺชนปุจฺฉายญฺจ วิสฺสชฺชเน วา ปาติโมกฺขสมุฏฺฐาปนานุมชฺชนปุจฺฉาวิสฺสชฺชนานุมชฺชนปุจฺฉาวิสฺสชฺชนานุมชฺชนปุจฺฉาวิสฺสชฺชนานุมชฺชเน วา ปาติโมกฺขสมุฏฺฐาปนานุมชฺชนปุจฺฉาวิสฺสชฺชนานุมชฺชนปุจฺฉาวิสฺสชฺชนานุมชฺชนปุจฺฉาวิสฺสชฺชนานุมชฺชนปุจฺฉายญฺจ วิสฺสชฺชเน วา ปาติโมกฺขสมุฏฺฐาปนานุมชฺชนปุจฺฉาวิสฺสชฺชนานุมชฺชนปุจฺฉาวิสฺสชฺชนานุมชฺชนปุจฺฉาวิสฺสชฺชนานุมชฺชนปุจฺฉาวิสฺสชฺชนานุมชฺชเน วา ปาติโมกฺขสมุฏฺฐาปนานุมชฺชนปุจฺฉาวิสฺสชฺชนานุมชฺชนปุจฺฉาวิสฺสชฺชนานุมชฺชนปุจฺฉาวิสฺสชฺชนานุมชฺชนปุจฺฉาวิสฺสชฺชนานุมชฺชนปุจฺฉายญฺจ วิสฺสชฺชเน วา ปาติโมกฺขสมุฏฺฐาปนานุมชฺชนปุจฺฉาวิสฺสชฺชนานุมชฺชนปุจฺฉาวิสฺสชฺชนานุมชฺชนปุจฺฉาวิสฺสชฺชนานุมชฺชนปุจฺฉาวิสฺสชฺชนานุมชฺชนปุจฺฉาวิสฺสชฺชนานุมชฺชเน วา ปาติโมกฺขสมุฏฺฐาปนานุมชฺชนปุจฺฉาวิสฺสชฺชนานุมชฺชนปุจฺฉาวิสฺสชฺชนานุมชฺชนปุจฺฉาวิสฺสชฺชนานุมชฺชนปุจฺฉาวิสฺสชฺชนานุมชฺชนปุจฺฉาวิสฺสชฺชนานุมชฺชนปุจฺฉายญฺจ วิสฺสชฺชเน วา ปาติโมกฺขสมุฏฺฐาปนานุมชฺชนปุจฺฉาวิสฺสชฺช

ខ្ញុំត្រូវទៅជាឧបាសក ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវទៅជាអ្នកវក្បាវត្ត ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវទៅជាសាមណេរ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវទៅជាតិរ្ថិយ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវទៅជាតិត្ថិយសាវក ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំលែងធ្វើជាសមណៈ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំលែងធ្វើជាសក្យបុត្រ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯងហៅថា កិរិយាដែលភិក្ខុគ្រាន់តែធ្វើឲ្យច្បាស់នូវការៈជាអ្នកមានកំឡុំងថយ ប៉ុន្តែសិក្ខាមិនទាន់ហៅថាភិក្ខុបានពោលលាទៅឡើយ ។ មួយវិញទៀត ភិក្ខុអផ្សុកមិនរីករាយ ចង់ឃ្លាតចាកសមណភាព ភាលជាខ្ពុកធុញគ្រាន់ខ្ពើមរអើមភាពជាភិក្ខុ ច្រាច្នាភាពជាគ្រហស្ថ ។ បេ ។ ច្រាច្នាភាពមិនមែនជាសក្យបុត្រ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើមែន មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់ព្រះពុទ្ធ ។ បេ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើមែន មានតែខ្ញុំត្រូវលែងធ្វើជាសក្យបុត្រ ។ បេ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ភាលបើហេតុយ៉ាងនេះមានពិតមែន ខ្ញុំត្រូវលះបង់ព្រះពុទ្ធ ។ បេ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ភាលបើយ៉ាងនេះ មានតែខ្ញុំត្រូវលែងធ្វើ

อสกฺยปุตฺติยา อสฺสทฺธึ วตฺตึ วิญฺญาเปติ ฯ เป ฯ ภิกฺขโว พุทฺธึ ปจฺจกฺเขยฺยนฺติ วตฺตึ วิญฺญาเปติ ฯ เป ฯ ภิกฺขโว อสกฺยปุตฺติยา อสฺสทฺธึ วตฺตึ วิญฺญาเปติ ฯ เป ฯ เหตุ เม พุทฺธึ ปจฺจกฺเขยฺยนฺติ วตฺตึ วิญฺญาเปติ ฯ เป ฯ เหตุ เม อสกฺยปุตฺติยา อสฺสทฺธึ วตฺตึ วิญฺญาเปติ ฯ เอวญฺจิทึ กิจฺฉเว ทุพฺภญฺญาวิกมฺมญฺเจว เหตึ สิกฺขา จ อปฺปจฺจกฺขาตา ฯ อถข โข อญฺญตโร อนภิรโต สามญฺญา จาตุกาเมน กิจฺฉกาเรน อฏฺฐิยมาเนน หาเยมาเนน ชิคุจฺฉมาเนน กิจฺฉกาเรน ปตฺตยมาเนน ฯ เป ฯ อสกฺยปุตฺติยกาเรน ปตฺตยมาเนน มาตรา สทฺธึ วตฺตึ วิญฺญาเปติ ฯ ปิตรา สทฺธึ วตฺตึ วิญฺญาเปติ ฯ ภาตรา สทฺธึ วตฺตึ วิญฺญาเปติ ฯ ภคินิยา สทฺธึ วตฺตึ วิญฺญาเปติ ฯ ปุตฺเตน สทฺธึ วตฺตึ วิญฺญาเปติ ฯ ธีตรา สทฺธึ วตฺตึ วิญฺญาเปติ ฯ ปชาปตึ สทฺธึ วตฺตึ วิญฺญาเปติ ฯ ญาตเกน สทฺธึ วตฺตึ วิญฺญาเปติ ฯ

ជាសក្យបុត្រ ។ បេ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ណ្ហើយចុះ ខ្ញុំត្រូវតែលះបង់ព្រះពុទ្ធ ។ បេ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ណ្ហើយចុះ ខ្ញុំត្រូវលែងធ្វើជាសក្យបុត្រ ។ បេ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ហេតុរបស់ខ្ញុំលើកទុកសិនចុះ ខ្ញុំត្រូវលះបង់ព្រះពុទ្ធ ។ បេ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ហេតុរបស់ខ្ញុំលើកទុកសិនចុះ ត្រូវតែខ្ញុំលែងធ្វើជាសក្យបុត្រ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះហៅថា កិរិយាគ្រាន់តែធ្វើឲ្យច្បាស់ទូវការៈជាអ្នកមានកំឡាំងថយ ប៉ុន្តែសិក្ខាមិនបានហៅថាភិក្ខុបានពោលលាទៅឡើយ ។ មួយវិញទៀត ភិក្ខុអង្គក្រ មិនរីករាយ ក្រាថ្នាដើម្បីឲ្យឃ្លាតផុតចាកសមណភាព ជាភិក្ខុ ធ្លាក់ក្រាន់ ខ្ពើមរអើម ភាពជាភិក្ខុ ក្រាថ្នាភាពជាគ្រហស្ថ ។ បេ ។ នឹងចង់ឲ្យខ្លួនទៅជាអសក្យបុត្រ ក៏និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំវត្ថុកមាតា ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំវត្ថុកបិតា ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំវត្ថុកបង្អួនប្រុស ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំវត្ថុកបង្អួនស្រី ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំវត្ថុកកូនប្រុស ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំវត្ថុកកូនស្រី ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំវត្ថុកប្រពន្ធ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំវត្ថុកពួកញាតិ ។

มิตฺเต สภมีตา วนิตา วิญฺญาเปติ ฯ ภาคิเน สภมีตา วนิตา วิญฺญาเปติ ฯ ธีตรา สภมีตา วนิตา วิญฺญาเปติ ฯ ขตฺตา สภมีตา วนิตา วิญฺญาเปติ ฯ ปาสาทา สภมีตา วนิตา วิญฺญาเปติ ฯ หิรญฺญา สภมีตา วนิตา วิญฺญาเปติ ฯ สุวณฺณา สภมีตา วนิตา วิญฺญาเปติ ฯ สิปฺปา สภมีตา วนิตา วิญฺญาเปติ ฯ ปุพฺเพ หิ สิตา ลปิตา กีฬิตา สมงฺคิภูตา สภมีตา วนิตา วิญฺญาเปติ ฯ ยถา กิญฺหิ ทุพฺพลปาริกมฺเมน วา ปาริกมฺมาย วา สิกฺขา จ อปฺปฏิกฺขิตา ฯ อถ วา ปน ขุทฺทานุขุทฺทเก อนาจาเร สามญฺเญ จริตุกามา ภิกฺขู ภาวิ อฏฺฐิยมานา หราយมานา ชิคุจฺฉมานา ตถาภาวิ ปตฺถยมานา ฯ เป ฯ อสกฺยปุตฺติยภาวิ ปตฺถยมานา หิตา เม อตฺถิ สา มยา โจเสตพฺพา วนิตา วิญฺญาเปติ ฯ ปิตา เม อตฺถิ โส มยา โจเสตพฺโพ วนิตา วิญฺญาเปติ ฯ ภาตา เม อตฺถิ โส มยา โจเสตพฺโพ วนิตา วิญฺญาเปติ ฯ ภคินี เม อตฺถิ

និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំព្រះករុណាមិត្ត ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំព្រះករុណាស្រែក ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំព្រះករុណានិគម ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំព្រះករុណាស្រែ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំព្រះករុណាចំការ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំព្រះករុណាច្រាក់ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំព្រះករុណាមាស ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំព្រះករុណាសិល្បសាស្ត្រ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំព្រះករុណាជាញឹកញាយនូវការសើច ការស្រដី នឹងការលេង អំពីមុន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះហៅថា កិរិយាគ្រាន់តែធ្វើឲ្យច្បាស់នូវការៈជាអ្នកមានកំឡុងដថយ ប៉ុន្តែសិក្ខាមិនចាត់ថាភិក្ខុបានពោលលាឡើយ ។ មួយវិញទៀត ភិក្ខុអង្គុត មិនរីករាយ ច្រាបាច្រឲ្យឃ្លាតជុតចាកសមណភាព ជាទុក្ខ ធុញច្រាន់ ខ្ពើមរអើមភាពជាភិក្ខុ ពេញចិត្តនឹងភាពគ្រហស្ថ ។ បេ ។ ពេញចិត្តនឹងភាពមិនមែនជាសក្យបុត្រ ក៏និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំមានមាតា ។ នោះខ្ញុំត្រូវតែចិញ្ចឹម ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បិតារបស់ខ្ញុំមាន បិតានោះខ្ញុំត្រូវតែចិញ្ចឹម ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បងប្អូនប្រុសរបស់ខ្ញុំមាន បងប្អូនប្រុសនោះខ្ញុំត្រូវតែចិញ្ចឹម ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បងប្អូន

สา มยา โจเสตพฺพาติ วตฺตพฺพา ปญฺญาเปตพฺพาติ ฯ ปุตฺโต เม
อตฺถิ สา มยา โจเสตพฺพาติ วตฺตพฺพา ปญฺญาเปตพฺพาติ ฯ
ธีตา เม อตฺถิ สา มยา โจเสตพฺพาติ วตฺตพฺพา ปญฺญา-
เปตพฺพาติ ฯ ปชาปติ เม อตฺถิ สา มยา โจเสตพฺพาติ
วตฺตพฺพา ปญฺญาเปตพฺพาติ ฯ ญาตกา เม อตฺถิ เต มยา
โจเสตพฺพาติ วตฺตพฺพา ปญฺญาเปตพฺพาติ ฯ มิตฺตา เม อตฺถิ เต
มยา โจเสตพฺพาติ วตฺตพฺพา ปญฺญาเปตพฺพาติ ฯ ยาวทิ ภิกฺขเว
ทุพฺพลปตฺตกมฺมญฺเญว โหติ สิกฺขา จ อปฺปจฺจกฺขาตา ฯ
อถข ปน ฉกฺกณฺฑกาโต อนภิรตา สามญฺญา จวิตุ-
กามา โหนฺติ ภิกฺขุภาวํ อฏฺฏิยมานา หรายมานา ชิคุจฺ-
ฉมานา ตีหากาวํ ปตฺถยมานา ฯ เย ฯ อสกฺย-
ปุตฺติยภาวํ ปตฺถยมานา มาตา เม อตฺถิ สา มํ
โจเสสฺสตีติ วตฺตพฺพา ปญฺญาเปตพฺพาติ ฯ ปิตา เม อตฺถิ สา
มํ โจเสสฺสตีติ วตฺตพฺพา ปญฺญาเปตพฺพาติ ฯ ภาตา เม อตฺถิ
สา มํ โจเสสฺสตีติ วตฺตพฺพา ปญฺญาเปตพฺพาติ ฯ ภคินี
เม อตฺถิ สา มํ โจเสสฺสตีติ วตฺตพฺพา ปญฺญาเปตพฺพาติ ฯ

ស្រីរបស់ខ្ញុំមាន បង្អូនស្រីនោះខ្ញុំត្រូវតែចិញ្ចឹម ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា កូនប្រុសរបស់ខ្ញុំមាន កូនប្រុសនោះខ្ញុំត្រូវតែចិញ្ចឹម ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា កូនស្រីរបស់ខ្ញុំមាន កូនស្រីនោះខ្ញុំត្រូវតែចិញ្ចឹម ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ប្រពន្ធរបស់ខ្ញុំមាន ប្រពន្ធនោះខ្ញុំត្រូវតែចិញ្ចឹម ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ពួកញាតិរបស់ខ្ញុំមាន អ្នកទាំងនោះត្រូវតែខ្ញុំចិញ្ចឹម ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ពួកមិត្តរបស់ខ្ញុំមាន ពួកមិត្តទាំងនោះខ្ញុំត្រូវតែចិញ្ចឹម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះហៅថា កិរិយាគ្រាន់តែធ្វើឲ្យច្បាស់នូវការៈជាអ្នកមានកំឡាំងថយ ប៉ុន្តែសិក្ខាមិនទាន់ហៅថាភិក្ខុបានពោលលាឡើយ ។ ន័យមួយទៀត ភិក្ខុអផ្សុក មិនរីករាយ បង់ឃ្លាតចេញចាកសមណភាព ជាទុក្ខ ធុញថ្នាន់ខ្ពើមរអើមភាពជាភិក្ខុ ត្រាច្បាំភាពគ្រហស្ថ ។ បេ ។ មិនត្រាច្បាំភាពជាសក្យបុត្រ ក៏និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា មាតារបស់ខ្ញុំមាន មាតានោះនឹងចិញ្ចឹមខ្ញុំ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បិតារបស់ខ្ញុំមាន បិតានោះនឹងចិញ្ចឹមខ្ញុំ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បង្អូនប្រុសរបស់ខ្ញុំមាន បង្អូនប្រុសនោះនឹងចិញ្ចឹមខ្ញុំ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បង្អូនស្រីរបស់ខ្ញុំមាន បង្អូនស្រីនោះនឹងចិញ្ចឹមខ្ញុំ ។

បុត្តោ មេ អត្ថិ សោ មំ ចោទេស្សតីតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ធីតា មេ អត្ថិ សា មំ ចោទេស្សតីតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ បជាបតី មេ អត្ថិ សា មំ ចោទេស្សតីតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ញាតកោ មេ អត្ថិ តេ មំ ចោទេស្សន្តីតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ មិត្តោ មេ អត្ថិ តេ មំ ចោទេស្សន្តីតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ តាមោ មេ អត្ថិ តេនចាហំ[1] ជីវិស្សាមីតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ និកមោ មេ អត្ថិ តេនចាហំ ជីវិស្សាមីតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ខេត្តំ មេ អត្ថិ តេនចាហំ ជីវិស្សាមីតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ វត្ថុំ មេ អត្ថិ តេនចាហំ ជីវិស្សាមីតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ហិរញ្ញំ មេ អត្ថិ តេនចាហំ ជីវិស្សាមីតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ សុវណ្ណំ មេ អត្ថិ តេនចាហំ ជីវិស្សាមីតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ សិប្បំ មេ អត្ថិ តេនចាហំ ជីវិស្សាមីតិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ឯវំបិ កិត្តាវេ ទុព្ភលស្សាវិកម្មញ្ហេវ ហោតិ

---

๑ តេន ចាហន្តីបិ ហោតិ ។

និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា កូនប្រុសរបស់ខ្ញុំមាន កូនប្រុសនោះនឹងចិញ្ចឹមខ្ញុំ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា កូនស្រីរបស់ខ្ញុំមាន កូនស្រីនោះនឹងចិញ្ចឹមខ្ញុំ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ប្រពន្ធរបស់ខ្ញុំមាន ប្រពន្ធនោះនឹងចិញ្ចឹមខ្ញុំ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ពួកញាតិរបស់ខ្ញុំមាន ញាតិទាំងនោះនឹងចិញ្ចឹមខ្ញុំ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ពួកមិត្តរបស់ខ្ញុំមាន មិត្តទាំងនោះនឹងចិញ្ចឹមខ្ញុំ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ស្រែករបស់ខ្ញុំមាន ខ្ញុំនឹងចិញ្ចឹមជីវិតដោយស្រែកនោះក៏បាន ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា និគមរបស់ខ្ញុំមាន ខ្ញុំនឹងចិញ្ចឹមជីវិតដោយនិគមនោះក៏បាន ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ស្រែរបស់ខ្ញុំមាន ខ្ញុំនឹងចិញ្ចឹមជីវិតដោយស្រែនោះក៏បាន ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ចំការរបស់ខ្ញុំមាន ខ្ញុំនឹងចិញ្ចឹមជីវិតដោយចំការនោះក៏បាន ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ច្រកល់របស់ខ្ញុំមាន ខ្ញុំនឹងចិញ្ចឹមជីវិតដោយច្រកល់នោះក៏បាន ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា មាសរបស់ខ្ញុំមាន ខ្ញុំនឹងចិញ្ចឹមជីវិតដោយមាសនោះក៏បាន ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា សិល្បសាស្ត្ររបស់ខ្ញុំមាន ខ្ញុំនឹងចិញ្ចឹមជីវិតដោយសិល្បសាស្ត្រនោះក៏បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះហៅថា តិរោគ្រាន់តែធ្វើឲ្យច្បាស់នូវការៈជាអ្នកមានកំឡាំង៥យ

สงฺขา จ อปฺปฏิสงฺขาตา ฯ อฏฺฐ ปน ขุทฺทกสงฺขาตา อนภิรตา สามญฺญา ชีวิตกฺขยาย สงฺวตฺตนฺติ อสุภ-ยมาโน มรณยมาโน อาหารยมาโน อิริยาปถยมาโน ปริหารยมาโน ฯ เป ฯ อสกฺกปฺปุเณยฺยภาวํ ปตฺถยมาโน ขุทฺทกานิ ทนฺตานิ วิญฺญาเปติ ฯ ฉ สุทฺทกานิ ทนฺตานิ วิญฺญาเปติ ฯ ขุชฺชานิ ทนฺตานิ วิญฺญาเปติ ฯ ฉ วามนานิ ทนฺตานิ วิญฺญาเปติ ฯ ฉ ขุสฺสหนุมีตานิ ทนฺตานิ วิญฺญาเปติ ฯ ฉ ปิสหนุมีตานิ ทนฺตานิ วิญฺญาเปติ ฯ ฉ รหนุมีตานิ ทนฺตานิ วิญฺญาเปติ ฯ ฉ ชาภิรหนุมีตานิ ทนฺตานิ วิญฺญาเปติ ฯ ฯลฯ ขีรปิ-ขาย ภิกฺขาย ขุพฺพลฺยาภิกมฺมญฺญาย เหตานิ สงฺขา จ อปฺปฏิสงฺขาตา ฯ

(๓๑) ภิกฺขาย ภิกฺขาย ขุพฺพลฺยา-ภิกมฺมญฺญาย เหตานิ สงฺขา จ ปฏิสงฺขาตา ฯ

ប៉ុន្តែសិក្ខាមិនទាន់ហៅថា កិក្ខុបានពោលលាឡើយ ។ ន័យមួយទៀត កិក្ខុអង្គុត មិនរីករាយ ចង់បែញចាកភាពជាសមណៈជាខ្ពង្គទឹងភាពជាកិក្ខុដ៏ឆ្ងន់ ខ្ញើមរអើមកិក្ខុភាព ត្រាថាខ្លួនភាពជាគ្រហស្ថ ។ បេ ។ ត្រាថាភាពមិនមែនជាសក្យបុត្រ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា (អំពើនេះ) តម្រូវបុគ្គលនឹងធ្វើបាន ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា (អំពើនេះ) បុគ្គលមិនមែនងាយនឹងធ្វើបានទេ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា (អំពើនេះ) បុគ្គលប្រតិបត្តិបានដោយកម្រ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា (អំពើនេះ) បុគ្គលមិនមែនប្រតិបត្តិបានដោយងាយទេ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំមិនអាច (នៅក្នុងកេរបព្វជិតបាន) ទេ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំមិនហ៊ាន (នៅក្នុងកេរបព្វជិត) ទេ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំមិនត្រេកអរ (នឹងកេរបព្វជិត) ទេ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំមិនពេញចិត្ត (នឹងកេរបព្វជិត) ទេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះហៅថា កិរិយាគ្រាន់តែធ្វើឲ្យច្បាស់នូវភាវៈជាអ្នកមានកំឡាំងចុយ ប៉ុន្តែសិក្ខាមិនទាន់ហៅថាកិក្ខុបានពោលលាឡើយ ។

(៣១) ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិរិយាដែលកិក្ខុធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវភាវៈនៃខ្លួនជាបុគ្គលមានកំឡាំងចុយ ទាំងសិក្ខាក៏ហៅថាកិក្ខុបានពោលលា

๙๘ กิกฺขเว กิกฺขุ ทุกฺกณฺฐิโต อนภิรโต สามญฺญา
ปริสุกฺกาเมว กิกฺขาสุ อนฺติยมาโน ชิคุจฺฉมาโน
ฉิกฺขาปทมาโน กิหิกาสุ ปตฺถยมาโน ฯ เป ฯ อสิกฺขา-
ปุตฺติยกาสุ ปตฺถยมาโน ทุกฺกฏสฺส ปจฺจกฺขามีติ วทติ วิญฺ-
ญาเปติ ฯ ฯวิธิ กิกฺขเว ทุพฺพลปาติกมฺเมว เหติ สิกฺขา
จ ปจฺจกฺขาตา ฯ อถข ปน ทุกฺกณฺฐิโต อนภิรโต
สามญฺญา ปริสุกฺกาเมว กิกฺขาสุ อนฺติยมาโน ชิ-
กุจฺฉมาโน ฉิกฺขาปทมาโน กิหิกาสุ ปตฺถยมาโน ฯ เป ฯ
อสิกฺขาปุตฺติยกาสุ ปตฺถยมาโน ฉฏฺฐ ปจฺจกฺขามีติ
วทติ วิญฺญาเปติ ฯ สตฺตมฺ ปจฺจกฺขามีติ วทติ
วิญฺญาเปติ ฯ สิกฺขมฺ ปจฺจกฺขามีติ วทติ วิญฺญาเปติ ฯ
วินยมฺ ปจฺจกฺขามีติ วทติ วิญฺญาเปติ ฯ ปาติโมกฺขมฺ
ปจฺจกฺขามีติ วทติ วิญฺญาเปติ ฯ อุทฺทิสมฺ ปจฺจกฺขามีติ
วทติ วิญฺญาเปติ ฯ อุปชฺฌายมฺ ปจฺจกฺขามีติ วทติ
วิญฺญาเปติ ฯ อาจริยมฺ ปจฺจกฺขามีติ วทติ วิญฺ-
ญาเปติ ฯ สทฺธิวิหาริกมฺ ปจฺจกฺขามีติ วทติ วิญฺญาเปติ ฯ

នោះតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកង់សាសនានេះ អផ្សុកមិនត្រេកអរ បង់ឃ្លាតចាកភាពជាសមណៈ នឿយណាយ ជិនឆ្អន់ ខ្ពើមរអើមនឹងភាពជាភិក្ខុ ប្រាថ្នានូវភាពជាគ្រហស្ថ ។ បេ ។ ពេញចិត្តនឹងភាពមិនមែនជាសក្យបុត្រ ក៏និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់ព្រះពុទ្ធ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះ ទើបហៅថា កិរិយាធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវភាវៈនៃខ្លួនជាបុគ្គលមានកំឡាំងថយ ទាំងសិក្ខាក៏ហៅថាភិក្ខុបានពោលលា ។ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុអផ្សុក មិនត្រេកអរ ប្រាថ្នាបង់ឃ្លាតចាកភាពជាសមណៈ នឿយណាយ ជិនឆ្អន់ ខ្ពើមរអើមនឹងភាពជាភិក្ខុ ពេញចិត្តនឹងភាពជាគ្រហស្ថ ។ បេ ។ ពេញចិត្តនឹងភាពមិនមែនជាសក្យបុត្រ ក៏និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់ព្រះធម៌ ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់ព្រះសង្ឃ ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់សិក្ខា ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់វិន័យ ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់ប្រាតិមោក្ខ ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់នូវឧទ្ទេស ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់ឧបជ្ឈាយ៍ ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់អាចារ្យ ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់សព្ធិវិហារិក ។

อนฺตกสิกขำ ปฏิกฺขิปามิ วธติ วิญฺญาปेติ ฯ สมาธิ-
ปญฺญายกขำ ปฏิกฺขิปามิ วธติ วิญฺญาปेติ ฯ สมา-
ชาจริยกขำ ปฏิกฺขิปามิ วธติ วิญฺญาปेติ ฯ
สพฺรหฺมจาริ ปฏิกฺขิปามิ วธติ วิญฺญาปेติ ฯ पे ฯ
กิมีติ มำ ชาเปหีติ วธติ วิญฺญาปेติ ฯ ยถาสโกติ
มำ ชาเปหีติ วธติ วิญฺญาปेติ ฯ อาภิโกติ มำ
ชาเปหีติ วธติ วิญฺญาปेติ ฯ สามเณโรติ มำ
ชาเปหีติ วธติ วิญฺญาปेติ ฯ ติตฺถิโยติ มำ ชาเ-
เปหีติ วธติ วิญฺญาปेติ ฯ ติตฺถิยสาวโกติ มำ
ชาเปหีติ วธติ วิญฺญาปेติ ฯ อสฺสมเณโติ มำ
ชาเปหีติ วธติ วิญฺญาปेติ ฯ อสกฺยปุตฺติโยติ มำ
ชาเปหีติ วธติ วิญฺญาปेติ ฯ เอวำ กิกฺขาเย ธุตฺตลฺลกา-
กมฺมญฺเญว เหาติ สิกฺขา จ ปฏิกฺขาตา ฯ อเยน ปน
ปริยาเยน อนุชานามิ สามญฺเญ ปริตฺตกาเล กิกฺขาย
อฏฺฐิยมาเน หายมาเน ฉิชฺชมาเน ติกิจฺฉกำ
ปตฺถยมาเน ฯ पे ฯ อสกฺยปุตฺติยกำ ปตฺถยมาเน

និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់អន្តេវាសិក ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់បព្វជិត ដែលមានឧបជ្ឈាយ៍ស្មើគ្នា ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់បព្វជិតដែលមានអាចារ្យស្មើគ្នា ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់កិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈជាមួយគ្នា ។បេ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកនូវខ្ញុំថាជាគ្រហស្ថចុះ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកនូវខ្ញុំថាជាឧបាសកចុះ ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកនូវខ្ញុំថាជាញោមវត្តចុះ ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកនូវខ្ញុំថាជាសាមណេរចុះ ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកនូវខ្ញុំថាជាតិរ្ថិយចុះ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកនូវខ្ញុំថាជាសាវកនៃតិរ្ថិយចុះ ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកនូវខ្ញុំថា មិនមែនជាសមណៈទេចុះ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកនូវខ្ញុំថា មិនមែនជាសក្យបុត្តទេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះទើបហៅថា តិរ្ថិយាធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវការៈនៃខ្លួនជាបុគ្គលមានកំឡាំងច្រើនយ៉ាង ទាំងសិក្ខាក៏ហៅថា កិក្ខុបានពោលលាហើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត កិក្ខុអផ្សុក មិនត្រេកអរ ចង់ឃ្លាតចាកភាពជាសមណៈ នឿយណាយ ដំនង្ហន់ ខ្ពើមរអើមនឹងភាពជាកិក្ខុ ពេញចិត្តនឹងភាពជាគ្រហស្ថ ។ បេ ។ ពេញចិត្តនឹងភាពមិនមែនជាសក្យបុត្រ

อลนฺ เต ตุยฺหนฺติ วตฺตพฺเพ วิญฺญาเปตพฺพนฺติ ฯ เป ฯ อลนฺ เต สพฺรหฺมจารีหีติ วตฺตพฺเพ วิญฺญาเปตพฺพนฺติ ฯ ฬิปิ ภิกฺขเว ฯ เป ฯ อชฺช ปน ฯ เป ฯ กิตฺตาวตา เต ตุยฺหนฺติ วตฺตพฺเพ วิญฺญาเปตพฺพนฺติ ฯ เป ฯ กิตฺตาวตา เต สพฺรหฺมจารีหีติ วตฺตพฺเพ วิญฺญาเปตพฺพนฺติ ฯ ฬิปิ ฯ เป ฯ อชฺช ปน ฯ เป ฯ น มมตฺตา ตุยฺหนฺติ วตฺตพฺเพ วิญฺญาเปตพฺพนฺติ ฯ เป ฯ น มมตฺตา สพฺรหฺมจารีหีติ วตฺตพฺเพ วิญฺญาเปตพฺพนฺติ ฯ ฬิปิ ฯ เป ฯ อชฺช ปน ฯ เป ฯ สุมุตฺตาหนฺ ตุยฺหนฺติ วตฺตพฺเพ วิญฺญาเปตพฺพนฺติ ฯ เป ฯ สุมุตฺตาหนฺ สพฺรหฺมจารีหีติ วตฺตพฺเพ วิญฺญาเปตพฺพนฺติ ฯ ฬิปิ ภิกฺขเว ธุตฺตลฺลาภิกมฺเมฺหว เหตนฺ สิกฺขา จ ปจฺจกฺขาตา ฯ ยานิ ปิ ปนญฺญานิปิ อตฺถิ พุทฺธเวจนานิ ปิ ธมฺมเวจนานิ ปิ สงฺฆเวจนานิ ปิ สิกฺขาเวจนานิ ปิ

និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំមិនត្រូវការដោយព្រះពុទ្ធទេ ។បេ។ ពោលឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំមិនត្រូវការដោយបព្វជិតមានព្រហ្មចារ្យស្មើគ្នាទាំងឡាយទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏យ៉ាងនេះ ។បេ។ ម្យ៉ាងទៀត ។បេ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ប្រយោជន៍អ្វីដោយព្រះពុទ្ធដល់ខ្ញុំ ។បេ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ប្រយោជន៍អ្វីដោយសព្រហ្មចារីភិក្ខុទាំងឡាយដល់ខ្ញុំ ។ ក៏យ៉ាងនេះ ។បេ។ ម្យ៉ាងទៀត ។បេ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា សេចក្តីត្រូវការដោយព្រះពុទ្ធនៃខ្ញុំមិនមាន ។បេ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា សេចក្តីត្រូវការដោយសព្រហ្មចារីភិក្ខុទាំងឡាយនៃខ្ញុំមិនមាន ។ ក៏យ៉ាងនេះ ។បេ។ ម្យ៉ាងទៀត ។បេ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំរួចស្រឡះចាកព្រះពុទ្ធហើយ ។បេ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំរួចស្រឡះចាកសព្រហ្មចារីភិក្ខុទាំងឡាយហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏យ៉ាងនេះ ហៅថា ការបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវការៈនៃខ្លួនជាបុគ្គលមានកំឡាំងថយ ទាំងសិក្ខាក៏ហៅថា ភិក្ខុបានពោលលាហើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពាក្យទាំងឡាយណា សូម្បីដទៃជាពាក្យផ្សាស់ប្តូរដោយពាក្យថាព្រះពុទ្ធក្តី ជាពាក្យផ្សាស់ប្តូរដោយពាក្យថាព្រះធម៌ក្តី ជាពាក្យផ្សាស់ប្តូរដោយពាក្យថាព្រះសង្ឃក្តី ជាពាក្យផ្សាស់ប្តូរដោយពាក្យថា

វិនយវេចនានំ ๓ ចាតុទ្ទសកវេចនានំ ๓ ឧទ្ទេស-
វេចនានំ ๓ ឧបជ្ឈាយវេចនានំ ๓ អាចរិយវេច-
នានំ ๓ សទ្ធិវិហារិកវេចនានំ ๓ អន្តេវាសិ-
កវេចនានំ ๓ សមានុបជ្ឈាយកវេចនានំ ๓
សមានាចរិយកវេចនានំ ๓ សព្រហ្មចារិវេចនានំ ๓
តិហាវេចនានំ ๓ ឧចាសកវេចនានំ ๓ អារាមិក-
វេចនានំ ๓ សាមណេរវេចនានំ ๓ តិត្ថិយវេចនានំ
๓ តិត្ថិយសាវកវេចនានំ ๓ អស្សមណវេចនានំ
๓ អសក្យបុត្តិយវេចនានំ ๓ តេហិ អាគារេហិ
តេហិ លិង្គេហិ តេហិ និមិត្តេហិ វទតិ វិញ្ញាបេតិ ។
ឯវំមេ សោ អត្ថវសេ ទុព្ភល្យាវិកម្មញ្ហេវ ហោតិ សិក្ខា
ច បច្ចក្ខាតា ។

សិក្ខាក្តី ជាពាក្យផ្សាស់ប្តូរដោយពាក្យថា វិនយក្តី ជាពាក្យផ្សាស់ប្តូរដោយពាក្យថា ជាតិមោក្ខក្តី ជាពាក្យផ្សាស់ប្តូរដោយពាក្យថា ឧទ្ទេសក្តី ជាពាក្យផ្សាស់ប្តូរដោយពាក្យថា ឧបដ្ឋាយ៍ក្តី ជាពាក្យផ្សាស់ប្តូរដោយពាក្យថា អាចារ្យក្តី ជាពាក្យផ្សាស់ប្តូរដោយពាក្យថា សទ្ធិវិហារិកក្តី ជាពាក្យផ្សាស់ប្តូរដោយពាក្យថា អន្តេវាសិកក្តី ជាពាក្យផ្សាស់ប្តូរដោយពាក្យថា សមានុបដ្ឋាយកៈក្តី ជាពាក្យផ្សាស់ប្តូរដោយពាក្យថា សមានាចរិយកៈក្តី ជាពាក្យផ្សាស់ប្តូរដោយពាក្យថា សព្រហ្មចារីក្តី ជាពាក្យផ្សាស់ប្តូរដោយពាក្យថា គ្រហស្ថក្តី ជាពាក្យផ្សាស់ប្តូរដោយពាក្យថា ឧបាសកក្តី ជាពាក្យផ្សាស់ប្តូរដោយពាក្យថា អាគមិកៈក្តី ជាពាក្យផ្សាស់ប្តូរដោយពាក្យថា សាមណេរក្តី ជាពាក្យផ្សាស់ប្តូរដោយពាក្យថា តិត្ថិយក្តី ជាពាក្យផ្សាស់ប្តូរដោយពាក្យថា តិត្ថិយសាវកក្តី ជាពាក្យផ្សាស់ប្តូរដោយពាក្យថា មិនមែនជាសមណៈក្តី ជាពាក្យផ្សាស់ប្តូរដោយពាក្យថា មិនមែនជាសក្យបុត្តិយក្តី តិក្ខុនិយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ដោយពាក្យអម្បាលនោះ ដែលជាអាការ ពោលលាសិក្ខា) ដែលជាកេត ដែលជានិមិត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះហៅថា ការធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវភាវៈនៃខ្លួន ជាបុគ្គលមានកំឡាំងថយ ទាំងសិក្ខាក៏ហៅថា តិក្ខុបោនពោលលាហើយ ។

(๓๒) กถญฺจ ภิกฺขเว อปฺปจฺจกฺขาตา โหติ สิกฺขา ฯ
ฉหิ ภิกฺขเว ภิกฺขูหิ(๑) ยาหิ อาคาเรหิ ยาหิ ลิงฺเคหิ
ยาหิ นิมิตฺเตหิ สิกฺขา ปจฺจกฺขาตา โหติ เตหิ
อาคาเรหิ เตหิ ลิงฺเคหิ เตหิ นิมิตฺเตหิ ปุคฺคลโก
สิกฺขํ ปจฺจกฺขาติ ฯ อปฺปจฺจกฺขาตา โหติ สิกฺขา ฯ
ปุคฺคลกสฺส สนฺติเก สิกฺขํ ปจฺจกฺขาติ ฯ อปฺปจฺจกฺขาตา
โหติ สิกฺขา ฯ ทิฏฺฐธมฺมิโก สิกฺขํ ปจฺจกฺขาติ ฯ
อปฺปจฺจกฺขาตา โหติ สิกฺขา ฯ ทิฏฺฐธมฺมิกสฺส สนฺติเก
สิกฺขํ ปจฺจกฺขาติ ฯ อปฺปจฺจกฺขาตา โหติ สิกฺขา ฯ
สมฺปรายิโก สิกฺขํ ปจฺจกฺขาติ ฯ อปฺปจฺจกฺขาตา โหติ
สิกฺขา ฯ สมฺปรายิกสฺส สนฺติเก สิกฺขํ ปจฺจกฺขาติ ฯ
อปฺปจฺจกฺขาตา โหติ สิกฺขา ฯ เทวตาย สนฺติเก
สิกฺขํ ปจฺจกฺขาติ ฯ อปฺปจฺจกฺขาตา โหติ สิกฺขา ฯ
ติตฺถายตนสฺส สนฺติเก สิกฺขํ ปจฺจกฺขาติ ฯ
อปฺปจฺจกฺขาตา โหติ สิกฺขา ฯ อริยเกน มิลกฺข-
กสฺส สนฺติเก สิกฺขํ ปจฺจกฺขาติ ฯ สเจ(๒)
น ชานาติ อปฺปจฺจกฺขาตา โหติ สิกฺขา ฯ

๑ ฉหากาเรหิ ภิกฺขูหิ ก ฯ ๒ ตายเตา สเจ ตาติ ลิขิตํ ฯ

(๓๒) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សិក្ខាដែលភិក្ខុមិនបានពោលលានោះ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សិក្ខាដែលភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានពោលលាហើយដោយអាការ ទំាងកេរ ទំាងនិមិត្តទាំងឡាយណា ។ ភិក្ខុជាមនុស្សឆ្កួត ក៏បានពោលលាសិក្ខាដោយអាការ ទំាងកេរ ទំាងនិមិត្តទាំងឡាយនោះ ។ ដែរ ។ សិក្ខាមិនហៅថាភិក្ខុឆ្កួតនោះបានពោលលាឡើយ ។ ភិក្ខុពោលលាសិក្ខាក្នុងសំណាក់បុគ្គលឆ្កួត ។ សិក្ខាមិនហៅថាភិក្ខុបានពោលលាទេ ។ ភិក្ខុមានចិត្តរើរែកយហើយពោលលាសិក្ខា ។ សិក្ខាមិនហៅថាភិក្ខុបានពោលលាទេ ។ ភិក្ខុពោលលាសិក្ខាក្នុងសំណាក់បុគ្គលមានចិត្តរើរែកយហើយ ។ សិក្ខាមិនហៅថាភិក្ខុបានពោលលាទេ ។ ភិក្ខុដែលវេទនាកំពុងគ្រប់សង្កត់ ពោលលាសិក្ខា ។ សិក្ខាមិនហៅថាភិក្ខុបានពោលលាទេ ។ ភិក្ខុពោលលាសិក្ខាក្នុងសំណាក់បុគ្គលដែលវេទនាកំពុងគ្រប់សង្កត់ ។ សិក្ខាមិនហៅថាភិក្ខុបានពោលលាទេ ។ ភិក្ខុពោលលាសិក្ខាក្នុងសំណាក់ទេវតា ។ សិក្ខាមិនហៅថាភិក្ខុបានពោលលាទេ ។ ភិក្ខុពោលលាសិក្ខាក្នុងសំណាក់សត្វតិរច្ឆាន ។ សិក្ខាមិនហៅថាភិក្ខុបានពោលលាទេ ។ ភិក្ខុពោលលាសិក្ខាក្នុងសំណាក់ជនជាមិលក្ខកជាតិ ដោយអរិយកគាសា ។ បើជនជាមិលក្ខកជាតិនោះ បានដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ សិក្ខាក៏មិនហៅថា ភិក្ខុបានពោលលាទេ ។

มิลกฺขเกน อริยกสฺส สนฺติเก สิกฺขํ ปจฺจกฺขา-
ตา ฯ เสา เจ น ปฏิชานาติ อปฺปจฺจกฺขาตา
โหติ สิกฺขา ฯ อริยเกน อริยกสฺส สนฺติเก
สิกฺขํ ปจฺจกฺขาตา ฯ เสา เจ น ปฏิชานาติ
อปฺปจฺจกฺขาตา โหติ สิกฺขา ฯ มิลกฺขเกน มิลกฺข-
กสฺส สนฺติเก สิกฺขํ ปจฺจกฺขาตา ฯ เสา เจ น
ปฏิชานาติ อปฺปจฺจกฺขาตา โหติ สิกฺขา ฯ ทฺวยฺ
สิกฺขํ ปจฺจกฺขาตา ฯ อปฺปจฺจกฺขาตา โหติ สิกฺขา ฯ
ทฺวยฺ สิกฺขํ ปจฺจกฺขาตา ฯ อปฺปจฺจกฺขาตา โหติ
สิกฺขา ฯ อสาเวตุกาเมา สาเวติ ฯ อปฺปจฺจกฺขาตา
เหติ สิกฺขา ฯ สาเวตุกาเมา น สาเวติ ฯ
อปฺปจฺจกฺขาตา โหติ สิกฺขา ฯ อวิญฺญุสฺส สาเวติ ฯ
อปฺปจฺจกฺขาตา โหติ สิกฺขา ฯ วิญฺญุสฺส น สาเวติ ฯ

តិក្ខុពោលលាសិក្ខាកង៏សំណាក់ជនជាអរិយកជាតិដោយមិលក្ខកភាសា ។ បើជនជាអរិយកជាតិនោះ មិនដឹង៏សេចក្តីច្បាស់ទេ សិក្ខាមិនហៅថាតិក្ខុបាននោលលាទេ ។ តិក្ខុពោលលាសិក្ខាកង៏សំណាក់ជនជាអរិយកជាតិដោយអរិយកភាសា ។ បើជនជាអរិយកជាតិនោះមិនដឹង៏សេចក្តីច្បាស់ទេ សិក្ខាមិនហៅថាតិក្ខុបានពោលលាឡើយ ។ តិក្ខុពោលលាសិក្ខាកង៏សំណាក់ជនជាមិលក្ខកជាតិដោយមិលក្ខកភាសា ។ បើជនជាមិលក្ខកជាតិនោះ មិនដឹង៏សេចក្តីច្បាស់ទេ សិក្ខាហៅថា តិក្ខុមិនបានពោលលាឡើយ ។ តិក្ខុពោលលាសិក្ខាជាល្បែងលេង ។ សិក្ខាហៅថាតិក្ខុមិនបានពោលលាឡើយ ។ តិក្ខុពោលលាសិក្ខាដោយភ្លាត់មាត់ ។ សិក្ខាហោះថាតិក្ខុមិនបានពោលលាឡើយ ។ តិក្ខុមិនមានប្រាថ្នាឲ្យអ្នកដទៃឮ តែបែរជាឲ្យឮវិញ[1] ។ សិក្ខាហៅថាតិក្ខុមិនបានពោលលាឡើយ ។ តិក្ខុមានប្រាថ្នាឲ្យអ្នកដទៃឮ តែបែរជាមិនឲ្យឮវិញ[2] ។ សិក្ខាហៅថាតិក្ខុមិនបានពោលលាឡើយ ។ តិក្ខុពោលលាសិក្ខាកង៏សំណាក់មនុស្សដែលមិនដឹង៏សេចក្តីច្បាស់ ។ សិក្ខាហៅថាតិក្ខុមិនបានពោលលាឡើយ ។ តិក្ខុមិនពោលលាសិក្ខាឲ្យឮដល់មនុស្សដែលដឹង៏សេចក្តីច្បាស់ ។

---

១ សំដៅភិក្ខុដែលកំពុងបង្ហាញក្តី សាកសួរក្តី រៀនក្តី ទន្លេញក្តី ពណ៌នាក្តី ន្លូវបាឡីសូត្រ លាសិក្ខា ជំសូត្របាឡីសឹក ។ ២ សំដៅភិក្ខុដែលមិនបញ្ចេញវិប្បិភេទឲ្យអ្នកដទៃឮ ។

อปฺปฏิกฺขิตฺตา ปเนตฺถ สิกฺขา ฯ สพฺพเสา ปิ ปน ฉ สาเวตพฺพา ฯ อปฺปฏิกฺขิตฺตา ปเนตฺถ สิกฺขา ฯ ยถา เอตาสุ ตีสุ เอวเมว อปฺปฏิกฺขิตฺตา ปเนตฺถ สิกฺขา ฯ

(๓๓) เมถุนธมฺโม นาม ยตฺถ เสา อสทฺธมฺโม ตามธมฺโม วสลธมฺโม ทุฏฺฐุลฺโล ๆนกฏฺเฐน รหสฺสฏฺเฐน ทฺวยๆ ทฺวยสมาปตฺติ ปเนตฺถ เมถุนธมฺโม นาม ฯ

(๓๔) ปฏิเสวติ นาม ยตฺถ ๆมิตฺเตน ๆมิตฺตํ องฺคชาเตน องฺคชาตํ อตฺตนา เสา ตลฉลมตฺตมฺปิ ปเวเสติ ปเนตฺถ เสา ปฏิเสวติ นาม ฯ

(๓๕) อตฺตนา เสา ตาวตกาเยปิ ตาวตกา ตาวตกา ตตฺถายปิ เมถุนํ ธมฺมํ ปฏิเสวิตฺวา อสฺสมณเสา เหติ อสกฺยปุตฺติยา ปเนเส มนุสฺสิตฺถิยา เตน วุตฺตนิ อตฺตนา เสา ตาวตกาเยปิ ฯ

สิกฺขาเหฏฺฐา กิกฺขุมิจฺฉาปฏิปนฺนตาย ฯ มยา ปน เอวเมว กิกฺขุ โคตมสาสเน สิกฺขาตฺตยปริปูรการิตาย ฯ ปฏิปตฺติยา อนุรูปตาย ฯ สิกฺขาเหฏฺฐา กิกฺขุ มิจฺฉาปฏิปนฺนตาย ฯ อาลสิกิกฺขุ วิย น โหติ ฯ เอวมฺปิ สิกฺขาเหฏฺฐา กิกฺขุ น โหติ ฯ

(๓๓) ธมฺมวินเยติ เหตุ นามายตนเมตฺตา ปฏิปตฺติ ปฏิเวโธ ปริยตฺติ

(๓๖) ចាវជិកោ ហោតីតិ សេយ្យថាបិ ជាម បុរិសោ សីសច្ឆិន្នោ អភព្វោ តេន សរីរពន្ធនេន ជីវិតុំ ឯវមេវ កិក្ខុ មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវិត្វា អស្សមណោ ហោតិ អសក្យបុត្តិយោ តេន វុច្ចតិ ចាវជិកោ ហោតីតិ ។

(๓๗) អសំវាសោតិ សំវាសោ ជាម ឯកកម្មំ ឯកុទ្ទេសោ សមសិក្ខាតា ឯសោ សំវាសោ ជាម សោ តេន សទ្ធិ នត្ថិ តេន វុច្ចតិ អសំវាសោតិ ។

(๓๘) តិស្សោ ឧត្តិយោ មនុស្សិត្ថី អមនុស្សិត្ថី តិរច្ឆាន-គតិត្ថី ។ តិយោ ឧភតោព្យញ្ជនកា មនុស្សឧភតោព្យញ្ជនកោ អមនុស្សឧភតោព្យញ្ជនកោ តិរច្ឆានគតឧភតោ-ព្យញ្ជនកោ ។ តិយោ បណ្ឌកា មនុស្សបណ្ឌកោ អម-នុស្សបណ្ឌកោ តិរច្ឆានគតបណ្ឌកោ ។ តិយោ បុរិសា មនុស្សបុរិសោ អមនុស្សបុរិសោ តិរច្ឆានគតបុរិសោ ។ មនុស្សិត្ថិយោ តិយោ មាតុ មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវន្តស្ស

(๓๖) ត្រង់ពាក្យថា តិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ៍ អធិប្បាយថា ជម្ងឺតាបុរសដែលមានក្បាលជាប់ មិនអាចនឹងតក្ងាប់ដោយសរីរៈនោះ ហើយរស់នៅវិញបាន យ៉ាងណាមិញ តិក្ខុតែសេពមេថុនធម្មហើយ ក៏មិនមែនជាសមណៈ មិនមែនជាសក្យបុត្រ យ៉ាងនោះឯង ព្រោះហេតុនោះ បានជាហៅថា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ៍ ។

(៣៧) ត្រង់ពាក្យថា រកសំវាសគ្មាន អធិប្បាយថា សង្ឃកម្ម ជាមួយគ្នាក្តី ឧទ្ទេសជាមួយគ្នាក្តី ការសិក្សាស្មើគ្នាក្តី នេះឯងហៅថា សំវាស សំវាសនោះមិនមានជាមួយនឹងតិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ៍នោះទេ ព្រោះហេតុនោះ បានជាហៅថា រកសំវាសគ្មាន ។

(៣៨) ស្រីមាន ៣ ពួក គឺស្រីមនុស្ស ១ ស្រីអមនុស្ស ១ សត្វតិរច្ឆានញី ១ ។ ឧភតោព្យញ្ជនក គឺជនដែលមានភេទពីរ មាន ៣ ពួក គឺមនុស្សមានភេទពីរ ១ អមនុស្សមានភេទពីរ ១ តិរច្ឆានមានភេទពីរ ១ ។ បណ្ឌក គឺជនខ្ជើយមាន ៣ ពួក គឺមនុស្សខ្ជើយ ១ អមនុស្សខ្ជើយ ១ តិរច្ឆានខ្ជើយ ១ ។ ប្រុសមាន ៣ ពួក គឺមនុស្សប្រុស ១ អមនុស្សប្រុស ១ តិរច្ឆានឈ្មោល ១ ។ កាលបើតិក្ខុសេពមេថុនធម្មចំពោះឰរោមគ្គទាំង ៣

អាបត្តិ ចាតុជ្ជកស្ស វុដ្ឋមក្កេ បសយ្ហវុដ្ឋមក្កេ មុខេ ។ អមនុស្សត្ថិយា ។ បេ ។ តិរច្ឆានគតត្ថិយា តយោ មក្កេ មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវន្តស្ស អាបត្តិ ចាតុជ្ជកស្ស វុដ្ឋមក្កេ បសយ្ហវុដ្ឋមក្កេ មុខេ ។ មនុស្សឧភតោព្យញ្ជនកស្ស ។ បេ ។ អមនុស្សឧភតោព្យញ្ជនកស្ស ។ បេ ។ តិរច្ឆានគតឧភតោព្យញ្ជនកស្ស តយោ មក្កេ មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវន្តស្ស អាបត្តិ ចាតុជ្ជកស្ស វុដ្ឋមក្កេ បសយ្ហវុដ្ឋមក្កេ មុខេ ។ មនុស្សបណ្ឌកស្ស ទ្វេ មក្កេ មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវន្តស្ស អាបត្តិ ចាតុជ្ជកស្ស វុដ្ឋមក្កេ មុខេ ។ អមនុស្សបណ្ឌកស្ស ។ បេ ។ តិរច្ឆានគតបណ្ឌកស្ស ។ បេ ។ អមនុស្សបុរិសស្ស ។ បេ ។ តិរច្ឆានគតបុរិសស្ស ទ្វេ មក្កេ មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវន្តស្ស អាបត្តិ ចាតុជ្ជកស្ស វុដ្ឋមក្កេ មុខេ ។

(៣៩) តិក្ខត្តុំ សោឞនចិត្តំ ឧបដ្ឋបេតិ មនុស្សត្ថិយា វុដ្ឋមក្កំ អង្គជាតំ បវេសេន្តស្ស អាបត្តិ ចាតុជ្ជកស្ស ។ តិក្ខត្តុំ សោឞនចិត្តំ ឧបដ្ឋបេតិ មនុស្សត្ថិយា បសយ្ហវុដ្ឋមក្កំ អង្គជាតំ បវេសេន្តស្ស អាបត្តិ ចាតុជ្ជកស្ស ។ តិក្ខត្តុំ សោឞនចិត្តំ ឧបដ្ឋបេតិ

គឺវច្ចមគ្គ (ទ្វារធំ) ១ បស្សាវមគ្គ (ទ្វារតូច) ១ មុខមគ្គ (ទ្វារមាត់) ១ (ទ្វារមគ្គណាមួយ) របស់មនុស្សស្រី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កាលបើភិក្ខុសេពមេថុនធម្មចំពោះទ្វារមគ្គទាំង ៣ គឺវច្ចមគ្គ ១ បស្សាវមគ្គ ១ មុខមគ្គ ១ (ទ្វារមគ្គណាមួយ) របស់អមនុស្សស្រី ។ បេ ។ របស់តិរច្ឆានញី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កាលបើភិក្ខុសេពមេថុនធម្មចំពោះទ្វារមគ្គទាំង ៣ គឺវច្ចមគ្គ ១ បស្សាវមគ្គ ១ មុខមគ្គ ១ (ទ្វារមគ្គណាមួយ) របស់មនុស្សមានកេទពីរ ។ បេ ។ របស់អមនុស្សមានកេទពីរ ។ បេ ។ របស់តិរច្ឆានមានកេទពីរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កាលបើភិក្ខុសេពមេថុនធម្មចំពោះទ្វារមគ្គទាំងពីរ គឺវច្ចមគ្គ ១ មុខមគ្គ ១ (ទ្វារមគ្គណាមួយ) របស់មនុស្សខ្ទើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កាលបើភិក្ខុសេពមេថុនធម្មចំពោះទ្វារមគ្គទាំងពីរ គឺ វច្ចមគ្គ ១ មុខមគ្គ ១ (ទ្វារមគ្គណាមួយ) របស់អមនុស្សខ្ទើយ ។ បេ ។ របស់តិរច្ឆានខ្ទើយ ។ បេ ។ របស់អមនុស្សប្រុស ។ បេ ។ របស់តិរច្ឆានឈ្មោល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣៩) ភិក្ខុមានចិត្តចង់សេពផ្លូវផ្តើមឡើង ហើយបញ្ចូលអង្គជាតរបស់ខ្លួនទៅកាន់ទ្វារវច្ចមគ្គមនុស្សស្រី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានចិត្តចង់សេពផ្លូវផ្តើមឡើង ហើយបញ្ចូលអង្គជាតរបស់ខ្លួនទៅកាន់ទ្វារបស្សាវមគ្គមនុស្សស្រី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានចិត្តចង់សេពផ្លូវផ្តើមឡើង

มนุสฺสิตฺถิยา มุขํ อกฺขาตพฺพสฺส อาทิกสฺส ฯ กิกฺขาสฺส สหชีวิตาย อุปสมฺปนฺเน อมนุสฺสิตฺถิยา ฯ เป ฯ ตีหากาเรหิ มนุสฺสอุภโตพฺยญฺชนกสฺส อมนุสฺสอุภโตพฺยญฺชนกสฺส ตีหากาเรหิ อุภโตพฺยญฺชนกสฺส วจฺจมคฺคํ ปสฺสาวมคฺคํ มุขํ อกฺขาตพฺพสฺส อาทิกสฺส ฯ กิกฺขาสฺส สหชีวิตาย อุปสมฺปนฺเน มนุสฺสปณฺฑกสฺส วจฺจมคฺคํ ฯ เป ฯ มุขํ อกฺขาตพฺพสฺส อาทิกสฺส ฯ กิกฺขาสฺส สหชีวิตาย อุปสมฺปนฺเน อมนุสฺสปณฺฑกสฺส ฯ เป ฯ ตีหากาเรหิ มนุสฺสปุริสสฺส อมนุสฺสปุริสสฺส ตีหากาเรหิ ปุริสสฺส วจฺจมคฺคํ มุขํ อกฺขาตพฺพสฺส อาทิกสฺส ฯ

(๘๐) กิกฺขาปจฺจกฺขกา มนุสฺสิตฺถี กิกฺขาสฺส สหชีวิตาย อาเนตฺวา วจฺจมคฺเคน อกฺขาตพฺพา อาทิยิตพฺพา ฯ สเจ เต ปเวสนํ สาทิยติ ปริฏฺฐิ สาทิยติ ปิตฺตํ สาทิยติ อุทฺธารณี สาทิยติ อาปตฺติ ถาวชิกสฺส ฯ กิกฺขาปจฺจกฺขกา มนุสฺสิตฺถี กิกฺขาสฺส สหชีวิตาย อาเนตฺวา

ហើយបញ្ចូលអង្គជាតរបស់ខ្លួនទៅកាន់ទ្វារមុខមគ្គមនុស្សស្រី ត្រូវអាបត្តិ
ចាកដំណ ។ កិកុមានចិត្តចង់សេពផ្លូវផ្តើមឡើង ហើយបញ្ចូលអង្គជាត
របស់ខ្លួនទៅកាន់ទ្វារវច្ចមគ្គក្តី ទ្វារបស្សាវមគ្គក្តី ទ្វារមុខមគ្គក្តី (ទ្វារមគ្គ
ណាមួយ) របស់អមនុស្សស្រី ។ បេ ។ របស់តិរច្ឆានញី របស់មនុស្ស
មានភេទពីរ របស់អមនុស្សមានភេទពីរ របស់តិរច្ឆានមានភេទពីរ ត្រូវ
អាបត្តិចាកដំណ ។ កិកុមានចិត្តចង់សេពតាំងឡើងច្រាកដ ហើយបញ្ចូល
អង្គជាតរបស់ខ្លួនទៅកាន់ទ្វារវច្ចមគ្គក្តី ។ បេ ។ មុខមគ្គក្តី របស់មនុស្ស
ខ្ទើយ ត្រូវអាបត្តិចាកដំណ ។ កិកុមានចិត្តចង់សេពតាំងឡើងច្រាកដ ហើយ
បញ្ចូលអង្គជាតរបស់ខ្លួនទៅកាន់ទ្វារវច្ចមគ្គក្តី ទ្វារមុខមគ្គក្តី (ទ្វារមគ្គណា
មួយ) របស់អមនុស្សខ្ទើយ ។ បេ ។ របស់តិរច្ឆានខ្ទើយ របស់មនុស្ស
ប្រុស របស់អមនុស្សប្រុស របស់តិរច្ឆានឈ្មោល ត្រូវអាបត្តិចាកដំណ ។

(๔๐) ពួកកិកុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សស្រី (๑ នាក់) មកកាន់
សំណាក់កិកុ (๑ រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាត (កិកុនោះ) ទៅតាមទ្វារ
វច្ចមគ្គ (ស្រីនោះ) ។ បើកិកុនោះត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី
ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែល
កំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលបន្ទុយចេញ
ក្តី ត្រូវអាបត្តិចាកដំណ ។ ពួកកិកុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សស្រី (๑ នាក់)

วตฺถุมกฺเขน อนฺตฺวาปตฺตึ อกตฺวา สีเสน ฯ เสา เจ
ปเวสนํ น สาทิยติ ปวิฏฺโฐ สาทิยติ ปิตฺตึ สา-
ทิยติ ขชฺชมานา สาทิยติ อาปตฺตึ ปาจิตฺติยสฺส ฯ
ภิกฺขุปฏิญฺญาย มนุสฺสิตฺถึ ภิกฺขุสฺส สนฺติเก อาเนตฺวา
วตฺถุมกฺเขน อนฺตฺวาปตฺตึ อกตฺวา สีเสน ฯ เสา เจ
ปเวสนํ น สาทิยติ ปวิฏฺโฐ น สาทิยติ ปิตฺตึ
สาทิยติ ขชฺชมานา สาทิยติ อาปตฺตึ ปาจิตฺติยสฺส ฯ
ภิกฺขุปฏิญฺญาย มนุสฺสิตฺถึ ภิกฺขุสฺส สนฺติเก อาเนตฺวา
วตฺถุมกฺเขน อนฺตฺวาปตฺตึ อกตฺวา สีเสน ฯ เสา เจ ปเว-
สนํ น สาทิยติ ปวิฏฺโฐ น สาทิยติ ปิตฺตึ น
สาทิยติ ขชฺชมานา สาทิยติ อาปตฺตึ ปาจิ-
ตฺติยสฺส ฯ ภิกฺขุปฏิญฺญาย มนุสฺสิตฺถึ ภิกฺขุสฺส สนฺ-
ติเก อาเนตฺวา วตฺถุมกฺเขน อนฺตฺวาปตฺตึ อกตฺวา สีเสน ฯ

បកកាន់សំណាក់តិក្ខុ (១រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាត (តិក្ខុនោះ) ទៅតាម
ទ្វារវច្ចមគ្គ (ស្រីនោះ) ។ បើតិក្ខុនោះមិនត្រែកអានឹងអង្គជាតដែលកំពុង
ចូលទៅទេ តែថាត្រែកអានឹងអង្គជាតដែលចូលសិប់ទៅហើយក្តី ត្រែក
អានឹងអង្គជាតដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ) ក្តី ត្រែកអានឹងអង្គ-
ជាតដែលបន្តុយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ពួកតិក្ខុជាសត្រូវនាំយក
បនុស្សស្រី (១នាក់) មកកាន់សំណាក់តិក្ខុ (១រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គ-
ជាត (តិក្ខុនោះ) ទៅតាមទ្វារវច្ចមគ្គ (ស្រីនោះ) ។ បើតិក្ខុនោះ មិន
ត្រែកអានឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី មិនត្រែកអានឹងអង្គជាតដែល
ចូលសិប់ទៅហើយក្តី តែថាត្រែកអានឹងអង្គជាតដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុង
ទ្វារមគ្គនោះ) ក្តី ត្រែកអានឹងអង្គជាតដែលបន្តុយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិបា-
រាជិក ។ ពួកតិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សស្រី (១នាក់) មកកាន់សំ-
ណាក់តិក្ខុ (១រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាត (តិក្ខុនោះ) ទៅតាមទ្វារវច្ចមគ្គ
(ស្រីនោះ) ។ បើតិក្ខុនោះមិនត្រែកអានឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី
បិនត្រែកអានឹងអង្គជាតដែលចូលសិប់ទៅហើយក្តី បិនត្រែកអានឹងអង្គ-
ជាតដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ) ក្តី តែថាត្រែកអានឹងអង្គជាត
ដែលបន្តុយចេញ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ពួកតិក្ខុជាសត្រូវនាំយកបនុស្សស្រី
(១នាក់) មកកាន់សំណាក់តិក្ខុ (១រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាត (តិក្ខុនោះ)

សោ ចេ បវេសនំ ន សាទិយតិ បវិដ្ឋំ ន សា-
ទិយតិ បិតំ ន សាទិយតិ ភុន្ទរណាំ ន សាទិយតិ
អនាបត្តិ ។ កិក្ខុប្បច្ចត្ថិកា មនុស្សិត្ថី កិក្ខុស្ស សន្តិ-
កេ អានេត្វា បស្សាវមក្កេន ។បេ ។ មុខេន អង្គជាតំ
អភិនិសីទេន្តិ ។ សោ ចេ បវេសនំ សាទិយតិ បវិដ្ឋំ
សាទិយតិ បិតំ សាទិយតិ ភុន្ទរណាំ សាទិយតិ អាបត្តិ
ថាវជីកស្ស ។ បេ ។ ន សាទិយតិ អនាបត្តិ ។
កិក្ខុប្បច្ចត្ថិកា មនុស្សិត្ថី ជាករន្តិ សុត្តំ មត្តំ ភុម្មត្តំ
បមត្តំ មតំ អក្ខាយិតំ មតំ យេភុយ្យេន អក្ខាយិ-
តំ ។ បេ ។ អាបត្តិ ថាវជីកស្ស ។ មតំ យេភុយ្យេ-
ន ខាយិតំ កិក្ខុស្ស សន្តិកេ អានេត្វា វច្ចមក្កេន

ទៅតាមទ្វារវច្ចមគ្គ (ស្រីនោះ) ។ បើកិក្ខុមិនត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី បិនត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលចូលសឹប់ទៅហើយក្តី មិនត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ) ក្តី មិនត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលបន្ទុយចេញក្តី មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកកិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សស្រី (១នាក់) មកកាន់សំណាក់កិក្ខុ (១រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាត (កិក្ខុនោះ) ទៅតាមទ្វារបស្សាវមគ្គក្តី ។បេ។ ទ្វារមុខ-មគ្គក្តី (របស់ស្រីនោះ) ។ បើកិក្ខុនោះត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលចូលសឹប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គ-ជាតដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលបន្ទុយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។បេ។ បើកិក្ខុនោះមិនត្រេកអរ ក៏ពុំត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកកិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សស្រី (១ នាក់) ដែលនៅក្បាក់ដំនំរនក្តី ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី ដែលស្រវឹងក្តី ដែលឆ្កួតក្តី ដែលខូចស្មារតីក្តី ដែលស្វាប់ហើយមានទ្វារមគ្គ សត្វមិនទាន់ស៊ីក្តី ដែលស្វាប់ហើយមានទ្វារមគ្គ សត្វពុំទាន់ស៊ីដោយច្រើនក្តី ។បេ។ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពួកកិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សស្រីស្វាប់ (១ នាក់) ដែលមានទ្វារមគ្គ សត្វស៊ីហើយដោយច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច) មកកាន់សំណាក់កិក្ខុ (១រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាត (កិក្ខុនោះ) ទៅតាមទ្វារវច្ចមគ្គ

ปสฺสาวมกฺเขน มุเขน อฏฺฐงฺคตสฺมึ อภิสีเสฺ ฯ สเจ
เต ปเวสนสฺมึ สาเทยฺยติ ปวิฏฺเฐ สาเทยฺยติ ปิตสฺมึ
สาเทยฺยติ ฐิตสฺมึ สาเทยฺยติ อาปตฺติ ถุลฺลจฺ-
จยสฺส ฯ เป ฯ น สาเทยฺยติ อนาปตฺติ ฯ ภิกฺขุ-
ปฏิญฺญาย อมนุสฺสิตฺถึ ฯเป ฯ ตีหิมคฺเคหิ มนุสฺส-
ปุริสสฺส ทฺวีหิมคฺเคหิ มนุสฺสปุริสสฺส ตีหิมคฺค-
เตหิ ปุริสสฺส ภิกฺขุสฺส สนฺติเก อาเนตฺวา
วจฺจมกฺเขน ปสฺสาวมกฺเขน มุเขน อฏฺฐงฺคตสฺมึ อภิสี-
เสฺ ฯ สเจ เต ปเวสนสฺมึ สาเทยฺยติ ปวิฏฺเฐ สา-
เทยฺยติ ปิตสฺมึ สาเทยฺยติ ฐิตสฺมึ สาเทยฺยติ อาปตฺติ
ถาวรสฺส ฯ เป ฯ น สาเทยฺยติ อนาปตฺติ ฯ
ภิกฺขุปฏิญฺญาย ตีหิมคฺเคหิ ปุริสสฺส ภิกฺขุสฺส ชีวหรุ-
สุสฺมึ ปสฺมึ ฐปฺปสฺมึ ปมสฺมึ ปสฺมึ อกฺกายิสฺมึ ปสฺมึ ยาวกฺขายิสฺมึ
อกฺกายิสฺมึ ฯ เป ฯ อาปตฺติ ถาวรสฺส ฯ เป ฯ

ឬទ្វារបស្សាវមគ្គ ឬទ្វារមុខមគ្គ (របស់មនុស្សស្រីស្លាប់នោះ) ។ បើកិក្ខុនោះ ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលចូលសឹងទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលបន្ទុយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។បេ។ បើកិក្ខុនោះ មិនត្រេកអរទេ ក៏ពុំត្រូវអាបត្តិទេ្បីយ ។ ពួកកិក្ខុជាសត្រូវនាំយកអមនុស្សស្រី ។បេ។ តិរច្ឆានញី មនុស្សមានកេទពីរ រមនុស្សមានកេទពីរ តិរច្ឆានមានកេទពីរ មកកាន់សំណាក់កិក្ខុ (១រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាត (កិក្ខុនោះ) ទៅតាមទ្វារឬចុមគ្គ ឬទ្វារបស្សាវមគ្គ ឬទ្វារមុខមគ្គ (របស់ជនពាំងនោះ) ។ បើកិក្ខុនោះ ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលចូលសឹងទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលបន្ទុយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ៍ ។បេ។ បើមិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិទេ្បីយ ។ ពួកកិក្ខុជាសត្រូវនាំយកតិរច្ឆានមានកេទពីរ ដែលនៅភ្ញាក់ដឹងខ្លួនក្តី ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី ដែលស្រវឹងក្តី ដែលឆ្កួតក្តី ដែលខូចស្មារតីក្តី ដែលស្លាប់ហើយមានទ្វារមគ្គសតូមិនពាន់ស៊ីក្តី ដែលស្លាប់ហើយមានទ្វារមគ្គសតូមិនពាន់ស៊ីដោយច្រើនក្តី ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ៍ ។ បេ ។

ปตฺตํ ยาเจยฺย ฯ ตายปิ ภิกฺขุยา สทฺธิวิหาริกา อาเนตฺวา วุฏฺฐหนฺเต ปสฺสาวเมนฺเต มุเขน อคฺคณฺหาติ อภินิสีเทติ ฯ สา เจ ปวาเรติ สาธิยติ ปวาเรตุ สาธิยติ ปิณฺฑาย สาธิยติ ขชฺชาย สาธิยติ อาปตฺติ ปุลฺลปฺ-ยสฺส ฯ เป ฯ น สาธิยติ อนาปตฺติ ฯ ภิกฺขุปฏฺฐากา มนุสฺสปณฺฑกา ฯ เป ฯ อมนุสฺส-ปณฺฑกา ติรจฺฉานคตปณฺฑกา ภิกฺขุสฺส สทฺธิวิหาริกา อาเนตฺวา วุฏฺฐหนฺเต ฯ เป ฯ มุเขน อคฺคณฺหาติ อภินิสีเทติ ฯ สา เจ ปวาเรติ สาธิยติ ปวาเรตุ สาธิยติ ปิณฺฑาย สาธิยติ ขชฺชาย สาธิยติ อาปตฺติ ถาวรสฺส ฯ เป ฯ น สาธิยติ อนา-ปตฺติ ฯ ภิกฺขุปฏฺฐากา ติรจฺฉานคตปณฺฑกา ฉาตรตฺตึ

ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកតំរិច្ឆានមានកេទពីរដែលស្លាប់ហើយ មានទ្វារមគ្គ
សេគ្គសុីហើយដោយច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច) មកកាន់សំណាក់
ភិក្ខុ (១រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាត (កិក្ខុនោះ) ទៅតាមទ្វារបច្ចមគ្គ
ឬទ្វារបស្សាវមគ្គ ឬទ្វារមុខមគ្គ (របស់តំរិច្ឆានមានកេទពីរដែលស្លាប់
ហើយនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី
ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលចូលសិប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែល
កំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ)ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលបន្ទុយចេញក្តី
ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។បេ។ (បើភិក្ខុនោះ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអា-
បត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សខ្ចើយ ។បេ។ អមនុស្សខ្ចើយ
តិរច្ឆានខ្ចើយ មកកាន់សំណាក់ភិក្ខុ (១រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាត
(កិក្ខុនោះ) ទៅតាមទ្វារបច្ចមគ្គក្តី ។បេ។ តាមទ្វារមុខមគ្គក្តី (របស់
ជនទាំងនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី
ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលចូលសិប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែល
កំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ)ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលបន្ទុយ
ចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។បេ។ បើមិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិ
ខ្ចើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកតំរិច្ឆានខ្ចើយដែលនៅភ្ជាក់ដឹងខ្លួនក្តី

សុត្តំ បត្តំ ឧម្មត្តំ បមត្តំ បតំ អក្កាយិតំ បតំ
យេភុយ្យេន អក្កាយិតំ ។ បេ ។ អាបត្តិ ចារ.
ដិកស្ស ។ បេ ។ បតំ យេភុយ្យេន ខាយិតំ
តិក្ខត្តុំ សន្តិកេ អានេត្វា វត្ថុមត្តេន ។ បេ ។
មុខេន អត្ថជាតំ អតិនិសីទេន្តិ ។ សោ ចេ បវេសនំ
សាទិយតិ បវិដ្ឋំ សាទិយតិ បិតំ សាទិយតិ ឧទ្ធ-
រណំ សាទិយតិ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។
ន សាទិយតិ អនាបត្តិ ។ តិក្ខត្តុំ បច្ចត្តិកា បន្ទុស្ស-
បុរិសំ ។ បេ ។ អមនុស្សបុរិសំ ។ បេ ។ តិរច្ឆានគ-
តបុរិសំ តិក្ខត្តុំ សន្តិកេ អានេត្វា វត្ថុមត្តេន ។ បេ ។
មុខេន អត្ថជាតំ អតិនិសីទេន្តិ ។ សោ ចេ បវេ-
សនំ សាទិយតិ បវិដ្ឋំ សាទិយតិ បិតំ សាទិយតិ
ឧទ្ធរណំ សាទិយតិ អាបត្តិ ចារាដិកស្ស ។ បេ ។

ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី ដែលស្រវឹងក្តី ដែលឆ្កួតក្តី ដែលខូចស្មារតីក្តី ដែលស្លាប់ហើយមានទ្វារមគ្គសតូមិនទាន់ស៊ីក្តី ដែលស្លាប់ហើយមានទ្វារមគ្គសតូមិនទាន់ស៊ីហើយដោយច្រើនក្តី ។បេ។ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។បេ។ ពួកកិកុជាសត្រូវ នាំយកតិរច្ឆានខ្លួយដែលស្លាប់ហើយ មានទ្វារមគ្គសតូស៊ីហើយដោយច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច) មកកាន់សំណាក់តិកុ (១រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាត (តិកុនោះ) ទៅតាមទ្វារវច្ចមគ្គក្តី ។បេ។ ទ្វារមុខមគ្គក្តី (របស់តិរច្ឆានខ្លួយដែលស្លាប់ហើយនោះ) ។ បើតិកុនោះត្រែកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រែកអរនឹងអង្គជាតដែលចូលសិប់ទៅហើយក្តី ត្រែកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ) ក្តី ត្រែកអរនឹងអង្គជាតដែលបន្តុយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។បេ។ (បើតិកុនោះ) មិនត្រែកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកកិកុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សប្រុស ។បេ។ អមនុស្សប្រុស ។បេ។ តិរច្ឆានឈ្មោលមកកាន់សំណាក់តិកុ (១រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាត (តិកុនោះ) ទៅតាមទ្វារវច្ចមគ្គក្តី ។បេ។ មុខមគ្គក្តី (របស់ជនទាំងនោះ) ។ បើតិកុនោះត្រែកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រែកអរនឹងអង្គជាតដែលចូលសិប់ទៅហើយក្តី ត្រែកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ) ក្តី ត្រែកអរនឹងអង្គជាតដែលបន្តុយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។

ฉ สาธิยตำ อฉาปตฺติ ฯ ภิกฺขุปฏิญฺญาย ตำวญฺจน-
กตปุริสำ ฉาตฺวาธิฺ สุตฺวา มตฺวา วิญฺญุตฺวา ปมตฺวา มตำ
อกฺขายิตำ มตำ เยกฺวุยฺยน อกฺขายิตำ ฯ เป ฯ อา-
ปตฺติ ทาฆสิกสฺส ฯ เป ฯ มตำ เยกฺวุยฺยน ฑายิตำ
ภิกฺขุสฺส สนฺติเก อาเรจฺจา วุฏฺฐหนฺเต ฯ เป ฯ ขุทฺเท
อนฺตฺฉาตำ อภิธิสีเรนฺติ ฯ สเจ เป ปเวสนำ
สาธิยตำ ปวิฏฺฐำ สาธิยตำ ปิตำ สาธิยตำ ขชฺ-
ชณำ สาธิยตำ อาปตฺติ ฉุลฺลจฺจยสฺส ฯ เป ฯ ฉ
สาธิยตำ อฉาปตฺติ ฯ

(๒๑) ภิกฺขุปฏิญฺญาย มญฺจสฺมิฺตำ ภิกฺขุสฺส สนฺติเก
อาเรจฺจา วุฏฺฐหนฺเต ปสฺสาวมนฺเต ขุทฺเท อนฺตฺฉาตำ
อภิธิสีเรนฺติ สญฺจาย อสญฺจาย อสญฺจาย

(បើកិក្ខុនោះ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកកិក្ខុជាសត្រូវនាំយកតិរច្ឆានឈ្មោល ដែលនៅក្បាក់ដឹងខ្លួនក្តី ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី ដែលស្រវឹងក្តី ដែលធុតក្តី ដែលខូចស្មារតីក្តី ដែលស្ងប់ហើយមានទ្វារមគ្គសត្វមិនពាន់ស៊ីក្តី ដែលស្ងប់ហើយមានទ្វារមគ្គសត្វមិនពាន់ស៊ីដោយច្រែនក្តី ។បេ។ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។បេ។ ពួកកិក្ខុជាសត្រូវនាំយកតិរច្ឆានឈ្មោលដែលស្ងប់ហើយមានទ្វារមគ្គសត្វស៊ីហើយដោយច្រែន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច) មកកាន់សំណាក់កិក្ខុ (១រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាតកិក្ខុនោះទៅតាមទ្វារវច្ចមគ្គក្តី ។បេ។ ទ្វារមុខមគ្គក្តី (របស់តិរច្ឆាននោះ) ។ បើកិក្ខុនោះត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលចូលសិប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ)ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលបន្តុយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។បេ។ (បើកិក្ខុនោះ)មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(៤១) ពួកកិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សស្រី (១នាក់) មកកាន់សំណាក់កិក្ខុ (១រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាត (របស់កិក្ខុនោះ) ដែលគ្មានស្រាមទ្រនាប់តាមទ្វារវច្ចមគ្គ ឬបស្សាវមគ្គ ឬមុខមគ្គ (របស់ស្រី) ដែលមានស្រាមទ្រនាប់ក្តី អង្គជាត (របស់កិក្ខុ) ដែលមានស្រាមទ្រនាប់

สนฺตสฺส สนฺตาย สนฺตสฺส อสนฺตาย อสนฺ-
ตสฺส ฯ สา เจ ปเนสา สาธิยตี ปาฏิปุคฺ สา-
ธิยตี ปิตา สาธิยตี ภาตา สาธิยตี อาจริโย
ตาภาฑีกสฺส ฯ เป ฯ น สาธิยตี อนาปตฺติ ฯ
ภิกฺขุปจฺจตฺถิกา ปฏิสฺสาวิตา ชานนฺติ สุตฺตํ ปตฺตํ ภุญฺชิตุ
ปปตฺตา ปตา อกฺกายิตา ปตา ยาคุยา อกฺกายิ-
ตา ฯ เป ฯ อาปตฺติ ตาภาฑีกสฺส ฯ เป ฯ ปตา
ยาคุยา ขายิตา ภิกฺขุสฺส สนฺติเก อาเนตฺวา
ทาตพฺพนฺติ ปสฺสาวเนติ มุเขน อคณฺหาติ อภิหริ-
เตฺวติ สนฺตาย อสนฺตสฺส อสนฺตาย สนฺตสฺส

(តាមទ្វារមគ្គរបស់ស្រី)ដែលគ្មានស្រោមទ្រនាប់ក្តី អង្គជាត (របស់កិកុ)
ដែលមានស្រោមទ្រនាប់ (តាមទ្វារមគ្គរបស់ស្រី) ដែលមានស្រោម
ទ្រនាប់ក្តី អង្គជាត (របស់កិកុ) គ្មានស្រោមទ្រនាប់ (តាមទ្វារមគ្គរបស់
ស្រី) គ្មានស្រោមទ្រនាប់ក្តី ។ បើកិកុនោះត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុង
ចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលចូលសឹងទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹង
អង្គជាតដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ)ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាត
ដែលបន្ទុយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិថុលាជាដិក ។បេ។ (បើកិកុនោះ) មិន
ត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកកិកុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សស្រី
(១នាក់)ដែលនៅក្បាក់ដីនឹងខ្លួនក្តី ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី ដែលស្រវឹងក្តី
ដែលឆ្កួតក្តី ដែលខូចស្មារតីក្តី ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិនទាន់ស៊ីក្តី
ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិនទាន់ស៊ីដោយច្រើនក្តី ។បេ។ ត្រូវអាបត្តិថុ-
លាជាដិក ។បេ។ ពួកកិកុជាសត្រូវនាំយកស្រីដែលស្លាប់ហើយសត្វស៊ីហើយ
ដោយច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច) មកកាន់សំណាក់កិកុ (១រូប)
ហើយបញ្ចូលអង្គជាត (របស់កិកុ) ដែលគ្មានស្រោមទ្រនាប់ តាម
ទ្វារវច្ចមគ្គ ឬទ្វារបស្សាវមគ្គ ឬទ្វារមុខមគ្គ (របស់ស្រី) ដែល
មានស្រោមទ្រនាប់ក្តី អង្គជាត (របស់កិកុ) ដែលមានស្រោមទ្រនាប់

សន្តាយ សន្តស្ស អសន្តាយ អសន្តស្ស ។
សោ ចេ បរេសំ សាធិយតិ បរិដ្ឋំ សាធិ-
យតិ បិតំ សាធិយតិ ឧទ្ធរណំ សាធិយតិ អា-
បត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។ ន សាធិយតិ
អាបត្តិ ។ កិក្ខុប្បច្ចត្ថិកោ អមនុស្សិត្ថី ។ បេ ។
តិរច្ឆានគតិត្ថិំ មនុស្សឧភតោព្យញ្ជនកំ អមនុស្សឧភ-
តោព្យញ្ជនកំ តិរច្ឆានគតឧភតោព្យញ្ជនកំ កិក្ខុស្ស
សន្តិកេ អាគន្ត្វា វច្ចមគ្គេន បស្សាវមគ្គេន មុ-
ខេន អង្គជាតំ អភិនិសីទេន្តិ សន្តស្ស អសន្ត-
ស្ស អសន្តស្ស សន្តស្ស សន្តស្ស សន្ត-
ស្ស អសន្តស្ស អសន្តស្ស ។ សោ ចេ

(តាមទ្វារមគ្គរបស់ស្រី) គ្មានស្រោមទ្រនាប់ក្តី អង្គជាត (របស់កិក្ខុ) មានស្រោមទ្រនាប់ (តាមទ្វារមគ្គរបស់ស្រី) មានស្រោមទ្រនាប់ក្តី អង្គជាត (របស់កិក្ខុ) គ្មានស្រោមទ្រនាប់ (តាមទ្វារមគ្គរបស់ស្រី) គ្មានស្រោមទ្រនាប់ក្តី ។ បើកិក្ខុនោះ ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលចូលសឹងទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលបន្តុយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ បេ ។ (បើកិក្ខុនោះ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកកិក្ខុជាសត្រូវនាំយកអមនុស្សស្រី ។ បេ ។ តិរច្ឆានញី មនុស្សមានភេទពីរ អមនុស្សមានភេទពីរ តិរច្ឆានមានភេទពីរ មកកាន់សំណាក់កិក្ខុ (១រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាត (របស់កិក្ខុ) ដែលគ្មានស្រោមទ្រនាប់ទៅតាមទ្វារវច្ចមគ្គ ឬទ្វារបស្សាវមគ្គ ឬទ្វារមុខមគ្គ (របស់ជនពាំងនោះ) ដែលមានស្រោមទ្រនាប់ក្តី អង្គជាតកិក្ខុមានស្រោមទ្រនាប់ (តាមទ្វារមគ្គរបស់ជនពាំងនោះ) គ្មានស្រោមទ្រនាប់ក្តី អង្គជាត (របស់កិក្ខុ) ដែលមានស្រោមទ្រនាប់ (តាមទ្វារមគ្គរបស់ជនពាំងនោះ) ដែលមានស្រោមទ្រនាប់ក្តី អង្គជាត (របស់កិក្ខុ) ដែលគ្មានស្រោមទ្រនាប់ (តាមទ្វារមគ្គរបស់ជនពាំងនោះ) ដែលគ្មានស្រោមទ្រនាប់ក្តី ។ បើកិក្ខុនោះ

បវេសនំ សាធិយតិ បវិដ្ឋំ សាធិយតិ ឋិតំ សាធិយតិ
និទ្ទាយន្តំ សាធិយតិ អាបត្តិ ចាវជ្ជិកស្ស ។ បេ ។
ន សាធិយតិ អនាបត្តិ ។ កិក្ខុប្បច្ចត្តិកា តិរច្ឆាន-
គតមនុស្សវោញ្ញនកំ ជាគរន្តំ សុត្តំ មត្តំ មុច្ឆិតំ បមត្តំ
មតំ អក្ខាយិតំ មតំ យេក្ខុយ្យេន អក្ខាយិតំ ។ បេ ។
អាបត្តិ ចាវជ្ជិកស្ស ។ បេ ។ មតំ យេក្ខុយ្យេន
ខាយិតំ កិក្ខុស្ស សន្តិកេ អារោចេត្វា វុច្ចមក្ខេន ។ បេ ។
មុខេន អង្គជាតំ អភិនិសីទេន្តិ សន្តតស្ស អសន្តតស្ស
អសន្តតស្ស សន្តតស្ស សន្តតស្ស សន្តតស្ស

เตกหานังอัคคชาตที่ลกำจัดแล้วด้วยมรรคที่ ๑ เตกหานังอัคคชาตที่ลกำจัดแล้วด้วยมรรคที่ ๒ เตกหานังอัคคชาตที่ลกำจัดแล้วด้วยมรรคที่ ๓ เตกหานังอัคคชาตที่ลกำจัดแล้วด้วยมรรคที่ ๔ เตกหานังอัคคชาตที่ลกำจัดแล้วด้วยมรรคใดๆ ก็ตาม เตกหานังอัคคชาตที่ลกำจัดแล้วด้วยมรรคนั้นๆ ก็ตาม เตกหานังอัคคชาตที่ลปหานแล้วก็ตาม ที่ลยังไม่ปหานก็ตาม ที่ลเป็นวิบากก็ตาม ที่ลเป็นกิริยาก็ตาม ที่ลเป็นรูปก็ตาม ที่ลเป็นอรูปก็ตาม ที่ลเป็นนิพพานก็ตาม ที่ลเป็นสังขตธรรมก็ตาม ที่ลเป็นอสังขตธรรมก็ตาม ที่ลเป็นโลกียธรรมก็ตาม ที่ลเป็นโลกุตรธรรมก็ตาม ที่ลเป็นเหตุก็ตาม ที่ลเป็นสเหตุกธรรมก็ตาม ที่ลเป็นสัปปัจจยธรรมก็ตาม ที่ลเป็นสังขารก็ตาม ที่ลเป็นวิสังขารก็ตาม ที่ลเป็นสัปปัจจยุปปันนธรรมก็ตาม ที่ลเป็นอนิทัสสนธรรมก็ตาม ที่ลเป็นอัปปฏิฆธรรมก็ตาม ที่ลเป็นรูปีธรรมก็ตาม ที่ลเป็นอรูปีธรรมก็ตาม ที่ลเป็นลักขณูปนิชฌานก็ตาม ที่ลเป็นสัมปยุตตธรรมก็ตาม ที่ลเป็นวิปปยุตตธรรมก็ตาม ที่ลเป็นอัชฌัตติกธรรมก็ตาม ที่ลเป็นพาหิรธรรมก็ตาม ที่ลเป็นอุปาทาธรรมก็ตาม ที่ลเป็นอนุปาทาธรรมก็ตาม ที่ลเป็นอุปาทินนุปาทานิยธรรมก็ตาม ที่ลเป็นอนุปาทินนุปาทานิยธรรมก็ตาม ที่ลเป็นอุปาทินนกธรรมก็ตาม ที่ลเป็นอนุปาทินนกธรรมก็ตาม ที่ลเป็นอุปาทินนสังขารก็ตาม ที่ลเป็นอนุปาทินนสังขารก็ตาม ที่ลเป็นอุปาทินนสังขารนิสสิตธรรมก็ตาม ที่ลเป็นอนุปาทินนสังขารนิสสิตธรรม

អសន្តស្ស អសន្តស្ស ។ សោ ចេ បវេសនំ
សាទិយតិ បរិដ្ឋំ សាទិយតិ បិតំ សាទិយតិ ខុទ្ទរណំ
សាទិយតិ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។ ន សាទិ-
យតិ អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុប្បច្ចត្ថិកា មនុស្សបណ្ឌកំ
អមនុស្សបណ្ឌកំ តិរច្ឆានគតបណ្ឌកំ មនុស្សបុរិសំ
អមនុស្សបុរិសំ តិរច្ឆានគតបុរិសំ ភិក្ខុស្ស សន្តិកេ
អានេត្វា វច្ចមគ្គេន ។ បេ ។ មុខេន អង្គជាតំ
អភិនិសីទេន្តិ សន្តស្ស អសន្តស្ស អសន្តស្ស
សន្តស្ស សន្តស្ស សន្តស្ស អសន្តស្ស អ-
សន្តស្ស ។ សោ ចេ បវេសនំ សាទិយតិ បរិដ្ឋំ
សាទិយតិ បិតំ សាទិយតិ ខុទ្ទរណំ សាទិយតិ

(របស់កិក្ខុ) គ្មានស្រែមទ្រនាប តាមទ្វារមគ្គ (របស់តិរច្ឆានមានកេទពីរ) ដែលគ្មានស្រែមទ្រនាប់ក្តី ។ បើកិក្ខុនោះ ត្រែកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រែកអរនឹងអង្គជាតដែលចូលសិប់ទៅហើយក្តី ត្រែកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គ) ក្តី ត្រែកអរនឹងអង្គជាតដែលបន្ទុយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ បេ ។ (បើកិក្ខុនោះ) មិនត្រែកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកកិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សខ្ទើយ អមនុស្សខ្ទើយ តិរច្ឆានខ្ទើយ មនុស្សប្រុស អមនុស្សប្រុស តិរច្ឆានឈ្មោល មកកាន់សំណាក់កិក្ខុ (១ រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាត (របស់កិក្ខុនោះ) ដែលគ្មានស្រែមទ្រនាប់ តាមទ្វារបច្ចមគ្គក្តី ។ បេ ។ តាមទ្វារមុខមគ្គក្តី (របស់ជនពាល់នោះ) ដែលមានស្រែមទ្រនាប់ក្តី អង្គជាត (របស់កិក្ខុ) ដែលមានស្រែមទ្រនាប់ (តាមទ្វារមគ្គរបស់ជនពាល់នោះ) ដែលគ្មានស្រែមទ្រនាប់ក្តី អង្គជាត (របស់កិក្ខុ) ដែលមានស្រែមទ្រនាប់ (តាមទ្វារមគ្គរបស់ជនពាល់នោះ) ដែលមានស្រែមទ្រនាប់ក្តី អង្គជាត (របស់កិក្ខុ) ដែលគ្មានស្រែមទ្រនាប់ (តាមទ្វារមគ្គរបស់ជនពាល់នោះ) ដែលគ្មានស្រែមទ្រនាប់ក្តី ។ បើកិក្ខុនោះ ត្រែកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រែកអរនឹងអង្គជាតដែលចូលសិប់ទៅហើយក្តី ត្រែកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ) ក្តី ត្រែកអរនឹងអង្គជាតដែល

ชาតិកថេរ ปឋមសំឃាទវគ្គ ទុតិយភាណវារោ

អាបត្តិ ចាតុមាសិកស្ស ។ បេ ។ ន សាធិយតិ អ-
ជាបត្តិ ។ កិត្តាវតា ច តិត្តិរោ តិរច្ឆានកថាបុរិសោ ជាតរូបំ
សុត្តំ មត្តំ ឧម្មត្តំ បមត្តំ មតំ អក្ខាយិតំ មតំ
យេក្ខុយ្យេន អក្ខាយិតំ ។ បេ ។ អាបត្តិ ចាតុមា-
សិកស្ស ។ បេ ។ មតំ យេក្ខុយ្យេន ខាយិតំ កិត្តាវតា
សន្តិកេ អាទេត្វា វុច្ចមានេ ។ បេ ។ ឃុទ្ធេន
អដ្ឋមាសំ អកិន្តិ សិនេន្តិ សន្តតស្ស អសន្តតស្ស
អសន្តតស្ស សន្តតស្ស សន្តតស្ស សន្តតស្ស អ-
សន្តតស្ស អសន្តតស្ស ។ សោ បេ បរិវាសំ
សាធិយតិ បរិដ្ឋំ សាធិយតិ មូលំ សាធិយតិ

ឋន្តុយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។បេ។ (បើតិក្ខុនោះ) មិនត្រេកអរនេ
ក័មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកតិក្ខុជាសត្រូវនាំយកតិរច្ឆានឈ្មោលដែល
នៅភ្ជាក់ដឹងខ្លួនក្តី ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី ដែលស្រវឹងក្តី ដែលឆ្កួតក្តី
ដែលក្តៅចស្មារតីក្តី ដែលស្វាប់ហើយសត្វមិនទាន់ស៊ីក្តី ដែលស្វាប់ហើយ
សត្វមិនទាន់ស៊ីដោយច្រើនក្តី ។បេ។ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។បេ។ ពួកតិក្ខុ
ជាសត្រូវនាំយកតិរច្ឆានឈ្មោលដែលស្វាប់ ហើយសត្វស៊ីហើយដោយ
ច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច) មកកាន់សំណាក់តិក្ខុ (១ រូប) ហើយ
បញ្ចូលអង្គជាត (របស់តិក្ខុ) ដែលឥតស្រែមខ្ទាប់ទៅតាមទ្វារបច្ចមគ្គ
ក្តី ។បេ។ តាមទ្វារមុខមគ្គក្តី (របស់តិរច្ឆានឈ្មោល) ដែលមានស្រែម
ខ្ទាប់ក្តី អង្គជាត (របស់តិក្ខុ) ដែលមានស្រែមខ្ទាប់ តាម
ទ្វារមគ្គតិរច្ឆានឈ្មោល ដែលគ្មានស្រែមខ្ទាប់ក្តី អង្គជាត (របស់
តិក្ខុ) ដែលមានស្រែមខ្ទាប់ តាមទ្វារមគ្គ (របស់តិរច្ឆានឈ្មោល)
ដែលមានស្រែមខ្ទាប់ក្តី អង្គជាត (របស់តិក្ខុ) ដែលគ្មានស្រែម
ខ្ទាប់តាម ទ្វារមគ្គ (របស់តិរច្ឆានឈ្មោល) ដែលគ្មានស្រែម
ខ្ទាប់ក្តី ។ បើតិក្ខុនោះ ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅ
ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលចូលសឹប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាត

ឧទ្ធរណំ សាធិយតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ បេ ។ ឯ សាធិយតិ អនាបត្តិ ។

(៤២) កិក្ខុប្បច្ចត្ថិកា កិក្ខុំ មនុស្សិត្ថិយា សន្តិកេ អានេត្វា អដ្ឋជាតេន វច្ចមគ្គំ បស្សាវមគ្គំ បុរំ អកិ-ណិសីទេន្តិ ។ សោ ចេ បវេសនំ សាធិយតិ បរិដ្ឋំ សាធិយតិ បិតំ សាធិយតិ ឧទ្ធរណំ សាធិយតិ អាបត្តិ ចាតុដីកស្ស ។ បេ ។ ឯ សាធិយតិ អនា-បត្តិ ។ កិក្ខុប្បច្ចត្ថិកា កិក្ខុំ មនុស្សិត្ថិយា ជាតរូប-យា សុត្តាយ បត្តាយ ឧម្មត្តាយ បមត្តាយ បតាយ អក្ខាយិតាយ បតាយ យេភុយ្យេន អក្ខាយិត-យ ។ បេ ។ អាបត្តិ ចាតុដីកស្ស ។ បេ ។ មតាយ យេភុយ្យេន ខាយិតាយ សន្តិកេ អានេត្វា

ដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ) ក្តី ត្រែកអវនឹងអង្គជាតដែលបន្ទុយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ បេ ។ (បើកិក្ខុ) មិនត្រែកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(៤២) ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកភិក្ខុ (១រូប) មកកាន់សំណាក់មនុស្សស្រី (ម្នាក់) ហើយបញ្ចូលទ្វារច្ចមគ្គ ឬទ្វារបស្សាវមគ្គ ឬទ្វារមុខមគ្គ (របស់ស្រីនោះ) ឲ្យចូលទៅដោយអង្គជាត (របស់ភិក្ខុនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះ ត្រែកអវនឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រែកអវនឹងអង្គជាតដែលចូលសឹប់ទៅហើយក្តី ត្រែកអវនឹងអង្គជាតដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ) ក្តី ត្រែកអវនឹងអង្គជាតដែលបន្ទុយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បេ ។ (បើកិក្ខុ) មិនត្រែកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកភិក្ខុ (១រូប) មកកាន់សំណាក់មនុស្សស្រី (ម្នាក់) ដែលនៅក្បាក់ដំនូនក្តី ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី ដែលស្រវឹងក្តី ដែលឆ្កួតក្តី ដែលក្តៅស្មារតីក្តី ដែលស្ងប់ហើយសត្វមិនខាន់ស៊ីក្តី ដែលស្ងប់ហើយសត្វមិនខាន់ស៊ីដោយច្រើនក្តី ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកភិក្ខុ (១រូប) មកកាន់សំណាក់មនុស្សស្រីដែលស្ងប់ហើយសត្វស៊ីហើយដោយច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច) ហើយញ៉ាំងទ្វារ

អដ្ឋជាតេន វច្ចមគ្គំ បស្សាវមគ្គំ មុខំ អភិនិសីទេន្តិ ។ សោ ចេ អវេសនំ សាទិយតិ បវិដ្ឋំ សាទិយតិ ឋិតំ សាទិយតិ និក្ខន្តំ សាទិយតិ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។ ន សាទិយតិ អនាបត្តិ ។ កិក្ខុបច្ចត្ថិកា កិក្ខុំ អមនុស្សិត្ថិយា ។ បេ ។ តិរច្ឆានគតិត្ថិយា មនុស្សឧភតោព្យញ្ជនកស្ស អមនុស្សឧភតោព្យញ្ជនកស្ស តិរច្ឆានគតឧភតោព្យញ្ជនកស្ស មនុស្សបណ្ឌកស្ស អមនុស្សបណ្ឌកស្ស តិរច្ឆានគតបណ្ឌកស្ស មនុស្សបុរិសស្ស អមនុស្សបុរិសស្ស តិរច្ឆានគតបុរិសស្ស សន្តិកេ អាគន្ត្វា អដ្ឋជាតេន វច្ចមគ្គំ មុខំ អភិនិសីទេន្តិ ។ សោ ចេ បវេសនំ សាទិយតិ បវិដ្ឋំ សាទិយតិ ឋិតំ សាទិយតិ និក្ខន្តំ សាទិយតិ អាបត្តិ ថាវជីកស្ស ។ បេ ។ ន សាទិយតិ អនាបត្តិ ។ កិក្ខុបច្ចត្ថិកា កិក្ខុំ តិរច្ឆានគតបុរិសស្ស ជាតរូបស្ស សុត្តស្ស មត្តស្ស ឧម្មត្តស្ស បមត្តស្ស មតស្ស អក្កាយិតស្ស មតស្ស

វច្ចមគ្គ ឬទ្វារបស្សាវមគ្គ ឬទ្វារមុខមគ្គ (របស់ស្រីនោះ) ឲ្យចូលទៅដោយអង្គជាត (របស់កិក្ខុនោះ) ។ បើកិក្ខុនោះត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលចូលសិប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលបន្ទុយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ បេ ។ (បើកិក្ខុ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកកិក្ខុជាសត្រូវនាំយកកិក្ខុ (១រូប) មកកាន់សំណាក់អមនុស្សស្រី ។ បេ ។ តិរច្ឆានញី មនុស្សមានភេទពីរ អមនុស្សមានភេទពីរ តិរច្ឆានមានភេទពីរ មនុស្សខ្ទើយ អមនុស្សខ្ទើយ តិរច្ឆានខ្ទើយ មនុស្សប្រុស អមនុស្សប្រុស តិរច្ឆានឈ្មោល ហើយញាំងទ្វារវច្ចមគ្គ ឬទ្វារមុខមគ្គ (របស់ជនទាំងនោះ) ឲ្យចូលទៅដោយអង្គជាត (របស់កិក្ខុនោះ) ។ បើកិក្ខុនោះ ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលចូលសិប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលបន្ទុយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ បេ ។ (បើកិក្ខុ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកកិក្ខុជាសត្រូវនាំយកកិក្ខុ (១រូប) មកកាន់សំណាក់តិរច្ឆានឈ្មោល ដែលនៅភ្លាក់ដឹងខ្លួនក្តី ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី ដែលស្រវឹងក្តី ដែលឆ្កួតក្តី ដែលក្ដៅស្មាតែក្តី ដែលស្លាប់ហើយសូម្បីនាន់ស៊ីក្តី ដែលស្លាប់

យេកុយ្យេន អក្កាយិតស្ស ។ បេ ។ អាបត្តិ ទាឋ.

ដីកាស្ស ។ បេ ។ មតស្ស យេកុយ្យេន ខាយិតស្ស

សន្តិកេ អារោគ្យា អដ្ឋជាតេន វត្ថុមក្តំ មុខំ អភិនិ-

សីទិត្តំ ។ សោ ចេ បរិវេសនំ សាទិយតិ បរិដ្ឋំ

សាទិយតិ បិណ្ឌំ សាទិយតិ ខុទ្ទរណំ សាទិយតិ អាបត្តិ

ថុល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។ ន សាទិយតិ អនាបត្តិ ។

(៤៣) កិក្ខុប្បច្ចត្ថិកា កិក្ខុំ មនុស្សត្ថិយា

សន្តិកេ អារោគ្យា អដ្ឋជាតេន វត្ថុមក្តំ បស្សា-

បក្តំ មុខំ អភិនិសីទិត្តំ សន្តស្ស អសន្តាយ

អសន្តស្ស សន្តាយ សន្តស្ស សន្តាយ

ហើយសត្វមិនទាន់ស៊ីដោយច្រែនក្តី ។បេ។ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។បេ។ ពួកកិក្ខុជាសត្រូវនាំយកកិក្ខុ (១រូប) មកកាន់សំណាក់តិរច្ឆានឈ្មោលដែលស្លាប់ហើយ សត្វស៊ីហើយដោយច្រែន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច) ហើយញ៉ាំងទ្វារវច្ចមគ្គ ឬទ្វារមុខមគ្គ (របស់តិរច្ឆានឈ្មោលនោះ) ឲ្យចូលទៅដោយអង្គជាត (របស់កិក្ខុនោះ) ។ បើកិក្ខុនោះត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលចូលសឹងទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលបន្តុយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។បេ។ (បើកិក្ខុ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(៤៣) ពួកកិក្ខុជាសត្រូវនាំយកកិក្ខុ (១ រូប) មកកាន់សំណាក់មនុស្សស្រី (ម្នាក់) ហើយញ៉ាំងទ្វារវច្ចមគ្គ ឬទ្វារបស្សាវមគ្គ ឬទ្វារមុខមគ្គ (របស់ស្រីនោះ) ដែលគ្មានស្រោមទ្រនាប់ ឲ្យចូលទៅដោយអង្គជាត (របស់កិក្ខុនោះ) ដែលមានស្រោមទ្រនាប់ក្តី ទ្វារមគ្គរបស់ស្រីដែលមានស្រោមទ្រនាប់ អង្គជាត (របស់កិក្ខុ) ដែលគ្មានស្រោមទ្រនាប់ក្តី ទ្វារមគ្គ (របស់ស្រី) មានស្រោមទ្រនាប់ អង្គជាត (របស់កិក្ខុ) មានស្រោមទ្រនាប់

អសន្តឥត្ថិយា អសន្តាយ ។ សោ ចេ បរិវេសនំ
សាទិយតិ បរិដ្ឋំ សាទិយតិ បិតំ សាទិយតិ ខន្ធវារំ
សាទិយតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។ ន សាទិ-
យតិ អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុប្បច្ចត្ថិកា ភិក្ខុំ មនុស្សិត្ថិយា
ជាការន្តិយា សុត្តាយ មត្តាយ ខុម្មត្តាយ បមត្តាយ
មតាយ អក្ខាយិតាយ មតាយ យេភុយ្យេន អក្ខា-
យិតាយ ។ បេ ។ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។
មតាយ យេភុយ្យេន ខាយិតាយ សន្តិកេ អារោគ្យា
អត្ថជាសេន វច្ចមគ្គំ បស្សាវមគ្គំ មុខំ អភិន្នសីសេន្តិ សន្ត-
តិស្ស អសន្តាយ អសន្តតិស្ស សន្តាយ សន្តតិស្ស
សន្តាយ អសន្តតិស្ស អសន្តាយ ។ សោ ចេ

ក្តី ទ្វារមគ្គ(របស់ស្រី) គ្មានស្រែមទ្រនាប់ អង្គជាត(របស់កិក្ខុ) គ្មានស្រែម ទ្រនាប់ក្តី ។ បើកិក្ខុនោះត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរ នឹងអង្គជាតដែលចូលសឹប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងស្ថិត នៅ(ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ)ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលបន្ទុយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិ ថុលដ្ឋច្ច ។បេ។ (បើកិក្ខុ)មិនត្រេកអរទេក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកកិក្ខុជា សត្រូវនាំយកកិក្ខុ (១ រូប) មកកាន់សំណាក់មនុស្សស្រី (ម្នាក់) ដែលនៅ ភ្ញាក់ដឹងខ្លួនក្តី ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី ដែលស្រវឹងក្តី ដែលឆ្កួតក្តី ដែលក្តៅចស្មារតីក្តី ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិនទាន់ស៊ីក្តី ដែលស្លាប់ ហើយសត្វមិនទាន់ស៊ីដោយច្រើនក្តី ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិថុលដ្ឋច្ច ។ បេ ។ ពួកកិក្ខុជាសត្រូវនាំយកកិក្ខុ (១ រូប) មកកាន់សំណាក់មនុស្សស្រី ដែលស្លាប់ហើយសត្វស៊ីហើយដោយច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច) ហើយញ៉ាំងទ្វារវច្ចមគ្គ ឬទ្វារបស្សាវមគ្គ ឬទ្វារមុខមគ្គ (របស់ស្រី នោះ)ដែលគ្មានស្រែមទ្រនាប់ ឲ្យចូលទៅដោយអង្គជាត(របស់កិក្ខុ)ដែល មានស្រែមទ្រនាប់ក្តី ទ្វារមគ្គ (របស់ស្រី) មានស្រែមទ្រនាប់ អង្គជាត (របស់កិក្ខុ) គ្មានស្រែមទ្រនាប់ក្តី ទ្វារមគ្គ (របស់ស្រី) មានស្រែមទ្រនាប់ អង្គជាត(របស់កិក្ខុ)មានស្រែមទ្រនាប់ក្តី ទ្វារមគ្គ(របស់ស្រី) គ្មានស្រែម ទ្រនាប់ អង្គជាត(របស់កិក្ខុ)គ្មានស្រែមទ្រនាប់ក្តី ។ បើកិក្ខុនោះ ត្រេកអរ

បវេសនំ សាធិយតិ បវិដ្ឋំ សាធិយតិ បិតំ សា-
ធិយតិ ឧទ្ធរណំ សាធិយតិ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស
។ បេ ។ ន សាធិយតិ អនាបត្តិ ។ តិក្ខត្តុំ បដិក្ខិត្តោ
តិក្ខត្តុំ អមនុស្សិត្ថិយា ។ បេ ។ តិរច្ឆានគតិត្ថិយា
មនុស្សឧភតោព្យញ្ជនកស្ស អមនុស្សឧភតោព្យញ្ជន-
កស្ស តិរច្ឆានគតឧភតោព្យញ្ជនកស្ស មនុស្សបណ្ឌ-
កស្ស អមនុស្សបណ្ឌកស្ស តិរច្ឆានគតបណ្ឌកស្ស
មនុស្សបុរិសស្ស អមនុស្សបុរិសស្ស តិរច្ឆានគតបុរិ-
សស្ស សន្តិកេ អាគន្ត្វា អន្តេជាតេន វច្ចមគ្គំ
មុខំ អកិនិស៑ទេន្តិ សន្តស្ស អសន្តស្ស អ-
សន្តស្ស សន្តស្ស សន្តស្ស សន្តស្ស
អសន្តស្ស អសន្តស្ស ។ សោ ចេ បវេសនំ
សាធិយតិ បវិដ្ឋំ សាធិយតិ បិតំ សាធិយតិ
ឧទ្ធរណំ សាធិយតិ អាបត្តិ ថារាជិកស្ស ។ បេ ។

ន្នឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រែកអានឹងអង្គជាតដែលចូលសិប់ទៅ
ហើយក្តី ត្រែកអានឹងអង្គជាតដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ)ក្តី
ត្រែកអានឹងអង្គជាតដែលបន្ទុយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ បេ ។ (បើ
តិក្ខុ) មិនត្រែកអារេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិទ្បើយ ។ ពួកតិក្ខុជាសត្រូវនាំយកតិក្ខុ
(១ រូប) មកកាន់សំណាក់អមនុស្សស្រី ។ បេ ។ តិរច្ឆានញ៉ី មនុស្សមាន
កេទពីរ អមនុស្សមានកេទពីរ តិរច្ឆានមានកេទពីរ មនុស្សខ្ទើយ អមនុស្ស
ខ្ទើយ តិរច្ឆានខ្ទើយ មនុស្សប្រុស អមនុស្សប្រុស តិរច្ឆានឈ្មោល ហើយ
ញ៉ាំងទ្វារច្ចមគ្គ ឬទ្វារមុខមគ្គ (របស់ជនទាំងនោះ) ដែលគ្មានស្រែម
ទ្រនាប់ឲ្យចូលទៅដោយអង្គជាត (របស់តិក្ខុ) ដែលមានស្រែមទ្រនាប់ក្តី
ទ្វារមគ្គ (របស់ជនទាំងនោះ) មានស្រែមទ្រនាប់ អង្គជាត (របស់តិក្ខុ)
គ្មានស្រែមទ្រនាប់ក្តី ទ្វារមគ្គ (របស់ជនទាំងនោះ) មានស្រែមទ្រនាប់
អង្គជាត (របស់តិក្ខុ) មានស្រែមទ្រនាប់ក្តី ទ្វារមគ្គ(របស់ជនទាំងនោះ)គ្មាន
ស្រែមទ្រនាប់ អង្គជាត (របស់តិក្ខុ) គ្មានស្រែមទ្រនាប់ក្តី ។ បើតិក្ខុនោះ
ត្រែកអានឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រែកអានឹងអង្គជាតដែលចូល
សិប់ទៅហើយក្តី ត្រែកអានឹងអង្គជាតដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ)
ក្តី ត្រែកអានឹងអង្គជាតដែលបន្ទុយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ បេ ។

ฯ สาธิยติ อนาปตฺติ ฯ กิกฺขุปฏิญฺญาย กิกฺขุ
สมฺมาทิฏฺฐิกมฺมนฺตสฺส ชานตฺตสฺส สุตฺตสฺส ปตฺตสฺส
ธมฺมตฺตสฺส ปมตฺตสฺส มตสฺส อกฺขายิตสฺส ปตสฺส
เยกฺขุยฺยาย อกฺขายิตสฺส ฯ เป ฯ อาปตฺติ ทาก.
ฆิกสฺส ฯ เป ฯ ปตสฺส เยกฺขุยฺยาย ขายิตสฺส
สงฺฆเภท อาเนตฺวา อกฺขาเตน วคฺคมกฺขิ ปุพฺพ อกิจ.
สมาเนฺน สงฺฆตสฺส อสงฺฆตสฺส อสงฺฆตสฺส สงฺฆ.
ตสฺส สงฺฆตสฺส สงฺฆตสฺส อสงฺฆตสฺส อสงฺฆ.
ตสฺส ฯ สเจ เต ปเวสนฺ สาธิยติ ปาจิตฺติ สาธิ.
ยติ ปิตฺ สาธิยติ ทุกฺกฏสฺ สาธิยติ อาปตฺติ
ปฏิสฺสวสฺส ฯ เป ฯ ฯ สาธิยติ.อนาปตฺติ ฯ

ចារដិកកណ្ឌ សិក្ខាបទទី១ បទភាជនីយ សង្ខែងពីអង្គជាតនឹងទ្វារមគ្គមានស្រែអត្រូតាប់

(បើកិក្ខុ) មិនត្រែកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកកិក្ខុជាសត្រូវនាំយកកិក្ខុ (១រូប) មកកាន់សំណាក់តិរច្ឆានឈ្មោល ដែលនៅភ្ជាក់ដឹងខ្លួនក្តី ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី ដែលស្រវឹងក្តី ដែលឆ្កួតក្តី ដែលក្តៅចស្មាតីក្តី ដែលស្ងប់ហើយសតូមិនទាន់ស៊ីក្តី ដែលស្ងប់ហើយសតូមិនទាន់ស៊ីដោយច្រើនក្តី ។បេ។ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដិក ។បេ។ ពួកកិក្ខុជាសត្រូវនាំយកកិក្ខុ (១រូប) មកកាន់សំណាក់តិរច្ឆានឈ្មោល ដែលស្ងប់ហើយសតូស៊ីហើយដោយច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច) ហើយញុំាងទ្វារវច្ចមគ្គឬទ្វារមុខមគ្គ (របស់តិរច្ឆានឈ្មោល) ដែលគ្មានស្រែមច្រនាប់ ឲ្យចូលទៅដោយអង្គជាត (របស់កិក្ខុ) មានស្រែមច្រនាប់ក្តី ទ្វារមគ្គ (របស់តិរច្ឆានឈ្មោល) មានស្រែមច្រនាប់ អង្គជាត (របស់កិក្ខុ) គ្មានស្រែមច្រនាប់ក្តី ទ្វារមគ្គ (របស់តិរច្ឆានឈ្មោល) មានស្រែមច្រនាប់ អង្គជាត (របស់កិក្ខុ) មានស្រែមច្រនាប់ក្តី ទ្វារមគ្គ (របស់តិរច្ឆានឈ្មោល) គ្មានស្រែមច្រនាប់ អង្គជាត (របស់កិក្ខុ) គ្មានស្រែមច្រនាប់ក្តី ។ បើកិក្ខុនោះត្រែកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រែកអរនឹងអង្គជាតដែលចូលសិប់ទៅហើយក្តី ត្រែកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ) ក្តី ត្រែកអរនឹងអង្គជាតដែលបន្តុយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។បេ។ (បើកិក្ខុ) មិនត្រែកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(๘๘) យថា កតិកម្បច្ចត្ថិកា តិត្តិរតា ฯลฯ ภย-
ប្បច្ចត្ថិកា ចោរប្បច្ចត្ថិកា ដុត្តប្បច្ចត្ថិកា ឧប្បលកច្ច-
ប្បច្ចត្ថិកា តិត្តិវេតព្វា ។

(๘๙) មក្កេន មក្កំ បវេសេតិ អាបត្តិ ថាវជី-
កស្ស ។ មក្កេន អមក្កំ បវេសេតិ អាបត្តិ ថាវ-
ជីកស្ស ។ អមក្កេន មក្កំ បវេសេតិ អាបត្តិ
ថាវជីកស្ស ។ អមក្កេន អមក្កំ បវេសេតិ អាបត្តិ
ថុល្លច្ចយស្ស ។

(๙๐) កតិកំ សុត្តកតិកម្ហិ វិប្បដិបជ្ជតិ
បដិពុទ្ធោ សាធិយតិ ឧភោ ជាសេតព្វា ។
បដិពុទ្ធោ ន សាធិយតិ ទ្វេ សោ ជាសេតព្វោ ។
តិកំ សុត្តសាមណេរម្ហិ វិប្បដិបជ្ជតិ បដិពុទ្ធោ

(៤៤) ពួកកិក្ខុជាសត្រូវដែលបានសំដែងហើយដោយពិស្តារយ៉ាងណា ពួកស្តេចជាសត្រូវក្តី ពួកចោរជាសត្រូវក្តី ពួកអ្នកលេងជាសត្រូវក្តី ពួកសត្រូវអ្នកពុះទ្រូងអារយកបេះដូងក្តី បណ្ឌិតគប្បីពោលឲ្យពិស្តារយ៉ាងនោះដែរចុះ ។

(៤៥) កិក្ខុញ្ញាំងមគ្គឲ្យចូលទៅដោយមគ្គ(១) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុញ្ញាំងអមគ្គឲ្យចូលទៅដោយមគ្គ(២) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុញ្ញាំងមគ្គឲ្យចូលទៅដោយអមគ្គ(៣) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុញ្ញាំងអមគ្គឲ្យចូលទៅដោយអមគ្គ(៤) ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្চ័យ ។

(៤៦) កិក្ខុសេពមេថុនធម្មទំនឹងកិក្ខុផងគ្នាដែលកំពុងដេកលក់ បើកិក្ខុនោះភ្ញាក់ឡើងហើយត្រេកអរដែរ សង្ឃត្រូវឲ្យវិនាស (គឺត្រូវផ្សឹកចេញ) តាំងពីរបៃ ។ បើកិក្ខុនោះភ្ញាក់ឡើងហើយមិនត្រេកអរទេ សង្ឃត្រូវឲ្យវិនាសតែកិក្ខុដែលប្រទូស្ត (គឺកិក្ខុអ្នកសេពនោះ) ។ កិក្ខុសេពមេថុនធម្មទំនឹងសាមណេរដែលកំពុងដេកលក់ បើសាមណេរនោះភ្ញាក់ឡើង

---

១ គឺភិក្ខុញ្ញាំងអង្គជាតរបស់ខ្លួនឲ្យចូលទៅតាមទ្វារមគ្គទាំង ៣ ទ្វារមគ្គណាមួយ ។ ២ គឺបញ្ចូលអង្គជាតទៅតាមទ្វារមគ្គ ហើយបន្តុយអង្គជាតចេញតាមមុខដំបៅដែលមានជុំវិញទ្វារមគ្គនោះ ។ ៣ គឺបញ្ចូលអង្គជាតទៅតាមមុខដំបៅ ហើយបន្តុយចេញតាមទ្វារមគ្គវិញ ។ ៤ គឺបញ្ចូលអង្គជាតទៅតាមមុខដំបៅមួយ ហើយបន្តុយចេញតាមបុខដំបៅផ្សេងវិញ ។

สาธิยติ อุภโต สงฺเฆเนว ฯ ปฏิพลา น สาธิยติ ทฺวินฺนมฺปิ สงฺฆานนฺติ เอตฺถ ปน ยสฺมา ทฺวินฺนมฺปิ สงฺฆานนฺติ วุตฺเต สุตฺตสามนฺตา ปริยาปนฺนตฺตา ปฏิพลา สาธิยติ อุภโต สงฺเฆเนว ฯ ปฏิพลา น สาธิยติ ทฺวินฺนมฺปิ สงฺฆานนฺติ ฯ สามนฺตา สุตฺตสามนฺตานิ ปริยาปนฺนตฺตา ปฏิพลา สาธิยติ อุภโต สงฺเฆเนว ฯ ปฏิพลา น สาธิยติ ทฺวินฺนมฺปิ สงฺฆานนฺติ ฯ

[๒๗] อนาปตฺติ อชานนฺตสฺส ทุมฺมตฺตกสฺส ปิตฺตุ- จิตฺตสฺส วิธนนฺตสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

สตฺตภาณวารวณฺณนา นิฏฺฐิตา ฯ

[๒๘] ตตฺรายสฺมนฺตานิ ปุจฺฉามิ กจฺจิ ปริสุทฺธา กจฺจิตฺถ

ហើយត្រែកអរដែរ សង្ឃត្រូវឲ្យវិនាសទាំងពីរបុគ្គល ។ បើសាមណេរនោះ ភ្ញាក់ឡើងហើយមិនត្រែកអរទេ សង្ឃត្រូវឲ្យវិនាសតែកិក្ខុដែលប្រទូស្ត ។ សាមណេរសេពមេថុនធម្មទំាងកិក្ខុដែលកំពុងដេកលក់ បើកិក្ខុនោះភ្ញាក់ឡើងហើយត្រែកអរដែរ សង្ឃត្រូវឲ្យវិនាសទាំងពីរបុគ្គល ។ បើកិក្ខុនោះភ្ញាក់ឡើងហើយមិនត្រែកអរទេ សង្ឃត្រូវឲ្យវិនាសតែសាមណេរដែលប្រទូស្ត ។ សាមណេរសេពមេថុនធម្មទំាងសាមណេរផងគ្នា ដែលកំពុងដេកលក់ បើសាមណេរនោះភ្ញាក់ឡើងហើយត្រែកអរដែរ សង្ឃត្រូវឲ្យវិនាសទាំងពីរបុគ្គល ។ បើសាមណេរនោះភ្ញាក់ឡើងហើយមិនត្រែកអរទេ សង្ឃត្រូវឲ្យវិនាសតែសាមណេរដែលប្រទូស្ត ។

(៤៧) អាបត្តិមិនមាន (ដល់កិក្ខុ ៥ ពួក) គឺ កិក្ខុមិនដឹង ๑ កិក្ខុឆ្កួត ๑ កិក្ខុមានចិត្តរំរើរាយ ๑ កិក្ខុដែលវេទនាគ្របសង្កត់ ๑ អាទិកម្មិកៈ (គឺកិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ) ๑ ។

ឧបៅសំដែងអំពីអង្គជាតទំនងទ្វារមគ្គមានស្រែមទ្រនាប់ ចប់ ។

(៤៨) (មាតិកានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងតាមលំដាប់ហូរហែ ដែលទំនងសំដែងតទៅដូចមានខាងក្រោមនេះគឺ)

រឿងស្វាញី រឿងពួកវជ្ជីបុត្តកកិក្ខុ រឿងកិក្ខុក្លែងកេដាគ្រហស្ថ រឿងកិក្ខុអាក្រាត រឿងពួកកិក្ខុប្រតិបត្តិតាមលទ្ធិតិរ្ថិយ

ธาวิตาปุปฺผสงฺฆา จ ฆฺยาญฺเจมา ปเร ทุเว
มาตา ปิตา ภคินี จ ชายา จ มุทุจิตฺตตา
เอเต ฆรา เลปจินฺตฺยา ธาตุปีตสิตาทโย จ
สุทฺธเจน สมา ปญฺจ ปญฺจ สีวถิกฏฺฐิกา
ชาตี ยกฺขี จ เปตี จ ปณฺฑเกาปมาเต ฉุเป
ภทฺเทยเย อหิ สุตฺตา สาวตฺถิยำ จตุเร ปเร
เวสาลิยา ตโย มลฺลา สุปิโน ภารุกจฺฉเก
สุปญฺญา สทฺธา ภิกฺขุนี สิกฺขมานา สามเณรี จ
เวสิยา ปณฺฑเก ติมฺพรุ อญฺญมญฺญำ วุฬฺหปุตฺติเก
ติเตติ ฯ

(๘๙) เตน เขา ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ มกฺกฏิยา เมถุนำ ธมฺมำ ปฏิเสวิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจำ อโหสิ กถนฺนาม สิกฺขาปทำ ปญฺญตฺตำ

រឿងទារិកា រឿងទប្បលវាណ្ណាកិក្ខុនី រឿងជនផ្សេងគ្នាពីរូប
គឺកិក្ខុក្សាយកេទជាស្រី នឹងកិក្ខុនីក្សាយកេទជាបុរស រឿងមាតា
រឿងធីតា រឿងប្អូនស្រី រឿងប្រពន្ធ រឿងកិក្ខុឆន់ទន់ រឿង
កិក្ខុមានអគ្គិជាតយារ រឿងស្នាមដម្បៅពីរយ៉ាង រឿងរូបគំនូរ
រឿងឈើចំឡាក់ជារូបធីតា រឿងកិក្ខុ ៥ រូបទាំងសុទ្ធរកិក្ខុផង
រឿងកិក្ខុ ៥ រូបនៅក្នុងរៃព្រៃខ្មោច រឿងនាគញី រឿងយក្ខិនី
រឿងស្រីប្រែត រឿងកិក្ខុខ្ជើយ រឿងកិក្ខុកើតរោគស្តឹក រឿង
កិក្ខុចាប់មាតុគ្រាមប្រឆាំងនឹងសេព រឿងកិក្ខុបិទលាក់កង្ខីស្លាត់
វិស្សក្រែងកន្ទិយ រឿងកិក្ខុទាំងឡាយ ៤ រូបឯទៀតក្នុងក្រែង
សាវត្ថី រឿងអ្នកចំចាប់ ៣ នាក់ក្នុងក្រែងវេសាលី រឿង
ភារុកច្ឆកកិក្ខុយល់សុបិននិមិត្ត រឿងនាងសុបញ្ញា រឿងនាង
សញ្ញា រឿងកិក្ខុនី រឿងសិក្ខមានា រឿងសាមណេរី រឿង
ស្រីផ្កាមាស រឿងមនុស្សខ្ជើយ រឿងគ្រហស្ថ រឿងកិក្ខុ
សេពគ្នានឹងគ្នា រឿងកិក្ខុបួសឯចាស់ រឿងសត្វម្រឹគ ។

(៤៩) សម័យនោះឯង កិក្ខុ ១ រូបបានសេពមេថុនធម្មនឹងស្រីញី ។
កិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យថា សិក្ខាបទព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្ត

ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ ។ អាយតិំ ទ្វេ ភិក្ខូ អាបត្តិំ អាបជ្ជាមិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អាយតិំ តយោ ភិក្ខូ អាបត្តិំ អាបជ្ជាមិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អាយតិំ ពហូ ភិក្ខូ អាបត្តិំ អាបជ្ជាមិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អាយតិំ សង្ឃោ អាបត្តិំ អាបជ្ជតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អាយតិំ ទ្វេ ភិក្ខូ អាបត្តិំ អាបជ្ជាមិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អាយតិំ តយោ ភិក្ខូ អាបត្តិំ អាបជ្ជាមិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អាយតិំ ពហូ ភិក្ខូ អាបត្តិំ អាបជ្ជាមិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អាយតិំ សង្ឃោ អាបត្តិំ អាបជ្ជតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។

(៥០) តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា វេសាលិកា វជ្ជិបុត្តកា ភិក្ខូ សិក្ខំ អប្បច្ចក្ខាយ ទុព្ពល្យំ អនាវិកត្វា មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវិំសុ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ភគវតា សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ កិំ នុ ខោ មយំ ចាតុទ្ទសិកំ អាបត្តិំ អាបជ្ជាមិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អាយតិំ តុម្ហេ ភិក្ខវេ អាបជ្ជថ ចាតុទ្ទសិកន្តិ ។

(៥១) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ឯវំ មេ អនាបត្តិ ភាវិស្សតីតិ តិលាលេឡុនេ មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវិ ។ ឆស្សុ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិំ ត្វំ ភិក្ខុ អារញ្ញេ ចាតុទ្ទសិកន្តិ ។

(៥២) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ឯវំ មេ អនាបត្តិ ភាវិស្សតីតិ ជតុំ ហុត្វា មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវិ ។

แล้ว อย่าเพิ่งลาเราได้ ครั้นเราอาบัติแล้วจึงลา ๆ ภิกษุนั้นกล่าวคำนี้กะภิกษุนั้นว่า ท่านจงรู้เวลาเถิด ๆ ภิกษุนั้นกล่าวว่า ดูกรท่านผู้มีอายุ ขอท่านจงรอให้ผมอาบัติก่อน ๆ ภิกษุนั้นกล่าวว่า ดูกรท่านผู้มีอายุ ขอ

ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อาปตฺตึ ตฺวํ ภิกฺขุ อาปชฺโช ตาทิกนฺติ ฯ

(๕๓) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ ฌายี เม อนาปตฺติ ภาวิตตฺตสฺส กุสจีรํ ธาเรตฺวา ฯ เป ฯ ภิกฺขาจีรํ ธาเรตฺวา ฉลภิจีรํ ธาเรตฺวา โกเสยฺยกมฺพลึ ธาเรตฺวา ปลฺลกมฺพลึ ธาเรตฺวา อุณฺหกปกฺขึ ธาเรตฺวา อชินกฺขิปึ ธาเรตฺวา เมฑฺฒรณฺ ธมฺมึ ปฏิเสวิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อาปตฺตึ ตฺวํ ภิกฺขุ อาปชฺโช ตาทิกนฺติ ฯ

(๕๔) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ปิณฺฑาจาริโก ภิกฺขุ ปิปฺผเก ฐิเต ฐาริกํ ปสฺสิตฺวา สารตฺโต อฏฺฐิฏฺฐิ อฏฺฐิมิญฺชาตึ ปเวเสสิ ฯ สา กาลมกาสิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ตาทิกสฺส อาปตฺติ สงฺฆาทิเสสสฺสาติ ฯ

ត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយដកហើយ ។

(៥៣) សម័យនោះឯង កិក្ខុ ១ រូប ស្ទៀកស្បូវត្រង ។បេ។ ស្ទៀកសម្ពត់សម្បកឈើ ស្ទៀកសម្ពត់ដែលត្បាញជារូបផ្លែឈើ ស្ទៀកសម្ពត់ដែលត្បាញដោយសក់ ស្ទៀកសម្ពត់ដែលត្បាញដោយពេមកន្ទុយសត្វ ស្ទៀកសម្ពត់ដែលត្បាញដោយស្លាបមៀម ស្ទៀកស្បែកខ្លាដែលនៅមានទាំងពេមទាំងក្រចក ហើយសេពមេថុនធម្ម ដោយគិតថា កាលបើអញធ្វើយ៉ាងនេះ អញនឹងមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយដកហើយ ។

(៥៤) សម័យនោះឯង កិក្ខុ ១ រូបជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត បានឃើញនាងភិក្ខុនីម្នាក់ដេកនៅលើតាំង ក៏មានចិត្តត្រេកអរហើយយកមេដើង (ខ្លួន) ទៅរុកបញ្ចូលចំអង្គជាតនាងភិក្ខុនីនោះ ។ នាងក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។បេ។ ព្រះសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

[๕๕] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร มาณวโก อุปฺปลวณฺณาย กิกฺขนิยา ปฏิพทฺธจิตฺโต โหติ ฯ อถ โข โส มาณวโก อุปฺปลวณฺณาย กิกฺขนิยา ตาทิเส ปิณฺฑาย ปวิฏฺฐาย กุฏิกาทิ ปวิสิตฺวา ฉิทฺทโต โอโลเกติ ฯ อุปฺปลวณฺณา กิกฺขนี ปฏิพทฺธจิตฺตญฺจ ปน ตาทิเส ปิณฺฑาย จรเณ ปกฺกามิ ตสฺมา กุฏิกาทิ ปวิสิตฺวา มญฺจเก นิสีทิ ฯ อถ โข โส มาณวโก อุปฺปลวณฺณาย กิกฺขนิยา อุกฺกาสิตฺวา ขิฑฺฑาสิ ฯ อุปฺปลวณฺณา กิกฺขนี กิกฺขนิโย ปสฺสิตุกามา อาคจฺฉิ ฯ กิกฺขนิโย อุปฺปลวณฺณาย กิกฺขนิยา ปสฺสิตุกามา อาคจฺฉึสุ ฯ กิกฺขู ภควโต ปสฺสิตุกามา อาคจฺฉึสุ ฯ อญฺญตรมฺปิ กิกฺขุ อสาธิยฺยนฺติยาติ ฯ

[๕๖] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรสฺส กิกฺขุโน สตฺตาหกิจฺจานิ กรณียานิ โหนฺติ ฯ ภควโต ปสฺสิตุกามา อาคจฺฉึสุ ฯ อนุชานามิ กิกฺขุ ตีณิ วสฺสานิ กิกฺขนิโย ปฏิมฺเมตุ

(๙๕) សម័យនោះឯង មាណពម្នាក់មានសេចក្តីប្រតិព័ទ្ធចាប់ចិត្ត នឹងឧប្បលវណ្ណាភិក្ខុនី ។ កាលដែលឧប្បលវណ្ណាភិក្ខុនីចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងស្រុក មាណពនោះក៏ចូលទៅពួននៅកន្លែងកុដិតូចចាំ ។ លុះដល់ឧប្បលវណ្ណាភិក្ខុនីត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាតវិញ ឆាន់រួចហើយ កំណាន់ជើងហើយចូលទៅកន្លែងកុដិ អង្គុយនៅលើគ្រែ ។ ខណៈនោះ មាណពនោះក៏ស៊ុះមកសង្កត់ឧប្បលវណ្ណាភិក្ខុនី ហើយប្រទូស្ត ។ ឧប្បលវណ្ណាភិក្ខុនីក៏ប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់ពួកភិក្ខុនីផងគ្នា ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយក៏ប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏នាំសេចក្តីនុ៎ះទៅក្រាបបង្គំទូលចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧប្បលវណ្ណាមិនត្រូវអាបត្តិទេ ព្រោះមិនមានសេចក្តីត្រេកត្រអាលឡើយ ។

(๙๖) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូប ក្លាយភេទខ្លួនប្រែទៅជាស្រី ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវឧបជ្ឈាយ៍នោះដដែល នឹងឧបសម្បទានោះដដែល នឹងវស្សាទាំងនោះ(๑)

---

๑ តំទ្រង់អនុញ្ញាតមិនបាច់ឲ្យសូមឧបជ្ឈាយ៍ នឹងឧបសម្បទាជាថ្មីទៀត វស្សាក៏មិនបាច់ឲ្យរាប់ជាថ្មីត្រូវរាប់តាំងពីឧបសម្បទាដើមទុនោះមកដដែល ។

ยา อาปตฺติโย กิญฺจิทนฺ กิญฺจิเทว สาธารณา
ตา อาปตฺติโย กิญฺจิเทว สงฺเฆ วุฏฺฐาตุ ยา
อาปตฺติโย กิญฺจิทนฺ กิญฺจิเทว อสาธารณา ตาหิ
อาปตฺติหิ อนาปตฺติ ฯ เตน โข ปน สม-
เยน อญฺญตโร ภิกฺขุ ปุริสลิงฺคํ ทาตุกาโม
โหติ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ อนุ-
ชานามิ ภิกฺขเว ตีณิ ปุริสลิงฺคานิ ขุทฺทกานิ
ตานิ วิสภาคานิ ภิกฺขูหิ สงฺฆมิตฺตุ ยา อาปตฺติโย
กิญฺจิทนฺ ภิกฺขูหิ สาธารณา ตา อาปตฺติโย
กิญฺจิเทว สงฺเฆ วุฏฺฐาตุ ยา อาปตฺติโย กิญฺจิทนฺ
กิญฺจิเทว อสาธารณา ตาหิ อาปตฺติหิ อนาปตฺติ ฯ

(๕๗) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ
ปณฺฑโก โหติ อนาปตฺติ ภิกฺขเว ปณฺฑกสฺส
ปพฺพาเชตุ ฯ เป ฯ อุปสมฺปาเทตุ ฯ เป ฯ

នឹងអនុញ្ញាតឲ្យនៅរួមជាមួយនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយ (ម្យ៉ាងទៀត) អាបត្តិណា ជារបស់ភិក្ខុដែលទូទៅដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវអាបត្តិទាំងនោះ ដើម្បីឲ្យភិក្ខុដែលក្លាយភេទជាស្រីនោះនៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនីទាំងឡាយបាន អាបត្តិណា ជារបស់ភិក្ខុដែលមិនទូទៅដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ភិក្ខុនីនោះមិនត្រូវអាបត្តិព្រោះអាបត្តិនោះឡើយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូប ក្លាយភេទខ្លួនទៅជាប្រុស ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវឧបជ្ឈាយ៍នោះដដែល នឹងឧបសម្បទានោះដដែល នឹងវស្សាទាំងនោះ នឹងអនុញ្ញាតឲ្យនៅរួមជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិណា ជារបស់ភិក្ខុនីដែលទូទៅដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវអាបត្តិទាំងនោះ ដើម្បីឲ្យភិក្ខុនីដែលក្លាយភេទខ្លួនជាប្រុសនោះនៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយបាន អាបត្តិណា ជារបស់ភិក្ខុនីដែលមិនទូទៅដល់ភិក្ខុទាំងឡាយទេ (ភិក្ខុនីនេះ) មិនមានអាបត្តិព្រោះអាបត្តិទាំងនោះឡើយ ។

(៥៧) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូប សេពមេថុនធម្មនឹងមាតា (របស់ខ្លួន) ដោយយល់ថា តាលបើអញធ្វើយ៉ាងនេះ អញនឹងមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។បេ។ សេពមេថុនធម្មនឹងធីតា (របស់ខ្លួន) ។បេ។

ภคเวยฺยา เมตฺตญฺจ ฌานฺ ปฏิเสวิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ ภควาเตา ฬตมตฺถํ อาโรเจสิ ฯ อาปตฺตึ ตฺวํ ภิกฺขุ อาปชฺโช ปาฏิกาตฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ ปุราณทุติยิกาย เมตฺตญฺจ ฌานฺ ปฏิเสวิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อาปตฺตึ ตฺวํ ภิกฺขุ อาปชฺโช ปาฏิกาตฺติ ฯ

(๕๘) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ มุทุปิฏฺฐิโก โหติ ฯ โส อนภิรติยา ปีฬิโต อตฺตโน องฺคชาตํ มุเขน อคฺคหเสิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อาปตฺตึ ตฺวํ ภิกฺขุ อาปชฺโช ปาฏิกาตฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ ลมฺพี โหติ ฯ โส อนภิรติยา ปีฬิโต อตฺตโน องฺคชาตํ อตฺตโน วจฺจมคฺคํ ปเวเสสิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อาปตฺตึ ตฺวํ ภิกฺขุ อาปชฺโช ปาฏิกาตฺติ ฯ

សេតមេថុនធម្មនឹងប្អូនស្រី (បេសុ្ខន) ។ កិកូនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។បេ។ ទើបក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិថ្មាកដិកហើយ ។ សម័យនោះឯង កិកូ ១ រូប សេតមេថុនធម្មនឹងស្រីដែលមាតាបិតាផ្សំផ្គុំឲ្យអំពីមុន ។ កិកូនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិថ្មាកដិកហើយ ។

(៥៨) សម័យនោះឯង កិកូ ១ រូប មានឆ្នងទន់ ។ កិកូនោះមានសេចក្តីអផ្សុកបៀតបៀន ហើយថ្មានយកអង្គជាតខ្ទុនមកបៀមនឹងមាត់ ។ កិកូនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិថ្មាកដិកហើយ ។ សម័យនោះឯង កិកូ ១ រូប មានអង្គជាតយារវែង ។ កិកូនោះមានសេចក្តីអផ្សុកបៀតបៀន ក៏ចាប់បំពត់អង្គជាតខ្ទុនបញ្ចូលទៅក្នុងរន្ធមគ្គ (គឺទ្វារធំ) របស់ខ្លួន ។ កិកូនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិថ្មាកដិកហើយ ។

(๕๙) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ มตสรีรํ ปสฺสติ ฯ ตสฺมึ จ สรีเร อฏฺฐิกสญฺญา วณฺโณ โหติ ฯ โส ฆรํ เม อคมาสิ ภริยาย ปาเวเสสฺสามิ วณฺณ นิมิตฺตนฺติ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจ อโหสิ ฯ เป ฯ อาปตฺติ ตุมฺเห ภิกฺขู อาปชฺชถ ปาจิตฺติยนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ มตสรีรํ ปสฺสติ ฯ ตสฺมึ จ สรีเร อฏฺฐิกสญฺญา วณฺโณ โหติ ฯ โส ฆรํ เม อคมาสิ ภริยาย ปาเวเสสฺสามิ วณฺณ นิมิตฺตนฺติ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจ อโหสิ ฯ เป ฯ อาปตฺติ ตุมฺเห ภิกฺขู อาปชฺชถ ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

(๖๐) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ สารตฺโต โหติ วิปฺปฏิสารี นิมิตฺตนฺติ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจ อโหสิ ฯ เป ฯ อาปตฺติ ตุมฺเห ภิกฺขู อาปชฺชถ ปาจิตฺติยนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ สารตฺโต กายวิปฺปฏิสารี นิมิตฺตนฺติ ฯ

(๔๙) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ๑ រូបឃើញសរីរមនុស្សស្ងប់ ។ ឯសរីរនោះ មានដម្បៅដុំវិញអង្គជាត ។ ភិក្ខុនោះបានបញ្ចូលអង្គជាត (๒ ដួង) ទៅកន្លងអង្គជាត (សរីរនោះ) ហើយបន្ទុយអង្គជាតចេញមកវិញតាមដម្បៅ ដោយគិតថា កាលបើអញធ្វើយ៉ាងនេះ អញនឹងមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិជាពាចដិកហើយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ๑ រូបឃើញសរីរមនុស្សស្ងប់ ។ ឯសរីរនោះមានដម្បៅដុំវិញអង្គជាត ។ ភិក្ខុនោះបានបញ្ចូលអង្គជាត (๒ ដួង) ទៅកន្លងដម្បៅ ហើយបន្ទុយចេញមកវិញតាមអង្គជាត ដោយគិតថា កាលបើអញធ្វើយ៉ាងនេះ អញនឹងមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិជាពាចដិកហើយ ។

(๕๐) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ๑ រូបមានដម្រែក ហើយយកអង្គជាត (๒ ដួង) ទៅញាល់នឹងនិមិត្តរបស់រូបគំនូរ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិជាពាចដិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្កដ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ๑ រូបមានដម្រែក ហើយយកអង្គជាត (๒ ដួង) ទៅញាល់នឹងនិមិត្តរបស់រូបតុក្កតាស្រីដែលធ្វើដោយឈើ ។

តស្ស ភុញ្ជិតុំ អហោសិ ។ បេ ។ អជាបត្តំ ភិក្ខុ ចារាដិកស្ស អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

(៦១) តេន ខោ បន សមយេន សុទ្ធកេ ជាម ភិក្ខុ រាជគហេ បព្ភជិតោ រជិកាយ គច្ឆតិ ។ អញ្ញតរា ឥត្ថី តំ បស្សិត្វា ឯតទវោច[1] មុហុត្តំ ភន្តេ អាគមេហិ វុដ្ឋិស្សាមីតិ ។ សា វុដ្ឋិំ អន្តរាសកំ ទុក្ខិបិត្វា មុខេន អង្គជាតំ អក្កហោសិ ។ តស្ស ភុញ្ជិតុំ អហោសិ ។ បេ ។ សាធិយិ តុំ ភិក្ខូតិ ។ ជាហំ ភគវា សាធិយិន្តិ ។ អជាបត្តិ ភិក្ខុ អសាធិយន្តស្សាតិ ។

(៦២) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរា ឥត្ថី ភិក្ខុំ បស្សិត្វា ឯតទវោច ឯហិ ភន្តេ មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវាតិ ។ អលំ ភគិនិ នេតំ ភគ្គតីតិ ។ ឯហិ ភន្តេ អហំ ភាយមិស្សាមិ តុំ មា ភាយមិ ឯវន្តេ អជាបត្តិ ភវិស្សតីតិ ។ សោ ភិក្ខុ តថា អភាសិ ។

---

๑ ត័ បស្សិត្វា ឯតទវោចាតិ ឧភោបិយមវម្មយោត្តកេសុ ន ទិស្សតិ ។

កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិជាពាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្កដ ។

(๖๑) សម័យនោះឯង កិក្ខុ ๑ រូប ឈ្មោះសុន្ទរៈ ចេញពីក្រុងភគ្គីទៅបួស ហើយដើរទៅតាមផ្លូវ ។ មានស្ត្រីម្នាក់ បានឃើញកិក្ខុនោះ ហើយក៏និយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់បង្អង់ ๑ រំពេចសិន ខ្ញុំព្រះករុណានឹងថ្វាយបង្គំ ។ ស្ត្រីនោះកាលដែលថ្វាយបង្គំ ក៏សើយស្បង់ឡើង ហើយយកមាត់ទៅប៉ះអង្គជាត (របស់កិក្ខុនោះ) ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុ អ្នកឯងត្រេកអរដែរឬទេ ។ កិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនត្រេកអរទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិទេ ព្រោះមិនត្រេកអរ ។

(๖๒) សម័យនោះឯង មានស្ត្រីម្នាក់ បានឃើញកិក្ខុ ๑ រូបហើយនិយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមនិមន្តលោកម្ចាស់មកសេពមេថុនឯនេះ ។ កិក្ខុនោះនិយាយថា កុំនាង ការសេពមេថុនធម្មនេះមិនគួរទេ ។ ស្ត្រីនោះអង្វរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់និមន្តមក (កុំប្រកែក) ខ្ញុំព្រះករុណានឹងព្យាយាម លោកម្ចាស់មិនចាំបាច់ព្យាយាមទេ (នៅតែស្រឡាំងហើយ) សេពយ៉ាងនេះ លោកម្ចាស់មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ កិក្ខុនោះក៏បានធ្វើតាមពាក្យស្ត្រីនោះ ។

ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อาปตฺติ ภิกฺขุ
กิกฺขา อาปชฺชา ตาวเทกฺขณิ ฯ เตน โข ปน
สมเยน อญฺญตร ภิกฺขุ กิกฺขา ปสฺสิตฺวา ฯต-
ทเหว ฯหา กเณฺณ เขฬุฬิ ฉฺฉิ ปติเสวิตา ฯ
อลิ กกิณิ เนตา กปฺปติตา ฯ ฯหา กเณฺณ ภิกฺขู
ภายมาหา อหิ ฉ ภายมิสฺสนฺติ ฯาเณฺณ อนาปตฺติ
ภิสฺสติตา ฯ โส กิกฺขา ตถา อกาสิ ฯ ตสฺส
กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อาปตฺติ ภิกฺขุ กิกฺขา อา-
ปชฺชา ตาวเทกฺขณิ ฯ เตน โข ปน สม-
เยน อญฺญตร ภิกฺขุ กิกฺขา ปสฺสิตฺวา ฯตนทเหว
ฯหา กเณฺณ เขฬุฬิ ฉฺฉิ ปติเสวิตา ฯ อลิ
กกิณิ เนตา กปฺปติตา ฯ ฯหา กเณฺณ อฏฺฐนฺนิ
ยเณฺณตฺวา ฅหา เมาเขหา ฯ เป ฯ ฅหา ยเณฺณตฺวา
อฏฺฐนฺนิ เมาเขหา ฯาเณฺณ อนาปตฺติ ภิสฺสติตา ฯ

កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ៍ហើយ ។ សម័យនោះឯង មានស្ត្រីម្នាក់មានឈ្មោះមិនប្រាកដ ឃើញភិក្ខុ ១ រូប ហើយនិយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមនិមន្តលោកមកសេពមេថុនធម្ម (នឹងខ្ញុំសិន) ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា កុំនាង អំពើនេះមិនគួរទេ ។ ស្ត្រីនោះក៏និយាយអង្វរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមនិមន្តមក សូមលោកម្ចាស់ព្យាយាមចុះ ខ្ញុំព្រះគុណាមិនព្យាយាមទេ ធ្វើយ៉ាងនេះ លោកម្ចាស់មិនត្រូវអាបត្តិទេឬ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើតាមពាក្យស្ត្រីនោះទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ៍ហើយ ។ សម័យនោះឯង មានស្ត្រីម្នាក់ បានឃើញភិក្ខុ ១ រូប ក៏និយាយបបួលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមនិមន្តមកសេពមេថុនធម្ម (នឹងខ្ញុំព្រះគុណាឯនេះ) ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា កុំប្អូនស្រី អំពើនេះមិនគួរទេ ។ ស្ត្រីនោះក៏ពន្យល់ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមកងអង្គជាតខ្ញុំ រួចបញ្ចេញអសុចិទៅខាងក្រៅអង្គជាតវិញ ។ បេ ។ ព្យាយាមខាងក្រៅអង្គជាត ហើយបញ្ចេញអសុចិទៅខាងកងអង្គជាតវិញ ធ្វើយ៉ាងនេះ

សោ កិក្ខុ តថា អកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិំ តំ កិក្ខុ អាបជ្ជោ ចារភិកន្តិ ។

(๖๓) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ កិក្ខុ សីវថិកំ គន្ត្វា អក្ខាយិតំ(๑) សរីរំ បស្សិត្វា តស្មិំ មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិំ តំ កិក្ខុ អាបជ្ជោ ចារភិកន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ កិក្ខុ សីវថិកំ គន្ត្វា យេភុយ្យេន អក្ខាយិតំ សរីរំ បស្សិត្វា តស្មិំ មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិំ តំ កិក្ខុ អាបជ្ជោ ចារភិកន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ កិក្ខុ សីវថិកំ គន្ត្វា យេភុយ្យេន ខាយិតំ(๒) សរីរំ បស្សិត្វា តស្មិំ មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិំ កិក្ខុ ចារភិកស្ស អាបត្តិ ជុល្លច្ចយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ កិក្ខុ សីវថិកំ គន្ត្វា ឆិន្នសីសំ បស្សិត្វា

---

๑ ម. អក្ខុយិតំ ។ ๒ ម. ខុយិតំ ។

លោកម្ចាស់មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ កិកុនោះក៏ធ្វើតាមពាក្យស្រីនោះ ទៅ ។ កិកុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាចិតហើយ ។

(๖๓) សម័យនោះឯង មានកិកុ១រូប ចូលទៅកាន់ត្រៃភ្នោចឃើញសរីរៈភ្នោចដែលសត្វមិនទាន់ស៊ី ហើយសេពមេថុនធម្មនឹងសរីរៈភ្នោចនោះ។ កិកុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាចិតហើយ ។ សម័យនោះឯង មានកិកុ១រូបចូលទៅកាន់ត្រៃភ្នោច ឃើញសរីរៈភ្នោចដែលសត្វមិនទាន់ស៊ីច្រើនអន្ទើប៉ុន្មានហើយសេពមេថុនធម្មនឹងសរីរៈភ្នោចនោះ ។ កិកុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាចិតហើយ ។ សម័យនោះឯង កិកុ១រូបចូលទៅកាន់ត្រៃភ្នោច ឃើញសរីរៈភ្នោចដែលសត្វស៊ីច្រើនអន្ទើ ហើយសេពមេថុនធម្មនឹងសរីរៈភ្នោចនោះ ។ កិកុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបាចិតទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ សម័យនោះឯង មានកិកុ ១ រូបទៅកាន់ត្រៃភ្នោច ឃើញក្បាលភ្នោចដាច់

ภิกฺขเวติ(๑) มุเข ฉุปนฺตุ อนฺตฺชาตา ปเวเสสิ ๆ
ตสฺส กุกฺกุจฺจ์ อโหสิ ๆ เป ๆ อาปตฺติ ตุ์
ภิกฺขุ อาปชฺโช ตาวเทวิกสฺส ๆ เตน โข
ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ สีวถิกาย กฏฺ
ฐนฺตเรน ปสฺสาวุ์ ภิกฺขเวติ มุเข อฺปฉุปนฺตุ
อนฺตฺชาตา ปเวเสสิ ๆ ตสฺส กุกฺกุจฺจ์ อโหสิ
ๆ เป ๆ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ตาวเทวิกสฺส อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺสาติ ๆ เตน โข ปน สมเยน
อญฺญตโร ภิกฺขุ อญฺญาติสฺส ภริยา ปติพนฺธิตฺวา
เปเตติ ๆ สา กาลกตา(๒) สุสาเน ฉฑฺฑิตา(๓) ๆ
อฏฺฐิกานิ วิปฺปกิณฺณานิ เหนฺติ ๆ อถ โข สา
ภิกฺขุ สีวถิกา กฏฺฐ อฏฺฐิกานิ สงฺกฑฺฒิตฺวา ติมิตฺเต
อนฺตฺชาตา ปติฐาเปสิ ๆ ตสฺส กุกฺกุจฺจ์ อโหสิ
ๆ เป ๆ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ตาวเทวิกสฺส อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺสาติ ๆ

---

๑ ฉ. ม. ภิกฺขเวติ ๆ ๒ ฉ. ม. ฦ. กาลงฺกตา ๆ ๓ ฉ. ม. ฉฑฺฑิตา ๆ

កំបញ្ចែកអង្គជាត (ខ្លួន) ឲ្យចូលទៅកន្លែងមាត់ដែលបើកហា ឲ្យប៉ះគ្នាជិត (កន្លែងមាត់នោះ) ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិថ្មាកជិតហើយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបចូលទៅកាន់ព្រៃភ្លោច ឃើញក្បាលភ្លោចដាច់ហើយបញ្ចែកអង្គជាត (ខ្លួន) ទៅកន្លែងមាត់ភ្លោចដែលបើកហា មិនឲ្យប៉ះគ្នាជិត (កន្លែងមាត់នោះ) ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិថ្មាកជិតទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្កដ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបមានបិត្តប្រតិព័ទ្ធស្បែកញាំស្រីម្នាក់ ។ ស្រីនោះធ្វើការវិវរទៅហើយ គេនាំភ្លោចយកទៅចោលកន្លែងព្រៃស្មសាន[1] ។ ឆ្កែងាប់ឆ្អាយ (នៃភ្លោចស្រីនោះ) ក៏ខ្ចាត់ខ្ចាយពាត់ពាយ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុនោះទៅកាន់ព្រៃភ្លោចហើយប្រមូលឆ្អឹងងាប់ឆ្អាយយកមកដំរៀប ហើយបញ្ចូលអង្គជាត (ខ្លួន) ទៅកន្លែងនិមិត្ត (នៃពងឆ្អឹងនោះ) ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិថ្មាកជិតទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្កដ ។

---

១ ស្មសាន គឺព្រៃសម្រាប់ចោលខ្មោច ដែលភាសាស្រុកឲ្យអានថា ស្មៈសាន: ដែលអានភ្លាមមកថា សំសាន ។ ភាសាបាលីថា សុសាន ។

(๖๔) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ ฉาตโก มิตฺตานิยา เภสชฺชํ ยาจิ ปฏิเสวิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อาปตฺตึ ตฺวํ ภิกฺขุ อาปชฺโช ตาวาฬิกนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ ยกฺขินิยา เภสชฺชํ ยาจิ ปฏิเสวิ ฯ เป ฯ เปติยา เภสชฺชํ ยาจิ ปฏิเสวิ ฯ เป ฯ ปณฺฑกสฺส เภสชฺชํ ยาจิ ปฏิเสวิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อเหสิ ฯ เป ฯ อาปตฺตึ ตฺวํ ภิกฺขุ อาปชฺโช ตาวาฬิกนฺติ ฯ

(๖๕) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ อุปมาติ[ทุ]ฏฺโฐ โหติ ฯ โส ตาหิ วาทิยมาโน สุณาติ จ ปสฺสติ จ อาปตฺตึ[๑] เป ภาวิสฺสตีติ เภสชฺชํ ยาจิ ปฏิเสวิ ฯ เป ฯ ภควาโต ฯเป ฯ อาเภเชสุ ฯ วาทิยมาโน จ โส ภิกฺขุ เหเยฺยน ปุน- โส น จ วาทิยมาโน อาปตฺติ ตาวาฬิกสฺสาติ ฯ

---

๑ ฉ. ม. ฯเป อาปตฺตึ ฯ

(៦៤) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ទៅសេពមេថុនធម្មនឹងនាគី (នាគញី) ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ហើយ ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុ ១ រូបសេពមេថុនធម្មនឹងយក្ខិនី ។ បេ ។ សេពមេថុនធម្មនឹងស្រីប្រែត ។ បេ ។ សេពមេថុនធម្មនឹងមនុស្សឧភតោព្យញ្ជនក ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ហើយ ។

(៦៥) សម័យនោះ មានភិក្ខុ ១ រូប មានឥន្ទ្រិយសាបសូន្យ (គឺមានភេគស្ត្រីក) ។ ភិក្ខុនោះក៏សេពមេថុនធម្មដោយគិតថា អញ មិនដឹងសេចក្តីសុខទុក្ខ អាបត្តិនឹងមិនមានដល់អញឡើយ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរសសោះសូន្យនោះ ទោះបីដឹង (សេចក្តីសុខទុក្ខ) ក្តី មិនដឹងក្តី ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ហើយ ។

(๖๖) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ สตฺถิยา เขฑฺฑํ ทตฺวา เขฑฺฑาปิตปุพฺโพ โหติ ปจฺฉา ปพฺพชิตาปิ ขุปปิปาสาปิ อโหสิ ๆ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ๆ เป ๆ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปุพฺเพ คิหิสหายกสฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ๆ

(๖๗) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ ภณฺฑเยน[๑] ชานิยาวเณ นิกฺขิปิตพฺพเก ฉิปนฺโต โหติ ๆ ตสฺส อนฺตรฆรคตสฺส ปตฺตจีวรานิ เปตานิ ๆ อญฺญตรา ภิกฺขุนี ปสฺสิตฺวา อนฺตรฆรคตา อกิจฺฉลทฺธา ยาวทตฺถํ ภุตฺวา ปตฺตมาเทติ ๆ ภิกฺขุ กิลิฏฺฐํ ปสฺสิตฺวา ภุตฺตาวเตา ฌตฺตมตฺตํ อาโรเจสิ[๒] ๆ ปญฺหิ ภิกฺขเว อาคาเรหิ อนฺตรฆรคตา กมฺมนิยนฺติ[๓] โหติ ภเตน วา ขชฺชเกน วา ปสฺสาวเน วา ภเตน ขุทฺทาลนฺติยา ณาตกทนฺเตน วา เมหิ โข ภิกฺขเว ปญฺหิ อาคาเรหิ อนฺตรฆรคตา กมฺมนิยนฺติ โหติ

---

๑ ม. ภณฺฑิยเนตเร ๆ ๒ อยมตฺโถ ฉเกนิยมหาสุมาตฺเถเรสุ ปหุวิจนสเรน ทเกา ๆ ๓ ฉ. กมฺมณิยนฺติ ๆ

(៦៦) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប គិតថាអញនឹងសេពមេថុនធម្មនឹងស្រី គ្រាន់តែយកដៃទៅចាប់ពាល់ក៏មានសេចក្តីត្អូកត្រហាយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្វាយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិចុកដាក់ទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្កដ ។

(៦៧) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់ទីសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ ក្នុងព្រៃជាតិយាវនដ៏តនគរកេតុំយ ហើយសឹងលក់ទៅ ។ ឯអវយវៈតូចធំរបស់ភិក្ខុនោះ មានខ្យល់បក់មកទះបត្តុក្ក (នាំឲ្យលោកនោះសឹងលក់ស៊ប់) ។ មានស្រីម្នាក់ឃើញហើយក៏អង្គុយសង្កត់ពីលើអង្គជាតធ្លី (សេវនកិច្ច) ស្រេចហើយក៏ចៀសចេញទៅ ។ ភិក្ខុនោះ (ភ្ញាក់ឡើង) ឃើញសេចក្តីសៅហ្មង ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អង្គជាតគួរដល់កម្មដោយអាការ ៥ យ៉ាង គឺ ដោយដម្រែក ១ ដោយអាចមន៍ ១ ដោយទឹកមូត្រ ១ ដោយខ្យល់ ១ ដោយដង្កូវរមាស់ពោះ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អង្គជាតគួរដល់កម្មដោយអាការ ៥ ហ្នឹងនេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

อชฺฌาสยเมตสฺส ภิกฺขุโน อนาคตสฺส ยสฺส ตสฺส ภิกฺขุโนปาเยน อชฺฌาสยสมฺปทนตฺถาย อยมฺหิ สา ภิกฺขุ ภิกฺขุ อนาปตฺติ ภิกฺขุโนติ ฯ

(๖๘) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ สาวตฺถิยา อวิทูเร ติกวิหารเก ฉปณฺณา ปาเตติ ฯ อญฺญตรา เทวตา ปสฺสิตฺวา อนุกมฺปิกา ปสฺสิตฺวา อนุกมฺปิกา เหสุ อหิตกามา ฯ สา ภิกฺขุ ปาวจนสฺส สามิกา ปาวจนสฺส ปิตา ปาวจนสฺส ทายาทา ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน ปาวจนสฺส อโนหาเรสิ ฯ เป ฯ อาปตฺติ ตุมฺเห ภิกฺขุ อาปชฺชถ ปาจิตฺติยนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ สาวตฺถิยา อวิทูเร ติกวิหารเก ฉปณฺณา ปาเตติ ฯ อญฺญตรา อเทวตา ปสฺสิตฺวา ฯ เป ฯ อญฺญตรา ภูตา ปสฺสิตฺวา ฯ เป ฯ อญฺญตรา เสมยหาริกา ปสฺสิตฺวา อนุกมฺปิกา เหสุ อหิตกามา ฯ สา ภิกฺขุ ปาวจนสฺส สามิกา ปาวจนสฺส

អគ្គជាតគួរដល់កម្ម ព្រោះតម្រែករបស់កិកុនោះ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាទីឧកាសឡើយ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ កិកុនោះ ជាអរហន្ត ម្នាលកិកុទាំងឡាយ កិកុនោះ ឥតមានត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។

(៦៨) សម័យនោះឯង មានកិកុ ១ រូបទៅកាន់ទីសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃក្តៅក្នៅព្រៃអន្ធវន ទៀបនគរសាវត្ថីហើយសឹងលក់ទៅ ។ មានស្រីគង្វាលគោម្នាក់ឃើញហើយទៅអង្គុយសង្កត់ពីលើអគ្គជាតកិកុនោះ ។ កិកុនោះកាលអគ្គជាតកំពុងតែចូលទៅក៏ត្រែកអរ ចូលសិប់ទៅហើយក៏ត្រែកអរ ស្តិតនៅខាងក្នុងក៏ត្រែកអរ បន្តុយចេញមកវិញក៏ត្រែកអរ ។ កិកុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអគ្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះឯង មានកិកុ ១ រូបទៅកាន់ទីសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃក្តៅក្នៅព្រៃអន្ធវន ទៀបនគរសាវត្ថីហើយសឹងលក់ទៅ ។ មានស្រីគង្វាលពពែម្នាក់ឃើញកិកុនោះ ។ បេ ។ មានស្រីអ្នករកឧសម្នាក់ឃើញកិកុនោះ ។ បេ ។ មានស្រីអ្នកនាំអាចម៍គោម្នាក់ឃើញកិកុនោះ ក៏ទៅអង្គុយសង្កត់ពីលើអគ្គជាត ។ កិកុនោះកាលដែលអគ្គជាតកំពុងចូលទៅត្រែកអរ ចូលសិប់ទៅហើយត្រែកអរ

ปิตา สาธิยิ ฉนฺทาลา สาธิยิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อาปตฺตึ นุ โข ภิกฺขุ อาปชฺโช ทาภาติกฺขตฺติ ฯ

[๖๙] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ เวสาลิยํ มหาวเน ติกาวิหารเก วิหรติ อภิ. ลิสิตฺวา ยาวเทว กงฺขา สามญฺญา หาสมาปา ปิตา โหติ ฯ สเว ภิกฺขุ ปฏิพุชฺฌิตฺวา ตํ ปตฺตึ ปิตเทเว ภุญฺชิตุ กมฺมญฺญ ฯ อาม มญฺชิตุ[๑] กมฺมญฺญ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ ชานามิ[๒] นุ โข ภิกฺขุ ภิกฺขิตุ ฯ ชานาติ ภิกฺขุ ชานามิตุ ฯ อชานนฺตา ภิกฺขุ อชานนฺตสฺสาตุ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ เวสาลิยํ มหาวเน ติกาวิหารเก วุกฺกาย อ. ปสฺสาย ปิตา โหติ ฯ อญฺญตโร ปตฺตึ ปสฺสิตฺวา อชฺ. ชาเต อภิลิสิตุ ฯ สเว ภิกฺขุ สหสา วุฏฺฐาสิ ฯ

๑ ม. ย. มญฺเช ฯ ๒ ม. ย. สาทิยิ ฯ

ស្ថិតនៅខាងកើតត្រែកអរ បន្ទុយចេញមកវិញត្រែកអរ ។ កិកូនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូ អ្នកត្រូវអាបត្តិជាក់ជាកហើយ ។

(៦៩) សម័យនោះឯង មានកិកូ១រូប ទៅកាន់ទីសម្រាកកងវេលាថ្ងៃកងវៃព្រមហាវន ទៀបនគរវេសាលីហើយសឹងលក់ទៅ ។ មានស្រីម្នាក់បានឃើញ ក៏ទៅអង្គុយសង្កត់ពីលើអង្គជាត លុះធ្វើកិច្ចសម្រេចហើយ ក៏មកឈរសើចដាក់កិកូនោះ ។ កិកូនោះ ភ្ញាក់ឡើងហើយនិយាយទៅនឹងស្រីនោះថា អំពើនេះជាអំពើបស់នាងឬ ។ ស្រីនោះឆ្លើយថា ភុណាលោកម្ចាស់ អំពើនេះជាអំពើបស់ខ្ញុំភុណា ។ កិកូនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលកិកូ អ្នកឯងដឹងដែរឬ ។ កិកូនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនដឹងទេ ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូ អ្នកឯងកាលបើមិនដឹង មិនមានអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះ មានកិកូ១រូបទៅកាន់ទីសម្រាកកងវេលាថ្ងៃកងវៃព្រមហាវន ជិតនគរវេសាលី ហើយសឹងលក់ផ្អែកនឹងដើមឈើ ១ ។ មានស្រីម្នាក់បានឃើញក៏ទៅអង្គុយសង្កត់ពីលើអង្គជាត ។ កិកូនោះក៏ក្រោកឡើងដោយរហ័ស ។

ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯเปฯ สาธิยเม ตุยฺหํ ภิกฺขูติ ฯ ชานนฺตา ภควา สาธิยิตฺถ ฯ อชานนฺตสฺส ภิกฺขุ อสาธิยนฺตสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ เวสาลิยํ มหาวเน ทิวาวิหาร-คโต ปุถุกฺกาย อปสฺสาย ติฏฺฐติ ฯ อญฺญตรา ภิกฺขุนี ปสฺสิตฺวา อนฺตรามเร อภิณฺหสีลา ฯ สา ภิกฺขุ อกฺกมิตฺวา ปวเฏสิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯเปฯ สาธิยเม ตุยฺหํ ภิกฺขูติ ฯ ชานนฺตา ภควา สาธิยิตฺถ ฯ อชานนฺตสฺส ภิกฺขุ อสาธิยนฺตสฺสาติ ฯ

(๗๐) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ เวสาลิยํ มหาวเน กูฏาคารสาลายํ ทิวาวิหารคโต ทฺวารํ ปิทหิตฺวา ติฏฺฐติ ฯ ตสฺส อนฺตรามเร ภตฺตปตฺตทฺวาเร ฐิโต ฯ เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา ภิกฺขุนิโย คนฺตฺวา มาลญฺจ อาชญฺญ อาภรณญฺจ อภิรุหิตฺวา วิหารเปกฺขิกาโย ฯ อถ โข อายสฺมา ภิกฺขุนิโย ตํ ภิกฺขุ ปสฺสิตฺวา อนฺตรามเร อภิณฺหสีลา

កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។បេ។ ព្រះអគ្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុ អ្នកឯងត្រេកអរដែរឬ ។ កិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនត្រេកអរទេ ។ ព្រះដ៏មានបុណ្យទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ អ្នកឯងកាលបើមិនត្រេកអរ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះ មានកិក្ខុ១រូបទៀតនៅទីសម្រាកកង់វេលាថ្ងៃត្រង់ក្នុងព្រៃមហាវន ជិតនគរវេសាលី ហើយសំឡក់ផ្អែកនឹងដើមឈើ១ ។ មានស្ត្រីម្នាក់ឃើញហើយក៏ទៅអង្គុយសង្កត់ពីលើអង្គជាតិ ។ កិក្ខុនោះ ក៏ជាក់ចិត្ត(ឲ្យស្ត្រីនោះ)ខ្ជាតចេញទៅ ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។បេ។ ព្រះអគ្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុ អ្នកត្រេកអរឬទេ ។ កិក្ខុនោះក្រាបទូលវិញថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនត្រេកអរទេ ។ ព្រះអគ្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ អ្នកកាលបើមិនត្រេកអរ មិនមានអាបត្តិទេ ។

(៧០) សម័យនោះ មានកិក្ខុ១រូប ទៅកាន់ទីសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃក្តៅក្នុងកូដាគារសាលា ក្នុងព្រៃមហាវន ជិតនគរវេសាលី បើកទ្វារហើយចូលទៅសឹង ។ អវយវៈតូចធំរបស់កិក្ខុនោះ មានខ្យល់បក់មកទុបត្ថម្ភ(នាំឲ្យសឹងលង់សិប) ។ សម័យនោះ មានស្ត្រីតាំងផ្ទៃពោះច្រើនគ្នាមានប្តីជាដំណើរទៅវត្ត ទើបកាន់ទូវែគ្រឿងក្រអូបខ្លះ ផ្កាកម្រងខ្លះ ដើរទៅកាន់អាស្រម ។ គ្រានោះ ស្ត្រីតាំងអស់នោះបានឃើញកិក្ខុនោះហើយក៏អង្គុយ

ยาวเทวสฺสาปิ ภควา ปุริสสฺส จิตฺตาจารญฺจ วิทิตฺวา ตทนุจฺฉวิกาย มาลาย อาภิเปตฺวา ปจฺฉิมสฺมึ ฯ ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส ปตฺตจีวรมาทาย ปกฺกมิตฺวา ตถารูปาย อาปตฺติยา[๑] ฯ ปญฺหา ภิกฺขเว อาคาเรหิ อนฺตรายิกธมฺมานิยา เหตาย ภาเคน วา ปจฺจนฺเน ปลฺลาเลน วา ฉฑฺเฑตพฺพาย ภาเคน ฉฑฺเฑตพฺพาย เอเตหิ ขฺวาหิ ภิกฺขเว ปญฺหาคาเรหิ อนฺตรายิกธมฺมานิยา เหตาย อฏฺฐานเมตํ ภิกฺขเว อนวกาโส ยํ ตสฺส ภิกฺขุโน ภาเคน อนฺตรายิกธมฺมานิยา อสฺส อาปตฺติ โส ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนาปตฺติ ภิกฺขเว ตสฺส ภิกฺขุโน อนฺตรายิกธมฺมานิยา ปิ ปฏิสลฺลียนฺตสฺส ทฺวารํ สํวริตฺวา ปฏิสลฺลียิตุนฺติ ฯ

[๗๑] เตน ขฺวาหิ ปน สมเยน อญฺญตรา อุปาสิกา ภาริกชฺชกรณียา ภิกฺขุ สุปินนฺเตน ปุกฺขณิยา นหายิตฺวา เอกิสฺสา กายิกาย เวทนาย ปีฬิตา ทุกฺขิตา พาฬฺหคิลานา อหุ ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส ปาทมูเล นิปชฺชิตฺวา อสฺสุมุขี รุทมานา ฯ

---

๑ ตตฺถาปิ ปาเจ ตสฺมึ ปุคฺคเล ปาจิตฺติยสฺเสว ปโยเคน กาเรติ ฯ

សង្កត់ពីលើអង្គជាតធ្លើ (សេវនកិច្ច) ដកឋដល់ហើយស្រែច ទើប
និយាយថា នុហ៎ កិក្ខុនេះ ជាបុរសទុសកៈ ដូច្នេះហើយ លើកឡើង
នូវគ្រឿងក្រអូបទឹងផ្កាកម្រងហើយក៏ដើរចៀសចេញទៅ ។ កិក្ខុនោះ
ឃើញសេចក្តីសៅហ្មងក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អង្គជាតគួរដល់កម្ម
ដោយអាការ៥ ហ៊ានគឺ ដោយដម្រែក ១ ដោយអាចមន៍ ១ ដោយ
ទឹកមូត្រ ១ ដោយខ្យល់ ១ ដោយជង្ហីរមាស់ពោល ១ ម្នាលកិក្ខុ
ទាំងឡាយ អង្គជាតគួរដល់កម្ម ដោយអាការ៥ យ៉ាងនេះឯង ម្នាលកិក្ខុ
ទាំងឡាយ អង្គជាតគួរដល់កម្ម ព្រោះតម្រែករបស់កិក្ខុនោះ មិនមែនជា
ហេតុជាទីតាំង មិនមែនជាទុកាសឡើយ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុនោះ
ជាអរហន្ត ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុនោះមិនមានអាបត្តិឡើយ ម្នាលកិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុ កាលដែលសឹងសម្ងំកងវេលាថ្ងៃ
ត្រូវបិទទ្វារ ហើយសឹមសឹងសម្ងំចុះ ។

(៧១) សម័យនោះ មានកិក្ខុ ១ រូបជាកូនអ្នកស្រែតភាវុកច្ឆកៈ យល់
សប្តិឃើញថា សេតរមេថុនធម្មទឹងនាងបុកណាទុតិយិកា ហើយគិតថា ខ្លួន
អញមិនមែនជាសមណាទេ អញទឹងសឹកទៅវិញ ដូច្នេះហើយដើរទៅកាន់

อตฺตภาวกฺขณา อายสฺมนฺตํ อุทายึ ปสฺสิตฺวา ปสาทนียตฺตา อาภิเจตสิ ฯ อายสฺมา อุทายิ ปาหาหา อนาคตสฺมึ อทฺธาเน สุขินนฺตานิ ฯ

(๗๒) เตน ขฺวาหํ ปน สมเยน ภาคเหา สุปณฺณา นาม อุทาสิกา มุทุปฺปสนฺนา[๑] โหนฺติ ฯ สา ปาวิทฺธิกา โหนฺติ ยา เมตฺตจิตฺตมฺปิ เนสิ สา อกฺกนฺตาปิ เนสีสิ ฯ สา ภิกฺขุ ปสฺสิตฺวา ปสนฺนจิตฺตา ปหิ ภนฺเต เมตฺตจิตฺตมฺปิ ปฏิเสวนฺติ ฯ อลํ ภทนฺเต เนตฺ กปฺปตีติ ฯ ปหิ ภนฺเต ขุทฺทกวิกาย[๒] ยนฺเตหิ ปาเตฺต อนาคตฺเต ภวิสฺสตีติ ฯ สา ภิกฺขุ ตถา อกาสิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจ อโหสิ ฯ เป ฯ อนาคตฺเต ภิกฺขุ ปาฏิกสฺส อาปตฺติ สงฺฆาทิเสสสฺสาติ ฯ เตน ขฺวาหํ ปน สมเยน ภาคเหา สุปณฺณา นาม อุทาสิกา มุทุปฺปสนฺนา โหนฺติ ฯ สา ปาวิทฺธิกา โหนฺติ

---

๑ เยภุยฺเยน ตุทฺปฺปสนฺนาติ ทิสฺสติ ฯ ๒ ม. ขุทฺทกปาเตฺร ฯ

ชนปเทฉนฺนาม ตาวทูรโต ทกฺขิณาปถวาสิกตฺเถรสฺส ปตฺตจีวรมาทาย ปจฺจุคฺคมนกาเล ปฐมตรเมว ปตฺตจีวรปฏิคฺคหณาทีนิ สาทิยนฺโต วิย ปฐมตรเมว ปาสาทา โอรุยฺห

ยา เมตฺตูปสญฺหิตา สา อกุปฺปาปิ เจตีตี ฯ สา กิญฺจิ ปสฺสิตฺวา ฯลฯ ปฏิ กาเล เมตฺตูปสญฺหิตา ปฏิสงฺขาตี ฯ อลํ กลฺยาณี เจตี กปฺปตีตี ฯ ปฏิ กาเล ฌานิยา[๑] ฯลฯ ปฏิ กาเล วิปสฺสนิยา[๒] ฯลฯ ปฏิ กาเล อุปจารูปจิยา ฯลฯ ปฏิ กาเล ตีรณ. ปริญฺญา[๓] ฯลฯ ปฏิ กาเล ปหานูปจิยา ฯลฯ ปฏิ กาเล สนฺตติยา[๔] ฯลฯ ปฏิ กาเล อนุโลมูปจิยา ฯลฯ ปฏิ กาเล มคฺเคน อุปนิสฺสยสมฺปทา เหตุยา ฯลฯ ปฏิ กาเล อนนฺตรูปนิสฺสยสมฺปทา ฯลฯ ปฏิ กาเล อนนฺตรา ฯลฯ ปฏิ กาเล สมนนฺตรา ฯลฯ ปฏิ กาเล อนนฺตรูปนิสฺสยสมฺปทา ฯลฯ ปฏิ กาเล อนนฺตรา ฯลฯ ปฏิ กาเล สมนนฺตรา ฯลฯ ปฏิ กาเล อาเสวนูปนิสฺสยสมฺปทา ฯลฯ ปฏิ กาเล อาเสวนา ฯลฯ ปฏิ กาเล กมฺมูปนิสฺสยสมฺปทา ฯลฯ ปฏิ กาเล สหชาตา ฯลฯ ปฏิ กาเล อญฺญมญฺญา ฯลฯ ปฏิ กาเล นิสฺสยา ฯลฯ ปฏิ กาเล อุปนิสฺสยา ฯลฯ ปฏิ กาเล ปุเรชาตา ฯลฯ ปฏิ กาเล อาเสวนา ฯลฯ ปฏิ กาเล กมฺมา ฯลฯ ปฏิ กาเล วิปากา ฯลฯ ปฏิ กาเล อาหารา ฯลฯ ปฏิ กาเล อินฺทฺริยา ฯลฯ ปฏิ กาเล ฌานา ฯลฯ ปฏิ กาเล มคฺคา ฯลฯ ปฏิ กาเล สมฺปยุตฺตา ฯลฯ ปฏิ กาเล วิปฺปยุตฺตา ฯลฯ ปฏิ กาเล อตฺถิยา ฯลฯ ปฏิ กาเล นตฺถิยา ฯลฯ ปฏิ กาเล วิคตา ฯลฯ ปฏิ กาเล อวิคตา ฯ

---

๑ ฉ. ม. ฌานิยา ฯ ๒ ฉ. ม. ๑๑วิปสฺสนิยา ฯ ๓ ฉ. ม. ตีรณปริญฺญา ฯ ๔ ฉ. ม. เกสวฏฺฏิยา ฯ

ស្រីណាឲ្យនូវមេថុនធម្ម ស្រីនោះឈ្មោះថាឲ្យនូវទានដ៏ប្រសើរ ។ លុះដល់នាងបានឃើញភិក្ខុ ១ រូប ក៏និយាយនិមន្តថា លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកសេពមេថុនធម្មចុះ ។ ភិក្ខុនោះប្រកែកថា កុំប្អូនស្រី ការសេពមេថុនធម្មនោះមិនគួរទេ ។ នាងសុបញ្ញាពោលថា លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ផ្ចិតចុះ ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ផ្តត់ពោះចុះ ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ក្រៀកចុះ ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់កចុះ ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់រន្ធត្រចៀកចុះ ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ផ្នងសក់ចុះ ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ចន្ទោះម្រាមដៃចុះ ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តបកចុះ ខ្ញុំព្រះករុណានឹងព្យាយាមឲ្យចេញទឹកសុក្រៈដោយដៃខ្ញុំ កាលបើដូច្នេះ លោកនឹងមិនមានអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើតាមពាក្យនោះ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្វាយ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិឈ្មោះពាជកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

(๗๓) តេន ខោ បន សមយេន សាវត្ថិយំ សង្ឃោ ជាម ឧបាសិកា មុទុប្បសន្នា ហោតិ ។ សា ឯវំនិដ្ឋិកា ហោតិ យា មេថុនំ ធម្មំ នេតិ សា អក្ខាតំ នេតីតិ ។ សា កិក្ខំ បស្សិត្វា ឯតទវោច ឯហិ ភន្តេ មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវតិ ។ អលំ ភគិនិ នេតំ កប្បតីតិ ។ ឯហិ ភន្តេ ឧបាសិកាយ ឃរដ្ឋេហិ ឯវន្តេ អជាបត្តិំ ភវិស្សតីតិ ។ សោ កិក្ខុ តថា អកាសិ ។ តស្ស ភុក្ខុនិំ អហោសិ ។ បេ ។ អជាបត្តិ កិក្ខុ ចារជិកស្ស អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្សាតិ ។

(๗๔) តេន ខោ បន សមយេន សាវត្ថិយំ សង្ឃោ ជាម ឧបាសិកា មុទុប្បសន្នា ហោតិ ។ សា ឯវំនិដ្ឋិកា ហោតិ យា មេថុនំ ធម្មំ នេតិ សា អក្ខាតំ នេតីតិ ។ សា កិក្ខុំ បស្សិត្វា ឯតទវោច ឯហិ ភន្តេ មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវតិ ។ អលំ ភគិនិ នេតំ កប្បតីតិ ។ ឯហិ ភន្តេ ជាតិយំ

(๗๓) សម័យនោះ ក្នុងក្រុងសាវត្ថី មានឧបាសិកាម្នាក់ឈ្មោះសទ្ធា ជាអ្នកមានសេចក្តីជ្រះថ្លាខ្លាំងណាស់ ។ នាងមានសេចក្តីយល់ឃើញដូច្នេះថា ស្រីណាឲ្យទូរមេថុនធម្ម ស្រីនោះឈ្មោះថាឲ្យទូរទានដ៏ប្រសើរ ។ លុះដល់នាងបានឃើញភិក្ខុ ๑ រូប ក៏និយាយនិមន្តថា លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកសេពមេថុនធម្មចុះ ។ ភិក្ខុនោះប្រកែកថា កុំប្អូនស្រី ការសេពមេថុនធម្មនោះមិនគួរទេ ។ នាងសទ្ធាពោលថា លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ចន្លោះភ្លៅចុះ កាលបើដូច្នេះ លោកនឹងមិនមានអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើតាមពាក្យនោះទៅ ។ ទើបភិក្ខុនោះតើតមានសេចក្តីសង្វាយ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិឆ្ងាយដែរទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

(๗๔) សម័យនោះ ក្នុងក្រុងសាវត្ថី មានឧបាសិកាម្នាក់ឈ្មោះសទ្ធា ជាស្រីមានសេចក្តីជ្រះថ្លាខ្លាំងណាស់ ។ នាងមានសេចក្តីយល់ឃើញដូច្នេះថា ស្រីណាឲ្យទូរមេថុនធម្ម ស្រីនោះឈ្មោះថាឲ្យទូរទានដ៏ប្រសើរ ។ លុះនាងបានឃើញភិក្ខុ ๑ រូប ក៏និយាយនិមន្តថា លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកសេពមេថុនធម្មចុះ ។ ភិក្ខុនោះប្រកែកថា កុំប្អូនស្រី ការសេពមេថុនធម្មនោះមិនគួរទេ ។ នាងសទ្ធាពោលថា លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមក

ยาฬฺหาติ ฯ เปฯ ฝหติ กาเย ผุสนฺติยญฺจ ยาฬฺหาติ ฯ เปฯ ฝหติ กาเย ผุสนฺติยา จ ยาฬฺหาติ ฯ เปฯ ฝหติ กาเย สีตมฺปิ ยาฬฺหาติ ฯ เปฯ ฝหติ กาเย กาฬญฺจิกาเย ยาฬฺหาติ ฯ เปฯ ฝหติ กาเย โกสมฺพิยมฺปิ ยาฬฺหาติ ฯ เปฯ ฝหติ กาเย อฏฺฐิลทฺธิกาย ยาฬฺหาติ ฯ เปฯ ฝหติ กาเย มาสฺเสน ขุปกฺกมิตฺวา โมเจสฺสามิ ฝาเย อนาปตฺติ ภาวสฺสาติ ฯ สเจ ภิกฺขุ ตถา สญฺญี โหติ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ สงฺฆาทิเสสสฺสาติ(๑) ฯ

(๗๔) เตน โข ปน สมเยน เวสาลิยํ ลิจฺฉวิกุมารกา ภิกฺขุ ปเรหิ ภิกฺขูนิยา วิปฺปฏิปาเทสุ ฯ ขุภา สาธิเยสุ ขุภา ชานเส ตฺยา ฯ ขุภา น สาธิเยสุ ขุกิฏฺฐุ อนาปตฺติ ฯ

๑ ยตฺถ ปุริเมสุ ทฺวีสุ วิเสวิสุ ทิสฺสติ ตตฺถ ปเมสุปิ ทฺวีสุ ฯ

ព្យាយាមត្រង់ផ្លូវតចុះ ។បេ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ធ្នត់ពោះចុះ ។បេ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ក្រៀកចុះ ។បេ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់តចុះ ។បេ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់រន្ធត្រចៀកចុះ ។បេ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ផ្ងងសក់ចុះ ។បេ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ចន្ទោះត្រចៀមដៃចុះ ។បេ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកចុះ ខ្ញុំព្រះករុណានឹងព្យាយាមឲ្យចេញទឹកសុក្កៈដោយដៃខ្ញុំ កាលបើដូច្នេះ លោកនឹងមិនមានអាបត្តិឡើយ ។ កិក្ខុនោះក៏ធ្វើតាមពាក្យនោះទៅ ។ ទើបកិក្ខុនោះកើតមានសេចក្តីសង្ស័យ ។បេ។ ម្នាលកិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិច្បាស់ដឹងទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

(៧៩) សម័យនោះ ពួកលិច្ឆវីកុមារកន្ត្រង់ក្រែងវៃសាលីនាំកិក្ខុ ១ រូបទៅហើយ ឲ្យធ្វើមោះមិនគាប់ជាមួយនឹងកិក្ខុនី ។ បើអ្នកចាំងពីរមានសេចក្តីត្រេកអរដូចគ្នា សង្ឃគប្បីឲ្យអ្នកចាំងពីរសឹកចេញ ។ បើអ្នកចាំងពីរឥតមានសេចក្តីត្រេកអរទេ អ្នកចាំងពីរមិនមានអាបត្តិឡើយ ។

เตน โข ปน สมเยน เวสาลิยํ ลิจฺฉวิกุมารกา ภิกฺขุ ทเหตฺวา สิกฺขมานาย วิปฺปฏิชานึสุ ฯ เป ฯ สามเณริยา วิปฺปฏิชานึสุ ฯ อุภโต สาธิยึสุ อุภโต ชานึสุ ฯ อุภโต น สาธิยึสุ อุภินฺนํ อนาปตฺติ ฯ

(๗๖) เตน โข ปน สมเยน เวสาลิยํ ลิจฺฉวิกุมารกา ภิกฺขุ ทเหตฺวา เวสิยา วิปฺปฏิชานึสุ ฯ เป ฯ ปณฺฑเก วิปฺปฏิชานึสุ ฯ เป ฯ ตฺถิตฺถิยา วิปฺปฏิชานึสุ ฯ ภิกฺขุ สาธิยึ ภิกฺขุ ชานึสุ ฯ ภิกฺขุ น สาธิยึ ภิกฺขุสฺส อนาปตฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน เวสาลิยํ ลิจฺฉวิกุมารกา ภิกฺขุ ทเหตฺวา อญฺญมญฺญํ วิปฺปฏิชานึสุ ฯ อุภโต สาธิยึสุ อุภโต ชานึสุ ฯ อุภโต น สาธิยึสุ อุภินฺนํ อนาปตฺติ ฯ

(๗๗) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ปุพฺพณฺหสมยนฺติ ภิกฺขุ ปุราณทุติยิกาย ธมฺมึ กถึ

សម័យនោះ ក្នុងក្រុងវេសាលី ពួកលិច្ឆវីកុមារនាំកិក្ខុ ๑ រូបទៅ ហើយ ឲ្យធ្លើមោះមិនគាប់ជាមួយនឹងសិក្ខមានា ។ បេ ។ ឲ្យធ្លើមោះមិនគាប់ជាមួយនឹងសាមណេរី ។ បើអ្នកទាំងពីរត្រែកអវដូចគ្នាហើយ សង្ឃត្រូវឲ្យអ្នកទាំងពីរសឹកចេញ ។ បើអ្នកទាំងពីរឥតមានសេចក្តីត្រែកអរទេ អ្នកទាំងពីរឥតមានអាបត្តិឡើយ ។

(៧៦) សម័យនោះ ក្នុងក្រុងវេសាលី ពួកលិច្ឆវីកុមារនាំកិក្ខុ ๑ រូបទៅហើយឲ្យធ្លើមោះមិនគាប់ជាមួយនឹងស្រីវេស្យា ។ បេ ។ ឲ្យធ្លើមោះមិនគាប់ជាមួយនឹងមនុស្សខ្ទើយ ។ បេ ។ ឲ្យធ្លើមោះមិនគាប់ជាមួយនឹងស្រីគ្រហស្ថ ។ បើកិក្ខុមានសេចក្តីត្រែកអរ សង្ឃត្រូវឲ្យកិក្ខុ (នោះ) សឹកចេញ ។ បើកិក្ខុឥតមានសេចក្តីត្រែកអរទេ កិក្ខុ (នោះ) ក៏ឥតមានអាបត្តិអ្វីឡើយ ។ សម័យនោះ ក្នុងក្រុងវេសាលី ពួកលិច្ឆវីកុមារនាំកិក្ខុ ๑ រូបទៅ ហើយឲ្យធ្លើមោះមិនគាប់ចំពោះគ្នានឹងគ្នា ។ បើអ្នកទាំងពីរមានសេចក្តីត្រែកអរដូចគ្នា សង្ឃត្រូវឲ្យអ្នកទាំងពីរសឹកចេញ ។ បើអ្នកទាំងពីរឥតមានសេចក្តីត្រែកអរទេ អ្នកទាំងពីរឥតមានអាបត្តិឡើយ ។

(៧៧) សម័យនោះឯង មានកិក្ខុមួយរូប ប្លួសខាងឯចាស់ និមន្តទៅសួរកេរិយាដែលជាគួរស្រករ (របស់ខ្លួន) ពីដើម ។

สา ปมา ภณฺเฑ วิภฺภมาติ อกฺโกเสิ ฯ เสา ภิกฺขุ ปฏิกฺกมณฺเฑ ฐตฺวาเนา ปริโภติ ฯ สา ฐปฺปฏิฺญา อฏฺฐมาเส อติกฺกนฺเต ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจ อโหสิ ฯ ภควาเตา ปฏิมตฺถ อาโรเจสิ ฯ สาธิยิ ภิกฺขุ ภิกฺขู-ติ ฯ ตาปิ ภควา สาธิยิฏฺฐ ฯ อถาปตฺติ ภิกฺขุ อสาธิยฏฺฐสฺสาติ ฯ

(๗๘) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ อรญฺเญ วิหรติ ฯ มิคเปตเกา ตสฺส ปสฺสาวฏฺฐาน อาคฏฺฐา ปสฺสาวๆ ปิวฏฺฐา มุเขน อฏฺฐมาติ อกฺโกเสิ ฯ เสา ภิกฺขุ สาธิยิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจ อโหสิ ฯ ภควาเตา ปฏิมตฺถ อาโรเจสิ ฯ อาปตฺติ ภิกฺขุ ภิกฺขู ติ อาปตฺติ ภิกฺขุ ทาภชิภฏฺฐ ฯ

ปปิมปฺปาภิกฺ ฉิฏฺฐิตฺ ฯ

ឯកវិយោកនិយាយថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន លោកចូរនិមន្តសឹកចេញទៅ
ថាហើយក៏ស្ទុះទៅចាប់ ។ កិក្ខុនោះថយដោះខ្លួន ក៏ដួលផ្ងារទៅក្រោយ ។
ឥវិយោថាស់ក៏ឡើងជិះអង្គុយសង្កត់ពីលើអង្គជាត ។ ទើបកិក្ខុនោះមានសេច-
ក្តីសង្ស័យ ។ ហើយបានក្រាបទូលរឿងនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងបានត្រេកអរដែរឬ ។
កិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានត្រេកអរ
ទេ ។ ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកមិនបានត្រេកអរ មិន
ត្រូវអាបត្តិទេ ។

(៧៨) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបនៅក្នុងវៃ ។ មានកូន
ម្ចីគ ១ ដើរមកកាន់ទីដែលភិក្ខុនោះកំពុងបន្ទោបង់បស្សាវៈ ហើយផឹក
នូវបស្សាវៈ រួចបៀមនូវអង្គជាតភិក្ខុដោយមាត់ ។ កិក្ខុនោះក៏មាន
សេចក្តីត្រេកអរ ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ក៏ក្រាបទូលរឿងនុ៎ះ
ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ
អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិធ្ងាក់ដំកហើយ ។

បឋមញ្ញាតិក ចប់ ។

បារាជិកកណ្ឌោ ទុតិយសិក្ខាបទំ

(៧៩) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា រាជគហេ វិហរតិ តិដ្ឋកុដេ បព្ពតេ ។ តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា សន្និដ្ឋា សន្និបតិតា តិក្ខ ឥសិតិលិបស្ស តិណាកុដិយោ ការិត្វា វស្សំ ឧបគច្ឆិសុ ។ អាយស្មាបិ ឆន្ទិយោ កុម្ភការបុត្តោ តិណាកុដិកំ ការិត្វា វស្សំ ឧបគច្ឆិ ។ អថខោ តេ តិក្ខ វស្សំ វុត្ថា តេមាសច្ចយេន តិណាកុដិយោ ភិន្ទិត្វា តិណាញ្ច កដ្ឋញ្ច បដិសាមេត្វា ជនបទចារិកំ បក្កមិំសុ ។ អាយស្មា បន ឆន្ទិយោ កុម្ភការបុត្តោ តស្មេវ វស្សំ វស្សិ តត្ថ ហេមន្តំ តត្ថ គិម្ហំ ។ អថខោ អាយស្មតោ ឆន្ទិយស្ស កុម្ភការបុត្តស្ស តាមំ បិណ្ឌាយ បវិដ្ឋស្ស តិណាបារិយោ កដ្ឋបារិយោ តិណាកុដិកំ ភិន្ទិត្វា តិណាញ្ច កដ្ឋញ្ច អាទាយ អគមំសុ ។ ទុតិយម្បិ ខោ អាយស្មា ឆន្ទិយោ កុម្ភការបុត្តោ តិណាញ្ច កដ្ឋញ្ច សំកឌ្ឍិត្វា តិណាកុដិកំ អកាសិ ។

បារាជិកកណ្ឌ សិក្ខាបទ ទី ២

(៧៩) សម័យនោះ ព្រះសព្វញ្ញុពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅលើកំពូលភ្នំគិជ្ឈកូដទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ ក៏កាលសម័យនោះ មានកិក្ខុច្រើនរូបជាមិត្តសម្លាញ់ គ្រាន់តែដួចឃើញគ្នាខ្លះ ជាមិត្តសម្លាញ់នៅរបរួមជាមួយគ្នាខ្លះ ធ្វើកុដិប្រក់ដោយស្មៅក្បែរជើងភ្នំឥសិគិលិ ហើយចាំវស្សា (នៅនោះ) ។ មានកិក្ខុ (១ រូប) ឈ្មោះធនិយដ៏មានអាយុជាកូនសូនឆ្នាំង ធ្វើកុដិតូចប្រក់ដោយស្មៅ ហើយចាំវស្សានៅនោះដែរ ។ គ្រានោះ កិក្ខុទាំងនោះ លុះចាំវស្សាគ្រប់ ៣ ខែហើយក៏រុះរើកុដិស្មៅនោះ ហើយរៀបចំទុកជាក់ស្មៅនឹងឈើ (តាមដោយឡែកស្រួលបួល) ហើយចេញទៅកាន់ជនបទចារិក ។ ចំណែកខាងឯធនិយកិក្ខុដ៏មានអាយុ ជាកូនសូនឆ្នាំងក៏នៅតែកន្លងទីនោះអស់វស្សានរដូវ ហើយនៅអស់ហេមន្តរដូវ និងគិម្ហរដូវកន្លងទីនោះ (តទៅទៀត) ។ គ្រានោះ កាលដែលធនិយកិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនសូនឆ្នាំង ចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងស្រុក មានពួកអ្នករកស្មៅនឹងពួកអ្នករកឧស នាំគ្នារុះកុដិប្រក់ដោយស្មៅ (របស់ធនិយកិក្ខុ) ហើយប្រមូលយកស្មៅនឹងឈើទៅអស់ ។ ធនិយកិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនសូនឆ្នាំង ក៏រកស្មៅនឹងឈើមកហើយសង់កុដិប្រក់ដោយស្មៅដាគំរប់ពីដើង ។

ตุเตฺวยมฺปิ ขเ อายสฺมเตา ฉนฺนิยสฺส กมฺมการ-
ปุตฺตสฺส ตาทิ ปิณฺฑาย ปวิฏฺสฺส ตีณิ ยาวกาลิยา
กฏฺหาริยา ตีณิ กุฏิกานิ ภินฺทิตฺวา ตีณิ ฉฑฺเฑตฺวา
อาคาย อคมิสุ ฯ ตเตฺรยมฺปิ ขเ อายสฺมา
ฉนฺนิยเ กมฺมการปุตฺตา ตีณิ ฉฑฺเฑตฺวา สี-
หฬิตฺวา ตีณิ กุฏิกานิ อกาสิ ฯ ตเตฺรยมฺปิ ขเ
อายสฺมเตา ฉนฺนิยสฺส กมฺมการปุตฺตสฺส ตาทิ
ปิณฺฑาย ปวิฏฺสฺส ตีณิ ยาวกาลิยา กฏฺหาริยา
ตีณิ กุฏิกานิ ภินฺทิตฺวา ตีณิ ฉฑฺเฑตฺวา อาคาย
อคมิสุ ฯ อถเขา อายสฺมเตา ฉนฺนิยสฺส
กมฺมการปุตฺตสฺส ฯตฺตนเยเนวิมสิ ยาวตเตฺรยกานิ ขเ
เม ตาทิ ปิณฺฑาย ปวิฏฺสฺส ตีณิ ยาวกาลิ-
ยาหาริยา ตีณิ กุฏิกานิ ภินฺทิตฺวา ตีณิ ฉฑฺเฑตฺวา
อาคาย อคมิสุ อหิ ขเ ปน สุสิกฺขิเตา
อนวเยา สเคา อาจริยเคา กมฺมการเคหฺมิ ปริ-
โยคาตสิปฺปา ยนฺนูนาหิ สาทิ จิกฺขลฺลิ มทฺทิตฺวา
สพฺพมตฺติกามยานิ กุฏิกานิ กเรยฺยนฺติ ฯ อถเขา

កាលធនិយកិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនសុនធ្នាំង ចូលទៅបិណ្ឌបាតកុង[1]ស្រុក ពួកអ្នករកស្មៅនឹងពួកអ្នករកទេស កំរុះកុដិស្មៅហើយដញ្ជួនយកស្មៅនឹងឈើទៅទៀតជាគំរប់ពីរដង ។ ធនិយកិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនសុនធ្នាំង កំរកស្មៅនឹងឈើមកហើយសង់កុដិស្មៅជាគំរប់បីដង ។ កាលធនិយកិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនសុនធ្នាំង ចូលទៅបិណ្ឌបាតកុង[1]ស្រុក ពួកអ្នករកស្មៅនឹងពួកអ្នករកទេស កំរុះកុដិស្មៅហើយដញ្ជួនយកស្មៅនឹងឈើទៅទៀតជាគំរប់បីដង ។ គ្រានោះ ធនិយកិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនសុនធ្នាំងគ្រិះរិះថា កាលអញចូលទៅបិណ្ឌបាតកុង[1]ស្រុក មានពួកអ្នករកស្មៅនឹងពួកអ្នករកទេសមកកុរុះរើកុដិ ហើយយកស្មៅនឹងឈើទៅអស់ ដរាបអស់ភារៈបីដងហើយ ឯខ្លួនអញជាអ្នកសិក្សារៀនសូត្រដោយពេញលេញ ឥតមានខ្វះខាតដោយសិល្បសាស្ត្រណាមួយឡើយ បានចេះជ្រាកដក្នុងសិល្បសាស្ត្រទាំងការងារសុនធ្នាំង ក្នុងសំណាក់គ្រូអាចារ្យរបស់ខ្លួនមកហើយដែរ បើដូច្នោះ មានតែអញត្រូវជាន់ដីដោយខ្លួនឯង ហើយធ្វើកុដិតូច ១ ឲ្យសុទ្ធដោយដីពាំងអស់ ។ លំដាប់នោះ ធនិយកិក្ខុដ៏

อายสฺมา ฉฬภิญฺโญ กุมฺภการปุตฺตา สาธุ ปิณฺฑปาตญฺจ
ปฏิคฺคณฺหาตุ สพฺพมตฺตาหายนาย กุฏิกา กริตฺวา ตตฺถาปิ
กจฺฉปฺปุฏาทีนิ สงฺฆาเฏตฺวา ตตฺถ กุฏิกาย ปติฏฺ ฯ สา
อโหสิ กุฏิกา อกฺขาตา ธนญฺชานิยา ปาสาทิกา
โลหิตกา[๑] เสยฺยถาปิ นฬมาลกา ฯ
เสยฺยถาปิ นาม กีกิลาสกสนฺถา ปวาฬา ตสฺสา
กุฏิกาย สนฺถา อโหสิ ฯ อถ โข ภควา
สพฺพญฺญุตาย ตสฺสา กุฏิกาย ทฺวาร ปาปุณิ ฯ อถ โข ภควา
ทิวาวิหารา นิกฺขมิตฺวา ตสฺสา กุฏิกาย ปุรโต นิสีทิ
ปญฺญตฺเต พุทฺธาสเน ฯ อถ โข ธนญฺชานิยา ปาสาทิกา
โลหิตกา กุฏิกา ภควนฺต เอตทโวจ ฯ ปวิสตุ ภนฺเต
ภควา ปวิสตุ สุคโต ฯ ปวิฏเ ภควติ ปวิฏา ภิกฺขุสงฺฆา
ปวิฏา ปริสา ปวิฏา อุปาสกา ฯ ปวิฏา อุปาสิกา ฯ
ตตฺถ ภควา ปญฺญตฺเต พุทฺธาสเน นิสีทิ ฯ นิสชฺช โข
ภควา ภิกฺขู อามนฺเตสิ ฯ ปริปุณฺณา โข ภิกฺขเว
ธนญฺชานิยา ปาสาทิกา โลหิตกา กุฏิกา ฯ ปริปุณฺณา
ปาสาทิกา โลหิตกา กุฏิกา ฯ ปริปุณฺณา ปาสาทิกา
โลหิตกา กุฏิกา ฯ ยถา ตถาคเตน อรหตา สมฺมาสมฺพุทฺเธน
ปริปุณฺณา ปาสาทิกา โลหิตกา กุฏิกา ฯ ยถา ตถาคเตน
อรหตา สมฺมาสมฺพุทฺเธน ปริปุณฺณา ปาสาทิกา โลหิตกา

មានអាយុជាកូនស្ទនឆ្មាំង ក៏ជាន់ដើរដោយខ្លួនឯងហើយធ្វើកុដិតូចដោយដ៏សុទ្ធតាំងអស់ រួចហើយយកស្មៅ ឬស ទឹងអាចមន៍គោមកដុតកុដិនោះ (ដើម្បីឲ្យឆ្អិន) ។ កុដិនោះមានទ្រង់ទ្រាយល្អ គួរចង់មើល គួរឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មានពណ៌ក្រហម ដូចជាពណ៌នៃសត្វមេក្ងើង ។ កុដិនោះ (កាលបើមានខ្យល់បក់មកត្រូវក៏មានសម្លេងលាន់ឮ) បីដូចជាសម្លេងកណ្តឹង ។ គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ កាលយាងចុះពីភ្នំគិជ្ឈកូដ ជាមួយនឹងភិក្ខុច្រើនរូប ទ្រង់ទតទៅឃើញកុដិនោះមានទ្រង់ទ្រាយល្អ គួរចង់មើល គួរឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មានពណ៌ក្រហម លុះទតហើយទើបត្រាស់ហៅភិក្ខុតាំងឡាយមកហើយមានព្រះបន្ទូលថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ កុដិនោះមានទ្រង់ទ្រាយល្អ គួរចង់មើល គួរឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មានពណ៌ក្រហម ដូចជាពណ៌នៃសត្វមេក្ងើងឬអ្វី ។ ភិក្ខុតាំងឡាយក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគកុង៍គ្រានោះ ។ ព្រះសព្វញ្ញុពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ (ការងារ) របស់មោឃបុរសនោះជាការងារមិនសមគួរ មិនមានទំនង មិនមានបែបផែន មិនមែនជារបស់សមណ

อกปฺปิยํ อกรณียนฺติ กตฺวา ภิกฺขู ตาย ภิกฺขุนิยา สทฺธึ มนฺเตตฺวา สงฺฆมชฺเฌ ญตฺติทุติยกมฺมวาจาย ภิกฺขุนิสงฺฆสฺส อุปสมฺปทาเปกฺขภาวญฺจ ตาย ภิกฺขุนิยา ปฏิญฺญาต

មិនគប្បី មិនគួរធ្វើឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះហេតុដូចម្តេចក៏ចានជាមោឃបុរសនោះជាន់ដីដោយខ្លួនឯង ហើយធ្វើកុដិសុទ្ធដោយដីទាំងអស់ (ដូច្នោះ) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីករុណា សេចក្តីអនុគ្រោះនឹងសេចក្តីមិនបៀតបៀនដល់ពួកសត្វមានជីវិត ទំនងជាមិនមានដល់មោឃបុរសនោះទេដឹង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយទៅទំលាយកុដិនោះចេញ កុំឲ្យបណ្តាជនជាខាងក្រោយបៀតបៀនបំផ្លាញដល់ជាណាជាតិទៀតឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវធ្វើកុដិឲ្យសុទ្ធដោយដីទាំងអស់ទេ បើភិក្ខុណាធ្វើ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុទាំងនោះទទួលពុទ្ធដីកាថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យ៉ាងនេះរួចហើយ កុដិនោះនៅកងណា នាំគ្នាចូលទៅកងនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ព្យាយបំបាក់កុដិនោះទៅ ។ គ្រានោះ ធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនសេដ្ឋី ឆ្នាំង សួរភិក្ខុទាំងនោះថា នែលោកទាំងឡាយ ចុះហេតុអ្វីបានជាលោកនាំគ្នាមកព្យាយបំបាក់កុដិខ្ញុំដូច្នេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់ឲ្យព្យាយបំបាក់ ។ ធនិយភិក្ខុឆ្លើយតបថា អើ លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ បើព្រះដ៏មានព្រះភាគជាធម្មសាមីទ្រង់ត្រាស់ឲ្យព្យាយបំបាក់ និមន្តព្យាយបំបាក់ចុះ ។

[๘๐] อายสฺมาปิ ขฺวสฺส กุมฺภการปุตฺโต ปฏิวิทิตมกาสิ ยาวตติยกมฺปิ โข เม ตาต มา ปิณฺฑาย ปาวิสิ ตีณิ ปาฏิหาริยานิ ทสฺสิตานิ ภวิสฺสนฺติ ตีณิ ปาฏิหาริยานิ ทสฺสิตานิ ภวิสฺสนฺติ อาคาย อกมฺมญฺญา ยาปิ มยา สทฺธมฺมสฺส กุลปุตฺตา ปพฺพชิตา สาปิ ปพฺพชิตา ภิกฺขาปิ อตฺถิ ปิ เม ตาต ปาวิสิ ภิกฺขาหารกา สนฺติ ยนฺนูนาหํ ตาตปาทานญฺเจว ตาตปาทานญฺจ ปตฺตญฺจ จีวรญฺจ ปฏิคฺคเหตฺวา

(៨០) លំដាប់នោះ ធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាកុម្ភការបុត្រ មានសេចក្តីត្រិះរិះថា កាលដែលអញចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងស្រុក មានពួកអ្នកភស្មៅនឹងពួកអ្នកភ្ជួរសមកុរុកុដិដែលប្រក់ដោយស្មៅ ហើយដញ្ជួរយកស្មៅនឹងឈើទៅអស់ ដរាបអស់ពាក្យបីដង កុដិដែលអញធ្វើហើយឲ្យសុទ្ធដោយដីតាំងអស់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ត្រាស់ប្រើឲ្យភិក្ខុវាយបំបាក់ចេញអស់ មានបុរសអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាឈើក្នុងឃ្លាំង(១) ហ្នឹង (១ នាក់) អញក៏ស្គាល់ដែរ បើដូច្នោះមានតែអញត្រូវសុំឈើនឹងអ្នកដែលកាន់កាប់ថែរក្សាឈើក្នុងឃ្លាំងរបស់ស្តេច ហើយធ្វើកុដិដោយឈើវិញ ។ លំដាប់នោះ ធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនសូនឆ្នាំងក៏ចូលទៅរកអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាឈើក្នុងឃ្លាំងរបស់ស្តេច លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយនឹងអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាឈើក្នុងឃ្លាំងរបស់ស្តេចនោះថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ កាលអាត្មាចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងស្រុក មានពួកអ្នកភស្មៅនឹងពួកអ្នកភ្ជួរសមកុរុកុដិដែលប្រក់ដោយស្មៅហើយដញ្ជួរយកស្មៅនឹងឈើទៅអស់ (តែដូច្នេះឯង) អស់ពាក្យបីដងហើយ កុដិដែលអាត្មាធ្វើហើយឲ្យសុទ្ធដោយដីតាំងអស់ នោះ

---

๑ ទីនេះ ប្រែនប្រែថា នាយស្មៀន តែតាមន័យក្នុងអដ្ឋកថា ប្រែថា អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាឈើក្នុងឃ្លាំងឈើរបស់ស្តេច (នាយឃ្លាំងឈើ) ។

ភគវតា ភេសជ្ជបិតា ទេហិ មេ អាវុសោ ជីវកំ ឧទ្ទិស្ស ភិក្ខុសង្ឃំ បរិហរិតុំ ។ ឧត្តិ ភន្តេ តាទិសានំ ជីវកំ យាគុយាបិតំ អយ្យស្ស ទេយ្យំ អត្ថិ ភន្តេ ទេវគមាណជីវកំ[1] ឧភរបច្ចដិសង្ខារតាយ អាបទត្ថាយ និក្កិត្តានំ សេចេ តានំ រាជា ជានេតំ មារាបេថ ភន្តេតំ ។ និដ្ឋានំ អាវុសោ រញ្ញោតំ ។ អថខោ ជីវកោ កុមារភច្ចោ យេន ខោ សមណា សក្យបុត្តិយា ធម្មជីវិនោ សមជីវិនោ ព្រហ្មជីវិនោ សច្ចវាទិនោ សីលវន្តោ កល្យាណធម្មា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ អានន្ទំ ឯតទវោច មារាបេថ ភន្តេតំ[2] ។ អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ ភគវន្តំ ជីវកំ ខណ្ឌាខណ្ឌិកំ ឆេទាបេត្វា សកដេហិ និព្ភាមាបេត្វា ជីវកស្ស អារោចេសិ ។

---

๑ ម. ភ. ទេវគមាជីវកំ ។ ๒ តេសុ វិត្តចោត្តកេសុ វិសទិសតា ហោតិ ។ ឥត្ថ ហិ ឯវំ វិត្តំ អថខោ ជីវកោ កុមារភច្ចោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ ជីវកោ កុមារភច្ចោ ភគវន្តំ ឯតទវោច ទិដ្ឋំ នុ ខោ ភន្តេ ភគវតា ទិដ្ឋំ ។ អថខោ ជីវកោ កុមារភច្ចោ អាយស្មន្តំ អានន្ទំ ឯតទវោច មារាបេថ ភន្តេតិ ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ប្រើឲ្យកិក្ខុវាយបំបាក់បំបែកចេញអស់ នែ
អ្នកដ៏មានអាយុ ចូរអ្នកប្រគេនឈើមកអាត្មា ។ ចង់ធ្វើកុដិឈើ ។ អ្នកកាន់
កាប់ថែរក្សាឈើកងឃ្លាំងរបស់ស្តេចឆ្លើយថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ឈើ
ដែលខ្ញុំកុណាល្មមគួរសមនឹងប្រគេនលោកម្ចាស់នោះគ្មានទេ មានតែ
ឈើព្រះពាជទ្រព្យ សម្រាប់ជួសជុលព្រះនគរ ដែលខុតប្រយោជន៍ការ
ពារអន្តរាយលោកម្ចាស់ បើព្រះពាជាទ្រង់ត្រាស់ឲ្យប្រគេន (មានអ្វី)
លោកម្ចាស់ឲ្យគេមកនាំយកទៅចុះ ។ ឆនិយកិក្ខុឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ
ស្តេចប្រគេនហើយតើ ។ លំដាប់នោះ អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាឈើកងឃ្លាំង
របស់ស្តេចគិតថា សមណាទាំងនេះជាសក្យបុត្ត ជាអ្នកប្រព្រឹត្តន្ទូវធម៌ មាន
សេចក្តីប្រព្រឹត្តិស្មើដាប្រក្រតី មានកិរិយាប្រព្រឹត្តន្ទូវធម៌ដ៏ប្រសើរ លោក
និយាយតែពាក្យពិត លោកជាអ្នកមានសីលនឹងមានធម៌ដ៏ល្អ សូម្បីស្តេច
ក៏ជ្រះថ្លានឹងសមណាទាំងនេះពេញទី (បើដូច្នេះ) របស់ដែលគេមិនទាន់ឲ្យ
លោកមិនគួរនឹងនិយាយថាគេឲ្យទេ (លុះគិតដូច្នេះហើយ) ក៏និយាយ
នឹងឆនិយកិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនសន្តានថាថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន លោក
ម្ចាស់ឲ្យគេមកនាំយកឈើនោះទៅចុះ ។ គ្រានោះ ឆនិយកិក្ខុដ៏មានអាយុ
ជាកូនសន្តានឲ្យមនុស្សកាត់ឈើនោះជាកំណាត់តូចកំណាត់ធំ ហើយឲ្យ
ដឹកនាំយកទៅដោយរទេះទាំងឡាយ ហើយបានចាត់ចែងធ្វើកុដិឈើ ។

[๘๑] อถโข วสฺสกาโร พฺราหฺมโณ มคธมหา-
มตฺโต ภณกมโห กมฺมนฺเต อนุสญฺญายมาโน ยเน
ราชา มาคโธ เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา
ราชานา มาคเธน สทฺธึ สมฺโมทิ สมฺโมทนียึ
กถึ สาราณียึ วีติสาเรตฺวา เอกมนฺตึ นิสีทิ ฯ
เอกมนฺตนิสินฺนโข วสฺสกาโร พฺราหฺมโณ
ราชานา มาคเธน อชาตสตฺตุนา เวทิหโต
สทฺธึ สมฺโมทิ สมฺโมทนียึ กถึ สาราณียึ
วีติสาเรตฺวา เอกมนฺตึ นิสีทิ ฯ เอกมนฺตนิสินฺนโข
วสฺสกาโร พฺราหฺมโณ ราชานึ มาคธึ เอตทโวจ
ยถา ยถา โข มหาราช ภควา ธมฺมึ กถึ
กเถติ ตถา ตถา มยึ ตตฺถ สญฺชานาม
ปณฺฑิตา วต โภนฺโต ภวนฺโต ราชาโน
มหามตฺตา ราชูนึ ราชมหามตฺตานึ
อนุสาสนึ ปฏิคฺคณฺหนฺติ ยถา ยถา โข
มหาราช ภควา ธมฺมึ กถึ กเถติ ตถา ตถา
มยึ ตตฺถ สญฺชานาม ปณฺฑิตา วต โภนฺโต
ภวนฺโต ราชาโน มหามตฺตา ราชูนึ
ราชมหามตฺตานึ อนุสาสนึ ปฏิคฺคณฺหนฺติ
อิมสฺมึ ปน ภวนฺตานึ ปริสติ ภควา
นิสินฺโน ภควนฺตึ ปน ปริสา อุปาสติ
ภควนฺตึ ปน ปริสา ปยิรุปาสติ ภควนฺตึ
ปน ปริสา ปยิรุปาสิตฺวา ภควนฺตึ ปน
ปริสา ปฏิปุจฺฉติ ภควนฺตึ ปน ปริสา
ปฏิปุจฺฉิตฺวา ภควนฺตึ ปน ปริสา ปฏิภาเสติ
ภควนฺตึ ปน ปริสา ปฏิภาเส

(๘๑) គ្រានោះ វស្សការព្រាហ្មណ៍ជាមហាមាត្យក្នុងដែនមគធៈ កាលដើរពិនិត្យត្រួតត្រាមើលការងារក្នុងក្រុងពេជគ្គិនៈ ក៏ចូលទៅរកអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាឈើក្នុងឃ្លាំងរបស់ស្តេច លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយនឹងអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាឈើក្នុងឃ្លាំងរបស់ស្តេចនោះថា នែនាយ ឈើព្រះពេជ្ឈឯណា សម្រាប់ជួសជុលព្រះនគរ ដែលទុកប្រយោជន៍ការពារអន្តរាយ ឈើនោះនៅឯណា ។ អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាឈើក្នុងឃ្លាំងរបស់ស្តេចឆ្លើយថា បពិត្រលោកជាម្ចាស់ ឈើនោះស្តេចបានប្រគេនទៅធនិយកិក្ខុជាម្ចាស់ជាកូនសួនឆ្នាំងហើយ ។ លំដាប់នោះ វស្សការព្រាហ្មណ៍ជាមហាមាត្យក្នុងដែនមគធៈមានសេចក្តីតូចចិត្ត (ដោយគិត) ថា ចុះហេតុអ្វីក៏បានជាស្តេចប្រគេនឈើព្រះពេជ្ឈសម្រាប់ជួសជុលព្រះនគរ ដែលទុកប្រយោជន៍ការពារអន្តរាយទៅធនិយកិក្ខុជាកូនសួនឆ្នាំងវិញ ។ គ្រានោះ វស្សការព្រាហ្មណ៍ជាមហាមាត្យក្នុងដែនមគធៈ ចូលទៅកាន់ទីដែលព្រះបាទពិម្ពិសារមហាក្សត្រិយ៍ជាគង់នៅ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបទូលថា បានឮថា ឈើព្រះពេជ្ឈសម្រាប់ជួសជុលព្រះនគរ ដែលទុកប្រយោជន៍ការពារអន្តរាយ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រគេនទៅធនិយកិក្ខុមែនឬ ។ ព្រះបាទពិម្ពិសារសួរថា អ្នកណានិយាយយ៉ាងនេះ ។

ฌานโคจรสมาปตฺติยา เจวตฺถิ ฯ เตนหิ ภิกฺขเว ภิกฺขุนา ฌานโคจรสมาปตฺติยา อาสวานญฺเจว ขยาย ฯเปฯ อนาสวา เจโตวิมุตฺติ ปญฺญาวิมุตฺติ ทิฏฺเฐว ธมฺเม สยํ อภิญฺญา สจฺฉิกตฺวา อุปสมฺปชฺช วิหรตีติ ฯ

(๘๒) อฏฺฐสา โข อายสฺมา อานนฺโท กุมฺภการ-ปุตฺตา ฌานโคจรสมาปตฺติยา ปญฺญตฺตึ ลภิ มหนฺตนฺ(๑) ติสฺสาย ฌานโคจรสมาปตฺติยา ฌายนเวเล กิสฺส นุ โข อาวุโส ภควา ลหุกนฺติ(๒) ฯ เตสํ เอตทโหสิ ฌานโคจรสมาปตฺติยา ฌายนเวเล ขฏฺฐาวุโส อมฺหากนฺติ ขฏฺฐาติ ฯ ปญฺจสา เอตทโหสิ ปุถุกาโย มหาภูตานีติ ฯ อถโข อายสฺมา อานนฺโท กุมฺภการปุตฺเต เยน ราชา มาคธสฺส เสนิ-ยสฺส พิมฺพิสารสฺส นิเวสนนฺ เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ปญฺญตฺเต อาสเน นิสีทิ ฯ อถโข ราชา มาคธো เสนิยো พิมฺพิสาโร เยนายสฺมา อานนฺโท กุมฺภการปุตฺเต เตนุปสงฺกมิ

๑ ม. ม. นิยฺยาทนนฺ ฯ ๒ ม. ม. นิยฺยาสีติ ฯ

បហាមាត្យឆ្លើយថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាឈើ ។ ព្រះបាទពិម្ពិសារទ្រង់មានព្រះបន្ទូលថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បើដូច្នោះ អ្នកឯងចូរឲ្យមនុស្សទៅនាំអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាឈើមកមើល ។ លំដាប់នោះ រាជ្យការព្រាហ្មណ៍ជាមហាមាត្យក្នុងវិនមគធៈ ក៏ឲ្យមនុស្សទៅចាប់ចងអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាឈើហើយនាំមក ។

(៨២) ធនិយតិក្ខុដ៏មានអាយុដាក់ក្លួនសង្ឃឆ្នាំដ ឃើញអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាឈើ ដែលដាប់ក្តីហើយគេកំពុងបណ្តើរទៅ លុះឃើញហើយ ក៏សួរអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាឈើនោះថា ចុះហេតុអ្វីអាវុសោ ឃើញជាអ្នកត្រូវគេចងបណ្តើរទៅដូច្នេះ ។ អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាឈើឆ្លើយថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ព្រោះរឿងឈើនោះ ។ ធនិយតិក្ខុឆ្លើយថា អាវុសោ អ្នកទៅចុះ អាត្មានឹងទៅដែរ ។ អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាឈើឆ្លើយថា លោកម្ចាស់គួរមក ខ្ញុំព្រះករុណាលំបាកមុនហើយ ។ លំដាប់នោះ ធនិយតិក្ខុ ដ៏មានអាយុជាកុម្ភការបុត្រ ក៏ចូលទៅកាន់ព្រះពុទ្ធដំណាក់ នៃព្រះបាទពិម្ពិសារមាគធសេនិយភជ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើអាសនៈដែលគេបានក្រាលប្រគេន ។ វេលានោះ ព្រះបាទពិម្ពិសារមាគធសេនិយភជ ក៏ចូលទៅគ្រង់កន្លែងដែលធនិយតិក្ខុដ៏មានអាយុ

ฉพฺพคฺคิเยหิ อายสฺมนฺตํ ฉนฺนิยํ กุกฺกุจฺจาปนุทนตฺถาย อภิกฺ-
ขิตฺวา ปกฺกมนฺตํ นิสีทิ ฯ ปกฺกมนฺตํ นิสินฺโนปิ ภควา
ปาทนฺเยว สเมนฺโยปิ ตีหิสาเรหิ อายสฺมนฺตํ ฉนฺนิยํ
กุกฺกุจฺจาปนุทนตฺถาย ฯตฺตกญฺเจว สงฺฆํ กิร ปยิรุ ภควนฺตญฺ
เจวฺปหาสนฺตรายนฺจ ฉนฺทาวิกมฺมายนฺจ อาปชฺชติ
นิกฺกิฺจนฺติ อยฺยสฺส นิชฺฌตฺติ ฯ ฯกิ ปหาภนฺเต ฯ
ปยิ ภควา ภนฺเต ฯ ปยิ ภควนฺตญฺ ฯ ปยิ ภควนฺตญฺ

ជាកុម្ភការបុត្រគង់នៅ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំចំពោះធនិយភិក្ខុ ដ៏មានអាយុជាកុម្ភការបុត្រ ហើយគង់នៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះបាទពិម្ពិសារមោគធសេនិយរាជ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបទ្រង់មានព្រះបន្ទូលសួរធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនសន្តានថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន បានឮថា ឈើព្រះពដ្ឋទ្វារសម្រាប់ដួសដុលព្រះនគរ ដែលខុតបម្រុងការពារអន្តរាយ ខ្ញុំបានប្រគេនលោកពិតមែនឬ ។ ធនិយភិក្ខុឆ្លើយថា ថ្វាយព្រះមហារាជ ពិតមែន ។ ព្រះបាទពិម្ពិសារទ្រង់មានព្រះបន្ទូលថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ធម្មតាយើងជាស្តេចមានកិច្ចច្រើន ការងារដែលត្រូវធ្វើក៏មានច្រើន បើខុតជារបស់យើងឲ្យមែន ក៏នឹកមិនឃើញដែរ ហេតុនេះសូមលោករំលឹកខ្ញុំផង ។ ធនិយភិក្ខុឆ្លើយថា ថ្វាយព្រះមហារាជ សូមព្រះអង្គទ្រង់រំពឹងទៅមើល កាលដែលទ្រង់ទើបបានពរជាអភិសេកនោះ ទ្រង់មានព្រះបន្ទូល មានសភាពយ៉ាងនេះថា ស្មោ ឈើ ទំនឹក ខ្ញុំបានឲ្យហើយ ដល់សមណទំនឹកព្រាហ្មណ៍គាំងឡាយ។ ចូរប្រើប្រាស់ (នូវស្មោ ឈើទំនឹកនោះចុះ) ។ ព្រះបាទពិម្ពិសារមានព្រះបន្ទូលថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ខ្ញុំនឹកឃើញហើយ (ប៉ុន្តែថា) សមណទំនឹកព្រាហ្មណ៍គាំងឡាយដែលមានសេចក្តីអៀនខ្មាស សេចក្តីសង្វាយ ទំនឹងមានសេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងសិក្ខា សមណទំនឹកព្រាហ្មណ៍គាំងនោះ រមែងតើតមានសេចក្តីសង្វាយ

ឥមេសំ មយា សទ្ធាយ ភាសិតំ តញ្ច ខោ អរញ្ញេ អបរិក្កមិតំ សោ ត្វំ ភន្តេ ឥធ លេឡេន ឯកូនិ អឌ្ឍំ ហរិត្វា មញ្ចសិ ភដំ ហិ ឯត សមណោ សមណំ ឯ ព្រាហ្មណំ ឯ ហនេយ្យុំ ឯ ពន្ធេយ្យុំ ឯ បព្ភាជេយ្យុំ ឯ(๑) កច្ច ភន្តេ លោមេន ត្វំ មុត្តោសិ ហា បុនបិ ឯវរូបំ អកាសីតិ ។

(๘๓) មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ(๒) វិបាចេន្តិ អ-លជ្ជិនោ ឥមេ សមណា សក្យបុត្តិយា ទុស្សីលា មុសា-ឯដិនោ ឥមេ ហិ ឯត ធម្មចារិនោ សមចារិនោ ព្រហ្ម-ចារិនោ សច្ចវាទិនោ សីលវន្តោ កល្យាណធម្មា រេដិឯាដិស្សន្តិ ឧត្តិ ឥមេសំ សាមញ្ញំ ឧត្តិ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ ឧដ្ឋំ ឥមេសំ សាមញ្ញំ ឧដ្ឋំ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ ក្យាតោ ឥមេសំ សាមញ្ញំ ក្យាតោ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ

---

๑ ឧភោបិយមរម្មជោតូកេសុ កដំ ហិ ឯត មាទិសោ សមណំ ឯ ព្រាហ្មណំ ឯ វិដិតេ វិសត្តំ ហនេយ្យ ឯ ពន្ធេយ្យ ឯ បព្ភាជេយ្យ ឯតិ ឯកវចនវសេន បយោគោ កតោ ។

๒ យេភុយ្យេន ខិយត្តីតិ បឋន្តិ ។

ក្នុងហេតុនីមួយសូម្បីតែបន្តិចបន្តួច ស្មៅ ឈើ នំង៏ទឹក ដែលខ្ញុំនិយាយថា ឲ្យៈនោះគឺឲ្យចំពោះសមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ព្រោះថាស្មៅឈើនិងទឹកនោះឯង ដែលមានក្នុងព្រៃឥតមានអ្នកណាហួងហែងឡើយ បពិត្រលោកដ៏ចំរើន លោកសំគាល់អាង៏ដោយហេតុបន្តិចបន្តួចនោះ ដើម្បីនាំយកៈឈើដែលគេមិនបានឲ្យយ៉ាងនេះ មនុស្សទាំងឡាយប្រហែលជួចខ្ញុំនិងសម្លាប់ ឬចង ឬបំបះបង់ នូវសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ ដូចម្តេចកើត បពិត្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោកនិមន្តទៅចុះ លោកវួច (ទោស) ហើយដោយសារភេម (គឺភេទនៃបព្វជិត) លោកកុំធ្វើយ៉ាងនេះទៀតឡើយ ។

(២៣) មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា សមណៈជាសក្យបុត្តទាំងនេះគ្មានសេចក្តីអៀនខ្មាស ជាអ្នកទ្រុស្តសីល និយាយកុហក គួរណាស់តែសមណៈទាំងនេះប្រព្រឹត្តនូវធម៌ មានសេចក្តីប្រព្រឹត្តិស្មើជាប្រក្រតី ទំង៏ប្រព្រឹត្តនូវធម៌ដ៏ប្រសើរ និយាយទៀងត្រង់ មានសីលនិង៏មានធម៌ស្អាត ទើបនិង៏ប្តេជ្ញា (ខ្លួនជាសមណៈបាន) ភាវៈនៃសមណៈរបស់លោកទាំងនេះគ្មានទេ ភាវៈនៃធម៌ដ៏ប្រសើររបស់លោកទាំងនេះគ្មានទេ សាមញ្ញគុណរបស់លោកទាំងនេះវិនាសអស់ហើយ ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់លោកទាំងនេះវិនាសអស់ហើយ សាមញ្ញគុណរបស់លោកទាំងនេះនិង៏មានមកអំពីឯណា ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់លោកទាំងនេះ

អបគតា ឥមេ សាមញ្ញា អបគតា ឥមេ [ព្រហ្មញ្ញា
ភជាឥតិ ឥមេ វញ្ចេន្តិ កិំ បន អញ្ញេ មនុស្សេតិ ។
អស្សាសុំ ខោ តិក្ខ្ម តេសំ មនុស្សានំ ទុជ្ឈាយន្តានំ
ខីយន្តានំ(๑) វិចារេន្តានំ ។ យេ តេ តិក្ខ្ម អប្បិច្ឆា
សន្តុដ្ឋា លជ្ជិនោ កុក្កុច្ចកា សិក្ខាកាមា តេ ទុជ្ឈាយន្តិ
ខីយន្តិ វិចារេន្តិ កថំ ហិ នាម អាយស្មា ឆនិយោ
កុម្ភការបុត្តោ វញ្ចោ ឆាវូឥ អនិដ្ឋំ អាឥយិស្សតីតិ ។
អថខោ តេ តិក្ខ្ម ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។
អថខោ ភគវា ឯតស្មឹ ឥទានេ ឯតស្មឹ បការណេ
តិក្ខ្មសង្ឃំ សន្និបាតាបេត្វា អាយស្មន្តំ ឆនិយំ កុម្ភ-
ការបុត្តំ បដិបុច្ឆិ សច្ចំ កិរ តុំ ឆនិយ វញ្ចោ
ឆាវូឥ អនិដ្ឋំ អាឥយសីតិ(๒) ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ
ពុទ្ធោ ភគវា អនេកបរិយាយេន ទុព្ភរតាយ អនេកាទីន-
វតាយ អប្បដិរូបំ អស្សាមណកំ អកប្បិយំ អករណីយំ

---

๑ យេភុយ្យេន វិយ្យត្តានន្តិ បឋន្តិ ។ ๒ ឥ. អាទិយតីតិ ។

ธ์มานมกអំពីឯណា លោកទាំងនេះថ្កោសហើយថាកសាមញ្ញគុណ លោកទាំងនេះថ្កោសហើយថាកព្រហ្មញ្ញគុណ សមណៈទាំងនេះហ៊ានបញ្ឆោតដល់ស្តេចផែនដី ចំណង់បើមនុស្សឯទៀតយ៉ាងណាទៅអេះ ។ កិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ដូច្នេះហើយ ។ ពួកកិក្ខុឯណាមានសេចក្តីថ្នាថាតិច ជាអ្នកសន្តោស អ្នកអៀនខ្មាស មានសេចក្តីរង្កៀស មានថ្នាកង់សិក្ខា កិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ចុះហេតុអ្វីបានជាធនិយកិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនសេនដ្ឋាំងទៅយកវបស់ដែលគេមិនបានឲ្យ គឺឈើវបស់ស្តេច (ដូច្នោះ) ។ គ្រានោះ កិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ឲ្យប្រជុំកិក្ខុសង្ឃ ហើយសួរចំពោះធនិយកិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនសេនដ្ឋាំងកង់វៀលនោះថា ធនិយកិក្ខុ ពុំថា អ្នកឯងបានយកវបស់ដែលគេមិនបានឲ្យ គឺឈើវបស់ព្រះរាជា មែនឬ ។ ធនិយកិក្ខុទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការនោះពិតមែន ។ ព្រះសព្វញ្ញុពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលធនិយកិក្ខុថា នែមោឃបុរស កម្មនេះជាកម្មមិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវបែបផែន មិនមែនជាវបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរ

ភាគំ ហរិ ឆាម ភុំ ភោយបុរិស រញ្ញោ ធារុនិ
អនិដ្ឋំ អាទិយិស្សសិ ឥតំ ភោយបុរិស អប្ប-
សន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ
អដ្ឋង្គិកំ ភោយបុរិស អប្បសន្នានញ្ហេវ អប្បសាទាយ
បសន្នានញ្ហិ ឯកច្ចានំ អញ្ញថត្តាយាតិ ។ តេន ខោ
បន សមយេន អញ្ញតរោ បុរាណភេហារិតោ មហា-
មត្តោ តិក្ខត្តុំ បញ្ចសិតោ ភតវតោ អវិទូរេ និសិន្នោ
ហោតិ ។ អថខោ ភតវា តំ តិក្ខត្តុំ ឯតទវោច តិដ្ឋ-
តោន ឧទាយិ តិក្ខត្តុ រញ្ញា មាតរោ សេនិយោ ពិម្ពិ-
សារោ ចោរំ គហេត្វា ហនថាតិ វា ពន្ធថាតិ វា បព្ពាជេថាតិ
វាតិ ។ ចាទេន វា ភតវា ចាទារហោន វា អតិរេក-
ចាទេន វាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន រាជគហោ
បញ្ចមាសតោ ចាទោ ហោតិ ។ អថខោ ភតវា អាយ-
ស្មន្តំ នន្ទិយំ ភិក្ខុសារុប្បំ អនេភបរិយាយេន វិគរហិត្វា

ឆ្កើឡើយ នែមោឃបុរស ហេតុអ្វីក៏បានជាអ្នកឯងទៅយកវេបស់ដែលគេមិនបានឲ្យ គឺឈើវេបស់ព្រះពជា (ដូរភ្លោះ) នែមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ទំាងមិនមែននាំឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លរដល់ជនទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លាស្រាប់នោះទេ នែមោឃបុរស អំពើនេះប្រាកដជានាំបណ្តាលមនុស្សពួកខ្លះ ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យខាតខានមានសេចក្តីជ្រះថ្លា ទំាងនាំបណ្តាលមនុស្សពួកខ្លះដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យបាត់ជ្រះថ្លាទៅវិញ ។ សម័យនោះ មានមហាមាត្យម្នាក់ ពីដើមធ្លាប់ឆ្កើជាភៅក្រមចាស់ បានបួសក្នុងសំណាក់ពួកភិក្ខុ (ភិក្ខុនោះឯង) បានទៅអង្គុយជិតព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ លុះនោះ ព្រះអង្គទ្រង់មានព្រះបន្ទូលសួរភិក្ខុនោះថា ម្នាលភិក្ខុ ព្រះបាទពិម្ពិសារមោគធសេនិយពជាចាប់ចោរបានហើយ សម្លាប់ក្តី ឃុំខាំងក្តី និរទេសក្តី ដោយវេបស់មានដម្លៃចំនួនប៉ុន្មាន ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដោយវេបស់មានដម្លៃចំនួន ១ បាទ ឬគួរដល់ ១ បាទ ឬច្រើនជាង ១ បាទ ។ សម័យនោះឯង ក្នុងក្រុងពជគ្រឹះគេចាយប្រាក់ ៥ មាសកជា ១ បាទ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនសេដ្ឋីថា ដោយអនេកបរិយាយ

ทุกฺกฏายาติ ฯ เปฯ ภิกฺขาทายกสฺส วณฺณกาสิกาย กิมิกุลทุสฺสกิกาย ตนฺตุจฺฉวิกาย ตนฺตุโลมิกาย ฉมฺมกาย กตฺวา กิกฺกิ อาทิยนฺเตสิ ฯ เปฯ ฯ ปาจิตฺติยนฺติ ปน กิกฺกาเร สมฺปตฺเต สิกฺขาปทนฺตรปริยาปนฺนตฺตา ปน กิกฺกิ อนิฏฺเฐ เจยฺยสงฺขาตาย อาทิยนฺตสฺส ยถาวุตฺเต อนิฏฺฐานาเน ภณฺฑเคฺฆ ถุลฺลจฺจยนฺติ ก ๓ ข ๓ ค ๓ ฆ ๓ ง ๓ จ ๓ ฉ ๓ ช ๓ ฌ ๓ ญ ๓ ฏ ๓ ฐ ๓ ฑ ๓ ฒ ๓ ณ ๓ ต ๓ ถ ๓ ท ๓ ธ ๓ น ๓ ป ๓ ผ ๓ พ ๓ ภ ๓ ม ๓ ย ๓ ร ๓ ล ๓ ว ๓ ส ๓ ห ๓ ฬ ๓ อ ๓ ฮ ๓ ฯ ๑๐๐ ๑๐๐ ๑๐๐

ហើយទ្រង់សំដែងនូវទោសនៃការដេលគេពិបាកចិញ្ចឹម ។បេ។ ហើយទ្រង់ត្រាស់សរសើរគុណ នៃការជ្រាបព្យាយាម រួចទ្រង់សំដែងនូវធម្មីកថា ដ៏សមគួរដល់សិក្ខាបទនោះ ឲ្យមានទំនងតាមសិក្ខាបទនោះ ចំពោះភិក្ខុទាំងឡាយ ទើបទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកជួបជុំ ។បេ។ ហើយទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងទៀងនូវសិក្ខាបទនេះដូច្នេះថា ភិក្ខុណាមួយកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ដោយចំណែកនៃចិត្តលួច ស្តេចទាំងឡាយចាប់បានចោរ ហើយត្រូវសម្លាប់ក្តី ឃុំទាំងក្តី និរទេសក្តី ដោយពាក្យថា អាឯងជាចោរ ជាមនុស្សឆោលវង្វេង ជាមនុស្សល្ងង់ព្រោះអទិន្នាទានមានសភាពយ៉ាងណា ភិក្ខុកាលដែលកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យមានសភាពដូច្នោះ ភិក្ខុនេះក្តី ក៏ត្រូវអាបត្តិបារាជិក រកសំវាសគ្មាន . (គឺឥតមានកិរិយានៅរួមគ្នាបាន) ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានបញ្ញត្តហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(៨៤) សម័យនោះ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ នាំគ្នាទៅកាន់កំពង់របស់ជាងដែលក់ ហើយលួចយកបង្ហិចសំពត់របស់ជាងដែលក់មកកាន់អារាមហើយចែកគ្នា ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះថា

ปมาทปุญฺญตฺตึ สุตฺวา อายสฺมา ๓ปิ ตสฺสาคโต ปีติ-
ปฺปฏิลทฺธิ ฯ กตฺวา อายสฺมา อญฺญตรํ ปุญฺญ-
ภาคิยํ ปมาณิกตฺตาณิ สตฺถา ราชกกฺขฬานิ-
อาปาทิตานิ ฯ ยถา อายสฺมา ปจฺจนฺตชนปเท สีมา-
ปญฺญตฺตึ สุตฺวา อายสฺมา ราชกกฺขฬานิ อาปา-
ทิตานิ ฯ สตฺถา อายสฺมา ปจฺจนฺตชนปเท ปญฺญตฺตึ
ตญฺจ โข ตาเทเส เยว อาปชฺชิตพฺพนฺติ ฯ ยถา
ตถา วา ปน เหตฺถ อยมนุปฺปตฺติกา อายสฺมา อยมนุโลม-
ปิกา อปฺปฏิรูปา อสฺสามณกา อกปฺปิยา อกร-
ณีโย กตฺถ ปน นาม สุตฺวา อายสฺมา ราช-
กกฺขฬานิ อาปาทิสฺสติ เนตฺถ อายสฺมา อปฺปสนฺนานฺ
วา ปสาทาย ปสนฺนานฺ วา ภิยฺโยภาวาย

ម្នាលអាវុសោ លោកទាំងឡាយជាអ្នកមានបុណ្យច្រើន ចំរើនឡើងដល់លោកច្រើន ។ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ បុណ្យរបស់យើង មានមកពីណា អម្បាញ់មិញយើងទៅឯកំពង់របស់ជាងជ្រលក់ហើយយើងបានលួចយកបង្ខិចសំពត់របស់ជាងជ្រលក់មកទេតើ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយថា អាវុសោ សិក្ខាបទព្រះបរមគ្រូទ្រង់បញ្ញត្តរួចហើយតើ ចុះហេតុអ្វីបានជាលោកនាំគ្នាទៅលួចបង្ខិចសំពត់របស់ជាងជ្រលក់មក ។ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុឆ្លើយតបថា ម្នាលអាវុសោ សិក្ខាបទព្រះបរមគ្រូជាម្ចាស់ទ្រង់បញ្ញត្តរួចហើយក៏ពិតមែន តែថាសិក្ខាបទនោះ ទ្រង់បញ្ញត្តចំពោះតែភិក្ខុស្រុក ត្រង់ភិក្ខុវៃព្រៃទ្រង់មិនបញ្ញត្តទេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះនិយាយថា អាវុសោ សិក្ខាបទដែលព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តហើយភិក្ខុស្រុកនោះក៏ច្បាស់ដដូចជាភិក្ខុវៃព្រៃដូចោះដែរ មិនមែនប្លែអ្វី នែអាវុសោ អំពើដែលលោកធ្វើនេះ មិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវបែបផែន មិនមែនជារបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើឡើយ នែអាវុសោទាំងឡាយ ចុះហេតុដូចម្តេច ក៏បានជាលោកនាំគ្នាទៅលួចបង្ខិចសំពត់របស់ជាងជ្រលក់មក ម្នាលអាវុសោ កម្មនេះមិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា នឹងមិនមែននាំឲ្យរឹងតែតែកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមានសេចក្តីជ្រះថ្លាហើយនោះទេ ម្នាលអាវុសោ

อเถกจฺเจ ภิกฺขู สมฺปนฺนเภสชฺเช อสมฺปนฺนเภสชฺชสญฺญิโน ปฏิคฺคเหตฺวา ปริภุญฺชนฺติ ปฏิคฺคหิตเกปิ ปฏิคฺคหิตกสญฺญิโน

កម្មនេះគ្រាន់ជានាំបណ្តាលឲ្យមនុស្សពួកខ្លះដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យមាន
ជ្រះកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា នឹងនាំបណ្តាលមនុស្សពួកខ្លះដែលជ្រះថ្លាហើយ
ឲ្យត្រឡប់ជាកាយមាយសោយជាត់សេចក្តីជ្រះថ្លាទៅវិញ ។ គ្រានោះ កិក្ខុ
ទាំងឡាយនោះក៏តិះដៀលធម្មគិយកិក្ខុ ដោយអនេកបរិយាយហើយក្រាប
ទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរ
នេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គ្រាស់ឲ្យប្រជុំកិក្ខុសង្ឃ ហើយសួរចំពោះ
ធម្មគិយកិក្ខុក៏ពេលនោះថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ជាន់ពុំថា ពួកអ្នក
ឯងនាំគ្នាទៅកាន់កន្លែងដែលជាងជ្រលក់គេលាត្រជាងសំពត់ ហើយជាន
លួចបង្វិចសំពត់របស់ជាងជ្រលក់មែនឬ ។ ធម្មគិយកិក្ខុឆ្លើយថា បពិត្រ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀល
ធម្មគិយកិក្ខុថា នែមោយបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលពួកអ្នកឯងធ្វើនេះ
ជាអំពើមិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវបែបផែន មិនមែនជារបស់
សមណ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើឡើយ នែមោយបុរសទាំងឡាយ ចុះ
ហេតុអ្វីបានជាអ្នកនាំគ្នាទៅលួចបង្វិចសំពត់របស់ជាងជ្រលក់ នែមោយ-
បុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យកើតជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់
ជ្រះថ្លានោះទេ ។ បេ ។ នឹងនាំបណ្តាលឲ្យជនពួកខ្លះដែលជ្រះថ្លាហើយ

อญฺญตฺถายาติ ฯ อถ ขฺวาหํ ภควา ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู
อเนกปริยาเยน วิคหิตฺวา ทุพฺภรตาย ฯ เป ฯ
ปาจิตฺติยสฺส วณฺณํ ภาสิตฺวา ภิกฺขูนํ ตทนุจฺฉวิกํ
ตทนุโลมิกํ ธมฺมึ กถํ กตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ
ฯ เป ฯ ยาวญฺจ ปน ภิกฺขเว สมฺมา สงฺฆาปทิ
ฐฺเฐสเยฺยาถ ยาว ปน ภิกฺขู ตาทิสา ภ อญฺญา
ภ อทิฏฺเฐ ทเยฺยสงฺฆาตํ อาทิเยยฺย ยถารูเป
อทินฺนาทาเน ภณฺฑเน โจรา คเหตฺวา หเนยฺยุ
ภ พเนฺธยฺยุ ภ ปเลฺลเฉยฺยุ ภ โจเรสิ ฆาเลสิ
ปฺปเลฺลสิ ทเรสีติ ตถารูปา ภิกฺขู อทิฏฺเฐ อาทิย-
มานา อยมฺปิ ปาราชิโก โหติ อสํวาเสติ ฯ

ត្រឡប់ជាកយមាយសោយបាត់សេចក្តីជ្រះថ្លាទៅវិញ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលធម្មគ្គិយកិក្ខុដោយព្រះពុទ្ធដីកាជាអនេកបរិយាយ ហើយទ្រង់សំដែងទោសនៃការដែលគេពិបាកចិញ្ចឹម ។ បេ ។ ទើបទ្រង់គ្រាស់សរសើរគុណនៃការជ្រាបច្បូរបច្បាយាម រួចហើយទ្រង់សំដែងនូវធម្មីកថា ដ៏សមគួរដល់សិក្ខាបទនោះ ។ ឲ្យមានទំនងតាមសិក្ខាបទនោះ ។ ចំពោះកិក្ខុតាំងឡាយ ទើបទ្រង់គ្រាស់ហៅកិក្ខុតាំងឡាយមកជួបជុំ ។ បេ ។ ហើយទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទថា ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះថា កិក្ខុណាមួយកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ដោយចំណែកនៃចិត្តលួច អំពីស្រុកក្តី ព្រៃក្តី ស្តេចតាំងឡាយចាប់បានចោរហើយត្រូវសម្លាប់ក្តី ឃុំខាំងក្តី និរទេសក្តី ដោយពាក្យថា ឯងជាចោរ ជាមនុស្សពាលវង្វេង ជាមនុស្សល្ងង់ ព្រោះអទិន្នាទានមានសភាពយ៉ាងណា កិក្ខុកាលដែលកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ មានសភាពយ៉ាងនោះ កិក្ខុនេះក្តី ក៏ត្រូវអាបត្តិបារាជិកព្រះសង្ឃាសគ្មាន (គឺឥតមានកិរិយានៅរួបរួមគ្នាបាន) ។

(๘๕) โย ปชานาติ โย ชานิสฺสติ ฯ เป ฯ อยเมวุจฺจติ โย ปชานาติ ฯ กงฺขติ ฯ เป ฯ อยํ ธมฺมสฺมึ อตฺเถ อนิปฺปตฺโต กงฺขติ ฯ ตาเยว ชาติยา ปกตกุกฺกุจฺจตาย ตาเยว ทิฏฺฐิยา ปกตกุกฺกุจฺจตาย ตาเยว ตณฺหาย ปกตกุกฺกุจฺจตาย ตาเยว จตุกฺกนิปาตาย ปกตกุกฺกุจฺจตาย ตาเยว สมนฺนาหารตาย ตาเยว อมนฺนาหารตาย ตาเยว ปริกปฺปิตาย ตาเยว อปริกปฺปิตาย ตาเยว เตนิสาธินิวิฏฺฐตาย ตาเยว โยนิโส อโยนิโส สตฺตา อตฺเถเกจตุมฺหาสนิวิฏฺฐา เสยฺยถิทํ วุจฺจติ ตาเยว ฯ ตาสฺวปชานาเย ชาติ ปริกปฺปิตสฺส ตาสสฺส ฉนฺนวิเล ปิตสฺส มชฺฌิมสฺส ปุริสสฺส เลฑฺฑุปาโต[1] อปริกปฺปิตสฺส ตาสสฺส ยาวปชานาเย ปิตสฺส มชฺฌิมสฺส ปุริสสฺส เลฑฺฑุปาโต ฯ อยญฺจิ ชาติ ปชเหตฺวา ตาสมญฺจ ตาสปชานายญฺจ อเวเสสํ อยญฺจิ ชาติ ฯ อนิฏฺฐา ชาติ ยา อนิฏฺฐา อนิสฺสฏฺฐา อปริจตฺตา รกฺขิตา เสยฺยถีทํ

---

๑ เลฑฺฑุปาตเมว ปาฬิ ฯ

(៨៥) ត្រង់ពាក្យថា ណាមួយ សេចក្តីថា ឯណា ជ្រុកដដូច ជាឯណា ។បេ។ តិត្ថុនេះ តថាគតហៅថា ណាមួយ ។ ត្រង់ពាក្យ ថា តិត្ថុ ។បេ។ សេចក្តីថា តិត្ថុនេះតថាគតអធិប្បាយក្នុងសេចក្តីនេះ ។ ដែលឈ្មោះថា ស្រុក (នោះ) គឺស្រុកដែលមានខ្នុមមួយក្តី ស្រុកដែលមានខ្នុមពីរក្តី ស្រុកដែលមានខ្នុមបីក្តី ស្រុកដែលមានខ្នុមបួនក្តី ស្រុកដែលមានមនុស្សក្តី ស្រុកដែលឥតមនុស្សក្តី ស្រុកដែលមានបង់ប្តូរកំផែងក្តី ស្រុកដែលឥតបង់ប្តូរកំផែងក្តី ស្រុកដែលគេទើបតាំងនៅថ្មី (មានផ្ទះពីរបី) ដូចជាគោឈរក្តី ពុំនោះសោត ប្រទេសណាដែលមានពួកឈ្មួញជ្រុកអាស្រ័យនៅលើសជាង ៤ ខែឡើងទៅ ប្រទេសនោះកំណែកហៅថា ស្រុក ។ ដែលឈ្មោះថាឧបចារនៃស្រុក (នោះ) គឺទីដែលឆ្ងាក់ចុះដុំដីរបស់មជ្ឈិមបុរសឈរប្រើបធរណីឆ្ងាស្រុកដែលមានបង់ប្តូរកំផែង ចោលទៅ (ឬ) ទីដែលឆ្ងាក់ចុះដុំដីរបស់មជ្ឈិមបុរសឈរប្រើបឧបចារផ្ទះនៃស្រុកដែលឥតបង់ប្តូរកំផែង ចោលទៅ ។ ដែលឈ្មោះថា ព្រៃ (នោះ) គឺទីដ៏សេសលើកលែងតែស្រុកនិងឧបចារនៃស្រុកចេញ ឈ្មោះថាព្រៃ ។ ដែលឈ្មោះថាទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ (នោះ) គឺរបស់ណាដែលគេមិនទាន់ឲ្យ មិនទាន់លះបង់ឲ្យ មិនទាន់ជាប់ចិត្តឲ្យ គេរក្សាទុក គេគ្រប់គ្រងទុក

មមាយិតំ បរបរិក្ខហិតំ ឯតំ អនិដ្ឋំ ជាម ។
ជេយ្យសង្ខាតន្តិ ជេយ្យចិត្តោ អរហារណាចិត្តោ ។

(៨៦) អាធិយេយ្យាតិ អាធិយេយ្យ ហារេយ្យ អា-
ហារេយ្យ ឧរយោបថំ វិតោរេយ្យ ឋានា ចាវេយ្យ
សន្តេតំ វិតិជាមេយ្យ ។

(៨៧) យថារូបំ ជាម ចាធំ ឋ ចាធារមំ ឋ
អតិរេកចាធំ ឋ ។ រាជានោ ជាម បហវ្យា រាជា
បទេសរាជា មណ្ឌលិកា អនុរភោតិកា អក្ខទស្សា
មហាមត្តា យេ ឋ បន ឆេជ្ជភេជ្ជំ អនុសាសន្តិ ឯតេ
រាជានោ ជាម ។ ចោរោ ជាម យោ បញ្ចមាសកំ ឋ
អតិរេកបញ្ចមាសកំ វា អតិរេកំ អនិដ្ឋំ ជេយ្យសង្ខាតំ
អាធិយតិ ឯសោ ចោរោ ជាម ។ ហានេយ្យុំ វិតិ

គេនៅប្រែកាន់ គេនៅហួងហែង ទ្រព្យនោះឈ្មោះថា ទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ។ ត្រង់បទថា ដោយចំណែកនៃចិត្តលួច សេចក្តីថា តិក្ខុអានចិត្តជាអ្នកលួច គឺថា តិក្ខុមានចិត្តប្រមឹងនឹងលួច ។

(៨៦) ត្រង់បទថា គប្បីកាន់យក សេចក្តីថា តិក្ខុគប្បីចាប់យក គប្បីនាំទៅ គប្បីលួចយក គប្បីធ្វើកំរើតវិញោបថ គប្បីឲ្យឃ្លាតចាកទី គប្បីឈានកន្លងនូវទីដែលកំណត់ ។

(៨៧) ដែលឈ្មោះថា មានសភាពយ៉ាងណា (នោះ) គឺទ្រព្យចំនួនមួយបាទ ឬទ្រព្យគួរដល់ថ្លៃមួយបាទ ឬថា ក្រៃលែងជាងមួយបាទទៀងទៅ ។ ដែលឈ្មោះថា ស្តេចតាំងក្បាយ (នោះ) គឺស្តេចដាំលើប្រៃ-ពីតាំងអស់ ស្តេចដាំធំក្នុងប្រទេស ពួកអ្នកត្រួតមណ្ឌល (ចៅហ្វាយខេត្ត) ពួកអ្នកបរិភោគស្រុកជាលំដាប់ (ចៅហ្វាយស្រុក) ពួកអ្នកគាត់ក្តី ពួកមហាមាត្យ ពុំនោះសោត ពួកឥស្សរជនណាជាអ្នកត្រួតត្រាក្នុងការកាប់សម្ងាប់ ពួកឥស្សរជនតាំងនោះ ឈ្មោះថាស្តេច ។ ដែលឈ្មោះថា ចោរ (នោះ) គឺអ្នកណាដែលកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់គេមិនបានឲ្យ មានដម្លៃប្រមាណ ៥ មាសក ឬច្រើនជាង ៥ មាសកទៀងទៅ ដោយចំណែកនៃចិត្តលួច អ្នកនោះឈ្មោះថា ចោរ ។ ត្រង់ពាក្យថា គប្បីសម្ងាប់ក្តី

មាត្តេន ឯ ចាតេន ឯ កសាយ ឯ វត្តេន ឯ
អទ្ធនល្លាកេន ឯ តេជ្ជាយ ឯ មាតេយ្យំ ។
ពន្ធេយ្យុំ ឯតំ វដ្ដពន្ធនេន ឯ អទ្ធពន្ធនេន
ឯ សង្ខលិកពន្ធនេន ឯ ឃរពន្ធនេន ឯ នគ
រពន្ធនេន ឯ គាមពន្ធនេន ឯ និគមពន្ធនេន ឯ
ពន្ធេយ្យុំ បុរិសកុដ្ឋឹ ឯ ភរេយ្យុំ ។ បព្ភាជេយ្យុំ
ឯតំ គាមា ឯ និគមា ឯ នគរា ឯ ជនបទា ឯ
ជនបទប្បទេសា ឯ បព្ភាជេយ្យុំ ។ ចោរោសិ តោ-
លោសិ ឬន្ធោសិ ជេដ្ឋោសីតិ ឥរិភាសោ ឯសោ ។
ម្ហា

(៨៨) តថារូបំ ជាម ចាទំ ឯ ចាទារហំ ឯ
អតិរេកចាទំ ឯ ។ អាទិយមានោតិ អាទិយមានោ
ហរមានោ អវហរមានោ ឥរិយាបថំ វិកោបយមានោ
ឋានា ចាវយមានោ សន្តំ វីតិគាមយមានោ ។

សេចក្តីថា គប្បីសម្លាប់ដោយដៃក្តី ដោយជើងក្តី ដោយរំពាត់ខ្សែត័ក្តី ដោយផ្លៅក្តី ដោយដម្បងវែងក្តី ដោយកាប់គាត់ក្តី ។ ត្រង់ពាក្យថា គប្បីចង់ក្តី សេចក្តីថា គប្បីចងដោយចំណងគឺខ្សែក្តី ដោយចំណងគឺខ្នោះក្តី ដោយចំណងគឺច្រវាក់ក្តី ដោយបង្ខាំងទុកក្នុងផ្ទះក្តី ដោយបង្ខាំងទុកក្នុងក្រុងក្តី ដោយបង្ខាំងទុកក្នុងស្រុកក្តី ដោយបង្ខាំងទុកក្នុងនិគមក្តី ឬគប្បីធ្វើនូវការឃុំទាំងដោយបុរស ។ ត្រង់ពាក្យថា គប្បីបំបរបង់ក្តី ឬថាគប្បីនិរទេសក្តី សេចក្តីថា គប្បីបំបរបង់ចាកស្រុកក្តី ចាកនិគមក្តី ចាកក្រុងក្តី ចាកជនបទក្តី ចាកប្រទេសក្នុងជនបទក្តី ។ ត្រង់ពាក្យ ៤ ម៉ាត់ថា អ្នកឯងជាចោរ អ្នកឯងជាពាល អ្នកឯងជាបុគ្គលវង្វេង អ្នកឯងជាអ្នកល្ងង់នេះ ជាពាក្យដេរប្រទេច ។

(៨៨) ដែលឈ្មោះថា មានសភាពដូច្នោះ (នោះ) គឺទ្រព្យចំនួនមួយបាទ ឬទ្រព្យគួរដល់ដម្លៃមួយបាទ ឬថា តម្លៃលើសជាងមួយបាទ ទៀងទៅ ។ ត្រង់ពាក្យថា កាលកាន់យក សេចក្តីថា កាលចាប់យក កាលនាំទៅ កាលលួច កាលឲ្យកំរើកវិយាបថ កាលឲ្យឃ្លាតចាកទី កាលឲ្យកន្លងហួសទីដែលកំណត់ ។

(៨៩) អយម្បីតំ បុរិមំ ទុតាធាយ វុច្ចតិ ។ ចាតុទ្ទិសោ ហោតីតំ សេយ្យថាបិ នាម បណ្ឌុ-លរោសោ ពន្ធនា បមុត្តោ[1] អភព្ពោ មារិតត្តាយ ឯវមេវ ភិក្ខុ ចាតុំ វា ចាតុរហំ វា អតិរេកចាតុំ វា អធិដ្ឋំ ជេយ្យសង្ខាតំ អាធិយិត្វា អសុមេណ ហោតិ អសង្កប្បុត្តិយោ តេន វុច្ចតិ ចាតុទ្ទិសោ ហោតីតិ ។ អសំវាសោតិ សំវាសោ នាម ឯក-កម្មំ ឯកុទ្ទេសោ សមសិក្ខាតា ឯសោ សំវាសោ នាម សោ តេន សទ្ធឹ នត្ថិ តេន វុច្ចតិ អសំវា-សោតិ ។

(៩០) ភុម្មដ្ឋំ ថលដ្ឋំ អាកាសដ្ឋំ វេហាសដ្ឋំ ឧទ-កដ្ឋំ ជាវដ្ឋំ យានដ្ឋំ ភារដ្ឋំ អារាមដ្ឋំ វិហារដ្ឋំ ខេត្តដ្ឋំ វត្ថុដ្ឋំ គាមដ្ឋំ អរញ្ញដ្ឋំ ឧទកំ ឧទ្ធរថលំ វនប្បតិ

---

១ បមុត្តោតិបិ ជាវោ ។

(៨៩) ត្រង់បទថា កិកូនេះដែរ គឺពោលប្រៀបធៀបនឹងកិកូដែលមានក្នុងសិក្ខាបទមុន ។ ត្រង់ពាក្យថា ជាចោរដឹក អធិប្បាយជាសេចក្តីឧបមាថា ធម្មតាស្មឹកឈើខ្ទុំដែលជ្រុះចាកទង់ហើយ មិនអាចត្រឡប់ទៅជាមានពណ៌ខៀវរំលេចឡើងបាន ដូចម្តេចមិញ កិកូកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យចំនួន ១ បាទ ឬគួរដល់ដង្គៃ ១ បាទ ឬថាក្រៃលែងជាង ១ បាទទៀតទៅ ដោយចំណែកនៃចិត្តលួច ក៏មិនមែនជាសមណៈ មិនមែនជាពួជវង្សរបស់ព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រ ដូច្នោះដែរ ព្រោះហេតុនោះ បានជាតថាគតហៅ កិកូនោះជាចោរដឹក ។ ត្រង់បទថា រកសំវាសគ្មាន (នោះ) សេចក្តីថា សង្ឃរួមជាមួយគ្នា ឧទ្ទេសជាមួយគ្នា ការសិក្សាស្មើគ្នា នេះឈ្មោះថា សំវាស សំវាសនោះមិនមានជាមួយនឹងកិកូដែលត្រូវចោរដឹកនោះទៀតឡើយ ព្រោះហេតុនោះ បានជាតថាគតហៅថា រកសំវាសគ្មាន ។

(៩០) (មាតិកាពាយឈ្មោះទ្រព្យ) ទ្រព្យដែលស្ថិតនៅកង់ដី ស្ថិតនៅលើគោក ស្ថិតនៅឰដ៏អាកាស ស្ថិតនៅលើផ្ទៃ ស្ថិតនៅកង់ទឹក ស្ថិតនៅកង់ទូក ស្ថិតនៅលើយាន ស្ថិតនៅលើគារៈ ស្ថិតនៅកង់ឫសា ស្ថិតនៅកង់វត្ត ស្ថិតនៅកង់ស្រែ ស្ថិតនៅកង់ទីដី ស្ថិតនៅកង់ស្រុក ស្ថិតនៅកង់ព្រៃ ទឹក ឈើសួន ដើមឈើ

ហារណាកំ ឧបនិធិ សុន្ថ្ងយាតំ ចាណោ អបរំ ទ្វិបទំ
ចតុប្បទំ ពហុប្បទំ ផលរតោ ផលំវរត្ថោ សំវិជាវហារកេ
សន្ធេតកម្មំ និមិត្តកម្មន្តិ ។

(៩៧) ភុម្មដ្ឋំ ជាម កណ្ឌំ ភូមិយំ និក្ខិត្តំ ហោតំ[1]
បនិច្ចន្តំ ។ ភុម្មដ្ឋំ កណ្ឌំ អវហារិស្សាមីតិ ថេយ្យចិត្តោ
ទុតិយំ ភ បរិយេសតិ ភុរិយំ ភ បរិយេសតិ
តច្ចតិ ភ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ តត្ត ជាតកំ ភណ្ឌំ ភ
លតំ ភ ឯន្តតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ បំសុ ខណតិ ភ
វិយ្ហតិ[2] ភ ឧទ្ធរតិ ភ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ភុម្មំ អាម-
សតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ឧទ្ធារេតិ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយ-
ស្ស ។ ហរតិ ចាវេតិ អាបត្តិ ចោរិកស្ស ។ អត្តនោ ភា-
ជំ បវេសេត្វា បញ្ចមាសកំ ភ អតិរេកបញ្ចមាសកំ ភ
អច្ឆិន្ទតិ ថេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ឧទ្ធា-
រេតិ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។ អត្តនោ ភាជនតំ ភ ភវតិ
ភុជ្ជតិ ភ ឯន្តតិ អាបត្តិ ចោរិកស្ស ។ សុត្តាវុធ្ឌំ ភណ្ឌំ[3]
ចាមដ្ឋំ ភ ភវិស្សតិ សុត្តកំ ភ[4] ភវិស្សតិ សាដកំ ភ

---

១ ឥតោ បរំ ឧភោបិយមរម្មបោត្ថកេសុ និក្ខិត្តន្តិបិ អត្ថិ ។ ២ ឧ. វ្ហារតិ ម. ភ. ព្យូហតិ ។
៣ ឥតោ បរំ ឧភោបិយបោត្ថកេ ភិសព្ទោ ទិស្សតិ ។ ៤ ឥតោ បរំ តត្ត ច មរម្មបោត្ថកេ
ច ភណ្ណសុត្តកំ ភវិតិ ជាហោ អត្ថិ ។

របស់ដែលគេកំពុងនាំទៅ របស់ដែលគេផ្ញើ ទីដែលហួតពន្ធ (គយ) សត្វមានជីវិត គឺមនុស្ស សត្វគ្មានដើង សត្វដើងពីរ សត្វដើងបួន សត្វដើងច្រើន អ្នកកំណាត់របស់ដើម្បីឲ្យគេលួច អ្នករក្សារបស់ធ្វើទុកមួយរំពេច ការិយាលួចយកដោយបបួលគ្នា សង្កេតកម្ម និមិត្តកម្ម ។

(៩១) ដែលឈ្មោះថាទ្រព្យស្ថិតនៅក្នុងដី (នោះ) គឺទ្រព្យដែលគេកប់លាក់ទុកក្នុងដី ។ កិរិយាមានចេយ្យចិត្តថា អញនឹងលួចនូវទ្រព្យដែលស្ថិតនៅក្នុងដី ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានពីរនាក់ក្តី ស្វែងរកបបក្តី ការយ៉ាងក្តី ដើរទៅតែឯងឯក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិរិយាគាត់នូវឈើ ឬវល្លិដែលកើតក្នុងទីនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិរិយាជីក ឬកកាយ ឬគាស់នូវអាចម៍ដី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិរិយាចាប់ពាល់នូវធ្នាំង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិរិយាមានចេយ្យចិត្តចាប់ពាល់នូវភាជនរបស់ខ្លួនទៅ ហើយចាប់ពាល់នូវវត្ថុមានដំឡៃប្រមាណ ៥ មាសក ឬតិចលើសជាង ៥ មាសកឡើងទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើទ្រព្យឲ្យចូលទៅក្នុងភាជនរបស់ខ្លួនក្តី កាត់ដាច់នូវគ្រាប់ដៃក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិរិយាមានចេយ្យចិត្តចាប់ពាល់នូវគណ្ឌដែលគេដោតក្រែងដោយខ្សែ គឺសង្វារក្តី ខ្សែក្តី ខ្សែបង្កិះក្តី សម្ពត់សាដកក្តី

เวฬุ ก เวฬุจิตฺตา อาสนฺทิ อาสตฺถิ ทุกฺกฏสฺส ฯ
ฉฺฉาเวติ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ เกาเสยฺยกโกชเวสฺ
ฉฺฉาเวติ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ ยีสโลมิ ฉิปฺปาเวติ อาปตฺติ
ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ อฏฺฐมงฺคลา เกสกมฺมนฺตมฺปิ กาตุ๎ปิ มุขา
โมเจตุ๎ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ สพฺพี ก เตลี ก มธุ
ก ผาณิตี ก ปฏฺฐิมาสกี ก อติเรกปฏฺฐิมาสกี
ก อกฺขณกี เวฬุจิตฺตา ปเกน ปโยเคน ปิวิตุ๎ อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺส ฯ ตสฺมี กิฺจิ ก ฉฑฺเฑตุ๎ ก ฉฑฺเฑตุ๎ ก ฌาเปตุ๎
ก อปริโภคี ก กาตุ๎ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๙๒) ฉลฺลิ นาม กณฺโณ ฉเล ฉกฺกิ๎ปี เปาเต ฯ
ฉลฺลิ กณฺโณ อาหาริสฺมี๎ เวฬุจิตฺตา ทุติยี
ก ปริโยสาเน ภุตฺตี ก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อาสนฺทิ
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ฉฺฉาเปตุ๎ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ
ปาณา ฉาเปตุ๎ อาปตฺติ ฉาทนีสฺส ฯ

(๙๓) อากาสฺฉิ นาม กณฺโณ อากาสคตี เปาเต
เปาเร ก กปิญฺเช ก สีเห ก วฺยคฺเฆ ก สาฉกี
ก เวฬุ ก มาเรญฺจิ ก สุวณฺณี ก ฉิฺฉมาเน ปตติ ฯ

ឈ្មួតក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ចាប់ត្រង់ខ្ចីបំផុត ហើយលើកឡើង ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ កាលបើប៉ះខ្លួនក្តី របស់នាំយកចេញ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ដោយហោចទៅសូម្បីតែឲ្យផុតអំពីមាត់ធ្នាំង ប្រមាណប៉ុនបុងសក់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិរិយាមានចេតនាវិសប្បិក្តី ប្រែងក្តី ទឹកឃ្មុំក្តី ទឹកអំពៅក្តី ជារបស់មានដំណែប្រមាណ ៥ មាសក ឬតែលែងជាង ៥ មាសកឡើងទៅ ដោយប្រយោគតែមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិរិយាទំលាយក្តី ចាក់ចោលក្តី ដុតចោលក្តី ធ្វើ (នូវវត្ថុមានសប្បិជាដើមនោះ) ឲ្យជារបស់ប្រើប្រាស់មិនកើតក្តី ក្នុងទីនោះឯង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(៨២) ដែលឈ្មោះថា ទ្រព្យស្ថិតនៅលើគោក (នោះ) គឺទ្រព្យដែលគេដម្កល់ទុកលើទីគោក ។ កិរិយាមានចេតនាថា អញនឹងលួចទ្រព្យដែលស្ថិតនៅលើទីគោក ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានពីរនាក់ក្តី ដើរទៅតែឯងឯក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ចាប់ពាល់ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ឲ្យកំរើកត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៨៣) ដែលឈ្មោះថា ទ្រព្យស្ថិតនៅឰដ៏អាកាស (នោះ) គឺកណ្តាដែលទៅឰដ៏អាកាស ទោះសត្វក្អែកក្តី បចាតក្តី ទាក្តី ចាបក្តី ឬជាសម្ពត់សាដកក្តី ឈ្មួតក្តី ជ្រាក់ក្តី មាសក្តី ដែលដាច់ធ្លាក់ចុះ ។ កិរិយាមានចេតនា

อาคาสฏฺเ ภณฺฑำ อาหาริสฺสามีติ เวยฺยาวจฺจำ ตุติยำ ภ ปริเยสติ ภตฺตติ ภ อาหฏำ ตุณฺหีภาวสฺส ฯ ภตมโ ภุญฺชิตฺวติ อาหฏำ ตุณฺหีภาวสฺส ฯ อาหสติ อาหฏำ ตุณฺหีภาวสฺส ฯ ฉฑฺฑเนติ อาหฏำ ปุลฺลุจฺจยสฺส ฯ ปาฉา ปาเวติ อาหฏำ ปาฏิกสฺส ฯ

(๙๖) เวภาสฏฺเ ฉาม ภณฺฑำ เวภาสภตำ เภาติ มญฺเ ภ ปีเต ภ จีวรำเส ภ จีวรปฺปฬิเย ภ ภิตฺติยำ ภ ฉาภนฺเ ภ รุกฺเ ภ ลคฺคิตำ เภาติ อนฺธเสา ปตฺตาฉาเภติ ฯ เวภาสฏฺเ ภณฺฑำ อาหาริสฺสามีติ เวยฺยาวจฺจำ ตุติยำ ภ ปริเยสติ ภตฺตติ ภ อาหฏำ ตุณฺหีภาวสฺส ฯ อาหสติ อาหฏำ ตุณฺหีภาวสฺส ฯ ฉฑฺฑเนติ อาหฏำ ปุลฺลุจฺจยสฺส ฯ ปาฉา ปาเวติ อาหฏำ ปาฏิกสฺส ฯ

(๙๗) ขนกฏฺเ ฉาม ภณฺฑำ ขนเกติ ภิตฺติยำ เภาติ ฯ ขนกฏฺเ ภณฺฑำ อาหาริสฺสามีติ เวยฺยาวจฺจำ ตุติยำ ภ ปริเยสติ ภตฺตติ ภ

ថា អញ្ញានឹងលួចនូវកណ្ឌដែលស្ថិតនៅឰដ៏អាកាស ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យ
ឮបានជាពីរនាក់ក្តី ដើរទៅតែឯងក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ផ្តាច់បង់នូវដំណើរ
ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ចាប់ពាល់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិ
ថុល្លច្ច័យ ។ ឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាបត្តិឋានចុតិ ។

(៩៤) ដែលឈ្មោះថា ទ្រព្យស្ថិតនៅលើធ្នើរ (នោះ) គឺកណ្ឌ
ដែលដម្កល់នៅលើធ្នើរ (អធិប្បាយថា) ទ្រព្យដែលគេដម្កល់ទុកលើគ្រែក្តី
លើតាំងក្តី ឬទ្រព្យដែលគេពាក់លើឈើស្បៃង(សម្រាប់ពាក់ចីវរក្តី លើ
ខ្សែសម្រាប់ពាក់ចីវរក្តី លើចម្រឹងដញ្ជាំងក្តី លើដៃកែវក្តី ដែលគេ
ព្យួរទុកលើដើមឈើក្តី ដោយហោចទៅទ្រព្យដែលគេដម្កល់ទុកលើដើង
ជាត្រកំដោយ ។ កិរិយាមានចេយ្យចិត្តថា អញ្ញានឹងលួចយកកណ្ឌដែលស្ថិត
នៅលើធ្នើរ ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាពីរនាក់ក្តី ដើរទៅតែឯងក្តី
ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ចាប់ពាល់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ឲ្យកំរើក ត្រូវ
អាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាបត្តិឋានចុតិ ។

(៩៥) ដែលឈ្មោះថា ទ្រព្យស្ថិតនៅក្នុងទឹក (នោះ) គឺកណ្ឌដែល
គេដម្កល់ទុកក្នុងទឹក ។ កិរិយាមានចេយ្យចិត្តថា អញ្ញានឹងលួចកណ្ឌដែល
ស្ថិតនៅក្នុងទឹក ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាពីរនាក់ក្តី ដើរទៅតែឯងក្តី

อาบตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ฉินฺทนฺตสฺส ปิ ภินฺทนฺตสฺส ปิ
อาบตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อาพนฺธสฺส อาบตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ
ฉฑฺเฑตุกาโม อาบตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ หาสาธิปฺปาโย อาบตฺติ
อาจมนิกสฺส ฯ ตตฺถ ชาตกานิ ฆนปฺปฬิมานิ ปิ
ปทุมานิ ปิ ปุณฺฑรีกานิ ปิ สาลิ ปิ ยวา ปิ
กงฺคุโย ปิ วรกา ปิ กุทฺรูสกา ปิ อนาโรเปตฺวา ภุญฺชนฺตสฺส
ปิ อกปฺปิยกตานิ เจว ยาคุยา สหเสว อาบตฺติ
ทุกฺกฏสฺส ฯ ฉฑฺเฑตุกาโม อาบตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ
หาสาธิปฺปาโย อาบตฺติ จาวนิกสฺส ฯ

(๙๖) ชาตา ชาตมฺหา ยาย สาลิ ฯ ชาตา ชาตมฺหา
กลมฺพา ชาตาย ลิกฺขาทิ เอกาหิ ฯ ชาตา กลมฺพา
อาหาริสฺสามีติ เจว ฉฑฺเฑตุกาโม ปิ ปริโยสาเน
ภุตฺตาวี ปิ อาบตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อาหาริสฺสามีติ
ทุกฺกฏสฺส ฯ ฉฑฺเฑตุกาโม อาบตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ
หาสาธิปฺปาโย อาบตฺติ จาวนิกสฺส ฯ ชาตา อาหาริสฺสา-
มีติ เจว ฉฑฺเฑตุกาโม ปิ ปริโยสาเน ภุตฺตาวี ปิ

ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មុជចុះក្តី ងើបឡើងក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ចាប់ពាល់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានចេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ផ្តាច់ឫស្សលក្តី ផ្តាច់ឈូក ក្រហមក្តី ផ្តាច់ឈូកសក្តី ក្រអៅឈូកក្តី គ្រឹក្តី អណ្តើកក្តី ដែលកើតក្នុងទឹកនោះ មានដំខ្លៃ ៥ មាសកក្តី លើសពី ៥ មាសកក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ធ្វើរបស់នោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើរបស់នោះឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[៨៦] គេឆ្ងល់ (នូវទីមានទឹកមានស្មៅនិងនិងទន្លេជាដើម) ដោយរបស់អ្វី របស់នោះឈ្មោះថាទូក[1] ។ ទ្រព្យដែលគេដាក់ទុកនៅក្នុងទូក ឬលើទូក ឈ្មោះថាទ្រព្យស្ថិតនៅក្នុងទូក ។ ភិក្ខុមានចេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងលួចយកទ្រព្យដែលស្ថិតនៅក្នុងទូក ហើយសែ្វងរកគ្នាឲ្យបានដាក់រំលងពីនោះក្តី ដើរទៅម្ខាងឯងក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ចាប់ពាល់ (ទ្រព្យនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ (ធ្វើទ្រព្យនោះ) ឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ (ធ្វើទ្រព្យនោះ) ឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានចេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងលួចយកទូក ហើយសែ្វងរកគ្នាឲ្យបានដាក់រំលងពីនោះក្តី ដើរទៅម្ខាងឯងក្តី

---

[1] ក្នុងអដ្ឋកថា ថា ស្លាកសម្រាប់ជ្រែលក់ក្តី ជាប់ឫស្សីក្តី ឬសត្តិ ឲ្យឈ្មោះថា នាវា ដែលជ្រែលថា ទូក ក្នុងទីនេះ ។

อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อามสติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ฉฑฺเฑติ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ ฅนฺทนํ โหเตติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ฅนฺทนํ โหตีติ อามสติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ฉฑฺเฑติ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ ฉตฺตํ ฯ อาโลกา ฯ ติริยํ ฯ อนฺตมโส ตตฺรสกฺกมตฺตมฺปิ สญฺจาเรติ อาปตฺติ ทาปนิกสฺส ฯ

(๔๗) ยานนฺติ ยตฺถ ปญฺจ ยานานิ สกฏํ สนฺทมานิกา ฯ ยานฏฺฐเ ยาน ปกฺขิปิ ยาเน นิกฺขิตฺตมตฺเต ปเวคติ ฯ ยานฏฺฐเ ปกฺขิปิ อาปาทิสฺสมีติ เจปิ ปริโภคตฺถาย ฉุปิยํ ฯ ปริเยสติ ปฏฺฐติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อามสติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ฉฑฺเฑติ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ ยาคุ ปาตเพติ อาปตฺติ ทาปนิกสฺส ฯ ยานนฺติ อาปาทิสฺสมีติ เจปิ ปริโภคตฺถาย ฉุปิยํ ฯ ปริเยสติ ปฏฺฐติ ฯ อามสติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ฉฑฺเฑติ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ยาคุ ปาตเพติ อาปตฺติ ทาปนิกสฺส ฯ

ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ចាប់ពាល់ (ទូកនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ធ្វើទូកនោះ
ឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ស្រាយចំណង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។
ស្រាយចំណង រួចហើយចាប់ត្រូវ (ទូក) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ (ធ្វើទូក)
ឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ (ធ្វើទូក) ឲ្យអណ្តែតច្រាសទឹកក្តី
បណ្តាយទឹកក្តី ទន្ទឹងទឹកក្តី ដោយហោចទៅ សូម្បីធ្វើឲ្យឃ្លាតចាកទី
ប៉ុនចម្រឹកសក់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៤៧) អង្រឹងស្នែង រថ រនេះ រថទ្រនំគ្រឿង ឈ្មោះថា
យាន ។ ទ្រព្យដែលដាក់ក្នុងយានឬលើយាន ឈ្មោះថា ទ្រព្យស្ថិតនៅ
លើយាន ។ ភិក្ខុមានចេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងលួចទ្រព្យដែលស្ថិតនៅ
លើយាន ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាគំរប់ពីរនាក់ក្តី ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី
ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ចាប់ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ធ្វើ
ទ្រព្យនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតចាកទី
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានចេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងលួចយកយាន
ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាគំរប់ពីរនាក់ក្តី ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្កដ ។ ចាប់ពាល់យាននោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ធ្វើយាននោះឲ្យកំរើក
ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើយាននោះឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๙๘) ភាវេ ឆាម សីសភាវេ ๒ ក្ខភាវេ ភវិ. ភាវេ ឯលង្ឆកោ ។ សីសេ ភារំ ថេយ្យចិត្តោ អាម. សតំ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ឥក្ខាបេតំ អាបត្តិ ថុល្លច្ច. យស្ស ។ ๒ក្ខំ ឯភេបេតំ អាបត្តិ ថាវជីកស្ស ។ ๑ន្ធេ ភារំ ថេយ្យចិត្តោ អាមសតំ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ឥក្ខា. បេតំ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។ ភវិ ឯភេបេតំ អាបត្តិ ថាវជីកស្ស ។ ភវិយោ ភារំ ថេយ្យចិត្តោ អាមសតំ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ឥក្ខាបេតំ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។ បាត្តេន កណ្ណាតំ អាបត្តិ ថាវជីកស្ស ។ បាត្តេ ភារំ ថេយ្យចិត្តោ ភូមិយំ និក្ខិបតំ អាបត្តិ ថាវជីកស្ស ។ ថេយ្យចិត្តោ ភូមិតោ កណ្ណាតំ អាបត្តិ ថាវជីកស្ស ។

(๙๙) អាវាមោ ឆាម បុច្ឆាវាមោ ឥណាវាមោ ។ អាវ. មដ្ឋំ ឆាម ភណ្ឌំ អាវាមេ ចតូសុ ហានេសុ និក្ខិត្តំ ហោតំ ភូមដ្ឋំ ឋលដ្ឋំ អាកាសដ្ឋំ វេហាសដ្ឋំ ។ អាវាមដ្ឋំ ភណ្ឌំ អវហារសាមីតិ ថេយ្យចិត្តោ ឆុតំយំ វា បរិយេសតិ

(៩៨) ទ្រព្យដែលនៅលើក្បាល (ទន្ទូល) នៅលើក (ទ្រព្យដែលរែកឬលី) នៅលើចង្កេះ (កណ្តាត) នឹងទ្រព្យដែលយួរនឹងដៃ ឈ្មោះថា ភារៈ ។ ភិក្ខុមានចេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ភារៈដែលនៅលើក្បាល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ធ្វើភារៈនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ដាក់ភារៈនោះចុះមកដល់ត្រឹមក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិក ។ ភិក្ខុមានចេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ភារៈដែលនៅលើក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ធ្វើភារៈនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ដាក់ចុះមកដល់ត្រឹមចង្កេះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិក ។ ភិក្ខុមានចេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ភារៈដែលនៅលើចង្កេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ធ្វើភារៈនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ដាក់ចុះមកគាន់ដាប់នឹងដៃ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិក ។ ភិក្ខុមានចេយ្យចិត្តដាក់ចុះនូវភារៈដែលនៅកន្លែងដៃមកលើផែនដី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិក ។ ភិក្ខុមានចេយ្យចិត្តគាន់យកទ្រព្យអំពីផែនដីទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិក ។

(៩៩) សួនផ្កាឈើ សួនផ្លែឈើ ឈ្មោះថាអារាម (សួនច្បារ) ទ្រព្យដែលបុគ្គលដំកល់ទុកក្នុងសួនច្បារមាន ៤ កន្លែង គឺក្នុងដី ១ លើគោក ១ ឯអាកាស ១ លើឆ្នេរ ១ ឈ្មោះថា ទ្រព្យស្ថិតនៅក្នុងសួនច្បារ ។ ភិក្ខុមានចេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងលួចទ្រព្យនៅក្នុងសួនច្បារ ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាគំរប់ពីរនាក់ក្តី ទៅម្នាក់ឯងក្តី

ภิกฺขุสฺส ก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อามสติ อาปตฺติ ทุกฺก-
ฏสฺส ฯ ฆฏฺเฏติ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ ปาเตติ จาเปติ
วหติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ ตตฺถ ชาตกานิ มูลานิ ก ตจา ก
ปตฺตา ก ปุปฺผานิ ก ผลานิ ก ปญฺหาสกานิ ก อตินฺตกปญฺห-
าสกานิ ก อกปฺปิยกานิ เฉยฺยจิตฺตา อามสติ อา-
ปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ฆฏฺเฏติ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ
ปาเตติ จาเปติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ อารามํ อภิ-
ยุญฺชติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ สามิกสฺส วิมติ
อุปฺปาเทติ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ สามิกา ย
ปญฺหิ ภาวิสฺสตีติ ฉาทิ ฉาทิยติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ
ฉมฺยา ปวตฺตา สามิกา ปหาเรติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ
ฉมฺยา ปวตฺตา ปหาเรติ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ

(๑๐๐) วิหารวตฺถุ นาม ภณฺฑา วิหารเว ปสฺสติ ปาเรปิ
ภิกฺขุสฺส เหฏา ภูมฏฺโ ปลฺลงฺโ อากาสฏฺโ เวหาสฏฺโ ฯ

ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ចាប់ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិក ។ កិកុមានចេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ឫសឈើក្តី សម្បកឈើក្តី ស្នឹកឈើក្តី ផ្កាឈើក្តី ផ្លែឈើក្តី ដែលដុះកង់សួនច្បារនោះ នោះមានដង្កៃប្រមាណ ៥ មាសកក្តី លើស ឬ ៥ មាសកទៅក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ធ្វើរបស់នោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើរបស់នោះឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិក ។ កិកុចោទប្រកាន់យកសួនច្បារ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ធ្វើឲ្យម្ចាស់សួនច្បារសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ បើម្ចាស់សួនច្បារដាក់ឆុះថា សួនច្បារមុខជានឹងមិនបានមកអញវិញទេ កិកុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិក ។ កិកុធ្វើការវិនិច្ឆ័យឲ្យម្ចាស់របស់ចាញ់ (គឺការដែលជំនុំជំរះកង់ជំនុំសង្ឃ ឬកង់រាជត្រកូល ហើយសូកពួកអកវិនិច្ឆ័យឲ្យយកសាកូរកោង ធ្វើម្ចាស់សួនច្បារឲ្យចាញ់) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិក ។ កិកុធ្វើការវិនិច្ឆ័យចាញ់ម្ចាស់របស់ (គឺបើពួកអកវិនិច្ឆ័យកាត់សេចក្តីនោះតាមធម៌វិន័យជាសត្ថុសាសនា ហើយត្រូវប់ចាញ់លើខ្លួនឯងវិញ) ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។

[១០០] ទ្រព្យដែលបុគ្គលដំកល់ទុកកង់វិហារ (វត្ត) មាន ៤ កន្លែង គឺ កង់ដី ១ លើគោក ១ ឯអាកាស ១ លើធ្នើរ ១ ឈ្មោះថា

วิหารฏฺฐํ กณฺฑำ อาหาริสฺสามีติ เจยฺยจตฺตา ทุกฺกฏสฺส ๆ ปริเยสติ กปฺปติ ๆ อาหฏสฺส ทุกฺกฏสฺส ๆ อาหฏสฺส ทุกฺกฏสฺส ๆ ฉฑฺฑาเปติ อาหฏสฺส ถุลฺลจฺจยสฺส ๆ ปาทา ฆาเฏติ อาหฏสฺส ฆาตกสฺส ๆ วิหารำ อคฺคิยุฏฺฐติ อาหฏสฺส ทุกฺกฏสฺส ๆ สามิกสฺส วิหารำ ฌาปาเปติ อาหฏสฺส ถุลฺลจฺจยสฺส ๆ สามิเกา ฉ มญฺเจ อาหริสฺสามีติ ฉปิ ฉกฺกิปติ อาหฏสฺส ฆาตกสฺส ๆ ฉปิ ฆรเฏฺฐา สามิกำ ปราเชติ อาหฏสฺส ฆาตกสฺส ๆ ฉปิ ฆรเฏฺฐา ปราชิตา อาหฏสฺส ถุลฺลจฺจยสฺส ๆ

(๑๐๑) เขตฺตำ นาม ยตฺถ ปุพฺพณฺณำ วา อปรณฺณำ วา ชายติ ๆ เขตฺตฏฺฐำ นาม อณฺณำ เขตฺเต ตสฺมิำ ปเทเส ฉินฺทิตพฺพำ เปตำ ภุญฺชิตพฺพำ ฉฑฺฑิตพฺพำ อาหาราทิำ เปหาสฏฺฐำ ๆ เขตฺตฏฺฐำ อณฺณำ อาหาริสฺสามีติ เจยฺยจตฺตา ทุกฺกฏสฺส ๆ ปริเยสติ กปฺปติ ๆ

ទ្រព្យនៅកងវត្ត ។ កិក្ខុមានចេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងលួចទ្រព្យដែលបិត
នៅកងវត្ត ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាគំរប់ពីរនាក់ក្តី ដើរទៅមាត់ឯងក្តី
ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ បាប់ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ធ្វើទ្រព្យ
នោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអា-
បត្តិបាចិត ។ កិក្ខុចោទប្រកាន់យកវត្ត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ធ្វើម្ចាស់វត្ត
ឲ្យកើតសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ បើម្ចាស់វត្តដាក់ឆ្មរៈថា វត្តមុខជាមិន
ឃ្លានមកអញវិញទេ កិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត ។ កិក្ខុធ្វើការវិនិច្ឆ័យឲ្យម្ចាស់
របស់ចាញ់ (គឺកាលដែលដំទុំដំរះកងដំទុំសង្ឃ ឬភាជត្រកូល កិក្ខុបានសូត
ដល់ពួកអ្នកវិនិច្ឆ័យឲ្យកាត់សេចក្តីដោយមិនយុត្តិធម៌) ត្រូវអាបត្តិបាចិត ។
កិក្ខុធ្វើការវិនិច្ឆ័យថាចាញ់ម្ចាស់របស់វិញ (គឺពួកអ្នកវិនិច្ឆ័យកាត់ក្តីដោយ
យុត្តិធម៌ថា ឲ្យកិក្ខុចាញ់វិញ) ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។

(១០១) ស្រែទាំង៦ឡាយ ៧ យ៉ាង មានស្រែសាលីជាដើមក្តី
ផ្លែឈើទាំង៦ឡាយ មានសណ្តែកពាជមាសជាដើមក្តី ដុះក្នុងទីណា ទីនោះ
ឈ្មោះថា ខេត្ត (ស្រែ) ។ ទ្រព្យដែលបុគ្គលដំកល់ទុកកងស្រែមាន ៤
កន្លែង គឺកងដី ១ លើគោក ១ ឯអាកាស ១ លើឆ្នេរ ១ ឈ្មោះថា
ទ្រព្យនៅកងស្រែ ។ កិក្ខុមានចេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងលួចទ្រព្យនៅកង
ស្រែដូច្នេះ ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាគំរប់ពីរនាក់ក្តី ដើរទៅមាត់ឯងក្តី

អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ផន្ទាបេតិ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។ ហរតិ ចាវេតិ អាបត្តិ ចារិត្តស្ស ។ តត្ត ជាតកំ បុព្ពណ្ណំ ឯ អបរណ្ណំ ឯ បញ្ចមូលកំ ឯ អតិវេកបញ្ចមូលកំ ឯ អកប្បនកំ ថេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ផន្ទាបេតិ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។ ហរតិ ចាវេតិ អាបត្តិ ចារិត្តស្ស ។ ខេត្តំ អកិយ្យញ្ចតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ សាមិកស្ស វិមតិ ឧប្បាទេតិ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។ សាមិកោ ន មយ្ហំ ភវិស្សតីតិ ឆុរំ ឯក្កិបតិ អាបត្តិ ចារិត្តស្ស ។ ឆម្ពំ ចរន្តោ សាមិកំ បរាជេតិ អាបត្តិ ចារិត្តស្ស ។ ឆម្ពំ ចរន្តោ បរាជិតំ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។ ខីលំ ឯ រុក្ខំ ឯ វតិំ ឯ មរិយាទំ ឯ សង្កាមេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ឯកំ បយោគំ អនាបត្តេ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។ តស្មិំ បយោគេ អាតត្តេ អាបត្តិ ចារិត្តស្ស ។

ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ចាប់ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិកុមានចេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ស្រែវាំងឆ្ពាយ មានស្រែសាលីជាដើមក្តី ផ្លែឈើតាំងឆ្ងាយ មានសណ្តែកពាជមាសជាដើមក្តី ដែលដុះក្នុងស្រែនោះ មានដម្លៃប្រមាណ ៥ មាសកក្តី លើសពី ៥ មាសកទៅក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ធ្វើរបស់នោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើរបស់នោះឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិកុចោទប្រកាន់យកស្រែ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ធ្វើឲ្យម្ចាស់ស្រែកើតសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ បើម្ចាស់ស្រែដាក់ឆ្មរៈថា ស្រែមុខជានឹងមិនបានមកអញវិញទេ ដូច្នេះ កិកុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិកុធ្វើការវិនិច្ឆ័យឲ្យម្ចាស់របស់ចាញ់ (គឺកាលដែលដំនុំដំរេះកន្លងដំនុំសង្ឃ ឬកន្លងពាជត្រកូលហើយសូកឲ្យអ្នកវិនិច្ឆ័យឲ្យយកសាក្សីកោងធ្វើម្ចាស់ស្រែឲ្យចាញ់) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិកុធ្វើការវិនិច្ឆ័យចាញ់ម្ចាស់របស់ (គឺ បើឮកុអ្នកវិនិច្ឆ័យកាត់ក្តីនោះតាមធម៌ជាសត្ថុសាសនា ហើយត្រូវប់ជាចាញ់លើខ្លួនឯងវិញ) ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ កិកុបង្កិតគោលក្តី ខ្សែក្តី របងក្តី ទំនប់ក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ នៅតែប្រយោគមួយមិនទាន់មកដល់ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ លុះប្រយោគមួយនោះមកដល់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๑๐๒) ปฐฺ ฌาย อาทิมฺหิ ปโมวาโท ฯ ปฐฺมนฺติ ฌาย ภิกฺขุ ปฐฺมชฺฌานนฺติ ปถวิ ปถวีติ ฉินฺนภินฺนหตฺถปาทาทิเภทมฺปิ ปถวีกสิณมฺปิ ปถวีธาตุปิ ปถวีกสิณนฺติ ปถวิยา ปถวิ ปถวิยา ปถวิ ปถวิยา ปถวิ

(១០២) ទីសួនច្បារនឹងទីវត្តឈ្មោះថា វត្ថុ (ទីដី) ។ ទ្រព្យដែលគេដម្កល់ទុកក្នុងទីដី មាន ៤ កន្លែង គឺ ក្នុងដី ១ លើគោក ១ ឯអាកាស ១ លើផ្ទៃ ១ ឈ្មោះថាទ្រព្យបំតនោះក្នុងទីដី ។ កិក្ខុមានចេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងលួចទ្រព្យដែលគេដម្កល់ទុកក្នុងទីដី ស្មើងកេគ្នាឲ្យបានជាគំរប់ពីនោះក៏ក្តី ដើរទៅម្ខាងឯក៏ក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ចាប់ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុចោទប្រកាន់យកទីដី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ធ្វើឲ្យម្ចាស់ដីកើតសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ បើម្ចាស់ដីដាក់ផ្តុំៈថា ដីមុខជាមិនបានមកអញវិញទេ ដូច្នេះ កិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុធ្វើការវិនិច្ឆ័យឲ្យម្ចាស់របស់ចាញ់ (គឺកាលដែលដំទុំដំរុះកន្ធដំទុំសង្ឃឬបុគ្គលជាត្រកូល ហើយស្មគ្គីគ្នាវិនិច្ឆ័យឲ្យយកសាក្សីគោង ធ្វើម្ចាស់ដីឲ្យចាញ់) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុធ្វើការវិនិច្ឆ័យចាញ់ម្ចាស់របស់ (គឺបើពួកអ្នកវិនិច្ឆ័យនោះកាត់តាមធម៌វិន័យជាសត្ថុសាសនា ហើយត្រឡប់ជាចាញ់ខ្លួនឯងវិញ) ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ កិក្ខុបង្កិតគំនិតក្តី ខ្សែក្តី

វតិ ឯ ថាតារំ ឯ សង្ឃាមេតំ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
ឯកំ បយោគំ អនាគតេ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។
តស្មឹ បយោគេ អាគតេ អាបត្តិ ទារាជិកស្ស ។

(១០៣) តាមដ្ឋំ ភាម កណ្ឋំ តាមេ ចត្តារិ ហានេហិ ឯកន្តិត្តំ ហោតិ ភុម្មដ្ឋំ ជលដ្ឋំ អាកាសដ្ឋំ វេហាសដ្ឋំ ។ តាមដ្ឋំ កណ្ឋំ អវហារិសុញ្ចាមីតិ ដេយ្យ-ចិត្តោ ទុតិយំ ឯ បរិយេសតិ តជ្ជតិ ឯ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ឧដ្ឋាបេតិ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។ ឋានា ចាវេតិ អាបត្តិ ទារាជិកស្ស ។

(១០៤) អវញ្ចំ ភាម យំ មនុស្សឯំ បរិក្ខរិតំ ហេមតិ ឯកំ(១) អវញ្ចំ ។ អវញ្ចដ្ឋំ ភាម កណ្ឋំ

---

១ ឧ. ម. ត. ។

របង់ក្តី កំផែងក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ នៅតែប្រយោគមួយ មិនទាន់មកដល់ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ លុះប្រយោគមួយនោះមកដល់(១) ត្រូវអាបត្តិឋាកដិក ។

(១០៣) ទ្រព្យដែលគេដម្កល់ទុកក្នុងស្រុកមាន ៤ កន្លែង គឺក្នុងដី ១ លើគោក ១ ឯអាកាស ១ លើផ្នែរ ១ ឈ្មោះថាទ្រព្យបិតនៅក្នុងស្រុក ។ ភិក្ខុមានចេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងលួចទ្រព្យដែលបិតនៅក្នុងស្រុកដូច្នេះ ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាគំរប់ពីរនាក់ក្តី ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ចាប់ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី ត្រូវអាបត្តិឋាកដិក ។

(១០៤) ដែលហៅថា វៃ គឺទីណាដែលពួកមនុស្សហួងហែងវក្សា ទីនោះឈ្មោះថា វៃ ។ ទ្រព្យដែលបុគ្គលដម្កល់ទុកក្នុងវៃមាន

---

១ អដ្ឋកថា ថា បណ្តាកិរិយាបង្ខិតខាំងឡាយ មានបង្ខិតគោលជាដើម នោះមានអធិប្បាយថា ធម្មតាផែនដីជារបស់កាត់ថ្លៃមិនបាន ព្រោះហេតុដូច្នោះ បើសណ្តានដីនោះគេចោះគោលតែមួយស្រែច ភិក្ខុបង្ខិតគោលឲ្យចូលទៅក្នុងដីគេ សូម្បីប៉ុនចម្រៀកសក់ នោះបីម្ចាស់គេឃើញក្តី មិនឃើញក្តី ត្រូវឋាកដិក បើសណ្តានដីនោះគេចោះគោលពីរ ភិក្ខុបង្ខិតគោលទី ១ ត្រូវថុល្លច្ច័យ ទី ២ ត្រូវឋាកដិក បើសណ្តានដីនោះគេចោះគោលបី ភិក្ខុបង្ខិតគោលទី ១ ត្រូវទុក្កដ ទី ២ ត្រូវថុល្លច្ច័យ ទី ៣ ត្រូវឋាកដិក ។

អរញ្ញេ ចត្តហិ ហារេហិ ឯត្តកំ នាម ហោតិ ភិក្ខុនិ ឯលដ្ឋំ អាគាសដ្ឋំ វេហាសដ្ឋំ ។ អរញ្ញដ្ឋំ កល្លាំ អវហារិស្សាមីតិ ថេយ្យចិត្តោ ឧទ្ធរតិ ឧទ្ធរណំ ក បរិយេសតិ តត្ថជាតំ ក អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ឆឌ្ឌេតិ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។ ហារេតិ អាបត្តិ ចារិត្តស្ស ។ តត្ថ ជាតកំ តិណំ ក លតំ ក តិណឹ ក បញ្ចមាសកំ ក អតិរេកេ. បញ្ចមាសកេ ក អកប្បនកំ ថេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ឆឌ្ឌេតិ អាបត្តិ ថុល្លច្ច យស្ស ។ ហារេ ចារេតិ អាបត្តិ ចារិត្តស្ស ។

(១០៥) ឧទកំ ជាម ភាជនកំ ក ហោតិ ចោក្ខ. លឹយំ[1] ក តទុភយេ ក ។ ថេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ឆឌ្ឌេតិ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។ ហារេ ចារេតិ អាបត្តិ ចារិត្តស្ស ។ អត្តនោ ភាជនំ បវេ-សេត្វា បញ្ចមាសកំ ក អតិរេកបញ្ចមាសកំ ក អកប្បន. កំ ឧទកំ ថេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

---

១ ម. ចោក្ខលឹយ ។

៤ កន្លែង គឺក្នុងដី ១ លើគោក ១ ឯអាកាស ១ លើឆ្នេរ ១ ឈ្មោះ
ថាទ្រព្យបិតនៅក្នុងវត្ថុ ។ កិរិយាមានចេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងលួច
ទ្រព្យដែលបិតនៅក្នុងវត្ថុដូច្នេះ ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានគំរប់ពីនោក្តី
ដើរទៅមួកាល់ឯងក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ចាប់ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្កដ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើ
ទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិក ។ កិរិយាមានចេយ្យចិត្ត
ហើយចាប់ពាល់ឈើក្តី ល្អក់ក្តី ស្មៅក្តី កើតក្នុងវត្ថុនោះ មានដំលៃ
ប្រមាណ ៥ មាសកក្តី ដែលលើសពី ៥ មាសកក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។
ធ្វើរបស់នោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើរបស់នោះឲ្យឃ្លាត
ផុតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិក ។

(១០៥) ទឹកដែលមាននៅក្នុងភាជនៈក្តី កន្ត្រែៈក្តី កន្ធបឹងក្តី ឈ្មោះ
ថាទឹក ។ កិរិយាមានចេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ទឹកនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ធ្វើ
ទឹកនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើទឹកនោះឲ្យហូរឃ្លាតផុតចាកទី
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិក ។ កិរិយាមានចេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ទឹកដែលមានដំលៃប្រ-
មាណ ៥ មាសកក្តី ថ្លៃលើសពី ៥ មាសកក្តី ឲ្យបួលទៅក្នុងភាជនៈរបស់ខ្លួន

ฉฑฺฑาเปตพฺพา อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ อฏฺฐิกา ฌาเปตฺวา ภาชนกตา กเรตพฺพา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ มหนฺตานิ ฉิทฺทานิ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ มหนฺตานิ ฉิทฺทานิ ปฏิจฺฉาเทตฺวา ปฏิมาสกานิ ปิ อตฺถริตพฺพ-ปฏิมาสกานิ ปิ อกปฺปิยจมฺมานิ ฆนกานิ ฉาเทตพฺพานิ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อตฺถริตพฺพมาสกานิ ปิ ฆนปฏิมาสกานิ ปิ อกปฺปิยจมฺมานิ ฆนกานิ ฉาเทตพฺพานิ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ มาสกานิ ปิ ฆนมาสกานิ ปิ อกปฺปิยจมฺมานิ ฆนกานิ ฉาเทตพฺพานิ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๐๖) ฉตฺตมาฬกานิ นาม ฉตฺตทณฺฑกา ปิ อุปาหนทณฺฑกา ปิ ฯ ปฏิมาสกานิ ปิ อตฺถริตพฺพปฏิมาสกานิ ปิ อกปฺปิยจมฺมานิ เวยฺยาวจฺจกรสฺส อาปตฺติยา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ฉฑฺฑาเปตพฺพา อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ ปาทา ปาเวตพฺพา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๑๐๗) วณฺณาคตนฺติ นาม เยน มนุสฺสานํ ปริภุตฺตภาโว ปากโฏ โหติ กุณฺฑโก ปริโภคโต ฯ เวยฺยาวจฺจกรสฺส ทินฺนกาเล ปริโภคาย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ฆรทินฺนกาเล ปริโภคาย อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ สงฺฆิกาเล ปริโภคาย อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ធ្វើទឹកនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើទឹកនោះឲ្យបានដម្លប់កង់កាជនៈរបស់ខ្លួន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុលុះភ្លឺស្រែគេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ លុះភ្លឺស្រែហើយបង្ហូរយកទឹកមានដម្លៃប្រមាណ ៥ មាសកក្តី លើសពី ៥ មាសកក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុបង្ហូរយកទឹកមានដម្លៃលើសពី ១ មាសកក្តី ថយពី ៥ មាសកចុះមកក្តី ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ កិក្ខុបង្ហូរយកទឹកមានដម្លៃ ១ មាសកក្តី ថយចុះពី ១ មាសកមកក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(១០៦) (ឈើសម្រាប់ដំរះធ្មេញ) ទោះគេកាត់ហើយក្តី គេមិនបានកាត់ក្តី ហៅថាឈើសួន ។ កិក្ខុមានចេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ឈើសួនដែលមានដម្លៃ ៥ មាសកក្តី លើសពី ៥ មាសកក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ធ្វើឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១០៧) ឈើណាជាគ្រឿងប្រើប្រាស់ ដែលមានពួកមនុស្សថែរក្សាទុក ឈើនោះឈ្មោះថាដើមឈើ ។ កិក្ខុមានចេយ្យចិត្តកាត់ឈើនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដគ្រប់ៗប្រហារ ។ នៅប្រហារម្តងទៀតមិនទាន់មកដល់ (គឺថានៅតែប្រហារម្តងទៀតនឹងដាច់) ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ លុះប្រហារម្តងទៀតមកដល់ (គឺថាបានកាត់ដាច់ហើយ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๑๐๗) มาฬกกมฺมนฺ ติ มญฺจสฺส มาฬกกมฺมนฺ กณฺโฑ ฯ เวยฺยาวจฺจกโร อาปชฺชติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ฉฑฺเฑติ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ ฑหติ ฑาเหติ อาปตฺติ ฑาหปจฺจยาสฺส ฯ สเหวฺยาหารกนฺ เตสญฺหิ ปมมนฺ ฑาตพฺพนฺ สญฺญาเปติ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ ทุติยนฺ ฑาตพฺพนฺ สญฺญาเปติ อาปตฺติ ฑาหปจฺจยาสฺส ฯ ปติฏฺฐนฺ กณฺโฑ กโรสญฺหิ ปิตนฺ ฑาตาเปติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปติฏฺฐนฺ กณฺโฑ ปญฺหมาสกนฺ วา อติเรกปญฺหมาสกนฺ วา อาหฺหนกนฺ เวยฺยาวจฺจนฺ อาปชฺชติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ฉฑฺเฑติ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ ฑหติ อาปตฺติ ฑาหปจฺจยาสฺส ฯ

(๑๐๘) อุปธานนฺ ติ อุปธานคฺคิสฺส กณฺโฑ ฯ เตหิ เย กณฺฑา ปฺหตฺตา ตานิ กณฺฑานิ ติณานิ กณฺฑานิ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ สามิกสฺส วิมตนฺ อุปฺปาเทติ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ สามิกาโน น ปญฺญายนฺติ ทุสฺสตีนนฺ ฑุรนฺ ฉาทิเตติ อาปตฺติ ฑาหปจฺจยาสฺส ฯ ฉฑฺเฑ ฑาเฬฺห

(១០៨) ទ្រព្យដែលបុគ្គលដទៃកំពុងនាំទៅ ឈ្មោះថា ទ្រព្យដែលគេកំពុងនាំទៅ ។ កិក្ខុមានចេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុគិតថា អញនឹងលួចយកទ្រព្យព្រមទាំងអ្នកនាំទ្រព្យ ហើយឲ្យមនុស្សនោះដើរទៅ ១ ដំហាន ដំបូង កិក្ខុត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ឲ្យមនុស្សនោះដើរទៅបាន ២ ដំហាន កិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុមានចេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងយករបស់ដែលជ្រុះចុះ ហើយធ្វើរបស់គេឲ្យជ្រុះឬឲ្យធ្លាក់ចុះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុមានចេយ្យចិត្តចាប់ពាល់របស់ដែលជ្រុះនោះ មានដម្លៃ ៥ មាសកក្តី លើសពី ៥ មាសកក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ធ្វើឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១០៩) ទ្រព្យដែលគេផ្ញើទុក ឈ្មោះថាបញ្ញើ ។ ម្ចាស់បញ្ញើនិយាយថា លោកចូរឲ្យទ្រព្យមកខ្ញុំ កិក្ខុពោលថា អាត្មាមិនបានទទួលទុកទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ធ្វើឲ្យម្ចាស់របស់គេកើតសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ម្ចាស់របស់ដាក់ឆ្នុះថា (កិក្ខុនេះ) ទឹងមិនឲ្យអញវិញទេ (កិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុពឹងក្រមវិនិច្ឆ័យ

สามิกานิ ปฏิเทติ อาปตฺติ ถาวติกสฺส ฯ ฉนฺทา ปฏิคฺคณฺหาติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๑๐) สุทฺธนยานิ ฉาม ญตฺติ ปฐมานิ เยภุยฺยสิกาย ปฏิญฺญาย กาเรตพฺพาย ก อธิกรณสฺส สมถาย ก สงฺฆสุฏฺฐุตาย ก สทฺธมฺมฏฺฐิติยา ก วินยานุคฺคหาย ก ปาติโมกฺขุทฺเทสาย ก อาปตฺติวุฏฺฐานาย ก อาปตฺติปฏิกมฺมาย ก อาปตฺติวิเวกาย ก ปาปิจฺฉานญฺจ ปาปิกานญฺจ ทิฏฺฐีนญฺจ อปฺปฏินิสฺสคฺคาย ก ปาปิจฺฉานญฺจ ปาปิกานญฺจ ทิฏฺฐีนญฺจ ปฏินิสฺสคฺคาย ก ปฐมานิ ฉาน สุทฺธนยานิ ปฏิกฺขิตฺตานิ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ทุติยานิ ฉาน สุทฺธนยานิ ปฏิกฺขิตฺตานิ อาปตฺติ ถาวติกสฺส ฯ สุทฺธนยาเนว ปนาหานิ มหาสุทฺธนยานิ ถาเตติ อาปตฺติ ถาวติกสฺส ฯ สุทฺธิ ปริหารติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๑๑) ถาเลหา ฉาม มตฺตสฺสุปฺปาเลหา วุจฺจนฺติ ฯ เวยฺยาวจฺจาย อาปตฺติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ฉฑฺเฑติ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ

ឲ្យសម្រែចសេចក្តីឲ្យម្ចាស់បញ្ញើចាញ់ ត្រូវអាបត្តិធ្លាកដីក ។ កាលក្រមវិនិច្ឆ័យសម្រែចសេចក្តីដោយធម៌ កិកុត្រឡប់ចាញ់វិញ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។

(១១០) ទីសម្រាប់ហូតពន្ធដែលព្រះបរមគ្រូត្រែងឆ៍បញ្ញត្តថា ជនណានាំរបស់ចូលទៅកងទីនោះ ។ គឺកងទីកំពង់ក្តី កងទីកំពង់ទឹកក្តី កងទីទៀបច្រាំស្រុកក្តី ពួកពាជបុរសត្រូវយកពន្ធពីជននោះឈ្មោះថាគយ ។ កិកុចូលទៅកងខេត្តគយនោះហើយ មានចេយ្យចិត្ត ចាប់ពាល់ទ្រព្យដ៏គួរដល់ព្រះពាជានឹងយកពន្ធ មានដំឡៃ ៥ មាសកក្តី លើសពី ៥ មាសកក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិកុញុំាងរបស់នោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ កិកុឈានដំហានទី ១ ឲ្យកន្លងខេត្តគយទៅ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ កិកុឈានដំហានទី ២ ឲ្យកន្លងខេត្តគយទៅ ត្រូវអាបត្តិធ្លាកដីក ។ កិកុឋិតនៅខាងក្នុងខេត្តរបស់គយ ហើយបោះផ្លោងរបស់ឲ្យធ្លាក់ចុះទៅខាងក្រៅខេត្តរបស់គយ ត្រូវអាបត្តិធ្លាកដីក ។ កិកុទាំទ្រព្យរត់ពន្ធ (ដោយខាងខេត្តគយ) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(១១១) សត្វ គឺមនុស្ស ហៅថាសត្វមានជីវិត ។ កិកុមានចេយ្យចិត្តចាប់ពាល់មនុស្សនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ។ ធ្វើឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ។

ហានា ចាវេតំ អាបត្តំ ចាវនាធិកស្ស ។ បទសា ឧស្សាមីតំ បឋមំ ចាធំ សង្កាមេតំ អាបត្តំ ថុល្លច្ចយស្ស ។ ទុតិយំ ចាធំ សង្កាមេតំ អាបត្តំ ចាវនាធិកស្ស ។

(๑๑๒) អបនេ ឆាម អហិ មច្ឆា ។ បញ្ចមាសកំ វា អតិរេកបញ្ចមាសកំ វា អគ្ឃនកំ ថេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ឆឌ្ឌេតិ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។ ហានា ចាវេតិ អាបត្តិ ចាវនាធិកស្ស ។

(๑๑๓) ទ្វិបទំ ឆាម មនុស្សា បក្ខជាតា ។ ថេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ឆឌ្ឌេតិ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។ ហានា ចាវេតិ អាបត្តិ ចាវនាធិកស្ស ។ បទសា ឧស្សាមីតិ បឋមំ ចាធំ សង្កាមេតិ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។ ទុតិយំ ចាធំ សង្កាមេតិ អាបត្តិ ចាវនាធិកស្ស ។

(๑๑๔) ចតុប្បទំ ឆាម ហត្ថី អស្សា ឯឡកា គោ. ណា កន្ទ្រកា បសុកា ។ ថេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ឆឌ្ឌេតិ អាបត្តិ ថុល្លច្ច. យស្ស ។ ហានា ចាវេតិ អាបត្តិ ចាវនាធិកស្ស ។

ឲ្យផុតចាកទី។ គ្រប់អាបត្តិជាភាជិក ។ កិក្ខុគិតថា អញនឹងនាំមនុស្សដើរទៅដោយជើង ហើយឲ្យឈានដំហានទី ១ ទៅ គ្រប់អាបត្តិថុល្លច្ចយ ។ ឲ្យឈានដំហានទី ២ ទៅ គ្រប់អាបត្តិជាភាជិក ។

(១១៦) ពស់ គឺ ពស់ សត្វគ្មានជើង ។ កិក្ខុមានចេយ្យចិត្ត ចាប់ពាល់នូវសត្វគ្មានជើង មានដំរៃ ៥ មាសកក្តី លើសពី ៥ មាសកក្តី គ្រប់អាបត្តិទុក្កដ ។ ឲ្យកំរើក គ្រប់អាបត្តិថុល្លច្ចយ ។ ឲ្យផុតចាកទី គ្រប់អាបត្តិជាភាជិក ។

(១១៧) មនុស្ស សត្វស្លាប ហៅថា សត្វមានជើងពីរ ។ កិក្ខុមានចេយ្យចិត្តចាប់ពាល់នូវសត្វជើងពីរនោះ គ្រប់អាបត្តិទុក្កដ ។ ធ្វើឲ្យកំរើក គ្រប់អាបត្តិថុល្លច្ចយ ។ ឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី គ្រប់អាបត្តិជាភាជិក ។ កិក្ខុគិតថា អញនឹងនាំបណ្តើរសត្វជើង ២ ទៅដោយជើង ហើយឲ្យឈានដំហានទី ១ គ្រប់អាបត្តិថុល្លច្ចយ ។ ឲ្យឈានដំហានទី ២ គ្រប់អាបត្តិជាភាជិក ។

(១១៤) ដំរី សេះ ឧដ្ឋ គោ លា ជាពួកសត្វចិញ្ចឹមហៅថា សត្វមានជើង ៤ ។ កិក្ខុមានចេយ្យចិត្ត ចាប់ពាល់សត្វជើង ៤ នោះ គ្រប់អាបត្តិទុក្កដ ។ ឲ្យកំរើក គ្រប់អាបត្តិថុល្លច្ចយ ។ ឲ្យផុតចាកទី គ្រប់អាបត្តិជាភាជិក ។

ปธานา เนสฺสคฺคิยนฺติ ปมทิวเส ทินฺนทานโต ปฏฺฐาย ทสาหาติกฺกเม นิสฺสคฺคิยนฺติ อตฺโถ ฯ ทุติยทิวเส ทินฺนทานโต ปฏฺฐาย เอกาทสาหาติกฺกเม นิสฺสคฺคิยนฺติ อตฺโถ ฯ ตติยทิวเส ทินฺนทานโต ปฏฺฐาย ทฺวาทสาหาติกฺกเม นิสฺสคฺคิยนฺติ อตฺโถ ฯ จตุตฺถทิวเส ทินฺนทานโต ปฏฺฐาย เตรสาหาติกฺกเม นิสฺสคฺคิยนฺติ อตฺโถ ฯ

(๑๑๕) พหุปฺปทานนฺติ ยาย วิญฺญตฺติยา สตยาจิตาย ภิกฺขาลาภกาลโต ปฏฺฐาย ปญฺจมาสกาย วา อติเรกปญฺจมาสกาย วา อกฺขยกาย เชยฺยจิตฺตา อาทิมฺหิ ทินฺนโต ปฏฺฐาย ทสาหาติกฺกเม นิสฺสคฺคิยนฺติ อตฺโถ ฯ ฉฑฺฑิเต นิสฺสคฺคิยนฺติ ปจิตฺตนฺติ อตฺโถ ฯ ปหิณาติ นิสฺสคฺคิยนฺติ ทูตสฺส หตฺเถ ปหิณนฺตสฺส นิสฺสคฺคิยนฺติ อตฺโถ ฯ ปธานา เนสฺสคฺคิยนฺติ ปมทิวเส ทินฺนทานโต ปฏฺฐาย ทสาหาติกฺกเม นิสฺสคฺคิยนฺติ อตฺโถ ฯ ทุติยทิวเส ทินฺนทานโต ปฏฺฐาย เอกาทสาหาติกฺกเม นิสฺสคฺคิยนฺติ อตฺโถ ฯ

(๑๑๖) ฉิตฺตกาติ ฉินฺนกาลโต ปฏฺฐาย ตีณิ วสฺสานิ อจฺจนฺตสุขุมโลมา เอฬกลฺลโม นาม ตีหิ วสฺเสหิ อุปฺปชฺชติ ฯ เสสา ปน เอฬกลฺลโม นาม ฉหิ วสฺเสหิ ฉินฺนกาลโต ปฏฺฐาย ฯ

ភិក្ខុគិតថា អញនឹងនាំបណ្តើរនូវសត្វដើរ ៤ ទៅដោយដើរ ហើយឲ្យ ឈានដំហានទី ១ ទៅ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ឲ្យឈានដំហានទី ២ ទៅ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ឲ្យឈានដំហានទី ៣ ទៅ ត្រូវអាបត្តិ ថុល្លច្ច័យ ។ ឲ្យឈានដំហានទី ៤ ទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១១៥) ឧយ្យ ក្នុង ដង្ហវាមាស់ ហៅថា ពួកសត្វមានជើង ច្រើន ។ ភិក្ខុមានចេយ្យចិត្តចាប់ពាល់សត្វមានជើងច្រើននោះ មាន ដំឡៃ ៥ មាសកក្តី ហួសពី ៥ មាសកក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ឲ្យផុតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងនាំបណ្តើរសត្វមានជើងច្រើនទៅដោយដើរ ហើយញុំាងសត្វ មានជើងច្រើនឲ្យឈានទៅ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ គ្រប់ដំហាន ។ ញុំាង ជើងទីបំផុតរបស់សត្វនោះឲ្យឈានទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១១៦) ភិក្ខុគយគន់ទ្រព្យដែលគេទុកដាក់ឆ្ងល់ប្រហែស ហើយ ប្រាប់ (ភិក្ខុដទៃ) ថា លោកចូរលួចទ្រព្យឈ្មោះនេះមក (ភិក្ខុនោះ) ហៅថា អ្នកតំណាត់របស់ឲ្យគេលួច ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ បើភិក្ខុអតទទួល បគ្គាប់នោះលួចយកទ្រព្យនោះបានមក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយតាំងពីរូប ។

(๑๑๗) ឯណិរត្ថោ នាម អាមាដំ កណ្ហំ តោ-
បេត្តោ ។ បញ្ចមាសកំ វា អតិរេកបញ្ចមាសកំ វា
អត្ថរនកំ ថេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
ឆុព្ភនេ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។ ឋានា ចាវេតិ
អាបត្តិ ចាវនាធិកស្ស ។

(๑๑๘) សំវិធាវហារេ នាម សម្ពហុលា សំវិធ-
ហិត្វា ឯកោ កណ្ហំ អាហរតិ អាបត្តិ សព្ពេសំ
ចាវនាធិកស្ស ។

(๑๑๙) សន្ថតសន្ថំ នាម សន្ថតំ កោជវតិ
បុរេភត្តំ វា បច្ឆាភត្តំ វា រត្តឹ វា ទិវា វា តេន
សន្ថតេន តំ កណ្ហំ អាហរាបេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
តេន សន្ថតេន តំ កណ្ហំ អាហរតិ អាបត្តិ ទុតិយំ
ចាវនាធិកស្ស ។ តំ សន្ថតំ បុរេ វា បច្ឆា វា តំ
កណ្ហំ អាហរតិ មូលដ្ឋស្ស អនាបត្តិ អាហរាបិតស្ស
អាបត្តិ ចាវនាធិកស្ស ។

(១១៧) កិក្ខុអ្នកថែទាំរក្សាទ្រព្យដែលគេនាំមកធ្វើទុកមួយបេះណើរ ហៅថា អ្នករក្សាបញ្ជី ។ កិក្ខុមានចេយ្យចិត្តចាប់ពាល់នូវទ្រព្យមានដំឡៃ ៥ មាសកក្តី លើសពី ៥ មាសកក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ចយ ។ ឲ្យផុតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបាចិត ។

(១១៨) ដែលហៅថាកិរិយាលួចយកដោយបេបបួលគ្នា (នោះ) គឺកិក្ខុដែលរួមគំនិតចូលគ្នាច្រើនរូប កិក្ខុ ១ រូបទៅលួចយកទ្រព្យបានមក ត្រូវអាបត្តិបាចិតទាំងអស់គ្នា ។

(១១៩) កិក្ខុធ្វើសញ្ញាកំណត់ពេលឲ្យលួច ហៅថា សង្កេតកម្ម កិក្ខុប្រើកិក្ខុឲ្យទៅលួចថា អ្នកចូរលួចយកទ្រព្យនោះដោយសង្កេតនោះ កងពេលព្រឹកក្តី ល្ងាចក្តី យប់ក្តី ថ្ងៃក្តី ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុលួចទ្រព្យនោះបានមកតាមសង្កេតនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិតទាំងពីរ រូប ។ កិក្ខុទៅលួចទ្រព្យនោះមុនសង្កេតនោះក្តី ក្រោយក្តី កិក្ខុអ្នកប្រើដើមមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិតតែកិក្ខុអ្នកលួច ។

(๑๒๐) ฉินฺทิตฺวาติ ฉินฺทิตฺวา ฉินฺทิตฺวา ฉินฺทนฺโต ฉินฺทนฺโต ฉินฺนกาเล ฉินฺนกาเล ฉินฺนกฺขเณ ฉินฺนกฺขเณ สีสนฺติ ฉินฺนกฺขเณ ฉินฺนกฺขเณ เตน ฉินฺทิตฺเตน ตํ กณฺหปกฺขํ อาหารตฺถาย อาหรนฺตา ทุกฺกฏสฺส ฯ เตน ฉินฺทิตฺเตน ตํ กณฺหปกฺขํ อาหารตฺถาย อาหรนฺตา ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ ตํ ฉินฺทิตฺวา ปุเร วา ปจฺฉา วา ตํ กณฺหปกฺขํ อาหารตฺถาย มูลฏฺฐสฺส อนาหารตฺถาย อาหารกสฺส อาหรนฺตา ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ

(๑๒๑) กิกฺกิ กิกฺกิปกฺขิ อาฬาเหติ สตฺตฏฺฐาหิกปกฺขิ กณฺหปกฺขํ อาหารตฺถาย อาหรนฺตา ทุกฺกฏสฺส ฯ โส ตํ มญฺชมาโน ตํ อาหารตฺถาย อาหรนฺตา ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ กิกฺกิ กิกฺกิปกฺขิ อาฬาเหติ สตฺตฏฺฐาหิกปกฺขิ กณฺหปกฺขํ อาหารตฺถาย อาหรนฺตา ทุกฺกฏสฺส ฯ โส ตํ มญฺชมาโน อญฺญํ อาหารตฺถาย มูลฏฺฐสฺส อนาหารตฺถาย อาหารกสฺส อาหรนฺตา ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ กิกฺกิ กิกฺกิปกฺขิ อาฬาเหติ สตฺตฏฺฐาหิกปกฺขิ กณฺหปกฺขิ อาหารตฺถาย อาหรนฺตา ทุกฺกฏสฺส ฯ โส อญฺญิ มญฺชมาโน

(๑๒๐) កិកុដ្ឋេនិមិត្តគ្រឿងសំគាល់ឲ្យលួច ហៅថានិមិត្តកម្ម គឺ កិកុបគ្គាប់កិកុផង្គាថា ខ្ញុំនឹងប្រើបគែកក្តី ញាក់បំពើមក្តី ឯក់ក្បាលក្តី អ្នកបូរលួចយកទ្រព្យនោះមកតាមនិមិត្តនោះ កិកុអ្នកប្រើនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិកុអ្នកទទួលបង្គាប់ លួចទ្រព្យនោះបានមកតាមនិមិត្តនោះ ត្រូវអាបត្តិឋាវជីកទាំងពីរនាក់ ។ កិកុអ្នកទទួលបង្គាប់ទៅលួចទ្រព្យនោះបានមកមុននិមិត្តនោះក្តី ក្រោយក្តី កិកុអ្នកបង្គាប់ដើម មិនត្រូវអាបត្តិទ្បើយ ត្រូវអាបត្តិឋាវជីកតែកិកុអ្នកលួច ។

(๑๒๑) កិកុបគ្គាប់កិកុផង្គាថា អ្នកបូរលួចទ្រព្យឈ្មោះនេះមក កិកុអ្នកប្រើនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិកុអ្នកទទួលបង្គាប់នោះសំគាល់ទ្រព្យនោះបានហើយ ទៅលួចទ្រព្យនោះបានមក ត្រូវអាបត្តិឋាវជីកទាំងពីរនាក់ ។ កិកុបគ្គាប់កិកុផង្គាថា អ្នកបូរលួចទ្រព្យឈ្មោះនេះមក កិកុអ្នកប្រើនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិកុអ្នកទទួលបង្គាប់នោះសំគាល់ទ្រព្យនោះបានហើយ ទៅលួចទ្រព្យដទៃបានមកវិញ កិកុអ្នកបង្គាប់ដើម មិនត្រូវអាបត្តិទ្បើយ ត្រូវអាបត្តិឋាវជីកតែកិកុអ្នកលួច ។ កិកុបគ្គាប់កិកុផង្គាថា អ្នកបូរលួចទ្រព្យឈ្មោះនេះមក កិកុអ្នកប្រើនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិកុអ្នកទទួលបង្គាប់នោះត្រឡប់សំគាល់ទ្រព្យដទៃវិញ តែទៅលួចទ្រព្យ

ตัง อาหารัง อาหรัตฺถ ทุกฺขสฺส ฯ กิญฺจาปิ กิญฺจาปิ อา-
หารเหตุ สตฺตาหมฺปิ กฬาปี อาหรนฺติ อาหรตฺถ ทุกฺขสฺส ฯ
โส อญฺญ มญฺญมาโน อญฺญ อาหารัง มูลฉสฺส
อชานตฺตา อาหารกสฺส อาหรตฺถ ทุกฺขสฺส ฯ กิญฺจาปิ
กิญฺจาปิ อาหเหตุ สตฺตาหมสฺส ทิวา สตฺตาหา
สตฺตาหมสฺส ทิวาตฺถ สตฺตาหา สตฺตาหัง กฬาปี อา-
หารตฺถัง อาหรตฺถ ทุกฺขสฺส ฯ โส สสาสฺส อาเร-
เจตา อาหรตฺถ ทุกฺขสฺส ฯ อาหารโก ปฏิกฺกูลญฺจาปิ
มูลฉสฺส อาหรตฺถ ปุลฺลุจฺจยสฺส ฯ โส ตัง กฬาปี
อาหารัง อาหรตฺถ สเตฺวสัง ทิวาปิกสฺส ฯ กิญฺจาปิ กิญฺจาปิ
อาหเหตุ สตฺตาหมสฺส ทิวา สตฺตาหา สตฺตาหมสฺส
ทิวาตฺถ สตฺตาหา สตฺตาหัง กฬาปี อาหารตฺถัง อาหรตฺถ
ทุกฺขสฺส ฯ โส อญฺญ อาหเหตุ อาหรตฺถ ทุกฺขสฺส ฯ

ចានមក ត្រូវពោនលើទ្រព្យដែលកិក្ខុប្រើនោះ ត្រូវអាបត្តិធ្ងាកដកទាំងពីរ
នាក់ ។ កិក្ខុបង្គាប់កិក្ខុផង់គាថា អ្នកចូរលួចទ្រព្យឈ្មោះនេះមក កិក្ខុអក
ប្រើនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុអកទទួលបង្គាប់នោះ សំគាល់នូវទ្រព្យ
ដទៃទៀលួចបានទ្រព្យដទៃមកវិញ កិក្ខុអកបង្គាប់ដើមមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ
ត្រូវអាបត្តិធ្ងាកដកតែកិក្ខុអកលួច ។ កិក្ខុបង្គាប់កិក្ខុផង់គាថា លោកចូរទៅ
ប្រាប់តដល់កិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យកិក្ខុឈ្មោះនេះឯង់ទៅប្រាប់តដល់កិក្ខុឈ្មោះ
នេះថា កិក្ខុឈ្មោះនេះចូរទៅលួចទ្រព្យឈ្មោះនេះមក កិក្ខុអកប្រើដើមត្រូវ
អាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុអកទទួលបង្គាប់ទី ១ នោះទៅប្រាប់កិក្ខុអកទទួលបង្គាប់
ទី ២ កិក្ខុអកទទួលបង្គាប់ទី ១ នោះត្រូវអាបត្តិទុក្កដកន៏ខណៈប្រាប់ ។ (កិក្ខុ
អកទទួលបង្គាប់ទី ២ ទៅប្រាប់ដល់អ្នកទទួលបង្គាប់ទី ៣) កិក្ខុអកទទួល
បង្គាប់ទី ៣ ត្រមទទួលន៏ងទៀលួច កិក្ខុអកបង្គាប់ដំបូង់ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។
កិក្ខុអកទទួលបង្គាប់ទី ៣ នោះទៀលួចទ្រព្យនោះបានមក ត្រូវអាបត្តិធ្ងាកដក
ទាំងអស់គ្នា ។ កិក្ខុបង្គាប់កិក្ខុផង់គាថា លោកចូរទៅប្រាប់តដល់កិក្ខុឈ្មោះ
នេះ ឲ្យកិក្ខុឈ្មោះនេះឯង់ទៅប្រាប់តដល់កិក្ខុឈ្មោះនេះថា កិក្ខុឈ្មោះនេះចូរ
ទៀលួចទ្រព្យឈ្មោះនេះមក កិក្ខុអកប្រើដើមត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុអក
ទទួលបង្គាប់ទី ១ នោះទៅប្រើកិក្ខុដទៃ (គឺអកទទួលបង្គាប់ទី ៣ វិញ) ខ្លួនអក
ទទួលបម្រើទី ១ នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដកន៏ខណៈប្រើត ។ អកទទួលបង្គាប់

สหีหาภาคา ปฐมกฺขณฺฑกถา

อาปตฺติกฺขนฺธาติ อาปตฺติ ขุทฺทกสฺส ฯ
โส ตํ กมฺมํ สหีหาติ ทฺวีหิปิ สทฺธึ อาปตฺติ
อาณาปกสฺส จ สหีหาภาคสฺส จ อาปตฺติ ปา-
จิตฺติยสฺส ฯ ภิกฺขุ ภิกฺขุํ อาณาเปติ สตฺตาหกมฺมํ
กมฺมํ สหีหาภาติ อาปตฺติ ขุทฺทกสฺส ฯ โส
ตญฺจ ปุน ปฏิปากติกตฺวา ตาหิ สกฺกาติ ตํ กมฺมํ
สหีหาภาวิตฺวา ฯ โส ปุน อาณาเปติ ยถา
สกฺกาสิ ตถา ตํ กมฺมํ สหีหาภาติ อาปตฺติ
ขุทฺทกสฺส ฯ โส ตํ กมฺมํ สหีหาติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส
ปาจิตฺติยสฺส ฯ ภิกฺขุ ภิกฺขุํ อาณาเปติ สตฺตาหกมฺมํ
กมฺมํ สหีหาภาติ อาปตฺติ ขุทฺทกสฺส โส ตํ อาณา-
เปตฺวา วิปฺปฏิสารี น สาเวติ มา สหีหาภาติ โส
ตํ กมฺมํ สหีหาติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ปาจิตฺติยสฺส ฯ
ภิกฺขุ ภิกฺขุํ อาณาเปติ สตฺตาหกมฺมํ กมฺมํ สหีหาภาติ
อาปตฺติ ขุทฺทกสฺส ฯ โส ตํ อาณาเปตฺวา วิปฺปฏิสารี

ទី ៣ ទទួលនឹងទៅលួច អ្នកទទួលបង្គាប់ទី ៣ នោះត្រូវអាបត្តិទុក្កដក្នុង ខណៈទទួល ។ អ្នកទទួលបង្គាប់ទី ៣ នោះទៅលួចទ្រព្យនោះបានមក អ្នកប្រើដើមមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយតែកិរិយាអ្នកទទួលបង្គាប់ទី ១ នឹងកិរិយាអ្នកលួចទី ៣ ។ កិរិយាបង្គាប់កិរិយាផង គឺថា លោកចូរទៅលួចយកទ្រព្យឈ្មោះនេះមក កិរិយាអ្នកប្រើនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដក្នុងខណៈប្រើ ។ កិរិយាអ្នកទទួលបង្គាប់នោះទៅហើយត្រឡប់មកវិញប្រាប់ថា ខ្ញុំមិនអាចនឹងទៅលួចយកទ្រព្យនោះមកទេ ។ កិរិយាអ្នកបង្គាប់ប្រើម្តងទៀតថា លោកអាចលួចយកបានក្នុងពេលណា ចូរលួចទ្រព្យនោះក្នុងពេលនោះចុះ កិរិយាអ្នកបង្គាប់នោះត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិរិយាអ្នកទទួលបង្គាប់លួចយកទ្រព្យនោះបានមក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយពីរនោះ ។ កិរិយាបង្គាប់កិរិយាផង គឺថា លោកចូរលួចយកទ្រព្យឈ្មោះនេះមក កិរិយាអ្នកប្រើនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិរិយាអ្នកបង្គាប់នោះ លុះដល់បង្គាប់កិរិយានោះហើយ មានសេចក្តីក្តៅក្រហាយស្តាយក្រោយវិញ តែមិនទាន់បានប្រាប់កិរិយានោះថា អ្នកកុំលួចឡើយ កិរិយាអ្នកទទួលបង្គាប់នោះទៅលួចទ្រព្យនោះបានមក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយពីរនោះ ។ កិរិយាបង្គាប់កិរិយាផង គឺថា លោកចូរទៅលួចយកទ្រព្យឈ្មោះនេះមក កិរិយាអ្នកបង្គាប់នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដក្នុងខណៈបង្គាប់ ។ កិរិយាអ្នកបង្គាប់នោះ លុះដល់បង្គាប់កិរិយានោះហើយ មានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ

สาเวติ มา อาหารีติ เสา อาณาเตฺวา อหา
ตยาติ ตำ กณฺหำ อาหาเรติ มูลฉสฺส อตฺถาย
อาหาราตฺถสฺส อาหเรติ ฆาฏิกสฺส ฯ กิกฺกิ กิกฺกิ
อาณาเปติ สตฺตฺตาหำ กณฺหำ อาหาเรติ อาหเรติ ทุกฺก-
ฏสฺส ฯ เสา ตำ อาณาเปตฺวา วิปฺปฏิสารี สาเวติ
มา อาหารีติ สาเธติ ฉิรเมติ ฆกิฺจิ อตฺถาย ฯ

(๑๒๒) ปญฺหาการเหติ อกิจฺจำ อาจิยฺจสฺส
อาหเรติ ฆาฏิกสฺส ปราชิกาย ปราชิกฺกาติญฺ เหาติ ปราช-
ิกฺกาติสญฺี จ ครุกา จ เหาติ ปาจิตฺติยาย
ปญฺหาสเกา จ อติเรกปญฺหาสเกา จ เจยฺย-
จิตฺตญฺ ปจฺจุปฏฺฐิตำ เหาติ อาหเรติ อาหเรติ ทุกฺก-
ฏสฺส ฯ ฉฏฺฐาเปติ อาหเรติ ปุลฺลจฺจยสฺส ฯ ฆาตา
ฆาเรติ อาหเรติ ฆาฏิกสฺส ปญฺหาการเหติ อกิจฺจำ
อาจิยฺจสฺส อาหเรติ ปุลฺลจฺจยสฺส ปราชิกฺกาติญฺ

ស្តាយគ្រោយវិញ ត្រឡប់ហាមឃាត់ថា លោកកុំលួចឡើយ កិកុអ្នក
ទទួលបង្គាប់នោះ មិនត្រមត្រឡប់ទានលួចតាម ពោលតបថា លោក
បង្គាប់ខ្ញុំហើយ រួចទៅលួចយកទ្រព្យនោះបានមក កិកុអ្នកបង្គាប់មិនត្រូវ
អាបត្តិ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈតែកិកុអ្នកលួច ។ កិកុបង្គាប់កិកុផង់គ្នាថា
លោកចូរលួចយកទ្រព្យឈ្មោះនេះមក កិកុអ្នកបង្គាប់នោះត្រូវអាបត្តិ
ទុក្កដ ។ កិកុអ្នកបង្គាប់នោះ លុះដល់បង្គាប់កិកុនោះហើយ មានសេចក្តី
ក្តៅក្រហាយស្តាយគ្រោយវិញ ត្រឡប់ឃាត់ថា លោកកុំទៅលួចឡើយ
កិកុអ្នកទទួលបង្គាប់ទទួលពាក្យថាប្រពៃហើយ ក៏លែងលួចទៅ កិកុទាំង
ពីរប្រុមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(១២២) កិកុកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់គេមិនបានឲ្យដោយអាការ៥
យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គឺទ្រព្យដែលអ្នកដទៃហួងហែងរក្សា ១ សំគាល់
ថាទ្រព្យមានអ្នកដទៃហួងហែងរក្សា ១ បរិក្ខារមានដំឡៃច្រើន ចំនួន ៥
មាសក ឬលើសពី ៥ មាសក ១ មានចេយ្យចិត្តតាំងឡើងប្រាកដ ១ ញ៉ាំង
ទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី ១ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ (បើមិនទាន់ឲ្យឃ្លាត
ផុតចាកទីទេ) កិកុចាប់ពាល់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ញ៉ាំងវេបស់នោះឲ្យកំរើក
ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ កិកុកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់គេមិនបានឲ្យដោយ
អាការ៥យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ គឺទ្រព្យដែលរក្សាដទៃហួងហែងរក្សា ១

เหฏฺฐา ปริปุณฺณสญฺญี จ ลหุกา จ เหฏฺฐา ปริกฺขาเร อติเรกมาสโก จ อูนปญฺจมาสโก จ เจยฺยจีวรญฺจ ปฏิปชฺชิตพฺพํ เหฏฺฐา อาทิสฺส ทุกฺกฏสฺส ฯ อุภยเปตฺถ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปาจิตฺติยสฺส ฯ ปฏิเทสนียสฺส ฯ ปญฺหาการเปตฺถ อาธิปฺปายญฺจ อาธิยนฺตสฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ปริปุณฺณปญฺจมาสญฺจ เหฏฺฐา ปริปุณฺณสญฺญี จ ลหุกา จ เหฏฺฐา ปริกฺขาเร มาสโก จ อูนมาสโก จ เจยฺยจีวรญฺจ ปฏิปชฺชิตพฺพํ เหฏฺฐา อาทิสฺส ทุกฺกฏสฺส ฯ อุภยเปตฺถ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปาจิตฺติยสฺส ฯ ปฏิเทสนียสฺส ฯ

(๑๒๓) ฉหาการเปตฺถ อาธิปฺปายญฺจ อาธิยนฺตสฺส อาปตฺติ จารณฺฑิกสฺส ฯ จ สกสญฺญี ฯ จ วิสฺสาสคฺคาหี ฯ จ สาหตฺถิกํ กรุโต จ เหฏฺฐา ปริกฺขาเร ปญฺจมาสโก จ อติเรกปญฺจมาสโก จ เจยฺยจีวรญฺจ

សំគាល់ថា ទ្រព្យមានអ្នកដទៃហួងហែងរក្សា ๑ បរិក្ខារមានដំឡៃតិចប្រមាណលើសពី ๑ មាសក ប៉ុន្តែយ៉ាងហោចទៅ ๕ មាសកចុះមក ๑ មានចេតនាចិត្តកើតឡើងប្លែកដ ๑ ញុំាងរបស់នោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី ๑ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ๆ (បើមិនបានញុំាងរបស់នោះឲ្យឃ្លាតចាកទីទេ) ភិក្ខុចាប់ពាល់ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ๆ ញុំាងរបស់នោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ๆ ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់គេមិនបានឲ្យដោយអាការ ៥ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ គឺទ្រព្យដែលអ្នកដទៃហួងហែងរក្សា ๑ សំគាល់ថាទ្រព្យមានអ្នកដទៃហួងហែងរក្សា ๑ បរិក្ខារមានដំឡៃតិចប្រមាណ ๑ មាសក ប៉ុន្តែយ៉ាងហោចទៅ ๑ មាសក ๑ មានចេតនាចិត្តគាំងឡើងប្លែកដ ๑ ញុំាងរបស់នោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី ๑ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ๆ (សម្លឹងមិនបានឲ្យឃ្លាតចាកទី) ភិក្ខុចាប់ពាល់ ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ๆ ធ្វើឲ្យកំរើក ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ๆ

(๑๒๓) ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់គេមិនបានឲ្យដោយអាការ ๖ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ៍ គឺមិនបានសំគាល់ថាជារបស់ខ្លួន ๑ មិនបានកាន់យកដោយវិស្សាសៈ ๑ មិនបានកាន់យកជារបស់ខ្លី ๑ បរិក្ខារមានដំឡៃប្រែនប្រមាណ ๕ មាសក ប៉ុន្តែលើសពី ๕ មាសក ๑ មានចេតនាចិត្ត

ปจฺจุปฏฺฐิตํ โหตุ อาโรคฺยตฺถาย ทุกฺกฏสฺส ฯ
ฉฑฺเฑตุ อาปตฺติ ปุลฺลจฺจยสฺส ฯ ปาจิ ตาเวตุ
อาปตฺติ ถาวชิกสฺส ฯ ฉหากาเรหิ อทินฺนํ อาทิ-
ยนฺตสฺส อาปตฺติ ปุลฺลจฺจยสฺส ฉ จ สกา-
สญฺเ ฉ จ วิสฺสาสคฺคาหิ ฉ จ ตาวกาลิกํ
ลหุกา จ โหตุ ปริกฺขาเร อตเรกมา-
สโก ภ ฉนมญฺมาสโก ภ เชยฺยจิตฺตญฺ
ปจฺจุปฏฺฐิตํ โหตุ อาโรคฺยตฺถาย ทุกฺกฏสฺส ฯ
ฉฑฺเฑตุ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปาจิ ตาเวตุ
อาปตฺติ ปุลฺลจฺจยสฺส ฯ ฉหากาเรหิ อทินฺนํ อา-
ทิยนฺตสฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฉ จ สกสญฺเ
ฉ จ วิสฺสาสคฺคาหิ ฉ จ ตาวกาลิกํ ลหุกา
จ โหตุ ปริกฺขาเร มาสโก ภ ฉนมาสโก
ภ เชยฺยจิตฺตญฺ ปจฺจุปฏฺฐิตํ โหตุ อาโรคฺยตฺถาย
ทุกฺกฏสฺส ฯ ฉฑฺเฑตุ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ
ปาจิ ตาเวตุ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

តាំងឡើងប្រាកដ ១ ញុំាងរបស់នោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី ១ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ (បើមិនទាន់ញុំាងរបស់នោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទីទេ) កិរិយាចាប់
ពាល់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ញុំាងរបស់នោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិ
ថុល្លច្ចយ ។ កិរិយាកាន់យកនូវរបស់ដែលបុគ្គលម្ចាស់គេមិនបានឲ្យដោយអាការ ៦
យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ចយ គឺមិនបានសំគាល់ថាជារបស់ខ្លួន ១ មិន
បានកាន់យកដោយសិក្ខាស្មោល ១ មិនបានកាន់យកជារបស់ខ្លី ១ បរិក្ខារ
មានដំឡៃតិចប្រមាណលើសពី ១ មាសក ប្តូរយកពី ៥ មាសកមក ១
មានចេយ្យចិត្តតាំងឡើងប្រាកដ ១ ញុំាងទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី ១
ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ចយ ។ (បើមិនទាន់ឲ្យឃ្លាតផុតចាកទីទេ) កិរិយាចាប់
ពាល់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ធ្លើរបស់នោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។
កិរិយាកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់របស់មិនបានឲ្យដោយអាការ ៦ យ៉ាង ត្រូវ
អាបត្តិទុក្កដ គឺមិនបានសំគាល់ថាជារបស់ខ្លួន ១ មិនបានកាន់យក
ដោយសិក្ខាស្មោល ១ មិនបានកាន់យកជារបស់ខ្លី ១ បរិក្ខារមានដំឡៃ
តិចប្រមាណ ១ មាសក ប្តូរយកពី ១ មាសកមក ១ មានចេយ្យចិត្ត
តាំងឡើងប្រាកដ ១ ញុំាងទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី ១ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្កដ ។ (បើមិនទាន់ឲ្យឃ្លាតផុតចាកទីទេ) កិរិយាចាប់ពាល់
ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ធ្លើរបស់នោះឲ្យកំរើក ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๑๒๔) ปญฺหาการเหตุ อธิฏฺฐานลกฺขณา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ฉ ฉ ปรปริกฺขาหตา โหติ ปรปริกฺขาหตสญฺญี ฉ สกฺกา ฉ โหติ ปริกฺขารา ปญฺหาสกา ฯ อตฺถวเสน ปญฺหาสกา ฯ เจยฺย-จิตฺตญฺหิ ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ โหติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ฉณฺฑาเปติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปาฉิตฺ โหติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปญฺหาการเหตุ อธิฏฺฐานลกฺขณา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฉ ฉ ปรปริกฺขาหตา โหติ ปรปริกฺขาหต-สญฺญี ฉ สกฺกา ฉ โหติ ปริกฺขารา อตฺถวเสน ปญฺหาสกา ฯ ฉณปญฺหาสกา ฯ เจยฺยจิตฺตญฺหิ ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ โหติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ฉณฺฑาเปติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปาฉิตฺ โหติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปญฺหาการเหตุ อธิฏฺฐานลกฺขณา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฉ ฉ ปรปริกฺขาหตา โหติ ปรปริกฺขาหต-สญฺญี ฉ สกฺกา ฉ โหติ ปริกฺขารา ปญฺหาสกา ฯ ฉณปญฺหาสกา ฯ เจยฺยจิตฺตญฺหิ ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ โหติ

(๑๒๘) ภิกฺขุกาลยกทฺเวภงฺคสามิกมทินฺนาทานสฺส ปญฺจหากาเรหิ ปญฺจมาสการหสฺส ปาราชิกาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ปาจิตฺติยสฺส ปาจิตฺติยสฺส ปาจิตฺติย

อาจมสตฺตํ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ฉฑฺเฑตุกามสฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ฉฑฺเฑสฺสามีติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๒๕) อฉฑฺเฑตพฺพสกสญฺญิสฺส วิสฺสาสคฺคาหเก สกสญฺญิสฺส วิสฺสาสคฺคาหเก ปรปริคฺคหิเต ปรปริคฺคหิตสญฺญิสฺส ปรปริคฺคหิเต อปริคฺคหิตสญฺญิสฺส ปริคฺคหิเต ปริคฺคหิตสญฺญิสฺส อาจิกฺขิตฺวา ทินฺนกสฺส ปฏิลาภิตกสฺส อาจิกฺขิตฺวา ปฏิลาภิตกสฺส ฯ

อทินฺนาทานสิกฺขาปทวณฺณนา นิฏฺฐิตา ฯ

(๑๒๖) ราชาโน หนฺตฺวา

โจรา ฆาตุเก ปุริเส

อนฺธการเย (๑) ปญฺจ

ปญฺจ มหารณาโกรเธ จ

ติวิธคฺคินา ปญฺจกฺขตฺตุ

ฆาเตหิ อปเร ทุเว

๑ เตติปิ ปาโฐ ฯ

ញុំងទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី ๑ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ (បើមិនបានឲ្យឃ្លាតផុតចាកទីទេ) ភិក្ខុចាប់ពាល់ ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យកំរើក ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๑๒๕) ភិក្ខុកាន់យកដោយសំគាល់ថាជារបស់ខ្លួន កាន់យកដោយសន្ទិដ្ឋស្មាលន៏ឆ៏គ្នា កាន់យកជារបស់ខ្លីគ្នា កាន់យករបស់ដែលពួកប្រែតហួងហែងរក្សា កាន់យករបស់ដែលសត្វតិរច្ឆានហួងហែងរក្សា កាន់យកដោយសំគាល់ថាជារបស់បំសុកូល ភិក្ខុឆត ភិក្ខុអកដើមបញ្ញត្តិ (អម្បាលនេះ) មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

អទិន្នាទាន បឋមភាណវារៈ ចប់ ។

(មាតិកានុក្រម បញ្ជីរឿងតាមរបៀបដែលន៏ងសំដែងតទៅ ដូចមានខាងក្រោមនេះ)

(๑๒๖) រឿងភិក្ខុ ๕ រូបលួចកណ្ដៀរបស់ជាងដែលត់ រឿងភិក្ខុ ๔ រូបលួចគ្រឿងកម្រាល រឿងភិក្ខុ ๕ រូបលួចទ្រព្យក្នុងវេលាយប់ (ដោយចំណាំទុកពីថ្ងៃ) រឿងភិក្ខុ ๕ រូបលួចទ្រព្យគេដែលខ្លួនកំពុងជួយនាំទៅ រឿងភិក្ខុ ๕ រូបពោលតែពាក្យថាលួច (តែគ្មានចេយ្យចិត្ត) រឿងភិក្ខុ ๒ រូបទៀត រើសសម្ពត់សាដកន៏ងឈូតដែលចោទទៅដោយឯកល់

ជាតិកវណ្ណ ទុតិយសិក្ខាបទវិភង្គ វិនីតវត្ថុម្ហិ មាតិកានុត្តរោ

អសម្ភិន្នេ កុសាចារោ

ឧត្តាយវេន(๑) សហា ធម្ម

វិយាសេហិ បញ្ចក្ខាតា

បញ្ច ចេវ អមូលកា

ទុព្ភិក្ខេ ក្ករមំសញ្ច

ឃាវសក្ខលិមោធកា

សបរិក្ខារត្តរំកា

តិសរំសា(๒) ច ឯក្ខមិ(๓)

ខាធនីយញ្ច វិសប្បសំ

សសញ្ញាយ បរេ ទុវេ

សត្ត ឆាវាហកមាតិ

សត្ត ចេវ អភាហរុំ

សន្ធ្យសុ អវាហរុំ សត្ត

ប៉ុប្ផបិ អបរេ ទុវេ

---

๑ ឆ. ម. វត្តច្ឆេទ ។ ๒ ក. តិសរំសោ ។ ๓ ឆ. ម. ច ឯក្ខមេ ។

រឿងភិក្ខុ ១ រួបទស់យកសម្ពត់ចំសុក្កូលអំពីសាកអសុកដែល មិនទាន់បែកផ្ការ រឿងភិក្ខុ ១ រួបលួចប្លុសស្វាកចីវរ រឿងព្រះអានន្ទត្ថេរច្បាំស្វែកសង្ឃវរបស់ភិក្ខុដទៃក្នុងភេងភ្លើង រួមទាំងរឿងភិក្ខុ ៥ ពួកដែលឆាន់រំពា[1]សត្វផង ត្រូវជា ១០ រឿងភិក្ខុ ៥ រូបមិនមានហេតុ កុហកយកភាគនីយកោដនីយា-ហារដែលគេចែកដល់សង្ឃ រឿងភិក្ខុ ៥ រូបលួចបាយ សាច់ នំ ស្ករត្រាម នំអន្សម ក្នុងវេលាស្រុកអត់បាយ រឿងពួកភិក្ខុលួចបរិក្ខារព្រមទាំងថង់យាម រឿងពួកភិក្ខុលួចពួករបស់សង្ឃនឹងចីវរលើខ្សែស្បៃង រឿងភិក្ខុលួចចីវរក្នុងវិហារហើយមិនហ៊ានចេញទៅក្រៅ រឿងភិក្ខុឆាន់ភាគនីយរបស់ភិក្ខុជាសំឡាញ់ព្រោះសេចក្តីស្និទ្ធស្នាល រឿងភិក្ខុ ២ រូបទៀតយកភាគនីយរបស់ភិក្ខុដទៃឆាន់ដោយសំគាល់ថាជារបស់ខ្លួន រឿងភិក្ខុ ៧ ពួកប្រកែកមិនទទួលខ្លួនថាលួចយក រឿងភិក្ខុ ៧ ពួកតាំងចិត្តលួចយកពិត រឿងភិក្ខុ ៧ រូបលួចយកភាគ-នីយរបស់សង្ឃ រឿងភិក្ខុ ២ រូបទៀតលួចផ្កា រឿងភិក្ខុ

---

๑ របស់ដែលសល់អំពីសត្វស៊ី ។

តយោ ច វុត្តាធិនោ

ចណ្ឌី តិណ្ឌិ អតិក្កមេ

សូករ ច មិគា ឆដ្ឋា

យានញ្ចាបិ បវត្តយិ

ទុវេ ឆេស្សី ទុវេ ទាវ

បំសុកូលំ ទុវេ ទកា

អនុបុព្ពវិហារេន

តនញ្ញា ច បរិព្ពយំ

សាវត្ថិយា បវុរេ មុដ្ឋី

ទ្វេ វិឃាសា ទុវេ តិណា

សង្ឃស្ស ភាជយេ សត្ត

សត្ត ខេរ អសាមិកា

៣ រូបទៅនិយាយយកបរស់អំពីត្រកូលឧបដ្ឋាកនៃកិក្ខុដទៃ តាមពាក្យដែលលោកម្ចាស់ត្រកូលផ្តាំ រឿងកិក្ខុ ៣ រូបយកកែវមណីរំលងគយ រឿងពួកកិក្ខុដោះជ្រូកជាប់អន្ទាក់លែង រឿងពួកកិក្ខុដោះម្រឹគជាប់អន្ទាក់លែង រឿងពួកកិក្ខុដោះត្រីជាប់លបលែង រឿងកិក្ខុ ១ រូបលួចប្រមៀលកណ្តានៅក្នុងយាន រឿងកិក្ខុ ២ រូបលួចយកដុំសាច់ រឿងកិក្ខុ ២ ពួកលួចយកឈើក្បូនរបស់គេ រឿងកិក្ខុ ១ រូបបំសុកូលយកសម្ពត់សាដករបស់គេ រឿងកិក្ខុ ២ រូប រើសយកសម្ពត់សាដកអណ្តែតទឹក រឿងកិក្ខុ ១ រូបលួចផឹកសប្បិ(១) រឿងពួកកិក្ខុចូលដៃគ្នាលួចទ្រព្យគេ ហើយចែកគ្នាមិនពេញ ៥ មាសកម្លាក់ រឿងកិក្ខុ ៤ រូបលួចធញ្ញជាតិម្នាក់ ១ ក្តាប់ រៀលត្រង់សាវត្ថីអត់ឃ្លាយ រឿងកិក្ខុ ២ ពួកបំសុកូលយកសាច់ដែលសល់អំពីចោរបរិភោគ រឿងកិក្ខុ ២ រូបលួចស្មៅគេ រឿងកិក្ខុ ៧ ពួកយកខាទនីយរបស់សង្ឃចែកគ្នាធាន់ រឿងកិក្ខុ ៧ ពួកមិនហ៊ានទទួលខាទនីយដែលមនុស្សមិនមែនម្ចាស់ប្រគេន រឿង

---

(១) ទឹកដោះគោដែលគេចំរាញ់ឲ្យទៅជាខ្ចាញ់បៃបយ៉ាងភាវ ។ ។

ជាតដិកៈណ្ហោ ទុតិយសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតាវត្តុម្ហិ អាតិកានុក្កមោ

នារទកោ មត្តិកោ ទ្វេ តិណ្ណាតិ

សង្ឃស្ស សន្តេ អាបាសិ សេយ្យំ

សេនាសនក្ខន្ធកេ ន ចាបិ និមន្តេយ្យ

មាវេយ្យ សេនាសនក្ខន្ធកំ តាវតោលិនេ

ចម្បា រាជគហេ វេវ

វេសាលិយា ច អន្ធវនេ

ពារាណសិ ច កោសម្ពិ

សាគលា ទន្ធញ្ញកេន ចាតិ ។

(๑๒๗) តេន ខោ បន សមយេន ធម្មភណ្ឌិយា

កិក្ខូ រាជគហស្មិំ កច្ចា រាជកុលានិ អាហរីសុ ។

គិក្ខុយកឈើរបស់សង្ឃធ្វើជញ្ជាំងកុដិដោយគិតថាខ្លី រឿង
គិក្ខុលួចទឹកសង្ឃ រឿងគិក្ខុលួចដីស្អិតសង្ឃ រឿងគិក្ខុ ២ រូប
លួចស្មៅយាប្ញរបស់សង្ឃ រឿងគិក្ខុ ៧ រូបលួចគ្រឿងសេ-
នាសនៈរបស់សង្ឃ រឿងគិក្ខុយកសេនាសនៈសម្រាប់វិហារ
មានម្ចាស់ទៅប្រើប្រាស់ហើយខោល រឿងគិក្ខុ ១ ពួកព្រះដ៏
មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យខ្លីគ្រឿងសេនាសនៈរបស់គេប្រើ
ប្រាស់បាន រឿងពួកគិក្ខុនីជាសិស្សរបស់ថុល្លនន្ទាគិក្ខុនីក្នុង
ក្រុងចម្បានទំនក្រុងពដគ្រឹះ ទៅនិយាយយកបបរលាយលូច-
ឡុំដោយសណ្តែកចុាយ ទំនក្សាលទឹកឃុំកង្នែតក្បួលខបជ្ជក
របស់ថុល្លនន្ទាគិក្ខុនី រឿងអជ្ជុកតេរកង្នែក្រុងវេសាលី ចែក
មតិកដល់ខយគហបតី រឿងបិលិន្ទវច្ឆតេរកង្នែក្រុងពារាណសី
នាំយកភ្នែងពីរនាក់របស់ខបជ្ជក អំពីដៃចោរបានមកដោយ
ឫទ្ធិ រឿងគិក្ខុជាសំឡាញ់ទំនឹគ្នា ២ នាក់កង្នែក្រុងកោសម្ពី
រើសរំនឹកជ្រែកគិតថាទំនឹងឲ្យដល់ម្ចាស់ រឿងគិក្ខុជាសទ្ធិវិហារិក
របស់ទព្វិកតេរកង្នែក្រុងសាគលលួចយកឈ្នួតរបស់គេ ។

(១២៧) សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយទៅកាន់ទីតន្លែង
ហាលកណ្តៈនៃជាងជ្រលក់ ហើយលួចយកគ្រឿងរបស់ជាងជ្រលក់ ។

នេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ កតវតា សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ
កច្ចំ នុ ខោ មយំ ចាវដិកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជាតិ ។
កតវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អាបត្តឹ តុម្ហេ
តិក្ខវេ អាបជ្ជា ចាវដិកន្តិ ។

(๑๒๘) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរេ
តិក្ខ វដកត្តរណំ កត្វា មហាកឋ្ឋំ ទុស្សំ បសវិត្វា
ជេយ្យចិត្តំ ឧប្បាទេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
កច្ចំ នុ ខោ អហំ ចាវដិកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជាតិ ។
កតវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ ។ អនាបត្តឹ តិក្ខ
ចិត្តុប្បាទេតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរេ
តិក្ខ វដកត្តរណំ កត្វា មហាកឋ្ឋំ ទុស្សំ បសវិត្វា
ជេយ្យចិត្តោ អាមសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
អនាបត្តឹ តិក្ខ ចាវដិកស្ស អាបត្តឹ ទុក្កដស្សាតិ ។
តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរេ តិក្ខ វដកត្ត-
រណំ កត្វា មហាកឋ្ឋំ ទុស្សំ បសវិត្វា ជេយ្យចិត្តោ
ឧត្ថារេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។

កំពុកអម្ពាលនោះមានសេចក្តីសង្ស័យថា សិក្ខាបទត្រូវដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយ យើងតាំងឡាយត្រូវអាបត្តិជាពាជិកហើយឬហ្ន៎ ។ ទើបគ្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយត្រូវអាបត្តិជាពាជិកហើយ ។

(๑๒๘) សម័យនោះ មានភិក្ខុ ๑ រូបទៅកាន់កន្លែងហាលកណ្តានៃជាងដែលក់ ឃើញសម្ពត់មានដំឡៃច្រើន ហើយញាំងចេតនាឲ្យកើតឡើង ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យថា អញត្រូវអាបត្តិជាពាជិកហើយឬហ្ន៎ ។ ទើបគ្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ បើចេតនាកើតឡើងប៉ុណ្ណោះ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុ ๑ រូបទៅកាន់កន្លែងហាលកណ្តានៃជាងដែលក់ ឃើញសម្ពត់មានដំឡៃច្រើនមានចេតនាគិតលួចហើយចាប់ពាល់សម្ពត់នោះ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិជាពាជិកទេ ត្រូវតែអាបត្តិទុក្កដ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ๑ រូបទៅកាន់កន្លែងហាលកណ្តានៃជាងដែលក់ ឃើញសម្ពត់មានដំឡៃច្រើន មានចេតនាគិតលួចហើយឆ្លងសម្ពត់នោះឲ្យកំរើក ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។

อฆาเตตุ๎ ภิกฺขุ ฆาตกสฺส อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺสาติ ฯ
เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ
วณกิลาสึ กตฺวา มหคฺฆํ ทุสฺสยุคํ ปริกฺขาเร
เจเตยฺย ปิณฺฑาย ปาวิสิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ
อโหสิ ฯ เป ฯ อาปตฺตึ นุ ภิกฺขุ อาปชฺชตีติ
ฆาตกสฺสาติ ฯ

(๑๒๙) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร
ปิณฺฑจาริโก ภิกฺขุ มหคฺฆํ ทุสฺสยุคานิ ปริกฺขาเร
เจเตยฺย ปิณฺฑาย ปาวิสิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ
ฯ เป ฯ อฆาเตตุ๎ ภิกฺขุ ปิณฺฑจาริกสฺสาติ ฯ เตน โข
ปน สมเยน อญฺญตโร ปิณฺฑจาริโก ภิกฺขุ มหคฺฆํ
ทุสฺสยุคานิ ปริกฺขาเร เจเตยฺย ปิณฺฑาย ปาวิสิ ฯ ตสฺส
กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อฆาเตตุ๎ ภิกฺขุ ปิณฺฑจาริกสฺสาติ ฯ
ปิณฺฑจาริโก ภิกฺขุ ฆาตกสฺส อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺสาติ ฯ เป ฯ

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ៍ទេ ត្រូវតែអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់កន្លែងហាលកណ្តៀនៃជាងដែលក់ ឃើញសម្ពត់មានដំណៃច្រើន មានថេយ្យចិត្តគិតលួច ហើយញាំងសម្ពត់នោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ៍ហើយ ។

(១២៩) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបអ្នកត្រែចទៅបិណ្ឌបាត ឃើញកំពលដ៏ប្រសើរមានដំណៃច្រើន ហើយញាំងថេយ្យចិត្តឲ្យកើតឡើង ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ បើថេយ្យចិត្តកើតឡើងប៉ុណ្ណោះ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបអ្នកត្រែចទៅបិណ្ឌបាត ឃើញកំពលដ៏ប្រសើរមានដំណៃច្រើន មានថេយ្យចិត្តគិតលួចហើយចាប់ពាល់ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ៍ទេ ត្រូវតែអាបត្តិទុក្កដ ។ បេ ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្ត ធ្វើរបស់នោះឲ្យកំរើក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ៍ទេ ត្រូវតែអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ បេ ។

ชเยยฺยุนฺติ หนฺท จาหเรสิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อาปตฺตึ ตฺวํ ภิกฺขุ อาปชฺชิ จาวณฺณิยาติ ฯ

(๑๓๐) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ ธิกฺ กลฺยาณิยา ธิมิตฺตํ อกาสิ วณฺณิ อหาสิ ฯ เสา ตํ ปญฺหมาโน ตเมวาหาสิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อาปตฺตึ ตฺวํ ภิกฺขุ อาปชฺชิ จาวณฺณิยาติ ฯ ตเมวาหาสิ ฯ เป ฯ ตเมวาหาสิ ฯ เป ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อาปตฺตึ ตฺวํ ภิกฺขุ อาปชฺชิ จาวณฺณิยาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺ-ญตโร ภิกฺขุ ธิกฺ กลฺยาณิยา ธิมิตฺตํ อกา-สิ วณฺณิ อหาสิ ฯ เสา ตํ(๑) ปญฺหมาโน

๑ ม. ยุ. ตญฺหิ ฯ

កិក្ខុមានចេតនាប្រព្រឹត្តល្មើសនោះឲ្យឃ្លាតផុតខាតទើ ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិឋានដ៏កហើយ ។

(១៣០) សម័យនោះឯង មានកិក្ខុ ១ រូបឃើញទ្រព្យក្នុងវេលាថ្ងៃ ហើយបានធ្វើនិមិត្តសំគាល់ថា អញនឹងលួចយកទ្រព្យនោះក្នុងវេលាយប់ ។ កិក្ខុនោះកាលបើសំគាល់ទ្រព្យនោះបានហើយ ក៏លួចយកទ្រព្យនោះមក ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិឋានដ៏កហើយ ។ បេ ។ កិក្ខុសំគាល់ទ្រព្យនោះបាន (ក្នុងវេលាថ្ងៃហើយ ដល់វេលាយប់) លួចយកទ្រព្យដទៃបានមកវិញ ។ បេ ។ (វេលាថ្ងៃ) សំគាល់ទ្រព្យដទៃ ទេ (តែដល់វេលាយប់) ត្រឡប់លួចបានទ្រព្យនោះមក ។ បេ ។ សំគាល់ទ្រព្យដទៃបានហើយ ទៅលួចយកទ្រព្យដទៃបានមក ។ បេ ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិឋានដ៏កហើយ ។ សម័យនោះឯង មានកិក្ខុ ១ រូបឃើញទ្រព្យក្នុងវេលាថ្ងៃ ហើយបានធ្វើនិមិត្តសំគាល់ថា អញនឹងលួចយកទ្រព្យនោះក្នុងវេលាយប់ ។ កិក្ខុនោះសំគាល់ទ្រព្យនោះបានហើយ

อตฺตโน ภณฺฑกํ อาหริ ฯ ตสฺส ตกฺกสีลกฺขณฺเฑ ปกฺขิตฺตกาลโต ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ตาวตกสฺส อาหริตฺวา ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๑๓๑) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ อญฺญสฺส ภณฺฑกํ หารเยฺย สีเส ภารํ เถยฺยจิตฺโต อาทิยิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ตาวตกสฺส อาหริตฺวา ทุกฺกฏสฺสาติ ฯเปฯ เถยฺยจิตฺโต ฉฑฺเฑสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ตาวตกสฺส อาหริตฺวา ปุลฺลทฺธยสฺสาติ ฯเปฯ เถยฺยจิตฺโต ฉฑฺเฑตุกาโมปิ ฯเปฯ อาหริตุกามา ภิกฺขุ อาหรนฺโต ตาวติกสฺมึ ฯเปฯ ฉฑฺเฑ ภารา เถยฺยจิตฺโต อาทิยิ ฯเปฯ เถยฺยจิตฺโต ฉฑฺฑ-เปสิ ฯเปฯ เถยฺยจิตฺโต ตตฺถ ฉฑฺเฑตุกาโมปิ ฯเปฯ ตตฺถชาตกา ภารา เถยฺยจิตฺโต อาทิยิ ฯเปฯ

(វេលាយប់) គ្រប់លួចបានទ្រព្យរបស់ខ្លួនមកវិញ ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ៍ទេ ត្រូវតែអាបត្តិទុក្កដ ។

(๑๓๑) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ១រូប នូលនាំយកទ្រព្យរបស់អ្នកដទៃទៅឲ្យគេ (វេលាកំពុងដើរ) កើតមានថេយ្យចិត្តហើយចាប់ពាល់របស់តាំងនៅលើក្បាល ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ៍ទេ ត្រូវតែអាបត្តិទុក្កដ ។ បេ ។ កិក្ខុមានថេយ្យចិត្តហើយផ្ទេរបស់នោះឲ្យកំរើក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ៍ទេ ត្រូវតែអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ បេ ។ កិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតលួច ហើយដាក់របស់ចុះមកត្រង់ក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ៍ហើយ ។ បេ ។ កិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតលួច ហើយចាប់ពាល់ការៈដែលតាំងនៅលើក ។ បេ ។ កិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតលួច ហើយផ្ទេការៈ[1]នោះឲ្យកំរើក ។ បេ ។ កិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតលួច ហើយដាក់ការៈចុះមកត្រង់ចង្កេះ ។ បេ ។ កិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតលួច ហើយចាប់ពាល់ការៈដែលតាំងនៅលើចង្កេះ ។ បេ ។

---

๑ បានដល់របស់ដែលគេនាំទៅ ដោយអវយវមាគក្បាលដាដើម គឺទ្រូលឬអង្រែក ។

ថេយ្យចិត្តោ ឧត្តារេមិ ។ បេ ។ ថេយ្យចិត្តោ បារត្តេន អក្កមេមិ ។ បេ ។ បារត្តេ ឋាវំ ថេយ្យចិត្តោ ភូមិយំ និក្ខិបិ ។ បេ ។ ថេយ្យចិត្តោ ភូមិតោ អក្កមេមិ ។ តស្ស ភុក្កភុត្តំ អមេមាសិ ។ បេ ។ អាមត្តឹ តុំ ភិក្ខុ អាមន្តោ ចារាជិកន្តិ ។

(๑๓๒) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អជ្ឈោកាសេ ចីវរំ បត្តវិត្វា វិហារំ ចារិសិ ។ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ មាយិនំ ចីវរំ ឧស្សីតំ បដិសាមេសិ ។ សោ និក្ខិបិត្វា តំ ភិក្ខុំ បុច្ឆិ អាវុសោ មយ្ហំ ចីវរំ តេន អវហដន្តិ ។ សោ ឯវមាហ មយា អវហដន្តិ ។ សោ តំ អានេយិ អស្សមេណាសិ តុន្តិ ។ តស្ស ភុក្កភុត្តំ អមេមាសិ ។ បេ ។ តតិយចិត្តោ តុំ ភិក្ខុតិ ។ និរុត្តិបថោ អបិ ភគភាតិ ។ អឆាបត្តិ ភិក្ខុ និរុត្តិបថេតិ ។

កិកុមានថេយ្យចិត្តគិតលួច ហើយធ្វើការៈឲ្យកំរើក ។ បេ ។ កិកុមានថេយ្យ-
ចិត្តគិតលួច ហើយឃានកាន់យកដោយដៃ ។ បេ ។ កិកុមានថេយ្យចិត្ត
គិតលួច ហើយដាក់ការៈដែលតាំងនៅនឹងដៃមកលើផ្ទៃផែនដី ។ បេ ។
កិកុមានថេយ្យចិត្តគិតលួច ហើយឃានចាប់យកវេសអំពីផែនដី ។ កិកុ
នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុ
អ្នកត្រូវអាបត្តិឃាដជិតហើយ ។

(๑๓๒) សម័យនោះឯង មានកិកុ ๑ រូបហាលចីវរក្នុងទីវាល
ហើយចូលទៅកាន់វិហារ ។ មានកិកុឯទៀតខុកដាក់ចីវរនោះដោយ
គិតថា កុំឲ្យចីវរនេះឃាត់ទៅឡើយ ។ កិកុនោះចេញពីវិហារទៅហើយ
សួរកិកុនោះថា អាវុសោ ចីវរវេសខ្ញុំ លោកណាលួចយកទៅ ។ កិកុ
នោះពោលតបយ៉ាងនេះថា (ចីវរលោក) យើងលួចយកហើយ ។ កិកុ
ម្នាស់ចីវរនោះចោទប្រកាន់កិកុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ។
កិកុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលកិកុ
អ្នកមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ កិកុនោះទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំ
ព្រះអង្គគ្រាន់តែថាដោយពាក្យ (តែគ្មានថេយ្យចិត្តទេ) ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្នាលកិកុ បើត្រឹមតែថាដោយពាក្យ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។

สเจ โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ ปิโย
ปิยายิ อิตฺถิยา ๆ เป ๆ ปิโย อิตฺถี อิตฺถิยา
ภิกฺขุมฺหิ ๆ เป ๆ เอกสฺมิ ปิโย ปโร อิตฺถิยา
วิหารา จาริโก ๆ อญฺญตโร ภิกฺขุ มายึ ปลฺลา
เสฺสติ ปฏิสาเมสิ ๆ สา อิตฺถิ ตสฺส ตं ภิกฺขุ
ปุจฺฉิ อาวุโส มยฺหิ ปลฺลา เสน อาคจฺฉติ ๆ
สา ปาหาย มยา อาคจฺฉติ ๆ สา
ตสฺส อาโรเจสิ อสฺสมเณกา สา ภคินี ๆ ตสฺส
กุกฺกุจฺจา อโหสิ ๆ เป ๆ อญฺญตโร ภิกฺขุ อิตฺถิ-
ยาติ ๆ สเจ โข ปน สมเยน อญฺญตร
ภิกฺขุนี ปกฺกนฺตา ปิยา ปตฺถยิตฺถา วิหารา จาริโก ๆ
อญฺญตรา ภิกฺขุนี มายิกา ปิยา ลเสฺสติ ปฏิสาเม-
สิ ๆ สา อิตฺถิ ตสฺส ตं ภิกฺขุนิ ปุจฺฉิ อยฺเย
มยฺหิ ปิยา เสน อาคจฺฉติ ๆ สา ปาหาย มยา
อาคจฺฉติ ๆ สา ตสฺส อาโรเจสิ อสฺสมเณสิ ภคินี ๆ

សម័យនោះ មានភិក្ខុ ๑ រូប ទុកដាក់ចីវរលើតាំង ฯ បេ ฯ ទុកដាក់សម្ពត់និសីទនលើតាំង ฯ បេ ฯ ទុកដាក់ជាត្រៃក្រាមតាំង ហើយចូលទៅកាន់វិហារ ฯ មានភិក្ខុឯទៀតទុកដាក់ជាត្រៃនោះ ដោយគិតថា កុំឲ្យជាត្រៃនេះជាត់ទៅឡើយ ฯ ភិក្ខុម្ចាស់ជាត្រៃនោះចេញពីវិហារហើយទៅសួរភិក្ខុនោះថា អាវុសោ ជាត្រៃរបស់ខ្ញុំលោកណាលួចយកទៅ ฯ ភិក្ខុនោះពោលតបយ៉ាងនេះថា (ជាត្រៃរបស់លោក) យើងលួចយកហើយ ฯ ភិក្ខុម្ចាស់ជាត្រៃចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ฯ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ฯ បេ ฯ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ បើតឹមតែពោលពាក្យទេ មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ฯ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុនី ๑ រូប ហាលចីវរនឹងរបង ហើយចូលទៅកាន់វិហារ ฯ មានភិក្ខុនីឯទៀតទុកដាក់ចីវរនោះដោយគិតថា កុំឲ្យចីវរនេះជាត់ទៅឡើយ ฯ ភិក្ខុនីជាម្ចាស់ចីវរនោះចេញពីវិហារទៅ ហើយសួរភិក្ខុនីនោះថា នាង ចីវរបស់ខ្ញុំអ្នកណាលួចយកជាត់ទៅ ฯ ភិក្ខុនីនោះពោលតបយ៉ាងនេះថា (ចីវរនាង) យើងលួចយកហើយ ฯ ភិក្ខុនីម្ចាស់ចីវរនោះចោទប្រកាន់ភិក្ខុនីនោះថា នាងមិនមែនជាសមណីទេ ฯ

สสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ อชเฺฌา สา ภิกฺขูนี ภิกฺขูนีนํ ปสมฺปาเทสิ ฯ ภิกฺขูนิโย ภิกฺขูนี ปสมฺปาเทสุ ฯ ภิกฺขู กกฺกาเรา ปสมฺปาเทสุ ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขเว อุปฺปณฺฑเกติ ฯ

(๑๓๓) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ ภิกฺขุนิยา อุกฺขิตฺตานุวตฺติกาย อุกฺขิตฺตกํ สาเชกกํ ปสฺสิตฺวา สามิกานเญฺจว อสฺสามิเกติ อกฺกโหสิ ฯ สามิกา ตํ ภิกฺขุ เวเนสุ อสฺสมเณติ ภูตนฺติ ฯ สสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ กึ ปเนตฺถ ภูตนฺติ ฯ อเตฺถยฺยปเนตฺถ อหนฺติ กกฺกตนฺติ ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขู อเตฺถยฺยปเนตฺถ สญฺญิโนติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ ภิกฺขุนิยา อุกฺขิตฺตานุวตฺติกาย อุกฺขิตฺตกํ เวฬุทณฺฑเกน ปุเร สามิกา ปสฺสิตฺวา เถยฺยปเนตฺถ อกฺกโหสิ ฯ สามิกา ตํ ภิกฺขุ เวเนสุ

កិក្ខុនីនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើបកិក្ខុនីនោះប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់កិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយបានប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់កិក្ខុទាំងឡាយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយបានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះបំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បើតែមិនតែពោលពាក្យទេ (កិក្ខុនីនេះ) មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។

(๑๓๓) សម័យនោះឯង មានកិក្ខុ ๑ រូប ឃើញសម្ពត់សាដកប៉ើងទៅដោយខ្យល់កំបុតត្បូង ក៏បានវើសយកដោយគិតថា អញនឹងឲ្យដល់ជនទាំងឡាយជាម្ចាស់សម្ពត់ ។ ពួកម្ចាស់សម្ពត់ហាមប្រាមកិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុ អ្នកមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ កិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គគ្មានថេយ្យចិត្តគិតលួចទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ អ្នកមិនមានថេយ្យចិត្តឥតមានអាបត្តិអ្វីឡើយ ។ សម័យនោះឯង មានកិក្ខុ ๑ រូប មានថេយ្យចិត្តហើយបានវើសយកឈ្នួតកឆ្នាលរបស់គេដែលប៉ើងទៅដោយខ្យល់កំបុតត្បូង ដោយគិតថា ក្រែងម្ចាស់របស់ទាំងឡាយឃើញមុន (ហើយយកទៅ) ។ ពួកម្ចាស់របស់ចោទ

อสฺสมเณนาสิ ภูตฺวา ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ กึ นุ โขหนฺตาหนฺติ ฯ เวยฺยาวจฺจาย อปโลเกตฺวา ฯ อาปตฺติ ภิกฺขุ ภิกฺขุนิยา ฯ

[๑๓๔] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ สุสานํ คนฺตฺวา อภิญฺเญ สาวเก ปริสุทฺธปาฬิกา อกฺโกเสสิ ฯ ตสฺมึ จ สาวเก เปเต อภิญฺญาโย โหนฺติ ฯ อถ โข เสา เปตา ตสฺส ภิกฺขุโน ปฐมตเรน มา ภนฺเต มยฺหํ สาสนกา อกฺโกเสสีติ ฯ เสา ภิกฺขุ อนาคามิยาย อกฺโกเสสิ[๑] ฯ อถ โข ตสฺส สาวกสฺส ทุฏฺฐจิตฺตา ตสฺส ภิกฺขุโน ปิฏฺฐโต ปิฏฺฐโต อนุพนฺธิ ฯ อถ โข เสา ภิกฺขุ วิหารํ ปวิสิตฺวา ทฺวารํ ปิเธสิ ฯ อถ โข ตสฺส สาวกสฺส ตตฺเถว ปริปติ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาจิตฺติยสฺส ฯ ปฐมาปตฺติ ภิกฺขุนิยา อภิญฺเญ สาวเก ปริสุทฺธปาฬิกา อกฺโกเสตฺวา ยาย ตณฺหาย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

---

๑ ฉ.ม. อกฺโกสิ ฯ

ប្រែកាន់កិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ កិក្ខុនោះក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមានថេយ្យចិត្តមែន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

(๑๓๔) សម័យនោះឯង មានកិក្ខុ ๑ រូបទៅកាន់ទីស្មសាន ហើយបានកាន់យកសម្ពត់បំសុកូលអំពីសរីរៈខ្មោចដែលមិនទាន់ប្រែកង្វាយ ។ ក៏កងសរីរៈខ្មោចនោះមានប្រែតមកអាស្រ័យនៅ ។ គ្រានោះ ប្រែតនោះបាននិយាយទំនងកិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន លោកកុំយកសាដករបស់ខ្ញុំឡើយ ។ កិក្ខុនោះមិនអើពើនូវពាក្យប្រែតនោះ ក៏បេះតែកាន់យកទៅ ។ ខណៈនោះសរីរៈនោះត្រៀកឡើង ហើយដេញជាប់តាមក្រោយនូវកិក្ខុនោះ ។ លំដាប់នោះឯង កិក្ខុនោះរត់ចូលទៅកាន់វិហារ ហើយបិទទ្វារ ។ សរីរៈនោះ ក៏ដួលខ្ពាកកងទីនោះឯង ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តែគង់ទៅ ពួកភិក្ខុកុំគប្បីកាន់យកសម្ពត់បំសុកូលអំពីសរីរៈខ្មោចដែលមិនទាន់ប្រែកង្វាយ ភិក្ខុណាកាន់យក ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๑๓๕) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร กิกฺกี สนฺธสฺส จีวเร กาฬิยมาเน เชยฺยจิตฺโต กุสํ สณฺฑาเปตฺวา จีวรํ อกฺกโมสิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อาปตฺตึ นุ โข อหนฺติ อาปชฺเช ตาทิสิกนฺติ ฯ

(๑๓๖) เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา อานนฺโท ชณฺณุยา เวฬุนาฬิยา อญฺญตรสฺส กิกฺกิโน อนฺตรกาสกํ อตฺถโต มญฺญมาโน ฉิทฺทาเปสิ ฯ อถ โข สา กิกฺกี อายสฺมนฺตํ อานนฺทํ ฉาตชฺฌเต กิสฺส เม ตุวํ อกาสิ อานนฺท อนฺตรกาสกนฺติ ฉิทฺทาเปสีติ ฯ สกสญฺญี อหนฺ อกาสินฺติ ฯ กกฺกโร ฉาตมตฺตํ อาโรเจสุ ฯ อถ โข ภควา เอตมตฺถํ นิทานเหตุ ฯ อถ โข ภควา ภิกฺขู อามนฺเตสิ ฯ

(๑๓๗) เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา กิกฺกี กิฏฺฐกฺขาตา ปฏิวสนฺตา ชิโนชาตา สีมาวิหารสมฺ ปสฺสิตฺวา ปฏิชานิตฺวา ปริภุญฺชึสุ ฯ เตสํ กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ กกฺกโร ฉาตมตฺตํ อาโรเจสุ ฯ อถ โข ภควา เอตมตฺถํ นิทานเหตุ สีมาวิหารเสตุ ฯ เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา กิกฺกี กิฏฺฐกฺขาตา ปฏิวสนฺตา ชิโนชาตา

(๑๓๕) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ๑រូប កាលគេកំពុងវែកចីវរ ដើម្បីសង្ឃ មានចេយ្យចិត្តគិតលួច ហើយបានផ្ទាស់ស្លាកខ្លួន លួចយកចីវរភិក្ខុដទៃ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈហើយ ។

(๑๓๖) សម័យនោះឯង ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុសំគាល់ស្បង់របស់ភិក្ខុដទៃថាជារបស់ខ្លួន ហើយស្ទុះកក្នង់ពេងក្តើង ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុម្ចាស់ស្បង់នោះ បានសួរព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ អានន្ទ ហេតុអ្វីបានជាលោកស្ទុះកស្បង់របស់ខ្ញុំ ។ ព្រះអានន្ទនិយាយតបថា អាវុសោ ខ្ញុំសំគាល់ថាជារបស់ខ្ញុំ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុអកគាន់យកដោយសំគាល់ថា ជារបស់ខ្លួនទេ ។

(๑๓๗) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប ចុះចាកកុំគិដ្ឋកូដបានឃើញរំពាសត្វសីហ ហើយយកមកចំអិនចែកគ្នាធាន់ ។ ភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ទើបនាំគ្នាក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការធានារំពាសត្វសីហមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប ចុះ

ព្យក្ខរិយាសំ បស្សិត្វា ។ បេ ។ ឆឌ្ឌិយាសំ បស្សិ-
ត្វា ។ បេ ។ តវច្ឆរិយាសំ បស្សិត្វា ។ បេ ។
តោកវិយាសំ បស្សិត្វា បថាបេត្វា បរិភុញ្ជិំសុ ។
តេសំ ភុត្តភុត្តំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខវេ
តិរច្ឆានគតបរិក្ខហោតិ ។

(១៣៨) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
ភិក្ខុ សង្ឃស្ស ឆិន្នេ ភាជិយមានេ អបរស្ស ភាគំ
ទេហីតិ អមូលកំ អក្កហោសិ ។ តស្ស ភុត្តភុត្តំ
អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចាវជីកស្ស អាបត្តិ
សម្បជានមុសាវាទេ ចាចិត្តិយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន
សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សង្ឃស្ស ខាទនីយេ ភាជិ-
យមានេ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស ភូវេ ភាជិយមានេ ។ បេ ។
សង្ឃស្ស ឧក្ខម្ហិ ភាជិយមានេ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស
តិត្ថស្សតោ ភាជិយមានេ អបរស្ស ភាគំ ទេហីតិ អមូ-
លកំ អក្កហោសិ ។ តស្ស ភុត្តភុត្តំ អហោសិ ។ បេ ។

អំពីកំគិដ្ឋកូដ ហើយបានឃើញរំពាសត្វខ្លាធំ ។ បេ ។ ឃើញរំពាសត្វខ្លាដំបង ។ បេ ។ ឃើញរំពាសត្វខ្លារខិន[1] ។ បេ ។ ឃើញរំពាសត្វឆ្កែព្រៃ ហើយនាំគ្នាយកមកចំអិនបរិភោគ ។ កិក្ខុទាំងឡាយនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ វត្តជារបស់សត្វតិរច្ឆាន មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(๑๓๘) សម័យនោះឯង មានកិក្ខុ ๑ រូប កាលគេកំពុងចែកចាយដល់សង្ឃ ខ្លួននិយាយថា លោកចូរឲ្យ ๑ ចំណែកទៀតដើម្បីកិក្ខុដទៃ ថាដូច្នោះហើយក៏កាន់យកចាយដោយឥតមានមូល ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិចាកដិកទេ ត្រូវតែអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះដឹងខ្លួនហើយពោលពាក្យកុហកប៉ុណ្ណោះ ។ សម័យនោះឯង មានកិក្ខុ ๑ រូប កាលគេកំពុងចែកខាទនីយាហារដល់សង្ឃ ។ បេ ។ កាលគេកំពុងចែកនំដល់សង្ឃ ។ បេ ។ កាលគេកំពុងចែកអំពៅដល់សង្ឃ ។ បេ ។ កាលគេកំពុងចែកផ្លែទន្ទ្រាប់ដល់សង្ឃ បានពោលថា លោកចូរឲ្យ ๑ ចំណែកដើម្បីកិក្ខុឯទៀតផង ថាដូច្នោះហើយក៏កាន់យកចំណែកនោះដោយឥតមានមូល ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា

---

๑ ប្រែថា ឆ្កែព្រៃ ក៏បាន ។

អនាបត្តិ តិត្ថេ ចារិកស្ស អាបត្តិ សម្បជានមុសា-
វាទេ ចាចិណ្ណិយស្សាតិ ។

[๑๓๙] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
តិត្ថេ ទុព្ភិក្ខេ ឱធនិយយំ បរិសិត្វា បត្តប្បំ ឱធនំ
ថេយ្យចិត្តោ អាហរិ ។ តស្ស ការុញ្ញំ អហោសិ
។ បេ ។ អាបត្តិ តុំ តិត្ថេ អាបន្នោ ចារិកស្សាតិ ។
តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ តិត្ថេ ទុព្ភិក្ខេ
ស្វូឧយំ បរិសិត្វា បត្តប្បំ មំសំ ថេយ្យចិត្តោ អាហរិ ។
តស្ស ការុញ្ញំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ តុំ
តិត្ថេ អាបន្នោ ចារិកស្សាតិ ។ តេន ខោ បន
សមយេន អញ្ញតរោ តិត្ថេ ទុព្ភិក្ខេ ប្បុំយំ បរិសិត្វា
បត្តប្បំ ប្បុំ ថេយ្យចិត្តោ អាហរិ ។ បេ ។ បត្តប្បក
សក្ខលិយោ ថេយ្យចិត្តោ អាហរិ ។ បេ ។ បត្តប្បវេ
មោទកេ ថេយ្យចិត្តោ អាហរិ ។ តស្ស ការុញ្ញំ
អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ តុំ តិត្ថេ អាបន្នោ ចារិកស្សាតិ ។

ម្នាលភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះដឹងខ្លួនហើយពោលពាក្យកុហកប៉ុណ្ណោះ ។

[១៣៩] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ១រូបចូលទៅកាន់ផ្ទះដែលគេដាំបាយ ក្នុងវេលាស្រូបអត់បាយ មានចេយ្យចិត្តហើយបានលួចយកបាយពេញ ១ បាត្រ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ១រូប ចូលទៅកាន់ផ្ទះសម្រាប់ចំអិនសាច់លក់ក្នុងវេលាស្រូបអត់បាយ ហើយមានចេយ្យចិត្តលួចយកសាច់ដាក់ពេញ ១ បាត្រ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ចូលទៅកាន់ផ្ទះឆ្អើនំកងវេលាស្រូបអត់បាយ ហើយមានចេយ្យចិត្តបានលួចយកនំដាក់ពេញ ១ បាត្រ ។ បេ ។ មានចេយ្យចិត្តហើយលួចយកនំក្រៀបដាក់ពេញ ១ បាត្រ ។ បេ ។ មានចេយ្យចិត្តហើយបានលួចយកនំអន្សមដាក់ពេញ ១ បាត្រ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

[๑๔๐] เตน ขฺวาหํ ปน สมเยน อญฺญตเรน กิจฺเจน กรณีเยน ปริกฺขารํ ปสฺสิตฺวา ลิงฺคตฺถํ อกาสึ ปตฺเต อาหาเรสฺสามีติ ฯ เสฺว ตํ มญฺญมาโน ตํ อาหาเร ฯ เป ฯ ตํ มญฺญมาโน อญฺญํ อาหาเร ฯ เป ฯ อญฺญํ มญฺญมาโน ตํ อาหาเร ฯ เป ฯ อญฺญํ มญฺญมาโน อญฺญํ อาหาเร ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อาปตฺติ ตุมฺเห กิจฺเจ อาปชฺโช ปาจิตฺติยนฺติ ฯ เตน ขฺวาหํ ปน สมเยน อญฺญตเรน กิจฺเจน กรณีเยน ปริกฺขารํ ปสฺสิตฺวา ลิงฺคตฺถํ อกาสึ ปตฺเต อาหาเรสฺสามีติ ฯ เสฺว ตं[1] มญฺญมาโน อตฺตโน ปริกฺขารํ อาหาเร ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อนาปตฺติ กิจฺเจ ปาจิตฺติยสฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

[๑๔๑] เตน ขฺวาหํ ปน สมเยน อญฺญตเรน กิจฺเจน กรณีเยน ปตฺตวิจารกํ[2] ปสฺสิตฺวา ลิงฺคตฺถํ ปตฺโต เม ปริกฺขาโร ภวิสฺสตีติ ปตฺตสทิสกานิ ปริกฺขารานิ ปตฺเตน สทฺธึ ปริหรนฺโต อตฺตโน ปริกฺขารานิ อาหาเรสฺสามีติ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อาปตฺติ ตุมฺเห กิจฺเจ อาปชฺโช ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

---

๑ ฉ. ม. อญฺญํ ฯ ๒ ฉ. ม. ปตฺเต ปตฺตกิจฺจํ ฯ

(๑๔๐) สมัยนั้นแล ภิกษุ ๑ รูป เห็นภิกษุรักษาวัดในวันสิ้นฤดูฝน ครั้นแล้วได้มีความดำริว่า เราจักถือเอาจีวรกฐินในวันพรุ่งนี้ ดังนี้ ครั้นแล้วได้ถือเอาจีวรกฐินของภิกษุนั้นแล้ว ฯลฯ ครั้นแล้วได้ถือเอาจีวรของภิกษุนั้นแล้ว ฯลฯ ครั้นแล้วได้ถือเอาจีวรของภิกษุอื่นมาแล้ว ฯลฯ ครั้นแล้วได้ถือเอาจีวรของภิกษุอื่นมาแล้ว ฯลฯ ภิกษุนั้นมีความรังเกียจ ฯลฯ พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาจิตตีย์แล้ว ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุ ๑ รูป เห็นภิกษุรักษาวัดในวันสิ้นฤดูฝน ครั้นแล้วได้มีความดำริว่า เราจักถือเอาจีวรกฐินในวันพรุ่งนี้ ดังนี้ ครั้นแล้วได้ถือเอาจีวรของภิกษุนั้นแล้ว ครั้นแล้วได้ถือเอาจีวรของตนมาแล้ว ฯ ภิกษุนั้นมีความรังเกียจ ฯลฯ พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอไม่ต้องอาบัติปาจิตตีย์ ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ

(๑๔๑) สมัยนั้นแล ภิกษุ ๑ รูป เห็นภิกษุอื่นยืนอยู่ในที่ไม่ไกลแล้วได้มีความดำริว่า เมื่อเราถือเอาจีวรกฐินในวันพรุ่งนี้ ภิกษุนี้ต้องอาบัติปาจิตตีย์ ดังนี้ ครั้นแล้วได้ถือเอาจีวรกฐินของภิกษุนั้นแล้ว ฯลฯ ภิกษุนั้นมีความรังเกียจ ฯลฯ พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุ เธอต้องอาบัติปาจิตตีย์แล้ว ฯ

[๑๔๒] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ สนฺตุสฺสติ ภิกฺขูนญฺเจว ภิกฺขุนีนญฺเจว อวณฺณวาที ฯ ตสฺส ภิกฺขุนิโย อโหสิ ฯ เป ฯ อาปตฺตึ นุ โข ภิกฺขุ อาปชฺชตีติ ฯ

[๑๔๓] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ ปวารณาย ปวารณาเย ปวารณาสมฺมุติยา ปวารณาสมฺมุติยา อวณฺณวาที ฯ ตสฺส ภิกฺขุนิโย อโหสิ ฯ เป ฯ อาปตฺตึ นุ โข ภิกฺขุ อาปชฺชตีติ ฯ

[๑๔๔] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ วิหารเก ปวารณาย ปวารณาตฺวา ๗ เต ภิกฺขเว ภิกฺขู อาคจฺฉถาติ วตฺวา น ภิกฺขเว วิหารกา น ภิกฺขู ฯ ภควาเต ปสเมตุ อาโรเจสุ ฯ ภิกฺขเว ยฺวายเมส ภิกฺขุ เต วิหารเก มหายุปาสเก น ปกฺโก ภิกฺขเว ยฺวายเมส อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺสาติ ฯ

[๑๔๕] เตน โข ปน สมเยน ทฺเว ภิกฺขู สหายกา โหนฺติ ปาปา[๑] ปาปมิตฺตา ปาปสมฺปวงฺกา ปาปาจารา ปาปาจารโคจรา สนฺตุสฺสา ปาปิจฺฉา ทุสฺสีลา[๒] สนฺตุสฺสา ปาปิจฺฉานญฺเจว ปาปสีลานญฺเจว สหายกสฺส ปาปกา ปาปิกา

---

๑ ม. ปาปกา ภิกฺขู ฯ ๒ สพฺพตฺถ ทุสฺสีลา ภิกฺขูติ ปาฐนฺตโร ฯ

(๑๔๒) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ๑រូបមានវេយ្យាបិត្តហើយលួចយកភ្លុករបស់សង្ឃ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

(๑๔๓) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ๑រូបមានវេយ្យាបិត្តហើយលួចយកចីវរដែលពាក់លើខ្សែក្រវាត់ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

(๑๔๔) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ๑រូបលួចយកចីវរក្នុងវិហារហើយគិតថា កាលអញចេញអំពីវិហារនេះទៅ អញនឹងត្រូវអាបត្តិបារាជិកមិនខាន ហើយពុំបានចេញអំពីវិហារឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោឃបុរសនោះគប្បីចេញទៅក្តី មិនគប្បីចេញទៅក្តី គង់តែត្រូវអាបត្តិបារាជិកដែរ ។

(๑๔๕) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ๒រូបជាសំឡាញ់នឹងគ្នា ភិក្ខុ๑រូបចូលទៅកាន់ស្រុកដើម្បីបិណ្ឌបាត ឯភិក្ខុ๒ រាល់គេចែកខាទនីយាហារផល់សង្ឃ ក៏បានកាន់យកចំណែករបស់ភិក្ខុជាសំឡាញ់

ตสฺส วิสฺสาสมาปชฺชิ ปริภุญฺชิ ฯ สา ชานิตฺวา ตํ เตเนว อสฺสมเณนาสิ ภูณิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อเหาสิ ฯ เป ฯ กึ นิมิตฺตา ภูณิ ภิกฺขเว ฯ วิสฺสาสคฺคาหโต อหํ ภควา ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ วิสฺสาสคฺคาหิเตติ ฯ

[๑๘๖] เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา ภิกฺขู ปริวาเรตฺวา กเถนฺติ ฯ สงฺฆสฺส ขาทนียเย กาลิยมาเน สเจสุ ปฏิสา อาหาริตฺวา อุปนิกฺขิตฺตา โหนฺติ ฯ อญฺญาตเก ภิกฺขู อญฺญาตสฺส ภิกฺขุโน ปฏิสํ อตฺตโน ปญฺญาเปนฺติ ปริภุญฺชิ ฯ สา ชานิตฺวา ตเมวาสิ อสฺสมเณนาสิ ภูณิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อเหาสิ ฯ เป ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ สกสญฺญิสฺสาติ[1] ฯ เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา ภิกฺขู ปริวาเรตฺวา กเถนฺติ ฯ สงฺฆสฺส ขาทนียเย กาลิยมาเน อญฺญาตสฺส ภิกฺขุโน ปตฺเต

---

๑ ฉ. ม. สญฺญิสฺสาติ ฯ

ហើយបរិភោគដោយសេចក្តីសិនុ្ធស្មាលនឹងគ្នា ។ កិក្ខុសំឡាញ់នោះដឹង ហើយចោទប្រកាន់កិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ។ កិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ អ្នកមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ កិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គកាន់យកដោយសេចក្តីសិនុ្ធស្មាលនឹងគ្នា ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ បើកាន់យកដោយសេចក្តីសិនុ្ធស្មាលដូច្នោះ អ្នកមិនគួរអាបត្តិឡើយ ។

(១៤៦) សម័យនោះឯង កិក្ខុច្រើនរូប ធ្វើនុ្ងវចីវិកម្ម ។ កាលគេចែកខាទនីយាហារដល់សង្ឃ ខាទនីយាហារជាចំណែករបស់កិក្ខុទាំងអស់នោះ គេក៏បាននាំយកទៅទុកដាក់ ១ កន្លែងហើយ ។ មានកិក្ខុ ១ រូប សំគាល់ចំណែករបស់កិក្ខុឯទៀតថាជារបស់ខ្លួនហើយឆាន់អស់ទៅ ។ កិក្ខុម្ចាស់របស់ដឹងហើយចោទប្រកាន់កិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ អាបត្តិមិនមានដល់កិក្ខុដែលសំគាល់ថាជារបស់ខ្លួន ។ សម័យនោះឯង កិក្ខុច្រើនរូបធ្វើនុ្ងវចីវិកម្ម ។ កាលគេចែកខាទនីយាហារដល់សង្ឃ កិក្ខុយកបាត្រកិក្ខុឯទៀតមកទទួលយកចំណែក

អញ្ញតរស្ស កិក្ខុនោ បដិសោ អាសវក្ខ ចេបដ្ឋិតោ ហោតិ ។ បត្តសប្បមកោ កិក្ខុ អន្តោ ឲញ្ញាហោ បវិក្ខុញ្ជិ ។ សោ ជានិត្វា តំ ចោទេសិ អស្សមណោសិ ភុន្ទិ ។ តស្ស ក្កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ កិក្ខុ សកសញ្ញិស្សតិ ។

(១៤៧) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតោរកោ អញ្ញំ ចាតេត្វា កណ្ដិកំ អាទាយ អគមំសុ ។ សាមំកោ តេ ចោរកេ អនុពន្ធិំសុ ។ ចោរកោ សាមិកេ បស្សិត្វា កណ្ដិកំ ចាតេត្វា បលាយិំសុ ។ កិក្ខុ តំ បំសុកូលសញ្ញិនោ បដិគ្គហាបេត្វា បរិភុញ្ជិំសុ ។ សាមំកោ តេ កិក្ខុ ចោទេសុំ អស្សមណាត្ថ ភុម្ចថ ។ តេសំ ក្កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ កិប្បតិ ភុម្ចិតុ កិក្ខវេតិ ។ បំសុកូលសញ្ញិនោ មយំ ភគវាតិ ។

របស់កិក្ខុឯទៀត ហើយយកទៅទុក ។ កិក្ខុម្ចាស់ចាត្រសំគាល់ថាជារបស់ខ្លួនហើយធាន់អស់ទៅ ។ កិក្ខុនោះដឹងហើយចោទប្រកាន់កិក្ខុម្ចាស់ចាត្រនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ អាបត្តិមិនមានដល់កិក្ខុដែលសំគាល់ថាជារបស់ខ្លួន ។

(១៤៧) សម័យនោះឯង ពួកចោរលួចស្បៃយ ចេះផ្លែស្បៃយចាន ហើយរៀចជាសំពាយស្ពាយដើរទៅ ។ ពួកមនុស្សជាម្ចាស់ស្បៃយទាំងគ្នា ដេញតាមចោរអម្បាលនោះ ។ ពួកចោរឃើញម្ចាស់ស្បៃយទាំងឡាយដេញតាម ក៏ទំលាក់សំពាយស្បៃយតែចោលទៅ ។ កិក្ខុទាំងឡាយសំគាល់សំពាយស្បៃយនោះ ថាជារបស់បំសុកូល ហើយទស់ធាន់ទៅ ។ ពួកម្ចាស់ស្បៃយចោទប្រកាន់កិក្ខុអម្បាលនោះថា លោកទាំងឡាយមិនមែនជាសមណៈទេ ។ កិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើបនាំគ្នាក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ កិក្ខុទាំងឡាយនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយសំគាល់ថាជារបស់បំសុកូល ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

អាបត្តិ តិក្ខត្តុំ បំសុក្កូលសញ្ញិស្សតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឧម្មត្តោ ហោតិ ។បេ។ លទ្ធ. ឧម្មត្តោ ។បេ។ បនសោ ហោតិ ។បេ។ តាល. បក្កោ ហោតិ ។បេ។ ពុទ្ធោ ហោតិ ។បេ។ តិត្ថិយ. កោ ហោតិ តិត្ថិយសេក្ខោ ទុច្ចិនិត្វា កណ្ហំ អាទាយ អគមំសុ ។ សាមិកា តេ ចោរេ អនុពន្ធិំសុ ។ ចោរា សាមិកេ បស្សិត្វា កណ្ហំ ឆាតេត្វា បលាយិំសុ ។ តិក្ខត្តុំ តំ បំសុក្កូលសញ្ញិនោ បដិក្ក. ហាបេត្វា បរិភុញ្ជិំសុ ។ សាមិកា តេ តិក្ខត្តុំ ចោទេត្វា អស្សមណកត្តំ តុម្ហាតិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។បេ។ អនាបត្តិ តិក្ខត្តុំ បំសុក្កូលសញ្ញិស្សតិ ។

(๑๔๘) តេន ខោ បន សមយេន អម្ពចោរា អម្ពំ ឆាតេត្វា កណ្ហំ អាទាយ អគមំសុ ។ សាមិកា តេ ចោរេ អនុពន្ធិំសុ ។ ចោរា សាមិកេ បស្សិត្វា កណ្ហំ ឆាតេត្វា បលាយិំសុ ។ តិក្ខត្តុំ បុរេ សាមិកា បស្សន្តិតិ ឋបេត្វា បរិភុញ្ជិំសុ ។ សាមិកា តេ តិក្ខត្តុំ

អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលសំគាល់ថាជារបស់បំសុកូលឡើយ ។ សម័យនោះឯង ពួកចោរលួចត្រីធំ ។ បេ ។ ពួកចោរលួចខ្សែសំពត់ ។ បេ ។ ពួកចោរលួចក្នុងរណាំង ។ បេ ។ ពួកចោរលួចគ្រោតគុំ ។ បេ ។ ពួកចោរលួចអំពៅ ។ បេ ។ ពួកចោរលួចផ្លែខ្នាប់ នាំគ្នាលួបបេះផ្លែខ្នាប់តាំងពួយ ចានហើយវេចជាសំពាយស្ពាយដើរទៅ ។ ពួកម្ចាស់ខ្នាប់ដេញតាមពួកចោរអម្បាលនោះ ។ ចោរតាំងពួយឃើញពួកម្ចាស់ខ្នាប់ហើយទំលាក់សំពាយចោលរត់ទៅ ។ ភិក្ខុតាំងពួយឃើញ សំគាល់នូវសំពាយនោះថាជារបស់បំសុកូល ហើយនាំគ្នាទស់ធាន់ទៅ ។ ពួកជនជាម្ចាស់នាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុអម្បាលនោះថា លោកតាំងពួយមិនមែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុអម្បាលនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុតាំងពួយ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលសំគាល់ថាជារបស់បំសុកូល ។

(๑๔๘) សម័យនោះឯង ពួកចោរលួចស្វាយ បេះផ្លែស្វាយចានហើយវេចជាសំពាយស្ពាយដើរទៅ ។ ពួកម្ចាស់ស្វាយដេញតាមចោរតាំងអម្បាលនោះ ។ ចោរតាំងពួយឃើញពួកម្ចាស់ស្វាយ ហើយទំលាក់សំពាយចោលរត់ទៅ ។ ភិក្ខុតាំងពួយមានចេយ្យចិត្តគិតថា ក្រែងម្ចាស់ស្វាយគេឃើញមុន ទើបនាំគ្នាធានអស់ទៅ ។ ពួកម្ចាស់ស្វាយ

โจเรนาปิ อสฺสุมลาภสฺส สุปฺปติฏฺฐา ฯ เตสํ กุกฺกุจฺจานุปฺปาทาย ฯ เป ฯ อาปตฺติ สุปฺปฏิวิทฺธา อาปชฺชนา อาปตฺติกฺขนฺธา ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺภิโจรกา ฯ เป ฯ ปญฺจภิโจรกา ฯ เป ฯ ปนฺถสาโจรกา ฯ เป ฯ คามปฺปหารโจรกา ฯ เป ฯ นครโจรกา ฯ เป ฯ รฏฺฐสนฺธิสาโจรกา รฏฺฐสนฺธิสาเร ฐตฺวา อนฺตรามคฺเค อาคจฺฉนฺตานํ อาคจฺฉนฺตานญฺจ ปริกฺขารานญฺจ อนฺตรายมกาสิ ฯ สามิกา เต โจเร ปริพาเรนฺติ ฯ โจรา สามิเก ปสฺสิตฺวา อตฺตโน ภาเรน ปลายึสุ ฯ ภิกฺขู ปุเร สามิกา ปสฺสนฺติ ยาเจยฺยาติ ปริกปฺปึสุ ฯ สามิกา เต ภิกฺขู โจเรนาปิ อสฺสุมลาภสฺส สุปฺปติฏฺฐา ฯ เตสํ กุกฺกุจฺจานุปฺปาทาย อาปตฺติ สุปฺปฏิวิทฺธา อาปชฺชนา อาปตฺติกฺขนฺธา ฯ

(๑๔๙) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขู สงฺฆสฺส อมฺพํ ยาจิตฺวา อาหริ ฯ เป ฯ สงฺฆสฺส ชมฺพุ ฯ เป ฯ

នាំគ្នាចោទប្រកាន់ពួកភិក្ខុអម្បាលនោះថា លោកទាំងឡាយមិនមែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិថ្មីជាងដិតហើយ ។ សម័យនោះឯង ពួកចោរលួចត្រីផង ។ បេ ។ ពួកចោរលួចខ្សែសង្វៀ ។ បេ ។ ពួកចោរលួចផ្លែខ្នុរណាំងផង ។ បេ ។ ពួកចោរលួចផ្លែត្នោតខ្ចីផង ។ បេ ។ ពួកចោរលួចអំពៅ ។ បេ ។ ពួកចោរលួចផ្លែខ្នាប់លួចបេះផ្លែខ្នាប់ទាំងឡាយបានហើយរៀបជាសំពាយស្ពាយដើរទៅ ។ ម្ចាស់ខ្នាប់ទាំងឡាយដេញតាមពួកចោរអម្បាលនោះ ។ ចោរទាំងឡាយ ឃើញម្ចាស់ខ្នាប់ហើយ ទំលាក់សំពាយចោលហើយរត់ទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានចេយ្យចិត្តគិតថា ត្រែងម្ចាស់ខ្នាប់ទាំងឡាយគេមកឃើញមុន ទើបនាំគ្នាឆាន់អស់ទៅ ។ ម្ចាស់ខ្នាប់ទាំងឡាយនាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុអម្បាលនោះថា លោកទាំងឡាយមិនមែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុអម្បាលនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិថ្មីជាងដិតហើយ ។

[๑๘๙] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ๑ រូប មានចេយ្យចិត្តលួចយកស្វាយរបស់សង្ឃ ។ បេ ។ លួចយកត្រីផងរបស់សង្ឃ ។ បេ ។

สงฺฆสฺส ลตฺถุนฺ ฯ เปฯ สงฺฆสฺส ปตฺตสฺ ฯ เปฯ สงฺฆสฺส ตาลปณฺณนฺ ฯ เปฯ สงฺฆสฺส ขชฺชนฺ ฯ เปฯ สงฺฆสฺส ตมฺพูลกรณฺ เจยฺยงฺคเณ อาหริ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจนฺ อโหสิ ฯ เปฯ อาปตฺตึ ตฺวนฺ ภิกฺขุ อาปชฺโช ตาทิสิกนฺติ ฯ

(๑๙๐) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ ปุจฺฉาภมนฺ ตนฺโต ขิตฺตนฺ ปุปฺผนฺ ปญฺหมาสญฺจ เจยฺยงฺคเณ อาหริ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจนฺ อโหสิ ฯ เปฯ อาปตฺตึ ตฺวนฺ ภิกฺขุ อาปชฺโช ตาทิสิกนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ ปุจฺฉาภมนฺ ตนฺโต ปุปฺผนฺ ขิตฺตนฺติ ปญฺหมาสญฺจ เจยฺยงฺคเณ อาหริ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจนฺ อโหสิ ฯ เปฯ อาปตฺตึ ตฺวนฺ ภิกฺขุ อาปชฺโช ตาทิสิกนฺติ ฯ

(๑๙๑) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ สามเกน คนฺตฺวา อญฺญตรนฺ ภิกฺขุนึ ฯตนฺเจว อาวุโส ตุยฺหนฺ อุปชฺฌากกุลนฺ ปุจฺฉา ปเวชฺเชหีติ ฯ โส ตตฺถ ฯกนฺ สาฏกนฺ อาหาเปตฺวา อตฺตนา ปริภุญฺชิ ฯ

លួចយកផ្លែខ្នុរសំឡរបស់សង្ឃ ។ បេ ។ លួចយកផ្លែខ្នុរណាំងរបស់សង្ឃ ។ បេ ។ លួចយកផ្លែត្នោតទុំរបស់សង្ឃ ។ បេ ។ លួចយកអំពៅរបស់សង្ឃ ។ បេ ។ មានចេយ្យចិត្តហើយលួចយកផ្លែទន្ទ្រាប់របស់សង្ឃ ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈដែរ ។

(១៩០) សម័យនោះឯង មានកិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់សួនផ្កា ហើយមានចេយ្យចិត្តលួចយកផ្កាមានដំឡៃ ៥ មាសកដែលម្ចាស់គេបានបេះទុក ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈដែរ ។ សម័យនោះឯង មានកិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់សួនផ្កា ហើយមានចេយ្យចិត្តលួចបេះផ្កាមានដំឡៃ ៥ មាសក ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈដែរ ។

(១៩១) សម័យនោះឯង មានកិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់ស្រែកតូចមួយ ហើយបាននិយាយនឹងកិក្ខុ ១ រូបថា អាវុសោ លោកផ្តាំខ្ញុំហើយ ខ្ញុំនឹងទៅច្រាប់ត្រកួលជាឧបដ្ឋាករបស់លោក ។ កិក្ខុនោះទៅហើយបានឲ្យត្រកួលនោះយកសម្ពត់សាដក ១ មក ហើយច្រើច្រាស់ដោយខ្លួនឯង ។

สเว ฆาตกา ตํ เจวเทสิ อสฺสุมเณฺหสิ ภูตฺวา ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อถาปตฺติ ภิกฺขุ ชานนฺตสฺส ๘ ปาจิตฺติยา วุตฺตา ปฏิจฺฉนฺนตฺตา ปฏิจฺฉนฺนา ยาว ปเนยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ ตาทิสกํ ครุกาปตฺตึ อาปชฺชิตฺวา ฯ อญฺญตโร ภิกฺขุ ตํ ภิกฺขุ เอตทโวจ อายสฺมา โข มยฺหํ อุปชฺฌายกกุลา วุตฺตา ปฏิจฺฉนฺนตฺตา ฯ สเว ภทฺทา ยุตฺตาสนกา อาปาถเกตฺวา ฆนา อตฺตนา ปริกุปฺปา ปกา ตสฺส ภิกฺขุโน อถาสิ ฯ สเว ฆาตกา ตํ เจวเทสิ อสฺสุมเณฺหสิ ภูตฺวา ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อถาปตฺติ ภิกฺขุ ชานนฺตสฺส ๘ ปาจิตฺติยา วุตฺตา ปฏิจฺฉนฺนตฺตา ปฏิจฺฉนฺนา ยาว ปเนยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ ตาทิสกํ ครุกาปตฺตึ อาปชฺชิตฺวา อญฺญตรา ภิกฺขุ เอตทโวจ อายสฺมา ตุยฺหํ อุปชฺฌายกกุลา วุตฺตา ปฏิจฺฉนฺนตฺตา ฯ สเวย

កិកុអ្នកដឹតដិតនឹងត្រកូលដ៏ធំហើយ ចោទប្រកាន់កិកុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ។ កិកុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិថ្មីពីដំណេ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តែកិកុកុំគប្បីពោលថា អ្នកផ្តាំខ្ញុំហើយ ខ្ញុំនឹងប្រាប់ដូច្នេះ តែកិកុណាពោលកិកុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ សម័យនោះឯង មានកិកុ ១ រូបទៀតនៅស្រុកតូចមួយ ។ កិកុឯទៀតបាននិយាយពាក្យនេះនឹងកិកុនោះថា អាវុសោ ខ្ញុំផ្តាំហើយ លោកប្រាប់ត្រកូលឧបដ្ឋាកមេស់ខ្ញុំចុះ ។ កិកុនោះទៅហើយឲ្យត្រកូលឧបដ្ឋាកនោះយកសម្ពត់សាដក ១ គូមក ហើយប្រើប្រាស់សំពត់សាដក ១ ដោយខ្លួនឯង រួចឲ្យសំពត់សាដក ១ ដល់កិកុអ្នកដឹតដិតនឹងត្រកូលនោះ ។ កិកុនោះដឹងហើយ ចោទប្រកាន់កិកុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ។ កិកុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិថ្មីពីដំណេ តែកិកុកុំគប្បីពោលថា លោកខ្ញុំផ្តាំហើយ ប្រាប់ចុះដូច្នេះ តែកិកុណាពោលកិកុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ សម័យនោះឯង មានកិកុ ១ រូបទៀតនៅស្រុកតូចមួយ ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងកិកុឯទៀតថា អាវុសោ លោកផ្តាំនឹងខ្ញុំហើយ ខ្ញុំនឹងប្រាប់ត្រកូលឧបដ្ឋាកមេស់លោក ។ ឯកិកុនោះ

ปาทมาทาย ปุเรฺว ปวิฏฺโฐสิ ฯ สเจ ตฺวา อาคจฺฉนฺตี สยเมว ตุณฺหี นิกฺขมิตฺวา ปกฺกมติ ฯ สเจ ตาย สทฺธึ กถาสลฺลาปมตฺตมฺปิ กโรติ ฯ ตาวเทว ปาราชิกา โหติ ฯ เอวเมว ภิกฺขุนา ปุเรฺว ปวิฏฺโฐ ภิกฺขุ ปจฺฉา ปวิฏฺโฐ ภิกฺขุ ปจฺฉา ปวิฏฺโฐ ภิกฺขุ ปุเรฺว ปวิฏฺโฐ ภิกฺขุ

កំបានទិយាយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំបានផ្តាំនឹងលោកហើយ លោកច្រាបចុះ ។ កិក្ខុនោះទៅហើយឲ្យតែកូលទបង្គាកនោះយកសប្បិ ១ អាឡ្ហកៈ(១) ស្ករអំពៅ ១ គុលៈ(២) អង្ករ ១ ទោណៈ(៣)មកហើយបរិភោគដោយខ្លួនឯង ។ កិក្ខុអកដិតដួតនឹងតែកូលនោះដំណឹងហើយ ចោទប្រកាន់កិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់តែាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិច្បាពដិកទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តែភិក្ខុកុំគប្បីពោលថា លោកផ្តាំនឹងខ្ញុំហើយ ខ្ញុំនឹងច្រាបដូច្នេះ ម្យ៉ាងទៀត កុំគប្បីពោលថា ខ្ញុំផ្តាំនឹងលោកហើយ លោកច្រាបចុះ តែភិក្ខុណាពោល ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(១៩២) សម័យនោះឯង បុរសម្នាក់នាំយកតែវមណីមានជំងឺច្រើនហើយដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយជាមួយនឹងភិក្ខុឯទៀត ។ លំដាប់នោះ បុរសនោះឃើញទីគយហើយដាក់តែវមណីក្នុងថង់យាមរបស់ភិក្ខុនោះ ។ ឥតដឹងឡើយ លុះកន្លងផុតទីគយហើយ ក៏យកតែវមណីពីថង់យាមមកវិញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់តែាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិន

---

๑ មាត្រាវាស់ក្នុងជែនមគធៈ ៤ តាឡិដា ១ អាឡ្ហកៈ ។ ๒ ទម្ងន់ ๔๐ ជំរឿង ។ ๓ ត្រឿងវាស់ ៤ អាឡ្ហកៈ ត្រូវដា ១ ទោណៈ ។

อฌาปตฺตึ อฌานฺตฺตสฺสาตึ ฯ เตน ขฺวาหํ ภนฺเต สมเยน อญฺญตเรน ปุริเสน มหคฺฆึ มณึ อาหาเรน อญฺญตเรน กิจฺจกรณีเยน สทฺธึ อฌาจมกฺขฺ-ยฺยนฺติปฺปโยเคน ภุตฺตาวึ ฯ อถขฺวาหํ เสฺว ปุริเสน สทฺธึ ปาตราสกาลยมฺหิ กาตฺวา อตฺตโน กณฺเหกึ ตสฺส กิจฺจกรณีเย อทาสึ ฯ อถขฺวาหํ เสฺว ปุริเสน สุทฺธึ อติกฺกมิตฺวา ตํ กิจฺจึ ฌตนเกน อาหาเร เม กเต กณฺเหกึ ฌาหึ อทาตฺวาเนวาสึ ฯ กิสฺส ปน ตฺวึ อาวุเสฺว ฌาหึ อทาสีติ ฯ อถขฺวาหํ เสฺว ปุริเสน ตสฺส กิจฺจกรณีเย ฌตมตฺตึ อาโรเจสึ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจึ อโหสิ ฯ เร ฯ กึ มิจฺฉา ตึ กิจฺจึ ฯ ฌาหึ ททาหีติ ฯ อฌาปตฺตึ กิจฺจึ อฌานฺตฺตสฺสาตึ ฯ เตน ขฺวาหํ ปน สมเยน อญฺญตเรน กิจฺจ-สเจน สทฺธึ อฌาจมกฺขฺยฺยนฺติปฺปโยเคน ภุตฺตาวึ ฯ อญฺญตเรน ปุริเสน ตึ กิจฺจึ อาทิเสน ขุปลาเปตฺวา สุทฺธึ-ฌาหึ ปสฺสิตฺวา มหคฺฆึ มณึ ตสฺส กิจฺจกรณีเย อทาสึ ฯ ตมฺหิ มณึ สุทฺธึ ฌาหึ อติกฺกาเมหีติ ฯ

ចានដ៏ឆាំសោះឡើយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុអកមិនដឹង ។ សម័យនោះឯង បុរសម្នាក់នាំយកកែវមណីមានដំបៃច្រើនដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយជាមួយនឹងភិក្ខុឯទៀត ។ លំដាប់នោះ បុរសនោះឃើញទីគយហើយ ក៏ធ្វើអាការហាក់ដូចជាឈឺ ហើយបានប្រគល់បង្វិចកែវមណីបេសខ្លួនដល់ភិក្ខុនោះ ។ គ្រានោះឯង បុរសនោះដើរលង់ហួសទីគយទៅហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ចូរលោកយកបង្វិចបេសខ្ញុំមក ខ្ញុំមិនឈឺទេ ។ ភិក្ខុនោះសួរថា អាវុសោ ចុះហេតុអ្វីបានជាអ្នកធ្វើអាការយ៉ាងនេះ ។ ទើបបុរសនោះប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនដឹងសោះឡើយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុអកមិនដឹង ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយជាមួយនឹងឈ្មួញ ។ បុរសម្នាក់ក៏លួងលោមភិក្ខុនោះដោយអាមិស លុះឃើញទីគយហើយ បានឲ្យកែវមណីមានដំបៃច្រើនដល់ភិក្ខុនោះដោយពាក្យថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់យកកែវមណីនេះ ឲ្យរំលងទីគយទៅផង ។

អវចេតា សោ កិក្ខុ តំ មាតុគាមំ សុត្តេ ជាគរេ អតិក្កាមេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិំ នុ ខោ កិក្ខុ អាបជ្ជេយ្យ ចារិត្តេតិ ។

(๑๙๓) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ កិក្ខុ ចាសេ ពន្ធិំ សូករំ ការុញ្ញេន មុញ្ចិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ កិំចិត្តោ នុ ខោ កិក្ខវេតិ ។ ការុញ្ញាធិប្បាយោ អហំ ភគវាតិ ។ អនាបត្តិំ កិក្ខុ ការុញ្ញាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ កិក្ខុ ចាសេ ពន្ធិំ សូករំ បុរេ សាមិកា បស្សន្តីតិ ថេយ្យចិត្តោ មុញ្ចិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិំ នុ ខោ កិក្ខុ អាបជ្ជេយ្យ ចារិត្តេតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ កិក្ខុ ចាសេ ពន្ធិំ មិគំ ការុញ្ញេន មុញ្ចិ ។ បេ ។ ចាសេ ពន្ធិំ មិគំ បុរេ សាមិកា បស្សន្តីតិ ថេយ្យចិត្តោ មុញ្ចិ

ភិក្ខុនោះយកកែវមកពីនោះ រំលងទីគយទៅកន្លងកាលនោះឯង ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១៩៣) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ដោះលែងជ្រូកជាប់អន្ទាក់ ដោយសេចក្តីករុណា ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តីជ្រះថ្លាដោយសេចក្តីករុណា (ហើយដោះលែង) ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុអ្នកមានសេចក្តីជ្រះថ្លាដោយសេចក្តីករុណាទេ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ឃើញជ្រូកជាប់អន្ទាក់ ក៏មានចេតនាចិត្តគិតថា ក្រែងពួកម្ចាស់គេឃើញមុន ហើយដោះលែងជ្រូកនោះទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយដែរហើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ដោះលែងសត្វទ្រីគជាប់អន្ទាក់ ដោយសេចក្តីករុណា ។ បេ ។ ភិក្ខុឃើញទ្រីគជាប់អន្ទាក់មានចេតនាចិត្តគិតថា ក្រែងពួកម្ចាស់គេឃើញមុន ហើយដោះលែងទ្រីគនោះទៅ

ฯ เปฯ กุมิเน ทณฺเฑ มชฺเช ตาฬฺเยน มุญฺจิ ฯ เปฯ กุมิเน ทณฺเฑ มชฺเช ปุเร สามิกา ปสฺสิตฺวา เวยฺยาวจฺจา มุญฺจิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เปฯ อาปตฺติ ภิกฺขุ กิกฺขา อาปชฺโช ตาทิสิกสฺสา ฯ

(๑๕๖) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร กิกฺขา ยาเน กฏฺฐํ ปสฺสิตฺวา ฯเตา ตณฺฑุเลฺล ตาทิสิกา ภาริยมิติ อกฺกมิตฺวา ปาเตสฺวา อกฺโข-สิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เปฯ อาปตฺติ ภิกฺขุ กิกฺขา อาปชฺโช ตาทิสิกสฺสา ฯ

(๑๕๗) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร กิกฺขา กุลเลน ขุทฺทิกฺกา มิสเปสึ สามิกานิ ฉสฺสามิกา อกฺขโหสิ ฯ สามิกา ตํ กิกฺขุ เจ-เตสุ อสฺสมเณสิ ภูตา ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺติ กิกฺขา อเตฺถยฺยจิตฺตสฺสา ฯ

ฯ បេ ฯ កិក្ខុដោះលែងត្រីតាំងឡាយដែលជាប់លបដោយសេចក្តីគុណា ฯ បេ ฯ កិក្ខុឃើញត្រីតាំងឡាយជាប់លបមានចេយ្យចិត្តថា នែកឯពួកម្ចាស់គេឃើញមុន ហើយដោះលែងត្រីនោះទៅ ฯ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ฯ បេ ฯ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ฯ

(๑๙๔) សម័យនោះឯង មានកិក្ខុ ๑ រូប ឃើញទ្រព្យនៅកន្លែងយាន ហើយគិតថា បើអញយកចាកទីនេះមុខជានឹងត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ដើម្បីឈូសប្រមៀលឲ្យផ្លាត់ចុះ ហើយក៏កាន់យកទៅ ฯ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ฯ បេ ฯ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ฯ

(๑๙๕) សម័យនោះឯង មានកិក្ខុ ๑ រូប បានរើសយកដុំសាច់ដែលសត្វអាតតាំយកទៅ ដោយគិតថា អញនឹងប្រគល់ឲ្យពួកម្ចាស់សាច់ ฯ ពួកម្ចាស់សាច់នាំគ្នាចោទប្រកាន់កិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ฯ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ฯ បេ ฯ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ អាបត្តិមិនមានដល់កិក្ខុដែលមិនមានចេយ្យចិត្ត ฯ

สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย อญฺญาตเกน กิกฺขึ กาเรสิ ๆ ตสฺมึ ขเณ มหาชโน สนฺนิปติ ๆ สาปิ ตาย สทฺธึ ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปุริสภาวมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๑๙๖) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๑๙๗) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๑๙๘) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๑๙๙) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๐๐) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๐๑) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๐๒) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๐๓) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๐๔) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๐๕) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๐๖) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๐๗) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๐๘) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๐๙) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๑๐) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๑๑) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๑๒) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๑๓) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๑๔) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๑๕) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๑๖) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๑๗) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๑๘) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๑๙) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๒๐) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๒๑) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๒๒) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๒๓) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๒๔) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๒๕) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๒๖) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๒๗) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๒๘) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๒๙) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๓๐) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๓๑) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๓๒) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๓๓) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๓๔) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๓๕) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๓๖) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๓๗) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๓๘) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๓๙) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๔๐) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๔๑) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๔๒) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๔๓) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๔๔) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๔๕) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๔๖) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๔๗) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๔๘) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๔๙) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๕๐) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๕๑) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๕๒) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๕๓) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๕๔) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๕๕) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๕๖) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๕๗) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๕๘) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๕๙) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๖๐) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๖๑) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๖๒) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๖๓) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๖๔) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๖๕) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๖๖) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๖๗) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๖๘) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๖๙) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๗๐) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๗๑) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๗๒) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๗๓) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๗๔) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๗๕) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๗๖) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๗๗) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๗๘) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๗๙) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๘๐) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๘๑) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๘๒) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๘๓) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏิสนฺถารนฺติ ๆ

(๒๘๔) สตฺถา ขฺวาหนฺติ สมญฺญาย มหาชนมชฺเฌ ปญฺหึ ปุจฺฉิ ๆ ตสฺมึ ขเณ ตาย ปุริโส ปญฺญายิ ๆ สาปิ ตสฺส ปฏิสนฺถารมตฺตมฺปิ นาลตฺถ ๆ ปเคว ปฏ

សម័យនោះឯង មានកិក្ខុ ១ រូប ឃើញដុំសាច់ដែលសត្វអាតពាំយក ទៅ មានចេយ្យចិត្តគិតថា ក្រែងពួកម្ចាស់គេឃើញមុន ហើយក៏កាន់យកដុំសាច់នោះទៅ ។ ពួកម្ចាស់សាច់នាំគ្នាចោទប្រកាន់កិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិធ្ងាក់ដកហើយ ។

(១៥៦) សម័យនោះឯង មនុស្សពាំងឡាយចង់ក្បួន ហើយបណ្តែតតាមស្ទឹងអចិរវតី ។ កាលចំណង់ក្បួនជាប់ ឈើពាំងឡាយក៏អណ្តែតខ្ចាត់ខ្ចាយទៅ ។ កិក្ខុពាំងឡាយសំគាល់ថា ជារបស់បំសុកូលហើយនាំគ្នាស្រង់យកឡើង ។ ពួកម្ចាស់ក្បួននាំគ្នាចោទប្រកាន់កិក្ខុអម្បាលនោះថា លោកពាំងឡាយ មិនមែនជាសមណៈទេ ។ កិក្ខុអម្បាលនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុពាំងឡាយ អាបត្តិមិនមានដល់កិក្ខុដែលសំគាល់ថាជារបស់បំសុកូល ។ សម័យនោះឯង មនុស្សពាំងឡាយចង់ក្បួន ហើយបណ្តែតតាមស្ទឹងអចិរវតី ។ កាលចំណង់ក្បួនជាប់ ឈើពាំងឡាយក៏អណ្តែតខ្ចាត់ខ្ចាយទៅ ។ កិក្ខុពាំងឡាយមានចេយ្យចិត្តគិតថា ក្រែងម្ចាស់ឈើគេឃើញមុន ហើយស្រង់យកឡើង ពួកម្ចាស់ឈើនាំគ្នាចោទប្រកាន់កិក្ខុអម្បាលនោះថា លោកពាំងឡាយមិនមែនជាសមណៈទេ ។ កិក្ខុពាំងអម្បាលនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។បេ។

อาปตฺตึ ตุมฺเห กิกฺขเว อาปชฺชา ติ ภาเชตฺวา ๆ

(๑๕๗) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร โคจาลโก รุกฺขา สาขกานิ อาลเวตฺวา ขชฺชานิ อกมาสิ ๆ อญฺญตโร กิกฺขุ ปิสุกฺกลสญฺญี อกฺกโหสิ ๆ อถ โข โส โคจาลโก ตานิ กิกฺขูนิ โจเทสิ อสฺสมณาสิ ภูตฺถ ๆ ตสฺส กุกฺกุจฺจา อโหสิ ๆ เป ๆ อนาปตฺติ กิกฺขู ปิสุกฺกลสญฺญิสฺสาติ ๆ

(๑๕๘) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรสฺส กิกฺขุโน ฉตฺติ ตรุสฺส วิสกานิ มตฺถเก ปุตฺเต สาขกานิ ขาเทนฺเต ลกฺขิ โหติ ๆ โส กิกฺขู สามิกานิ ฉสฺสามีติ อกฺกโหสิ ๆ สามิกา ตานิ กิกฺขูนิ โจเทสุ อสฺสมณาสิ ภูตฺถ ๆ ตสฺส กุกฺกุจฺจา อโหสิ ๆ เป ๆ อนาปตฺติ กิกฺขู อเตยฺย-จิตฺตสฺสาติ ๆ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรสฺส กิกฺขุโน ฉตฺติ ตรุสฺส วิสกานิ มตฺถเก ปุตฺเต สาขกานิ

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ ចាំឯង្ហាយ អ្នកចាំឯង្ហាយត្រូវអាបត្តិ ឱ្យដឹកហើយ ។

(๑๙๗) សម័យនោះឯង មានបុរសគង្វាលគោម្នាក់ ពាក់សម្ពត់សាដកនឹងដើមឈើ ហើយក៏ដើរទៅបន្ទោបង់ ។ ភិក្ខុ ๑ រូប សំគាល់ថាជារបស់បំសុកូល ហើយក៏កាន់យកទៅ ។ គ្រានោះ បុរសគង្វាលគោនោះចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលសំគាល់ថាជារបស់បំសុកូល ។

(๑๙๘) សម័យនោះឯង កាលភិក្ខុ ๑ រូបកំពុងឆ្លងស្ទឹង សម្ពត់សាដកក៏របូតអំពីដៃជាប់ទ្រលក់ចាំឯង្ហាយ ហើយទៅជាប់នឹងដើមភិក្ខុ ។ ភិក្ខុនោះបានកាន់យកសម្ពត់សាដកនោះដោយគិតថា អញនឹងឱ្យដល់ម្ចាស់ចាំឯង្ហាយ ។ ពួកម្ចាស់សម្ពត់សាដកក៏នាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលមិនមានចេយ្យចិត្ត ។ សម័យនោះឯង កាលភិក្ខុ ๑ រូប កំពុងឆ្លងស្ទឹង សម្ពត់សាដករបូតអំពីដៃនៃជាប់ទ្រលក់ចាំឯង្ហាយ ហើយសាត់ទៅ

ចារេន លក្ខំ ហោតិ ។ សោ ភិក្ខុ បុរេ សាមិកោ បស្សន្តីតិ ជេយ្យចិត្តោ អក្កមេសិ ។ សាមិកោ តំ ភិក្ខុំ ចោរេសុំ អស្សមណោសិ ភូនហ្ន ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តឹ ភូ ភិក្ខុ អាបជ្ជោ ចាភជិតព្ពិ ។

(๑๕๙) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សប្បិកុម្ភឹ បស្សិត្វា ថោកំ ថោកំ បរិភុញ្ជិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចាភជិតស្ស អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

(๑๖๐) តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខូ សំវិធហិត្វា អតមំសុ កណ្ហំ អាហារិស្សាមាតិ ។ ឯកោ កណ្ហំ អាហរិ ។ តេ ឯវមាហំសុ ន មយំ ចាភជិតោ យោ អាហរោ សោ ចាភជិតោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អាបត្តឹ តុម្ហេ ភិក្ខវេ អាបជ្ជា ចាភជិតព្ពិ ។ តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខូ សំវិធហិត្វា កណ្ហំ អាហរិត្វា ភាជេសុំ ។ តេមា ភាជិយមានេ

ជាប់នឹងដើងកិក្ខ ។ កិក្ខុនោះមានចេយ្យចិត្តគិតថា តែងពួកម្ចាស់សម្ពត់សាដកយើញមុន ហើយក៏កាន់យកទៅ ។ ម្ចាស់សម្ពត់សាដកទាំងឡាយនាំគ្នាចោទប្រកាន់កិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយដែរហើយ ។

(๑๕๙) សម័យនោះឯង កិក្ខុ ๑ រូបបានឃើញឆ្នាំងជាក់សម្បីហើយបានន៎បន្តិច ๆ ម្តង ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយទេ ត្រូវតែអាបត្តិទុក្កដ ។

(๑๖๐) កាលណោះ កិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូបបាននិយាយបបួលគ្នាថា យើងទាំងឡាយនឹងទៅលួចទៀត ហើយនាំគ្នាទៅ ។ កិក្ខុ ๑ រូបលួចទៀតបានមក ។ កិក្ខុទាំងឡាយនោះបាននិយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា ពួកយើងមិនត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយទេ លោកណាលួចបានមក លោកនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយដែរហើយ ។ កាលណោះ កិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូបបបួលគ្នាលួចទៀតបានមកហើយក៏ចែកគ្នា ។ កាលដែលកិក្ខុអម្បាលនោះកំពុងចែកគ្នា

ปกเมกสฺส ปฏิสาโร น ปญฺญายเถว ปุริ ฯ เต ปาหาเมสุ ฯ มยํ ขาทิสฺสามาติ ฯ ภควาเตน ปฏิกฺขิปิ อาหเรยฺยาถ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ภิกฺขุ อาปชฺชิ ขาทิตุนฺติ ฯ

[๑๖๑] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ สาวตฺถิยํ ทุฏฺฐกฺขิ อาพาธิกสฺส ตณฺฑุลมุฏฺฐึ เยยฺยาติ อาห ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อาปตฺติ ภิกฺขุ อาปชฺชิ ขาทิตุนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ สาวตฺถิยํ ทุฏฺฐกฺขิ อาพาธิกสฺส มุคฺคมุฏฺฐึ ฯ เป ฯ มาสมุฏฺฐึ ฯ เป ฯ ติลมุฏฺฐึ เยยฺยาติ อาห ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อาปตฺติ ภิกฺขุ อาปชฺชิ ขาทิตุนฺติ ฯ

[๑๖๒] เตน โข ปน สมเยน สาวตฺถิยํ อญฺญาเตน โจรกาเรน ภณฺฑาคารานิ ภินฺนานิ โหนฺติ ฯ ตานิ มนุสฺสา ปฏิสามยมานา ปสฺสิตฺวา ปุจฺฉึสุ ฯ โจรกาเรน ตานิ ภณฺฑาคารานิ

ภิกษุ ๑ รูป ฯ ปานะที่ไม่ควรเภสัช ๕ มาสก ฯ ภิกษุทั้งนั้นปานะ
นิยายยังนี้ว่า ยังไม่ควรดื่มเลย ไม่ควรให้ภิกษุดื่ม ฯ เธอทั้งหลาย
กราบทูลเรื่องนี้แด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคตรัสว่า
ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เธอจงดื่มเถิด ไม่ควรให้ภิกษุดื่ม ฯ

(๑๖๑) สมัยนั้น ภิกษุ ๑ รูป เมื่อจะเคี้ยวกินซึ่งของเคี้ยว
ที่ค้างคืน (ของเคี้ยวนั้น) มีเจตนาจะให้ล่วงเลยอรุณ ฯ ภิกษุนั้นมี
ความรังเกียจ ฯ เป ฯ พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูก่อนภิกษุ เธอไม่ควร
ให้ภิกษุดื่ม ฯ สมัยนั้น ภิกษุ ๑ รูป เมื่อจะเคี้ยวกินซึ่งของเคี้ยว
ที่ค้างคืน มีเจตนาจะให้ล่วงเลยอรุณ ฯ เป ฯ ซึ่งน้ำอ้อย ๑ ภาชนะ
ฯ เป ฯ ซึ่งน้ำผึ้ง ๑ ภาชนะ ฯ ภิกษุนั้นมีความรังเกียจ ฯ เป ฯ
พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูก่อนภิกษุ เธอไม่ควรให้ภิกษุดื่ม ฯ

(๑๖๒) สมัยนั้น พวกโจรเสี่ยงเพื่อโคนม ฯ ครั้นแล้วก็ฆ่าโค
ดุกดาก ฯ ด้วยศัสตราอันคมกริบ ฯ ในป่าแห่งหนึ่ง ฯ แล้วก็ถือเอา
เนื้อ ฯ ภิกษุทั้งหลายสงสัยว่าเป็นของที่ตนสมควรหรือ ฯ แล้วก็ถือเอา
ศัสตรานั้นไป ฯ พวกโจรก็ติดตามภิกษุเหล่านั้นไป ฯ ภิกษุทั้งหลาย

អស្សមណកត្ត តុម្ហេតិ ។ តេសំ ភិក្ខូ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ តិក្ខត្តុំ បំសុកូលសញ្ញិស្សតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន សាវត្ថិយំ អន្ធវនេ ចោរកា ស្នុការំ ហាត្វា មំសំ ខាទិត្វា សេសកំ បដិសាមេត្វា អគមំសុ ។ ភិក្ខូ បំសុកូលសញ្ញិនោ បដិក្កមិត្វា បរិភុញ្ជិំសុ ។ ចោរកា តេ ភិក្ខូ ចោទេសុំ អស្សមណកត្ត តុម្ហេតិ ។ តេសំ ភិក្ខូ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ តិក្ខត្តុំ បំសុកូលសញ្ញិស្សតិ ។

(๑๖๓) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ តិណាក្កមិត្តំ កត្វា លុតំ តិណំ បញ្ចមាសកច្ឆេទកំ ថេយ្យចិត្តោ អាហរិ ។ តស្ស ភិក្ខូ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភូរិំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

(๑๖๔) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ តិណាក្កមិត្តំ កត្វា តិណំ លាយិត្វា បញ្ចមាសកច្ឆេទកំ ថេយ្យចិត្តោ អាហរិ ។ តស្ស ភិក្ខូ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភូរិំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

ว่า ท่านจงกล่าวมิใช่สมณะ ๆ ภิกษุนั้นมีเสขิยวัตร ๆ เป็นต้น ๆ พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อาบัติมิได้มีแก่ภิกษุผู้ไม่รู้ ไม่ต้องอาบัติแก่ภิกษุผู้ไม่รู้ ๆ สมัยนั้น พวกโจรสมัครพรรคพวกกัน ได้ลักผ้าสาฎกมาแล้ว ๆ ภิกษุทั้งหลายได้ยินว่า พวกโจรสมัครพรรคพวกกันลักผ้าสาฎกมาแล้ว ๆ ครั้นได้ยินแล้ว ได้กล่าวกะพวกโจรเหล่านั้นว่า ท่านจงกล่าวมิใช่สมณะ ๆ ภิกษุนั้นมีเสขิยวัตร ๆ เป็นต้น ๆ พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อาบัติมิได้มีแก่ภิกษุผู้ไม่รู้ ไม่ต้องอาบัติแก่ภิกษุผู้ไม่รู้ ๆ

(๑๖๓) สมัยนั้น ภิกษุรูปหนึ่ง ยืนอยู่ในที่ไม่สม่ำเสมอ (ในที่ลุ่มๆ ดอนๆ) มีจิตคิดจะลูบคลำ ได้ลูบคลำผ้าสาฎกที่เขาซักดีแล้ว มีค่าถึง ๕ มาสก ๆ ภิกษุนั้นมีเสขิยวัตร ๆ เป็นต้น ๆ พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า ดูก่อนภิกษุ เธอต้องอาบัติทุกกฏแล้ว ๆ

(๑๖๔) สมัยนั้น ภิกษุรูปหนึ่ง ยืนอยู่ในที่ไม่สม่ำเสมอ มีจิตคิดจะลูบคลำ ได้ลูบคลำผ้าสาฎกที่เขาซักดีแล้ว มีค่าถึง ๕ มาสก ๆ ภิกษุนั้นมีเสขิยวัตร ๆ เป็นต้น ๆ พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า ดูก่อนภิกษุ เธอต้องอาบัติทุกกฏแล้ว ๆ

[๑๖๕] เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา กาฬเกสี ภิกฺขู สญฺญาเปติ ปริกปฺเปสิ ฯ อายสฺมโต กาฬเกสิสฺส ภิกฺขู เตวาเทสุ อสฺสมณาติ ฯ เตสํ กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ กถหิ นาม ภิกฺขู อายสฺมโต กาฬเกสิสฺส เตวาทิกาติ ฯ ภิกฺขู ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ กตีหิ นุ โข ภิกฺขเว ปริกปฺเปหิ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปริกปฺเปตุนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา กาฬเกสี ฉ ภิกฺขู ฯ เปฯ ฯ สญฺญาเปติ ปริกปฺเปสิ

(๑๖๙) សម័យនោះ កិកុធាឋ័ឡាយជាអាគន្តុក (កិកុអកមកថ្មី) ញុាំឆ័ន្ទានឆ័ន្ទាឲ្យចែកផ្លែស្វាយរបស់សង្ឃ ហើយបរិភោគទៅ ។ កិកុ ម្ចាស់អាវាសធាឋ័ឡាយនាំគ្នាចោទប្រកាន់កិកុជាអាគន្តុកអម្បាលនោះថា លោកធាឋ័ឡាយមិនមែនជាសមណៈទេ ។ កិកុអាគន្តុកអម្បាលនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើបនាំគ្នាក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលកិកុធាឋ័ឡាយ អ្នកគិតដូចម្តេច ។ កិកុអម្បាលនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គធាឋ័ឡាយមានចិត្តប្រាថ្នាដើម្បីនឹងបរិភោគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុធាឋ័ឡាយ អាបត្តិមិនមានដល់កិកុដែលប្រាថ្នាដើម្បីនឹងបរិភោគទេ ។ សម័យនោះ កិកុធាឋ័ឡាយជាអាគន្តុកញុាំឆ័ន្ទានឆ័ន្ទាឲ្យចែកផ្លែត្រឹងរបស់សង្ឃ ។ បេ ។ ផ្លែខ្នុរសំឡរបស់សង្ឃ ។ បេ ។ ផ្លែខ្នុរណាំងរបស់សង្ឃ ។ បេ ។ ផ្លែគ្រៅតទុំរបស់សង្ឃ ។ បេ ។ អំពៅរបស់សង្ឃ ។ បេ ។ ផ្លែទន្ទាប់របស់សង្ឃ ហើយនាំគ្នាបរិភោគទៅ ។ ពួកកិកុដែលជាម្ចាស់អាវាសនាំគ្នាចោទប្រកាន់កិកុអាគន្តុកអម្បាលនោះថា លោកធាឋ័ឡាយមិនមែនជាសមណៈទេ ។ កិកុអាគន្តុកអម្បាលនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុធាឋ័ឡាយ អាបត្តិមិនមានដល់កិកុដែលប្រាថ្នាដើម្បីនឹងបរិភោគទេ ។

[๑๖๖] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ทฺวีสุ ปกฺเขสุ ปาฏิปททิวเส ปาฏิปททิวโสติ สญฺญี ปาฏิปททิวเส ปาฏิปททิวโสติ วิมติปกฺขนฺทิ ปาฏิปททิวเส ปาฏิปททิวโสติ กงฺขาปกฺขนฺทิ ปาฏิปททิวเส ปาฏิปททิวโสติ อสญฺญี ปาฏิปททิวเส ปาฏิปททิวโสติ อนาปตฺติสญฺญี ปาฏิปททิวเส ปาฏิปททิวโสติ อนาปตฺติวิมติปกฺขนฺทิ ปาฏิปททิวเส ปาฏิปททิวโสติ อนาปตฺติกงฺขาปกฺขนฺทิ ปาฏิปททิวเส ปาฏิปททิวโสติ

(๑๖๖) សម័យនោះ ពួកមនុស្សអ្នករក្សាស្វាយនាំគ្នាប្រគេនផ្លែស្វាយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសង្ស័យមិនហ៊ានទទួល ដោយគិតថា មនុស្សអម្បាលនេះ ជាឥស្សរៈត្រឹមតែរក្សាថែទាំប៉ុណ្ណោះ មនុស្សអម្បាលនេះមិនជាឥស្សរៈដើម្បីនឹងឲ្យបានទេ ។ ទើបនាំគ្នាក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើមានដែលបុគ្គលអ្នករក្សាគេឲ្យហើយ (ភិក្ខុអ្នកទទួល) មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ សម័យនោះឯង មនុស្សអ្នករក្សាព្រីងទាំងឡាយ ។ បេ ។ អ្នករក្សាខ្នុរសំឡទាំងឡាយ ។ បេ ។ អ្នករក្សាខ្នុរណាំងទាំងឡាយ ។ បេ ។ អ្នករក្សាផ្លែត្នោតខ្ចីទាំងឡាយ ។ បេ ។ អ្នករក្សាអំពៅទាំងឡាយ ។ បេ ។ អ្នករក្សាផ្លែខ្នាប់ទាំងឡាយ បានប្រគេនផ្លែខ្នាប់ទាំងឡាយ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសង្ស័យមិនហ៊ានទទួល ដោយគិតថា មនុស្សអម្បាលនេះជាឥស្សរៈត្រឹមតែរក្សាប៉ុណ្ណោះ មនុស្សអម្បាលនេះមិនជាឥស្សរៈដើម្បីនឹងឲ្យទេ ។ ទើបនាំគ្នាក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុ ព្រោះមានដែលអ្នកថែរក្សាឲ្យនោះទេ ។

(๑๖๗) សម័យនោះ ភិក្ខុ១រូបខ្ចីឈើរបស់សង្ឃយកទៅឧបត្ថម្ភ (ជួសជុល)ជញ្ជាំងវិហាររបស់ខ្លួន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុ

อสฺสุเมฆสฺส ภูมิยา ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ กถาหเรา ฌานมยา อภิเชสิ ฯ กึ นุ โข ภูมิ ภูมิยา ปติฏฺฐิตา ฯ ตาวตกาลิโกหา อหํ กถาหตา ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ตาวตกาลิโกหตา ฯ

(๑๖๘) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ สงฺฆสฺส ทนฺตกฏฺฐานิ เฉยฺยนฺโต อาหริ ฯ เป ฯ สงฺฆสฺส มุขโธวนานิ เฉยฺยนฺโต อาหริ ฯ เป ฯ สงฺฆสฺส มุญฺจกตินฺนานิ[๑] เฉยฺยนฺโต อาหริ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อาปตฺติ ภูมิ ภิกฺขุ อาปชฺชา ปาจิตฺติยสฺส ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ สงฺฆสฺส มุญฺจกตินฺนานิ เฉยฺยนฺโต ฉฑฺเฑสิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาจิตฺติยสฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๑๖๙) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ สงฺฆสฺส มญฺจํ เฉยฺยนฺโต อาหริ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ

---

๑. ม. มุญฺชกิตินฺนานิ ฯ

โនះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ។ កិកុនោះមានសេចក្តីសង្វេយ ។ ទើបក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលកិកុ អ្នកគិតដូចម្តេច ។ កិកុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គតាំងចិត្តថាជារបស់ខ្លី ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុ បើគាន់យកជារបស់ខ្លីដូច្នោះ អ្នកមិនមានអាបត្តិឡើយ ។

[๑๖๘] សម័យនោះ កិកុ១រូបមានចេយ្យចិត្ត ហើយបានលួចយកទឹករបស់សង្ឃ ។បេ។ មានចេយ្យចិត្តហើយលួចយកដីរបស់សង្ឃ ។បេ។ មានចេយ្យចិត្តហើយបានលួចយកស្មៅយាបូងរបស់សង្ឃ ។ កិកុនោះមានសេចក្តីសង្វេយ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈហើយ ។ សម័យនោះឯង កិកុ១រូបមានចេយ្យចិត្ត ហើយលួចដុតស្មៅយាបូងរបស់សង្ឃ ។ កិកុនោះមានសេចក្តីសង្វេយ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈទេ ត្រូវតែអាបត្តិទុក្កដ ។

[๑๖๙] សម័យនោះ កិកុ១រូប មានចេយ្យចិត្ត ហើយលួចយកគ្រែរបស់សង្ឃ ។ សេចក្តីសង្វេយមានដល់កិកុនោះ ។បេ។

อาปตฺติ ภิกฺขุ อาปชฺชา ปาฏิเทสนีย ฯ
เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ สงฺฆสฺส
ปิโย ฯ เป ฯ สงฺฆสฺส ภิโย ฯ เป ฯ สงฺฆสฺส
ตาโยคาโม ฯเป ฯ สงฺฆสฺส ครุภณฺฑ ฯเป ฯ สงฺฆสฺส
อาโลกสนฺธิ ฯ เป ฯ สงฺฆสฺส โคจรคามา เชยฺย-
ปาโล อาปาโร ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจ อโหสิ ฯ เป ฯ
อาปตฺติ ภิกฺขุ อาปชฺชา ปาฏิเทสนีย ฯ

(๑๗๐) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู อญฺญต-
รสฺส ทุพฺภาสกสฺส วิหารปริเวณ สงฺฆิก อญฺญ-
ปริภุญฺชนฺติ ฯ อถ โข โส ทุพฺภาสโก ทุฏฺฐาย-
ขิยติ วิเหเฐติ กถ หิ นาม ภคฺคา อญฺญ-
ปริเวณ อญฺญ ปริภุญฺชิสฺสนฺตีติ ฯ ภควาโต ฯตมตฺถ
อาโรเจสุ ฯ น ภิกฺขเว อญฺญ ปริเวณ อญฺญ
ปริภุญฺชิตพฺพ โย ปริภุญฺเชยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ
เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ทุโพสกฺกิปิ[1]
สนฺถิสนฺถมฺปิ หาเรตุ ภุกฺขุจฺจายนฺตา ฉมายิ ฉิสี-
ทนฺติ ฯ ภคฺคานิปิ จีวรานิปิ ปงฺสุกิตานิ เหนฺติ ฯ

๑ ม. ฉเทสกิกฺเขปิ ฯ

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិចុះភាជដិតហើយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ១រូប មានចេយ្យចិត្តហើយលួចយកតាំងរបស់សង្ឃ ។ បេ ។ ពូករបស់សង្ឃ ។ បេ ។ ខ្នើយរបស់សង្ឃ ។ បេ ។ សន្ទះទ្វាររបស់សង្ឃ ។ បេ ។ សន្ទះបង្អួចរបស់សង្ឃ ។ បេ ។ ឈើបង្គន់របស់សង្ឃ ។ សេចក្តីសង្ស័យមានដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិចុះភាជដិតហើយ ។

(๑๗๐) សម័យនោះ ភិក្ខុតាំងឆ្នាយយកសេនាសនៈរបស់ឧបាសកម្នាក់ ដែលគេទុកជារបស់សម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងវត្ត ទៅប្រើប្រាស់ក្នុងទីដទៃ ។ គ្រានោះ ឧបាសកនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា លោកដ៏ចំរើនតាំងឆ្នាយមិនសមនឹងមកយករបស់គេសំរាប់ទុកប្រើប្រាស់ក្នុងទីដទៃ ទៅប្រើប្រាស់ក្នុងទីដទៃវិញ ។ ភិក្ខុតាំងឆ្នាយគ្រាបទូលសេចក្តីនុ+ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឆ្នាយ គ្រឿងប្រើប្រាស់របស់គេក្នុងទីដទៃ ភិក្ខុមិនគប្បីយកទៅប្រើប្រាស់ក្នុងទីដទៃទេ តែភិក្ខុណាយកទៅប្រើប្រាស់ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ សម័យនោះ ភិក្ខុតាំងឆ្នាយប្រឹងនឹងនាំយកអាសនៈសំរាប់អង្គុយកងរោងឧបោសថ តែមានសេចក្តីសង្ស័យមិនហ៊ាននាំយកទៅ ហើយក៏អង្គុយផ្ទាល់លើផែនដី ។ ខ្នងក្តី ចីវរក្តី ក៏ប្រឡាក់ទៅដោយធូលី ។

ភគវតោ បឋមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខវេ តាវតកាលិកំ ហរិតុន្តិ ។

(๑๗๑) តេន ខោ បន សមយេន ចម្បាយំ ជុល្លនន្ធាយ តិក្ខិនិយា អន្តេវាសី តិក្ខិនី ជុល្ល-នន្ធាយ តិក្ខិនិយា ឧបដ្ឋាកកុលំ គន្ត្វា អយ្យា ឥច្ឆតិ តេកកដុល្លយាគុំ ចាតុន្តិ បចាបេត្វា បាវិន្តា អត្តនា បរិភុញ្ជិ ។ សា ជានិត្វា តំ ចោទេសិ អស្សមណីសិ ភុន្តិ ។ តស្សា ភុត្តភុត្តំ អហោសិ ។ អថខោ សា តិក្ខិនី តិក្ខិនិំ បឋមត្ថំ អារោចេសិ ។ តិក្ខិនិយោ តិក្ខិនិំ បឋមត្ថំ អារោចេសុំ ។ តិក្ខិ ភគវតោ បឋមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អថាបត្តិ តិក្ខវេ ទាវតិកស្ស អាបត្តិ សម្បជានមុសាវាទេ ចាបត្តិ-យេសា ។ តេន ខោ បន សមយេន ភគវតោ ជុល្លនន្ធាយ តិក្ខិនិយា អន្តេវាសី តិក្ខិនី ជុល្ល-នន្ធាយ តិក្ខិនិយា ឧបដ្ឋាកកុលំ គន្ត្វា អយ្យា

ภิกษุตำหนิฉายยกเรื่องขึ้นกราบทูลพระผู้มีพระภาค ฯ
พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุตำหนิฉาย ตถาคตอนุญาตให้เธอ
ตำหนิฉายทีเดียว แต่ตำหนินั้นเธอพึงรู้ให้ดีก่อน ฯ

[๑๗๑] สมัยนั้นแล ภิกษุณี ๑ รูป เป็นสัทธิวิหาริณีของพระถุลลนันทาภิกษุณี
อยู่ในกรุงสาวัตถี เข้าไปสู่ตระกูลเป็นที่อุปัฏฐากของพระถุลลนันทาภิกษุณี แล้ว
นั่งบนอาสนะที่เขาปูลาดไว้ ครั้งนั้น พระถุลลนันทาภิกษุณีเข้าไปหาภิกษุณีนั้น
ถึงที่อยู่ ครั้นแล้วได้กล่าวกะภิกษุณีนั้นว่า นางแม่เนื้อเอ๋ย ทำไมเธอจึงไม่มา
เสียเล่า ฯ ภิกษุณีนั้นตอบว่า ดิฉันมีกิจมาก ฯ ภิกษุณีนั้นนำเรื่องนี้ขึ้น
กราบทูลพระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุตำหนิฉาย ฯ
ภิกษุนั้นนำเรื่องนี้ขึ้นกราบทูลพระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคตรัสว่า
ดูกรภิกษุตำหนิฉาย ภิกษุณีนั้นไม่ควรอาบัติปาจิตตีย์เลย ควรอาบัติปาฏิเทสนีย์
เพราะเหตุ ๒ ประการ คือ ๑. ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุณี ๑ รูป
เป็นสัทธิวิหาริณีของพระถุลลนันทาภิกษุณีนั่นแหละ เข้าไปสู่ตระกูลเป็นที่อุปัฏฐาก
ของพระถุลลนันทาภิกษุณีนั้นแล้วนั่งบนอาสนะที่เขาปูลาดไว้ ครั้งนั้น พระถุลลนันทา
ภิกษุณีเข้าไปหาภิกษุณีนั้นถึงที่อยู่ ครั้นแล้วได้กล่าวกะภิกษุณีนั้นว่า นางแม่เนื้อเอ๋ย
ทำไมเธอจึงไม่มาเสียเล่า ฯ ภิกษุณีนั้นตอบว่า ดิฉันมีกิจมาก ฯ ภิกษุณีนั้น
นำเรื่องนี้ขึ้นกราบทูลพระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุตำหนิฉาย
ภิกษุณีนั้นไม่ควรอาบัติปาจิตตีย์เลย ควรอาบัติปาฏิเทสนีย์ เพราะเหตุ ๒ ประการ
คือ ๑. สมัยนั้นแล ภิกษุณี ๑ รูป เป็นสัทธิวิหาริณีของพระถุลลนันทาภิกษุณี
นั่นแหละ เข้าไปสู่ตระกูลเป็นที่อุปัฏฐากของพระถุลลนันทาภิกษุณีนั้นแล้ว นั่งบน
อาสนะที่เขาปูลาดไว้ ครั้งนั้น พระถุลลนันทาภิกษุณีเข้าไปหาภิกษุณีนั้นถึงที่อยู่
ครั้นแล้วได้กล่าวกะภิกษุณีนั้นว่า นางแม่เนื้อเอ๋ย ทำไมเธอจึงไม่มาเสียเล่า ฯ
ภิกษุณีนั้นตอบว่า ดิฉันมีกิจมาก ฯ ภิกษุณีนั้นนำเรื่องนี้ขึ้นกราบทูลพระผู้มีพระภาค
ฯ พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุตำหนิฉาย ภิกษุณีนั้นไม่ควรอาบัติปาจิตตีย์เลย
ควรอาบัติปาฏิเทสนีย์ เพราะเหตุ ๒ ประการ คือ ๑. สมัยนั้นแล ภิกษุณี ๑ รูป
เป็นสัทธิวิหาริณีของพระถุลลนันทาภิกษุณีนั่นแหละ เข้าไปสู่ตระกูลเป็นที่อุปัฏฐาก
ของพระถุลลนันทาภิกษุณีนั้นแล้ว นั่งบนอาสนะที่เขาปูลาดไว้ ครั้งนั้น พระถุลลนันทา
ภิกษุณีเข้าไปหาภิกษุณีนั้นถึงที่อยู่ ครั้นแล้วได้กล่าวกะภิกษุณีนั้นว่า นางแม่เนื้อเอ๋ย
ทำไมเธอจึงไม่มาเสียเล่า ฯ ภิกษุณีนั้นตอบว่า ดิฉันมีกิจมาก ฯ ภิกษุณีนั้น

ឥច្ចេតំ បណ្ដុលោឧប្បកំ ខាទិតុន្តំ បចាបេត្វា ហរិត្វា អត្តនោ បរិភុញ្ជិ ។ សោ ជានិត្វា តំ ចោទេសិ អស្សមណីសិ ភុន្តិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។បេ។ អនាបត្តិ តិក្ខវេ ចារិត្តកស្ស អាបត្តិ សម្បជានមុសាវាទេ ឆាទិតុយស្សាតិ ។

(ក.៧២) តេន ខោ បន សមយេន វេសាលិយំ អាយស្មតោ អដ្ឋកស្ស ឧបដ្ឋាកស្ស គហបតិនោ ទ្វេ ធារកា ហោន្តិ បុត្តោ ច ភាតិនេយ្យោ ច ។ អថខោ សោ គហបតិ អាយស្មន្តំ អដ្ឋកំ ឯតទវោច ឥមំ ភន្តេ ខិត្តាសំ យោ ឥមេសំ ទ្វិន្នំ ធារកានំ សទ្ធោ ហោតិ បសន្នោ តស្ស អាចិក្ខេយ្យាសីតិ ។ សោ តាលមតាសិ(១) ។ តេន ខោ បន សមយេន តស្ស គហបតិនោ ភាតិនេយ្យោ សទ្ធោ ហោតិ បសន្នោ ។ អថខោ អាយស្មា អដ្ឋកោ តំ ខិត្តាសំ

---

១ ឧភោបិយមរម្មជោតូកេសុ អយម្ហត្តោ ន ទិស្សតិ ។ អដ្ឋកម្បន ជោតូកេ វាបញ្ញាជោតូកេ ច បញ្ញាយត្តេវ ។

ចង់ធាន់នំមានរសឆ្ងាញ់ក្រៃពេក ហើយក៏យកទៅបរិភោគជាយខ្លួនឯង ។ ថុល្លនន្ទាកិក្ខុនីនោះដឹងហើយចោទប្រកាន់សិស្សនោះថា នាងឯងមិនមែនជាសមណីទេ ។ កិក្ខុនីនោះមានសេចក្តីសង្វេយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុនីនោះមិនត្រូវអាបត្តិជាពដិកទេ ត្រូវតែអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះដឹងខ្លួនហើយពោលពាក្យកុហក ។

(๑๗๒) សម័យនោះឯង ក្មេងពីរនាក់ គឺកូនប្រុស ๑ កូនស្រី ๑ របស់គហបតីជាឧបដ្ឋាករបស់ព្រះអង្គុតត្ថេរដ៏មានអាយុក្នុងក្រុងវេសាលី ។ គ្រានោះ គហបតីនោះបាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះអង្គុតត្ថេរដ៏មានអាយុថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ដំនុំក្មេងទាំងពីរនាក់នេះ ក្មេងណាមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ព្រះគុណាគប្បីប្រគល់ឧកាសនេះដល់ក្មេងនោះ ។ គហបតីនោះត្រឡប់ទៅកាលកិរិយាទៅ ។ សម័យនោះឯង កូនរបស់គហបតីនោះមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ។ លំដាប់នោះ ព្រះអង្គុតត្ថេរដ៏មានអាយុ បានប្រគល់ឧកាសនោះ

តេសុ ឧរគេសុ អាបត្តិំ ។ សោ តេន សាម-
ណេរេន ភុុត្តមត្តញ្ហិ សល្លបេសិ ឧានញ្ហិ បដ្ឋបេសិ ។
អថខោ តេសុ ភិក្ខូសុ បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា
អានន្ទំ ឯតទវោច តេន ហិ ត្វំ ខោ អាវុសោ អានន្ទ
បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បុព្ពេ ច ភាគំ ឧទ្ធរិត្វា ឯតំ ។
បុព្ពេ ខោ អាវុសោ បិណ្ឌោ(១) ឧទ្ធរិតព្ពោ ។
អយំ ភគវតោ អាយស្មតោ អនុរុទ្ធស្ស ភាគោ អយំ
តេសញ្ច អម្ហាកំ មេត្តិយភុុម្មកានំ អាបត្តិ ។ តេសុ-
បរិយាយេន អាវុសោ អាយស្មា អនុរុទ្ធោ ឯតំ ។ អថខោ
អាយស្មា អនុរុទ្ធោ អាយស្មន្តំ អានន្ទំ ឯតទវោច
នេហិ មេ អាវុសោ អានន្ទ និទ្ទាយន្តុ ។ តេន ខោ
បន សមយេន អាយស្មា ឧបាលិ អាយស្មតោ អនុ-
រុទ្ធស្ស បត្តេ ហោតិ ។ អថខោ អាយស្មា ឧបាលិ
អាយស្មន្តំ អានន្ទំ ឯតទវោច យោ នុ ខោ អាវុសោ
អានន្ទ សាមិសេន ឥមំ ឱឝោសិំ ឥត្ថន្នាមស្ស អាបត្តា-
បត្តិំ(២) វុត្តោ តស្ស អាបត្តិតិ តិំ សោ អាបជ្ជតីតិ ។

---

๑ អាគាបិណ្ឌនន្តិបិ ជាហោ ។ ๒ ឧ. ម. អាបត្តាតិ ។

ដល់ភារកដែលជាកុយនោះ ។ ភារកដែលជាកុយនោះ កំបានប័ព្វជ្ជាក្នុង
ន្ទូវទ្ធៈនឹងចាត់ចែងនូវទានដោយសម្បត្តិនោះ ។ លំដាប់នោះ កូនរបស
គហបតីនោះបាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុថា បពិត្រ
ព្រះអានន្ទដ៏ចំរើន អ្នកណា ... ទទួលមតិករបស់បិតា កូនប្អូកុយ ។ ព្រះ
អានន្ទនិយាយតបថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ កូនទើបត្រូវទទួលទ្រព្យ
មតិករបស់បិតាបាន ។ កូនរបស់គហបតីនោះបាននិយាយតទៅទៀតថា
បពិត្រលោកដ៏ចំរើន លោកចូរស់អជ្ជកត្តេរនេះ ជាប់សម្បត្តិរបស់ខ្ញុំដល់
បងប្អូនដ៏ជួនមួយរបស់ខ្ញុំហើយ ។ ព្រះអានន្ទពោលថា ម្នាលអ្នក
ដ៏មានអាយុ អជ្ជកត្តេរដ៏មានអាយុនេះ មិនមែនជាសមណៈទេ ។ គ្រានោះ
ព្រះអជ្ជកត្តេរដ៏មានអាយុ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះអានន្ទដ៏មាន
អាយុថា ម្នាលអាវុសោអានន្ទ លោកចូរឲ្យសេចក្តីនិច្ឆ័យដល់ខ្ញុំចុះ ។
សម័យនោះឯង ព្រះទុជ្ជាលីដ៏មានអាយុ ជាបក្ខពួករបស់ព្រះអជ្ជកត្តេរ
ដ៏មានអាយុ ។ លំដាប់នោះ ព្រះទុជ្ជាលីដ៏មានអាយុ បាននិយាយ
ពាក្យនេះនឹងព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុថា ម្នាលអាវុសោអានន្ទ កិត្តុណា
ដែលម្ចាស់ទ្រព្យផ្តាំទុកថា លោកចូរប្រគល់ឧទ្យានេះដល់អ្នកនេះ ហើយ
កិត្តុនោះទៅប្រគល់ដល់អ្នកនោះ កិត្តុនោះត្រូវអាបត្តិអ្វី ។ ព្រះអានន្ទ

ន សោ[๑] ភន្តេ ភគវា អាបជ្ជតិ អន្តមសោ ទុក្កដមត្តម្បីតិ ។ អយំ អាវុសោ អាយស្មា អជ្ជុកោ សាមំកេន ឥមំ ឋិកាសំ ឥត្ថន្នាមស្ស អាចិក្ខាហីតិ វុត្តោ តស្ស អាចិក្ខិ អនាបត្តិំ អាវុសោ អាយស្មតោ អជ្ជុកស្សាតិ ។

[๑๗๓] តេន ខោ បន សមយេន ពាហណា-សំយំ អាយស្មតោ បិលិន្ទវច្ឆស្ស ឧបដ្ឋាកកុលំ ចោរេហិ ឧបទ្ទុតំ ហោតិ ទ្វេ ច ចារកា ឆឌ្ឌិតា ហោន្តិ ។ អថខោ អាយស្មា បិលិន្ទវច្ឆោ តេ ចារ-កេ ឥទ្ធិយា អានេត្វា ចាសានេ ឋបេសិ ។ មនុស្សា តេ ចារកេ បស្សិត្វា អយ្យស្សាយំ បិលិន្ទវច្ឆស្ស ឥទ្ធានុភាវោតិ អាយស្មន្តេ បិលិន្ទវច្ឆេ អភិប្បសីទិំសុ ។ តិក្ខិ ឧដ្ឋាយន្តិ ទីយន្តិ វិចាវេន្តិ កតំ ហិ ចាម អាយស្មា បិលិន្ទវច្ឆោ ចោរេហិ ឆឌ្ឌិតេ ចារកេ អា-នេស្សតីតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។

---

๑ ពហូសុ ទ្វីសុបិ បោត្ថកេសុ អយំ បឋមោ ឥត្ថិ ។

ឆ្លើយតបទៅវិញថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ភិក្ខុនោះមិនត្រូវអាបត្តិអ្វីបន្តិច
ទេ ដោយហោចទៅតែអាបត្តិទុក្កដក៏មិនត្រូវដែរ ។ ព្រះទុប្បលី ឆ្លើយ
ថា ម្នាលអាវុសោ ព្រះអដ្ឋកត្ថេរដ៏មានអាយុនេះ ម្ចាស់ទ្រព្យបានផ្តាំទុក
ថា លោកចូរប្រាប់ទុកាសនេះដល់ជនឈ្មោះនេះ ក៏បានប្រាប់ដល់អ្នក
នោះមែន ម្នាលអាវុសោ អដ្ឋកត្ថេរដ៏មានអាយុមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

[๑๗๓] សម័យនោះឯង ក្នុងក្រុងពារាណសី ពួកចោរ
នាំគ្នាបន្ទន់ត្រកូលទបដ្ឋាករបស់ព្រះបិលិន្ទវច្ឆត្ថេរដ៏មានអាយុ ហើយក៏នាំ
យកកូនក្មេងពីរនាក់ទៅ ។ លំដាប់នោះ ព្រះបិលិន្ទវច្ឆត្ថេរដ៏មាន
អាយុ សំដែងឫទ្ធិទៅនាំយកក្មេងទាំងពីរនាក់នោះបានមកហើយទុកក្នុង
ប្រាសាទ ។ មនុស្សទាំងឡាយបានឃើញក្មេងទាំងពីរនាក់នោះហើយ
និយាយថា នេះជាឫទ្ធានុភាពរបស់លោកម្ចាស់បិលិន្ទវច្ឆត្ថេរ ហើយក៏នាំ
គ្នាជះថ្លានឹងព្រះបិលិន្ទវច្ឆត្ថេរដ៏មានអាយុពេកណាស់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
នាំគ្នាពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា បិលិន្ទវច្ឆត្ថេរដ៏មានអាយុមិន
សមគួរនឹងទៅនាំយកក្មេងពីរនាក់ ដែលពួកចោរវានាំយកទៅហើយ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

អនាបត្តិ កិក្ខុវេ ឥន្ទិមច្ឆស្ស ឥន្ទិវិសយេតិ ។

(๑๗๔) តេន ខោ បន សមយេន ទ្វេ កិក្ខូ សហាយកា ហោន្តិ បណ្ឌោ ច កាមិលោ ច ។ ឯកោ តាមកេ វិហារេតិ ឯកោ តោសម្ពិយំ ។ អថខោ តស្ស កិក្ខុនោ តាមកា តោសម្ពឹ គច្ឆន្តស្ស អន្តរាមគ្គេ នទិ តរន្តស្ស សូកវិតានំ ហាត្តោ ម្ហត្តា មេនវដ្ឋិ ចានេ លគ្គា ហោតិ ។ សោ. កិក្ខុ សាមិកានំ ឧស្សាមីតិ អក្កហេសិ ។ សាមិកា តំ កិក្ខុំ ចោ ទេសុំ អស្សមណោសិ ភូរិដ្ឋ ។ តំ ពុទ្ធិស្សាំ អញ្ញតក តោចាលិកា បស្សិត្វា ឯតទវោច ឯមាំ កន្តេ មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវាតិ ។ សោ បកតិយា. ចាហំ អស្សមណោតិ តស្ស មេថុនំ ធម្មំ បដិ. សេវិត្វា តោសម្ពឹ គន្ត្វា កិក្ខូនំ ឯតមត្ថំ អារោ. ចេសិ ។ កិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុអ្នកហានបុគ្គិនេ ព្រោះវិស័យនៃបុគ្គិ ។

[๑๗๔] សម័យនោះឯង ភិក្ខុពីរបួជាសំឡាញ់គ្នា ឈ្មោះបណ្ឌកៈ ๑ កបិលៈ ๑ ។ ភិក្ខុ ๑ រូបនៅស្រុកត្រៃ ๑ រូបនៅក្នុងក្រុងកោសម្ពី ។ គ្រាដែលភិក្ខុនោះចញ្ចាពីស្រុកត្រៃ ទៅកាន់ក្រុងកោសម្ពី កាលកំពុងធ្វើទឹកសួរក្នុងរវាងពាក់កណ្តាលផ្លូវ កន្ទ្រាមខ្វាញ់របួតអំពីដៃនៃមនុស្សអ្នកសម្លាប់ជ្រូកទាំងឡាយទៅជាប់ទ្លុវដើងរបស់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះបានកាន់យកដោយគិតថា នឹងឲ្យដល់ជនទាំងឡាយជាម្ចាស់វិញ ។ ពួកម្ចាស់នាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ។ ស្រគង្វាលគោម្នាក់ឃើញភិក្ខុនោះធ្វើទឹកសួរហើយបាននិយាយពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកចូរមកសេពមេថុនធម្មនឹងខ្ញុំ ។ ភិក្ខុនោះគិតថា អញមិនមែនជាសមណៈតាមប្រក្រតីទេ ទើបព្រមសេពមេថុនធម្មនឹងស្រីនោះហើយទៅកាន់ក្រុងកោសម្ពី ប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា នែភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះមិនត្រូវ

ปาราชิกกณ្ឌេ ទុតិយសិក្ខាបទវណ្ណនា វិនីតវត្ថុម្ហិ ទឡ្ហីកម្មវិញ្ញត្តិវិភង្គវិត្ថារកថា

អនាបត្តិ តិក្ខត្តុំ អនិដ្ឋានាយ ចាតដិកស្ស អាបត្តិ មេថុនំ ធម្មំ សមាយោគេ ចាតដិកស្សាតិ ។

[๑๗๕] តេន ខោ បន សមយេន សាកលាយំ អាយស្មតោ ឧទ្ទាលកស្ស សន្តិវិហារិកោ តិក្ខុ អនភិរតិយា បីឋិតោ អាបណិកស្ស វេមំ អវហារិត្វា អាយស្មន្តំ ឧទ្ទាលកំ ឯតទវោច អស្សមណោ អយំ ភន្តេ វត្តមិស្សាមីតិ ។ កឹ តយា អាវុសោ កតន្តិ ។ អាបណិកស្ស វេមំ កណ្ហាមំ ភន្តេតិ(๑) ។ អាហរាបេត្វា អក្ខាបេសិ ។ តំ អក្ខាបេន្តំ ឯ បញ្ចមាសកំ(๒) អក្ខតិ ។ អនាបត្តិ អាវុសោ ចាតដិកស្សាតិ ឆឌ្ឌេសិ អកាសិ ។ សោ តិក្ខុ អភិរមីតិ ។

ទុតិយចាតដិកំ និដ្ឋិតំ ។

---

๑ ឧភោបិយេមរម្ហយោគ្គកេសុ ឥមស្ស អត្ថស្ស វិសទិសតា ហោតិ ។ តត្ថ ហិ សោ ឯតមត្ថំ អាហរេឝេសីតិ វុត្តំ ។ អម្ហាកម្បន យោគ្គកេ រាមញ្ញយោគ្គកេ ច ឝ្លៀទិសោយេវត្ថោ បញ្ញាយតិ ។ ๒ ឝ. បញ្ចមាសកេ ។ ម. បញ្ចមាសកោ ។

អាបត្តិថ្នាក់ដិកព្រោះអទិន្នាទានទេ ត្រូវអាបត្តិថ្នាក់ដិក ព្រោះសេចមេថុនធម្ម ។

(๑๗๕) សម័យនោះឯង ភិក្ខុជាសទ្ធិវិហារិករបស់ព្រះទព្វិកត្ថេរ ដ៏មានអាយុ កន្ត សាគលនគរ មានសេចក្តីមិនសប្បាយមកបៀតបៀន ក៏ទៅលួចយកឈ្នួតរបស់អ្នកផ្សារ ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះទព្វិកត្ថេរដ៏មានអាយុយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ខ្ញុំមិនមែនជាសមណៈទេ ខ្ញុំទើសឹក (ឥឡូវនេះ) ។ ព្រះទព្វិកត្ថេរ បានសួរថា ម្នាលអាវុសោ អំពើដូចម្តេចដែលអ្នកធ្វើហើយ ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ខ្ញុំលួចយកឈ្នួតរបស់អ្នកផ្សារ ។ ព្រះទព្វិកត្ថេរ ក៏ឲ្យយកឈ្នួតនោះមកហើយកាត់ថ្លៃ ។ ឈ្នួតនោះកាត់ថ្លៃ៧ ដំឡៃមិនដល់៥មាសក ។ ព្រះទព្វិកត្ថេរប្រាប់ថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិថ្នាក់ដិកទេ ដូច្នេះហើយ ក៏បានសំដែងធម្មីកថា ។ ឯភិក្ខុនោះមានសេចក្តីត្រេកអរក្រៃពេក ។

ទុតិយចារដិក ចប់ ។

[១៧៦] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា វេសាលិយំ វិហរតិ មហាវនេ កូដាគារសាលាយំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ភគវា តិក្ខត្តុំ អនេកបរិយាយេន អសុភកថំ កថេតិ អសុភាយ វណ្ណំ ភាសតិ អសុភភាវនាយ វណ្ណំ ភាសតិ អានិសង្ស អានិសង្ស អសុភសមាបត្តិយា វណ្ណំ ភាសតិ ។ អថខោ ភគវា តិក្ខត្តុំ អាមន្តេសិ ឥច្ឆាមហំ តិក្ខវេ អទ្ធមាសំ បដិសល្លីយិតុំ នមេ កោចិ ឧបសង្កមិតព្ពោ អញ្ញត្រ ឯកេន បិណ្ឌចារតិហារកេនាតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បដិស្សុណិត្វា

បារាជិកកណ្ឌ សិក្ខាបទទី ៣

(១៧៦) សម័យនោះ ព្រះសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងកូដាគារសាលា[១] ក្បែរព្រៃមហាវន[២] ទៀបក្រុងវេសាលី[៣] ។ កាលនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងអសុភកថា ទ្រង់សំដែងរៀបរាប់អំពីអសុភ ទ្រង់សំដែងគុណនៃការចំរើនអសុភកម្មដ្ឋាន ទ្រង់សំដែងគុណនៃអសុភសមាបត្តិកង់អសុភកម្មដ្ឋានជាញឹកញាយ ដោយបរិយាយដ៏ច្រើន ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់នឹងភិក្ខុទាំងឡាយដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតចង់គេចចាកអារម្មណ៍សម្រាំនៅអស់កាលកន្លះខែ (ក្នុងកម្មដ្ឋាន) កុំឲ្យអ្នកណាមួយចូលទៅរកតថាគតឡើយ លើកលែងតែភិក្ខុមួយរូបជាអ្នកនាំបិណ្ឌបាតទៅឲ្យតថាគត ។ ទើបពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ឯវំភន្តេ (យ៉ាងហ្នឹងព្រះអង្គ) តាំងពីកាលនោះមក

---

១ សាលា គឺផ្ទះមានកំពូល ។ តាមអដ្ឋកថាថា ថា ក្នុងព្រៃមហាវនៈនោះ គេសាងវត្ត សង់សាលាធ្វើគន្ធកុដីសម្រាប់ជាទីប្រថាប់នៃព្រះបរមសាស្តា ។ ២ គឺព្រៃធំមួយក្បែរកបិលវស្តុរ៉ូដ៏ជាប់ភ្នាមិនមានជាប់នឹងព្រៃហេមពាន្តទៅទល់នឹងមហាសមុទ្ទ (ឥណ្ឌៀ) ។ ៣ ឈ្មោះក្រុងរបស់ឥណ្ឌីនវន្តី ពីដើមមកជាទីក្រុងធំមួយ មានកំពែងព័ទ្ធជុំវិញដល់ ៣ ជាន់ ។ (សេចក្តីនេះមាននិយាយពិស្តារក្នុងគម្ពីរបរមត្ថជោតិកា អដ្ឋកថាខុទ្ទកនិកាយ) ។

ตาสญฺจ โกจิ ภควนฺตํ อุปสงฺกมติ อญฺญตฺร ปกติ-
ปิณฺฑปาตทีหารโกน ฯ ตตฺถ ภควา ตาสญฺจ อเนกปริ-
យายេน อสุภกถญ្ច กថេតិ អសុភាយ វណ្ណំ ភា-
សតិ អសុភភាវនាយ វណ្ណំ ភាសតិ អាទិស្ស អាទិស្ស
អសុភសមាបត្តិយា វណ្ណំ ភាសតីតិ តេ[1] អនេកា-
ការវោការំ អសុភភាវនានុយោគមនុយុត្តា វិហរន្តិ ฯ
តេ សកេន ភាយេន អដ្ដិយន្តិ หរាយន្តិ ជិគុច្ឆន្តិ
សេយ្យថាបិ នាម ឥត្ថី ឯ បុរិសោ ឯ ឧហរោ យុវា
មណ្ឌនជាតិកោ សីសំ ឧហាតោ អហិកុណ-
បេន ឯ កុក្កុរកុណបេន ឯ មនុស្សកុណបេន
ឯ កេណ្ឌ អាលគ្គេន[2] អដ្ដិយេយ្យ หរាយេយ្យ
ជិគុច្ឆេយ្យ ឯវមេវ តេ ភិក្ខូ សកេន ភាយេន
អដ្ដិយន្តា หរាយន្តា ជិគុច្ឆន្តា អត្តនាបិ អត្តានំ
ជីវិតា វោរោបេន្តិ អញ្ញមញ្ញំបិ ជីវិតា វោរោបេន្តិ មិត-
លណ្ឌិកំបិ សមណកុត្តកំ ឧបសង្កមិត្វា ឯវំ វក្ខន្តិ[3]

---

๑ ឥតិ វោហារេន ភវិតព្ពំ ฯ ๒ ម. អាលគ្គេន ฯ ก. អាលង្គេន ฯ ๓ ម.ម. វក្ខតិ ฯ

មិនមានអ្នកណាមួយចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគឡើយ រៀវៃលែងតែ
ភិក្ខុមួយរូបជាអ្នកនាំបិណ្ឌបាតទៅថ្វាយព្រះអង្គ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នា
ថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងអសុភកថា ទ្រង់សំដែងរៀបរាប់អំពី
អសុភ ទ្រង់សំដែងគុណនៃការចំរើនអសុភកម្មដ្ឋាន ទ្រង់សំដែងគុណនៃ
អសុភសមាបត្តិ ក្នុងអសុភកម្មដ្ឋានជាញឹកញាយ ។ ដោយបរិយាយមិន
តែមួយ លុះគិតដូច្នេះហើយក៏នាំគ្នាប្រកបសេចក្តីព្យាយាមក្នុងការចំរើន
អសុភកម្មដ្ឋានជាច្រើនបែបច្រើនវិធី ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះកើតសេចក្តីខ្ពើម
ខ្មើយណាយខ្ពើមឆ្អើមនឹងកាយរបស់ខ្លួនឯង មានក្សីនោដូចជាស្រី
ក្រមុំ ឬប្រុសកំឡោះ ជាអ្នកមានកិរិយាស្អិតស្អាងជាប្រក្រតី លុះបាន
ឃើតទឹកកក់ក្បាលហើយ រមែងជាខ្ពើមខ្ពើមឆ្អើមសាកអសុក
ពាស់ សាកអសុកឆ្កែ ឬសាកអសុកមនុស្សដែលគេព្យុះនឹងកយ៉ាងណា
មិញ ពួកភិក្ខុទាំងនោះក៏ជាខ្ពើមខ្ពើមឆ្អើមនឹងកាយរបស់ខ្លួន
យ៉ាងនោះឯង ទើបផ្តាច់ជីវិតខ្លួនដោយខ្លួនឯងខ្លះ ផ្តាច់ជីវិតគ្នាទៅវិញទៅ
មកខ្លះ ភិក្ខុខ្លះចូលទៅរកសមណកុត្តក[1]ឈ្មោះមិគលណ្ឌិក ហើយពោល

---

๑ តាមន័យក្នុងអដ្ឋកថា ថា សមណកុត្តក ប្រែថា អ្នកទ្រង់នូវភោទប្រហែលនឹងសមណៈ ។
ក្នុងដីកាថា អ្នកធ្វើកិច្ចការបម្រើសមណៈ ។ មានសេចក្តីពន្យល់ក្នុងអដ្ឋកថា ថា គាត់កោរសក់ឡើ
ឲ្យមានសល់បន្តិចទុកជាដុំក គាត់ស្លៀកសម្ពត់ជ្រលក់អម្ចត់មួយ បង់កមួយ ចិញ្ចឹមជីវិតដោយ
សារអាហារដែលសេសសល់អំពីភិក្ខុសង្ឃ ។ ឯពាក្យថា មិគលណ្ឌិក គឺជាឈ្មោះរបស់គាត់ ។

สาธุ เขา อาวุโส ชีวโก กุมารภจฺโจ ภควนฺตเมว ปจฺจยาทีหิ สนฺตปฺเปสิ ๆ อถโข ภควา ตสฺสา รตฺติยา อจฺจเยน นิวาสิย ปตฺตจีวรมาทาย เยน ชีวกสฺส กุมารภจฺจสฺส นิเวสนทฺวาร เตนุปสงฺกมิ ๆ อถโข ชีวโก กุมารภจฺโจ ภควนฺตเมตทโวจ ปฏิคฺคณฺหาตุ เม ภนฺเต ภควา นิมนฺตนนฺติ ๆ ปฏิคฺคณฺหิ ภควา ตุณฺหีภาเวน ๆ อถโข ชีวโก กุมารภจฺโจ ภควโต ตุณฺหีภาวมญฺญาย อุฏฺฐายาสนา ภควนฺตมภิวาเทตฺวา ปทกฺขิณ กตฺวา ปกฺกามิ ๆ อถโข ชีวโก กุมารภจฺโจ ยานานิ ยาเปตฺวา ยานคโต เยน ชีวกมฺพวน มหาวิหาโร เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ ๆ อถโข ชีวโก กุมารภจฺโจ ภควนฺตเมตทโวจ กจฺจิ ภนฺเต ภควา ขมนีย กจฺจิ ยาปนีย กจฺจิ ภควโต กายพลนฺติ ๆ ขมนีย ยาปนีย มหาราช กจฺจิ ภควโต กายพลนฺติ ๆ อถโข ชีวโก กุมารภจฺโจ ภควโต ปาทานิ สิรสา นมิตฺวา ภควนฺตเมตทโวจ

---

๑ ฉ. ม. ปฏิคฺคณฺหาตุ ๆ ๒ ตตฺถ ปาฏิเยกฺก อยเมว ปาโฐ ทิสฺสติ ๆ

យ៉ាងនេះថា នែអ្នកដ៏មានអាយុ យើងសូមអង្វរអ្នក ។ ចូរផ្តាច់បង់ជីវិតពួកយើងចុះ ជាត្រូវនឹងពីរោះពាំងនេះ នឹងបានជារបស់អ្នក ។ ត្រង់នោះឯង សមណកុត្តកឈ្មោះមិគលណ្ឌិកទទួលស៊ុំឈ្នួលយកជាត្រូវនឹងពីរោះហើយ ទើបផ្តាច់បង់ជីវិតកិកុពាងធ្លាយជាច្រើនរូប ហើយកាន់ដាវប្រឡាក់ឈាមដើរទៅកាន់ស្ទឹងឈ្មោះវគ្គុមុទា កាលដែលសមណកុត្តកឈ្មោះមិគលណ្ឌិកតំពុងលាងដាវប្រឡាក់ឈាមនោះ (គាត់) ក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ក្តៅក្រហាយស្តាយក្រៃយក្នុងកាលនោះ ដោយគិតយើញថា ការនេះមិនមែនជាលាភរបស់អញទេតើ នឹងចាត់ថាជាលាភរបស់អញមិនបានឡើយ ជាតិជាមនុស្សអញបានដោយក្រណាស់ ជាតិជាមនុស្សឈ្មោះថា អញបានដោយងាយមិនមែនឡើយ អញបានជាបច្រើនណាស់ ព្រោះអញបានផ្តាច់បង់ជីវិតពួកកិកុអ្នកមានសីលមានធម៌ល្អ ។ លំដាប់នោះ ទេវតាជាពួករបស់មារដើរមកលើទឹកមិនមានបែកធ្លាយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងសមណកុត្តកឈ្មោះមិគលណ្ឌិកថាល្អហើយ ។ អ្នកសប្បុរស ការនេះជាលាភរបស់អ្នកហើយ អ្នកសប្បុរស ជាតិជាមនុស្សអ្នកក៏បានដោយប្រពៃហើយ អ្នកសប្បុរស អ្នកបានប្រទះបុណ្យច្រើនហើយ អ្នកសប្បុរស ព្រោះអ្នកបានញុំាងជនពាងធ្លាយដែលមិនទាន់ធ្វើសង្ឃរាវដ្តឲ្យធ្វើផុតទៅបាន ។ ត្រង់នោះឯង សមណកុត្តក

มิคลณฺฑิโกปิ สมณกุตฺตโกปิ ลาภา กิร เม สุลภา กิร เม พหู กิร มยา ปุญฺญา ปสุตา อตฺถิ อตฺถิ กิรภนฺเต ตาเวตฺถ ตฺถิ(๑) อสฺสึ อาคาเย วิหาเรน วิหารา ปริเวเณน ปริเวณา อุปสงฺกมิตฺวา ฯเปฯ วเทติ โกปิ อตฺถิ กา ตาเวตฺถ ตฺถิ ฯ ตตฺร เย เต ภิกฺขู อารทฺธา เตสา ตสฺมึ สมเย โหติ ยา ตสฺมึ สมเย โหติ ฉนฺทูปตฺถมฺภนา โหติ โลมหฏฺฐา ฯ เย ปน เต ภิกฺขู วีตา เตสา ตสฺมึ สมเย น โหติ ยา น โหติ ฉนฺทูปตฺถมฺภนา น โหติ โลมหฏฺฐา ฯ

อถโข มิคลณฺฑิโกปิ สมณกุตฺตโกปิ ปกฺกมิ ภิกฺขุ ปกฺกาโหเนว ปิณฺฑา เภเภเปสิ เทฺวปิ ภิกฺขู ปกฺกาโหน ปิณฺฑา เภเภเปสิ ตโยปิ ภิกฺขู ปกฺกาโหน ปิณฺฑา เภเภเปสิ จตฺตาโรปิ ภิกฺขู ปกฺกาโหน ปิณฺฑา เภเภเปสิ ปญฺจปิ ภิกฺขู ปกฺกาโหน ปิณฺฑา เภเภเปสิ ฯเปฯ ทสปิ ภิกฺขู ปกฺกาโหน ปิณฺฑา เภเภเปสิ

---

๑ ปี. ม. ภา. ตฺถิ ฯ

ឈ្មោះមិគលណ្ឌិក កំនឹកអាថា ពួកថា (ការនេះ) ជាលាភរបស់អញ ពួកគេថា ជាតិមនុស្សអញបានដោយល្អហើយ ពួកគេថា អញបានច្រែះបុណ្យជាច្រើន ពួកគេថា អញបានញុំាងជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ឆ្លង (សង្សារវដ្ត) ឲ្យឆ្លងផុតទៅបាន លុះគិតដូច្នេះហើយ ក៏កាន់ជាវមុតដើរចេញពីវិហារចូលទៅកាន់វិហារ ចេញពីបរិវេណចូលទៅកាន់បរិវេណ ហើយពោលយ៉ាងនេះថា លោកណាមិនទាន់ឆ្លង (សង្សារវដ្ត) ខ្ញុំនឹងឲ្យលោកណាឆ្លងសង្សារវដ្តបាន ។ បណ្តាកិក្ខុទាំងនោះ កិក្ខុទាំងឡាយណាដែលមិនទាន់ច្បាសចាកភគៈ សេចក្តីខ្ចាច សេចក្តីញាប់ញ័រ និងសេចក្តីព្រឺព្រេម ក៏មានដល់កិក្ខុទាំងនោះជាច្រើនក្នុងសម័យនោះ ។ ចំណែកកិក្ខុទាំងឡាយណា ដែលច្បាសចាកភគៈហើយ សេចក្តីខ្ចាច សេចក្តីញាប់ញ័រ និងសេចក្តីព្រឺព្រេម ក៏មិនមានដល់កិក្ខុទាំងនោះក្នុងសម័យនោះឡើយ ។ គ្រានោះ សមណកុត្តកឈ្មោះមិគលណ្ឌិក កំផ្តាច់បង់ជីវិតកិកកង់មួយថ្ងៃ ១ រូបក៏មាន កង ១ ថ្ងៃផ្តាច់បង់ជីវិតកិក្ខុពីរូបក៏មាន ១ ថ្ងៃផ្តាច់បង់ជីវិតកិក្ខុបីរូបក៏មាន ១ ថ្ងៃផ្តាច់បង់ជីវិតកិក្ខុបួនរូបក៏មាន ១ ថ្ងៃផ្តាច់បង់ជីវិតកិក្ខុច្រើនរូបក៏មាន ។ បេ ។ ១ ថ្ងៃផ្តាច់បង់ជីវិតកិក្ខុដប់រូបក៏មាន

วีสมฺปิ[๑] กปฺเป ปกาเรน ชีวิตา เวเรเยสิ ตีสมฺปิ กปฺเป ปกาเรน ชีวิตา เวเรเยสิ จตฺตาฬีสมฺปิ[๒] กปฺเป ปกาเรน ชีวิตา เวเรเยสิ ปญฺญาสมฺปิ กปฺเป ปกาเรน ชีวิตา เวเรเยสิ สฏฺฐิมฺปิ กปฺเป ปกาเรน ชีวิตา เวเรเยสิ ฯ

(๑๗๗) อถโข ภควา ตสฺส อฑฺฒมาสสฺส อจฺจเยน ปฏิสลฺลานา วุฏฺฐิโต อายสฺมนฺตํ อานนฺทํ อามนฺเตสิ กตินฺนุ โข อานนฺท ตนฺตฺรโต วิย กปฺป-สณฺฐาติ ฯ ตถา หิ ปน ภนฺเต ภควา กปฺปนฺตรานิ อเนกปริยาเยน อสุภกถญฺจ กเถติ อสุภาย วณฺณาย กาสติ อสุภกามาวจราย วณฺณาย กาสติ อา-นิสฺส อานิสฺส อสุภสมาปตฺติยา วณฺณาย กาสติ เต จ ภนฺเต กปฺปา ภควา โข อเนกปริยาเยน อสุภกถญฺจ กเถติ อสุภาย วณฺณาย กาสติ อสุภ-กามาวจราย วณฺณาย กาสติ อานิสฺส อานิสฺส อสุภ-สมาปตฺติยา วณฺณาย กาสตีติ อเนกาการวเณฺณาหิ

๑ ฉ. วีสติ ฯ ม. ภ. วีสติปิ ฯ ๒ ฉ. จตฺตาฬีสฺ ฯ

១ ថ្ងៃផ្តាច់បង់ដីវិតកិក្ខុមៃរូបក៏មាន ១ ថ្ងៃផ្តាច់បង់ដីវិតកិក្ខុសាមសិបរូបក៏មាន មួយថ្ងៃផ្តាច់បង់ដីវិតកិក្ខុសែសិបរូបក៏មាន មួយថ្ងៃផ្តាច់បង់ដីវិតកិក្ខុហាសិបរូបក៏មាន មួយថ្ងៃផ្តាច់បង់ដីវិតកិក្ខុហុកសិបរូបក៏មាន ។

(១៧៧) គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ចេញចាកទីសម្ងំក្នុងព្រះកម្មដ្ឋានដោយកន្លងកន្លះខែនោះ។ ទើបទ្រង់ត្រាស់នឹងព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ដូចម្តេចហ្ន៎ អានន្ទ ចានជាកិក្ខុសង្ឃហាក់ដូចជាស្អប់ស្តើងទៅ ។ ទើបព្រះអានន្ទក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពិតដូចព្រះពុទ្ធដីកាណាស់ ព្រោះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងអសុភកថា ដោយបរិយាយជាច្រើន ទ្រង់សរសើរវៀបចាប់អំពីអសុភ ទ្រង់សរសើរគុណអសុភភាវនា ទ្រង់សរសើរគុណនៃអសុភសមាបត្តិ ក្នុងអសុភកម្មដ្ឋានជាញឹកញយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កិក្ខុទាំងនោះ ក៏គិតគ្នាថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងអសុភកថា ដោយបរិយាយដ៏ច្រើន ទ្រង់សរសើរវៀបចាប់អំពីអសុភកថា ទ្រង់សរសើរគុណអសុភភាវនា ទ្រង់សរសើរគុណនៃការប្រកបដោយអសុភកម្មដ្ឋានជាញឹកញយ ហើយ (នាំគ្នា)

อสุกสกาวาสาอุโยคมนุยุตฺตา วิหรนฺติ ฯ เต สเกน
กาเยน อฏฺฐิยนฺติ หาเยนฺติ ชิกุจฺฉนฺติ เสยฺย-
ถาปิ นาม ๙ฺตฺตี ก ปุริเสา ก ธหาเร ยุก
มณฺฑนกชาติโก สีสำ ธหาเต อหิกุณาเปน
ก กุกฺกุรกุณาเปน ก มนุสฺสกุณาเปน ก กเณฺฐ
อาลเคฺน อฏฺฐิเยยฺย หาเยยฺย ชิกุจฺเฉยฺย ฯเปฯ
เต ภิกฺขู สเกน กาเยน อฏฺฐิยนฺตา หาเยนฺตา
ชิกุจฺฉนฺตา อตฺตนาปิ อตฺตานำ ชีวิตา โวโรเปนฺติ อญฺ-
ญมญฺญำปิ ชีวิตา โวโรเปนฺติ มิตกลณฺฑิกำปิ สม-
ณกุตฺตกำ อุปสงฺกมิตฺวา ฯเปฯ สาธุ โข
อาวุโสา ชีวิตา โวโรเปหิ ๙ำ เต ปตฺตจีวร
ภิสฺสตีติ อเนเกหิ ปริยาเยหิ มิตกลณฺฑิโก สมณ-
กุตฺตโก ปตฺตจีวรเหตุ กเถ ฯเปฯ ชีวิตา
โหเน ชีวิตา โวโรเปสิ ฯ เป ฯ สฏฺฐิปิ ภิกฺขู
ฯเปฯ โหเน ชีวิตา โวโรเปสิ สาธุ ปริเต ภคว
อญฺญำ ปริยายำ อาทิกฺขตุ ยถายำ ภิกฺขุสงฺโฆ
อญฺญาย สณฺฐเหยฺยาติ ฯ เตนหานนฺท

ប្រកបសេចក្តីព្យាយាមក្នុងអសុភកាវនា ជាច្រើនវិធីណាស់ ។ ទើបភិក្ខុ
ទាំងនោះ ជាទុក្ខទៀយណាយ ខ្ពើមឆ្អើមនឹងកាយរបស់ខ្លួន ប្រៀបដូច
ជាស្រីក្រមុំ ឬបុរសក្មេងកំឡោះ មានជាតិជាអ្នកស្អិតស្អាង លុះឆ្អែតទឹក
កក់ក្បាលហើយ រមែងជាទុក្ខទៀយណាយ ខ្ពើមឆ្អើមសាកអសុភសត់ក្តី
សាកអសុកឆ្កែក្តី សាកអសុកមនុស្សក្តី ដែលចងភ្ជាប់នឹងក មានឧបមា
យ៉ាងណាមិញ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះ កាលជាទុក្ខទៀយណាយខ្ពើម
ឆ្អើមនឹងកាយរបស់ខ្លួន ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះ ទើបផ្តាច់បង់ជីវិត
ខ្លួនដោយខ្លួនឯងក៏មាន ខ្លះផ្ញើសំគាល់ឲ្យផ្តាច់បង់ជីវិតទៅវិញទៅមកក៏មាន
រួបខ្លះបានចូលទៅរកសមណកុត្តកឈ្មោះមិគលណ្ឌិក ហើយពោលយ៉ាង
នេះថា ម្នាលអាវុសោ ពួកយើងសូមអង្វរអ្នក អ្នកចូរផ្តាច់បង់ជីវិត
ពួកយើងចុះ ចាត្រនឹងចីវរនេះនឹងបានជារបស់អ្នក បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចំរើន គ្រានោះឯង សមណកុត្តកឈ្មោះមិគលណ្ឌិក លុះបានទទួល
ស៊ីឈ្លយយកចាត្រនឹងចីវរហើយ ទើបផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុមួយរួបមួយថ្ងៃ
ក៏មាន ។ បេ ។ មួយថ្ងៃផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុហុកសិបរួបក៏មាន បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គសូមអង្វរ ភិក្ខុសង្ឃនេះគប្បីស្ថិតស្ថេរនៅបាន
ដោយហេតុណា សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងហេតុនោះដល់ទៃ
ទៀត ។ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលអានន្ទ បើដូច្នោះ

ยาวตติยกา กิกฺขู เวสาลึ อุปนิสฺสาย วิหรนฺติ เต
สพฺเพ อุปฏฺฐานสาลายํ สนฺนิปาตาเปหีติ ฯ เยปิ กเตปิ
เขา อายสฺมา อานนฺโท ภควาโต ปฏิสฺสุณิตฺวา
ยาวตติยกา กิกฺขู เวสาลึ อุปนิสฺสาย วิหรนฺติ เต
สพฺเพ อุปฏฺฐานสาลายํ สนฺนิปาเตสฺวา เยน ภควา
เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ เอตทโวจ สนฺนิ-
ปติโต ภนฺเต กิกฺขุสงฺโฆ ยสฺสทานิ กาลํ มญฺญตีติ ฯ

(๑๗๘) อถโข ภควา เยน อุปฏฺฐานสาลา
เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ปญฺญตฺเต อาสเน นิสีทิ ฯ
นิสชฺช เขา ภควา กิกฺขู อามนฺเตสิ อเปถ ตุเม เขา
กิกฺขเว อาภิชานสฺสติสมาธิ ภาวิโต พหุลีกโต
สโนฺต เจว ปณีโต จ อเสจนโก จ สุเขา
จ วิหาโร อุปฺปนฺนุปฺปนฺเน จ ปาปเก อกุสเล ธมฺเม

ภิក្ខុទាំងអម្បាលមាណាដែលអាស្រ័យនៅក្នុងក្រុងវេសាលី អ្នកចូរឲ្យភិក្ខុអម្បាលនោះទាំងអស់ប្រជុំគ្នាក្នុងឧបដ្ឋានសាលាចុះ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ទទួលព្រះពុទ្ធដីការបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ដូច្នេះហើយ ភិក្ខុទាំងឡាយមានប្រមាណប៉ុន្មានដែលអាស្រ័យនៅក្នុងក្រុងវេសាលី ព្រះអានន្ទក៏បង្គាប់ភិក្ខុអម្បាលនោះទាំងអស់ឲ្យប្រជុំគ្នាក្នុងឧបដ្ឋានសាលា[1] ទើបចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយបានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភិក្ខុសង្ឃប្រជុំគ្នាហើយ ព្រះករុណាម្ចាស់ សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំគាល់កាលដ៏សមគួរក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។

(๑๗๘) គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យាងចូលទៅកាន់ឧបដ្ឋានសាលា លុះចូលទៅដល់ហើយ ទ្រង់ប្រថាប់លើអាសនៈដែលគេតាក់តែងថ្វាយ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់ប្រថាប់ស្រេចហើយ ទើបត្រាស់នឹងភិក្ខុទាំងឡាយដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានាបានស្សតិសមាធិនេះឯង ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនជាប្រក្រតីហើយ ជាធម៌ល្អិតផង ជាធម៌ឧត្តមផង ជាធម៌មិនច្រឡូកច្រឡំគឺជាធម៌ដោយឡែកផង ជាគ្រឿងនៅ នាំមកនូវសេចក្តីសុខផង តែងញុំាងអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ដែលកើតឡើង ។ ឲ្យ

---

๑ សាលាជាទីបម្រើ គឺសាលាសម្រាប់ប្រើប្រាស់ដោយកិច្ចផ្សេង ។ មានន័យដូចឧដ្ឋានសាលាដែរ ។

ហានសោ អន្តរាយមេតំ វុបសមេតំ សេយ្យថាបិ តំ កិក្ខវេ តិម្ពាឧំ បច្ចូមេ មាសេ ឧហាតំ រជោជល្លំ តមេឧំ មហាអការលមេឃោ ហានសោ អន្តរាយមេតំ វុបសមេតំ ឯវមេវ ខោ តំ កិក្ខវេ អាជានានស្សតិសមាធិ ភាវិតោ ពហុលីកតោ សន្តោ ចេវ បណីតោ ច អសេចនកោ ច សុខោ ច វិហារោ ឧប្បន្នុប្បន្នេ ច បាបកេ អកុសលេ ធម្មេ ហានសោ អន្តរាយមេតំ វុបសមេតំ កថំ ភាវិតោ ច តំ កិក្ខវេ អាជានានស្សតិសមាធិ កថំ ពហុលីកតោ សន្តោ ចេវ បណីតោ ច អសេចនកោ ច សុខោ ច វិហារោ ឧប្បន្នុប្បន្នេ ច បាបកេ អកុសលេ ធម្មេ ហានសោ អន្តរាយមេតំ វុបសមេតំ ឥធ តំ កិក្ខវេ តំ ភិក្ខុ អរញ្ញគតោ វា រុក្ខមូលគតោ វា សុញ្ញាគារគតោ វា និសីទតិ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា ឧជុំ កាយំ បណិធាយ បរិមុខំ សតិំ ឧបដ្ឋបេត្វា

សាបសូន្យទៅផង ឲ្យស្ងប់រំងាប់ផង ដោយទំនងដ៏សមគួរ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ប្រៀបដូចកំទេចឆ្អឹងដែលឲ្យលាប់បាត់ក្លិនឆ្អៅក្នុងនៃដែលជាបុគ្គលម្ហូ-
ន្តត្ថូ គឺនៃអាសាឡ្ហ មហាអគាលមេឃ (ភ្លៀងធំបង្អុរចុះខុសកាលវេលា)
តែងញុំាងកំទេចឆ្អឹងនោះឲ្យអន្តរាធាន ឲ្យស្ងប់ទៅបាន ដោយទំនងដ៏សម
គួរមានឧបមាយ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានាបានស្សតិសមាធិ
ដែលបុគ្គលបានអប់រំ ធ្វើឲ្យច្រើនជាប្រក្រតីហើយ ជាធម៌ល្អិតផង ជាធម៌
ឧត្តមផង ជាធម៌មិនច្រឡូកច្រឡំ គឺជាធម៌ដោយឡែកផង ជាគ្រឿងនៅ
នាំមកនូវសេចក្តីសុខផង តែងញុំាងអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ដែល
កើតឡើង ។ ឲ្យសាបសូន្យទៅឲ្យស្ងប់រំងាប់ទៅដោយទំនងដ៏សមគួរក៏មាន
ឧបមេយ្យដូច្នោះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានាបានស្សតិសមាធិដែល
បុគ្គលចំរើនហើយ តើដូចម្តេច ដែលបុគ្គលធ្វើឲ្យច្រើនជាប្រក្រតីហើយ
ជាធម៌ល្អិតផង ជាធម៌ឧត្តមផង ជាធម៌មិនច្រឡូកច្រឡំគឺជាធម៌ដោយឡែក
ផង ជាគ្រឿងនៅនាំមកនូវសេចក្តីសុខផង តែងញុំាងអកុសលធម៌ទាំង
ឡាយដ៏លាមក ដែលកើតឡើង ។ ឲ្យសាបសូន្យទៅ ឲ្យស្ងប់រំងាប់ទៅ
ដោយទំនងដ៏សមគួរ តើដូចម្តេច ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កិត្តកងសាសនានេះ
ទៅកាន់ព្រៃក្តី ទៅកាន់ទីជិតនៃដើមឈើក្តី ទៅកាន់ផ្ទះដ៏ស្ងាត់ក្តី អង្គុយ
ពែនភ្នែន តាំងកាយឲ្យត្រង់ ដំកល់សតិឲ្យមានមុខឆ្ពោះទៅរកកម្មដ្ឋាន

เสา สเตา ว อสฺสสติ สเตา ปสฺสสติ ทีฆ-
ก อสฺสสนฺโต ทีฆ อสฺสสามีติ ปชานาติ
ทีฆ ก ปสฺสสนฺโต ทีฆ ปสฺสสามีติ ปชานาติ
รสฺส ก อสฺสสนฺโต รสฺส อสฺสสามีติ ปชานาติ
รสฺส ก ปสฺสสนฺโต รสฺส ปสฺสสามีติ ปชานาติ
สพฺพกายปฏิสංเวที อสฺสสิสฺสามีติ สิกฺขติ
สพฺพกายปฏิสංเวที ปสฺสสิสฺสามีติ สิกฺขติ
ปสฺสมฺภยං กายสงฺขารං อสฺสสิสฺสามีติ สิกฺขติ
ปสฺสมฺภยං กายสงฺขารං ปสฺสสิสฺสามีติ สิกฺขติ
ปีติปฏิสංเวที อสฺสสิสฺสามีติ สิกฺขติ ปีติปฏิสංเว-
ที ปสฺสสิสฺสามีติ สิกฺขติ สุขปฏิสංเวที อสฺส-
สิสฺสามีติ สิกฺขติ สุขปฏิสංเวที ปสฺสสิสฺสา-
มีติ สิกฺขติ จิตฺตสงฺขารปฏิสංเวที อสฺสสิสฺสามีติ
สิกฺขติ จิตฺตสงฺขารปฏิสංเวที ปสฺสสิสฺสามีติ

កិកុនោះមានសតិ ដកដង្ហើមចេញ មានសតិដកដង្ហើមចូល កាលដកដង្ហើមចេញវែងក៏ដឹងច្បាស់ថា អញដកដង្ហើមចេញវែង ឬកាលដកដង្ហើមចូលវែងក៏ដឹងច្បាស់ថា អញដកដង្ហើមចូលវែង កាលដកដង្ហើមចេញខ្លី ក៏ដឹងច្បាស់ថា អញដកដង្ហើមចេញខ្លី ឬកាលដកដង្ហើមចូលខ្លី ក៏ដឹងច្បាស់ថា អញដកដង្ហើមចូលខ្លី (កិកុ) សិក្សាថា អញនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវកងខ្យល់ទាំងពួង សឹមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវកងខ្យល់ទាំងពួង សឹមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញរម្ងាប់កាយសង្ខារ (គឺខ្យល់អស្សាសបស្សាស) សឹមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញនឹងរម្ងាប់កាយសង្ខារ សឹមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវបីតិ (គឺសេចក្តីឆ្អែតកាយឆ្អែតចិត្ត) សឹមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវបីតិ សឹមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសុខ (គឺសុខកាយសុខចិត្ត) សឹមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសុខ សឹមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវចិត្តសង្ខារ (គឺវេទនានឹងសញ្ញា) សឹមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវចិត្តសង្ខារ សឹមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា

សិក្ខតិ បស្សម្ភយំ ចិត្តសង្ខារំ អស្សសិស្សាមីតិ
សិក្ខតិ បស្សម្ភយំ ចិត្តសង្ខារំ បស្សសិស្សាមីតិ
សិក្ខតិ ចិត្តប្បដិសំវេទី អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ
ចិត្តប្បដិសំវេទី បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ អភិប្បមោ-
ទយំ ចិត្តំ អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ អភិប្បមោទយំ
ចិត្តំ បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ សមាទហំ ចិត្តំ
អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ សមាទហំ ចិត្តំ បស្ស-
សិស្សាមីតិ សិក្ខតិ វិមោចយំ ចិត្តំ អស្សសិស្សាមីតិ
សិក្ខតិ វិមោចយំ ចិត្តំ បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ
អនិច្ចានុបស្សី អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ អនិច្ចានុ-
បស្សី បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ វិរាគានុបស្សី
អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ វិរាគានុបស្សី បស្ស-
សិស្សាមីតិ សិក្ខតិ និរោធានុបស្សី អស្សសិស្សា-
មីតិ សិក្ខតិ និរោធានុបស្សី បស្សសិស្សាមីតិ
សិក្ខតិ បដិនិស្សគ្គានុបស្សី អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ

អញ្ញនឹងរំងាប់ចិត្តសង្ខារ សឹមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញ្ញនឹង
រំងាប់ចិត្តសង្ខារ សឹមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញ្ញនឹងកំណត់ដឹង
ច្បាស់នូវចិត្ត សឹមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញ្ញនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់
នូវចិត្ត សឹមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញ្ញនឹងធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយ សឹមដក
ដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញ្ញនឹងធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយ សឹមដកដង្ហើមចូល
សិក្សាថា អញ្ញនឹងតាំងចិត្តខ្ជាប់ សឹមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញ្ញ
នឹងតាំងចិត្តខ្ជាប់ សឹមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញ្ញនឹងដោះចិត្តឲ្យផុត
ស្រឡះ សឹមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញ្ញនឹងដោះចិត្តឲ្យផុតស្រឡះ
សឹមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញ្ញនឹងពិចារណាដោយសភាពជារបស់
មិនទៀង សឹមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញ្ញនឹងពិចារណាដោយសភាព
ជារបស់មិនទៀង សឹមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញ្ញនឹងពិចារណាដោយ
សភាពឥតរាគៈ សឹមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញ្ញនឹងពិចារណាដោយ
សភាពឥតរាគៈ សឹមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញ្ញនឹងពិចារណាដោយ
សភាពរលត់ទៅ សឹមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញ្ញនឹងពិចារណា
ដោយសភាពរលត់ទៅ សឹមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញ្ញនឹងពិចារ-
ណារឿយ ៗ ដោយកិរិយាលះបង់នូវសេចក្តីប្រកាន់ សឹមដកដង្ហើមចេញ

ปฏิสลฺลานมุปสงฺกมิ ปสฺสมิ สมฺมาสมฺพุทฺธมิติ สญฺญา
ภาวิตา เม กิจฺฉา อาฬาหนสฺสติสมาธิ ภาวิ-
ตพหุลีกโต สนฺโต เจว ปณีโต จ อเสจน-
โก จ สุโภ จ วิโมกฺโข อุปฺปชฺชิปฺปชฺชิ จ ตาปโก
อกุสเล ธมฺเม ปหีนโก อนฺวาฬาเมติ ปุพฺพเมตนฺติ ฯ

(๑๗๙) อถโข ภควา เอตสฺมึ นิทาเน เอตสฺมึ
ปกรเณ ภิกฺขุสงฺฆํ สนฺนิปาตาเปตฺวา ภิกฺขู ปฏิ-
ปุจฺฉิ สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขู อตฺตนาปิ อตฺตานํ
ชีวิตา โวโรเปนฺติ อญฺญมญฺญมฺปิ ชีวิตา โวโรเปนฺติ มิก-
ลณฺฑิกมฺปิ สมณกปฺปกมฺปิ อุปสงฺกมิตฺวา ภยํ วเนนฺติ
สาธุ เม อาวุโส ชีวิตา โวโรเปหิ ๙ ธมฺเม เต ปฏิภา-
ภวิสฺสตีติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา

សិក្ខាថា អញ្ញទំធំពិចារណាក្រើយ ។ ដោយកិរិយាលះបង់នូវសេចក្តីប្រកាន់ សឹមដកដង្ហើមចូល ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អានាបានសតិសមាធិដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយយ៉ាងនេះ ដែលបុគ្គលធ្វើឲ្យច្រើនហើយយ៉ាងនេះ ជាធម៌ល្អិតផង ជាធម៌ឧត្តមផង ជាធម៌មិនច្រឡូកច្រឡំគឺជាធម៌ដោយឡែកផង ជាគ្រឿងនៅនាំមកនូវសេចក្តីសុខផង តែងញុំាងអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមកដែលកើតឡើង ។ ឲ្យសាបសូន្យទៅ ឲ្យស្ងប់ទៅ ដោយទំនងដ៏សមគួរ ។

(๑๗๙) ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំកិក្ខុសង្ឃ ហើយទ្រង់សាកសួរកិក្ខុទាំងឡាយក្នុងគ្រានោះថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ឮបានឮថា ពួកកិក្ខុផ្តាច់បង់ជីវិតខ្លួនដោយខ្លួនឯងខ្លះ ផ្ញើសំគាល់ឲ្យផ្តាច់បង់ជីវិតទៅវិញទៅមកខ្លះ កិក្ខុខ្លះចូលទៅរកសមណកុត្តកឈ្មោះមិគលណ្ឌិកហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ពួកយើងសូមអង្វរអ្នក ។ ចូរផ្តាច់បង់ជីវិតពួកយើងចុះ ចាត្រនំងចីវរទាំងនេះនឹងបានជារបស់អ្នក (យ៉ាងនេះ) ពិតមែនឬ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏ទ្រង់ព្រះភាគ

อนนฺตวิตกฺกา กิเลสา กิเลสนิ อนนฺตาโลเกกา อปฺปฏิสงฺขา อสมฺปชญฺญกา อกปฺปิยา อกรณียา กรณี ยา เต กิเลสา กิเลสา อตฺตภาวา อตฺตานิ ปิวิตา ภวภวเวสฺสนฺติ อญฺญมญฺญมฺปิ ปิวิตา ภวภวเวสฺสนฺติ มิตลณฺฑิกมฺปิ สมณกุตฺตกา อุปสงฺกมิตฺวา ปวา วกฺขนฺติ สาธุ โน อาวุโส ปิวิตา ภวภวเหตุ ๙ นิ เต ปตฺตจีวรา กาสฺสตีติ เนตา กิเลสา อปฺปสชฺชนา ภ ปสาทาย ฯ เป ฯ ปวาฺ หน กิเลสา ๙ มา สิกฺขาปนิ อุทฺทิเสยฺยาถ ยาวน กิเลสา สญฺจิจ มนุสฺสวิคฺคหา ปิวิตา ภวภวเยยฺย สตฺถหารกา ภสฺส ปริยาเยยฺย อยมฺปิ ภาภนิ. กา เหาติ อสมฺภาเสติ ฯ ปวาฺจิ กสาวา กิเลสา สิกฺขาปนิ ปญฺญตฺตา เหาติ ฯ

[๑๘๐] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตเร ยาสเกา กิลาโส เหาติ ฯ ตสฺส ปฐมาปนิ อภิรูหา เหาติ ทุสฺสนียา ภาสาธิกา

ទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកទាំងឡាយបានធ្វើហើយនេះ មិនសម មិនទំនង មិនគួរ មិនមែនជាកិច្ចរបស់សមណៈ មិនគប្បីសោះ មិនគួរធ្វើសោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដូចម្តេចបានជាពួកភិក្ខុទាំងនោះទៅផ្តាច់បង់ជីវិតខ្លួនដោយខ្លួនឯងខ្លះ ផ្ញាស់គ្នាឲ្យផ្តាច់ជីវិតទៅវិញទៅមកខ្លះ ភិក្ខុខ្លះចូលទៅរកសមណកុត្តក ឈ្មោះមិគលណ្ឌិក ហើយពោលយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ពួកយើងសូមអង្វរអ្នក ។ ចូរផ្តាច់បង់ជីវិតពួកយើងចុះ ជាត្រង់ចីវរនេះទើបជារបស់អ្នក ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយកំណត់ផ្តាច់បង់រាងកាយរបស់មនុស្សឲ្យឃ្លាតចាកជីវិតក្តី ទោះបីស្វែងរកគ្រឿងសស្ត្រាវុធ (ឲ្យគេសម្លាប់) រាងកាយមនុស្សនោះក្តី ភិក្ខុនេះឯងហៅថា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយរកសំវាសគ្មាន ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(๑๘๐) សម័យនោះឯង មានឧបាសកម្នាក់មានជម្ងឺ ។ ប្រពន្ធរបស់ឧបាសកនោះ មានប្តីស្រស់បស់មុខគួរឲ្យគយគន់ជាទីនាំមកនូវ

ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู สทฺธิวิหาริเก ปพฺพาเชตฺวา นาเสนฺติ ฯ
อถ โข ฉพฺพคฺคิยานํ ภิกฺขูนํ เอตทโหสิ สเจ โข
สมโณ อาทิจฺจพนฺธุ อุจฺจาวจา ปาณกิริยา ฉ ปชา ฐเปติ
ลภิสฺสาม มยญฺจ มยํ อาทิจฺจพนฺธุ สิสฺสา อุจฺจาวจสิสฺสา
ปรมาวณฺณา สมาวณฺณามาติ ฯ อถ โข ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู
เยน สมโณ อาทิจฺจพนฺธุ เตนุปสงฺกมึสุ อุปสงฺกมิตฺวา
สทฺธิวิหาริเก เอตทโวจุ ตุมฺเห โข สมณสฺส อาทิจฺจพนฺธุสฺส
กตกลฺยาณา กตกุสลา กตภีรุตฺตาณา
อกตจาตา อกตสุทฺธา อกตกติปฺปา กตฺถ
ตยา กลฺยาณา อกตา ตยา ปาปา กตา
ตุมฺเหหิ ปาปกานิ จีวรานิ ทุลฺลภานิ มตฺติกา
สเยยฺยา ฬาลา ตุมฺเห กาลกตา กายสฺส
เภทา ปรา มรณา สุคตึ สคฺคํ โลกํ อุป-
ปชฺชิสฺสถ ตตฺร ทิฏฺเฐหิ ปญฺเหหิ กามกุลาหิ
สมปฺปิตา สมฺปกฺขิตา ปริจาเรสฺสถาติ ฯ อถ โข

សេចក្តីដែរថា ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមានចិត្តប្រតិព័ទ្ធចំពោះស្រីនោះ ។ គ្រានោះ សេចក្តីបរិវិតក្កនេះបានមានដល់ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ បើឧបាសកនោះនឹងរស់នៅ ពួកយើងមុខជានឹងមិនបានស្រីនោះទេ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ បើដូច្នោះយើង (នាំគ្នា) ពណ៌នាគុណនៃសេចក្តីស្លាប់ដល់ឧបាសកនោះ ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុនាំគ្នាចូលទៅកាន់ទីដែលឧបាសកនោះនៅ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏និយាយពាក្យនេះនឹងឧបាសកនោះថា ម្នាលឧបាសក អ្នកឯងបានធ្វើអំពើល្អមកហើយ បានធ្វើកុសលមកហើយ បានធ្វើកម្មជាគ្រឿងការពារភ័យរួចអស់ហើយ អ្នកឯងមិនដែលធ្វើបាប មិនដែលធ្វើអំពើលាមក មិនដែលធ្វើអំពើអាក្រក់ អំពើល្អអ្នកបានធ្វើហើយ បាបអ្នកមិនគ្រាប់ធ្វើឡើយ អ្នកឯងមានប្រយោជន៍អ្វីដោយជីវិតអាក្រក់លាមកនេះ អ្នកស្លាប់ទៅប្រសើរជាងរស់នៅ អ្នកធ្វើកាលកិរិយារំលងខន្ធស្លាប់ចាកមនុស្សលោកនេះទៅកាន់បរលោក នឹងកើតកងមនុស្សសុគតិ ឬស្ថានសួគ៌ អ្នកនឹងបានឆ្អែតស្កប់ស្កល់ (នឹងបានឲ្យស្រីអប្បរាំងឡាយ) បម្រើដោយកាមគុណទាំង ៥ ដ៏ជាទិព្វក្នុងស្ថានសួគ៌នោះ ។ គ្រានោះឯង

សោ ឧបាសកោ សង្ឃំ ឱលោ អយ្យា អាហំសុ អហញ្ហិ តេតតល្យាណោ តេតតកុសលោ តេត-កិរុត្តាណោ អតេតថាថោ អតេតលុទ្ធោ អតេត-តំញ្ញេសោ តេតំ មយា តេលាណំ អតេតំ មយា ថាបំ តឹ មយ្ហិមិនា ថាបតេន ឧដ្ឋីវិតេន មតំ មេ ជីវិតា សេយ្យោ ឥតោ អហំ តាលតេតោ តាយស្ស តេនា បរំ មរណា សុតតឹ សង្គំ លោតំ ឧបបដ្ឋិស្សាមិ តត្ត ទិព្ភេហិ បញ្ចហិ តាមគុណេហិ សមប្បិតោ សមង្គិភូតោ បរិចារេស្សាមីតិ ។ សោ អសប្បាយានិ ចេវ តោជនានិ តុញ្ជិ អសប្បា-យានិ ច ខាទនីយានិ ខាទិ អសប្បាយានិ ច សាយនីយានិ សាយិ អសប្បាយានិ ច ថាតានិ បិវិ ។ តស្ស អសប្បាយានិ ចេវ តោជនានិ តុញ្ជ-តោ អសប្បាយានិ ច ខាទនីយានិ ខាទតោ

ឧបាសកនោះគិតថា លោកម្ចាស់តាំងពាក្យនិយាយ (នេះ) ពិតណាស់ ដ្បិតខ្ញុំនេះអញជាមនុស្សបានធ្វើអំពើល្អមកហើយ បានធ្វើកុសលមកហើយ បានធ្វើវិធីការពារភ័យ (ក្នុងអបាយភូមិ) ហើយ បាបអញមិនដែលធ្វើឡើយ អំពើអាក្រក់ក៏អញមិនដែលធ្វើ មិនគ្រាប់ធ្វើអំពើអាក្រក់សោះ អំពើប្រពៃអញបានធ្វើហើយ បាបអញមិនគ្រាប់ធ្វើឡើយ អញមានប្រយោជន៍អ្វីដោយជីវិតអាក្រក់លាមកនេះ អញស្លាប់ទៅប្រសើរជាងរស់នៅ អញធ្វើកាលកិរិយារំលាងខន្ធស្លាប់ចាកមនុស្សលោកនេះទៅកាន់បរលោក នឹងកើតក្នុងមនុស្សសុគតិ ឬ ស្ថានសួគ៌ អញមុខជានឹងបានឆ្អែតស្កប់ស្កល់ (ឲ្យស្រែទេពអប្សរតាំងពាក្យ) បម្រើដោយកាមគុណតាំង ៥ ដែលជាទិព្វក្នុងស្ថានសួគ៌នោះ ។ ឧបាសកនោះបរិភោគភោជនតាំងពាក្យដែលមិនសប្បាយ (គឺអាហារដែលស្វិតនាំឲ្យកើតរោគ) គំពាសុីតែខាទនីយ (គ្រឿងទំពា) ដែលមិនសប្បាយផង ជញ្ជាប់ជញ្ជក់តែវត្ថុសម្រាប់ជញ្ជាប់ជញ្ជក់ដែលមិនសប្បាយផង ផឹកទឹកដែលមិនសប្បាយផង ។ កាលឧបាសកនោះបរិភោគភោជនដែលមិនសប្បាយតែម្យ៉ាងផង កាលគំពាសុីខាទនីយវត្ថុដែលមិនសប្បាយផង

อสปฺปายานิ จ สายมิทนฺติยานิ สายเมว อสปฺป-
ยานิ จ ตานิปิ ปิเวติ วทามิ อาหาโร
ปฏิกฺกูโล ฯ เสา เตเนว อาหาเรน กาลม-
กาสิ ฯ ตสฺส ปชาปติ ปฏิกฺกูลตฺตา ฑยฺหตฺตา
วิหาเรตฺวา อลชฺชิโน เม สมณา สกฺยปุตฺติยา
ทุสฺสีลา มุสาวาทิโน เม หิ นาม ธมฺมวาทิโน
สมวาทิโน พฺรหฺมวาทิโน สงฺฆวาทิโน สีลวนฺโต
กลฺยาณธมฺมา ปฏิชานิสฺสนฺติ ตสฺมิ เมสํ
สามญฺญา ตสฺมิ เมสํ พฺรหฺมญฺญา ตสฺมิ เมสํ
สามญฺญา ตสฺมิ เมสํ พฺรหฺมญฺญา กุโต เมสํ
สามญฺญา กุโต เมสํ พฺรหฺมญฺญา อปคตา เม สา-
มญฺญา อปคตา เม พฺรหฺมญฺญา เม เม สามิกสฺส
มรณวณฺณํ สรวณฺณสุ เมหิ เม สามิโก มาริโต-
ติ ฯ อญฺเญปิ มนุสฺสา ปฏิกฺกูลตฺตา ฑยฺหตฺตา วิหาเรตฺวา

កាលដញ្ជាប់ដញ្ជក់វត្តសម្រាប់ដញ្ជាប់ដញ្ជក់មិនសប្បាយផង ធំតទឹកដែលមិនសប្បាយផង អាពាធដ៏ក្អៀវក្អាក់កើតឡើង ។ ឧបាសកនោះគំនើកាលតវិយោស្ងាប់ទៅដោយអាពាធនោះឯង ។ ទើបប្រពន្ធរបស់ឧបាសកនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈទាំងនេះជាសក្យបុត្រជាបុគ្គលឥតភ្នាស ជាមនុស្សទ្រុស្តសីល មានប្រក្រតីពោលពាក្យមុសា ពួកសមណៈទាំងនេះនឹងប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តរៀបរយ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ជាអ្នកពោលពាក្យសត្យ ជាអ្នកមានសីល ជាអ្នកមានកល្យាណធម៌ ដូចម្តេចបាន ភាពសមណៈរបស់កិកុទាំងនេះគ្មានទេ ព្រហ្មចរិយធម៌របស់កិកុទាំងនេះក៏គ្មានទេ សាមញ្ញគុណរបស់សមណៈទាំងនេះវិនាសអស់ហើយ ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សមណៈទាំងនេះវិនាសអស់ហើយ សាមញ្ញគុណរបស់សមណៈទាំងនេះនឹងមានមកពីណា ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សមណៈទាំងនេះនឹងមានមកពីណា សមណៈទាំងនេះច្បាសចាកសាមញ្ញគុណហើយ សមណៈទាំងនេះច្បាសចាកព្រហ្មញ្ញគុណហើយ (ត្រើរ) សមណៈទាំងនេះបានពណិនាគុណនៃសេចក្តីស្ងាប់ដល់ស្វាមីរបស់អញ ស្វាមីរបស់អញ គឺ សមណៈទាំងនេះសម្លាប់ហើយ ។ ទាំងពួកមនុស្សឯទៀតក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា សមណៈ

អលង្ករិនោ ឥមេ សមណា សក្យបុត្តិយា ទុស្សីលា បុថុសាកដិនោ ឥមេ ហិ ខោ មេ ធម្មចារិនោ សមចារិនោ ព្រហ្មចារិនោ សច្ចវាទិនោ សីលវន្តោ កល្យាណធម្មា បជាជាតិនិស្សន្ទំ ខត្តិ ឥមេសំ សាមញ្ញំ ខត្តិ ឥមេសំ ព្រាហ្មញ្ញំ ខដ្ឋំ ឥមេសំ សាមញ្ញំ ខដ្ឋំ ឥមេសំ ព្រាហ្មញ្ញំ កុតោ ឥមេសំ សាមញ្ញំ កុតោ ឥមេសំ ព្រាហ្មញ្ញំ អបគតា ឥមេ សាមញ្ញា អបគតា ឥមេ ព្រាហ្មញ្ញា ឥមេ ខុទា-សកាសុ មរណាវណ្ណំ សំវណ្ណេសុំ ឥមេហិ ខុទាសកោ មារិតោតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ ខុជ្ឈាយន្តានំ ខិយន្តានំ វិទាយេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ខុជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិទាយេន្តិ កថំ ហិ នាម ភគវតិយា ភិក្ខូ ខុទាសកាសុ មរណាវណ្ណំ សំវណ្ណេស្សន្តីតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។

ពួកនេះជាសក្យបុត្រ ជាមនុស្សឥតខ្មាស ជាមនុស្សទ្រុស្តសីល ពោលតែពាក្យមុសា ពួកសមណៈទាំងនេះប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ ប្រព្រឹត្តកុសល ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ពោលពាក្យសច្ច មានសីល មានកល្យាណធម៌ ដូចម្តេចបាន (ព្រោះ) សាមញ្ញគុណរបស់សមណៈទាំងនេះគ្មានទេ ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សមណៈទាំងនេះក៏គ្មានទេ សាមញ្ញគុណរបស់សមណៈទាំងនេះវិនាសអស់ហើយ ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សមណៈទាំងនេះវិនាសអស់ហើយ សាមញ្ញគុណរបស់សមណៈទាំងនេះនឹងមានមកពីណា ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សមណៈទាំងនេះនឹងមានមកពីណា ពួកសមណៈទាំងនេះច្បាស់ចាកសាមញ្ញគុណហើយ ពួកសមណៈទាំងនេះច្បាស់ចាកព្រហ្មញ្ញគុណហើយ (ព្រោះ) សមណៈទាំងនេះបានពណ៌នាគុណនៃសេចក្តីស្ងាប់ដល់ឧបាសក ឧបាសកដែលស្ងាប់ពីព្រោះតែសមណៈទាំងនេះ ។ កិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សពួកនោះកំពុងពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ ។ ពួកកិក្ខុណាជាអ្នកមានសេចក្តីជ្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ហេតុម្តេចបានជា ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុទៅ ពណ៌នាគុណនៃសេចក្តីស្ងាប់ដល់ឧបាសក (ដូច្នោះ) ។ គ្រានោះឯង ពួកកិក្ខុទាំងនោះ បានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។

สตฺโต กตาว สุเขน ทุกฺขสฺส มรณาวสฺสาย สีวถิกาย ฉฑฺฑิโต ๆ สตฺโต กตกตฺตพฺโพ ๆ ตีหิตาหิ ตุจฺโฉ ภวิสฺสติ อนนุจฺฉวิโก มหาชนสฺส อนนุโลมิโก อปฺปฏิรูปโก อสฺสามณโก อกปฺปิโย อกรณีโย ตสฺส หิ นาม สุเขน มรณาวสฺสาย สีวถิกาย ฉฑฺฑิตสฺส ทุกฺขสฺส มรณาวสฺสาย สีวถิกาย ฉฑฺฑิตสฺส เอตฺตกมฺปิ นาม มหาชนสฺส อปฺปสนฺนานญฺจ ปสาทาย ๆ เป ๆ ปาฏิปุคฺคลิกมฺปิ ตาว อิมสฺส ภิกฺขุโน สีลกฺขนฺธาทิปริปูรกตาย ปุคฺคลสฺส ปาสาทิกตาย ปสาทาวหนฺติ ปสนฺนานญฺจ ภิยฺโยภาวาย สวนฺติ ปวตฺตนฺติ ปสนฺนาการา ปสาทาวหา

ព្រះបរមសាស្តាត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តើថា អ្នកទាំង
ឡាយពណ៌នាគុណនៃសេចក្តីស្ងាប់ដល់ឧបាសក មែនឬ ។ ពួកភិក្ខុទាំង
នោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធ
ដ៏មានយសក្រេងក្រំតិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ (អំពើដែល
អ្នកទាំងអស់គ្នាធ្វើហើយនុ៎ះ) មិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវបែប
មិនមែនជារបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើសោះ ម្នាលមោឃ-
បុរសទាំងឡាយ ហេតុម្តេច ចានជាអ្នកទាំងឡាយទៅពណ៌នាគុណនៃ
សេចក្តីស្ងាប់ដល់ឧបាសក (ដូច្នោះ) ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើ
នេះមិនទាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា
ភិក្ខុណាមួយក្តៃចង់ផ្តាច់បង់រាងកាយរបស់មនុស្សឲ្យឃ្លាតចាកជីវិតក្តី តោះបី
ស្វែងរកគ្រឿងសស្ត្រាវុធ (ឲ្យគេសម្លាប់) រាងកាយមនុស្សនោះក្តី ពណ៌-
នាគុណនៃសេចក្តីស្ងាប់ក្តី ប្តូនិយាយណែនាំដើម្បីសេចក្តីស្ងាប់ថា នែបុរស
ដ៏ចំរើន អ្នកមានប្រយោជន៍អ្វីដោយជីវិតអាក្រក់លាមកនេះ អ្នកស្ងាប់
ទៅប្រសើរជាងរស់នៅ (ភិក្ខុ) មានចិត្តគិតដូច្នេះ មានសេចក្តីត្រិះរិះតែង

អនេកបរិយាយេន មរណវណ្ណំ វា សំវណ្ណេយ្យ មរណាយ វា សមាទបេយ្យ អយម្បិ ចាតុជិតោ ហោតិ អសំវាសោតិ ។

(๑๘๑) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។បេ។ តិក្ខាតិ ។បេ។ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ តិក្ខាតិ ។ សញ្ចិច្চាតិ ជានន្តោ សញ្ជានន្តោ ចេតេ អភិវីតរិត្វា វីតិក្កមោ ។ មនុស្សវិគ្គហោ ចាម យំ មាតុកុច្ឆិស្មឹ បឋមំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ បឋមំ វិញ្ញាណំ ចាតុភូតំ យាវ មរណកាលា ឯត្តន្តរេ ឯសោ មនុស្ស-វិគ្គហោ ចាម ។ ជីវិតា វោរោបេយ្យាតិ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧបច្ឆិន្ទតិ ឧបរោធេតិ សន្តតឹ វិកោបេតិ ។ សត្ថ-ហារកំ វាសេ បរិយេសេយ្យាតិ អសឹ វា សត្តឹ វា ភេសជ្ជំ វា សូលំ វា លកុឌកំ វា ចាសាណំ វា សត្ថំ វា វិសំ វា រជ្ជុំ វា ។

(๑๘๒) មរណវណ្ណំ សំវណ្ណេយ្យាតិ ជីវិតេ អាទីនវំ ឧទ្ទេតិ មរណេ វណ្ណំ ភណតិ ។

ចិត្តដូច្នេះ គប្បីពណ៌នាគុណនៃសេចក្តីស្លាប់ ឬគប្បីណែនាំដើម្បីសេចក្តីស្លាប់ដោយអនេកបរិយាយ កិក្ខុនេះក្តី ហៅថាត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ មិនមានសំវាសឡើយ ។

(๑๘๑) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ (ក្នុងបេយ្យាលទាំងពីរ មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចក្នុងបាចិត្តិយកណ្ឌទី ๑) ។ ត្រង់បទថា ក្លែង (នោះ) គឺដឹងជាក់ច្បាស់ហើយក្លែងសម្លាប់ ។ ដែលហៅថា រាងកាយនៃមនុស្ស (នោះ) គឺបឋមចិត្តណាដែលកើតឡើងហើយ បឋមវិញ្ញាណណាដែលកើតឡើងប្រកបដោយកង្ហែនៃមាតាជាដើមចាស់ពេលស្លាប់ ក្នុងរវាងកាលប៉ុណ្ណេះ នេះឯងហៅថារាងកាយរបស់មនុស្ស ។ ត្រង់ពាក្យថា ផ្តាច់បង់ចាកជីវិត គឺចូលទៅផ្តាច់បង់ ញាំងឥន្ទ្រិយគឺជីវិតឲ្យរលត់ទៅ គឺថាញាំងសន្តតិ (ខ្សែតនៃចិត្ត) ឲ្យកំរើក ។ ត្រង់ពាក្យថា ទោះបីស្វែងរកគ្រឿងសាស្ត្រាវុធ (ឲ្យគេសម្លាប់) រាងកាយមនុស្សនោះក្តី សេចក្តីថា គឺគប្បីស្វែងរកដាវក្តី លំពែងក្តី ឬកូកក្តី ឈើស្រួចក្តី អន្ទងក្តី ថ្នក់ក្តី កាំបិតក្តី ថ្នាំពិសក្តី ខ្សែក្តី ។

(๑๘๒) ត្រង់ពាក្យថា ពណ៌នាគុណនៃសេចក្តីស្លាប់ក្តី សេចក្តីថា សំដែងទោសកង្ហែកិរិយារស់នៅ ពោលសរសើរគុណកង្ហែការស្លាប់ ។

(๑๘๓) មាសកាយ ฯ สมาธเยยฺยาติ สมฺปฺ
ฯ อาหาร วิสฺส ฯ ฌาน ฯฺ ฯ ฯฺ ฯ
ฯ ฯ ฯ

(๑๙๓) ศัพท์ว่า นิยฺยาเยน ได้แก่ เพื่อสืบต่อ เพื่อสืบเนื่อง ศัพท์ว่า นิยฺยาเยน ได้แก่ เพื่อนำออก ศัพท์ว่า นิยฺยาเยน ได้แก่ เพื่อนำไป ศัพท์ว่า นิยฺยาเยน ได้แก่ เพื่อนำมา ศัพท์ว่า นิยฺยาเยน ได้แก่ เพื่อนำไปและนำมา ศัพท์ว่า นิยฺยาเยน ได้แก่ เพื่อนำไปเนืองๆ ศัพท์ว่า นิยฺยาเยน ได้แก่ เพื่อนำมาเนืองๆ ศัพท์ว่า นิยฺยาเยน ได้แก่ เพื่อนำไปและนำมาเนืองๆ ศัพท์ว่า นิยฺยาเยน ได้แก่ เพื่อนำไปเป็นลำดับ ศัพท์ว่า นิยฺยาเยน ได้แก่ เพื่อนำมาเป็นลำดับ ศัพท์ว่า นิยฺยาเยน ได้แก่ เพื่อนำไปและนำมาเป็นลำดับ ศัพท์ว่า นิยฺยาเยน ได้แก่ เพื่อนำไปเนืองๆ เป็นลำดับ ศัพท์ว่า นิยฺยาเยน ได้แก่ เพื่อนำมาเนืองๆ เป็นลำดับ ศัพท์ว่า นิยฺยาเยน ได้แก่ เพื่อนำไปและนำมาเนืองๆ เป็นลำดับ

ชีวิตา โรเปยฺย ฯ สตจิตฺตมนตฺตา ปรํ จิตฺตา ตา มนา ยา มนา ตา จิตฺตา ฯ จิตฺตสนฺตาปชาตา มรณสญฺญี มรณเจตนา มรณาธิปฺปายา ฯ อเนกปริยาเยนาตา ทุกฺขาเวทา อกาเวทา ฯ มรณาวณฺณํ วา สมาวณฺณยาตา ชีวิตา อาธานํ ธเรยฺยาตา มรณวณฺณา วณฺณา ภณาตา สาตา วา กาลกตา กายสฺส เภทา ปรา มรณา สุคตึ สคฺคา โลกา อุปปชฺเชยฺยาตา ตตฺร ติเตฺรหา ปญฺเหา กามกุณาหา สมปฺปา สมงฺคิโน ปริจาเรยฺยาตี ฯ

(๑๘๕) มรณาย วา สมาธเปยฺยาตา สตฺถํ วา อาหาเรยฺยาตา ฑาธ รชฺชุยา วา อุทฺธนฺเตฺวา กาลงฺกเรหา สาเตฺถ วา ธาเรยฺยาตา ปปาเต วา ปปตาตา ฯ

(๑๘๖) อยมฺปาตา ปุริเม ทุกฺขนฺติ ฯ ปาฏิกา ปุริเม

ប្រែសើរជាងរស់នៅ ។ ត្រង់ពាក្យថា មានចិត្តគិតដូច្នេះ សេចក្តីថា ធម្ម-
ជាតណា ជាចិត្ត ធម្មជាតនោះជាមនោ ធម្មជាតណា ជាមនោ ធម្មជាតនោះ
គឺចិត្ត ។ ត្រង់ពាក្យថា មានសេចក្តីត្រិះរិះក្នុងចិត្តដូច្នេះ សេចក្តីថា មាន
សេចក្តីសំគាល់ក្នុងសេចក្តីស្ងាប់ មានចេតនាចង់ឲ្យស្ងាប់ មានសេចក្តី
ប៉ុនប៉ងចង់ឲ្យស្ងាប់ ។ ត្រង់ពាក្យថា ដោយអនេកបរិយាយ គឺដោយ
អាការទាំងឡាយខ្លះនឹងតាប (ដោយទម្ងាយច្រើនយ៉ាង) ។ ត្រង់ពាក្យ
ថា ពណ៌នាគុណនៃសេចក្តីស្ងាប់ក្តី អធិប្បាយថា កុំនូវដែងទោសក្នុង
ការរស់នៅ ពោលសរសើរគុណក្នុងការស្ងាប់ទៅដូច្នេះថា អ្នកស្ងាប់អំពី
លោកនេះ គឺអ្នកលាងខ្លួនស្ងាប់ទៅកាន់បរលោក នឹងកើតក្នុងមនុស្ស
សុគតិ ឬស្ថានសួគ៌ អ្នកនឹងបានឆ្អែតស្កប់ស្កល់ (ឲ្យស្រេចតែអប្បរទាំង
ឡាយ) បម្រើដោយកាមគុណទាំង ៥ ដ៏ជាទិព្វក្នុងស្ថានសួគ៌នោះ ។

(១៨៥) ត្រង់ពាក្យថា ឬនិយាយណែនាំដើម្បីសេចក្តីស្ងាប់
សេចក្តីថា (និយាយដឹកនាំ) ថាអ្នកចូរនាំគ្នាឆ្លងស្ពានមកក្តី អ្នកចូរស្ទឹ
ងាំពិសក្តី អ្នកចូរចង់តែដោយខ្សែហើយធ្វើកាលកិរិយាទៅក្តី អ្នកចូរ
លោតទម្លាក់ទៅក្នុងបឹងក្តី អណ្តូងក្តី ជ្រោះក្តី ។

(១៨៦) ត្រង់ពាក្យថា កុំនូវនេះក្តី មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចខាងដើម
(ត្រង់ចាកដីកកណ្ឌទី ១) ។ ត្រង់ពាក្យថា ត្រូវអាបត្តិចាកដីក អធិប្បាយ

สเยฺยถาปิ นาม ปุถุสิลา เทฺวธา กตฺวา อปฺปฏิ-
สนฺธิกา โหนฺติ เอวเมว กิญฺจิ สญฺโญช มนุสฺสภูตมฺปิ
ชีวิตา เวเคเนว อสฺสมเณา โหนฺติ อสกฺย
ปุตฺติโย เตน วุจฺจติ ชาตสิโกา โหตีติ ฯ
อสมฺภาเสติ สมฺภาเส นาม ปกตกมฺมํ ปกฺขิเปฺว
สมสีสิกาลา ปิเส สมฺภาเส นาม เส เตน
สทฺธึ นตฺถิ เตน วุจฺจติ อสมฺภาเสติ ฯ

(๑๘๗) สามํ อธิฏฺฐาย เทฺวเตน เทฺวตปรมฺปราย
วิสงฺเกเตน เทฺวเตน ตติยฺปฏิกเตน เทฺวเตน อาโรเจ-
ตฺวาโรเจสญฺหิ วาโจ อาโรเจสญฺหิ อาโรเจ อาโรเจ-
สญฺหิ วาโจ วาโจสญฺหิ กาเยน สมฺปฺปาเทติ
กาเยน สมฺปฺปาเทติ วาจาย สมฺปฺปาเทติ
เทฺวเตน สมฺปฺปาเทติ เลขาย สมฺปฺปาเทติ ฉินฺนตฺ
อปเสฺสนฺ ฉินฺนกฺขิปนฺ เกสญฺหิ รูปูปปตฺเต

ថា ឋបេត្វា សម្បែកជាពីរចំណែក ជាវត្ថុភ្ជាប់គ្នាមិនបានទៀតយ៉ាងណាមិញ កិរិយាកំណត់ផ្តាច់បង់ពីកាយរបស់មនុស្សឲ្យចាកជីវិត មិនមែនជាសមណៈ មិនមែនជាសក្យបុត្រ មានឧបមេយ្យដូច្នោះឯង ព្រោះហេតុនោះ ទើបហៅថា ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ត្រង់ពាក្យថា រកសំវាសគ្មាន សេចក្តីថា កម្មដ៏មួយគ្នា ឧទ្ទេសដ៏មួយគ្នា សិក្ខាស្មើគ្នា នេះហៅថាមានសំវាស កិរិយានោះគ្មានសំវាសដូច្នោះទេ ព្រោះហេតុនោះ ទើបហៅថា រកសំវាសគ្មាន ។

(๑๘๗) កិរិយាស្ថិតនៅកន្លងទីជិត (តាំងចិត្តនឹងសម្លាប់មនុស្ស) ដោយខ្លួនឯង ដោយប្រើបម្រើ ដោយប្រើបម្រើត ។ គ្នា ដោយបម្រើទៅធ្វើការខុសឆ្គង ដោយបម្រើទៅហើយត្រឡប់មកវិញ កិរិយានៅកន្លងទីមិនគំហុក សំគាល់ថាគំហុក នៅកន្លងទីគំហុកសំគាល់ថាមិនគំហុក នៅកន្លងទីមិនគំហុក សំគាល់ថាមិនគំហុក នៅកន្លងទីគំហុកសំគាល់ថាគំហុក កិរិយាពណ៌នា (សេចក្តីស្លាប់) ដោយកាយ ពណ៌នាដោយវាចា ពណ៌នាដោយកាយនឹងវាចា ពណ៌នាដោយប្រើបម្រើ ពណ៌នាដោយចាកអក្សរ ជីករណ្តៅ ធ្វើបង្អែក បង្កប់បម្រុង ឲ្យគេសង្ឃឹម សម្លាប់ដោយរបួស សម្លាប់

สงฺคหมหาเวโ กฺขนฺธมหาเวโ รสฺมิมหาเวโ ญาณมหาเวโ
ธมฺมหาเวโ อาจิณฺณา อนุสาสนี สงฺเขตกมฺมํ
นิมิตฺตกมฺมนฺติ ฯ

(๑๘๘) สาหนฺติ สยํ ปหานตฺ กายเน ว
กายปฺปสาทเนน จ นิสฺสกฺกิเยน จ ฯ อธิฏฺฐายาติ
อธิฏฺฐหิตฺวา อาณาเปตฺ ฬวา วิฆฺฆ ฬวา ปหาร ฬวา
ฆาเตหีติ ฯ

(๑๘๙) กิกฺก กิกฺกา อาณาเปตฺ สกฺกจฺจกิริ
เวเวเปหีติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ เสา ตุ มญฺจ-
หาเณ ตุ ฉวิ เวเวเปตฺ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ
ฉวิกสฺส ฯ กิกฺก กิกฺกา อาณาเปตฺ สกฺกจฺจกิริ
เวเวเปหีติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ เสา ตุ มญฺจหาเณ
อญฺจ ฉวิ เวเวเปตฺ มูลจฺฉสฺส อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส
อาปตฺติ ปาจิตฺติสฺส ฯ กิกฺก กิกฺกา อาณาเปตฺ

ដោយសម្ងេង សម្ងាប់ដោយក្លិន សម្ងាប់ដោយរស សម្ងាប់ដោយ
សម្ផស្ស សម្ងាប់ដោយធម៌ បង្គាប់ឲ្យស្ងាប់ ប្រៀនប្រដៅដើម្បីឲ្យស្ងាប់
ឆ្លើសង្កេតកម្ម ឆ្លើនិមិត្តកម្ម ។

(១៨៨) ត្រង់ពាក្យថា ដោយខ្លួនឯង គឺកិក្ខុសម្ងាប់ (គេ) ខ្លួន
ឯង ដោយកាយក្តី ដោយអាវុធដែលជាប់នឹងកាយក្តី ដោយគ្រឿង
ប្រយោលក្តី ។ ត្រង់ពាក្យថា បិតនៅកន្លែងទីដិត សេចក្តីថា បិតនៅ
(ក្នុងទីដិត) ក៏បង្គាប់ថា អ្នកចូរចាក់យ៉ាងនេះ អ្នកចូរប្រហារយ៉ាងនេះ
អ្នកចូរសម្ងាប់យ៉ាងនេះ ។

(១៨៩) កិក្ខុបង្គាប់កិក្ខុផង់គ្នា ថា លោកចូរផ្តាច់បង់ជីវិតមនុស្ស
ឈ្មោះនេះ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុអកទទួលបង្គាប់នោះចំណាំ
មនុស្សនោះបាន ហើយផ្តាច់បង់ជីវិតមនុស្សនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិតាំង
ពីរបួ ។ កិក្ខុបង្គាប់កិក្ខុផង់គ្នា ថា លោកចូរផ្តាច់បង់ជីវិតមនុស្សឈ្មោះនេះ
ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុអកទទួលបង្គាប់ចំណាំមនុស្សបាន (ប៉ុន្តែ)
ទៅផ្តាច់បង់ជីវិតមនុស្សដទៃវិញ កិក្ខុអកបង្គាប់មិនត្រូវអាបត្តិម្យ៉ាយ កិក្ខុ
អកសម្ងាប់ត្រូវអាបត្តិបាចិតាំង ។ កិក្ខុបង្គាប់កិក្ខុផង់គ្នាថា លោកចូរផ្តាច់បង់

สพฺพญฺญุตญาณสฺส ปจฺจยตฺตา อาหารสมุฏฺฐานนฺติ วุจฺจติ ฯ เสสานิ อาหารสมุฏฺฐานานิ จ อุตุสมุฏฺฐานานิ จ ฯ ตตฺถ ตตฺถ อาคตเภทานิ สพฺพญฺญุตญาณสฺส ปจฺจยตฺตา อาหารสมุฏฺฐานนฺติ วุจฺจนฺติ ฯ เสสานิ อาหารสมุฏฺฐานานิ จ อุตุสมุฏฺฐานานิ จ ฯ

(๑๙๑) ตตฺถ ตตฺถ อาคตเภทานิ สพฺพญฺญุตญาณสฺส ปจฺจยตฺตา

ជីវិតមនុស្សឈ្មោះនេះ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុអកទទួលបង្គាប់ចំ-
ណាំមនុស្សដទៃវិញ (ប៉ុន្តែ) ទៅផ្តាច់បង់ជីវិតមនុស្សនោះ (គឺមនុស្ស
ដែលអ្នកប្រើប្រាប់ឲ្យសម្លាប់នោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុ
បង្គាប់កិក្ខុផង់គាថា លោកចូរផ្តាច់បង់ជីវិតមនុស្សឈ្មោះនេះ ដូច្នេះ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុអកទទួលបង្គាប់ចំណាំមនុស្សដទៃវិញ (លុះវេលា)ទៅ
ផ្តាច់បង់ ។ ជីវិតមនុស្សដទៃនោះ (បើធ្វើទុសបង្គាប់ដូច្នេះ) កិក្ខុអកបង្គាប់
មិនត្រូវអាបត្តិទេ្បីយ កិក្ខុអកសម្លាប់ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១៩០) កិក្ខុបង្គាប់កិក្ខុផង់គាថា[1] លោកចូរប្រាប់កិក្ខុឈ្មោះនេះ
ឲ្យកិក្ខុឈ្មោះនេះប្រាប់ដល់កិក្ខុឈ្មោះនេះថា កិក្ខុឈ្មោះនេះចូរផ្តាច់បង់ជីវិត
បុគ្គលឈ្មោះនេះដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុអកទទួលបង្គាប់នោះទៅ
ប្រាប់អ្នកឯទៀតវិញ (ដូច្នេះ) ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្កដដែរ ។ កិក្ខុអកសម្លាប់
ទទួលបង្គាប់ កិក្ខុអកប្រើដើមត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ លុះកិក្ខុអកសម្លាប់
បានផ្តាច់បង់ជីវិតបុគ្គលនោះសម្រេចត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយគ្រប់ចាំងបួនរូប ។
កិក្ខុបង្គាប់កិក្ខុផង់គាថា លោកចូរទៅប្រាប់កិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យកិក្ខុឈ្មោះនេះ

---

១ ក្នុងអដ្ឋកថា ពន្យល់សេចក្តីថា ភិក្ខុដាអាចារ្យ ប្រើភិក្ខុឈ្មោះពុទ្ធរក្ខិត ឲ្យទៅប្រាប់ភិក្ខុ
ឈ្មោះធម្មរក្ខិតឲ្យប្រាប់ភិក្ខុឈ្មោះសង្ឃរក្ខិត ឲ្យទៅសម្លាប់មនុស្សឈ្មោះនេះ ។ ត្រង់ពាក្យ
ថា ឈ្មោះនេះ គឺមនុស្សនោះឈ្មោះអ្វី ក៏ចេញពីឈ្មោះនោះឯង ។

สตฺตฺยา ปสฺส จาวนตฺถ สตฺตฺยา มโร สตฺตฺยา มริสฺสามีติ เวเท-
เตตฺวา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ โส อญฺญ อาณาเปติ
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ วิชฺฌโก ปฏิกฺขิปติ อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺส ฯ โส ต ชีวิตา โวโรเปติ มูลฏฺฐสฺส
อนาปตฺติ อาณาปกสฺส จ วิชฺฌกสฺส จ อาปตฺติ
จาวนาธิกสฺส ฯ

(๑๙๑) กิกฺข กิกฺขึ อาณาเปติ สตฺตฺยา ชีวิตา
โวโรเปหีติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ โส กญฺจิ ปุน
ปจฺจาคจฺฉติ ตาหา สเจฺจน ต ชีวิตา โวโรเปตุนฺติ ฯ
โส ปุน อาณาเปติ ยถา สเจฺจน ตถา ต
ชีวิตา โวโรเปหีติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ โส ต
ชีวิตา โวโรเปติ อาปตฺติ อุกฺกณฺ จาวนาธิกสฺส ฯ

(๑๙๒) กิกฺข กิกฺขึ อาณาเปติ สตฺตฺยา ชีวิตา
โวโรเปหีติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ โส ต อาณา-
เปตฺวา วิปฺปฏิสารี น สาเรติ มา ยาเตหีติ ฯ โส

ទៅ ត្រាប់តិក្ខុឈ្មោះនេះថា តិក្ខុឈ្មោះនេះចូរទៅផ្តាច់បង់ជីវិតបុគ្គលឈ្មោះ
នេះ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ តិក្ខុអកទទួលបង្គាប់នោះទៅបង្គាប់តិក្ខុឯទៀត
វិញ (ធ្វើឲ្យសបង្គាប់ដូច្នេះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ តិក្ខុអកសម្ងាប់ទទួលបង្គាប់
ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ តិក្ខុអកសម្ងាប់នោះ បានផ្តាច់បង់ជីវិតបុគ្គលនោះ
សម្រេច តិក្ខុអកបង្គាប់ដើមមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ត្រូវអាបត្តិប្បាចិត្តិយតែ
តិក្ខុអកបង្គាប់ នឹងតិក្ខុអកសម្ងាប់ ។

(១៩១) តិក្ខុបង្គាប់តិក្ខុផងគ្នាថា លោកចូរផ្តាច់បង់ជីវិតបុគ្គលឈ្មោះ
នេះ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ តិក្ខុអកទទួលបង្គាប់នោះទៅហើយត្រ-
ឡប់មកត្រាប់វិញថា ខ្ញុំមិនអាចនឹងផ្តាច់បង់ជីវិតបុគ្គលនោះទេ ។ តិក្ខុ
នោះបង្គាប់ទៀតថា លោកអាចវេលាណា លោកចូរទៅផ្តាច់បង់ជីវិត
គេវេលានោះចុះ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ លុះតិក្ខុអកទទួល
បង្គាប់នោះ បានផ្តាច់បង់ជីវិតបុគ្គលនោះស្រេច ក៏ត្រូវអាបត្តិប្បាចិត្តិយ
គាំងពីរបូ ។

(១៩២) តិក្ខុបង្គាប់តិក្ខុផងគ្នាថា លោកចូរទៅផ្តាច់បង់ជីវិតបុគ្គល
ឈ្មោះនេះ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ តិក្ខុនោះលុះបង្គាប់តិក្ខុផងគ្នានោះ
ហើយ ក៏ស្រាប់តែកើតសេចក្តីក្តៅក្រហាយ (ស្តាយក្រោយ) តែនឹងបាន
ត្រាប់ឲ្យដឹងថា លោកកុំទៅសម្ងាប់ដូច្នេះក៏ទេ ។ តិក្ខុអកទទួលបង្គាប់

តំ ជីវិតา វោរោបេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ តិក្ខ-
ត្តុំ ។ តិក្ខត្តុំ អាណាបេតិ ឥត្តង្គមំ ជីវិតា វោរោបេហីតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ សោ អាណាបេត្វា វិប្បដិសារី សាវេតិ មា យាតេហីតិ ។ សោ អាណត្តោ អបំ តយាតិ តំ ជីវិតា វោរោបេតិ មូលដ្ឋស្ស អនាបត្តិ វធកស្ស អាបត្តិ ចារាដិកស្ស ។ តិក្ខត្តុំ តិក្ខត្តុំ អាណាបេតិ ឥត្តង្គមំ ជីវិតា វោរោបេហីតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ សោ អាណាបេត្វា វិប្បដិសារី សាវេតិ មា យាតេហីតិ ។ សោ សាធូតិ ចិរេនតិ ទុកដ្ឋំ អនាបត្តិ ។

[๑๙๓] អវហោ វហោសញ្ញី ទុល្លបតិ អហោ ឥត្តង្គមោ ហាតោ អស្សាតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ វហោ អវហោសញ្ញី ទុល្លបតិ អហោ ឥត្តង្គមោ ហាតោ អស្សាតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អវហោ អវហោសញ្ញី ទុល្លបតិ អហោ ឥត្តង្គមោ ហាតោ អស្សាតិ

លុះផ្តាច់បង់ជីវិតបុគ្គលនោះស្រេច ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ៍ដោយគំរាមពីរបួប ។ កិក្ខុបង្អាប់កិក្ខុផង់គ្នាថា លោកចូរទៅផ្តាច់បង់ជីវិតបុគ្គលឈ្មោះនេះ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ (តែ) កិក្ខុនោះលុះបង្អាប់រួចហើយក៏ស្រាប់តែកើតសេចក្តីក្តៅក្រហាយ (ស្តាយក្រោយ) ទើបប្រាប់វិញថា លោកកុំទៅសម្លាប់ឡើយ ។ កិក្ខុនោះអាង់ថា លោកបង្អាប់ខ្ញុំហើយ ក៏ទៅផ្តាច់ជីវិតបុគ្គលនោះទៅ (យ៉ាង៎នេះ) កិក្ខុអ្នកប្រើដើមមិនត្រូវអាបត្តិទេ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ៍តែអ្នកសម្លាប់ ។ កិក្ខុបង្អាប់កិក្ខុផង់គ្នាថា លោកចូរទៅផ្តាច់ជីវិតបុគ្គលឈ្មោះនេះ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ លុះកិក្ខុនោះបង្អាប់ហើយក៏កើតសេចក្តីក្តៅក្រហាយ (ស្តាយក្រោយ) ទើបប្រាប់វិញថា លោកកុំទៅសម្លាប់ឡើយ ។ កិក្ខុអ្នកសម្លាប់នោះទទួលថា សាធុ ហើយឈប់វិញ (ដូច្នេះ) មិនត្រូវអាបត្តិទាំងពីរបួប ។

(១៩៣) កិក្ខុសំគាល់ទីដែលមិនស្លាត់ថាទីស្លាត់ ទើបពោលថា ន បុគ្គលឈ្មោះនេះអញត្រូវតែសម្លាប់ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុសំគាល់ទីដែលស្លាត់ថាទីមិនស្លាត់ ទើបពោលថា ន បុគ្គលឈ្មោះនេះ សូមឲ្យវិនាសទៅចុះ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុសំគាល់ទីដែលមិនស្លាត់ថាទីមិនស្លាត់ ទើបពោលថា ន បុគ្គលឈ្មោះនេះ សូមវិនាសទៅចុះ ដូច្នេះ

អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ រហោ រហោសញ្ញី ឧល្លបតិ អហោ
សន្តិន្តាមោ បាតោ អស្សាតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

[๑๙๔] ភាយេន សំវណ្ណេតិ ជាម ភាយេន
វិការំ ភរោតិ យោ វា មរតិ សោ ជនំ វា លភតិ
យសំ វា លភតិ សក្ការំ វា ភច្ចតីតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
តាយ សំវណ្ណនាយ មរិស្សាមីតិ ទុក្ខំ វេទនំ ឧប្បាទេតិ
អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។ មរតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។
វាចាយ សំវណ្ណេតិ ជាម វាចាយ ភណតិ យោ វា មរតិ
សោ ជនំ វា លភតិ យសំ វា លភតិ សក្ការំ វា ភច្ចតីតិ
អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ តាយ សំវណ្ណនាយ មរិស្សាមីតិ
ទុក្ខំ វេទនំ ឧប្បាទេតិ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។ មរតិ
អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ភាយេន វាចាយ សំវណ្ណេតិ
ជាម ភាយេន ច វិការំ ភរោតិ វាចាយ ច ភណតិ

ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុសំគាល់ទីដែលស្លាត់ថាស្លាត់ ទើបពោលថា ឯ
បុគ្គលឈ្មោះនេះ សូមឲ្យវិនាសទៅចុះ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(១៩៤) ដែលហៅថា ពណ៌នាដោយកាយ (នោះ) គឺកិក្ខុធ្វើវិការ
ដោយកាយដូច្នេះ បុគ្គលណាស្លាប់ទៅយ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះនឹងបានទ្រព្យ
ឬនឹងបានយសស័ក្តិ ឬនឹងទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ (កិក្ខុធ្វើយ៉ាងនេះ)
ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ (បើមនុស្សស្លាប់សេចក្តីពណ៌នានោះហើយ) ញុំាង
ទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើងដោយគិតថា អញនឹងស្លាប់ដោយកិរិយាពោល
ពណ៌នានោះ ដូច្នេះ កិក្ខុត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ (បើ) មនុស្សនោះ
ស្លាប់ កិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ដែលហៅថា ពោលពណ៌នាដោយ
វាចា (នោះ) គឺកិក្ខុពោលដោយវាចាថា បុគ្គលណាស្លាប់យ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះនឹងបានទ្រព្យ ឬបានយសស័ក្តិ ឬទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ (បើមនុស្សស្លាប់សេចក្តីពណ៌នានោះហើយ) ញុំាងទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើង ដោយគិតថា អញនឹងស្លាប់ដោយកិរិយាពោលពណ៌នានោះ ដូច្នេះ កិក្ខុត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ (បើបុគ្គលនោះ) ស្លាប់ កិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ដែលហៅថា ពោលពណ៌នាដោយកាយនឹងវាចា (នោះ) គឺកិក្ខុធ្វើវិការដោយកាយផង ពោលដោយវាចាផង

ยาว ฯฑ์ มรณ์ สาว ฉนฺน์ ก์ ลภติ ยสฺ ก์ ลภติ สกฺก์ ก์ ภวิตพฺพ์ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ตาย สมฺมนฺนาย มริสฺสามีติ ทุกฺกฏ์ เวทน์ อุปฺปาเทติ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ มรณ์ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๑๙๕) ทูเตน สมฺมนฺนิตพฺพ์ ภิกฺขุ ทูตสฺส สาสนฺ อาโรเจตพฺพ์ ยาว ฯฑ์ มรณ์ สาว ฉนฺน์ ก์ ลภติ ยสฺ ก์ ลภติ สกฺก์ ก์ ภวิตพฺพ์ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ทูตสฺส สาสนฺ สุตฺวา มริสฺสามีติ ทุกฺกฏ์ เวทน์ อุปฺปาเทติ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ มรณ์ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ เลขาย สมฺมนฺนิตพฺพ์ ภิกฺขุ เลขนฺ ลิขิตฺวา ยาว ฯฑ์ มรณ์ สาว ฉนฺน์ ก์ ลภติ ยสฺ ก์ ลภติ สกฺก์ ก์ ภวิตพฺพ์ อกฺขรกฺขรย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ เลขนฺ ปสฺสิตฺวา มริสฺสามีติ ทุกฺกฏ์ เวทน์ อุปฺปาเทติ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ มรณ์ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

ដូច្នេះថា បុគ្គលណា ស្លាប់ទៅយ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះទើងបានទ្រព្យ ឬបានយសស័ក្តិ ឬទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ កិច្ចនោះត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ (បើមនុស្សស្លាប់សេចក្តីពណ៌នានោះហើយ) ញុំាងទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើង ដោយគិតថា អញនឹងស្លាប់ដោយកិរិយាពោលពណ៌នានោះ ដូច្នេះ កិច្ចត្រូវអាបត្តិថុល្លច្চយ ។ បើបុគ្គលនោះស្លាប់ កិច្ចត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១៤៥) ដែលហៅថា ពោលពណ៌នាដោយប្រើបម្រើ (នោះ) គឺ កិច្ចប្រាប់ដំណឹងដល់បម្រើថា បុគ្គលណា ស្លាប់យ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះនឹងបានទ្រព្យ ឬបានយសស័ក្តិ ឬពុំនោះទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ ដូច្នេះ កិច្ចត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ (បើ) បុគ្គលនោះបានស្តាប់ដំណឹងរបស់បម្រើ ហើយគិតថា អញនឹងស្លាប់ ហើយក៏ញុំាងទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើង កិច្ចត្រូវអាបត្តិថុល្លច្চយ ។ (បើ) បុគ្គលនោះស្លាប់ កិច្ចត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ដែលហៅថា ពណ៌នាដោយវិធីសរសេរអក្សរ (នោះ) គឺកិច្ចឆ្លាក់អក្សរ (ជាសេចក្តី) ថា បុគ្គលណា ស្លាប់ទៅយ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះនឹងបានទ្រព្យ ឬបានយសស័ក្តិ ឬទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដគ្រប់ ๆ អក្សរ ។ (បុគ្គលនោះ) ឃើញអក្សរចារឹកហើយគិតថា អញនឹងស្លាប់ទៅហើយ ញុំាងទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើង កិច្ចត្រូវអាបត្តិថុល្លច្চយ ។ (បើ) បុគ្គលនោះស្លាប់ កិច្ចត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

ปาฬิกกณฺฑ ตติยสิกฺขาปทวณฺณนา ปเภทาทิ

(๑๙๖) ทิฏฺฐาสํ ปาจิตฺติยนฺติ มนุสฺสปุพฺเพ ทิฏฺฐาสญฺญิสฺส ทิฏฺฐาสงฺกิสฺส ทิฏฺฐาวิมติสฺส ปาจิตฺติยนฺติ อตฺโถ ๚ ปาจิตฺติยนฺติ เอตฺถ ปาจิตฺติยนฺติ ปาจิตฺติยสภาโว ๚ ปาจิตฺติยนฺติ วา ปาจิตฺติยนฺติ ปาจิตฺติยสภาวโต

(๑๙๖) ដែលពោលថា រណ្តៅ (នោះ) គឺកិត្តុដឹករណ្តៅចំពោះមនុស្សដោយតាំងចិត្តថា អ្នកណាមួយធ្លាក់ទៅគង់ស្លាប់ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កាលបើអ្នកណាមួយធ្លាក់ទៅហើយ កើតទុក្ខវេទនាឡើង (ដល់អ្នកនោះ) កិត្តុត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ បើអ្នកនោះស្លាប់ កិត្តុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិត្តុដឹករណ្តៅមិនចំពោះ (មនុស្ស ឬ អមនុស្ស) ដោយគិតថា ជនណាមួយធ្លាក់ទៅគង់ស្លាប់ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ (បើ) មនុស្សធ្លាក់ទៅក្នុងរណ្តៅនោះ កិត្តុត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កាលមនុស្សនោះធ្លាក់ទៅកើតទុក្ខវេទនាឡើង កិត្តុត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ (បើមនុស្សនោះ) ស្លាប់ កិត្តុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ (បើ) យក្ខប្តី ប្រែតប្តី សត្វតិរច្ឆានដែលមានរាងកាយដូចមនុស្សក្តី ធ្លាក់ទៅក្នុងរណ្តៅនោះ កិត្តុត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កាលបើជនមានយក្ខជាដើមនោះធ្លាក់ទៅហើយកើតទុក្ខវេទនា កិត្តុក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្កដដែរ ។ (បើ) ជនមានយក្ខជាដើមនោះស្លាប់ កិត្តុត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ (បើ) សត្វតិរច្ឆានធ្លាក់ទៅក្នុងរណ្តៅនោះ កិត្តុត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កាលបើធ្លាក់ទៅហើយកើតទុក្ខវេទនា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ (បើ) វាស្លាប់ កិត្តុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[๑๙๗] อปสฺสุธ ตาม อปสฺสุเน สตฺถุ ก ปาเทสุ วิเสน ก มกฺเขตุ ถุลฺลจฺจ ก ภควโต สาเฏ ก ฉาเฑ ก ปตาเต ก ปาเทสุ สมิตา(๑) ปตตฺตา มริสฺสตีติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ สเจ ก วิเสน ก ปตตีเต ก ทุกฺกา เวเฐตา อุปฺปณฺเฑติ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ มริสติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๑๙๘] อุปธิกฺขิปน ตาม อสึ ก สตฺตึ ก โตณฺหึ ก สูจึ(๒) ก ลคุฬึ ก ปาสาณึ ก สตฺถุ ก วิสึ ก รชฺชุ ก อุปธิกฺขิปติ สมิตา มริสฺสตีติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ เสน มริสฺสามีติ ทุกฺกา เวเฐน อุปฺปาเฑติ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ มริสติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๑๙๙] เภสชฺช ตาม สปฺปึ ก นวนีตึ ก เตลึ ก มธุ ก ผาณิตึ ก เธติ สมิ สายิตฺวา

---

๑ ฉเฑยฺยาเตฺวเก อยมฺปิ ปาโฐ ฉ ปญฺญายติ ฯ ๒ เตสุ วิตฺถาเตฺวกเตสุ อยมฺปิ ปาโฐ ฉ ปญฺญายเตว ฯ

(๑๙๗) ដែលហៅថា បង្អែក (នោះ) គឺកិរិយាបង្អប់សរីរាង្គទាំងឡាយ សម្រាប់ផ្អែកក្តី លាបដោយថ្នាំពិសក្តី ធ្វើឲ្យក្តៅឧណ្ហៅមក្តី បង្អប់សរីរាង្គតែពាំនឹងក្តី កន្ធអណ្តឹងក្តី កន្ធជ្រោះក្តី ដោយគិតថា មនុស្សណាមួយនឹងដាក់ទៅស្ងាប់ដោយគ្រឿងប្រហារនេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ បើមនុស្សនោះមានទុក្ខវេទនាកើតឡើងដោយសរីរាង្គក្តី ដោយថ្នាំពិសក្តី ដោយដំណើរដែលដាក់ចុះទៅ (តាមធម្មតា) ក្តី កិរិយាត្រូវអាបត្តិថុល្លច្চយ ។ បើមនុស្សនោះស្លាប់ កិរិយាត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๑๙๘) ដែលហៅថា បង្អប់ចម្រូង (នោះ) គឺកិរិយាបង្អប់ដោយក្តីលំពែងក្តី ថ្លើមក្តី ឈើស្រួចក្តី អន្ទូងក្តី ថ្នក់ក្តី កាំបិតក្តី ថ្នាំពិសក្តី ខ្សែក្តី ដោយគិតថា មនុស្សណាមួយនឹងស្លាប់ដោយវត្ថុមានដាវជាដើមនេះ (យ៉ាងនេះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ (បើ) មនុស្សនោះញាំងទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើងដោយគិតថា អញនឹងស្លាប់ដោយវត្ថុមានដាវជាដើមនោះ កិរិយាត្រូវអាបត្តិថុល្លច្চយ ។ (បើ) មនុស្សនោះស្លាប់ កិរិយាត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๑๙๙) ដែលហៅថា កេសញ្ជៈ (នោះ) គឺកិរិយាឲ្យសម្បីក្តី នវនីតក្តី ប្រេងក្តី ទឹកឃ្មុំក្តី ស្ករអំពៅក្តី[๑] ដោយគំនិតថា មនុស្សដែលជញ្ជក់

---

๑ អដ្ឋកថា ពន្យល់សេចក្តីថា កិរិយាឲ្យភេសជ្ជៈមានសប្បិជាដើម ដល់កិរិយាដែលមានជម្ងឺ ដោយមានបំណងថា តែជាទំនៅនឹងស្លាប់ ។

มหาสฺสาสีติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ตโต สายเตโต ทุกฺกา
เวรมณี อุปฺปชฺชติ อาปตฺติ ปุลฺลิงฺคสฺส ฯ มาตา อาปตฺติ
ตาภาสิกสฺส ฯ

(๒๐๐) ปฐมปาราชิกกณฺฑ สมนฺตปาสาทิกาย นามกถาย
ปฐมปาราชิกวณฺณนาย ปฐมมหาภาคสฺส ปฐมปาราชิกกณฺฑ
นิฏฺฐิตา ฯ

ปฏิบัติ (ผู้) ได้ชื่อว่าเป็นผู้มีศรัทธาเป็นใหญ่ ย่อมเป็นไปในอำนาจแห่งศรัทธา ฯ ก็ในคำว่า ศรัทธาเป็นใหญ่ นี้ ศรัทธาเป็นไฉน ฯ ศรัทธาเป็นไฉน ฯ ศรัทธาเป็นไฉน ฯ

สมฺ สุตฺวา อุตฺตสิตฺวา มริสฺสตีติ อาปตฺติ ทุกฺก-
ฏสฺส ฯ ตสฺ สุตฺวา อุตฺตสติ อาปตฺติ ถุลฺลจฺ-
จยสฺส ฯ มรติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ มญฺจปีฐ
สงฺฆิ อุปสีหรติ เขมนิยๆ[๑] หาตุกามสฺส[๒] สมฺ
สุตฺวา อญฺญาตเกน สุสฺสุตฺวา มริสฺสตีติ อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺส ฯ ตสฺ สุตฺวา อญฺญาตเกน สุสฺสติ
อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ มรติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ
กฺขุปหาเร ฌาม อมญฺญาปิตกสฺ กฺขุ อุปสีหรติ
เฉกฺขุ ปาฏิกุลฺยๆ สมฺ ญายิตฺวา เฉกฺขุตฺตา
ปาฏิกุลฺยตา มริสฺสตีติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ
ตสฺ ญายิเต เฉกฺขุตฺตา ปาฏิกุลฺยตา ทุกฺกฏา เวทนา
อุปฺปชฺชติ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ มรติ อาปตฺติ ปาจิ-
ตฺติยสฺส ฯ อมญฺญาปิตกสฺ กฺขุ อุปสีหรติ สมฺ ญายิตฺวา
อญฺญาตเกน สุสฺสุตฺวา มริสฺสตีติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ
ตสฺ ญายิตฺวา อญฺญาตเกน สุสฺสติ อาปตฺติ ถุลฺลจฺ-
จยสฺส ฯ มรติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ ฉสฺ ปหาเร ฌาม

๑-๒ ฉ.ม. ปน ปาเฐ ตาทิสา ว ปญฺหา ตตฺถาปิ ทิสฺสนฺติ ฯ

ណាមួយ បានពុះសម្ងេនេះហើយ នឹងតក់ស្ដូតស្ងាប់ ដូច្នេះ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្កដ ។ លុះមនុស្សពុះសម្ងេនោះហើយតក់ស្ដូត កិក្ខុត្រូវអាបត្តិ
ថុល្លច្ចយ ។ (បើ) គេស្ងាប់ កិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិក ។ កិក្ខុនាំយកសម្ងេ
ជាទីគាប់ចិត្ត មុខគួរស្រឡាញ់ ចូលចាប់ជួនចិត្ត ដោយបំណងថា មនុស្ស
ណាមួយបានពុះសម្ងេនេះហើយ នឹងក្រៀមក្រំស្ងាប់ ព្រោះចង់បានមិន
បាន ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ លុះមនុស្សពុះសម្ងេនោះហើយក្រៀមក្រំ
ចិត្ត ព្រោះចង់បានមិនបាន កិក្ខុត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ចយ ។ (បើ) មនុស្សនោះ
ស្ងាប់ កិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិក ។ ដែលហៅថា សម្ងាប់ដោយកូន (នោះ)
គឺកិក្ខុនាំយកកូនមិនគាប់ចិត្ត មុខគួរខ្ពើមឆ្អើម ដោយបំណងថា មនុស្សណា
មួយហិតកូនហើយគង់នឹងស្ងាប់ ព្រោះជារបស់គួរខ្ពើម គួរឆ្អើម ដូច្នេះ
ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កាលបើគេហិតកូននោះហើយ មានទុក្ខវេទនាតើត
ឡើង ព្រោះខ្ពើម ព្រោះឆ្អើម កិក្ខុត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ចយ ។ គេស្ងាប់
កិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិក ។ កិក្ខុនាំយកកូនជាទីគាប់ចិត្តចូលទៅដោយ
បំណងថា មនុស្សណាមួយបានហិតកូននេះហើយ នឹងក្រៀមក្រំស្ងាប់
ព្រោះចង់បានមិនបាន ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ លុះគេហិតកូននោះ
ហើយក្រៀមក្រំព្រោះមិនបាន កិក្ខុត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ចយ ។ (បើ)
គេស្ងាប់ កិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិក ។ ដែលហៅថា សម្ងាប់ដោយរស

ปาฬิวณฺณนา ตติยสิกฺขาปทวณฺณนา ปจิตฺติยกณฺฑ ปาจิตฺติยาทิวณฺณนา

มหาปเทสา ฯเปฯ อุปสมฺปนฺนสฺส เวทิตพฺพา จาติ กิญฺจาปิ สพฺพานิ
สาธารณานิ เวทิตพฺพานิ จาติ วุตฺตานิ อถ โข ปาฬิยา อาคตฏฺฐาเนเยว
ทสฺเสตุ ๆ อิมานิ สาธารณานิ เวทิตพฺพานิ จาติ วุตฺตานิ
ทุกฺกฏสฺส ๆ อิมานิ เตสุ เวทิตพฺพานิ จาติ วุตฺตานิ
ทุกฺกฏา วาจา อุปฺปชฺชติ อาปตฺติ ปุคฺคลสฺส ๆ มาตา
อาปตฺติ จาวนิกสฺส ๆ มหาปเทสา อิมานิ อุปสมฺปนฺนสฺส
อิมานิ สาธารณานิ อนาคเตน สุสฺสูสาย มาตาปิตูนิ
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๆ อิมานิ สาธารณานิ อนาคเตน
สุสฺสูนิ อาปตฺติ ปุคฺคลสฺส ๆ มาตา อาปตฺติ
จาวนิกสฺส ๆ ฉนฺทาทิปเท ฉนฺท มหาปเทสา อิเม ฉนฺทาทิเก
ฉนฺเท อุปสมฺปนฺนสฺส ทุกฺกฏสมฺปยุตฺตสฺส ทุกฺกฏสมฺปยุตฺตสฺส
อิเมหิ ปุคฺคเล มาตาปิตูนิ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๆ
เตน ปฏิคฺคหิตสฺส ทุกฺกฏา วาจา อุปฺปชฺชติ อาปตฺติ
ปุคฺคลสฺส ๆ มาตา อาปตฺติ จาวนิกสฺส ๆ
อิมานิ อิเมหิ อุปสมฺปนฺนสฺส สุขสมฺปยุตฺตสฺส

(នោះ) គឺកិកុនាំយកវេសដែលមិនជាទីគាប់ចិត្ត មុខគួរខ្ពើមឆ្អើម ដោយ
តាំងចិត្តថា មនុស្សណាមួយបានជញ្ជក់ជញ្ជាប់វេសនេះហើយ នឹងស្លាប់
ព្រោះជាវេគួរខ្ពើមឆ្អើម ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កាលបើគេជញ្ជក់
ជញ្ជាប់វេសនោះហើយ មានទុក្ខវេទនាកើតឡើង ព្រោះជាវេរបស់គួរខ្ពើម
ឆ្អើម កិកុត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ លុះគេស្លាប់ កិកុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
កិកុនាំយកវេសជាទីគាប់ចិត្តដោយបំណងថា មនុស្សណាមួយបានជញ្ជក់
ជញ្ជាប់វេសនេះហើយ នឹងក្រៀមក្រំស្លាប់ ព្រោះមិនបាន (ដូចបំណង)
ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ លុះគេជញ្ជក់ជញ្ជាប់វេសនោះហើយកើតក្រៀម
ក្រំ ព្រោះមិនបាន (តាមបំណង) កិកុត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ (បើ) គេ
ស្លាប់ កិកុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ដែលហៅថាសម្ភាប់ដោយសម្ផស្សនោះ
គឺកិកុនាំយកផោដ្ឋព្វមិនជាទីគាប់ចិត្ត ដែលមានសម្ផស្សនាំមកនូវេសចក្តី
ទុក្ខ ដែលមានសម្ផស្សរ៉ឹង ដោយបំណងថា មនុស្សណាមួយបាន
ពាល់ត្រូវសម្ផស្សនេះមុខជានឹងស្លាប់ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ (បើ)
ទុក្ខវេទនាកើតឡើងដល់បុគ្គលដែលបានពាល់ត្រូវសម្ផស្សនោះ កិកុត្រូវ
អាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ លុះគេស្លាប់ កិកុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិកុនាំយក
ផោដ្ឋព្វជាទីគាប់ចិត្ត ដែលមានសម្ផស្សជាសុខ ដែលមានសម្ផស្សទន់

បុគ្គលម្ហសរ្ទំ ឥមិនា ឧដ្ឋោ អលាភកោន សុស្សតិ
មរិស្សតីតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ តេន ឧដ្ឋោ
អលាភកោន សុស្សតិ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។
មរតិ អាបត្តិ ចាវនិកស្ស ។ ឆម្ហបមាវោ
នាម នេរយិកស្ស និរយកថំ កថេតិ ឥមំ
សុត្វា ទុត្តសិត្វា មរិស្សតីតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
តំ សុត្វា ទុត្តសតិ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។
មរតិ អាបត្តិ ចាវនិកស្ស ។ កល្យាណកម្មស្ស
សក្កកថំ កថេតិ ឥមំ សុត្វា អនិមុត្តោ មរិស្សតីតិ
អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ តំ សុត្វា អនិមុត្តោ មរិស្សមីតិ
ទុក្ខំ វេទនំ ឧប្បាទេតិ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។ មរតិ
អាបត្តិ ចាវនិកស្ស ។

(២០៧) អាបត្តិក្ខន្ធោ នាម ឧដ្ឋោ កលាតិ ឯវំបរស្ស យោ

ដោយបំណងថា បុគ្គលណាមួយមកពាល់ត្រូវសម្ផស្សនេះហើយ នឹងក្រៀមក្រំស្ងាប់ ព្រោះមិនបាន (តាមប្រាថ្នា) ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ លុះគេពាល់ត្រូវសម្ផស្សនោះហើយ តើតក្រៀមក្រំ ព្រោះមិនបាន (តាមប្រាថ្នា) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិថុល្លច្চយ ។ (បើ) គេស្ងាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិក ។ ដែលហៅថា សម្រាប់ដោយធម៌នោះ គឺភិក្ខុពោលអំពីរឿងនរកនៃសត្វដែលទៅកើតក្នុងនរក ដោយបំណងថា មនុស្សណាមួយបានស្តាប់រឿងនរកនេះហើយ នឹងតក់ស្លុតហើយស្លាប់ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ លុះគេបានស្តាប់រឿងនរកនោះហើយតើតតក់ស្លុត ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិថុល្លច្চយ ។ (បើ) គេស្ងាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិក ។ ភិក្ខុពោលអំពីរឿងស្ថានសួគ៌នៃបុគ្គលដែលបានធ្វើកម្មដ៏ល្អ ដោយបំណងថា មនុស្សណាមួយបានស្តាប់និទានអំពីស្ថានសួគ៌នេះហើយ នឹងអត់ដង្ហើមស្លាប់ ដូច្នេះត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ លុះគេបានស្តាប់និទានអំពីស្ថានសួគ៌នោះហើយ ញ៉ាំងទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើងដោយគិតថា អញនឹងអត់ដង្ហើមស្លាប់ដូច្នេះ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិថុល្លច្চយ ។ (បើ) គេស្ងាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិក ។

(๒๐๑) ដែលហៅថា បង្គាប់ឲ្យស្លាប់ (នោះ) គឺមានមនុស្សស្ងួភិក្ខុ ។ ឆ្លើយថា អ្នកឯងចូរស្លាប់ទៅហ៊ាននេះចុះ ព្រោះបុគ្គលណាមួយ

ยโ ภิกฺขเว เสขา ธมฺมา ฯ เปฯ ตสฺมา ติห ภิกฺขเว สิกฺขิสฺสามาติ เอวญฺหิ โว ภิกฺขเว สิกฺขิตพฺพนฺติ ทสฺเสติ ฯ ตตฺถ ยาวชีวนฺติ ยาว ชีวิตปริยนฺตา ฯ อนุสาสนีติ ตีณิ ปิฏกานิ ฯ ปาฏิโมกฺขนฺติ วินยปิฏกเมว ฯ ตตฺถ หิ ปาฏิโมกฺขุทฺเทโส อาคโต ฯ ปาฏิโมกฺขนฺติ หิ ตสฺส อาคตฏฺฐานวเสน ลทฺธนามนฺติ ฯ อาทิกมฺมิกาติ ปฐมาปตฺติกา ฯ

[๒๐๒] สงฺฆเภทกมฺมนฺติ สงฺฆเภทาย ปวตฺติตกมฺมนฺติ ปุเรภตฺตนฺติ ปุพฺพณฺหสมยนฺติ ปจฺฉาภตฺตนฺติ มชฺฌนฺหิกสมยนฺติ ทิวาติ ทิวเส ฯ รตฺตินฺติ ปโทสสมยนฺติ ปุริมยามนฺติ ปฐมยามนฺติ ปจฺฉิมยามนฺติ อนฺติมยามนฺติ ฯ อนฺตรายิกนฺติ ปฏิลาภนฺตรายกรนฺติ ฯ ปาปกนฺติ ลามกนฺติ ฯ ทิฏฺฐธมฺมิกนฺติ ปจฺจกฺขภวนฺติ ฯ สมฺปรายิกนฺติ ปรโลกภวนฺติ ฯ ปรมตฺถิกนฺติ ปรมตฺถสาธกนฺติ ฯ

ស្លាប់ទៅយ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះនឹងបានទ្រព្យ ឬបានយសស័ក្តិ ឬទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ បុគ្គលនោះញុំាងទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើង ដោយគិតថា អញនឹងស្លាប់ តាមបង្គាប់នោះ តិក្ខុត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ លុះគេស្លាប់ តិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ដែលហៅថា ប្រៀនប្រដៅដើម្បីឲ្យស្លាប់ (នោះ) គឺគេមិនបានសួរតិក្ខុទេ តែតិក្ខុនិយាយថា អ្នកចូរស្លាប់យ៉ាងនេះចុះ (ព្រោះ) បុគ្គលណាស្លាប់ទៅយ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះនឹងបានទ្រព្យ ឬបានយសស័ក្តិ ឬទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ព្រោះពាក្យប្រៀនប្រដៅប៉ុណ្ណោះទើបបុគ្គលនោះញុំាងទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើង ដោយគិតថា អញនឹងស្លាប់ ដូច្នេះ តិក្ខុត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ លុះបុគ្គលនោះស្លាប់ តិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๐๒) ដែលហៅថា ធ្វើសង្កេតកម្ម (នោះ) គឺតិក្ខុកំណត់វេលាថា លោកចូរទៅផ្តាច់បង់ជីវិតបុគ្គលនោះ តាមសេចក្តីកំណត់នោះ ទោះនៅវេលាមុនបាយក្តី ត្រង់បាយក្តី ក្រោយបាយក្តី យប់ក្តី ថ្ងៃក្តី ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ បើតិក្ខុទទួលបង្គាប់ទៅផ្តាច់បង់ជីវិតបុគ្គលនោះ តាមសេចក្តីកំណត់នោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយតាំងពីរបូ ។ (បើ) តិក្ខុទទួលបង្គាប់ទៅផ្តាច់បង់ជីវិត

សង្ខ័តំ បុរេ ភ បច្ចា ភ តំ ជីវិតា ភៅភេបេតិ មូលច្ឆស្ស អនាបត្តិ វណកស្ស អាបត្តិ ថាភជិកស្ស ។ ឩមិត្ត-តម្ហំ ជាម ឩមិត្តំ ភេភេតិ អក្ខិំ ភ ឩក្ខឩិសុ្ឋមំ ភមុកំ ភ ឧក្ខិំបិសុ្ឋមំ សីសំ ភ ឧក្ខិំបិសុ្ឋមំ តេន ឩមិត្តេន តំ ជីវិតា ភៅភេបេហីតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ តេន ឩមិត្តេន តំ ជីវិតា ភៅភេបេតិ អាបត្តិ ឧភិន្នំ ថាភជិកស្ស ។ តំ ឩមិត្តំ បុរេ ភ បច្ចា ភ តំ ជីវិតា ភៅភេបេតិ មូលច្ឆស្ស អនាបត្តិ វណកស្ស អាបត្តិ ថាភជិកស្ស ។

(២០៣) អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អជានន្តស្ស ឩម-រណាធិប្បាយស្ស ឧម្មត្តកស្ស ខិត្តចិត្តស្ស[1] វេទ-ឩន្តស្ស[1] អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

មនុស្សវិគ្គហបាភាដិកម្ហិ បឋមភាណវារំ និដ្ឋិតំ ។

(២០៤) សំវណ្ណោ ឩ សីទន្តោ មុសលោ ទុក្ខលេន ច

๑-๒ ឯមេ ទ្វេ បាឋា ឧភោបិយមវម្មចោត្តភេសុ ន ទិស្សន្តិ ។

បុគ្គលនោះ មុនក្តី ក្រោយក្តី អំពីកំណត់នោះ កិក្ខុអកប្បិយដើម មិនត្រូវអាបត្តិទេ ឯអ្នកសម្ងាប់ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ដែលហៅថា ឆ្នើនិមិត្តកម្ម (នោះ) គឺកិក្ខុឆ្នើនិមិត្តសញ្ញា ដូច្នេះថា (បើ) ខ្ញុំប៉ះប្រហែកក្តី ញាក់ចិញ្ចឹមក្តី ដក់ក្បាលក្តី លោកប្លុងផ្តាច់បង់ជីវិតបុគ្គលនោះតាមនិមិត្តសញ្ញានោះចុះ (ឆ្នើនិមិត្តសញ្ញាប៉ុណ្ណោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ (បើ) កិក្ខុអកខ្ជួលបង្គាប់ទៅផ្តាច់បង់ជីវិតបុគ្គលនោះតាមនិមិត្តសញ្ញានោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយតាំងពីរូបទៅ ។ (បើ) កិក្ខុអកខ្ជួលបង្គាប់ទៅផ្តាច់បង់ជីវិតបុគ្គលនោះមុនប្លុងក្រោយនិមិត្តសញ្ញានោះ កិក្ខុអកប្បិយាងដើមមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ឯអ្នកសម្ងាប់ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(២០៣) កិក្ខុមិនក្លៀង ១ កិក្ខុមិនដឹង ១ កិក្ខុមិនប្រាថ្នាឲ្យស្លាប់ ១ កិក្ខុឆ្កួត ១ កិក្ខុមានចិត្តរំពើរពេយ ១ កិក្ខុមានវេទនាគ្របសង្កត់ ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ (កិក្ខុទាំងនេះ) មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

ចប់ បឋមភាណវារក្នុងមនុស្សវិគ្គហបាឋាធិក ។

(មាតិកានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងតាមលំដាប់ហូរហែដែលនឹងសំដែងតទៅដូចមានខាងក្រោយនេះ)

(២០៤) រឿងកិក្ខុពណ៌នាសេចក្តីស្លាប់ រឿងកិក្ខុអង្គុយសង្កត់ក្លៀង រឿងអង្រែនឹងគ្នាស់ រឿងបិតានឹងបុត្រប្លុងឯចាស់

ជាតាដីកាកណ្ឌោ ឥតិយេវំក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ សំវណ្ណនាទិវត្ថុ

វុឌ្ឍប្បព្វជិតា សន្តោ លក្ខំ មំសំ វិសេនមិ(๑)
តាយោ ច វត្ថុកម្មេហិ ឥដ្ឋកាយ បវេ តាយោ
វាសី គោចានសី ចេវ អដ្ឋកោតរណំ បត្តំ
សេនេនត្ថុញ្ច សង្ឃាហោ ឧបាហនាភញ្ជនេន ច
ឧដ្ឋាបេន្តោ និចាតេន្តោ អន្ធចានេន មារណំ
ជារកញ្ច សបត្តិ ច មាតាបុត្តំ ឧភោ វិនិ
ឧភោ ន មិយ្យរេ មន្ទា តាបំ វញ្ឈា វិជាយិនី
បតោទំ និក្ខមោ យន្តោ វាឧយន្តញ្ច ចាមាលិ
តំ មញ្ញមានោ បហរិ សក្ខញ្ច និរយំ គតោ
អានន្ទិយោ តាយោ វុត្តោ ឆាយេហិ អបវេ តាយោ
មា តិលមេសិនតុយ្ហំ តក្កំ សោចិរតេន(๒) ចាតិ ។

(๒๐๕) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ តិលានោ ហោតិ ។ ទស្សន ភិក្ខូ ឧបាសុកេន

---

๑ វុឌ្ឍប្បព្វជិត ឥសរត្ថោ អគ្គំ វិមំសនា វិសដ្ឋំ តេសុ ឃោដ្ឋកេសុ អាគតំ ។ ๒ ឧ. ខ. តក្កសុរិរកេន ។ ม. តក្កំ សោរិរកេន ។

រឿងសាច់ដាប់បំពង់ក រឿងកិក្ខុបិណ្ឌបាតជាន់បង្ហាន់ណាយ ថ្នាំពិស រឿងកិក្ខុប៉ាវក្រដាសធ្វើការកសាងទីលំនៅ រឿងកិក្ខុប៉ាវក្រដាសធ្វើការកសាងដោយឥដ្ឋ រឿងកំរៀតត្រី រឿងបង្កង់ រឿងវន្ទា រឿងឡើងកុំ រឿងនត្តុថាំឲ្យចេញព្រៃស រឿងច្រចាប់ រឿងផ្តួតទឹក រឿងលាបប្រែង រឿងកិក្ខុធ្វើកិក្ខុមានជម្ងឺឲ្យគ្រោក រឿងកិក្ខុផ្លុំកិក្ខុមានជម្ងឺ រឿងកិក្ខុសម្លាប់កិក្ខុដោយថ្នាយនឹងទឹក រឿងស្រីមានផ្ទៃពោះព្រោះសហាយ រឿងស្រីរួមប្តី រឿងកិក្ខុសម្លាប់ម្តាយនឹងកូនទាំងពីរនាក់ រឿងស្រីពីរនាក់រំលូតកូនតែមិនស្លាប់ រឿងកំដៅផ្ទៃពោះ រឿងស្រអាវ រឿងស្រីមានកូន រឿងកិក្ខុហាក់ក្រឡេក រឿងខ្មោចបូលកិក្ខុ រឿងកិក្ខុបញ្ចូនកិក្ខុទៅកាន់ទីមានខ្មោចឆ្លង រឿងកិក្ខុចំណាំកិក្ខុជាសត្រូវហើយប្រហារ រឿងកិក្ខុពោលពីស្ថានសួគ៌និងនរក រឿងកិក្ខុស្រែកអាឡវីបើរួបនាំគ្នាកាប់ដើមឈើ រឿងកិក្ខុបីរួបទៀតដុតភ្លើងព្រៃ រឿងកិក្ខុនិយាយនឹងមនុស្សសម្លាប់ចោរ រឿងប្រែងខ្លាញ់គោនឹងថ្នាំត្រាំទុកយូរ ។

(២០៩) សម័យនោះឯង មានកិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ទើបកិក្ខុទាំងឡាយពណ៌នាគុណនៃសេចក្តីស្លាប់ ដល់កិក្ខុមានជម្ងឺនោះ ដោយចិត្ត

มรณาวณฺณำ สំวณฺณេสុំ ។ សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ តេសំ ភុក្កុជ្ជំ អហោសិ កច្ចំ នុ ខោ មយំ ចាវជីកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជាតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អាបត្តឹ តុម្ហេ ភិក្ខវេ អាបជ្ជា ចាវជីកន្តិ ។

(๒๐๖) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ បិណ្ឌចារិកោ ភិក្ខុ បីឋកេ បិលោតិកាយ បដិច្ឆន្នំ ចារកំ ឯសីនន្តោ ទិត្តរត្តា មាវេសិ ។ តស្ស ភុក្កុជ្ជំ អហោសិ កច្ចំ នុ ខោ អហំ ចាវជីកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជោតិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ អភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ ។ អថខោ ភគវា ភិក្ខុ ចាវជីកស្ស ន ច ភិក្ខវេ អប្បដិវេក្ខិត្វា អាសនេ ឯសីនិតព្ពំ យោ ឯសីនេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

(๒๐๗) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ភត្តគ្គេ អន្តរឃរេ អាសនំ បញ្ញាបេត្វា មុសលេ ឧស្សិតេ ឯកំ មុសលំ អក្កមិ ។ ទុតិយោ មុសលោ បរិបតិត្វា អញ្ញតរស្ស ឧារកស្ស មត្ថកេ អវត្ថាសិ ។

អាណត្តិតាសូរ ។ កិក្ខុនោះក៏ឆ្លើមរណាកាលទៅ ។ ទើបកិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យថា យើងទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ៍ដែរឬទេដ៏ឆ ។ កិក្ខុទាំងនោះ ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងកាលនោះឯង ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ៍ហើយ ។

(២០៦) សម័យនោះឯង មានកិក្ខុមួយរូបកាន់បិណ្ឌបាតវត្ត អង្គុយសង្ឃត់ក្នែងដែលគេដណ្តប់ដោយកំណាត់សម្ពត់នៅលើតាំងស្ងាប់ទៅ ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យថា អាត្មាត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ៍ដែរឬទេដ៏ឆ ។ ទើបកិក្ខុនោះក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ៍ទេ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បើកិក្ខុមិនទាន់បានពិនិត្យទេ កុំអាលអង្គុយលើអាសនៈ កិក្ខុណាអង្គុយ (កិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(២០៧) សម័យនោះឯង មានកិក្ខុមួយរូបឲ្យគេក្រាលអាសនៈកន្លែងកត្តិតែងចន្ទោះផ្ទះ ហើយបានឈានទៅចាប់អង្រែមួយតែងកន្ទែងដែលគេបញ្ឈរអង្រែ ។ អង្រែជាគំរប់ពីរលើទៅសង្ឃត់លើក្បាលតារកម្នាក់ ។

សោ កាលមកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។បេ។ កឹ ចិត្តោ តុវំ កិក្ខតិ ។ អសញ្ចិច្ចោ អហំ ភគវាតិ ។ អនាបត្តិ កិក្ខុ អសញ្ចិច្ចាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ កិក្ខុ ភត្តច្ឆេ អន្តរឃរេ អាសនំ បញ្ញាបេត្វោ ឧទុក្ខលកណ្ដកំ អក្កមិត្វា បវដ្ដេសិ អញ្ញតរំ ជារកំ ឯត្តរិត្វា មាវេ-សិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។បេ។ អនាបត្តិ កិក្ខុ អសញ្ចិច្ចាតិ ។

(២០៨) តេន ខោ បន សមយេន បិតាបុត្តា កិក្ខូសុ បព្ពជិតា ហោន្តិ ។ កាលេ អាភេចិតេ បុត្តោ បិតរំ ឯតទវោច កច្ច ភន្តេ សង្ឃោ តំ បតិមានេតីតិ បិដ្ឋិយំ គហេត្វា បលាមេសិ ។ សោ បបតិត្វា កាលមកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។បេ។ កឹ ចិត្តោ តុវំ កិក្ខតិ ។ ជានំ ភគវា មរណាធិប្បាយោតិ ។ អនាបត្តិ កិក្ខុ

ថាវកនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ កិកុនោះមានសេចក្តីសង្វេយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលកិកុ អ្នកមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ កិកុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានភ្លេចទេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុ (បើ) មិនភ្លេច មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះឯង មានកិកុមួយរូប ឲ្យគេក្រាលអាសនៈក្នុងពោធិកត្តត្រង់ចន្ទោះផ្លូវបានទៅជាន់ឈើដែលគេសម្រាប់ដម្កល់ភ្លាល់ ឲ្យរំលេះទៅសង្កត់ថាវកម្នាក់ស្លាប់ ។ កិកុនោះមានសេចក្តីសង្វេយ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុ (បើ) មិនភ្លេច មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

(๒๐๘) សម័យនោះឯង បិតានឹងបុត្រចូលទៅបួសក្នុងសំណាក់កិកុទាំងឡាយ ។ កាលដល់ពេលចង្ហាន់គេបានឆ្អាប់ហើយ កិកុជាបុត្របាននិយាយនឹងកិកុជាបិតាថា បពិត្រលោកនុពុកដ៏ចំរើន លោកនុពុកនិមន្តទៅចុះ ព្រះសង្ឃនឹងអង្គាសលោកនុពុក (ថាហើយក៏) ចាប់ខ្នងចាន ទៅ ។ កិកុជាបិតានោះក៏ដួលស្លាប់ ។ កិកុជាកូននោះមានសេចក្តីសង្វេយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលកិកុ អ្នកឯងមានចិត្តដូចម្តេច ។ កិកុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គឥតមានបំណងឲ្យស្លាប់ទេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុ (បើ) មិនមានបំណងឲ្យស្លាប់ទេ

ฉมาณาติปฏฺฐายสฺสาติ ฯ เตน ขฺวา ปน สมเยน
ปิตาปุตฺตา ภิกฺขุสุ ปฏิชีตา โหนฺติ ฯ ตาเลฯ
อาโรจิเตฯ ปุตฺเตฯ ปิตรํ ฯเปฯ ภุตฺตาวึ ภนฺเต
สงฺฆา ตุ ปติมาเนตีติ ปาณาติปฏฺฐายโย ปิฏฺฐิยุ
ภเหตฺวา ปณามเยสิ ฯ โส ปปติตฺวา ตาลมตาสิ ฯ
ตสฺส กุกฺกุจฺจุ อโหสิ ฯ เปฯ อาปตฺติ ภิกฺขุ
ภิกฺขุ อาปชฺชา ติวาชิกสฺสาติ ฯ เตน ขฺวา ปน
สมเยน ปิตาปุตฺตา ภิกฺขุสุ ปฏิชีตา โหนฺติ ฯ
ตาเลฯ อาโรจิเตฯ ปุตฺเตฯ ปิตรํ ฯเปฯ ภุตฺตาวึ
ภนฺเต สงฺฆา ตุ ปติมาเนตีติ ปาณาติปฏฺฐายโย
ปิฏฺฐิยุ ภเหตฺวา ปณามเยสิ ฯ โส ปปติตฺวา
ช ตาลมตาสิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจุ อโหสิ ฯ เปฯ
อนาปตฺติ ภิกฺขุ ติวาชิกสฺส อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺสาติ ฯ

(๒๐๙) เตน ขฺวา ปน สมเยน อญฺญตรสฺส
ภิกฺขุโน กุญฺชสฺส มูลา กณฺฑ วิลกฺขุ โหติ ฯ
อญฺญตโร ภิกฺขุ ตสฺส ภิกฺขุโน ตีวาย ปหารา อทาสิ ฯ

มិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះឯង ឱតានឆ័ន្ទបុត្តបានមកបួសក្នុងសំណាក់កិក្ខុទាំងឡាយ ។ កាលដល់ពេលឆាន់គេច្បាប់ហើយ កិក្ខុជាបុត្តបាននិយាយនឹងកិក្ខុជាបិតាថា បពិត្រលោកឧពុកដ៏ចំរើន លោកឧពុកនិមន្តទៅចុះ សង្ឃនឹងអគ្គាសលោកឧពុក (ថាហើយ) មានបំណងចង់ឲ្យស្ងាប់ ក៏ចាប់ខ្នងច្រានទៅ ។ កិក្ខុជាបិតានោះក៏ដួលចុះហើយស្លាប់ទៅ ។ កិក្ខុជាបុត្តនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយហើយ ។ សម័យនោះឯង ឱតានឆ័ន្ទបុត្តបានចេញបួសក្នុងសំណាក់កិក្ខុទាំងឡាយ ។ កាលដល់ពេលចង្ហាន់គេបានច្បាប់ហើយ កិក្ខុជាបុត្តបាននិយាយនឹងកិក្ខុជាបិតាថា បពិត្រលោកឧពុកដ៏ចំរើន លោកឧពុកនិមន្តទៅចុះ សង្ឃនឹងអគ្គាសលោកឧពុក (ថាហើយ) មានបំណងចង់ឲ្យស្ងាប់ ទើបចាប់ខ្នងច្រានទៅ ។ កិក្ខុជាបិតានោះក៏ដួលទៅ តែមិនស្លាប់ ។ កិក្ខុជាបុត្តនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថុល្លច្চយ ។

(๒๐๙) សម័យនោះឯង មានកិក្ខុមួយរូបកំពុងឆាន់ចង្ហាន់ សាច់ក៏ស្អាតជាប់កដ៏បំពង់ក ។ មានកិក្ខុមួយរូបទៀត បានឃើញចំបង់កនៃកិក្ខុ

สเจ ภิกฺขุ มัสสุ ปตติ ฯ เสา ภิกฺขุ กาลเ-
กาสิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจ์ อโหสิ ฯ เป ฯ
อนาปตฺติ ภิกฺขุ ฉมาณาติปฺปายสฺสาติ ฯ เตน
โข ปน สมเยน อญฺญตรสฺส ภิกฺขุโน กุญฺชสฺส
มัสสุ กาเฬ วิลกฺขา โหติ ฯ อญฺญตเร
ภิกฺขุ มาณาติปฺปาเยา ตสฺส ภิกฺขุโน ตีวย์
ปหาร์ อทาสิ ฯ สเจ ภิกฺขุ มัสสุ ปตติ ฯ
เสา ภิกฺขุ กาลเมกาสิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจ์
อโหสิ ฯ เป ฯ อาปตฺติ ตุ์ ภิกฺขุ อาปชฺชา ฆาร-
ณิกกฺขิ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรสฺส
ภิกฺขุโน กุญฺชสฺส มัสสุ กาเฬ วิลกฺขา โหติ ฯ
อญฺญตเร ภิกฺขุ มาณาติปฺปาเยา ตสฺส ภิกฺขุโน
ตีวย์ ปหาร์ อทาสิ ฯ สเจ ภิกฺขุ มัสสุ ปตติ ฯ
เสา ภิกฺขุ ฉ กาลเมกาสิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจ์
อโหสิ ฯ เป ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ฆาฆณิกสฺส
อาปตฺติ ปุลฺลุจฺจยสฺสาติ ฯ

នោះ ។ ក៏ស្លាក់សាច់ដោយទាំងឈាមមកផង ។ កិក្ខុនោះក៏ឆ្អើមរណាលរៅ ។ កិក្ខុអកវាយនោះមានសេចក្តីសង្វាយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ (បើ) មិនបានបំណងចង់ឲ្យស្លាប់ទេ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ សម័យនោះឯង មានកិក្ខុមួយរូបកំពុងធាន់ សាច់ក៏ស្លាក់ជាប់ក្នងបំពង់ក ។ បានកិក្ខុមួយរូបទៀតចង់សម្លាប់ ទើបវាយចំបំពង់កនៃកិក្ខុនោះ ។ ក៏ស្លាក់សាច់ដោយទាំងឈាមមកផង ។ កិក្ខុនោះក៏ឆ្អើមរណាលរៅ ។ កិក្ខុអកវាយនោះមានសេចក្តីសង្វាយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយដែរហើយ ។ សម័យនោះឯង មានកិក្ខុមួយរូបកំពុងធាន់ សាច់ក៏ស្លាក់ជាប់ក្នងបំពង់ក ។ មានកិក្ខុមួយរូបទៀតមានប្រាថ្នាចង់ឲ្យស្លាប់ ទើបវាយចំបំពង់កនៃកិក្ខុនោះ ។ ក៏ស្លាក់សាច់ដោយទាំងឈាមមកផង តែកិក្ខុនោះមិនស្លាប់ ។ កិក្ខុអកវាយនោះមានសេចក្តីសង្វាយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។

[๒๑๐] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ปิณฺฑจาริโก ภิกฺขุ วิสภคนฺ ปิณฺฑจาตนฺ ลภิตฺวา ปฏิกฺกมนฺ ทาตฺวา ภิกฺขุนิ อุปสฺสยนฺ อาจิกฺขิ ฯ เต ภิกฺขู กาลมกนฺสุ ฯ อสฺสุ กุกฺกุจฺจนฺ อโหสิ ฯ เป ฯ กึ ปน ตฺวนฺ ภนฺเต ภิกฺขุ ฯ ชานนฺ ภนฺเต ภิกฺขุนิ ยา ชานมิตา ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ อชานนฺตสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ วิสภาคาย ภิกฺขุนิยา อญฺญตรสฺส ภิกฺขุโน วิสนฺ อทาสิ ฯ สา ภิกฺขุ กาลมกาสิ ฯ ตสฺสา กุกฺกุจฺจนฺ อโหสิ ฯ เป ฯ กึ ปน ตฺวนฺ ภนฺเต ภิกฺขุ ฯ วิสภาคาย ภนฺเต ภิกฺขุนิยา อปนฺ ทาตฺวา ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ชีวกสฺส อาปตฺติ ปุลฺลจฺฉยสฺสาติ ฯ

[๒๑๑] เตน โข ปน สมเยน อาฬวิกา[๑] ภิกฺขู วิหารเวฏฺฐนฺ กเรนฺติ ฯ อญฺญตโร ภิกฺขุ เหฏฺฐา ปญฺจนฺ ฉทฺทาเปสิ ฯ อุปริเมน ภิกฺขุนา ฉกฺกนฺ ฉาทิตนฺ สิลา เหฏฺฐิมสฺส ภิกฺขุโน มตฺถเก อาลคฺคิ ฯ

---

๑ ฉ. ม. อาฬวิกา ฯ

(๒๑๐) សម័យនោះឯង មានបិណ្ឌចារិកភិក្ខុមួយរូប ចានចង្ហាន់លាយដោយថ្នាំពិសហើយនាំចេញទៅ ចានប្រគេនភោជនដ៏ឧត្តម ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ (នាំគ្នាធាន់) ពុលស្លាប់អស់ទៅ ។ ភិក្ខុអកប្រគេនបិណ្ឌបាតនោះ មានសេចក្តីសង្វេយ ។ បេ ។ ព្រះមគ្គ ត្រាស់សួរថា នែភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនដឹងសោះ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ (បើ) មិនដឹង មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះ ឯង មានភិក្ខុមួយរូប មានចិត្តថ្នាចង់ល្បងលេង ចានឲ្យថ្នាំពិសដល់ភិក្ខុមួយរូប ។ ភិក្ខុនោះស្លាប់ ។ ភិក្ខុអកឲ្យនោះមានសេចក្តីសង្វេយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមានបំណងនឹងល្បងលេងទេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបាចិតទេ ត្រូវតែគ្រឹមអាបត្តិថុល្លច្ចយ ។

(๒๑๑) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅស្រុកអាឡវី នាំគ្នារៀបចំទីវត្ត ។ មានភិក្ខុមួយរូបនៅខាងក្រោមហុចថ្មទៅ ភិក្ខុនៅខាងលើទទួលថ្មមិនមាំ ក៏របូតធ្លាក់មកចំក្បាលភិក្ខុអកនៅខាងក្រោម ។

สเจ กิกฺกี กาลมกาสิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อนาปตฺติ กิกฺกี อเสฺวฏฺฐาตุ ฯ เตน ขเณ ปน สมเยน อาฬวิกา กิกฺกิ วิหารเวฏฺฐกรเณ ฯ อญฺญตโร กิกฺกี เหฏฺฐา หุตฺวา สีสํ ฆฏฺเฏสิ ฯ ฆรสามิโก กิกฺกี มรณภยภีตา เหฏฺฐิมสฺส กิกฺกีเน มตฺถเก สีสํ มุญฺจิ ฯ สเจ กิกฺกี กาลมกาสิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อาปตฺติ ตุมฺเห กิกฺกี อาปเชฺช ทาภฏิกสฺส ฯ เตน ขเณ ปน สมเยน อาฬวิกา กิกฺกิ วิหารเวฏฺฐกรเณ ฯ อญฺญตโร กิกฺกี เหฏฺฐา หุตฺวา สีสํ ฆฏฺเฏสิ ฯ ฆรสามิโก กิกฺกี มรณภยภีตา เหฏฺฐิมสฺส กิกฺกีเน มตฺถเก สีสํ มุญฺจิ ฯ สเจ กิกฺกี น กาลมกาสิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อนาปตฺติ กิกฺกี ทาภฏิกสฺส อาปตฺติ ปุลฺลุจฺจยสฺสาติ ฯ เตน ขเณ ปน สมเยน อาฬวิกา กิกฺกิ วิหารสฺส กุฏฺฐิ ฆฏฺฏาเปติ ฯ อญฺญตโร กิกฺกี เหฏฺฐา หุตฺวา ฯ

កិក្ខុត្រែវថ្ងាក់លើនោះក៏ស្លាប់ទៅ ។ កិក្ខុអកទទួលថ្មមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ អ្នកមិនត្រែវអាបត្តិទេ ព្រោះមិនបានដឹង ។ សម័យនោះឯង ពួកកិក្ខុស្រុកអាឡវី (នាំគ្នា) រៀបចំទីវត្ត ។ មានកិក្ខុមួយរូបនៅខាងត្រែកាមហុចថ្មទៅលើ ។ កិក្ខុអកនៅខាងលើ មានបំណងចង់សម្លាប់ ក៏ទម្លាក់ថ្មមកចំក្បាលកិក្ខុអកនៅខាងត្រែកាប ។ កិក្ខុនោះស្លាប់ ។ កិក្ខុអកទម្លាក់ថ្មនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ អ្នកឯងត្រែវអាបត្តិជាពជិកហើយ ។ សម័យនោះឯង ពួកកិក្ខុនៅស្រុកអាឡវី (នាំគ្នា) រៀបចំទីវត្ត ។ មានកិក្ខុមួយរូប (ធ្វើការ) នៅខាងត្រែកាមជានហុចថ្មទៅ ។ កិក្ខុនៅខាងលើមានបំណងចង់សម្លាប់ (កិក្ខុនៅខាងត្រែកាម) ទើបទម្លាក់ថ្មមកចំក្បាលកិក្ខុនៅខាងត្រែកាមនោះ ។ កិក្ខុនោះមិនស្លាប់ ។ កិក្ខុអកទម្លាក់ថ្មនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ មិនត្រែវអាបត្តិជាពជិកទេ ត្រែវតែត្រឹមអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ សម័យនោះឯង ពួកកិក្ខុនៅស្រុកអាឡវី (នាំគ្នា) លើកជញ្ជាំងវិហារ ។ មានកិក្ខុមួយរូបនៅខាងត្រែកាមហុចឥដ្ឋទៅខាងលើ ។

ឧបរិមេន កិច្ចេន ឧក្កដ្ឋិតា ឥដ្ឋតា ហោដ្ឋមស្ស កិច្ចេនោ មត្តកេ អវត្ថាសិ ។ សោ កិច្ចេ តាលម-តាសិ ។ តស្ស ក្បុក្បុជ្ជំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ កិច្ចេ អសញ្ចិច្ចតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាឡវិកោ កិច្ចេ វិហារេស្ស ក្បុដ្ឋំ ឧដ្ឋាបេន្តំ ។ អញ្ញតរោ កិច្ចេ ហោដ្ឋា ហុត្វា ឥដ្ឋកំ ឧក្ខារេសិ ។ ឧបរិមោ កិច្ចេ មរណាធិប្បាយោ ហោដ្ឋមស្ស កិច្ចេនោ មត្តកេ ឥដ្ឋកំ បុញ្ជេ ។ សោ កិច្ចេ តាលមតាសិ ។ បេ ។ សោ កិច្ចេ ន តាលមតាសិ ។ តស្ស ក្បុក្បុជ្ជំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ កិច្ចេ ចាវជីកស្ស អាបត្តិ ជុល្លច្ចយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាឡវិកោ កិច្ចេ ឆវកម្មំ ក្បកេន្តំ ។ អញ្ញតរោ កិច្ចេ ហោដ្ឋា ហុត្វា ឯសឹ ឧក្ខារេសិ ។ ឧបរិមេន កិច្ចេនោ ឧក្កដ្ឋិតា ឯសឹ ហោដ្ឋមស្ស កិច្ចេនោ មត្តកេ អវត្ថាសិ ។ សោ កិច្ចេ តាលមតាសិ ។ តស្ស ក្បុក្បុជ្ជំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ កិច្ចេ អសញ្ចិច្ចតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាឡវិកោ កិច្ចេ ឆវកម្មំ ក្បកេន្តំ ។ អញ្ញតរោ កិច្ចេ ហោដ្ឋា ហុត្វា ឯសឹ ឧក្ខារេសិ ។

ឥដ្ឋវិដលភិក្ខុនៅខាងលើចាប់មិនមាំ ក៏ជ្រាក់មកចំកា្ឈលភិក្ខុអកនៅខាងក្រោម ។ ភិក្ខុនោះស្ងាប់ ។ ភិក្ខុទទួលឥដ្ឋនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ព្រោះមិនបានភ្លេង ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅភូឯវដែនអាឡវី (នាំគ្នា) កដញ្ជាំងវិហារ ។ ហានភិក្ខុមួយរូបនៅខាងក្រោមហុចឥដ្ឋទៅ ។ ភិក្ខុ (អកទទួលឥដ្ឋ) នៅខាងលើមានបំណងចង់សម្ងាប់ ក៏ទម្លាក់ឥដ្ឋមកចំកា្ឈលភិក្ខុអកនៅខាងក្រោម ។ ភិក្ខុនោះស្ងាប់ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះមិនស្ងាប់ ។ ភិក្ខុអកទម្លាក់ឥដ្ឋនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិធុរាជដិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅប្រទេសអាឡវី (នាំគ្នា) ធ្វើនវកម្ម (ការកសាង) មានភិក្ខុមួយរូបទៀតនៅខាងក្រោមហុចកាំបិតព្រាទៅខាងលើ ។ កាំបិតព្រាដែលភិក្ខុនៅខាងលើចាប់មិនជាប់ ក៏ប្លុតមកចំកា្ឈលភិក្ខុនៅខាងក្រោម ។ ភិក្ខុនោះធ្វើកាលកិរិយាទៅ ។ ភិក្ខុអកទទួលកាំបិតនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ព្រោះមិនបានភ្លេង ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅស្រុកអាឡវី (នាំគ្នា) ធ្វើនវកម្ម ។ មានភិក្ខុមួយរូបនៅខាងក្រោមហុចកាំបិតព្រាទៅខាងលើ ។

ยถาหิเมา กิกฺก มรณาภิปฺปายา ปหฏฺฐมนสฺส กิกฺกเต มตฺตเก ปาสึ มุญฺเจ ฯ สเจ กิกฺก กาลมกาสิ ฯ เป ฯ สเจ กิกฺก น กาลมกาสิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อถาปรฺตฺ กิกฺก ถาวกสฺส อาปตฺติ ปุลฺลจฺจยสฺสาติ ฯ เตน หิ ปน สมเยน อาธฺวิกา กิกฺก ฆาตกมฺมํ กเรยฺย ฯ อญฺญตเร กิกฺก ปหฏฺฐา ปหาฺย เจตนาสึ ฐปฺปเย ฯ ยถาหิเมน กิกฺกสฺส ทุกฺขหิตา เจตนาสึ ปหฏฺฐมนสฺส กิกฺกเต มตฺตเก อาฺหาสึ ฯ สเจ กิกฺก กาลมกาสิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อถาปรฺตฺ กิกฺก อสญฺจิจฺจาติ ฯ เตน หิ ปน สมเยน อาธฺวิกา กิกฺก ฆาตกมฺมํ กเรยฺย ฯ อญฺญตเร กิกฺก ปหฏฺฐา ปหาฺย เจตนาสึ ฐปฺปเย ฯ ยถาหิเมา กิกฺก มรณาภิปฺปายา ปหฏฺฐมนสฺส กิกฺกเต มตฺตเก เจตนาสึ มุญฺเจ ฯ สเจ กิกฺก กาลมกาสิ ฯ เป ฯ สเจ กิกฺก น กาลมกาสิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ

ភិក្ខុនៅខាងលើមានបំណងចង់សម្ងាប់ (ភិក្ខុនៅខាងក្រោម) ទើបទម្លាក់
កាំបិតត្រូវចំក្បាលភិក្ខុនៅខាងក្រោម ។ ភិក្ខុនោះធ្វើកាលកិរិយាទៅ
។ បេ ។ ភិក្ខុនោះមិនបានធ្វើកាលកិរិយា ។ ភិក្ខុអតទម្លាក់កាំបិតនោះ
មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកមិន
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ សម័យនោះឯង
ពួកភិក្ខុនៅដែនអាឡវី (នាំគ្នា) ធ្វើនវកម្ម ។ មានភិក្ខុមួយរូបនៅខាង
ក្រោម ហុចបង្គន់វិហារទៅខាងលើ ។ បង្គន់ដែលភិក្ខុនៅខាងលើចាប់
មិនមាំ ក៏ជ្រាក់មកចំក្បាលភិក្ខុអតនៅខាងក្រោម ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើកាល-
កិរិយាទៅ ។ ភិក្ខុអតទម្លាក់នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ព្រោះមិនបានភ្លេង ។ សម័យ
នោះឯង ពួកភិក្ខុនៅប្រទេសអាឡវី (នាំគ្នា) ធ្វើនវកម្ម ។ មានភិក្ខុ
មួយរូបនៅខាងក្រោម ហុចបង្គន់ទៅខាងលើ ។ ភិក្ខុនៅខាងលើមាន
បំណងចង់សម្ងាប់ (ភិក្ខុនៅខាងក្រោម) ទើបទម្លាក់បង្គន់មកចំក្បាល
ភិក្ខុនៅខាងក្រោម ។ ភិក្ខុនោះធ្វើកាលកិរិយាទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះ
មិនបានធ្វើកាលកិរិយា ។ ភិក្ខុអតទម្លាក់បង្គន់នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ

๗ เปฯ อถาปตฺติ ภิกฺขุ ปาจิตฺติยสฺส ธมฺมสฺส ปฏิ-
ชานาติ ๗ เตน หิ ตาย ปาจิตฺติยาย อาปตฺติ
วิภงฺคา ภิกฺขู ญาเปตพฺพา อฏฺฐกถา ภณิตพฺพา ๗
อญฺญตเร ภิกฺขุ อญฺญตรํ ภิกฺขุ ปฬนเตน อาวุโส
อตฺถ ปิเตา ภณฺฑาหีติ ๗ โส ตตฺถ ปิเตา
ภณฺฑเก ปริภตฺตา กาลมกาสิ ๗ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ
อโหสิ ๗ เปฯ ภิกฺขเว ตุมฺเห ภิกฺขูติ ๗ ชาตา
ภควา มรณาธิปฺปายาติ ๗ อถาปตฺติ ภิกฺขุ ชีวิ-
ตาธิปฺปายสฺส ๗ เตน หิ ตาย ปาจิตฺติยาย
อาปตฺติวิภงฺคา ภิกฺขู ญาเปตพฺพา อฏฺฐกถา ภณิตพฺพา ๗
อญฺญตเร ภิกฺขุ มรณาธิปฺปาโย อญฺญตรํ ภิกฺขุ
ปฬนเตน อาวุโส อตฺถ ปิเตา ภณฺฑาหีติ ๗
โส ตตฺถ ปิเตา ภณฺฑเก ปริภตฺตา กาลม-
กาสิ ๗ เปฯ ปริภตฺตา ๑ กาลมกาสิ ๗
ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ๗ เปฯ อถาปตฺติ ภิกฺขุ
ปาจิตฺติยสฺส ธมฺมสฺส ปฏิชานาติ ๗

ฯ เป ฯ พระอุบาลีเถระกราบทูลว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ภิกษุไม่ควรอาบัติหนักแล้วไม่ทำคืน ควรแต่ทำคืนซึ่งอาบัติเบา ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุพวกหนึ่งอยู่ในสุขวิหาร (ด้วยกัน) ในอาวาสแห่งหนึ่ง ฯ ภิกษุรูปหนึ่งในพวกนั้นได้กล่าวกะภิกษุรูปหนึ่งว่า ดูก่อนอาวุโส ขอท่านจงลุกจากที่นี้แล้วไปเสียเถิด ฯ ภิกษุนั้นลุกจากที่นั้นแล้วไปเสีย ฯ ภิกษุนั้นอยู่ในที่นั้นนานแล้วก็กลับมาแล้วได้กล่าวกะภิกษุรูปนั้น

(๒๑๒) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ วิหารํ ฆาเตสิ ฯ อญฺญตโร ภิกฺขุ ตสฺส ภิกฺขุโน สนฺติกา ปริกมฺมานิ ยาจิ ฯ สา เตน ปฏิกฺขิตฺตา ตสฺส ภิกฺขุโน อนฺตรายมกาสิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ฉมายาจิตฺวา สญฺญตึ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ วิหารํ ฆาเตสิ ฯ อญฺญตโร ภิกฺขุ มรณาธิปฺปายสฺส ภิกฺขุโน สนฺติกา ปริกมฺมานิ ยาจิ ฯ สา เตน ปฏิกฺขิตฺตา ตสฺส ภิกฺขุโน อนฺตรายมกาสิ ฯ เป ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ฉมายาจิตฺวา สญฺญตึ ฯ

(๒๑๓) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ อนภิรติยา ปีฬิโต ติณฺณกฺกงฺสํ อภิรูหิตฺวา ปปาตา ปปตนฺโต อญฺญตรํ วิลีวการํ ปิฏฺฐิยา มาเรสิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ฆาฏิกสฺส ฉ ฉ ภิกฺขเว

(๒๑๒) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបប្រែកវិហារហើយចុះមក ។ មានភិក្ខុមួយរូបទៀតបាននិយាយនឹងភិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ លោកចូរចុះខាងនេះ ។ ភិក្ខុនោះកាលចុះមកតាមផ្លូវនោះក៏ធ្លាក់ឆ្នើមរណកាលទៅ ។ ភិក្ខុអកបង្កាប់នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អាបត្តិមិនមានដល់អ្នកដែលមិនមានបំណងនឹងសម្ងាប់ទេ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបប្រែកវិហារហើយចុះមក ។ មានភិក្ខុមួយរូបទៀតមានបំណងនឹងសម្ងាប់ ទើបនិយាយនឹងភិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ លោកចូរចុះខាងនេះ ។ ភិក្ខុនោះកាលចុះតាមផ្លូវនោះមក ក៏ធ្លាក់ចុះឆ្នើមរណកាលទៅ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុមួយរូបទៀត) ធ្លាក់ចុះហើយ តែមិនបានឆ្នើមរណកាល ។ ភិក្ខុអកបង្កាប់នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយដែរទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។

(๒๑๓) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានសេចក្តីអផ្សុកមកបៀតបៀន ឡើងទៅកាន់ភ្នំគិជ្ឈកូដ ក៏ទម្លាក់ខ្លួនចុះមកក្នុងជ្រោះសង្កត់លើជាងគ្រាញ់ផែងម្នាក់ស្លាប់ទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយដែរទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

อตฺตานํ ชาเตสฺวาติ ยาเวเยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ภิกฺขุนิโย ภิกฺขู ปฏิปาฏิยา ปพฺพตา อภิรุหิตฺวา ธเนน สิลํ ปวิชฺฌนฺติ ฯ สา[๑] อญฺญตรา เถรี ปาลกา ขิตฺตา ปาเรสิ[๒] ฯ เตสํ กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขเว ชานนฺติ-กสฺส ฉ ปิ ภิกฺขเว ธเนน สิลา ปวิชฺฌิตพฺพา ยาว ปวิชฺฌยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๒๑๔) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ กิลาโน โหติ ฯ ตสฺส ภิกฺขู เสเธนฺติ ฯ สเจ ภิกฺขู ตาลมตฺตา ฯ เตสํ กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขเว ฉมายาปิ ปติฏฺฐา-ยิตฺวา เสเธนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ กิลาโน โหติ ฯ ตสฺส ภิกฺขู มายาปิ ปติฏฺฐายา เสเธนฺติ ฯ สเจ ภิกฺขู ตาลมตฺตา ฯ เป ฯ สเจ ภิกฺขู น ตาลมตฺตา ฯ เตสํ กุกฺกุจฺจํ

---

๑ ฉ.ปาจิตฺติยวณฺณนายมฺปิ เอวเมว ทิสฺสติ ฯ สพฺพตฺถ ปน สา ภิกฺขุนี ทิสฺสติ ฯ ๒ ฉ. ม. ปาเรสุ ฯ

ប៉ុន្តែកិក្ខុកុំគប្បីទម្លាក់សម្ងាប់ខ្លួនឯង កិក្ខុណាទម្លាក់សម្ងាប់ខ្លួនឯង (កិក្ខុ
នោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុ (នាំគ្នា) ឡើង
ទៅកាន់ភ្នំគិជ្ឈកូដហើយប្រមៀលថ្មលេង ។ ថ្មនោះធ្លាក់មកសង្កត់អក
គង្ឃាលគោម្នាក់ស្លាប់ទៅ ។ ពួកកិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវអាបត្តិច្បាពជីកទេ ម្នាលកិក្ខុ
ទាំងឡាយ ប៉ុន្តែ កិក្ខុមិនត្រូវប្រមៀលថ្មដើម្បីជាល្បែងលេងទេ កិក្ខុណា
ប្រមៀល (កិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๑๔) សម័យនោះឯង មានកិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ឱសកិក្ខុទាំង
ឡាយនាំគ្នាឲ្យកិក្ខុនោះឆ្ងាំ ។ កិក្ខុនោះឆ្អើមរណកាលទៅ ។ ពួកកិក្ខុទាំង
នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ
អាបត្តិមិនមានដល់កិក្ខុដែលមិនមានបំណងនឹងសម្ងាប់ទេ ។ សម័យនោះ
ឯង មានកិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ កិក្ខុទាំងឡាយមានបំណងនឹងសម្ងាប់
ឱសឲ្យកិក្ខុនោះឆ្ងាំ ។ កិក្ខុនោះឆ្អើមរណកាលទៅ ។ បេ ។ កិក្ខុ
នោះមិនបានឆ្អើមរណកាល ។ ពួកកិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ

អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខវេ ចាតុ-
ទ្ទិកស្ស អាបត្តិ ឋុលฺลច្ចយស្សាតិ ។ តេន ខោ
បន សមเยน អញฺญតរស្ស ភិក្ខុនោ សីសាភិតាបោ
ហោតិ ។ តស្ស ភិក្ខូ ឧត្តុំ អទំสុ ។
សោ ភិក្ខុ ភាលមភាសิ ។ តេសំ ភុញฺชิตุំ
អហោសิ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខវេ ឧមរណา-
ទิប្បាយสฺสาតិ ។ តេន ខោ បន សមเยน
អញฺញតរស្ស ភិក្ខុនោ សีសាភិតาបោ ហោតិ ។ តស្ស
ភិក្ខូ មរណาទิប្បាយา ឧត្តុំ អទំสุ ។ សោ ភិក្ខុ
ភាលមភាสิ ។ បេ ។ សោ ភិក្ខុ ន ភាលមភាสิ ។
តេសំ ភุញฺชิตุំ អហោសิ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខវេ
ចាតុទ្ទิកស្ស អាបត្តិ ឋุลฺลច្ចយស្សาតិ ។ តេន ខោ
បន សមเยน អញฺญតរោ ភិក្ខុ តិលาនោ ហោតិ ។
តំ ភិក្ខូ សញฺญาបេสุំ ។ សោ ភិក្ខុ ភាលมភา-
สิ ។ តេសំ ភุញฺชิตุំ អហោសิ ។ បេ ។ អនาបត្តិ
ភិក្ខវេ ឧមរណาទิប្បាយสฺสาតិ ។ តេន ខោ បន
សมเยน អញฺญតរោ ភិក្ខុ តិលาនោ ហោតិ ។ តំ ភិក្ខូ

។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបកើតរោគក្តៅក្រាល ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យភិក្ខុនោះនត្ថុ ។ ភិក្ខុនោះធ្លាក់មរណកាលទៅ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (បើ) មិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានរោគក្តៅក្រាល ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានបំណងនឹងសម្លាប់ ទើបឲ្យភិក្ខុនោះនត្ថុ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្លាក់មរណកាលទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះមិនបានធ្លាក់មរណកាល ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយទេ ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាច្រចាប់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្លាក់មរណកាលទៅ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (បើ) មិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំង

មរណាធិប្បាយោ សង្ខារោសុំ ។ សោ កិច្ចំ តាសំ. មតាសំ ។ បេ ។ សោ កិច្ចំ ន តាសមតាសំ ។ តេសំ ភុញ្ជិតុំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ កិច្ចំ. វេ ចាតជិតស្ស អាបត្តិ ជុល្លច្ចយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ កិច្ចំ តំលាភោ ហោតិ ។ តំ កិច្ចំ ឧមាបេសុំ ។ សោ កិច្ចំ តាសមតាសំ ។ តេសំ ភុញ្ជិតុំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ កិច្ចវេ ឧមរណាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ កិច្ចំ តំលាភោ ហោតិ ។ តំ កិច្ចំ មរណាធិប្បាយោ ឧមាបេសុំ ។ សោ កិច្ចំ តាសមតាសំ ។ បេ ។ សោ កិច្ចំ ន តាសមតាសំ ។ តេសំ ភុញ្ជិតុំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ កិច្ចវេ ចាតជិតស្ស អាបត្តិ ជុល្លច្ចយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ កិច្ចំ តំលាភោ ហោតិ ។ តំ កិច្ចំ តេលេន អព្ភញ្ជិំសុ ។ សោ កិច្ចំ តាសមតាសំ ។ តេសំ ភុញ្ជិតុំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ កិច្ចវេ

ឲ្យាយមានបំណងនឹងសម្លាប់ ទើបនាំគ្នាច្រចាប់កិក្ខុនោះ ។ កិក្ខុនោះក៏ធ្លើមរណកាលទៅ ។ បេ ។ កិក្ខុនោះមិនបានធ្លើមរណកាល ។ ពួកកិក្ខុទាំងនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ សម័យនោះឯង មានកិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ទើបកិក្ខុទាំងឡាយឲ្យកិក្ខុនោះឆ្លងទឹក ។ កិក្ខុនោះក៏ធ្លើមរណកាលទៅ ។ ពួកកិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ (បើ) មិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ទេ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ សម័យនោះឯង មានកិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ កិក្ខុទាំងឡាយមានបំណងនឹងសម្លាប់ ទើបឲ្យកិក្ខុនោះស្រង់ទឹក ។ កិក្ខុនោះក៏ធ្លើមរណកាលទៅ ។ បេ ។ កិក្ខុនោះមិនបានធ្លើមរណកាល ។ ពួកកិក្ខុទាំងនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ សម័យនោះឯង មានកិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ទើបកិក្ខុទាំងឡាយយកប្រែងមកលាបកិក្ខុនោះ ។ កិក្ខុនោះក៏ធ្លើមរណកាលទៅ ។ ពួកកិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុដែលមិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

ฉมายเมว นิปชฺชาเปตฺวา ฯ เตน ขฺวาหนฺติ ยสฺมึ ขเณ ภิกฺขุ มาตุคามสฺส อนฺตรวาสกนฺติ ฯ ตสฺมึ ขเณ ภิกฺขุ ฉมายเมว นิปชฺชาเปตฺวา ฯ ตสฺมึ

សម័យនោះឯង មានកិកុម្នួយរូបមានជម្ងឺ ។ កិកុតាំងឆ្អាយមានបំណងនឹង
សម្ងាប់ ទើប (នាំគ្នា) យកស្រែងមកលាបកិកុនោះ ។ កិកុនោះក៏ធ្លើ
មរណកាលទៅ ។ បេ ។ កិកុនោះមិនបានធ្លើមរណកាល ។ ពួកកិកុតាំង
នោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុតាំងឆ្អាយ
មិនត្រូវអាបត្តិចាកដិតទេ ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ សម័យនោះឯង
មានកិកុម្នួយរូបមានជម្ងឺ ។ ទើបកិកុតាំងឆ្អាយឲ្យកិកុនោះក្រែកឡើង ។
កិកុនោះក៏ធ្លើមរណកាលទៅ ។ ពួកកិកុតាំងនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ
។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុតាំងឆ្អាយ (បើ) មិនមានបំណង
នឹងសម្ងាប់ ឥតមានអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះឯង មានកិកុម្នួយរូបមាន
ជម្ងឺ ។ កិកុតាំងឆ្អាយមានបំណងនឹងសម្ងាប់ ទើបញ៉ាំងកិកុនោះឲ្យស៊ុះ
ក្រែកឡើង ។ កិកុនោះក៏ធ្លើមរណកាលទៅ ។ បេ ។ កិកុនោះមិនបាន
ធ្លើមរណកាល ។ ពួកកិកុតាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុតាំងឆ្អាយ មិនត្រូវអាបត្តិចាកដិតទេ ត្រូវត្រឹមតែ
អាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ សម័យនោះឯង មានកិកុម្នួយរូបមានជម្ងឺ ។ កិកុតាំង

สเจ ภิกฺขุ กาลมกาสิ ฯ เตสํ กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขเว ฉมายเมว ฉมายาปิ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ กาลงฺกโต โหติ ฯ ตสฺส ภิกฺขู มายาปิ ฉมายาปิ ฯ สเจ ภิกฺขุ กาลมกาสิ ฯ เป ฯ สเจ ภิกฺขุ ฉ กาลมกาสิ ฯ เตสํ กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขเว ฉายาปิ ฉมายาปิ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ กาลงฺกโต โหติ ฯ ตสฺส ภิกฺขู อฑฺฒํ อทํสุ ฯ สเจ ภิกฺขุ กาลมกาสิ ฯ เตสํ กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขเว ฉมายเมว ฉมายาปิ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ กาลงฺกโต โหติ ฯ ตสฺส ภิกฺขู มายาปิ อฑฺฒํ อทํสุ ฯ สเจ ภิกฺขุ กาลมกาสิ ฯ เป ฯ สเจ ภิกฺขุ ฉ กาลมกาสิ ฯ เตสํ กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขเว ฉายาปิ ฉมายาปิ ฯ

ឲ្យយចាប់កិក្ខុនោះផ្ទួល ។ កិក្ខុនោះក៏ធ្លើមរណកាលទៅ ។ ពួកកិក្ខុ
ពាំងនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ
ទាំងឡាយ (បើ) មិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ ឥតមានអាបត្តិទេ ។
សម័យនោះឯង មានកិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ កិក្ខុពាំងឡាយមានបំណង
នឹងសម្លាប់ ទើប (នាំគ្នា) ផ្ទួលកិក្ខុនោះ ។ កិក្ខុនោះក៏ធ្លើមរណកាលទៅ
។ បេ ។ កិក្ខុនោះមិនបានធ្លើមរណកាល ។ ពួកកិក្ខុពាំងនោះមានសេចក្តី
សង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវអាបត្តិ
ប្រាកដទេ ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ សម័យនោះឯង មានកិក្ខុ
មួយរូបមានជម្ងឺ ។ កិក្ខុពាំងឡាយបានឲ្យប្រាយដល់កិក្ខុនោះ ។ កិក្ខុនោះ
ក៏ធ្លើមរណកាលទៅ ។ ពួកកិក្ខុពាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ (បើ) មិនមានបំណងនឹងសម្លាប់
មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះឯង មានកិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ កិក្ខុ
ពាំងឡាយមានបំណងនឹងសម្លាប់ បានឲ្យប្រាយដល់កិក្ខុនោះ ។ កិក្ខុនោះ
ក៏ធ្លើមរណកាលទៅ ។ បេ ។ កិក្ខុនោះមិនបានធ្លើមរណកាល ។ ពួក
កិក្ខុពាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ
ទាំងឡាយ មិនត្រូវអាបត្តិប្រាកដទេ ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។

สเจ ภิกฺขุ ปเรสํ อาปตฺตึ ปฏิกโรติ ๆ ตสฺส ภิกฺขุ ปาปโก อนิสฺสโว ๆ โส ภิกฺขุ ปาปิจฺโฉ ๆ เตสํ ภิกฺขูนํ อโนสิโต ๆ เป ๆ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาปิจฺโฉ ๆ สเจ ภิกฺขุ ปเรสํ อาปตฺตึ ปฏิกโรติ ๆ ตสฺส ภิกฺขุ ปาปโก อนิสฺสโว ๆ โส ภิกฺขุ ปาปิจฺโฉ ๆ เตสํ ภิกฺขูนํ โนสิโต ๆ เป ๆ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาปิจฺโฉ ๆ สเจ ภิกฺขุ ปเรสํ อาปตฺตึ ปฏิกโรติ ๆ ตสฺส ภิกฺขุ ปาปโก อนิสฺสโว ๆ โส ภิกฺขุ ปาปิจฺโฉ ๆ เตสํ ภิกฺขูนํ โนสิโต ๆ เป ๆ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาปิจฺโฉ ๆ

(๒๑๘) สเจ ภิกฺขุ ปเรสํ อาปตฺตึ ปฏิกโรติ ๆ ตสฺส ภิกฺขุ ปาปโก อนิสฺสโว ๆ โส ภิกฺขุ ปาปิจฺโฉ ๆ เตสํ ภิกฺขูนํ โนสิโต ๆ เป ๆ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาปิจฺโฉ ๆ สเจ ภิกฺขุ ปเรสํ อาปตฺตึ ปฏิกโรติ ๆ ตสฺส ภิกฺขุ ปาปโก อนิสฺสโว ๆ โส ภิกฺขุ ปาปิจฺโฉ ๆ เตสํ ภิกฺขูนํ โนสิโต ๆ เป ๆ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาปิจฺโฉ ๆ สเจ ภิกฺขุ ปเรสํ อาปตฺตึ ปฏิกโรติ ๆ ตสฺส ภิกฺขุ ปาปโก อนิสฺสโว ๆ โส ภิกฺขุ ปาปิจฺโฉ ๆ เตสํ ภิกฺขูนํ โนสิโต ๆ เป ๆ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาปิจฺโฉ ๆ

(๒๑๙) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ ปาปิจฺโฉ โหติ ๆ ตสฺส ภิกฺขุ ปาปโก อนิสฺสโว ๆ โส ภิกฺขุ ปาปิจฺโฉ ๆ เตสํ ภิกฺขูนํ โนสิโต ๆ เป ๆ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาปิจฺโฉ ๆ สเจ ภิกฺขุ ปเรสํ อาปตฺตึ ปฏิกโรติ ๆ ตสฺส ภิกฺขุ ปาปโก อนิสฺสโว ๆ โส ภิกฺขุ ปาปิจฺโฉ ๆ เตสํ ภิกฺขูนํ โนสิโต ๆ เป ๆ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาปิจฺโฉ ๆ สเจ ภิกฺขุ ปเรสํ อาปตฺตึ ปฏิกโรติ ๆ ตสฺส ภิกฺขุ ปาปโก อนิสฺสโว ๆ โส ภิกฺขุ ปาปิจฺโฉ ๆ เตสํ ภิกฺขูนํ โนสิโต ๆ เป ๆ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาปิจฺโฉ ๆ

(๒๒๐) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ ปาปิจฺโฉ โหติ ๆ ตสฺส ภิกฺขุ ปาปโก อนิสฺสโว ๆ โส ภิกฺขุ ปาปิจฺโฉ ๆ เตสํ ภิกฺขูนํ โนสิโต ๆ เป ๆ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาปิจฺโฉ ๆ สเจ ภิกฺขุ ปเรสํ อาปตฺตึ ปฏิกโรติ ๆ ตสฺส ภิกฺขุ ปาปโก อนิสฺสโว ๆ โส ภิกฺขุ ปาปิจฺโฉ ๆ เตสํ ภิกฺขูนํ โนสิโต ๆ เป ๆ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาปิจฺโฉ ๆ สเจ ภิกฺขุ ปเรสํ อาปตฺตึ ปฏิกโรติ ๆ ตสฺส ภิกฺขุ ปาปโก อนิสฺสโว ๆ โส ภิกฺขุ ปาปิจฺโฉ ๆ เตสํ ภิกฺขูนํ โนสิโต ๆ เป ๆ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาปิจฺโฉ ๆ

សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុពាំងឡាយបានឲ្យទឹកសម្រាប់ផឹកដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្លើមរណកាលទៅ ។ ពួកភិក្ខុពាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ទេ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុពាំងឡាយមានបំណងនឹងសម្លាប់ ទើបឲ្យទឹកសម្រាប់ផឹកដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្លើមរណកាលទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះមិនបានធ្លើមរណកាល ។ ពួកភិក្ខុពាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ មិនត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយដែរទេ ត្រូវតែមានអាបត្តិថុល្លច្চ័យ ។

(๒๑๙) សម័យនោះឯង មានស្ត្រីម្នាក់ ព្រាត់ប្រាសចាកព្រហ្មចរិយធម៌មកយូរហើយ ទើបមានគតិនឹងសហាយ ។ ស្ត្រីនោះបាននិយាយទំនងភិក្ខុជាដើមថា [1] សូមមានមេត្តាចុះលោកម្ចាស់ សូមមានប្រាប់ថ្នាំរំលូតគតិ (ឲ្យមានខ្ញុំករុណា) ។ ភិក្ខុនោះទទួលថា ស្រួលហើយប្អូនស្រី ហើយក៏បានឲ្យថ្នាំរំលូតគតិដល់ស្ត្រីនោះ ។ ទារក (ដែលនៅកន្លងគតិ) ក៏ធ្លើមរណកាលទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា

---

๑ ភិក្ខុអ្នកចូលទៅកាន់ត្រកូល ពីភិក្ខុដែលដឹងដឹងស្ទុះស្ទាលនឹងត្រកូល ។

อาปตฺตึ ภิกฺขุ อาปชฺโช ชานาติกฺขตฺตุ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรสฺส ปุริสสฺส ทฺเว ปชาปติโย โหนฺติ ฯกา วญฺฌา[๑] ฯกา วิชายินี ฯ วญฺฌา ตสฺสี กุลูปกา ภิกฺขุนี ฯตนฺเจว สเจ สา ภณฺเฑ วิชายิสฺสติ สพฺพสฺส กุฏุมฺพสฺส ตสฺสา ภวิสฺสติ ตญฺญฺเว ตสฺสา ทุพฺภาตนฺ ชานาติ ฯ สุฏฺฐุ ภทินีติ ตสฺสา ทุพฺภาตนฺ อาปาสิ ฯ ชานาติ ชานาติ ฯ มาตา ฯ ชานาติ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจ อโหสิ ฯ เย ฯ อาปตฺตึ ภิกฺขุ อาปชฺโช ชานาติกฺขตฺตุ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรสฺส ปุริสสฺส ทฺเว ปชาปติโย โหนฺติ ฯกา วญฺฌา ฯกา วิชายินี ฯ วญฺฌา ตสฺสี กุลูปกา ภิกฺขุนี ฯตนฺเจว สเจ สา ภณฺเฑ วิชายิสฺสติ สพฺพสฺส กุฏุมฺพสฺส ตสฺสา ภวิสฺสติ ตญฺญฺเว ตสฺสา ทุพฺภาตนฺ ชานาติ ฯ สุฏฺฐุ ภทินีติ ตสฺสา ทุพฺภาตนฺ อาปาสิ ฯ มาตา ฯ ชานาติ ฯ ชานาติ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจ อโหสิ ฯ เย ฯ อาปตฺตึ ภิกฺขุ อาปชฺโช ชานาติกสฺส

๑ วญฺฌาติปิ ฉาปาปิ ภณฺฑุปิ ฉาตฺตกาปิ ทิสฺสติ ฯ เอวมุปริปิ สพฺเพสุ ฯ

ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈហើយ ។ សម័យនោះឯង មានបុរសម្នាក់មានប្រពន្ធពីរ (គឺ) ប្រពន្ធម្នាក់នោះជាស្រីអារ ម្នាក់ទៀតជាស្រីមានកូន ។ ស្រីអារនិយាយនឹងភិក្ខុជាដីតុនថា បពិត្រលោកម្ចាស់ បើស្រីនោះសម្រាលកូន មុខតែនឹងបានជាធំលើទ្រព្យសម្បត្តិទាំងអស់ សូមមានមេត្តាចុះលោកម្ចាស់ សូមមានប្រាប់ថ្នាំរំលូតគភ៌ឱ្យចេញ ។ ភិក្ខុទទួលថា ស្រួលហើយ ប្អូនស្រី (ថាហើយ) ក៏បានឲ្យថ្នាំរំលូតគភ៌ដល់ស្រីនោះ ។ ពារក (ដែលនៅក្នុងគភ៌) ក៏ធ្លាក់មរណភាពទៅ ។ ឯម្តាយមិនបានធ្លាក់មរណភាពទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈហើយ ។ សម័យនោះឯង មានបុរសម្នាក់មានប្រពន្ធពីរ ប្រពន្ធម្នាក់ជាស្រីអារ ម្នាក់ជាស្រីមានកូន ។ ឯស្រីអារនិយាយនឹងភិក្ខុជាដីតុនថា បពិត្រលោកម្ចាស់ បើស្រីនោះសម្រាលកូន គេនឹងបានជាធំលើទ្រព្យសម្បត្តិទាំងអស់ សូមមានមេត្តាចុះ លោកម្ចាស់ សូមមានប្រាប់ថ្នាំរំលូតគភ៌ឱ្យចេញ ។ ភិក្ខុជាដីតុនទទួលថា ស្រួលហើយ ប្អូនស្រី (ថាហើយ) ក៏បានឲ្យថ្នាំរំលូតគភ៌ដល់ស្រីនោះ ។ ម្តាយក៏ធ្លាក់មរណភាពទៅ ។ ឯពារកមិនធ្លាក់មរណភាពទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈទេ

อาปตฺติ ปุลฺลิงฺคเวสฺสาติ ฯ เตน ขฺวาหํ ปน สเย-
เยน อญฺญตรสฺส ปุริสสฺส ทฺเว ปฏิเสวนปฺปจฺจยา
ปกตา วญฺฌา ปกตา วิฆาเตนาติ ฯ วญฺฌา ตฺวญฺเจว กุลู-
ปกาสิ กิกฺขึ ปจนฺตเยน สเจ สา ภเณฺฑ วิฆาเตสฺสติ
สพฺพสฺส กาฬปกฺขสฺส ตฺวเมวา ภวิสฺสสิ ตฺวญฺเจว
ตสฺสา ถุลฺลจฺจยสฺส ภาคินีติ ฯ สุฏฺฐุ ภควตีติ
ตสฺสา ถุลฺลจฺจยนฺติ อาปตฺติ ฯ ขุโภ ตาลผลานิ-
สุ ฯ เป ฯ ขุโภ น ตาลผลานิสุ ฯ ตสฺสา
กุกฺกุจฺจนฺติ อเหาสิ ฯ เป ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ชาน-
กสฺส อาปตฺติ ปุลฺลิงฺคเวสฺสาติ ฯ เตน ขฺวาหํ ปน
สมเยน อญฺญตร ถทฺธินิ ตฺวญฺเจว กุลูปกา ภิกฺขุ
ปเจนฺตเยน ตฺวญฺเจว ถุลฺลจฺจยสฺส ภาคินีติ ฯ
เตนหิ ภิกฺขเว มญฺจสฺสาติ ฯ สา มญฺจิกา ถทฺธา
ชาเตสิ ฯ ตสฺสา กุกฺกุจฺจนฺติ อเหาสิ ฯ เป ฯ
อาปตฺติ ตุมฺเห ภิกฺขุ อาปณฺณา ชานนฺติกาติ ฯ เตน ขฺวา
ปน สมเยน อญฺญตร ถทฺธินิ ตฺวญฺเจว กุลูปกา
ภิกฺขุ ปเจนฺตเยน ตฺวญฺเจว ถุลฺลจฺจยสฺส ภาคินีติ ฯ

ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ សម័យនោះឯង មានបុរសម្នាក់មានប្រពន្ធ
ពីរ ប្រពន្ធម្នាក់ជាស្រីអារ ម្នាក់ទៀតជាស្រីមានកូន ។ ស្រីអារ
និយាយទំនងកិក្ខុជាដើមថា បពិត្រលោកម្ចាស់ បើស្រីនោះសម្រាលកូន
គេនឹងបានជាធំលើទ្រព្យសម្បត្តិទាំងអស់ សូមមានមេត្តាចុះ លោកម្ចាស់
សូមមានប្រាប់ថ្នាំរំលូតគគិរាចេញ ។ កិក្ខុទទួលថា ស្រួលហើយប្អូនស្រី
(ថាហើយ) ក៏ឲ្យថ្នាំរំលូតគគិដល់ស្រីនោះ ។ ម្តាយទំងកូនទាំងពីរនាក់
ក៏ធ្លាប់មរណកាលទៅ ។ បេ ។ ម្តាយទំងកូនទាំងពីរនាក់មិនបានធ្លាប់
មរណកាល ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្នាលកិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ៍ទេ ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ សម័យ
នោះឯង មានស្ត្រីម្នាក់មានគគិ បាននិយាយទំងកិក្ខុជាដើមថា សូមមាន
មេត្តាចុះ លោកម្ចាស់ សូមមានប្រាប់ថ្នាំរំលូតគគិ (ដល់ខ្ញុំ) ។ កិក្ខុ
នោះ ពោលថា នែប្អូនស្រី បើដូច្នោះ នាងចូរប្រចាំពោះទៅ ។ ស្រី
នោះក៏ប្រចាំពោះរំលូតគគិមក ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ៍ហើយ ។ សម័យ
នោះឯង មានស្ត្រីម្នាក់មានគគិបាននិយាយទំងកិក្ខុជាដើមថា សូមមាន
មេត្តាចុះ លោកម្ចាស់ សូមមានប្រាប់ថ្នាំរំលូតគគិ (ឲ្យដល់ខ្ញុំព្រះ

เตน หิ ภกฺขเว ตาเปหีติ ฯ สา ตาเปสฺสา
ภฏฺฐึ ฉาเรสิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ
ฯ เป ฯ อาปตฺตึ นุ ภิกฺขุ อาปชฺชา ฉาวติ-
กนฺติ ฯ เตน ขเว ปน สมเยน อญฺญตรา
วญฺฌา ๙ตฺถี กุลูปกา ภิกฺขุโน ฌตนเกน ๙ตฺวา
เภสชฺชึ ฉาเปตฺวา ปายาเปตฺวา วิฉายเยยฺยุ ฯ สุฏฺฐุ
ภทนฺเตติ ตสฺสา เภสชฺชึ อทาสิ ฯ สา กาล-
มกาสิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจึ อโหสิ ฯ เป ฯ
อาปตฺตึ ภิกฺขุ ฉาวติกสฺส อาปตฺตึ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ
เตน ขเว ปน สมเยน อญฺญตรา วิฉายิกา ๙ตฺถี
กุลูปกา ภิกฺขุโน ฌตนเกน ๙ตฺวา เภสชฺชึ ฉาเปตฺวา
ปายาเปตฺวา น วิฉายเยยฺยุนฺติ ฯ สุฏฺฐุ ภทนฺเตติ ตสฺสา
เภสชฺชึ อทาสิ ฯ สา กาลมกาสิ ฯ ตสฺส
กุกฺกุจฺจึ อโหสิ ฯ เป ฯ อาปตฺตึ ภิกฺขุ ฉาว-
ติกสฺส อาปตฺตึ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

ភិក្ខុណា) ភិក្ខុនោះគ្រាប់ថា នែប្អូនស្រី បើដូច្នោះ នាងចូរកំដៅដៃផ្លុងៗ
ទៅ ។ នាងនោះក៏កំដៅគគិរំលូតកូនមក ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
សង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ
ហើយ ។ សម័យនោះឯង មានស្រីអារម្ភាក់បាននិយាយនឹងកុលុបក-
ភិក្ខុ ជា(ជីតុន)ថា សូមមានមេត្តាចុះ លោកម្ចាស់ ខ្ញុំគប្បីសម្រាល
កូនដោយថ្នាំណា (ស្រួល) មេត្តាគ្រាប់ថ្នាំនោះ (ដល់ខ្ញុំ) ។
ភិក្ខុនោះឧទ្ទិសថា ស្រួលហើយ ប្អូនស្រី (ថាហើយ) ក៏បានឲ្យថ្នាំដល់
នាងនោះ ។ នាងនោះក៏ធ្លាប់រណាកាលទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
សង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយទេ
ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិទុក្កដ ។ សម័យនោះឯង មានស្រីម្ភាក់ជាស្រីមានកូន
បាននិយាយនឹងភិក្ខុជាជីតុនថា សូមមានមេត្តាចុះ លោកម្ចាស់ ខ្ញុំមិន
សម្រាលកូនដោយថ្នាំណា សូមលោកម្ចាស់ឲ្យថ្នាំនោះ (ដល់ខ្ញុំ) ។
លោកនោះឧទ្ទិសថា ស្រួលហើយ ប្អូនស្រី (ថាហើយ) ក៏បានឲ្យថ្នាំ
ដល់ស្រីនោះ ។ នាងនោះក៏ធ្លាប់រណាកាលទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
សង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយទេ
ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๑๖) เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู สตฺตรสวคฺคิเย ภิกฺขู อกฺโกสนฺติ ปริภาสนฺติ ๆ เสา ภิกฺขุ ขุทฺทสนฺโต[๑]อนสฺสาสโก กาลมกาสิ ๆ เตสํ กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ๆ เป ๆ อนาปตฺติ ภิกฺขเว ปาฬิภาณกสฺส อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺสาติ[๒] ๆ

(๒๑๗) เตน โข ปน สมเยน สตฺตรสวคฺคิยา ภิกฺขู ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู กมฺมุ กาเรสฺสามาติ ปิณฺฑาย น ปาวิสึสุ ๆ เตสํ กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ๆ เป ๆ อนาปตฺติ ภิกฺขเว ปาฬิภาณกสฺส อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺสาติ[๓] ๆ

(๒๑๘) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภูตวิชฺชโก ภิกฺขู ยกฺขํ ชีวิตา โวโรเปสิ ๆ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ๆ เป ๆ อนาปตฺติ ภิกฺขเว ปาฬิภาณกสฺส อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺสาติ ๆ

(๒๑๙) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขู อญฺญตรํ ภิกฺขุ อญฺญตรสฺมึ วิหาเร นิมนฺเตสิ ๆ ตตฺถ ยกฺขา ชีวิตา โวโรเปสุ ๆ

---

๑ ม. ขุทฺทโก ๆ ๒-๓ ม. อนาปตฺติ ภิกฺขเว ปาฬิภาณกสฺสาติ ๆ

(๒๑๖) សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយបានចាក់គ្រែលេក ភិក្ខុ (មួយរូប) ដែលកាប់បញ្ចូលក្នុងពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុ ដោយចុងម្រាមដៃ។ ភិក្ខុនោះ (រសើបភ័យខ្លាំង) តក់ស្លុតផុតដង្ហើមស្ទាប់ទៅ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយដែរ តែត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិបាចិត្តិយ។

(๒๑๗) សម័យនោះឯង ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុគិតគ្នាថា យើងទំនងធ្វើកម្ម[๑] (គិតហើយ) ក៏ចាប់សង្កត់សម្រុញឆព្វគ្គិយភិក្ខុមួយរូបទាល់តែស្ទាប់ទៅ។ ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យកើតឡើង។ បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយដែរ តែត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិបាចិត្តិយ។

(๒๑๘) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបជាពេទ្យចាប់ខ្ទោចបានផ្តាច់បង់ជីវិតមួយក្ខណៈ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យកើតឡើង។ បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយដែរ តែត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថុល្លច្চយ។

(๒๑๙) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបបានបញ្ជូនភិក្ខុមួយរូបទៅកាន់វិហារដែលមានយក្ខកាច (អាស្រ័យនៅ)។ ពួកយក្ខក៏ (នាំគ្នា ផ្តាច់

---

๑ ធ្វើជាបឋមបារាជិក។

ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ฉ-
มาณาติปฺปายสฺสาติ ฯ เตน ขฺวาหํ ปน สมเยน
อญฺญตเร ภิกฺขุ มาณาติปฺปาเย อญฺญตรํ ภิกฺขุ ภณฺฑ-
ยคฺฆํ วิหารํ ชาเหสิ ฯ ตํ ยคฺฆา ชีวิตา โวโรเปสุ
ฯ เป ฯ ตํ ยคฺฆา น ชีวิตา โวโรเปสุ ฯ ตสฺส
กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ชาน-
ติกสฺส อาปตฺติ ปุลฺลจฺจยสฺสาติ ฯ เตน ขฺวาหํ
ปน สมเยน อญฺญตเร ภิกฺขุ อญฺญตรํ ภิกฺขุ
ภณฺฑกคฺฆารหํ ชาเหสิ ฯ ตํ ภณฺฑา ชีวิตา โวโร-
เปสุ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อนาปตฺติ
ภิกฺขุ ฉมาณาติปฺปายสฺสาติ ฯ เตน ขฺวาหํ ปน
สมเยน อญฺญตเร ภิกฺขุ มาณาติปฺปาเย อญฺ-
ญตรํ ภิกฺขุ ภณฺฑกคฺฆารหํ ชาเหสิ ฯ ตํ ภณฺฑา
ชีวิตา โวโรเปสุ ฯ เป ฯ ตํ ภณฺฑา ชีวิตา น
โวโรเปสุ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ
อนาปตฺติ ภิกฺขุ ชานติกสฺส อาปตฺติ ปุลฺลจฺจ-
යสฺสาติ ฯ เตน ขฺวาหํ ปน สมเยน

បង់ជីវិតកិកូនោះទៅ ។ ឯកិកូដែលជាអកបញ្ជូនក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូ មិនមានអាបត្តិដល់កិកូដែលមិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ទេ ។ សម័យនោះឯង កិកូមួយរូបមានបំណងនឹងសម្លាប់ក៏បញ្ជូនកិកូមួយរូបទៅកាន់វិហារដែលមានយក្ខកាច ។ ពួកយក្ខក៏ផ្តាច់បង់ជីវិតកិកូនោះទៅ ។ បេ ។ ពួកយក្ខមិនបានផ្តាច់បង់ជីវិតកិកូនោះទេ ។ ឯកិកូជាអកបញ្ជូននោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូ មិនត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយដែរទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ សម័យនោះឯង កិកូមួយរូប បញ្ជូនកិកូមួយរូបទៅកាន់ផ្លូវលំបាកមានសត្វសាហាវ ។ សត្វសាហាវទាំងឡាយក៏ផ្តាច់បង់ជីវិតកិកូនោះទៅ ។ កិកូអកបញ្ជូនមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូ មិនមានអាបត្តិដល់កិកូដែលមិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ទេ ។ សម័យនោះឯង កិកូមួយរូបមានបំណងនឹងសម្លាប់ បានបញ្ជូនកិកូមួយរូបទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយដាច់ស្រយាលមានសត្វសាហាវ ។ សត្វសាហាវទាំងឡាយក៏ផ្តាច់បង់ជីវិតកិកូនោះទៅ ។ បេ ។ ពួកសត្វសាហាវមិនបានផ្តាច់ជីវិតកិកូនោះទេ ។ កិកូអកបញ្ជូននោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូ មិនត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយដែរទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ សម័យនោះឯង

อญฺญตเร ภิกฺขู อญฺญตรํ ภิกฺขุ เอตทวจุ ฯ
ตํ เอตฺต ชีวติ เอเกเนปิ ฯ ตสฺส ภุตฺตฺวา.
สิ ฯ เป ฯ อถาปรสฺมิ ภิกฺขู ฉมรณาธิปฺปายสฺส ฯ
เตน เขา ปน สมเยน อญฺญตเร ภิกฺขู มรณา.
ธิปฺปาเยา อญฺญตรํ ภิกฺขุ เอตทวจุ ฯ ตํ
เอตฺต ชีวติ เอเกเนปิ ฯ เป ฯ ตํ เอตฺต ฉ ชีวติ
เอเกเนปิ ฯ ตสฺส ภุตฺตฺวา สิ ฯ เป ฯ
อถาปรสฺมิ ภิกฺขู ตาทิสสฺส อาปตฺติ ปุลฺลจฺจยสฺส ฯ

(๒๒๐) เตน เขา ปน สมเยน อญฺญตเร
ภิกฺขู ตุมฺเห มญฺญาเถ ตุมฺเห ชีวติ เอเกเนปิ ฯ ตุมฺเห
มญฺญาเถ มยฺห ชีวติ เอเกเนปิ ฯ มยฺห มญฺ.
ญาเถ ตุมฺเห ชีวติ เอเกเนปิ ฯ มยฺห มญฺญาเถ
มยฺห ชีวติ เอเกเนปิ ฯ ตสฺส ภุตฺตฺวา สิ
ฯ เป ฯ อาปตฺติ ทฺวินฺน ภิกฺขู อาปตฺติ ฉาทสฺส ฯ

មានភិក្ខុមួយរូប ចានបញ្ជូនភិក្ខុមួយរូបទៅកាន់ផ្ទះឆ្ងាយដាច់សង្វែង មានចោរ (អាស្រ័យនៅ) ។ ពួកចោរក៏ផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុនោះទៅ ។ ភិក្ខុអ្នកបញ្ជូននោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ (បើ) មិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូបមានបំណងនឹងសម្លាប់ ក៏បញ្ជូនភិក្ខុមួយរូបទៅកាន់ផ្ទះឆ្ងាយដាច់សង្វែង ដែលមានចោរ (អាស្រ័យនៅ) ។ ពួកចោរក៏ផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុនោះទៅ ។ បេ ។ ពួកចោរមិនបានផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុនោះទេ ។ ភិក្ខុអ្នកបញ្ជូននោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិចាពដិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។

(๒๒๐) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូប ចំណាំភិក្ខុជាសត្រូវនោះបាន ហើយក៏ទៅផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុជាសត្រូវនោះទៅ ។ ចំណាំភិក្ខុជាសត្រូវនោះបាន តែទៅផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុដទៃវិញ ។ ចូលចិត្តថាជាភិក្ខុដទៃ តែទៅផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុជាសត្រូវនោះវិញ ។ សំគាល់ថាជាភិក្ខុដទៃ ក៏ទៅផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុដទៃ (នោះ) ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិចាពដិកហើយ ។

(๒๒๑) สเจ โข ปน สมเยน อญฺญตโร กิจฺจ อมนุสฺสฺส กมฺมเตา ปกฺกามิ ฯ อญฺญตโร กิจฺจ ตสฺส กิจฺจสฺส ปหารๆ อทาสิ ฯ โส กิจฺจ กาลมกาสิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจ อโหสิ ฯ เป ฯ อถาปตฺติ กิจฺจ ฉมายาปิยสฺสาติ ฯ สเจ โข ปน สมเยน อญฺญตโร กิจฺจ อมนุสฺสฺส กมฺมเตา ปกฺกามิ ฯ อญฺญตโร กิจฺจ ฉมายาปิยสฺสาติ ฯ ตสฺส กิจฺจสฺส ปหารๆ อทาสิ ฯ โส กิจฺจ กาลมกาสิ ฯ เป ฯ โส กิจฺจ ฉ กาลมกาสิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจ อโหสิ ฯ เป ฯ อถาปตฺติ กิจฺจ ฉายาปิยสฺสาติ ฯ

(๒๒๒) สเจ โข ปน สมเยน อญฺญตโร กิจฺจ กลฺยาณกมฺมสฺส สกฺกจฺจ กาเตสิ ฯ โส อถมุตฺถ กาลมกาสิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจ อโหสิ ฯ เป ฯ อถาปตฺติ กิจฺจ ฉมายาปิยสฺสาติ ฯ สเจ โข ปน สมเยน อญฺญตโร กิจฺจ

(๒๒๑) สมัยนั้นแล มีกุมารคนหนึ่งเกิดขึ้น ฯ มีกุมารอีกคนหนึ่งเกิดในสมัยนั้นนั่นเอง ฯ กุมารนั้นก็ได้ทำกาลกิริยาเสีย ฯ กุมารที่เกิดในสมัยนั้นนั่นเอง ก็มีความสงสัย ฯ เป ฯ ได้ตรัสว่า ดูกรกุมาร (เมื่อ) ไม่มีความหมายมั่นในกันและกัน ไม่ควรอาบัติ ฯ สมัยนั้นแล มีกุมารคนหนึ่งเกิดขึ้นในสมัยนั้นนั่นเอง ฯ มีกุมารอีกคนหนึ่งเกิดในสมัยนั้นนั่นเอง มีความหมายมั่นในกันและกัน ได้ทำกาลกิริยาเสีย ฯ กุมารนั้นก็ได้ทำกาลกิริยาเสีย ฯ เป ฯ กุมารนั้นไม่ได้ทำกาลกิริยา ฯ กุมารนั้นมีความสงสัย ฯ เป ฯ ได้ตรัสว่า ดูกรกุมาร ไม่ควรอาบัติโดยแท้ ควรแต่ทุกกฏเท่านั้น ฯ

(๒๒๒) สมัยนั้นแล มีกุมารคนหนึ่งเกิดขึ้นในสกุลแห่งหนึ่ง ฯ ครั้งนั้นแล ได้มีเรื่องราวอย่างนี้ปรากฏขึ้นในหมู่ญาติของกุมารนั้นว่า (ได้ยินว่า) ในสกุลนี้ ได้มีกุมารเกิดขึ้นแล้ว ฯ ครั้งนั้นแล ได้มีเรื่องราวอย่างนี้ปรากฏขึ้นในหมู่ญาติของกุมารนั้นว่า (ได้ยินว่า) ในสกุลนี้ ได้มีกุมารเกิดขึ้นแล้ว ฯ กุมารนั้นได้ทำกาลกิริยาเสีย ฯ กุมารนั้นได้ทำกาลกิริยาเสีย ฯ กุมารนั้นมีความสงสัย ฯ เป ฯ ได้ตรัสว่า ดูกรกุมาร กุมารที่ไม่มีความหมายมั่นในกันและกัน ไม่ควรอาบัติ ฯ สมัยนั้นแล มีกุมารคนหนึ่งเกิดขึ้นในสมัยนั้นนั่นเอง

มารณาธิปฺปายา กายวาจาหิ สญฺจิจฺจ สตฺตกฺขตฺตุ กาเย-
สุ ฯ สาหตฺถิกา นาม กายปฏิพทฺธา วุจฺจติ ฯ เป ฯ
สาหตฺถิกา น กายปฏิพทฺธา ฯ ตสฺสา กุกฺกุจฺจ
อโหสิ ฯ เป ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาฬิยา
อาปตฺติ ปุจฺฉิตฺวา สชฺฌายิตุ ฯ เตน โข ปน สม-
เยน อญฺญตโร ภิกฺขุ เวรมฺภกสฺส ปาเรกฺขิ
กาเยสุ ฯ สาหตฺถิกา นาม กายปฏิพทฺธา วุจฺจติ
กุกฺกุจฺจ อโหสิ ฯ เป ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ น
มารณาธิปฺปายา สชฺฌายิตุ ฯ เตน โข ปน สมเยน
อญฺญตโร ภิกฺขุ มารณาธิปฺปายา เวรมฺภกสฺส
ปาเรกฺขิ กาเยสุ ฯ สาหตฺถิกา นาม กายปฏิพทฺธา
วุจฺจติ กุกฺกุจฺจ อโหสิ ฯ เป ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ
ปาฬิยา อาปตฺติ ปุจฺฉิตฺวา สชฺฌายิตุ ฯ

(๒๔๓) เตน โข ปน สมเยน อายสฺ-
มา ภิกฺขุ ปาทกถลิกา กเรยฺย ฯ ภิกฺขุ ภิกฺขุ
อญฺญตโร ภิกฺขุ อญฺญตรา ภิกฺขุ ปตนฺตเร

នឹងសម្លាប់ ទើបសំដែងសគ្គកថា របស់បុគ្គលដែលបានធ្វើអំពើល្អមក ហើយ ។ បុគ្គលនោះក៏អត់ដង្ហើមធ្វើមរណកាលទៅ ។ បេ ។ បុគ្គលនោះ បានអត់ដង្ហើមដែរ តែមិនបានធ្វើមរណកាលទេ ។ ឯភិក្ខុអកសំដែងមាន សេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិ ចារដិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយ រូបសំដែងនិយកថា (ដំណាលអំពីនរក) នៃសត្វដែលទៅកើតក្នុងនរក ។ ភិក្ខុអកស្តាប់នោះតក់ស្លុត ហើយធ្វើនូវមរណកាលទៅ ។ ភិក្ខុអកសំដែង នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកដែល មិនមានឫទ្ធានឹងសម្លាប់ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ មួយរូបមានឫទ្ធានឹងសម្លាប់ ទើបពោលនិយកថានៃសត្វដែលទៅកើត ក្នុងនរក ។ បុគ្គលនោះតក់ស្លុតហើយធ្វើមរណកាលទៅ ។ បេ ។ បុគ្គល នោះតក់ស្លុត តែមិនបានធ្វើមរណកាលទ្បើយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី សង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិចារដិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។

(๒๒๓) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅស្រុកអាឡវី កាលធ្វើនវកម្ម ទើបនាំគ្នាកាប់ដើមឈើ ។ មានភិក្ខុមួយរូបបាននិយាយនឹងភិក្ខុមួយរូប

อาวุโส อตฺร ปิเตว ชีวมานปิตา ฯ ตสฺส ตตฺร ปิตุ ชีวิตา วุฏฺฐาย ชีวิตินฺทฺริยา มาเรสิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อเหสิ ฯ เป ฯ อถาปตฺติ ภิกฺขุ มรณาธิปฺปายสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อาฬวิกา ภิกฺขู ฉวกมฺมํ กเรนฺตา วุฏฺฐิ ชีวิตินฺทฺริยา ฯ อญฺญตเร ภิกฺขู มรณา-ธิปฺปายา อญฺญตรํ ภิกฺขุ ฝเณน เกเจ อาวุโส อตฺร ปิเตว ชีวมานปิตา ฯ ตสฺส ตตฺร ปิตุ ชีวิตา วุฏฺฐาย ชีวิตินฺทฺริยา มาเรสิ ฯ เป ฯ วุฏฺฐาย ชีวิตินฺทฺริยา น มาเรสิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อเหสิ ฯ เป ฯ อถาปตฺติ ภิกฺขุ ตาวกาลิกสฺส อาปตฺติ ปุลฺลจฺฉยสฺสาติ ฯ

(๒๒๔) เตน โข ปน สมเยน ธมฺมรุจิยา ภิกฺขู ทารุ อาลิมฺเปสุ ฯ มนุสฺสา ธมฺมา กาล-มกํสุ ฯ เตสํ กุกฺกุจฺจํ อเหสิ ฯ เป ฯ อถาปตฺติ ภิกฺขเว มรณาธิปฺปายสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน ธมฺมรุจิยา ภิกฺขู มรณาธิปฺปายา ทารุ อาลิมฺเปสุ ฯ มนุสฺสา ธมฺมา กาลมกํสุ ฯ เป ฯ

ទៀតថា ម្នាលអាវុសោ លោកចូរឈរត្រែង់ទីនេះកាប់ឈើទៅ ។ ដើមឈើ
ក៏រលំសង្កត់កិកុ្ខនោះដែលកំពុងឈរកាប់ស្លាប់ក្នុងទីនោះទៅ ។ កិកុ្ខអក
បត្តាប់នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុ្ខ កិកុ្ខ
ដែលមិនច្បាស្ថានទំងសម្លាប់មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះឯង ពួកកិកុ្ខនៅ
ស្រុកអាឡវី កាលទំងធ្វើនវកម្មបាននាំគ្នាកាប់ដើមឈើ ។ មានកិកុ្ខមួយរូប
មានបំណងទំងសម្លាប់ ទើបនិយាយទំងកិកុ្ខមួយរូបទៀតថា ម្នាលអាវុសោ
លោកចូរឈរត្រែង់ទីនេះកាប់ឈើទៅ ។ ដើមឈើក៏រលំសង្កត់កិកុ្ខនោះ
ដែលកំពុងឈរកាប់ស្លាប់ក្នុងទីនោះទៅ ។បេ។ ដើមឈើរលំសង្កត់មិន
ស្លាប់ ។ កិកុ្ខអកបត្តាប់នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្នាលកិកុ្ខ មិនត្រូវអាបត្តិច្បាពជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។

(២២៤) សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយកិកុ្ខទំងឡាយនាំគ្នាដុតភ្លើងត្រែ ។
មនុស្ស (ដែលនៅក្នុងត្រែ) ត្រូវភ្លើងឆេះស្លាប់ (ជាច្រើននាក់) ។ កិកុ្ខ
ទំងនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុ្ខ
ទំងឡាយ កិកុ្ខដែលមិនមានបំណងទំងសម្លាប់ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។
សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិកុ្ខមានបំណងទំងសម្លាប់ក៏នាំគ្នាដុតភ្លើង
ត្រែ ។ មនុស្សទំងឡាយត្រូវភ្លើងត្រែឆេះស្លាប់ (ជាច្រើននាក់) ។បេ។

មនុស្សា ន ឆ្ឍា ន កាលមកំសុ ។ តេសំ ភុញ្ជិតុំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ តិក្ខត្តុំ ចាភដិកស្ស អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្សាតិ ។

(๒๒๕) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ តិត្ថិ អាយាតនំ គន្ត្វា ចោរយោតកំ ឯតទវោច អាវុសោ មាយិមំ កិលមេសិ ឯកេន បហារេន ជីវិតា វោរោបេហីតិ ។ សុដ្ឋុ តន្តិតំ ឯកេន បហារេន ជីវិតា វោរោបេសិ ។ តស្ស ភុញ្ជិតុំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ តុំ តិក្ខ អាបន្នោ ចាភដិកន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ តិត្ថិ អាយាតនំ គន្ត្វា ចោរយោតកំ ឯតទវោច អាវុសោ មាយិមំ កិលមេសិ ឯកេន បហារេន ជីវិតា វោរោបេហីតិ ។ សោ ជាហំ តុយ្ហំ វចនំ ការិស្សាមីតិ តំ ជីវិតា វោរោបេសិ ។ តស្ស ភុញ្ជិតុំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ តិក្ខ ចាភដិកស្ស អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

(๒๒๖) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ បុរិសោ ភុលយវេ[๑] ហត្ថចាមច្ឆិន្នោ ញាតកេហិ

๑ ម. ញាតិយវេ ។

ពួកមនុស្សត្រូវក្តៅដំណែរតែមិនស្ងាប់ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថុល្លច្চ័យ ។

(๒๒๕) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបដើរទៅកាន់ទីសម្រាប់ចោរ ហើយបាននិយាយទំនងពេជ្ឈឃាតថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកកុំធ្វើឲ្យបុរសនេះលំបាកឡើយ អ្នកចូរផ្តាច់បង់ជីវិតដោយប្រហារតែម្តងទៅ ។ ពេជ្ឈឃាតទទួលពាក្យថា ស្រួលហើយ លោកម្ចាស់ (ថាហើយ) ក៏ផ្តាច់បង់ជីវិត (ចោរ) ដោយប្រហារតែត្រឹមម្តង ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបដើរទៅកាន់ទីសម្រាប់ចោរ ហើយបាននិយាយទំនងពេជ្ឈឃាតថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកកុំធ្វើបុរសនេះឲ្យលំបាកឡើយ ចូរអ្នកផ្តាច់បង់ជីវិតដោយប្រហារតែត្រឹមម្តងទៅ ។ ពេជ្ឈឃាតឆ្លើយថា ខ្ញុំព្រះករុណាមិនធ្វើតាមពាក្យលោកទេ (ថាហើយ)ក៏ផ្តាច់បង់ជីវិតបុរសនោះទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๒๖) សម័យនោះឯង មានបុរសម្នាក់គេកាត់ដៃកាត់ជើង (មកនៅ) ក្នុងផ្ទះត្រកួល មានពួកញាតិមកប្រជុំគ្នាព្យាបាល ។ មានភិក្ខុមួយរូប

สมฺปวิเตฺถ เหาติ ฯ อญฺญตเร ภิกฺขู เต มนุสฺเส ปฏิสนฺถาเรน อาวุโส สญฺชโย สมสฺส มรณนฺติ ฯ อาม อาวุเส สญฺชโย ติ ฯ เตนหิ ตุมฺเห ชานิยาถาติ ฯ เต ตุมฺเห ชานิสฺสถ ฯ สเจ สกฺกา ปาปุณิตุนฺติ ฯ ปเร ฯ อาปตฺติ ตุมฺเห ภิกฺขู อาปชฺเชยฺยาถ ชานนฺติยา ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตเร ปุริสสฺส กาลงฺกตา โหตฺวา ชนปทปฺปทา ญาตเกหิ สมฺปวิเตฺถ เหาติ ฯ อญฺญตรา ภิกฺขุนี เต มนุสฺเส ปฏิสนฺถาเรน อาวุโส สญฺชโย สมสฺส มรณนฺติ ฯ อาม อยฺเย สญฺชโย ติ ฯ เตนหิ โลณสาวชฺชกนฺติ[1] ชานิยาถาติ ฯ เต ตุมฺเห โลณสาวชฺชกนฺติ[2] ชานิสฺสถ ฯ สเจ สกฺกา ปาปุณิตุนฺติ ฯ ปเร ฯ อถ โข สา ภิกฺขุนี ภิกฺขุนีนํ ปฏิสุตฺวา อาโรเจสิ ฯ ภิกฺขุนิโย ภิกฺขู ปฏิสุตฺวา อาโรเจสุ ฯ ภิกฺขู ภควโต ปฏิสุตฺวา อาโรเจสุ ฯ อาปตฺติ สา ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา อาปชฺชา ชานนฺติยา ฯ

ตติยปาราชิกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

๑-๒ ฉ. ม. โลณสุวจิกนฺติ ฯ

ជាននិយាយនឹងពួកមនុស្សទាំងនោះថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកទាំងឡាយចង់ឲ្យបុរសនេះស្លាប់ទេ ។ ពួកមនុស្សឆ្លើយតបថា ករុណា យើងចង់ឲ្យគាត់ស្លាប់ដែរ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបថា បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យគាត់ផឹកទឹកខ្យាញ់ទឹកដោះគោទៅ ។ ពួកមនុស្សក៏ឲ្យបុរសនោះផឹកទឹកខ្យាញ់ទឹកដោះគោ ។ បុរសនោះក៏ឆ្លើមរណកាលទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្វេយ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយហើយ ។ សម័យនោះឯង មានបុរសម្នាក់គេកាត់ដៃកាត់ជើង (មកនៅ) ក្នុងផ្ទះត្រកូល ពួកញាតិក៏ប្រជុំគ្នាមកព្យាបាល ។ មានភិក្ខុនី (មួយរូប) និយាយនឹងពួកមនុស្សទាំងនោះថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកទាំងឡាយចង់ឲ្យបុរសនេះស្លាប់ឬទេ ។ ពួកមនុស្សឆ្លើយថា ករុណា លោកម៉ែម្ចាស់ យើងចង់ឲ្យស្លាប់ដែរ ។ ភិក្ខុនីនោះក្រាបថា បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យគាត់ផឹកថ្នាំត្រាដោយអំបិលទៅ ។ មនុស្សទាំងនោះក៏ឲ្យបុរសនោះផឹកថ្នាំត្រាដោយអំបិលនោះ ។ បុរសនោះឆ្លើមរណកាលទៅ ។ ភិក្ខុនីនោះមានសេចក្តីសង្វេយ ។ លំដាប់នោះឯង ភិក្ខុនីនោះបានក្រាបដំណើរនុ៎ះដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុនីក៏ដំណាលសេចក្តីនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយហើយ ។

ចប់ភាណវារៈទី ៣ ។

បុរាជិកកណ្ឌោ បត្តុត្តសិក្ខាបទំ

(២២៧) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា វេសាលិយំ
វិហរតិ មហាវនេ កូដាគារសាលាយំ ។ តេន ខោ
បន សមយេន សម្ពហុលា សន្ធិដ្ឋា សម្ភត្តា កិត្តិ
វត្តុមុទាយ ននិយោ តីរេ វស្សំ ឧបគច្ឆិំសុ ។ តេន
ខោ បន សមយេន វជ្ជី ទុព្ភិក្ខា ហោតិ ទ្វីហិតិកា
សេតដ្ឋិកា សលាកាវុត្តា ន សុករា ឧញ្ឆេន
បគ្គហេន យាបេតុំ ។ អថខោ តេសំ កិត្តិនំ
ឯតទហោសិ ឯតរហិ ខោ វជ្ជី ទុព្ភិក្ខា ទ្វីហិតិកា
សេតដ្ឋិកា សលាកាវុត្តា ន សុករា ឧញ្ឆេន
បគ្គហេន យាបេតុំ តេន ន្តុ ខោ មយំ ឧបាយេន

(២៦៧) សម័យនោះ ព្រះសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងជាគារសាលាព្រៃមហាវនៈជិបក្រុងវេសាលី ។ គ្រានោះ មានកុក្កុដ្រើនរូបជាមិត្តបានជួបប្រជុំគ្នាថ្មី នឹងមិត្តស្និទ្ធស្នាលមាំមួន បាននៅចាំវស្សាប្រជុំគ្នាវត្តមុខា ។ កាលនោះ ស្រុកវជ្ជីកើតទុរ្ភិក្សអត់ជាយ មនុស្សទាំងឡាយចិញ្ចឹមជីវិតបានដោយកម្រៃក្រៃពេក មនុស្ស (ដែលត្រូវលំបាកស្រាប់ ក៏ដល់នូវសេចក្តីស្លាប់) មានឆ្អឹងស (ដេរដាសលើផែនដី) មនុស្ស (ដែលមានទ្រព្យសម្បត្តិលុមទិញដូរស្រូវអង្ករគេបាន) ក៏មិនងាយនឹងទិញដូរដែរ លុះតែមានស្មាកកាន់ជាសំគាល់ ទើបទិញដូរបាន មនុស្សទាំងអស់ក្នុងស្រុកនោះនឹងព្យាយាមស្វែងរកអាហារបានដោយកម្រៃក្រៃពេក ។ លោនោះឯង កិក្កុទាំងនោះក៏គិតគ្នាថា ឥឡូវនេះ ស្រុកវជ្ជីកើតទុរ្ភិក្សអត់ជាយ មនុស្សទាំងឡាយចិញ្ចឹមជីវិតបានដោយកម្រៃក្រៃពេក បមនុស្ស (ដែលត្រូវលំបាកស្រាប់ ក៏ដល់នូវសេចក្តីស្លាប់) មានឆ្អឹងស (ដេរដាសលើផែនដី) មនុស្ស (ដែលមានទ្រព្យសម្បត្តិលុមទិញដូរស្រូវអង្ករគេបាន) ក៏មិនងាយនឹងទិញដូរដែរ លុះតែមានស្មាកកាន់ជាសំគាល់ទើបទិញដូរបាន មនុស្សទាំងអស់ក្នុងស្រុកនោះនឹងព្យាយាមស្វែងរកអាហារបានដោយកម្រៃក្រៃពេក តើយើងនឹងគិតធ្វើដូចម្តេច

สมตฺตา สมฺโภคมาตา อาวาหมาตา ชานสุกาโม ปสฺสติ
ปเสยฺยาย ๓ ๔ ปณฺฑาเกน กาลเมยฺยามาติ ๆ
ปกาเรหิ ภิยฺยาหิสุ ปาฏิ มยิ อาวุโส ตีหากาเรหิ
กมฺมฏฺฐิ อภิเลเม ปาเฏ อญฺญาเกน ชาตุ มญฺจิสฺสติ
ปิ มยิ สมตฺตา สมฺโภคมาตา อาวาหมาตา ชานสุกาโม
ปสฺสติ ปสิสฺสาย ๓ ๔ ปณฺฑาเกน กาลมิสฺสามาติ ๆ
ปกาเรหิ ภิยฺยาหิสุ อลิ อาวุโส กึ ตีหากาเรหิ
กมฺมฏฺฐิ อภิเลเกน ปาฏิ มยิ อาวุโส ตีหากาเรหิ
ทุเตยฺยิ ปาทาย ปาเฏ อญฺญาเกน ชาตุ มญฺจิสฺสติ
ปิ มยิ สมตฺตา สมฺโภคมาตา อาวาหมาตา
ชานสุกาโม ปสฺสติ ปสิสฺสาย ๓ ๔ ปณฺฑาเกน กาลมิสฺสามาติ ๆ ปกาเรหิ ภิยฺยาหิสุ อลิ อาวุโส
กึ ตีหากาเรหิ กมฺมฏฺฐิ อภิเลเกน กึ ตีหากาเรหิ ทุเตยฺยิ
ปาเฏน[๑] ปาฏิ มยิ อาวุโส ตีหากาเรหิ อญฺญาเกน
ขุตฺตามนุสฺสเตฺถสฺส ปณฺหิ ภาสิสฺสาม อสุกาโก

๑ ปาฬิยา ปน ปาโฐ ๆ

ឲ្យបានសាមគ្គីស្មោះសរ កុំឲ្យមានវិវាទគាស់ខែងគ្នា នៅចាំវស្សា ឲ្យបានស្រួលផង កុំឲ្យលំបាកដោយអាហារបិណ្ឌបាតផង ។ កិក្ខុខ្លះឆ្ងើយថា ម្នាលអាវុសោ បើដូច្នោះ យើងត្រូវទទួលព្រះវិន័យការងារបស់ពួកគ្រហស្ថចុះ កាលបើយើងធ្វើយ៉ាងនេះហើយ ពួកគ្រហស្ថទាំងនោះ គង់នឹងនឹកនាឲ្យអាហារដល់យើងមិនខាន កាលបើបានអាហារយ៉ាងនេះហើយ យើងក៏បានសាមគ្គីស្មោះសរមិនវិវាទគាស់ខែងគ្នា នៅចាំវស្សាក៏ស្រួលផង ហើយមិនលំបាកដោយអាហារបិណ្ឌបាតផង ។ កិក្ខុខ្លះឆ្ងើយថា ម្នាលអាវុសោ កុំ ប្រយោជន៍អ្វីនឹងទទួលព្រះវិន័យការងារបស់គ្រហស្ថ (នោះ) ម្នាលអាវុសោ ណ្ហើយចុះ យើងត្រូវធ្វើជាអ្នកបំរើនាំដំណឹងដល់ពួកគ្រហស្ថវិញ កាលបើយើងធ្វើយ៉ាងនេះហើយ ពួកជនទាំងនោះគង់នឹងនឹកនាឲ្យអាហារបិណ្ឌបាតដល់យើងមិនខាន កាលបើបានអាហារយ៉ាងនេះ យើងនឹងព្រមព្រៀងស្មោះសរមិនវិវាទគាស់ខែងគ្នា នៅចាំវស្សាក៏ស្រួលផង ហើយមិនលំបាកដោយអាហារបិណ្ឌបាតផង ។ កិក្ខុខ្លះឆ្ងើយថា ម្នាលអាវុសោ កុំ ប្រយោជន៍អ្វីនឹងទទួលព្រះវិន័យការងារបស់គ្រហស្ថ ប្រយោជន៍អ្វីនឹងធ្វើជាអ្នកបំរើនាំដំណឹងដល់ពួកគ្រហស្ថ (នោះ) ម្នាលអាវុសោ ណ្ហើយចុះ យើងត្រូវពោលអួតឧត្តរិមនុស្សធម្មគ្នាយើងទៅវិញទៅមក ឲ្យពួកគ្រហស្ថ (គេស្តាប់វិញ) ថាកិក្ខុឯណោះ

កិត្តិ បឋមស្ស ឈានស្ស លាភី អសុរោ កិត្តិ ទុតិយស្ស ឈានស្ស លាភី អសុរោ កិត្តិ តតិយស្ស ឈានស្ស លាភី អសុរោ កិត្តិ ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស លាភី អសុរោ កិត្តិ សោតាបន្នោ អសុរោ កិត្តិ សកទាគាមី អសុរោ កិត្តិ អនាគាមំ អសុរោ កិត្តិ អរហា អសុរោ កិត្តិ តេវិជ្ជោ អសុរោ កិត្តិ ឆឡភិញ្ញោតិ ឯវន្តេ អម្ហាកំ នាតុំ មញ្ញិស្សន្តិ ឯវំ មយំ សមក្ខា សម្ពោធមាគា អវិទមាគា ផាសុកំ វស្សំ វសិស្សាម ន ច បិណ្ឌាកេន កិលមិស្សា-មាតិ ។ ឯសោយេវ ខោ អាវុសោ សេយ្យោ យោ អម្ហាកំ តិហីនំ អញ្ញមញ្ញស្ស ឧត្តរិមនុស្សធម្មស្ស វណ្ណោ ភាសិតោតិ ។ អថខោ តេ កិត្តិ តិហីនំ អញ្ញមញ្ញស្ស ឧត្តរិមនុស្សធម្មស្ស វណ្ណំ ភាសិំសុ អសុរោ កិត្តិ បឋមស្ស ឈានស្ស លាភី ។ បេ ។ អសុរោ កិត្តិ ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស លាភី អសុរោ កិត្តិ សោតាបន្នោ ។ បេ ។ អសុរោ កិត្តិ ឆឡភិញ្ញោតិ ។ អថខោ តេ មនុស្សា លាភា វត ណោ

ជ្ឈានលាភីទី ១ កិកុ្ខឯណោះជ្ឈានលាភីទី ២ កិកុ្ខឯណោះជ្ឈានលាភីទី ៣ កិកុ្ខឯណោះជ្ឈានលាភីទី ៤ កិកុ្ខឯណោះជាសោតាបន្ន កិកុ្ខឯណោះជាសកទាគាមី កិកុ្ខឯណោះជាអនាគាមី កិកុ្ខឯណោះជាព្រះអរហន្ត កិកុ្ខឯណោះជាត្រៃវិជ្ជា កិកុ្ខឯណោះជាឆឡភិញ្ញ ៦ កាលបើយើងពោលយ៉ាងនេះហើយ ពួកជនទាំងនោះគង់នឹងនាំគ្នាឲ្យអាហារបិណ្ឌបាតដល់យើងមិនខាន កាលបើបានអាហារយ៉ាងនេះហើយ យើងក៏នឹងមានសាមគ្គីស្មោះសរនឹងគ្នា មិនវិវាទាស់ទែងគ្នាឡើយ នៅចាំវស្សាក៏ស្រួលហើយមិនលំបាកដោយបិណ្ឌបាតផង ។ កិកុ្ខទាំងនោះក៏យល់ព្រមថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ការពោលអួតឧត្តរិមនុស្សធម្មរបស់គ្នាយើងទៅវិញទៅមកដល់ពួកគ្រហស្ថ ដែលលោកថាមកនឹងយើង (អម្បាញ់មិញនេះ) ស្រួលហើយ ។ កន្លងកាលជាខាងក្រោយមក កិកុ្ខទាំងនោះក៏បានពោលអួតឧត្តរិមនុស្សធម្មទៅវិញទៅមកដល់ពួកគ្រហស្ថថា កិកុ្ខឯណោះជ្ឈានលាភីទី ១ ។ បេ ។ កិកុ្ខឯណោះជ្ឈានលាភីទី ៤ កិកុ្ខឯណោះជាសោតាបន្ន ។ បេ ។ កិកុ្ខឯណោះជាឆឡភិញ្ញ ៦ ។ គ្រានោះ មនុស្សទាំងនោះក៏និយាយគ្នាថា យើងរាល់គ្នាបានកិកុ្ខបែបនេះមកនៅចាំវស្សា អើហ្ន៎ ហៅពេញជាលាភ

សុលទ្ធំ វត ណោ យេសំ ណោ ឱវទ្ធា កិក្ខុ វស្សំ
ឧបគតា ន វត ណោ ឥតោ បុព្ពេ ឱវទ្ធា កិក្ខុ
វស្សំ ឧបគតា យទយិមេ កិក្ខុ សីលវន្តោ
កលฺយាណធម្មាតិ ។ តេ(๑) ន(๒) តាទិសានំ
ភោជនានំ អត្តនា ភុញ្ជិតฺវា ន មាតាបិតូនំ ទេតិ ន
បុត្តទារស្ស ទេតิ ន ទាសកម្មករបោរิสสฺส ទេតิ ន
មิตฺตามច្ចានំ ទេតิ ន ញาតิสาលោหิตานំ ទេតิ
យាទิសានំ កิក្ខូនំ ទេតิ ន តាទิសានំ ขาទนียានំ
អត្តនา ขาទติ ន មาតាបิតូនំ ទេតิ ។ បេ ។ ន
ញาតิสาលោหิตานំ ទេតิ យាទิសានំ កิក្ខូនំ
ទេតิ ន(๓) តាទิសានំ សายนียានំ អត្តនา
សายติ ន មาតាបิតូនំ ទេតิ ។ បេ ។ ន ញาតិ-
สาលោหิตานំ ទេតิ យាទิសានំ កิក្ខូនំ ទេតิ
ន(๔) តាទิសានิ ចានានิ អត្តនา បิวติ ន
មาតាបิតូនំ ទេតิ ន បុត្តទារស្ស ទេតิ ន ទា-
សកម្មករបោរิสสฺส ទេតิ ន មិตฺตามច្ចានំ ទេតิ

๑-๒ ฉ. ม. យោគฺគเวสุ អយំ ปาឋោ សព្ពត្ថ ภิវเสสุ អาគតោ ។ ๓-๔ អយมฺปิ ฉเกเจสฺถ ภิវเ ฉเกเกเยวาติ ปาឋโต ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំបានបុណ្យដោយការណា ការនោះ ឈ្មោះថាយើងខ្ញុំបានបុណ្យដោយការណា ព្រោះហេតុនោះ ពួកយើងខ្ញុំទាំងឡាយ សូមមិនបានពួកភិក្ខុមានសីល មានធម៌ជាកុសល ដូចជាពួកភិក្ខុនេះមកនៅចាំវស្សា (ដល់ក្នុងឆ្នាំ) សោះឡើយ ។ មនុស្សទាំងនោះ (កាលបើបាន) ភោជនាហារដែលធ្វាញ់ពីសា ក៏បំរុងទុកតែនឹងប្រគេនភិក្ខុទាំងនោះ មិនហ៊ានបរិភោគមាត់ខ្លួនឡើយ ហើយមិនដែលបានជូនទៅមាតាបិតា កូន ប្រពន្ធ ខ្ញុំកំដរ កម្មករបុរស[1] មិត្រ អមាត្យ មន្ត្រីនឹងញាតិសាលោហិតសោះឡើយ ឬបានខាទនីយាហារដែលធ្វាញ់ពីសា ក៏បំរុងទុកតែនឹងប្រគេនភិក្ខុទាំងនោះ មិនហ៊ានបរិភោគមាត់ខ្លួនឡើយ ហើយមិនដែលបានជូនទៅមាតាបិតាទេ ។ បេ ។ មិនដែលបានឲ្យទៅញាតិសាលោហិតឡើយ ឬបានគ្រឿងសម្រាប់ដញ្ជក់ដញ្ជាប់ដែលធ្វាញ់ពីសា ក៏បំរុងទុកតែនឹងប្រគេនភិក្ខុទាំងនោះ មិនហ៊ានដញ្ជក់ដញ្ជាប់មាត់ខ្លួនឡើយ ហើយមិនដែលបានជូនទៅមាតាបិតាទេ ។ បេ ។ មិនដែលបានឲ្យទៅញាតិសាលោហិតឡើយ ឬបានទឹកដែលមានរសល្អ ក៏បំរុងទុកតែនឹងប្រគេនភិក្ខុទាំងនោះ មិនហ៊ានផឹកមាត់ខ្លួនឡើយ ហើយមិនដែលបានជូនទៅមាតាបិតា កូន ប្រពន្ធ ខ្ញុំកំដរ កម្មករបុរស មិត្រ

• [1] បុរសអ្នកធ្វើការស៊ីឈ្នួល ។

ฉ ญาตีสภาโคหิตาสุ เทฺวสุ ยาธิสาสุ ภิกฺขุสุ เทฺวสุ ๆ อถโข เต ภิกฺขู วณฺณาวณฺโณ อโหสุ ปีติ[ทุ]ยา ปสนฺนมุขวณฺณา วิปฺปสนฺนฉวิวณฺณา ๆ อาจิณฺณํ โข ปเนตํ วสฺสูปคตานํ ภิกฺขูนํ ภควนฺตํ ทสฺสนาย อุปสงฺกมิตุํ ๆ อถโข เต ภิกฺขู วสฺสูปคตา เตมาสจฺจเยน เสนาสนํ สํสาเมตฺวา ปตฺตจีวรมาทาย เยน เวสาลี เตน ปกฺกมึสุ อนุปุพฺเพน จาริกํ[๑] จรมานา[๒] เยน เวสาลี เยน มหาวนํ เยน กูฏาคารสาลา เยน ภควา เตนุปสงฺกมึสุ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ นิสีทึสุ ๆ

[๒๒๘] เตน โข ปน สมเยน ธิสาสุ วสฺสูปคตา ภิกฺขู ภิกฺขา เหตฺถ ลภา ทุลฺลภาติ อุปฺปณฺฑุปฺปณฺฑุกภาวา ฉมฺมิสนฺถตกตฺถา ๆ วกฺขมานาทีนิยา ปน ภิกฺขู วณฺณาวณฺโณ เหตฺถ ปีติ[ทุ]ยา ปสนฺนมุขวณฺณา วิปฺปสนฺนฉวิวณฺณา ๆ อาจิณฺณํ โข ปเนตํ

๑-๒ สีสุปิ เอตฺถนฺตเรสุ สทฺทา ปาฬิยา ฉ ปญฺญายติ ๆ

អមាត្យ ញាតិសាលោហិតឡើយ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះ (លុះបាន អាហារដោនប់បិណ្ឌ) ក៏មានសម្បុរល្អមានឥន្ទ្រិយពេញលេញ មានទឹក មុខស្រស់បស់សម្បុរស្បែកក៏ដ្រះថ្លា ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើចេញវស្សា រួចហើយ តែងនាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ នេះជាទំនៀមមិន ដែលខានឡើយ ។ លោនោះឯង ភិក្ខុទាំងនោះ លុះបាននៅចាំវស្សា គ្រប់ ៣ ខែហើយ ក៏រៀបចំទុកដាក់គ្រឿងសេនាសនៈរួចហើយ នាំយក បាត្រនិងចីវរចូលទៅក្រុងវេសាលី ដើរទៅកាន់ចារិកតាមលំដាប់ ឃាន ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដែលគង់នៅកូដាគារសាលាវ៉ែតមហា-វនទៀបក្រុងវេសាលី លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបក្រាបថ្វាយបង្គំ ព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

(๒๒๘) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុដែលនៅចាំវស្សាក្នុងទិសទាំង ឡាយ (ពាល់ដំបន់ឯទៀត) សឹងដ៏មានកាយស្អាងស្អមសៅហ្មង មាន សម្បុរអាក្រក់តើតជាពេគលឿងស្វិតស្វាំងមានខ្លួនរោមដោយសរសៃ ។ឯ ពួកភិក្ខុដែលនៅទៀបត្រើយស្ទឹងវគ្គុមុទា សឹងដ៏មានសម្បុរល្អមានឥន្ទ្រិយ ពេញលេញ មានមុខមាត់ស្រស់បស់ សម្បុរស្បែកក៏ដ្រះថ្លាទាំងអស់គ្នា ។ មានសេចក្តីថា ការស្មោះសរចំពោះជាមួយនឹងអាគន្តុកភិក្ខុ គឺភិក្ខុដែល

ពុទ្ធានំ ភគវន្តានំ អាគន្តុកោហំ ភិក្ខូហំ សទ្ធិំ បដិ.

សម្មោទិតុំ ។ អថខោ ភគវា វុដ្ឋហិត្វាតីរិយេ ភិក្ខូ

ឯតទវោច ភិក្ខូ ភិក្ខវេ ខមនីយំ ភិក្ខូ យាបនីយំ

ភិក្ខូ សមគ្គា សម្មោទមានា អវិវទមានា ផាសុកំ

វស្សំ វសិត្ថ ន ប បិណ្ឌាកេន កិលមិត្ថាតិ ។

ខមនីយំ ភគវា យាបនីយំ ភគវា សមគ្គា ច មយំ

ភន្តេ សម្មោទមានា អវិវទមានា ផាសុកំ វស្សំ វសិម្ហា

ន ច បិណ្ឌាកេន កិលមិម្ហាតិ ។ ជានន្តាបិ តថាគតា

បុច្ឆន្តិ ជានន្តាបិ ន បុច្ឆន្តិ កាលំ ញត្វា បុច្ឆន្តិ

ទើបនឹងមកដល់ថ្មី នេះជាទំនៀមរបស់ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគ្រប់ព្រះអង្គ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់សួរទៅពួកភិក្ខុដែលនៅទៀបឆ្នេរស្ទឹងវគ្គុមុទាថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកពាល់គ្នាល្មមអត់ធន់បានទេឬ(១) អ្នកពាល់គ្នាល្មមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួលទេឬ(២) អ្នកទាំងឡាយមានសេចក្តីសាមគ្គីស្មោះសរមិនវិវាទាស់ទែងគ្នា នៅចាំវស្សាស្រួលបួលមិនលំបាកដោយអាហារបិណ្ឌបាតទេឬ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នាល្មមអត់ធន់បាន បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នាល្មមប្រព្រឹត្តទៅបានដែរ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នាមានសេចក្តីសាមគ្គីស្មោះសរឥតមានវិវាទាស់ទែងគ្នាទេ នៅចាំវស្សាក៏ស្រួលបួលមិនលំបាកដោយអាហារបិណ្ឌបាតទេ ។ (មានសេចក្តីថា) ព្រះតថាគតទាំងឡាយទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវហេតុហើយត្រាស់ក៏មាន ជ្រាបច្បាស់ហើយមិនត្រាស់ក៏មាន ជ្រាបច្បាស់នូវកាលគួរហើយត្រាស់ក៏មាន

---

๑ ក្នុងអដ្ឋកថា ពន្យល់ថា ព្រះអង្គត្រាស់សួរដោយសំដៅសេចក្តីដូច្នេះថា យស្តេតិសរីរបស់អ្នកទាំងអស់គ្នា ដែលមានចក្ខុ ៤ មានទ្វារ ៩ នេះ អ្នកពាល់គ្នាអាចធន់ទ្រាំថែរក្សា មិនមានទុក្ខលំបាកណាស់ទេឬ ។ ๒ យស្តេតិសរីរនេះ អ្នកពាល់គ្នាអាចឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានគ្រប់កិច្ចទាំងពួងមិនមានអន្តរាយទើសទាស់អ្វីទេឬ ។

กาลํ วิทิตฺวา ฉ ปุจฺฉิตุ อตฺตสญฺญิตํ ตถา-
คตา ปุจฺฉิตุ ฉา อนตฺตสญฺญิตํ อนตฺตสญฺญิตาย
สมฺปยุตฺตาติ อตฺถาคตาสุ ฯ ทุวิหาคารยหิ พุทฺธา
ภควนฺโต ภิกฺขู ปฏิปุจฺฉิตุ ฉนฺนํ ปิ ธมฺมานํ
สาวกานุ ปิ สิกฺขาปทานุ ปญฺญาปยมาติ ฯ อถขฺวา
ภควา วิสุทฺธาจารยิ ภิกฺขู ฯตทเวจ ยถา กถญฺจิ
ปน ตุมฺเห ภิกฺขเว สมคฺคา สมฺโมทมานา อวิวทมานา
ผาสุกาย วสฺสุ วสิตฺถ ฉ จ ปน ณฺหาเกน กาลมกาสิ ฯ
อถขฺวา ตาย ภิกฺขู ภควตา ฯตมตฺถ อาโรเจสุ ฯ ภควา
ปน ภิ ภิกฺขเว ภูตฺถ ฯ อภูตนฺติ ฯ

(๒๒๙) วิทิตฺวา พุทฺธา ภควา อนนุจฺฉวิกนุ โมฆปุริ-
สา อนนุโลมิกนุ อปฺปฏิรูปนุ อสฺสามณกนุ อกปฺปิยนุ

ដ្បាបច្ឆាស់នូវកាលគួរហើយ មិនត្រាស់សួរក៏មាន ព្រះតថាគតតាំងពាយទ្រង់សួរចំពោះតែអំពើដែលមានប្រយោជន៍ អំពើដែលមិនមានប្រយោជន៍ទ្រង់មិនសួរឡើយ ព្រោះព្រះតថាគតតាំងពាយទ្រង់ផ្តាច់បង់នូវអំពើដែលមិនមានប្រយោជន៍ដោយអរិយមគ្គអស់ហើយ ។ ព្រះសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់តាំងពាយដ៏មានជាគ ទ្រង់សួរពួកភិក្ខុដោយហេតុពីរប្រការ គឺទ្រង់សួរដើម្បីទំនុកសំដែងធម៌ ១ ដើម្បីទំនងបញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ពួកសាវក ១ ។ កាលនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរពួកភិក្ខុដែលនៅទៀបឆ្នេរស្ទឹងវគ្គុមុទាថា ម្នាលភិក្ខុតាំងពាយ អ្នកពាល់គាបានជាមានសេចក្តីសាមគ្គីស្មោះសរមិនវិវាទគាស់ទែងគ្នា នៅចាំវស្សាក៏ស្រួលបួល មិនលំបាកដោយអាហារបិណ្ឌបាត នោះតើដោយហេតុអ្វី ។ ត្រានោះ ភិក្ខុតាំងអម្បាលនោះ ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ (ដោយសព្វគ្រប់) ។ ទើបព្រះអង្គត្រាស់សួរថា នែភិក្ខុតាំងពាយ ហេតុនេះពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុតាំងនោះក្រាបទូលតបវិញថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហេតុនេះមិនពិតទេ ។

(๒๒๙) ព្រះសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជាគ ទ្រង់តិះដៀលថា នែមោឃបុរសតាំងពាយ អំពើដែលអ្នកតាំងអស់គ្នាធ្វើនេះ មិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវបែប មិនមែនជារបស់សមណ បិនគប្បី មិនគួរធ្វើសោះ

អការណំ ខោ ปน ภิกฺขเว ทุกฺขสฺส อุปฺปาทาย ยถา ตุมฺหากญฺเจว อญฺญติตฺถิยานญฺจ ปริพฺพาชกานญฺจ ปรปฺปวาทา ปรปฺปวาทา

នែមោយបុរសទាំងឡាយ គួរបើដែរ អ្នកឯងពាល់គ្នាហ៊ានពោលអួតឧត្តរិមនុស្សធម្មទៅវិញទៅមកចំពោះពួកគ្រហស្ថ ព្រោះហេតុតែចង់ចំអែតផ្ទៃ នែមោយបុរសទាំងឡាយ បើអ្នកពាល់គ្នាយកកាំបិតយ៉ាងមុត ដែលសំពប់ពន្លះសាច់គោ មុតរំពោះ (របស់ខ្លួន) វិញប្រសើរជាង ឯការពោលអួតឧត្តរិមនុស្សធម្មរបស់គ្នានឹងគ្នាចំពោះពួកគ្រហស្ថ ព្រោះហេតុតែចង់ចំអែតផ្ទៃ ដែលអ្នកឯងទាំងអស់គ្នាពោលរួចទៅហើយ (នោះ) ពុំប្រសើរសោះឡើយ ហេតុអ្វីបានជាតថាគតពោលយ៉ាងនោះ ម្នាលមោយបុរសទាំងឡាយ ពីព្រោះបុគ្គលដែលរំពោះខ្លួនឯងនោះ ជាហេតុបានតែត្រឹមសេចក្តីស្ងាប់ប្តូរលំបាកទៀបស្ងាប់ប៉ុណ្ណោះ កាលបើរំលាងខន្ធតអំពីមរណកាលទៅ ក៏មិនទៅកើតជាតិច្នាន ប្រែត អសុរកាយ នរក ព្រោះហេតុដែលរំពោះនោះឡើយ ម្នាលមោយបុរសទាំងឡាយ ឯចំណែកខាងកិក្ខុដែលពោលអួតឧត្តរិមនុស្សធម្ម ជាហេតុជាទីតាំងនេះ កាលបើរំលាងខន្ធតអំពីមរណកាលទៅហើយ ទៀងតែទៅកើតជាតិច្នាន ប្រែត អសុរកាយ នរក មិនខានឡើយ ម្នាលមោយបុរសទាំងឡាយ ការដែលពោលអួតឧត្តរិមនុស្សធម្មនេះ នឹងបាននាំមនុស្សដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លា ឬមនុស្សដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេ ។ បេ ។ ព្រះសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់តិះដៀលពួកកិក្ខុទាំងនោះ រួចទ្រង់គាស់រៀបកិក្ខុទាំងឡាយមកជួបជុំហើយ ទើបទ្រង់សំដែងធម្មីកថា តទៅថា ។

(๒๓๐) ปญฺเจเม ภิกฺขเว มหาโจรา สาณฺฑา สาวลฺลา สมาทินฺนา โลหิตปาณี ๆ เปฯ ปญฺจ ๆ ฉ ภิกฺขเว ฌานาภิญฺญา มหาโจราสฺส ยาวเทว กุสลาสฺส ธมฺมสฺส สมาทานาย ฐ สมาเทปนาย ฐ ปริปูรา ตาย-ภิกฺขเว ฌานาภิญฺญาย อาทิพฺรหฺมจริยกา นานฺตา ยาเปตา ธิตฺตา เจตยิตา ปตฺตา ปตฺตาเปตา ๆ เปฯ อปเร สตฺต ภิกฺขเว สาสเน ฐ สมาเทปนาย ฐ ปริปูรา ตาย ภิกฺขเว ฌานาภิญฺญาย อาทิพฺรหฺมจริยกา นานฺตา ยาเปตา ธิตฺตา เจตยิตา ปตฺตา ปตฺตาเปตา ๆ ปญฺเจเม ขฺวาหเม ภิกฺขเว ฉฬภิญฺญสฺส ปาปภิกฺขุโน ยาวเทว กุสลาสฺส ธมฺมสฺส สมาทานาย ฐ สมาเทปนาย ฐ ปริปูรา ตาย ภิกฺขเว ฌานาภิญฺญาย อาทิพฺรหฺมจริยกา นานฺตา ยาเปตา ธิตฺตา เจตยิตา ปตฺตา ปตฺตาเปตา ๆ ปญฺเจเม ภิกฺขเว

បាឋដីកកណ្ឌ សិក្ខាបទទី ៤ អំពីមហាចោរ ៥ ពួក

(๒๓๐) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ មានភិក្ខុជាមហាចោរ ៥ ពួក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាមហាចោរ ៥ ពួកនោះដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីត្រិះរិះរបស់មហាចោរខ្លះដែលមានក្នុងលោកនេះថា បើដល់វេលាណាអញចូលទៅកាន់ស្រុកនិគមរាជធានី ហើយនឹងឃាត់ផ្លាច់ជីវិតពួកអ្នកស្រុកទាំងនោះ ដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃឲ្យផ្លាច់ជីវិតដុតពេលអ្នកស្រុកទាំងនោះ ដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃឲ្យដុតពេល ។ លុះដល់សម័យខាងក្រោយមក មហាចោរនោះបានបរិសេស្យ ១ រយ ឬ ១ ពាន់ ចោមរោមជាគ្នាហើយ ក៏លើកចូលទៅកាន់ស្រុកនិគមរាជធានី ឃាត់ផ្លាច់ជីវិតអ្នកស្រុកទាំងនោះ ដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃឲ្យផ្លាច់ជីវិត ដុតពេលអ្នកស្រុកទាំងនោះដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃឲ្យដុតពេល យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីត្រិះរិះរបស់ភិក្ខុបាបខ្លះដែលមានក្នុងសាសនានេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ (ត្រិះរិះ) ថាបើដល់កាលណាអញបានបរិសេស្យ ១ រយ ឬ ១ ពាន់ចោមរោមជាគ្នាហើយ នឹងត្រេចទៅកាន់ចារិកក្នុងស្រុកនិគមរាជធានី ក៏នឹងបានទ្រព្យវិវរ បរិណ្ហបាតសេនាសន គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ ដែលពួកគ្រហស្ថក្តី ពួកបព្វជិតក្តី ធ្វើសក្ការគោរពរាប់អានបូជាកោតក្រែង ។ លុះដល់សម័យខាងក្រោយមក

สมาเสฺสน ฯ ปริปุโณ ตาทิเสหิ ปิยสีลาทีหิ ฯ ปริปุณฺณตฺตา ปริสุทฺโธ สกฺกาโย สกฺกายโต มาติโต ปูติโต อปคโต สมาธานเหตุ ปฏิปทานยา ลาภี จิตฺตปริโยทปนสฺส ฯ อยเมตฺถ ปทตฺถโยชนา ฯ อยเมตฺถ ปฐมา มหาโกเฏฐาสสฺส สมาธิภาวนา ฯ ปุน จปรา เอตาย ปฏิปทาย ทานาทีสุ ปุญฺญกิริยาวตฺถูสุ ปริยาปุณิตฺวา อตฺตโน ภาวนาย[๑] ฯ อยเมตฺถ ทุติยา มหาโกเฏฐาสสฺส สมาธิภาวนา ฯ ปุน จปรา เอตาย ปฏิปทาย สุทฺธึ ปหฺจวสึ ปริสุทฺธึ ปหฺจวสึ จิตฺตสฺส อนุสฺสเกน อปหฺจวสึเยน อนุทฺธุเสตึ ฯ อยเมตฺถ ตติยา มหาโกเฏฐาสสฺส

---

๑ ฉ. ส. ภาวนา ฯ

ភិក្ខុឃ្លាបនោះចាន់ចរិសឡ្ស ១ រយ ឬ ១ ពាន់ចោមរោមជាគ្នាហើយ កំ
ត្រែចទៅកាន់ចារិកក្នុងស្រុកនិគមរាជធានី ចាន់ចីវរ បិណ្ឌបាត សេនា-
សន គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ ដែលពួកគហស្ថក្តី បព្វជិតក្តី ធ្វើ
សក្ការគោរពរាប់អានបូជាកោតក្រែង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះហៅ
ថា មហាចោរទី ១ ដែលមានច្បាតដកក្នុងលោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ហេតុដទៃមានតទៅទៀត ក្នុងសាសនានេះ មានភិក្ខុឃ្លាបខ្លះរៀនសូត្រ
ធម្មវិន័យដែលតថាគតចាន់សំដែងហើយ ដុតកំដៅខ្លួនឯងចោល[1] ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះហៅថា មហាចោរទី ២ ដែលមានច្បាតដកក្នុង
លោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃមានតទៅទៀត ក្នុងសាសនា
នេះមានភិក្ខុឃ្លាបខ្លះពោលចោទភិក្ខុដែលប្រតិបត្តិធម្មប្រសើរដ៏ស្អាត ដែល
កំពុងប្រតិបត្តិធម្មប្រសើរដ៏បរិសុទ្ធ ចោទដោយការប្រតិបត្តិមិនប្រសើរ[2]
រកមូលគ្មាន[3] ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះហៅថា មហាចោរ

---

๑ ក្នុងអដ្ឋកថា អធិប្បាយថា ភិក្ខុដែលចេះប្រៀបធៀបថាលើនឹងអដ្ឋកថាក្នុងកណ្តាល
បរិសទ្យ ហើយប្រែសម្រាប់ធ្វើសំឡេងទេសនាផ្សាយព្រះសូត្រឲ្យយ៉ាងពីរោះ កាលបើដប់ធម៌ហើយ
មានគេសួរថា លោកម្ចាស់រៀនពីលោកគ្រូអាចារ្យណាមក ភិក្ខុនោះកំណាត់មិនត្រាប់តាមគ្រូ
អាចារ្យ ឆ្លើយថាអាត្មាគ្មានគ្រូអាចារ្យណាអាចនឹងបង្រៀនបានទេ រៀនចេះដឹងតែខ្លួនឯង យ៉ាង
នេះហៅថា ដុតកំដៅខ្លួនឯងចោល ។ ๒ អដ្ឋកថា អធិប្បាយថា ចោទដាស់ទីមេថុនធម្ម ។
๓ ចោទដោយមិនបានឃើញនឹងភ្នែក មិនបានឮនឹងត្រចៀក ឬមិនបានរង្កៀសក្នុងចិត្ត ។

สนฺตา สมิตฺตมาโนว โลเกสฺมึ ฯ ยุช ตปมิ ตกฺกเร
สเทสกาโล ตาปตกฺกุ ยาเน ตาเน สงฺฆสฺส กรุ-
กณฺฑเน กรุปวิกฺกาภเน เสยฺยาทีนิ อาทเมา อาภม-
ฑกฺ วิยาเร วิยาวฑฺ มเญฺจ ปีฐ กิสี(๑) ตูเมฺหหิ(๒)
โลหกุมฺภี โลหกาฬกาหิ โลหกฏาหา โลห-
กฏาหา กิสี(๓) ฉวสุ(๔) กุมฺภารี(๕) กุฏฺฐาโล
ขิขาทนิ วลฺลี เวฬุ มุญฺโช ปพฺพชิ ติณา มตฺติกา
ภาชนานิ มตฺติกาภาชนานิ เสยฺยา กิสฺมึ สนฺถเตติ
ปญฺญตฺเตติ ฯ อยิ กิกฺขาปเท จตุตฺถา มหาจโรเก
สนฺตา สมิตฺตมาโนว โลเกสฺมึ ฯ สเทวเก กิกฺขาปเท
โลเกติ สมารเกติ สพฺรหฺมเกติ สสฺสมณพฺราหฺมณิ-
ยา ปชาย สเทวมนุสฺสาย อยิ อตฺถา มหาจโรเก
โย อสนฺโต อภูติ อตฺถสมนุสฺสาเวตฺ ฯ ตสฺมา ติ

๑-๒ ม. กิสิ ตูเมฺหหิ ฯ ๓-๔-๕ ม. ภสฺมิ ฉวสุ กุมฺภารี ฯ

ទី ៣ មានប្រាកដក្នុងលោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃមានតទៅទៀត ក្នុងសាសនានេះ មានភិក្ខុជាបុរសខ្លះសង្រែងផ្គាប់ផ្គុនគ្រហស្ថ ដោយគ្រឿងគុរុកណ្ឌរបស់សង្ឃ ឬគ្រឿងគរុបរិក្ខារ គ្រឿងគរុកណ្ឌគឺអ្វីខ្លះ គ្រឿងគរុកណ្ឌនោះគឺ គុម្ពផ្ការំដើមឈើ ១ ទឹដែលសំពាប់ដាំគុម្ពផ្ការំដើមឈើ ១ កុដិ ១ ទឹដែលសំពាប់សង់កុដិ ១ វិគ្គ ១ តាំង ១ ពូក ១ ខ្នើយ ១ ផ្ទាំងលោហ ១ ស្នូកលោហ ១ ក្អមលោហ ១ ផើងលោហ(១) ១ កាំបិត ១ ពូថៅ ១ ដំង ១ បប ១ ពន្ធាក (ឬដែកកណ្តារ) ១ វល្លិប្រវែងមួយយូរក ឬដ្បើងទៅ ១ ឬស្សាប្រវែង ៨ ឆ្នាប់ឬដ្បើងទៅ ១ ស្មៅដំណេកទន្យាយ ១ ស្មៅយាបូង ១ ស្មៅធម្មតា ១ ជីស្អិត ១ គ្រឿងធ្លីនឹងឈើ ១ គ្រឿងធ្លីនឹងដី ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះហៅថាមហាចោរទី ៣ ហានប្រាកដក្នុងលោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាពោលអួតឧត្តរិមនុស្សធម្មដែលមិនមានមិនប្រាកដក្នុងខ្លួន ភិក្ខុនេះជាមហាចោរទី ៤ ជាចោរធំបំផុតក្នុងលោក ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពពួកសត្វព្រមទាំងសមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្ស ជាសម្មតិទេពនិងមនុស្សដ៏សេស ហេតុអ្វីបានជាតថាគតពោលដូច្នោះ

---

๑ ពាក្យថា ណោហ ជាពាក្យសំរាប់ហៅពួកខ្ញីរាងដែក ស្ពាន់ ទង់ដែងជាដើម ។

កិំ សុត្វា ភោគុ ថេយ្យាយ ភោ កិំ ក្ខត្វេ រដ្ឋបិណ្ឌោ
ភុត្តោតិ ។

អញ្ញថា សទ្ធមត្តានំ
អញ្ញថា យោ បវេទយេ
ឯកច្ចំ កិតវាសុត្វា
ភុត្តំ ថេយ្យេន តស្សុ តំ ។
តាសាវតាណ្ឌា ភយាភោ
ចាបដម្ហា អសញ្ញតា
ចាចា ចាបេហិ តម្ហេហិ
ឯវយន្តេ ឧបបជ្ជរេ ។
សេយ្យា អយោគុន្ទេ្យា ភុត្តោ
ពន្ធោ អត្តិសំខ្យបយោ
យាញ្ច ភុញ្ជេយ្យ ទុស្សីលោ
រដ្ឋបិណ្ឌំ អសញ្ញតោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពីព្រោះដុំចុយរបស់ជនអ្នកនៅកន្លែងដែនគឺភិក្ខុនោះឯង លួចយកមកបរិភោគ ។ (ព្រះសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់ទោសក្តីនោះឲ្យច្បាស់លាស់ឡើង ទើបត្រាស់សំដែងសេចក្តីជាគាថាទៅទៀតថា)

ភិក្ខុណាមានខ្លួនតាំងនៅដោយអាការដទៃ គឺថាខ្លួនមានកាយសមាចារមិនបរិសុទ្ធជាដើម ហើយញុំាងអ្នកដទៃឲ្យដឹងថាខ្លួនតាំងនៅដោយអាការដទៃ គឺថាខ្លួនមានកាយសមាចារជាដើមស្អាតវិញ ភិក្ខុនោះឯងហៅថាលួចភោជនគេមកបរិភោគ ដូចជាព្រានសត្វស្វាប លបលាក់ខ្លួនប្រហត្ថុម្ពឈើបម្រុងចាំចាប់សត្វ ។ ភិក្ខុដែលយកសំពត់កាសាវមកព័ទ្ធព័ន្ធក តែប្រព្រឹត្តធម៌អាក្រក់ជាធម្មតា គ្មានសង្ឃម (តាមធម៌វិន័យ) ឡើយ ជាបុគ្គលាមកកំសៃលែងសឹងមានប្រៀន ភិក្ខុនោះទៀងតែទៅនរក ព្រោះអំពើដែលខ្លួនធ្វើអាក្រក់ ។ បរិភោគដុំដែកដែលកំពុងឆេះក្តៅ ឧបមាដូចជាអណ្តាតភ្លើងវិញប្រសើរជាង ឯភិក្ខុដែលទ្រុស្តសីលមិនសង្ឃម (តាមធម៌វិន័យ) ទើបបរិភោគនូវដុំអាមិសរបស់ជនអ្នកនៅកន្លែងដែន(នោះ)ពុំប្រសើរសោះឡើយ ។

ตาวาสิกกณฺฑ จตุตฺถสิกฺขาปทวณฺณนา ปเวณิปญฺหาทิวณฺณนา

(๒๓๑) อยเญฺหตฺถ ภควา ภิกฺขุมุทาหรียเต ภิกฺขู อเนกปริยาเยน วิครหิตฺวา ทุพฺภรตาย ทุปฺปโยคสฺสาย ฯ เปฯ ปาฬิยา ปน ภิกฺขเว ๔ิมํ สิกฺขาปทํ ทุฏฺฐุสเยฺยว โย ปน ภิกฺขุ อนภิชานํ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมสฺส อตฺตูปนายิกสฺส อลมริยญาณทสฺสนสฺส สมุทาจเรยฺย ๔ิตฺถิ ชานามิ ๔ิตฺถิ ปสฺสามีติ ตาโต อปเรน สมเยน สมนุคฺคาหิยมาโน วา อสมนุคฺคาหิยมาโน วา อาปนฺโน วิสุทฺธาเปกฺโข(๑) ปาฬิยา เนยฺโย อชานเมวาหุ อาวุโส อาจริยา ชานามิ อปสฺสุ ปสฺสามิ ตุจฺฉํ มุสา วิลปิตนฺติ อยมฺปิ ตาทิโส เหาติ อสมนุภาสิตพฺพา ฯ ปาฬิยา ปน ภิกฺขุนิยา ภควตา ภิกฺขูนญฺเจว สิกฺขาปทานิ ปญฺญตฺตานิ เหนฺติ ฯ

(๒๓๒) เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา ภิกฺขู อนาเทฺย อนิฏฺฐสญฺญิโน อปฺปตฺเต ปตฺตสญฺญิโน อนธิคเต อธิคตสญฺญิโน อสจฺฉิกาเต สจฺฉิกตสญฺญิโน อาชีวเหตุ อญฺญํ พฺยากรึสุ ฯ เตสํ

---

๑ วิสุทฺธาเปกฺขาทิปิ ตปิ ฯ

(๒๓๑) គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គិតដៀលពួកភិក្ខុដែលនៅទៀបឆ្នេរស្ទឹងវគ្គុមុទា ដោយអនេកបរិយាយ ហើយទ្រង់សំដែងនូវទោសនៃការដែលគេពិបាកចិញ្ចឹមពិបាកថែទាំ ។បេ។ ទើបទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិត្តណាមួយមិនដឹងចំពោះ ហើយពោលអួតឧត្តរិមនុស្សធម្ម ជាធម៌គួរយើញដោយញាណដ៏ប្រសើរ បង្ហោនមកជាក់កងខ្លួនថា ខ្ញុំដឹងដូច្នេះ ខ្ញុំឃើញដូច្នេះ លុះដល់សម័យដទៃពីនោះមក ទោះមានគេសាកសួរក្តី ឥតមានគេសាកសួរក្តី ក៏ហៅថា ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ (ទោះបី) មានប្រាថ្នាចង់ឲ្យបរិសុទ្ធ ហើយត្រឡប់ជានិយាយតែសំនួនយ៉ាងនេះវិញថា នែអាវុសោ ខ្ញុំមិនដឹងយ៉ាងនេះទេ (ប៉ុន្តែ) ពោលថា ដឹង ខ្ញុំមិនឃើញយ៉ាងនេះទេ (ប៉ុន្តែ) ពោលថា ឃើញ ខ្ញុំពោលកុហកសោះទេ កិត្តនេះឯងក៏នៅជាត្រូវអាបត្តិបារាជិក រកសំវាសគ្មាន ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ចាត្តដល់ពួកភិក្ខុជាស្រេចយ៉ាងនេះ ។

(๒๓๒) លោះនោះឯង មានភិក្ខុច្រើនរូបមានសេចក្តីសំគាល់ថា ឃើញ ក្នុងហេតុដែលខ្លួនមិនឃើញ សំគាល់ថាដល់ក្នុងហេតុដែលខ្លួនឥតបានដល់ សំគាល់ថាត្រាស់ដឹងក្នុងហេតុដែលខ្លួនឥតបានត្រាស់ដឹង សំគាល់ថាធ្លើឲ្យច្បាស់លាស់ក្នុងហេតុដែលខ្លួនឥតបានធ្លើឲ្យច្បាស់លាស់ ហើយបាននោលអួតអរហត្តផលដោយសំគាល់ថាខ្លួនបានត្រាស់ដឹង ។

อปเรน สมเยน ภคฺคายปิ ฑิณฺฑํ ลภติ โกสา-
ยเกปิ ฑิณฺฑํ ลภติ โกฆายปิ ฑิณฺฑํ ลภติ ฯ
เตสํ ภิกฺขูนํ อเปกฺขา ภควตา สทฺธิญฺจ ปญฺญญฺจ
มยฺหญฺหิ อิทฺธิ ฑิฏฺฐสญฺโญ อปฺปตฺเต ปตฺตสญฺโญ
อนธิคเต อธิคตสญฺโญ อสจฺฉิกเต สจฺฉิกต-
สญฺโญ อถิมาเนน อญฺเญ ภิกฺขู หีเน ฉุ
ฑฺเฑ มเย ฉาวฑิกา อปตฺตา อปฺปตฺตา ฯ เต(๑)
อายสฺมเนา อานนฺทสฺส ปาทมูลา อาเวเณสุ ฯ
อายสฺมา อานนฺโท ภควตา ปาทมูลา อาเวเณ ฯ
เหฏฺฐายกนนฺทา(๒) ภิกฺขู อิทฺธิ ฑิฏฺฐสญฺโญ อปฺปตฺเต
ปตฺตสญฺโญ อนธิคเต อธิคตสญฺโญ อสจฺฉิ-
กเต สจฺฉิกตสญฺโญ อถิมาเนน อญฺเญ ภิ-
กฺขเว ฉุฑฺเฑ ตญฺหิ ขเว ปาปิ อญฺญาวิโมกฺขา ฯ

---

๑ ฉ. ม. เจตฺถเกสุ อยเมตฺถ ๘ ปเทสุ ฯ ๒ ม. เย เต อานนฺทา ฯ

លុះដល់សម័យដទៃមក ចិត្តរបស់កិកុតាំងនោះក៏នុនទៅរកពាគ:ខ្លះ ចិត្តនុនទៅរកទោស:ខ្លះ ចិត្តនុនទៅរកមោហ:ខ្លះ ។ សេចក្តីសង្ស័យក៏កើតឡើងដល់កិកុតាំងនោះថា សិក្ខាបទព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បានបញ្ញត្តរួចជាស្រេចហើយ ម្តេចឡើយក៏យើងមកសំគាល់ថាយើញកង់ហេតុដែលយើងឥតបានយើញ សំគាល់ថាដល់កង់ហេតុដែលយើងឥតបានដល់ សំគាល់ថាត្រាស់ដឹងកង់ហេតុដែលយើងឥតបានត្រាស់ដឹង សំគាល់ថាធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់កង់ហេតុដែលយើងឥតបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ ហើយបានពោលអួតអហេត្តផល ដោយសំគាល់ថាខ្លួនយើងបានត្រាស់ដឹង (ដូច្នេះ) យើងប្រហែលជាត្រូវអាបត្តិបាចជិកទេដឹង ។ កិកុតាំងនោះបានត្រាប់សេចក្តីនេះ ដល់ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ:ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលអានន្ទ កិកុតាំងឯ្យដែលមានសេចក្តីសំគាល់ថាយើញកង់ហេតុដែលខ្លួនឥតយើញ សំគាល់ថាបានដល់កង់ហេតុដែលខ្លួនឥតបានដល់ សំគាល់ថាបានត្រាស់ដឹងកង់ហេតុដែលខ្លួនឥតបានត្រាស់ដឹង សំគាល់ថាធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់កង់ហេតុដែលខ្លួនឥតបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ ហើយពោលអួតអហេត្តផល ដោយសេចក្តីសំគាល់ថា ខ្លួនបានត្រាស់ដឹង ក៏អំពើដែលពោលអួតនេះជាអព្វោហារិក (មិនហៅថាជាអត្ត

อชาเอา ภกฺขา ยสฺมึ ฐิตาเย ยสฺมึ ปกาเรณ ตสฺมึ
ภิกฺขุ ภาวา ภิกฺขู อาปชฺเชยฺย ฯ เป ฯ ยาวชฺช ปน
ภิกฺขาย ฯปฺ สิกฺขาปทํ ทุฏฺฐิเสยฺยาย โย ปน
ภิกฺขุ อนภิชานํ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมํ อตฺตูปนายิกํ
อลมริยญาณทสฺสนํ สมุทาจเรยฺย ปาราชิโก
โหติ อสวาโส ฯ ตตฺถ ชานาติ ปชานาติ ยถาภูตํ
ชานาติ สจฺจโต ตจฺฉโต ตถโต ภูตโต วตฺถุโต
ญาณโต ปญฺญาโต ปญฺญาวิโต วิภูโต วิภาวิโต
โหติ ตสฺส วา ปน โน วสฺส วา ปน โน ตสฺส
ภาสิตสฺส อตฺถมญฺญาย ตาวเทว ปฐมาปตฺติยา
ปาราชิโก โหติ อสวาโส ฯ

(๒๓๓) โย ปนาติ โย โยนิโส ฯ เป ฯ
ภิกฺขูติ ฯ เป ฯ อยํ สมฺมุขา อตฺถ อธิปฺเปโต
ภิกฺขูติ ฯ อนภิชานนฺติ อสนฺตํ อภูตํ อสวิชฺชมานํ

នៃអាបត្តិខ្លួយ) ។ ព្រោះនិទាននេះ ព្រោះដំណើរនេះទើបព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក ហើយទ្រង់សំដែងធម្មីកថា
កថ៌ត្រានោះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែង
នូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ មិនដឹងច្បាស់ហើយពោល
អួតខ្ពស់ពីមនុស្សធម្ម ជាធម៌មានញាណ (សេចក្តីដឹង) ទិព្វចក្ខុ:
(កិរិយាឃើញ) ដ៏ប្រសើរ អាចកំចាត់នូវកិលេស គួរបង្អោនមកជាក់កន្ត
ខ្លួនដោយពាក្យថា ខ្ញុំដឹងដូច្នេះ ខ្ញុំឃើញដូច្នេះ លុះដល់សម័យដទៃអំពី
នោះមក ពោះមានគេសាកសួរក្តី គ្មានគេសាកសួរក្តី ក៏ហៅថាត្រូវ
អាបត្តិជាពិតហើយ (ពោះបី) មានប្រាថ្នាចង់ឲ្យបរិសុទ្ធ ហើយត្រឡប់
ជានិយាយតែសំនួនយ៉ាងនេះវិញថា នែអាវុសោ ខ្ញុំមិនដឹងយ៉ាងនេះទេ
(ប៉ុន្តែ) ពោលថាដឹង ខ្ញុំមិនឃើញយ៉ាងនេះទេ (ប៉ុន្តែ) ពោលថាឃើញ
ខ្ញុំពោលកុហកសោះទេ ភិក្ខុនេះក្តីក៏ត្រូវអាបត្តិជាពិត រកសំវាសគ្មាន
រៀរលែងតែសំគាល់ថាខ្លួនបានត្រាស់ដឹង ។

(๒๓๓) ត្រង់ពាក្យថា ណាមួយ សេចក្តីថា ណាក៏
ដោយ ។ បេ ។ ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុ ។ បេ ។ ភិក្ខុដែលបានឧប-
សម្បទាដោយញត្តិចតុត្ថកម្មវាចានេះ សំដៅឲ្យឈ្មោះថា ភិក្ខុ ក្នុងអត្ថ
នេះ ។ ត្រង់ពាក្យថា មិនដឹងមិនច្បាស សេចក្តីថា មិនដឹងមិនឃើញ

อญาณญฺจ อมิสฺสญฺจ อตฺตนิ กุสลํ ธมฺมํ อตฺถิ เม กุสลนฺติ[๑] ธมฺมาติ ฯ อุตฺตริมนุสฺสธมฺโม นาม ฌานาภิญฺญาสมาธิ สมาปตฺติ ญาณทสฺสนํ มคฺคภาวนา ผลสจฺฉิกิริยา กิเลสปฺปหานํ วินีวรณตา จิตฺตสฺส สุญฺญาคาเร อภิรติ ฯ อตฺถปฏิสมฺภิทาย จิตฺตํ เจ ตา กุสเล ธมฺเม อตฺตนิ อุปเนติ อตฺถาภิสมโย ตาสุ กุสเลสุ ธมฺเมสุ อุปเนติ ฯ ญาณนฺติ ตีสุปิ วิชฺชา ฯ ทสฺสนนฺติ ยํ ญาณสมงฺคี ทสฺสนสมงฺคี ตํ ญาณสมงฺคี ฯ สมุทาจเรยฺยาติ อาจเรยฺย สมุทาจเรยฺย ปุริสสฺส ปุคฺคลสฺส ปุถุชฺชนสฺส ปุถุชฺชนกปฺปสฺส ปุถุชฺชนสทิสสฺส ฯ สติ ปญฺญายติ สติ ปญฺญตฺติ ปญฺญาปนา ปวตฺติ ธมฺมา

---

๑ ตีสุปิ ปเทสุ กุสลาติ ธมฺมาติ ฉสุปิ ฉฏฺฐีวิภตฺตีสุ ปฐมา ฯ

នូវកុសលធម៌ដែលមិនមានមិនពិតមិនប្រាកដក្នុងខ្លួន (ហើយបួលចិត្តថា) កុសលធម៌ទាំង៦យ៉ាងរបស់អញមាន ។ ឈាន (គុណជាតិសំរាបដុតបង់នូវកិលេស) ១ វិមោក្ខ (គុណធម៌ដែលផុតស្រឡះចាកវាគៈជាដើម) ១ សមាធិ (សភាពដែលដំកល់ចិត្តស្មើមាំល្អក្នុងអារម្មណ៍) ១ សមាបត្តិ (គុណជាតិដែលដល់ព្រម) ១ ញាណទស្សនៈ (កិរិយាឃើញដោយបញ្ញា) ១ មគ្គភាវនា (កិរិយាចំរើននូវមគ្គ) ១ ផលសច្ឆិកិរិយា (ដំណើរធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់នូវផល) ១ កិលេសប្បហាន (កិរិយាលះបង់កិលេស) ១ វិនីវរណតា ចិត្តស្ស ចិត្តមាននីវរណធម៌ប្រាសហើយ ១ សុញ្ញាគារេ អភិរតិ សេចក្តីត្រេកអរក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ១ (ធម៌ទាំង១០នេះ) ហៅថាឧត្តរិមនុស្សធម្ម ។ ត្រង់ពាក្យថា បង្អោនមកជាក់ក្នុងខ្លួន សេចក្តីថា បង្អោនកង់កុសលធម៌ទាំង៦នោះមកជាក់កង់ចិត្តក្នុងខ្លួន ឬបង្អោនចិត្តទៅកង់កង់កុសលធម៌ទាំង៦នោះ ។ ត្រង់ពាក្យថា ញាណ ប្រាកដលំដាប់គឺសេចក្តីដឹងវិសេស ៣ យ៉ាង ។ ត្រង់ពាក្យថា ទស្សនៈ សេចក្តីថា ធម្មជាតណា ហៅថា ញាណ ធម្មជាតនោះហៅថា ទស្សនៈ ធម្មជាតណាហៅថា ទស្សនៈ ធម្មជាតនោះហៅថា ញាណ ។ ត្រង់ពាក្យថា តោលអ្នក សេចក្តីថា ប្រាប់ដល់ស្រីក្តី ប្រុសក្តី គ្រហស្ថក្តី បព្វជិតក្តី ។ ត្រង់ពាក្យថា ខ្ញុំដឹងដូច្នេះ ខ្ញុំឃើញដូច្នេះ សេចក្តីថា ខ្ញុំដឹងធម៌នេះ ខ្ញុំ

ปสาทนียานิ ปาฏิหาริยานิ ทสฺเสติ ปาฏิหาริยานิ นาม ๆ

(๒๓๒) ตตฺถ อปเรน สมเยนาติ ยสฺมึ ขเณ สมุทฺทวีจิยา เหฏฺฐา ๑๙ ตลานิ ตตฺถ ๑๙ ตลานิ ตตฺถ มุหุตฺตกาลปริจฺเฉโท ๆ สมนฺตปาสาทิกายนฺติ ยตฺถ ปติฏฺฐิตานิ ตสฺมึ ปเทสสฺมึ สมนฺตปาสาทิกายนฺติ เต ปน ปาสาทา กีทิสา เตสุ อนิตฺถิกา กีทิสา เตสุ อนิตฺถิกา กตฺถ เตสุ อนิตฺถิกา กตเมสุ เตสุ กิเลสา ปหีนา กตเมสุ ตีสุ ฐาเนสุ ปหีนาติ ๆ อสมนฺตปาสาทิกายนฺติ ฯ เกนจิ ปุจฺฉนฺโต ๆ อาปณฺโณสิ ปาปิโณ ฯปฺ ปาปกมฺมกาโร อสฺสุ อหุวตฺถ ๆ ทุกฺขสมุสฺสยนฺติ ทุกฺขปีฬนฺติ ปาปณิกา อาปตฺตึ อาปณฺโณ เหติ ๆ ปิสุณวาเจติ ปิสุณาย วาจาย ๆ เหตุกามาหิ อุตฺตสนฺตา ๆ เหตุกามาหิ อากปฺปกามา ๆ เหตุกามาหิ สามเณเรหิ ๆ เหตุกามาหิ ๆ

យើញធម៌នេះ ម្យ៉ាងទៀត ធម៌នេះជារបស់ខ្ញុំ ។ ក៏យល់ជាក់ច្បាស់កង់ធម៌នេះហើយ ។

(๒๓๔) ត្រង់ពាក្យថា លុះដល់សម័យដទៃពីនោះមក សេចក្តីថា កាលយោលអួតក្នុងខណៈណា លុះដល់សម័យដែលកន្ធង់នូវខណៈ នូវស្របក់ នូវពេលមួយរំពេចនោះមក ។ ត្រង់ពាក្យថា ទោះមានគេសាកសួរក្តី សេចក្តីថា វត្តុណាដែលខ្លួនបានប្តេជ្ញាហើយ ក៏មានអ្នកឯទៀតគេសាកសួរចំពោះវត្តុនោះថា ធម៌អ្វីខ្លះដែលលោកបានត្រាស់ដឹង ព្រោះហេតុដូចម្តេចបានជាលោកបានត្រាស់ដឹង លោកបានត្រាស់ដឹងពីអង្គាល់ លោកបានត្រាស់ដឹងកង់ណា កាលសណាខ្លះដែលលោកបានលះរួចហើយ លោកបានធម៌ដូចម្តេចខ្លះ ។ ត្រង់ពាក្យថា ទោះឥតមានគេសាកសួរក្តី សេចក្តីថា ឥតមានអ្នកណាមួយសួរដណ្តឹងឡើយ ។ ត្រង់ពាក្យថា ក៏ហៅថា ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ សេចក្តីថា (ភិក្ខុ) មានសេចក្តីប្រាថ្នាអាក្រក់ ពីសេចក្តីប្រាថ្នាគ្របសង្កត់ហើយយោលអួតឧត្តរិមនុស្សធម៌ដែលមិនពិតមិនប្រាកដ ក៏ហៅថា ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ ត្រង់ពាក្យថា មានប្រាថ្នាចង់ឲ្យបរិសុទ្ធិ សេចក្តីថា (ភិក្ខុនោះ) ទោះមានប្រាថ្នាចង់ទៅជាគ្រហស្ថក្តី ចង់ទៅជាឧបាសកក្តី ចង់ទៅជាញោមវត្តិក្តី ចង់ទៅជាសាមណេរក្តី

อชานเนยฺยํ อาวุเสา อาวโต ชานาติ อปสฺสฺ ปสฺสามีติ ชานาติ ฯเต ฉนฺเน ชานาติ ชานาติ ฯเต ฉนฺเน ปสฺสามิ ฉนฺทํ ป เม ฯเต ฉนฺทา ฉ ชาติ ฯเตสุ ฉนฺเนสุ สงฺฆิสฺสามีติ ฯ ตุฏฺฐ มุสา วิลปิตฺถ ตุฏฺฐกาโม มยา ภณิตพฺพ มุสา มยา ภณิตพฺพ อภูตพฺ มยา ภณิตพฺพ อสนฺถ มยา ภณิตพฺพ[1] อชานนฺเตน มยา ภณิตพฺพ ฯ อญฺญตฺร อธิมานาติ ปาเตฺวา อธิมานา ฯ

(๒๓๕) อยมฺปีติ ปุริเม ปาทาย วุจฺจติ ฯ ชานาติ ภิกฺขเว เหาติ ติ สเยฺยถาปิ นาม ตาเลา มตฺถกจฺฉินฺโน อภพฺโพ ปุน วิรุฬฺหิยา เอวเมว ภิกฺขุ ชาติยา ปฏิปกฺโข ภวิสฺสติ อสนฺถ อภูตพฺ อตจฺฉมนุสฺสธมฺมพฺ อุลฺลปิตฺวา อสฺสมโณ เหาติ อสกฺยปุตฺติยา เตน วุจฺจติ ชานาติ ภิกฺขเว เหาติ ฯ อสงฺกาสาติ สงฺกาสา นาม ฯตฺถ ฯตฺถ ปฏิจฺฉาสา สมสิกฺขาตา ฯสา สงฺกาสา นาม ฯ

---

๑ สี. ปาฏิ. ปาจิ. ๒. ม. เหฏฺฐา ๔ ปญฺญายติ ฯ

ณោះក្តី ។ ត្រង់ពាក្យថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំមិនដឹងយ៉ាងនេះហើយ
ពោលថាដឹង ខ្ញុំមិនបានឃើញយ៉ាងនេះហើយពោលថាឃើញ សេចក្តីថា
ខ្ញុំមិនបានដឹងធម៌នេះទេ ខ្ញុំមិនបានឃើញធម៌នេះទេ ធម៌នេះខ្ញុំគ្មានទេ
ខ្ញុំទើបបានឃើញច្បាស់ក្នុងធម៌នេះក៏ទេ ។ ត្រង់ពាក្យថា ខ្ញុំពោលកុហក
សោះទេ សេចក្តីថា ខ្ញុំពោលសោះទេ ខ្ញុំពោលកុហកទេ ខ្ញុំពោល
មិនពិតទេ ខ្ញុំពោលមិនត្រូវកដទេ ខ្ញុំបានជាដ្រលពោលមកពីហេតុមិន
ដឹងសោះទេ ។ ត្រង់ពាក្យថា រៀរលែងតែសំគាល់ថាខ្លួនបានត្រាស់
ដឹង សេចក្តីថា លើកលែងតែខ្លួនបានត្រាស់ដឹងមែន ។

(๒๓๔) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុនេះក្តី ពោលប្រៀបធៀបនឹងកិក្ខុដែល
មានក្នុងសិក្ខាបទមុន ។ ត្រង់ពាក្យថា ចាញជិក សេចក្តីថា ធម្មតាដើម
ត្នោតតែមានកំចុតហើយ មិនអាចនឹងដុះឡើងទៀតបាន មានឧបមាដូច
ម្តេចមិញ កិក្ខុដែលមានប្រាថ្នាអាក្រក់ គឺសេចក្តីប្រាថ្នាគ្របសង្កត់ហើយ
ពោលអួតឧត្តរិមនុស្សធម៌ ដែលមិនមានមិនកើតក្នុងខ្លួន មិនមែនជា
សមណៈ មិនមែនជាសក្យបុត្រ ក៏មានឧបមេយ្យដូច្នោះឯង ព្រោះ
ហេតុនោះ ទើបតថាគតពោលថា ត្រូវអាបត្តិចាញជិក ។ ត្រង់
ពាក្យថា រកសំវាសគ្មាន ដែលហៅថា សំវាសនោះ គឺសង្ឃកម្មជាមួយ
គ្នា ឬគំនៅក្នុងសីមាជាមួយគ្នា សេចក្តីសិក្សាស្មើគ្នា នេះហៅថា សំវាស ។

សោ តេន សទ្ធឹ ឧត្តិ តេន វុច្ចតិ អសំវាសោតិ ។

(๒๓๖) ឧត្តរិមនុស្សធម្មោ នាម ឈានំ វិមោក្ខំ សមាធិ សមាបត្តិ ញាណទស្សនំ មគ្គភាវនា ផលសច្ឆិកិរិយា កិលេសប្បហានំ វិនីវរណតា ចិត្តស្ស សុញ្ញាគារេ អភិរតិ ។ ឈានន្តិ បឋមំ ឈានំ ទុតិយំ ឈានំ តតិយំ ឈានំ ចតុត្ថំ ឈានំ ។ វិមោក្ខោតិ សុញ្ញតោ វិមោក្ខោ អនិមិត្តោ វិមោក្ខោ អប្បណិហិតោ វិមោក្ខោ ។ សមាធីតិ សុញ្ញតោ សមាធិ អនិមិត្តោ សមាធិ អប្បណិហិតោ សមាធិ ។ សមាបត្តីតិ សុញ្ញតា សមាបត្តិ អនិមិត្តា សមាបត្តិ អប្បណិហិតា សមាបត្តិ ។ ញាណន្តិ តិស្សោ វិជ្ជា ។ មគ្គភាវនាតិ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា ចត្តារោ សម្មប្បធានា ចត្តារោ ឥទ្ធិបាទា បញ្ចិន្ទ្រិយានិ បញ្ច ពលានិ សត្ត ពោជ្ឈង្គា អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ ។ ផលសច្ឆិកិរិយាតិ សោតាបត្តិផលស្ស សច្ឆិកិរិយា សកទាគាមិផលស្ស សច្ឆិកិរិយា អនាគាមិផលស្ស សច្ឆិកិរិយា អរហត្តផលស្ស សច្ឆិកិរិយា ។

កិរិយានោះគ្មានសំវាសដូច្នោះទេ ព្រោះហេតុនោះ ឆានជាតថាគតពោលថា រកសំវាសគ្មាន ។

(๒๓๖) ដែលហៅថា ឧត្តរិមនុស្សធម្ម (នោះសំដៅយក) ឈាន ๑ វិមោក្ខ ๑ សមាធិ ๑ សមាបត្តិ ๑ ញាណទស្សន ๑ មគ្គភាវនា ๑ ផលសច្ឆិកិរិយា ๑ កិលេសប្បហាន ๑ វិនីវរណតា ចិត្តស្ស ๑ សុញ្ញាគារេ អភិរតិ ๑ ។ ត្រង់ពាក្យថា ឈាន ឆានខាងបឋមជ្ឈាន ទុតិយជ្ឈាន តតិយជ្ឈាន ចតុត្ថជ្ឈាន ។ ត្រង់ពាក្យថា វិមោក្ខ (នោះ) ឆានខាងឯសុញ្ញតវិមោក្ខ អនិមិត្តវិមោក្ខ អប្បណិហិតវិមោក្ខ ។ ត្រង់ពាក្យថា សមាធិ (នោះ) ឆានខាងឯសុញ្ញតសមាធិ អនិមិត្តសមាធិ អប្បណិហិតសមាធិ ។ ត្រង់ពាក្យថា សមាបត្តិ (នោះ) ឆានខាងសុញ្ញតសមាបត្តិ អនិមិត្តសមាបត្តិ អប្បណិហិតសមាបត្តិ ។ ត្រង់ពាក្យថា ញាណ (នោះ) ឆានខាងវិត្តវិជ្ជា ។ ត្រង់ពាក្យថា មគ្គភាវនា (នោះ) ឆានខាងសតិប្បដ្ឋាន ๔ សម្មប្បធាន ๔ ឥទ្ធិបាទ ๔ ឥន្ទ្រិយ ๕ ពល ๕ ពោជ្ឈង្គ ๗ មគ្គប្រកបដោយអង្គ ๘ ដ៏ប្រសើរ ។ ត្រង់ពាក្យថា ផលសច្ឆិកិរិយា (នោះ) ឆានខាងធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់នូវសោតាបត្តិផល ធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់នូវសកទាគាមិផល ធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់នូវអនាគាមិផល ធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់នូវអរហត្តផល ។

สัพเพสัมปหาเนฏฺเฐ ภควา มหานิรุตฺติปฏิสมฺภิทาปฺปตฺโต มหานิรุตฺติปฏิสมฺภิทาปฺปตฺโต ๆ นิรุตฺตาภิลาปสงฺขาตา นิรุตฺติ นิรุตฺตาภิลาปสงฺขาตาย นิรุตฺติยา ปฏิสมฺภิทาปฺปตฺโต นิรุตฺติปฏิสมฺภิทาปฺปตฺโต ๆ สุญฺญาคารปฺปเวสนฏฺเฐน สุญฺญาคารปฺปเวสนฏฺเฐน สุญฺญาคารปฺปเวสนฏฺเฐน สุญฺญาคารปฺปเวสนฏฺเฐน สุญฺญาคารปฺปเวสนฏฺเฐน สุญฺญาคารปฺปเวสนฏฺเฐน สุญฺญาคารปฺปเวสนฏฺเฐน สุญฺญาคารปฺปเวสนฏฺเฐน ๆ

(๒๓๗) ตีหากาเรหิ ปฐมํ ฌานํ สมาปชฺชิตฺวา สมฺปชานมุสา กถนฺตสฺส อาปตฺติ ถาวรนิกสฺส ปุเพฺพ วสฺส หোติ มุสา กถิสฺสนฺติ กถนฺตสฺส หোติ มุสา กถามีติ กถิตสฺส หোติ มุสา มยา กถิตนฺติ ๆ ตถาหากาเรหิ ปฐมํ ฌานํ สมาปชฺชิตฺวา สมฺปชานมุสา กถนฺตสฺส อาปตฺติ ถาวรนิกสฺส ปุเพฺพ วสฺส หোติ มุสา กถิสฺสนฺติ กถนฺตสฺส หোติ มุสา กถามีติ กถิตสฺส หোติ มุสา มยา กถิตนฺติ วิรมนาย ทิฏฺฐิ ๆ

ត្រង់ពាក្យថា កិលេសប្បហានេ (នោះ) ជាន់ខាងក្រិយាលះបង់កាគៈ លះបង់ទោសៈ លះបង់មោហៈ។ ត្រង់ពាក្យថា វិនីវរណតា ចិត្តស្ស (នោះ) ជាន់ខាងការហាមឃាត់ចិត្តចាកកាគៈ ហាមឃាត់ចិត្តចាកទោសៈ ហាមឃាត់ចិត្តចាកមោហៈ។ ត្រង់ពាក្យថា សុញ្ញាគារេ អភិរតិ (នោះ) ជាន់ខាងឯសេចក្តីត្រេកអរក្នុងផ្ទះស្ងាត់ ដោយបឋមជ្ឈាន សេចក្តីត្រេកអរក្នុងផ្ទះស្ងាត់ ដោយទុតិយជ្ឈាន សេចក្តីត្រេកអរក្នុងផ្ទះស្ងាត់ ដោយតតិយជ្ឈាន សេចក្តីត្រេកអរក្នុងផ្ទះស្ងាត់ ដោយចតុត្ថជ្ឈាន។

(๒๓๗) កិកុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាជាន់ចូលបឋមជ្ឈានហើយ ដោយអាការ ๓ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ๑ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ๑ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ๑ ត្រូវអាបត្តិជាកដិក។ កិកុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាជាន់ចូលបឋមជ្ឈានហើយ ដោយអាការ ๔ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហក ๑ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ๑ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ๑ ចិត្តជាន់សេចក្តីយើញ ๑ ត្រូវអាបត្តិជាកដិក។

បញ្ចហាការេហិ បឋមំ ឈានំ សមាបជ្ជិតុំ សម្បជានមុ-
សា កណាតុស្ស អាបត្តិ ចាតុដិកស្ស បុព្ពេ វុស្ស ហោតិ
មុសា កណិសុន្តិ កណាតុស្ស ហោតិ មុសា កណាមីតិ
កណិតស្ស ហោតិ មុសា មយា កណិតន្តិ វិនិជាយ
ទិដ្ឋំ វិនិជាយ ១តុំ ។ ឆហាការេហិ បឋមំ ឈានំ
សមាបជ្ជិតុំ សម្បជានមុសា កណាតុស្ស អាបត្តិ
ចាតុដិកស្ស បុព្ពេ វុស្ស ហោតិ មុសា កណិសុន្តិ
កណាតុស្ស ហោតិ មុសា កណាមីតិ កណិតស្ស
ហោតិ មុសា មយា កណិតន្តិ វិនិជាយ ទិដ្ឋំ
វិនិជាយ ១តុំ វិនិជាយ រុចិំ ។ សត្តហាការេ-
ហិ បឋមំ ឈានំ សមាបជ្ជិតុំ សម្បជានមុសា
កណាតុស្ស អាបត្តិ ចាតុដិកស្ស បុព្ពេ វុស្ស ហោតិ
មុសា កណិសុន្តិ កណាតុស្ស ហោតិ មុសា កណាមីតិ
កណិតស្ស ហោតិ មុសា មយា កណិតន្តិ វិនិជាយ
ទិដ្ឋំ វិនិជាយ ១តុំ វិនិជាយ រុចិំ វិនិជាយ ការំ ។

កិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលបឋមជ្ឈានហើយ ដោយ
អាការ ៩ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១
កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ
ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទជាំងសេចក្តីឃើញ ១
បិទជាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ (តែវអាបត្តិជាកដិក ។ កិក្ខុនិយាយកុហកដោយ
ដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលបឋមជ្ឈានហើយ ដោយអាការ ៦ យ៉ាងគឺ
មុននឹងនិយាយដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ
ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា
អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទជាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទជាំងសេចក្តី
គាប់ចិត្ត ១ បិទជាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១ (តែវអាបត្តិជាកដិក ។ កិក្ខុ
និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលបឋមជ្ឈានហើយ ដោយ
អាការ ៧ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១
កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ
ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទជាំងសេចក្តីឃើញ ១
បិទជាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទជាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១ បិទជាំងសេចក្តី
ពិតត្រង់ ១ (តែវអាបត្តិជាកដិក ។

(๒๓๘) ตีหาการเหหิ ปหีนมฺ ฌานมฺ สมาปชฺชิตุ สมฺปชานมุสา กณฺหสฺส อาหรติ ชาติสฺส ปุพฺเพ วสฺส โหติ มุสา กณิสฺสฺจิ กณฺหสฺส โหติ มุสา กณฺหมิตุ กณิตสฺส โหติ มุสา มยา กณิตฺจิ ฯ ตีหาการเหหิ ปหีนมฺ ฌานมฺ สมาปชฺชิตุ สมฺปชานมุสา กณฺหสฺส อาหรติ ชาติสฺส ปุพฺเพ วสฺส โหติ มุสา กณิสฺสฺจิ กณฺหสฺส โหติ มุสา กณฺหมิตุ กณิตสฺส โหติ มุสา มยา กณิตฺจิ วิธิยา ธิฏฺฐิ ฯ ปญฺหาการเหหิ ปหีนมฺ ฌานมฺ สมาปชฺชิตุ สมฺปชานมุสา กณฺหสฺส อาหรติ ชาติสฺส ปุพฺเพ วสฺส โหติ มุสา กณิสฺสฺจิ กณฺหสฺส โหติ มุสา กณฺหมิตุ กณิตสฺส โหติ มุสา มยา กณิตฺจิ วิธิยา ธิฏฺฐิ วิธิยา ๑ฐิ ฯ ฉหาการเหหิ ปหีนมฺ ฌานมฺ สมาปชฺชิตุ สมฺปชานมุสา กณฺหสฺส อาหรติ ชาติสฺส ปุพฺเพ วสฺส โหติ มุสา กณิสฺสฺจิ

(២៣៨) កិកុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាកំពុងចូលបឋមជ្ឈាន ដោយអាការ ៣ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិកុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាកំពុងចូលបឋមជ្ឈាន ដោយអាការ ៤ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិកុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាកំពុងចូលបឋមជ្ឈាន ដោយអាការ ៥ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិកុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាកំពុងចូលបឋមជ្ឈាន ដោយអាការ ៦ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១

កណាឆ្ដស្ស ហោតិ មុសា កណាមីតិ កណាតស្ស ហោតិ មុសា មយា កណាតឆ្ដំ វាឯ ជាយ ឯឆ្ដំ វាឯ ជាយ ទ្វឆ្ដំ វាឯ ជាយ រុចិំ ។ សត្តមាកាវេហិ បឋមំ ឈានំ សមាបជ្ជាមីតិ សម្បជានមុសា កណាឆ្ដស្ស អាបត្តិ ចាវជីកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណាស្សឆ្ដំ កណាឆ្ដស្ស ហោតិ មុសា កណាមីតិ កណាតស្ស ហោតិ មុសា មយា កណាតឆ្ដំ វាឯ ជាយ ឯឆ្ដំ វាឯ ជាយ ទ្វឆ្ដំ វាឯ ជាយ រុចិំ វាឯ ជាយ ភាវំ ។

(๒๓๙) តិមាកាវេហិ បឋមំ ឈានំ សមាបជ្ជាតិ សម្បជានមុសា កណាឆ្ដស្ស អាបត្តិ ចាវជីកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណាស្សឆ្ដំ កណាឆ្ដស្ស ហោតិ មុសា កណាមីតិ កណាតស្ស ហោតិ មុសា មយា កណាតឆ្ដំ ។ ចតុហាកាវេហិ បឋមំ ឈានំ សមាបជ្ជាតិ សម្បជានមុសា កណាឆ្ដស្ស អាបត្តិ ចាវជីកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណាស្សឆ្ដំ កណាឆ្ដស្ស ហោតិ មុសា កណាមីតិ

កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាកំពុងចូលបឋមឈានដោយអាការ ៧ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ ១ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๓๙) កិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលបឋមឈាន ដោយអាការ ៣ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលបឋមឈាន ដោយអាការ ៤ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១

ภณ์ติสฺส ฯเปฯ มุสา มยา ภณ์ติสฺส วิรมิสฺสามิ ติฏฺฐ ฯ
ปญฺหาคาเรปิ ปฐมํ ฌานํ สมาปชฺชิตฺวา สมฺปชา-
นมุสา ภณนฺตสฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ปุพฺเพ วิสฺส
ฯเปฯ มุสา ภณ์ติสฺสนฺติ ภณนฺตสฺส ฯเปฯ มุสา
ภณามีติ ภณ์ติสฺส ฯเปฯ มุสา มยา ภณ์ติ-
สฺสนฺติ วิรมิสฺสามิ ติฏฺฐิสฺสามิ ฯ ทุติยาคาเรปิ
ปฐมํ ฌานํ สมาปชฺชิตฺวา สมฺปชานมุสา ภณนฺตสฺส
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ปุพฺเพ วิสฺส ฯเปฯ มุสา
ภณ์ติสฺสนฺติ ภณนฺตสฺส ฯเปฯ มุสา ภณามีติ
ภณ์ติสฺส ฯเปฯ มุสา มยา ภณ์ติสฺสนฺติ วิรมิสฺสามิ
ติฏฺฐิสฺสามิ ฯ ตติยาคาเรปิ ปฐมํ ฌานํ สมาปชฺชิตฺวา
สมฺปชานมุสา ภณนฺตสฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ปุพฺเพ วิสฺส
ฯเปฯ มุสา ภณ์ติสฺสนฺติ ภณนฺตสฺส ฯเปฯ มุสา
ภณามีติ ภณ์ติสฺส ฯเปฯ มุสา มยา ภณ์ติสฺสนฺติ
วิรมิสฺสามิ ติฏฺฐิสฺสามิ ฯ จตุตฺถาคาเรปิ ปฐมํ
ฌานํ สมาปชฺชิตฺวา สมฺปชานมุสา ภณนฺตสฺส อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺส ปุพฺเพ วิสฺส ฯเปฯ มุสา ภณ์ติสฺสนฺติ
ภณนฺตสฺส ฯเปฯ มุสา ภณามีติ ภณ์ติสฺส ฯเปฯ
มุสา มยา ภณ์ติสฺสนฺติ วิรมิสฺสามิ ติฏฺฐิสฺสามิ ฯ

និងកាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ๑ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ๑ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ๆ កិកូនិយាយកុហក ដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលបឋមជ្ឈាន ដោយអាការ ๙ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ๑ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ๑ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ๑ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ๑ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ๑ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ๆ កិកូនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលបឋមជ្ឈាន ដោយអាការ ๑๐ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ๑ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ๑ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ๑ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ๑ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ๑ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ๑ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ๆ កិកូនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលបឋមជ្ឈាន ដោយអាការ ๗ យ៉ាង គឺ មុននឹងនិយាយដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ๑ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ๑ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ๑ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ๑ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ๑ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ๑ បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ ๑ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ๆ

(๒๔๐) តីហាកាវេហិ បឋមវស្ស ឈានស្ស លាភិម្ហីតិ សម្បជានមុសា កណ្ឌន្តស្ស អាបត្តិ ចាវជិកស្ស បុព្ពេ វស្ស ហោតិ មុសា កណិស្សន្តិ កណ្ឌន្តស្ស ហោតិ មុសា កណាមីតិ កណិតស្ស ហោតិ មុសា មយា កណិតន្តិ ។ ចតូហកាវេហិ បឋមវស្ស ឈានស្ស លាភិម្ហីតិ សម្បជានមុសា កណ្ឌន្តស្ស អាបត្តិ ចាវជិកស្ស បុព្ពេ វស្ស ហោតិ មុសា កណិស្សន្តិ កណ្ឌន្តស្ស ហោតិ មុសា កណាមីតិ កណិតស្ស ហោតិ មុសា មយា កណិតន្តិ វិនិជាយ ទិដ្ឋិ ។ បញ្ចហាកាវេហិ បឋមវស្ស ឈានស្ស លាភិម្ហីតិ សម្បជានមុសា កណ្ឌន្តស្ស អាបត្តិ ចាវជិកស្ស បុព្ពេ វស្ស ហោតិ មុសា កណិស្សន្តិ កណ្ឌន្តស្ស ហោតិ មុសា កណាមីតិ កណិតស្ស ហោតិ មុសា មយា កណិតន្តិ វិនិជាយ ទិដ្ឋិ វិនិជាយ ខន្តិ ។ ឆហាកាវេហិ បឋមវស្ស ឈានស្ស លាភិម្ហីតិ សម្បជានមុសា កណ្ឌន្តស្ស អាបត្តិ ចាវជិកស្ស បុព្ពេ វស្ស ហោតិ មុសា

ឋានដ៏ភគណ្ឌ សិក្ខាបទទី ៤ បទភាជនីយ អំពីសុទ្ធិកដ្ឋាន

(៦៤០) កិក្ខុនិយាយកុហក ដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាជាអ្នកបាន បឋមជ្ឈានហើយដោយអាការ ៣ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញ នឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ ត្រូវអាបត្តិ ចាតដិក ។ កិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាជាអ្នកបានបឋមជ្ឈាន ហើយដោយអាការ ៤ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយ កុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយ រួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទចាំងសេចក្តី ឃើញ ១ ត្រូវអាបត្តិចាតដិក ។ កិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មា ជាអ្នកបានបឋមជ្ឈានហើយ ដោយអាការ ៥ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុង និយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួច ហើយ ១ បិទចាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទចាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ ត្រូវអាបត្តិ ចាតដិក ។ កិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាជាអ្នកបានបឋមជ្ឈាន ហើយ ដោយអាការ ៦ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹង

กณิฏฺฐสฺสาปิ กณิฏฺฐสฺส เหฏฺฐา มุขา กณิฏฺฐสฺส
กณิฏฺฐสฺส เหฏฺฐา มุขา มยา กณิฏฺฐสฺส วีสติยา
องฺคุลีหิ วีสติยา ปพฺพเตหิ วีสติ ฯ สตฺตหากาเรหิ
ปมสฺส ฌานสฺส ลาภิมฺหิ สมฺปชานมุสา
กณิฏฺฐสฺส อาปตฺติ ทาฬิกสฺส ปุพฺเพ วสฺส เหฏฺฐา
มุขา กณิฏฺฐสฺส กณิฏฺฐสฺส เหฏฺฐา มุขา กณิฏฺฐสฺส
กณิฏฺฐสฺส เหฏฺฐา มุขา มยา กณิฏฺฐสฺส วีสติยา
องฺคุลีหิ วีสติยา ปพฺพเตหิ วีสติยา ภาโว ฯ

(๒๔๑) สตฺตหากาเรหิ ปมสฺส ฌานสฺส วสิมฺหิ
สมฺปชานมุสา กณิฏฺฐสฺส อาปตฺติ ทาฬิกสฺส
ปุพฺเพ วสฺส เหฏฺฐา มุขา กณิฏฺฐสฺส กณิฏฺฐสฺส
เหฏฺฐา มุขา กณิฏฺฐสฺส กณิฏฺฐสฺส เหฏฺฐา มุขา
มยา กณิฏฺฐสฺส ฯ จตฺตุหากาเรหิ ปมสฺส
ฌานสฺส วสิมฺหิ สมฺปชานมุสา กณิฏฺฐสฺส
อาปตฺติ ทาฬิกสฺส ปุพฺเพ วสฺส เหฏฺฐา มุขา
กณิฏฺฐสฺส กณิฏฺฐสฺส เหฏฺฐา มุขา กณิฏฺฐสฺส

និយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អញជាអ្នកបានបឋមជ្ឈាន ដោយអាការ ៧ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ ១ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៦៤១) កិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាជាអ្នកស្ងាត់ជំនាញហើយក្នុងបឋមជ្ឈាន ដោយអាការ ៣ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាជាអ្នកស្ងាត់ជំនាញហើយក្នុងបឋមជ្ឈាន ដោយអាការ ៤ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា

ภณามีตสฺส เหเตฺว มุสา ยถา ภณามีตฺถิ วิญฺญาเย
ติฏฺฐึ ฯ ปญฺจมกาเรปิ ปฐมสฺส ฌานสฺส วสีภูตสฺ
สมฺปชานมุสา ภณนฺตสฺส อาปตฺติ ฐาปนตฺถาย ปุเพฺ
วสฺส เหเตฺว มุสา ภณิสฺสนฺติ ภณนฺตสฺส เหเตฺว
มุสา ภณามีติ ภณามีตสฺส เหเตฺว มุสา ยถา
ภณามีตฺถิ วิญฺญาย ติฏฺฐึ วิญฺญาย ๑ฺ ฯ ฉฏฺฐ-
กาเรปิ ปฐมสฺส ฌานสฺส วสีภูตสฺ สมฺปชาน-
มุสา ภณนฺตสฺส อาปตฺติ ฐาปนตฺถาย ปุเพฺ วสฺส
เหเตฺว มุสา ภณิสฺสนฺติ ภณนฺตสฺส เหเตฺว มุสา
ภณามีติ ภณามีตสฺส เหเตฺว มุสา ยถา ภณา-
มีตฺถิ วิญฺญาย ติฏฺฐึ วิญฺญาย ๑ฺ วิญฺญาย วุตฺตึ ฯ
สตฺตมกาเรปิ ปฐมสฺส ฌานสฺส วสีภูตสฺ สมฺป-
ชานมุสา ภณนฺตสฺส อาปตฺติ ฐาปนตฺถาย ปุเพฺ
วสฺส เหเตฺว มุสา ภณิสฺสนฺติ ภณนฺตสฺส เหเตฺว
มุสา ภณามีติ ภณามีตสฺส เหเตฺว มุสา ยถา

អញ្ញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញ្ញនិយាយ
កុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ៧ កិក្ខុ
និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាជាអ្នកស្អាត់ដំនាញហើយកន្លងបឋ-
មជ្ឈានដោយអាការ ៥ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថាអញ្ញនឹងនិយាយ
កុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញ្ញកំពុងនិយាយកុហក ១ និ-
យាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញ្ញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំង
សេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ៧ កិក្ខុ
និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាជាអ្នកស្អាត់ដំនាញហើយកន្លងបឋ-
មជ្ឈានដោយអាការ ៦ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញ្ញនឹង
និយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញ្ញកំពុងនិយាយកុហក ១
និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញ្ញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំង
សេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ៧ កិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាជាអ្នក
ស្អាត់ដំនាញហើយកន្លងបឋមជ្ឈាន ដោយអាការ ៧ យ៉ាង គឺមុននឹងនិយាយ
ដឹងខ្លួនថា អញ្ញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញ្ញ
កំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញ្ញនិយាយកុហក

កណាតន្តំ វិនិជាយ ទិដ្ឋំ វិនិជាយ ១ន្តំ វិនិជាយ រុបិំ វិនិជាយ ភារំ ។

(๒๖๒) តីហាការេហិ បឋមំ ឈានំ សច្ចិកតំ បយាតំ សម្បជានមុសា កណាន្តស្ស អាបត្តិ ចារ. ដិកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតំ មុសា កណាសន្តំ កណាន្តស្ស ហោតំ មុសា កណាមីតំ កណាតស្ស ហោតំ មុសា មយា កណាតន្តំ ។ ចតូហាការេហិ បឋមំ ឈានំ សច្ចិកតំ មយាតំ សម្បជានមុសា កណាន្តស្ស អាបត្តិ ចារដិកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតំ មុសា កណាសន្តំ កណាន្តស្ស ហោតំ មុសា កណាមីតំ កណាតស្ស ហោតំ មុសា មយា កណាតន្តំ វិនិជាយ ទិដ្ឋំ ។ បញ្ចហាការេហិ បឋមំ ឈានំ សច្ចិកតំ មយា. តំ សម្បជានមុសា កណាន្តស្ស អាបត្តិ ចារដិកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតំ មុសា កណាសន្តំ កណាន្តស្ស ហោតំ មុសា កណាមីតំ កណាតស្ស ហោតំ មុសា មយា កណាតន្តំ វិនិជាយ ទិដ្ឋំ វិនិជាយ ១ន្តំ ។

រួចហើយ ๑ បិទចុាំងសេចក្តីឃើញ ๑ បិទចុាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ๑ បិទចុាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ๑ បិទចុាំងសេចក្តីពិតត្រង់ ๑ ត្រូវអាបត្តិចុាកដិក ។

(๒๔๔) កិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា បឋមជ្ឈានអាត្មាចុានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់រួចហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ ត្រូវអាបត្តិចុាកដិក ។ កិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា បឋមជ្ឈានអាត្មាចុានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់រួចហើយ ដោយអាការ ៤ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទចុាំងសេចក្តីឃើញ ១ ត្រូវអាបត្តិចុាកដិក ។ កិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា បឋមជ្ឈានអាត្មាចុានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់រួចហើយ ដោយអាការ ៥ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទចុាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទចុាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ ត្រូវ

ឧបេក្ខាសហគតំ បឋមំ ឈានំ សព្ពិកតំ មយាតំ សម្បជានមុសា ភណន្តស្ស អាបត្តិ ចាតុជ្ជាកស្ស បុព្ពេ វុត្ត ហោតិ មុសា ភណិស្សន្តិ ភណន្តស្ស ហោតិ មុសា ភណាមីតិ ភណិតស្ស ហោតិ មុសា មយា ភណិតន្តិ វិនិជាយ ទិដ្ឋេ វិនិជាយ ១ន្តិ វិនិជាយ រុចេ ។ សន្តបាកាវេហេ បឋមំ ឈានំ សព្ពិកតំ មយាតំ សម្បជានមុសា ភណន្តស្ស អាបត្តិ ចាតុជ្ជាកស្ស បុព្ពេ វុត្ត ហោតិ មុសា ភណិស្សន្តិ ភណន្តស្ស ហោតិ មុសា ភណាមីតិ ភណិតស្ស ហោតិ មុសា មយា ភណិតន្តិ វិនិជាយ ទិដ្ឋេ វិនិជាយ ១ន្តិ វិនិជាយ រុចេ វិនិជាយ ភាវំ (យថា ៩ទំ បឋមំ ឈានំ វិត្ថារិតំ ឯវំ សព្ពំបិ វិត្ថារេតព្ពំ[1]) ។

(២៨៣) តតិយាកាវេហេ ទុតិយំ ឈានំ តតិយំ ឈានំ ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបត្តិ សមាបជ្ជាមិ សមាបន្នោ

---

๑ ๙ទំ វចនំ ឧភោបិយោគេ្គ ឥតរេសំ ឈានានំ ឧសាសវារេ បបិតំ អម្ហាកម្បន យោគេ្គ មរម្ហាកម្បាយោគេ្គសុ ច ឥធ បបិតន្តិ ទដ្ឋព្ពំ ។

អាបត្តិបាចិត្តិយ ๑ កិត្តុនិយោយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា បឋមបច្ឆានអាត្មាបានធ្វើឲ្យបច្ឆាស់លាស់រួចហើយ ដោយអាការ ๖ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ๑ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ๑ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ๑ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ๑ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ๑ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ๑ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ๑ កិត្តុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា បឋមបច្ឆានអាត្មាបានធ្វើឲ្យបច្ឆាស់លាស់រួចហើយ ដោយអាការ ๗ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ๑ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ๑ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ๑ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ๑ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ๑ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ๑ បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ ๑ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ (បឋមបច្ឆាននេះ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែង ឲ្យពិស្តារហើយយ៉ាងណា ឈានទាំងពួងមានទុតិយបច្ឆានជាដើម បណ្តិតត្រូវ សំដែង ឲ្យពិស្តារយ៉ាងនោះផងចុះ) ។

(๒๔๓) កិត្តុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលហើយកំពុងចូល បានចូលកាន់ទុតិយបច្ឆាន កាន់តតិយបច្ឆាន កាន់ចតុត្ថបច្ឆាន

ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស លាភិម្ហិ វសិម្ហិ ចតុត្ថំ ឈានំ
សង្ខតំ មយាតំ សម្បជានមុសា ភណន្តស្ស
អាបត្តិ ចាតជិកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា
ភណិស្សន្តំ ភណន្តស្ស ហោតិ មុសា ភណាមីតិ
ភណិតស្ស ហោតិ មុសា មយា ភណិតន្តំ វិនិជាយ
ទិដ្ឋំ វិនិជាយ ខន្តិ វិនិជាយ រុចិ វិនិជាយ ភាវំ ។

(២៤៤) តីហាការេហិ សុញ្ញតំ វិមោក្ខំ អនិមិត្តំ
វិមោក្ខំ អប្បណិហិតំ វិមោក្ខំ សមាបជ្ជិ សមាបជ្ជាមិ
សមាបន្នោ អប្បណិហិតស្ស វិមោក្ខស្ស លាភិម្ហិ វសិម្ហិ
អប្បណិហិតោ វិមោក្ខោ សង្ខតោ មយាតំ សម្បជា-
នមុសា ភណន្តស្ស អាបត្តិ ចាតជិកស្ស ។ បេ ។

អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ទាត់ដំនាញហើយ ក្នុងចតុត្ថជ្ឈាន ចតុត្ថជ្ឈាន អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយដោយអាការ ៣ (១) យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ ១ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៦៤) កិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូលកាន់សុញ្ញតវិមោក្ខ កាន់អនិមិត្តវិមោក្ខ កាន់អប្បណិហិតវិមោក្ខ អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ទាត់ដំនាញហើយ ក្នុងអប្បណិហិតវិមោក្ខ អប្បណិហិតវិមោក្ខ អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បេ ។

---

๑ ត្រង់ឈានទាំង ៣ គឺទុតិយជ្ឈាន ๑ តតិយជ្ឈាន๑ ចតុត្ថជ្ឈាន ๑:នេះ ក្នុងឈានមួយ ។ ត្រូវប្រែជា ៥ លើក ។ ដូចជាបឋមជ្ឈានដែរ គឺ ទុតិយជ្ឈានប្រែកបដោយអាការ ៣ យ៉ាង ទុតិយជ្ឈានប្រែកបដោយអាការ ៤ យ៉ាង ទុតិយជ្ឈានប្រែ បដោយអាការ ៥ យ៉ាង ទុតិយជ្ឈានប្រែកបដោយអាការ ៦ យ៉ាង ទុតិយជ្ឈានប្រែកបដោយអាការ ៧ យ៉ាង ។ តតិយជ្ឈានប្រែកបដោយអាការ ៣ យ៉ាង ៤ យ៉ាង ៥ យ៉ាង ៦ យ៉ាង ៧ យ៉ាង ។ ចតុត្ថជ្ឈានប្រែកបដោយអាការ ៣ យ៉ាង ៤ យ៉ាង ៥ យ៉ាង ៦ យ៉ាង ៧ យ៉ាង ។

(๒๔๕) តីហាការេហិ សុញ្ញតំ សមាធិ អនិមិត្តំ សមាធិ អប្បណិហិតំ សមាធិ សមាបជ្ជិ សមាបជ្ជាមិ សមាបន្នោ អប្បណិហិតស្ស សមាធិស្ស លាភិម្ហិ វសិម្ហិ អប្បណិហិតោ សមាធិ សច្ចិកតោ មយាតិ សម្បជានមុសា ភណន្តស្ស អាបត្តិ ថារាជិកស្ស ។ បេ ។

(๒๔๖) តីហាការេហិ សុញ្ញតំ សមាបត្តិ អនិមិត្តំ សមាបត្តិ អប្បណិហិតំ សមាបត្តិ សមាបជ្ជិ សមាបជ្ជាមិ សមាបន្នោ អប្បណិហិតាយ សមាបត្តិយា លាភិម្ហិ វសិម្ហិ អប្បណិហិតា សមាបត្តិ សច្ចិកតា មយាតិ សម្បជានមុសា ភណន្តស្ស អាបត្តិ ថារាជិកស្ស ។ បេ ។

(๒๔๗) តីហាការេហិ តិស្សោ វិជ្ជា សមាបជ្ជិ សមាបជ្ជាមិ សមាបន្នោ តិស្សន្នំ វិជ្ជានំ លាភិម្ហិ វសិម្ហិ តិស្សោ វិជ្ជា សច្ចិកតា មយាតិ សម្បជានមុសា ភណន្តស្ស អាបត្តិ ថារាជិកស្ស ។ បេ ។

ปาฬิกกณ្ឌ សិក្ខាបទទី ๔ បទភាជនីយ អំពីវិធីដែលភិក្ខុធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់

(๒๔๕) កិកុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូលកាន់សុញ្ញតសមាធិ កាន់អនិមិត្តសមាធិ កាន់អប្បណិហិតសមាធិ អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ទាត់ជំនាញហើយ ក្នុងអប្បណិហិតសមាធិ អប្បណិហិតសមាធិអាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បេ ។

(๒๔๖) កិកុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូលកាន់សុញ្ញតសមាបត្តិ កាន់អនិមិត្តសមាបត្តិ កាន់អប្បណិហិតសមាបត្តិ អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ទាត់ជំនាញហើយ ក្នុងអប្បណិហិតសមាបត្តិ អប្បណិហិតសមាបត្តិ អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បេ ។

(๒๔๗) កិកុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានដល់ហើយ កំពុងដល់ បានដល់នូវវិត្តវិជ្ជា អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ទាត់ជំនាញហើយ ក្នុងវិត្តវិជ្ជា វិត្តវិជ្ជាអាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បេ ។

(๒๔๘) តីហាការេហិ ចតូហេ សតិប្បដ្ឋានេ ចតូហេ សម្មប្បធានេ ចតូហេ ឥទ្ធិបាទេ សមាបជ្ជិំ សមាបជ្ជាមិ សមាបជ្ជេ ចតុន្នំ ឥទ្ធិបាទានំ លាភិម្ហិ វសិម្ហិ ចតូហេ ឥទ្ធិបាទេហិ សច្ចិកតា មយាតិ សម្បជានមុសា កណាន្តស្ស អាបត្តិ ទាវជីកស្ស ។ បេ ។

(๒๔๙) តីហាការេហិ បញ្ចិន្ទ្រិយានំ បញ្ច ពលានំ សមាបជ្ជិំ សមាបជ្ជាមិ សមាបជ្ជេ បញ្ចន្នំ ពលានំ លាភិម្ហិ វសិម្ហិ បញ្ច ពលានិ សច្ចិកតានិ មយាតិ សម្បជានមុសា កណាន្តស្ស អាបត្តិ ទាវជីកស្ស ។ បេ ។

(๒๕๐) តីហាការេហិ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ សមាបជ្ជិំ សមាបជ្ជាមិ សមាបជ្ជេ សត្តន្នំ ពោជ្ឈង្គានំ លាភិម្ហិ វសិម្ហិ សត្ត ពោជ្ឈង្គា សច្ចិកតា មយាតិ សម្បជានមុសា កណាន្តស្ស អាបត្តិ ទាវជីកស្ស ។ បេ ។

(๒๔๘) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๔๙) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๕๐) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๕๑) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๕๒) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๕๓) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๕๔) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๕๕) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๕๖) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๕๗) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๕๘) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๕๙) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๖๐) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๖๑) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๖๒) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๖๓) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๖๔) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๖๕) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๖๖) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๖๗) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๖๘) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๖๙) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๗๐) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๗๑) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๗๒) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๗๓) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๗๔) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๗๕) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๗๖) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๗๗) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๗๘) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๗๙) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๘๐) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๘๑) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๘๒) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๘๓) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๘๔) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๘๕) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๘๖) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๘๗) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๘๘) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๘๙) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๙๐) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๙๑) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๙๒) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๙๓) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๙๔) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๙๕) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๙๖) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๙๗) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๙๘) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๙๙) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๐๐) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๐๑) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๐๒) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๐๓) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๐๔) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๐๕) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๐๖) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๐๗) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๐๘) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๐๙) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๑๐) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๑๑) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๑๒) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๑๓) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๑๔) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๑๕) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๑๖) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๑๗) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๑๘) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๑๙) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๒๐) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๒๑) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๒๒) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๒๓) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๒๔) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๒๕) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๒๖) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๒๗) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๒๘) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๒๙) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๓๐) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๓๑) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๓๒) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๓๓) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๓๔) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๓๕) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๓๖) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๓๗) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๓๘) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๓๙) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๔๐) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๔๑) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๔๒) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๔๓) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๔๔) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๔๕) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๔๖) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๔๗) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๔๘) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๔๙) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๕๐) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๕๑) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๕๒) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๕๓) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๕๔) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๕๕) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๕๖) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๕๗) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๕๘) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๕๙) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๖๐) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๖๑) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๖๒) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๖๓) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๖๔) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๖๕) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๖๖) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๖๗) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๖๘) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๖๙) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๗๐) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๗๑) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๗๒) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๗๓) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๗๔) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๗๕) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๗๖) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๗๗) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๗๘) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๗๙) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๘๐) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๘๑) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๘๒) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๘๓) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๘๔) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๘๕) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๘๖) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๘๗) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๘๘) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๘๙) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๙๐) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๙๑) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๙๒) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๙๓) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๙๔) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๙๕) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๙๖) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๙๗) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๙๘) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๙๙) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๔๐๐) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๔๐๑) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๔๐๒) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๔๐๓) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๔๐๔) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๔๐๕) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๔๐๖) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๔๐๗) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๔๐๘) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๔๐๙) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๔๑๐) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๔๑๑) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๔๑๒) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๔๑๓) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๔๑๔) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๔๑๕) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๔๑๖) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๔๑๗) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๔๑๘) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๔๑๙) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๔๒๐) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๔๒๑) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๔๒๒) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๔๒๓) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๔๒๔) กิกฺขนิยายกุหกเวยฺยากรณวาทจฺฉลสมนฺนาคตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๔๒๕) ก

(๒๕๑) ตีหากาเรหิ อริยา อฏฺฐงฺคิกา มคฺคา สมาปชฺชึ สมาปชฺชามิ สมาปชฺโช อริยสฺส อฏฺฐงฺคิกสฺส มคฺคสฺส ลาภินฺทฺริยา วสินฺทฺริยา อริยา อฏฺฐงฺคิกา มคฺคา สญฺโญกา มยาติ สมฺปชานมุสา กณฺฑสฺส อาปตฺติ จาภิกสฺส ฯ เป ฯ

(๒๕๒) ตีหากาเรหิ โสตาปตฺติผลา สกทาคามิผลา อนาคามิผลา อรหตฺตผลา[๑] สมาปชฺชึ สมาปชฺชามิ สมาปชฺโช อรหตฺตผลสฺส[๒] ลาภินฺทฺริยา วสินฺทฺริยา อรหตฺตผลา[๓] สญฺโญกา มยาติ สมฺปชานมุสา กณฺฑสฺส อาปตฺติ จาภิกสฺส ฯ เป ฯ

(๒๕๓) ตีหากาเรหิ ภาคา เม ชาตา ภาคา เม วยา ภาคา เม มุตฺตา ภาคา เม ปหีนา ภาคา เม ปฏินิสฺสฏฺฐา ภาคา เม ขเยฏฺฐาคา ภาคา เม สมุจฺเฉทฏฺฐาคาติ สมฺปชานมุสา กณฺฑสฺส อาปตฺติ จาภิกสฺส ฯ เป ฯ ตีหากาเรหิ โนสา เม ชาตา ฯ เป ฯ เหเหหา เม ชาตา วยา มุตฺตา ปหีนา

๑-๓ ฉ. ม. อรหตฺตา ฯ ๒ อรหตฺตสฺส ฯ

(๒๙๑) กิกฺขุนิยา ยกุหกเวยฺยากรณฺเขนฺติ อาคนฺตฺวา สมฺมาสมฺพุทฺโธ สมฺมาสมฺพุทฺโธ กตฺวา สมฺมาสมฺพุทฺธตฺตสฺส อฏฺฐหิ มคฺเคหิ ปหีนตฺตา อฏฺฐหิ มคฺเคหิ สมนฺนาคโต อาคนฺตฺวา ปฏิลทฺธ

បដិនិស្សជ្ជោ ចុក្កេដិតោ សមុក្កេដិតោតិ សម្ប-
ជានមុសា កណន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

(๒๕๒) តីហាការេហិ កតា មេ ចិត្តំ វិលីវណំ
នោសា មេ ចិត្តំ វិលីវណំ មោហា មេ ចិត្តំ វិលីវណន្តិ
សម្បជានមុសា កណន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស
។ បេ ។ បុព្ពេ វស្ស ហោតិ មុសា កណិស្សន្តិ
កណន្តស្ស ហោតិ មុសា កណាមីតិ កណិតស្ស
ហោតិ មុសា មយា កណិតន្តិ វិនិធាយ និដ្ឋំ វិនិធាយ
ខន្តិំ វិនិធាយ រុចិំ វិនិធាយ ភាវំ ។

សុទ្ធិកំ ឯឝ្ឝិតំ

(๒๕๕) តីហាការេហិ បឋមញ្ច ឈានំ ទុតិយញ្ច
ឈានំ សមាបជ្ជិំ សមាបជ្ជាមិ សមាបជ្ជេ បឋមស្ស
ច ឈានស្ស ទុតិយស្ស ច ឈានស្ស លាភិម្ហិ វសិម្ហិ
បឋមញ្ច ឈានំ ទុតិយញ្ច ឈានំ សច្ឆិកតំ មយាតិ
សម្បជានមុសា កណន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

ចេញហើយ បានលោសចោលហើយ បានរើចោលហើយ បានគាស់រំលើងហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បេ ។

(៦៥៤) កិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ចិត្តរបស់អាត្មាមានសេចក្តីពេញចំណង់ថ្នាស តឹងរុតស្រឡះហើយចាកភាគៈ ចិត្តរបស់អាត្មារុតស្រឡះហើយចាកទោសៈ ចិត្តរបស់អាត្មារុតស្រឡះចាកមោហៈដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បេ ។ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទជាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទជាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទជាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១ បិទជាំងសេចក្តីពិតត្រង់ ១ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

សុទ្ធិកវារៈ ចប់ ។

(៦៥៥) កិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈានផង កាន់ទុតិយជ្ឈានផង អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្គាត់ជំនាញហើយ កន្លងបឋមជ្ឈានផង ទុតិយជ្ឈានផង បឋមជ្ឈាននឹងទុតិយជ្ឈាន អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បេ ។

ตีหาการเหหิ ปมมฺหา ฌานา ตติยมฺหา ฌานา สมาปตฺติ สมาปชฺชามิ สมาปชฺชนา ปมมสฺส จ ฌานสฺส ตติยสฺส จ ฌานสฺส ลาภินฺทฺริยสฺส วสีภาวสฺส ปมมมฺหา ฌานา ตติยมฺหา ฌานา สงฺกิเลสา มยาติ สมฺปชานมุสา ภณนฺตสฺส อาปตฺติ ตาภาณวารสฺส ฯ เป ฯ ตีหาการเหหิ ปมมมฺหา ฌานา จตุตฺถมฺหา ฌานา สมาปตฺติ สมาปชฺชามิ สมาปชฺชนา ปมมสฺส จ ฌานสฺส จตุตฺถสฺส จ ฌานสฺส ลาภินฺทฺริยสฺส วสีภาวสฺส ปมมมฺหา ฌานา จตุตฺถมฺหา ฌานา สงฺกิเลสา มยาติ สมฺปชานมุสา ภณนฺตสฺส อาปตฺติ ตาภาณวารสฺส ฯ เป ฯ

(๒๙๖) ตีหาการเหหิ ปมมมฺหา ฌานา สุญฺญตมฺหา วิโมกฺขา ปมมมฺหา ฌานา อนิมิตฺตมฺหา วิโมกฺขา ปมมมฺหา ฌานา อปฺปณิหิตมฺหา วิโมกฺขา สมาปตฺติ สมาปชฺชามิ สมาปชฺชนา ปมมสฺส จ ฌานสฺส อปฺปณิหิตสฺส จ วิโมกฺขสฺส ลาภินฺทฺริยสฺส วสีภาวสฺส ปมมมฺหา ฌานา อปฺปณิหิตา จ วิโมกฺขา สงฺกิเลสา มยาติ สมฺปชานมุสา ภณนฺตสฺส อาปตฺติ ตาภาณวารสฺส ฯ เป ฯ

តិកនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូល កាន់បឋមជ្ឈានផង តតិយជ្ឈានផង អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ទាត់ជំនាញហើយក្នុងបឋមជ្ឈានផង តតិយជ្ឈានផង បឋមជ្ឈានទឹងតតិយជ្ឈាន អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បេ ។ តិកនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូល កាន់បឋមជ្ឈានផង ចតុត្ថជ្ឈានផង អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ទាត់ជំនាញហើយក្នុងបឋមជ្ឈានផង ចតុត្ថជ្ឈានផង បឋមជ្ឈានទឹងចតុត្ថជ្ឈាន អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បេ ។

(៤៩៦) តិកនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូល កាន់បឋមជ្ឈានផង សុញ្ញតវិមោក្ខផង បឋមជ្ឈានផង អនិមិត្តវិមោក្ខផង បឋមជ្ឈានផង អប្បណិហិតវិមោក្ខផង អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ទាត់ជំនាញហើយក្នុងបឋមជ្ឈានផង អប្បណិហិតវិមោក្ខផង បឋមជ្ឈានទឹងអប្បណិហិតវិមោក្ខ អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បេ ។

(๒๕๗) ตีหากาเรหิ ปฐมญฺจ ฌานํ สุญฺญตญฺจ สมาธึ ปฐมญฺจ ฌานํ อนิมิตฺตญฺจ สมาธึ ปฐมญฺจ ฌานํ อปฺปณิหิตญฺจ สมาธึ สมาปชฺชโต สมาปชฺชามิ สมาปนฺโน ปฐมสฺส จ ฌานสฺส อปฺปณิหิตสฺส จ สมาธิสฺส ลาภิมฺหิ วสิมฺหิ ปฐมญฺจ ฌานํ อปฺปณิหิโต จ สมาธิ สชฺชุ-กาโล มยาติ สมฺปชานมุสา ภณนฺตสฺส อาปตฺติ ถาวรกิริยสฺส ฯ เป ฯ

(๒๕๘) ตีหากาเรหิ ปฐมญฺจ ฌานํ สุญฺญตญฺจ สมาปตฺตึ ปฐมญฺจ ฌานํ อนิมิตฺตญฺจ สมาปตฺตึ ปฐมญฺจ ฌานํ อปฺปณิหิตญฺจ สมาปตฺตึ สมาปชฺชโต สมาปชฺชามิ สมาปนฺโน ปฐมสฺส จ ฌานสฺส อปฺปณิหิตาย จ สมาปตฺติยา ลาภิมฺหิ วสิมฺหิ ปฐมญฺจ ฌานํ อปฺปณิหิโต จ สมาปตฺติ สชฺชุ-กาลา มยาติ สมฺปชานมุสา ภณนฺตสฺส อาปตฺติ ถาวรกิริยสฺส ฯ เป ฯ

(๒๙๗) ภิกษุนิยายกุหกะด้วยตั้งขึ้นว่า ท่านได้ถูกต้องแล้ว ได้ถูกต้องแล้ว ได้ถูกต้องปฐมฌาน สุญญตสมาธิ ปฐมฌาน อนิมิตตสมาธิ ปฐมฌาน อัปปณิหิตสมาธิ ปฐมฌาน ท่านเป็นผู้ได้แล้ว เป็นผู้ออกแล้วจากปฐมฌาน อัปปณิหิตสมาธิ ปฐมฌานนั้น อัปปณิหิตสมาธิ ท่านได้ทำให้แจ้งแล้วด้วยอาการ ๓ อย่าง ต้องอาบัติปาจิตตีย์ ฯ ล ฯ

(๒๙๘) ภิกษุนิยายกุหกะด้วยตั้งขึ้นว่า ท่านได้ถูกต้องแล้ว ได้ถูกต้องแล้ว ได้ถูกต้องปฐมฌาน สุญญตสมาบัติ ปฐมฌาน อนิมิตตสมาบัติ ปฐมฌาน อัปปณิหิตสมาบัติ ปฐมฌาน ท่านเป็นผู้ได้แล้ว เป็นผู้ออกแล้วจากปฐมฌาน อัปปณิหิตสมาบัตินั้น อัปปณิหิตสมาบัติ ท่านได้ทำให้แจ้งแล้วด้วยอาการ ๓ อย่าง ต้องอาบัติปาจิตตีย์ ฯ ล ฯ

(๒๕๙) ตีหาการเหหิ ปฐมญฺจ ฌานํ ตีสฺสา จ วิชฺชา สมาปชฺชึ สมาปชฺชามิ สมาปชฺโช ปฐมสฺส จ ฌานสฺส ตีสฺสญฺจ วิชฺชานํ ลาภิมฺหิ วสิมฺหิ ปฐมญฺจ ฌานํ ตีสฺสา จ วิชฺชา สงฺขิตฺตา มยาติ สมฺปชาน-มุสา ภณนฺตสฺส อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ เป ฯ

(๒๖๐) ตีหาการเหหิ ปฐมญฺจ ฌานํ จตฺตาโร จ สติปฏฺฐาเน ปฐมญฺจ ฌานํ จตฺตาโร จ สมฺมปฺปธาเน ปฐมญฺจ ฌานํ จตฺตาโร จ อิทฺธิปาเท สมาปชฺชึ สมาปชฺชามิ สมาปชฺโช ปฐมสฺส จ ฌานสฺส จตูนฺนญฺจ อิทฺธิปาทานํ ลาภิมฺหิ วสิมฺหิ ปฐมญฺจ ฌานํ จตฺตาโร จ อิทฺธิปาเท สงฺขิตฺตา มยาติ สมฺปชานมุสา ภณนฺตสฺส อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ เป ฯ

(๒๖๑) ตีหาการเหหิ ปฐมญฺจ ฌานํ ปญฺจ จ อิทฺธิยานิ ปฐมญฺจ ฌานํ ปญฺจ จ พลานิ สมาปชฺชึ สมาปชฺชามิ สมาปชฺโช ปฐมสฺส จ ฌานสฺส ปญฺจนฺนญฺจ พลานํ ลาภิมฺหิ วสิมฺหิ

(๒๕๙) តិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានដល់ហើយ កំពុងដល់ បានចូលកាន់បឋមជ្ឈានផង ទ្វែតវិជ្ជាផង អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ទាត់ហើយក្នុងបឋមជ្ឈានផង ទ្វែតវិជ្ជាផង បឋមជ្ឈានទំង ទ្វែតវិជ្ជា អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បេ ។

(๒๖๐) តិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានដល់ហើយ កំពុងដល់ បានដល់នូវបឋមជ្ឈានផង សតិបដ្ឋាន ๔ ផង បឋមជ្ឈានផង សម្មប្បធាន ๔ ផង បឋមជ្ឈានផង ឥទ្ធិបាទ ๔ ផង អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ទាត់ហើយក្នុងបឋមជ្ឈានផង ឥទ្ធិបាទ ๔ ផង បឋមជ្ឈានទំង ឥទ្ធិបាទ ๔ អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បេ ។

(๒๖๑) តិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានដល់ហើយ កំពុងដល់ បានដល់នូវបឋមជ្ឈានផង ឥន្ទ្រិយ ๕ ផង បឋមជ្ឈានផង ពល ๕ ផង អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ទាត់ហើយ ក្នុងបឋមជ្ឈានផង

ปฐมฌานំ ឈានំ បញ្ច ង្គានិ សង្ខិត្តានិ មយាតំ សម្បជានមុសា ភណន្តស្ស អាបត្តិ ទាវាជិ-កស្ស ฯ បេ ฯ

(๒๖๒) តីហាការេហិ ปฐมฌานំ ឈានំ សត្ត ង្គានិ ពោជ្ឈង្គេ សមាបជ្ជិ សមាបជ្ជាមិ សមាបន្នោ ปฐ-មស្ស ច ឈានស្ស សត្តន្នញ្ច ពោជ្ឈង្គានំ លាភិម្ហិ វសិម្ហិ ปฐมฌានំ ឈានំ សត្ត ង្គានិ ពោជ្ឈង្គា សង្ខិ-ត្តា មយាតំ សម្បជានមុសា ភណន្តស្ស អាបត្តិ ទាវាជិកស្ស ฯ បេ ฯ

(๒๖๓) តីហាការេហិ ปฐมฌានំ ឈានំ អរិយញ្ច អនុត្តរិកំ មគ្គំ សមាបជ្ជិ សមាបជ្ជាមិ សមាបន្នោ ปฐមស្ស ច ឈានស្ស អរិយស្ស ច អនុត្តរិកស្ស មគ្គស្ស លាភិម្ហិ វសិម្ហិ ปฐมฌានំ ឈានំ អរិយោ ច អនុត្តរិកោ មគ្គោ សង្ខិត្តោ មយាតំ សម្បជា-នមុសា ភណន្តស្ស អាបត្តិ ទាវាជិកស្ស ฯ បេ ฯ

ตลฯ๔ផង បឋមជ្ឈានទឹងតលฯ๔ អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ฯ បេ ฯ

(๒๖๒) កិរិយាដែលកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានដល់ហើយ តំពុងដល់ បានដល់នូវបឋមជ្ឈានផង ពោជ្ឈង្គ៧ផង អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្គាត់ហើយ ក្នុងបឋមជ្ឈានផង ពោជ្ឈង្គ៧ផង បឋមជ្ឈានទឹងពោជ្ឈង្គ៧ អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយដោយអាការ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ฯ បេ ฯ

(๒๖๓) កិរិយាដែលកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានដល់ហើយ តំពុងដល់ បានដល់ នូវបឋមជ្ឈានផង មគ្គប្រកបដោយអង្គ ๘ ដ៏ប្រសើរផង អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្គាត់ហើយក្នុងបឋមជ្ឈានផង ក្នុងមគ្គប្រកបដោយអង្គ ๘ ដ៏ប្រសើរផង បឋមជ្ឈានទឹងមគ្គប្រកបដោយអង្គ ๘ ដ៏ប្រសើរ អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ ๓ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ฯ បេ ฯ

(๒๖๔) តីហាការេហិ បឋមញ្ឈានំ សោតា-
បត្តិផលញ្ច បឋមញ្ឈានំ សកទាគាមិផលញ្ច
បឋមញ្ឈានំ អនាគាមិផលញ្ច បឋមញ្ឈានំ
អរហត្តផលញ្ច[1] សមាបត្តិំ សមាបជ្ជាមិ សមាបន្នោ
បឋមស្សជ្ឈានស្ស អរហត្តផលស្ស[2] ច លាភិម្ហិ
វសិម្ហិ បឋមញ្ឈានំ អរហត្តផលញ្ច សច្ឆិកតំ
មយាតិ សម្បជានមុសា ភណន្តស្ស អាបត្តិ ចារ-
ិត្តស្ស ។ បេ ។

(๒๖๕) តីហាការេហិ បឋមញ្ឈានំ សមា-
បត្តិំ សមាបជ្ជាមិ សមាបន្នោ ភវោ ច មេ ចត្តោ
។ បេ ។ បឋមញ្ឈានំ សមាបត្តិំ ។ បេ ។ នោ-
សោ ច មេ ចត្តោ ។ បេ ។ បឋមញ្ឈានំ
សមាបត្តិំ ។ បេ ។ មោហោ ច មេ ចត្តោ វន្តោ
មុត្តោ បហីនោ បដិនិស្សដ្ឋោ ខុក្កេដិតោ សមុក្កេ-
ដិតោតិ សម្បជានមុសា ភណន្តស្ស អាបត្តិ
ចារិត្តស្ស ។ បេ ។

๑-๒ យំ ឥធ អរហត្តផលន្តិ ច អរហត្តផលស្សាតិ ច ទិស្សតិ តំ ឧភោបិយមរម្ហាបោត្តកេសុ
អរហត្តន្តិ ច អរហត្តស្សាតិ ច ទិស្សតីតិ សព្ពត្ត ញាតព្ពំ ។

(๒๖๔) កិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានដល់ហើយ កំពុងដល់ បានដល់នូវបឋមជ្ឈានផង សោតាបត្តិផលផង បឋមជ្ឈានផង សកទាគាមិផលផង បឋមជ្ឈានផង អនាគាមិផលផង បឋមជ្ឈានផង អរហត្តផលផង អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្គាត់ហើយក្នុងបឋមជ្ឈានផង អរហត្តផលផង បឋមជ្ឈាននឹងអរហត្តផល អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បេ ។

(๒๖๕) កិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ទាំងភគៈអាត្មាក៏បានកំចាត់ចេញហើយ ។ បេ ។ អាត្មាបានចូលហើយ កាន់បឋមជ្ឈាន ។ បេ ។ ទាំងទោសៈអាត្មាក៏បានកំចាត់ចេញហើយ ។ បេ ។ អាត្មាបានចូលហើយ កាន់បឋមជ្ឈាន ។ បេ ។ ទាំងមោហៈអាត្មាក៏បានកំចាត់ចេញហើយ បានខ្ចាត់ចោលហើយ បានធ្វើឲ្យផុតស្រឡះហើយ បានបន្ទាត់ចេញហើយ បានលាស់ចោលហើយ បានគាស់រំលើងហើយ បានរើចោលហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បេ ។

(๒๖๖) តីហកាគារេហិ បឋមញ្ច ឈានំ សមាបជ្ជិ សមាបជ្ជាមិ សមាបជ្ជេ ឥតោ ច មេ ចិត្តំ វិនីវរណំ នោសា ច មេ ចិត្តំ វិនីវរណំ នោហា ច មេ ចិត្តំ វិនីវរណន្តិ សម្បជានមុសា កណន្តស្ស អាបត្តិ ទាវជីកស្ស បុព្វេ វាសេ ហោតិ មុសា កណិំសុន្តិ កណន្តស្ស ហោតិ មុសា កណាមីតិ កណិតស្ស ហោតិ មុសា មយា កណិតន្តិ វិនិជាយ ទិដ្ឋិ វិនិជាយ ខន្តិ វិនិជាយ រុចិ វិនិជាយ ការំ ។

ទុណ្ហចក្កំ និដ្ឋិតំ ។

(๒๖๗) តីហកាគារេហិ ទុតិយញ្ច ឈានំ តតិយញ្ច ឈានំ សមាបជ្ជិ សមាបជ្ជាមិ សមាបជ្ជេ ទុតិយស្ស ច ឈានស្ស តតិយស្ស ច ឈានស្ស លាភិម្ហិ វសិម្ហិ ទុតិយញ្ច ឈានំ តតិយញ្ច ឈានំ សង្កិកតំ មយាតិ សម្បជានមុសា កណន្តស្ស អាបត្តិ ទាវជីកស្ស ។ បេ ។ តីហាគារេហិ ទុតិយញ្ច ឈានំ ចតុត្ថញ្ច ឈានំ សមាបជ្ជិ សមាបជ្ជាមិ សមាបជ្ជេ ទុតិយស្ស ច ឈានស្ស ចតុត្ថស្ស ច ឈានស្ស លាភិម្ហិ វសិម្ហិ

(៤៦៦) កិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយ ចាកពាគៈ ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកទោសៈ ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈ ដោយអាការ ៣ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

ឧក្ខេបក ចប់ ។

(៤៦៧) កិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូលកាន់ទុតិយជ្ឈានផង តតិយជ្ឈានផង អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ទាត់ហើយក្នុងទុតិយជ្ឈានផង តតិយជ្ឈានផង ទុតិយជ្ឈានទើតតិយជ្ឈាន អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បេ ។ កិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូលកាន់ទុតិយជ្ឈានផង ចតុត្ថជ្ឈានផង អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ទាត់ហើយ ក្នុងទុតិយជ្ឈានផង

ទុតិយញ្ច ឈានំ ចតុត្ថញ្ច ឈានំ សច្ចិកាតំ មយាតំ
សម្បជានមុសា កលាឝ្ចស្ស អាបត្តិ ឝារាជិកស្ស
។ ប ។ តីហាការេហិ ទុតិយញ្ច ឈានំ សុញ្ញតញ្ច
វិមោក្ខំ ទុតិយញ្ច ឈានំ អនិមិត្តញ្ច វិមោក្ខំ ទុតិ-
យញ្ច ឈានំ អប្បណិហិតញ្ច វិមោក្ខំ ទុតិយញ្ច
ឈានំ សុញ្ញតញ្ច សមាធិំ ទុតិយញ្ច ឈានំ អនិ-
មិត្តញ្ច សមាធិំ ទុតិយញ្ច ឈានំ អប្បណិហិតញ្ច
សមាធិំ ទុតិយញ្ច ឈានំ សុញ្ញតញ្ច សមាបត្តិំ
ទុតិយញ្ច ឈានំ អនិមិត្តញ្ច សមាបត្តិំ ទុតិយញ្ច
ឈានំ អប្បណិហិតញ្ច សមាបត្តិំ ទុតិយញ្ច ឈានំ
តំសេដ្ឋា ច វិជ្ជា ទុតិយញ្ច ឈានំ ចត្តារោ ច
សតិប្បដ្ឋានេ ទុតិយញ្ច ឈានំ ចត្តារោ ច សម្មប្បធានេ
ទុតិយញ្ច ឈានំ ចត្តារោ ច ឥទ្ធិបាទេ ទុតិយញ្ច
ឈានំ បញ្ច ច ឥន្ទ្រិយានិ ទុតិយញ្ច ឈានំ បញ្ច ច
ពលានិ ទុតិយញ្ច ឈានំ សត្ត ច ពោជ្ឈង្គេ ទុតិយញ្ច
ឈានំ អរិយញ្ច អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ទុតិយញ្ច ឈានំ
សោតាបត្តិផលញ្ច ទុតិយញ្ច ឈានំ សកទាគាមិ-

ចតុត្ថជ្ឈានផង ទុតិយជ្ឈានទំាងចតុត្ថជ្ឈាន អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់
ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិចាកដាច ។ បេ ។ កំពុងនិយាយ
កុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានដល់ហើយ កំពុងដល់ បានដល់នូវ
ទុតិយជ្ឈានផង សុញ្ញតវិមោក្ខផង ទុតិយជ្ឈានផង អនិមិត្តវិមោក្ខផង
ទុតិយជ្ឈានផង អប្បណិហិតវិមោក្ខផង ទុតិយជ្ឈានផង សុញ្ញតសមាធិផង
ទុតិយជ្ឈានផង អនិមិត្តសមាធិផង ទុតិយជ្ឈានផង អប្បណិហិតសមាធិ
ផង ទុតិយជ្ឈានផង សុញ្ញតសមាបត្តិផង ទុតិយជ្ឈានផង អនិមិត្តសមាបត្តិ
ផង ទុតិយជ្ឈានផង អប្បណិហិតសមាបត្តិផង ទុតិយជ្ឈានផង វៃវិជ្ជ
ផង ទុតិយជ្ឈានផង សតិប្បដ្ឋាន ៤ ផង ទុតិយជ្ឈានផង សម្មប្បធាន ៤ ផង
ទុតិយជ្ឈានផង ឥទ្ធិបាទ ៤ ផង ទុតិយជ្ឈានផង ឥន្ទ្រិយ ៥ ផង ទុតិយជ្ឈាន
ផង ពល ៥ ផង ទុតិយជ្ឈានផង ពោជ្ឈង្គ ៧ ផង ទុតិយជ្ឈានផង
មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរផង ទុតិយជ្ឈានផង សោតាបត្តិផលផង
ទុតិយជ្ឈានផង សកទាគាមិផលផង ទុតិយជ្ឈានផង អនាគាមិផលផង

ฉลงฺคุ ทุติยงฺคุ ฌานํ อฉาคามิฉลงฺคุ ทุติยงฺคุ ฌานํ อรหตฺตฉลงฺคุ สมาปชฺชี ฯ เป ฯ ทุติยงฺคุ ฌานํ สมาปชฺชี ภควา จ เม จตฺตา ฯ เป ฯ โสตาปนฺโน จ เม จตฺตา ฯ เป ฯ โมฆปุริโส จ เม จตฺตา วนฺโต มุตฺโต ปหีโน ปฏินิสฺสฏฺโ วิกฺขมฺภิโต สมุกฺขมฺภิโต ฯ เป ฯ ทุติยงฺคุ ฌานํ สมาปชฺชี ภควา จ เม ชีวิตา โรปิตา ทุติยงฺคุ ฌานํ สมาปชฺชี โสตาปนฺโน จ เม ชีวิตา โรปิโต ทุติยงฺคุ ฌานํ สมาปชฺชี โมฆปุริโส จ เม ชีวิตา โรปิตปุพฺโพ สมฺพหุลานมฺปิ ภิกฺขูนฺตฺวสฺส อาปตฺติ ทาฆนิกสฺส ฯ เป ฯ ตีหากาเรหิ ทุติยงฺคุ ฌานํ ปฐมมฺปิ ฌานํ สมาปชฺชี สมาปชฺชามิ สมาปชฺชิสฺสามิ ทุติยงฺคุ ฌานสฺส จ ฌานสฺส ปฐมสฺส จ ฌานสฺส ลาภิมฺหิ วสิมฺหิ ทุติยงฺคุ ฌานํ ปฐมมฺปิ ฌานํ สปฺปีติกนฺติ มยาติ สมฺพหุลานมฺปิ ภิกฺขูนฺตฺวสฺส อาปตฺติ ทาฆนิกสฺส ฯ เป ฯ

ทนฺธปกฺขํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ฆนวคฺคสฺส ปฐมภาณวารวณฺณนา นิฏฺฐิตา

ទុតិយជ្ឈានផង អរហត្តផលផង ។ បេ ។ អាត្មាបានចូលហើយកាន់ទុតិយជ្ឈាន ចាំងពាគៈអាត្មាក៏បានកំចាត់ចេញហើយ ។ បេ ។ ចាំងទោសៈអាត្មាក៏បានកំចាត់ចេញហើយ ។ បេ ។ ចាំងមោហៈអាត្មាក៏បានកំចាត់ចេញហើយ បានខ្ជាក់ចោលហើយ បាន (ធ្លើ) ឲ្យផុតស្រឡះហើយ បានបន្ទាត់ចេញហើយ បានរលាស់ចោលហើយ បានគាស់រំលើងហើយ បានរើចោលហើយ ។ បេ ។ កិកូនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលហើយកាន់ទុតិយជ្ឈាន ចាំងចិត្តរបស់អាត្មាក៏បានផុតស្រឡះហើយចាកពាគៈ អាត្មាបានចូលហើយកាន់ទុតិយជ្ឈាន ចាំងចិត្តរបស់អាត្មាក៏បានផុតស្រឡះហើយចាកទោសៈ អាត្មាបានចូលហើយកាន់ទុតិយជ្ឈាន ចាំងចិត្តរបស់អាត្មាក៏បានផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បេ ។ កិកូនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូលកាន់ទុតិយជ្ឈានផង បឋមជ្ឈានផង អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្គាត់ហើយក្នុងទុតិយជ្ឈានផង បឋមជ្ឈានផង ទុតិយជ្ឈាននឹងបឋមជ្ឈាន អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បេ ។

ពន្ធបក្ក ចប់ ។

បណ្ឌិតត្រូវធ្វើពន្ធបក្កឲ្យមានបទផ្ទាស់ប្លែកគ្នា ធ្វើតាមមូលមួយៗដូចន័យដែលព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់សំដែងហើយនោះផងចុះ ។

ติกทุกมาติกา

(๒๖๘) ตีณิ กุสลสฺส มูลานิ กุสลา ขนฺธา เวทนาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส อารมฺมณา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส วิปากา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส วิปากธมฺมธมฺมา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส สงฺกิลิฏฺฐา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส อสงฺกิลิฏฺฐสงฺกิลิฏฺฐธมฺมา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส สวิตกฺกสวิจารา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส อวิตกฺกวิจารมตฺตา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส อวิตกฺกอวิจารา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส ปีติสหคตา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส ปีติสหคตา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส ปีติสหคตา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส สุขสหคตา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส สุขสหคตา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส สุขสหคตา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส อุเปกฺขาสหคตา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส อุเปกฺขาสหคตา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส อุเปกฺขาสหคตา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส ทสฺสเนน ปหาตพฺพา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส ภาวนาย ปหาตพฺพา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส อาจยคามิโน ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส อปจยคามิโน ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส เนวาจยคามินาปจยคามิโน ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส เสกฺขา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส อเสกฺขา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส เนวเสกฺขนาเสกฺขา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส ปริตฺตา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส มหคฺคตา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส อปฺปมาณา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส ปริตฺตารมฺมณา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส มหคฺคตารมฺมณา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส อปฺปมาณารมฺมณา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส หีนา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส มชฺฌิมา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส ปณีตา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส มิจฺฉตฺตนิยตา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส สมฺมตฺตนิยตา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส อนิยตา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส มคฺคารมฺมณา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส มคฺคเหตุกา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส มคฺคาธิปติโน ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส มคฺคุปฺปนฺนา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส มคฺคปริยาปนฺนา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส มคฺควิปฺปยุตฺตา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส มคฺคสมฺปยุตฺตา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส มคฺคา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส มคฺคงฺคา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส มคฺคาธิปติโน ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส นตฺถิยา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส วิคเต ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส อวิคเต ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส อารมฺมณา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส อารมฺมณา ผสฺสาทโย ธมฺมา กุสลสฺส มูลสฺส วิปากา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส วิปากธมฺมธมฺมา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส สงฺกิลิฏฺฐา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส อสงฺกิลิฏฺฐสงฺกิลิฏฺฐธมฺมา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส สวิตกฺกสวิจารา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส อวิตกฺกวิจารมตฺตา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส อวิตกฺกอวิจารา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส ปีติสหคตา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส สุขสหคตา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส อุเปกฺขาสหคตา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส ทสฺสเนน ปหาตพฺพา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส ภาวนาย ปหาตพฺพา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส อาจยคามิโน เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส อปจยคามิโน เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส เนวาจยคามินาปจยคามิโน เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส เสกฺขา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส อเสกฺขา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส เนวเสกฺขนาเสกฺขา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส ปริตฺตา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส มหคฺคตา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส อปฺปมาณา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส ปริตฺตารมฺมณา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส มหคฺคตารมฺมณา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส อปฺปมาณารมฺมณา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส หีนา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส มชฺฌิมา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส ปณีตา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส มิจฺฉตฺตนิยตา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส สมฺมตฺตนิยตา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส อนิยตา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส มคฺคารมฺมณา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส มคฺคเหตุกา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส มคฺคาธิปติโน เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส มคฺคุปฺปนฺนา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส มคฺคปริยาปนฺนา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส มคฺควิปฺปยุตฺตา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส มคฺคสมฺปยุตฺตา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส มคฺคา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส มคฺคงฺคา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส มคฺคาธิปติโน เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส นตฺถิยา เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส วิคเต เวทนาทโย ขนฺธา กุสลสฺส มูลสฺส อวิคเต เวทนาทโย ขนฺธา

---

๑ ตีณิ ปาฬิยญฺจ อฏฺฐกถายญฺจ นตฺถิ ทิสฺสติ ฯ

នេះជាសេចក្តីសង្ខេប

(๒๖๘) កិកូនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ចិត្តរបស់អាត្មា ជ្រាបផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈផង អាត្មាជ្រាបហើយ កំពុងចូល ជ្រាបចូលកាន់បឋមជ្ឈានផង ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈផង អាត្មាជាអ្នកជ្រាបហើយ ជាអ្នកស្ទាត់ហើយក្នុងបឋមជ្ឈានផង ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈ តាំងបឋមជ្ឈាន អាត្មាក៏ជ្រាបធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិជាភាជិក ។ បេ ។ កិកូនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈផង អាត្មាជ្រាបចូលហើយកាន់ទុតិយជ្ឈានផង តតិយជ្ឈានផង ចតុត្ថជ្ឈានផង សុញ្ញតវិមោក្ខផង អនិមិត្តវិមោក្ខផង អប្បណិហិតវិមោក្ខផង សុញ្ញតសមាធិផង អនិមិត្តសមាធិផង អប្បណិហិតសមាធិផង សុញ្ញតសមាបត្តិផង អនិមិត្តសមាបត្តិផង អប្បណិហិតសមាបត្តិផង វិត្តិវិជ្ជាផង សតិប្បដ្ឋាន ๔ ផង សម្មប្បធាន ๔ ផង ឥទ្ធិបាទ ๔ ផង ឥន្ទ្រិយ ๕ ផង ពល ๕ ផង ពោជ្ឈង្គ ๗ ផង

อริยญฺ อฏฺฐงฺคิกํ มคฺคํ โสตาปตฺติผลญฺ สกทาคามิผลญฺ อนาคามิผลญฺ อรหตฺตผลญฺ สมาปตฺตึ ฯเปฯ ภาเคา จ เม จตฺโต ฯเปฯ โทเสา จ เม จตฺโต ฯเปฯ โมเหา จ เม จตฺโต วนฺโต มุตฺโต ปหีโน ปฏินิสฺสฏฺโ ขุทฺทกฺขณิโก สมุทาจารโก ภาคา จ เม จิตฺตสฺส วิธาวนา โทสา จ เม จิตฺตสฺส วิธาวนา โมหา จ เม จิตฺตสฺส วิธาวนาติ สมฺปชานมุสา ภณนฺตสฺส อาปตฺติ ทาภาธิกสฺส ฯเปฯ

ฉกมูลกํ สงฺขิตฺตํ นิฏฺฐิตํ ฯ

(๒๖๙) ฉมูลกมฺปิ ตีมูลกมฺปิ จตุมูลกมฺปิ ปญฺจมูลกมฺปิ ฉมูลกมฺปิ สตฺตมูลกมฺปิ อฏฺฐมูลกมฺปิ นวมูลกมฺปิ ทสมูลกมฺปิ ยถา ฯกมูลกํ วิตฺถาริตํ ฯมาเยว วิตฺถาเรตพฺพํ ฯ

มគ្គប្រែកបដោយអង្គ ๘ ដ៏ប្រសើរផង សោតាបត្តិផលផង សកទាគាមិផលផង អនាគាមិផលផង អរហត្តផលផង ដោយអាការ ๓ យ៉ាង ฯ បេ ฯ ភគៈអាត្មាបានកំចាត់ចេញហើយផង ฯ បេ ฯ ទោសៈអាត្មាបានកំចាត់ចេញហើយផង ฯ បេ ฯ ទាំងមោហៈអាត្មាក៏បានកំចាត់ចេញហើយ បានខ្ចាត់ចោលហើយ បាន (ធ្វើ) ឲ្យផុតស្រឡះហើយ បានបន្ទាត់ចេញហើយ បានរលាស់ចោលហើយ បានគាស់រំលើងហើយ បានរើចោលហើយ ចិត្តរបស់អាត្មាបានផុតស្រឡះហើយចាកភគៈផង ចិត្តរបស់អាត្មាបានផុតស្រឡះហើយចាកទោសៈផង ចិត្តរបស់អាត្មាបានផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈផង ដោយអាការ ๓ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ฯ បេ ฯ

ចក្កមានមូល ๑ ចប់ដោយសង្ខេប ฯ

(๒๖๙) ចក្កមានមូល ๑ ដែលព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់សំដែងដោយពិស្តារហើយយ៉ាងណា ចក្កមានមូល ๒ ក្តី មានមូល ๓ ក្តី មានមូល ๔ ក្តី មានមូល ๕ ក្តី មានមូល ๖ ក្តី មានមូល ๗ ក្តី មានមូល ๘ ក្តី មានមូល ๙ ក្តី មានមូល ๑๐ ក្តី បណ្ឌិតត្រូវសំដែងឲ្យពិស្តារយ៉ាងនោះផងចុះ ฯ

๗ ธมฺ สตฺตมูลกกณฺฑ

(๒๗๐) ตตฺถ กตมา เวทนา ฯ เป ฯ สตฺต ธมฺมา เวทนา
ปฐมชฺฌานสมาปตฺติยา ขเณ เวทนา ทุติยชฺฌานสมาปตฺติยา ขเณ เวทนา
ตติยชฺฌานสมาปตฺติยา ขเณ เวทนา จตุตฺถชฺฌานสมาปตฺติยา ขเณ เวทนา
อากาสานญฺจายตนสมาปตฺติยา ขเณ เวทนา วิญฺญาณญฺจายตนสมาปตฺติยา ขเณ
เวทนา อากิญฺจญฺญายตนสมาปตฺติยา ขเณ เวทนา เนวสญฺญานาสญฺญายตน-
สมาปตฺติยา ขเณ เวทนา สญฺญาเวทยิตนิโรธสมาปตฺติยา ขเณ เวทนา
สญฺญาเวทยิตนิโรธสมาปตฺติยา ขเณ เวทนา ตตฺถ กตมา เวทนา ยา
เวทนา เวทยิตา เวทยิตตฺตา ฯ เป ฯ อิเม สตฺต ธมฺมา เวทนา ฯ

(๒๗๑) ตตฺถ กตมา สญฺญา ฯ เป ฯ สตฺต ธมฺมา สญฺญา ปฐม-
ชฺฌานสมาปตฺติยา ขเณ สญฺญา ทุติยชฺฌานสมาปตฺติยา ขเณ สญฺญา ตติย-
ชฺฌานสมาปตฺติยา ขเณ สญฺญา จตุตฺถชฺฌานสมาปตฺติยา ขเณ สญฺญา
อากาสานญฺจายตนสมาปตฺติยา ขเณ สญฺญา วิญฺญาณญฺจายตนสมาปตฺติยา ขเณ
สญฺญา อากิญฺจญฺญายตนสมาปตฺติยา ขเณ สญฺญา เนวสญฺญานาสญฺญายตน-
สมาปตฺติยา ขเณ สญฺญา สญฺญาเวทยิตนิโรธสมาปตฺติยา ขเณ สญฺญา
สญฺญาเวทยิตนิโรธสมาปตฺติยา ขเณ สญฺญา ตตฺถ กตมา สญฺญา ยา
สญฺญา สญฺชานนา สญฺชานิตตฺตา ฯ เป ฯ อิเม สตฺต ธมฺมา สญฺญา ฯ

(๒๗๒) ตตฺถ กตมา เจตนา ฯ เป ฯ สตฺต ธมฺมา เจตนา ปฐม-
ชฺฌานสมาปตฺติยา ขเณ เจตนา ทุติยชฺฌานสมาปตฺติยา ขเณ เจตนา ตติย-
ชฺฌานสมาปตฺติยา ขเณ เจตนา จตุตฺถชฺฌานสมาปตฺติยา ขเณ เจตนา
อากาสานญฺจายตนสมาปตฺติยา ขเณ เจตนา วิญฺญาณญฺจายตนสมาปตฺติยา ขเณ
เจตนา อากิญฺจญฺญายตนสมาปตฺติยา ขเณ เจตนา เนวสญฺญานาสญฺญายตน-
สมาปตฺติยา ขเณ เจตนา สญฺญาเวทยิตนิโรธสมาปตฺติยา ขเณ เจตนา
สญฺญาเวทยิตนิโรธสมาปตฺติยา ขเณ เจตนา ตตฺถ กตมา เจตนา ยา
เจตนา เจตยิตา เจตยิตตฺตา ฯ เป ฯ อิเม สตฺต ธมฺมา เจตนา ฯ

នេះបក្ខមានមូលគ្រប់ទាំងអស់ (ដូចមានសេចក្តីតទៅនេះ)

(๔๗๐) កិក្ខនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈានផង ទុតិយជ្ឈានផង តតិយជ្ឈានផង ចតុត្ថជ្ឈានផង សុញ្ញតវិមោក្ខផង អនិមិត្តវិមោក្ខផង អប្បណិហិតវិមោក្ខផង សុញ្ញតសមាធិផង អនិមិត្តសមាធិផង អប្បណិហិតសមាធិផង សុញ្ញតសមាបត្តិផង អនិមិត្តសមាបត្តិផង អប្បណិហិតសមាបត្តិផង វិត្ថារវិជ្ជាផង សតិបដ្ឋាន ๔ ផង សម្មប្បធាន ๔ ផង ឥទ្ធិបាទ ๔ ផង ឥន្ទ្រិយ ๕ ផង ពល ๕ ផង ពោជ្ឈង្គ ๗ ផង មគ្គមានអង្គ ๘ ដ៏ប្រសើរផង សោតាបត្តិផលផង សកទាគាមិផលផង អនាគាមិផលផង អរហត្តផលផង ฯ បេ ฯ ភគៈអាត្មាបានកំចាត់ចេញហើយផង ฯ បេ ฯ ទោសៈអាត្មាបានកំចាត់ចេញហើយផង ฯ បេ ฯ ទាំងមោហៈអាត្មាក៏បានកំចាត់ចេញហើយ បានខ្ចាត់ចោលហើយ បាន (ធ្លើ) ឲ្យផុតស្រឡះហើយ បានបន្សាត់ចេញហើយ បានរលាស់ចោលហើយ បានគាស់រំលើងហើយ បានរើចោលហើយ ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយ ចាកភគៈផង ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកទោសៈផង ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈផង ដោយអាការ ๓ យ៉ាង ฯ បេ ฯ

มุสา ภณนฺตสฺส อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ปุเพฺพ วิสฺสฏฺเฐ มุสา ภณามีติ ภณนฺตสฺส ปาจิตฺติยสฺส ปุเพฺพ มุสา ภณามีติ ภณิตสฺส ปาจิตฺติยสฺส มุสา มยา ภณิตนฺติ วิชานาติ อตฺถิ วิชานาติ ฯลฯ วิชานาติ ปุจฺฉิ วิชานาติ ภาวํ ฯ

สตฺตมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ
มุสาวาทวคฺคสฺส นิฏฺฐิตตฺตา ฯ

(๒๗๑) ตีหากาเรหิ ปฐมํ ฌานํ สมาปชฺชิตฺวา วุฏฺหนฺตสฺส ทุติยํ ฌานํ สมาปชฺชิตฺวา สมฺปชานมุสา ภณนฺตสฺส ปาจิตฺติยสฺส อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ ปาจิตฺติยสฺส อาปตฺติ ปุลฺลจฺฉยสฺส ฯ เป ฯ ตีหากาเรหิ ปฐมํ ฌานํ สมาปชฺชิตฺวา วุฏฺหนฺตสฺส ตติยํ ฌานํ สมาปชฺชิตฺวา สมฺปชานมุสา ภณนฺตสฺส ปาจิตฺติยสฺส อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส

ដោយអាការ ๗ យ៉ាង គឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយ កុហក ๑ កំពុងនិយាយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ๑ លុះនិយាយរួចហើយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ๑ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ๑ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ๑ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ๑ បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ ๑ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ๗

ចក្កមានមូលត្រូវបំពាំងអស់ ចប់ ។

សុទ្ធិកវារកថា ចប់ ។

(๒๗๑) ភិក្ខុចង់និយាយថា អាត្មាបានចូលហើយ កាន់បឋមជ្ឈាន កាលដែលនិយាយ ក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា អាត្មាបានចូលហើយ កាន់ទុតិយជ្ឈាន ដូច្នេះវិញ ដោយអាការ ๓ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្চ័យ ។បេ។ ភិក្ខុចង់និយាយថា អាត្មាបានចូលហើយ កាន់បឋមជ្ឈាន កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា អាត្មាបានចូលហើយកាន់តតិយជ្ឈានដូច្នេះវិញ ដោយអាការ ๓ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ

ฉ ปฏิวิชานนฺตสฺส อาปตฺติ ปุลฺลิงฺคยสฺส ฯ เป ฯ
ตีหากาเรหิ ปฐมํ ฌานํ สมาปชฺชิตุ วุฏฺ
กาเมา ตติยํ ฌานํ สมาปชฺชิตุ สมฺปชา-
นมุสา ภณนฺตสฺส ปฏิวิชานนฺตสฺส อาปตฺติ
ถาวกิกสฺส น ปฏิวิชานนฺตสฺส อาปตฺติ ปุลฺลิงฺ-
ยสฺส ฯ เป ฯ ตีหากาเรหิ ปฐมํ ฌานํ
สมาปชฺชิตุ วุฏฺกาเมา สุญฺญตํ วิโมกฺขํ อนิมิตฺตํ
วิโมกฺขํ อปฺปณิหิตํ วิโมกฺขํ สุญฺญตํ สมาธึ
อนิมิตฺตํ สมาธึ อปฺปณิหิตํ สมาธึ สุญฺญตํ
สมาปตฺตึ อนิมิตฺตํ สมาปตฺตึ อปฺปณิหิตํ สมาปตฺตึ
ตีสฺสา วิชฺชา ปฐมาเย สติปฏฺฐาเน ปฐมาเย สมฺมปฺ-
ปาเน ปฐมาเย ๙ทฺธิปาเท ปญฺ[ิ]ญินฺทฺริเย ปญฺ พลานิ
สตฺต โพชฺฌงฺเค อริยํ อฏฺฐงฺคิกมคฺคํ สาตปฏฺฐานํ
สมฺมปฺปธานมิทฺธิปาทานิ อินฺทฺริยานิ พลานิ
โพชฺฌงฺคานิ อริยมคฺคานิ สมา-
ปตฺติโย สมฺปชานมุสา ภณนฺตสฺส ปฏิวิชานนฺตสฺส
อาปตฺติ ถาวกิกสฺส น ปฏิวิชานนฺตสฺส อาปตฺติ
ปุลฺลิงฺคยสฺส ฯ เป ฯ ตีหากาเรหิ ปฐมํ ฌานํ

បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីប្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្চ័យ ។បេ។ តិក្ខុ
ចង់និយាយថា អាត្មាបានចូលហើយ កាន់បឋមជ្ឈាន កាលដែល
និយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា អាត្មាបានចូល
ហើយកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន ដូច្នេះវិញ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់
ដឹងសេចក្តីប្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីប្បាស់
ទេ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្চ័យ ។បេ។ តិក្ខុចង់និយាយថា អាត្មាបានចូល
ហើយកាន់បឋមជ្ឈាន កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន
បែរជានិយាយថា អាត្មាបានចូលហើយ កាន់សុញ្ញតវិមោក្ខ កាន់អនិមិត្ត-
វិមោក្ខ កាន់អប្បណិហិតវិមោក្ខ កាន់សុញ្ញតសមាធិ កាន់អនិមិត្តសមាធិ
កាន់អប្បណិហិតសមាធិ កាន់សុញ្ញតសមាបត្តិ កាន់អនិមិត្តសមាបត្តិ កាន់
អប្បណិហិតសមាបត្តិ កាន់វិត្តិវិជ្ជា កាន់សតិប្បដ្ឋាន ៤ កាន់សម្មប្បធាន ៤
កាន់ឥទ្ធិបាទ ៤ កាន់ឥន្ទ្រិយ ៥ កាន់ពល ៥ កាន់ពោជ្ឈង្គ ៧ កាន់មគ្គ
មានអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ កាន់សោតាបត្តិផល កាន់សកទាគាមិផល កាន់
អនាគាមិផល កាន់អរហត្តផល ដូច្នេះវិញ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង បើអ្នក
ស្តាប់ដឹងសេចក្តីប្បាស់ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីប្បាស់
ទេ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្চ័យ ។បេ។ តិក្ខុចង់និយាយថា អាត្មាបានចូលហើយ

สมาปชฺชิตุ์ วิตกฺกาเมา ภเคา เม ปตฺโต ฯ เป ฯ
โทสเมา เม ปตฺโต ฯ เป ฯ โมหเมา เม ปตฺโต
ปตฺโต มุตฺโต ปหีโน ปฏินิสฺสฏฺโ ขุกฺเขฏิโต
สปุกฺเขฏิโตติ สมฺปชานมุสา กณฺฐสฺส ปฏิวิชา-
นนฺตสฺส อาปตฺติ ชานนฺตสฺส น ปฏิวิชานนฺตสฺส
อาปตฺติ ปุลฺลจฺฉยสฺส ฯ เป ฯ ตีหากาเรหิ ปฐมํ
ฌานํ สมาปชฺชิตุ์ วิตกฺกาเมา ภคา เม จิตฺตุ์ วิจี-
ราณา โทสา เม จิตฺตุ์ วิจีราณา โมหา เม จิตฺตุ์
วิจีราณตุ์ สมฺปชานมุสา กณฺฐสฺส ปฏิวิชานนฺตสฺส
ภาปตฺติ ชานนฺตสฺส น ปฏิวิชานนฺตสฺส อาปตฺติ
ปุลฺลจฺฉยสฺส ปุเพฺพ วสฺส โหติ มุสา กณฺหิสฺสตุ์
กณฺฐสฺส โหติ มุสา กณฺหามีติ กณฺหิตสฺส
โหติ มุสา มยา กณฺหิตตุ์ วิจิณาย ทิฏฺ
วิจิณาย ขนฺตุ์ วิจิณาย รุจิ วิจิณาย ภาวิ ฯ

วิตฺถารสฺส ภาณวาโร นิฏฺโต ปฐโม(๑) ฯ

---

๑ ม. วิตฺถารภาณวาโร ฯ ม. วิตฺถารภาณวาโร ฯ

កាន់បឋមជ្ឈាន កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា ភគៈអាត្មាបានកំចាត់ចេញហើយ ។ បេ ។ ទោសៈអាត្មាបានកំចាត់ចេញហើយ ។ បេ ។ ទាំងមោហៈអាត្មាក៏បានកំចាត់ចេញហើយ បានខ្ចាត់ចោលហើយ បាន (ធ្លី) ឲ្យផុតស្រឡះហើយ បានបន្សាត់ចេញហើយ បានរលាស់ចោលហើយ បានគាស់រំលើងហើយ បានរើចោលហើយ ដូច្នេះវិញ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង បើអ្នកស្គាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ បើអ្នកស្គាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ បេ ។ តិកៈចង់និយាយថា អាត្មាបានចូលហើយកាន់បឋមជ្ឈាន កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកភគៈ ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកទោសៈ ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈ ដូច្នេះវិញ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង គឺមុនទំនងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញទំនងនិយាយកុហក កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក លុះនិយាយរួចហើយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ដូច្នេះ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ បើអ្នកស្គាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ បើអ្នកស្គាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។

ปาราชิกกณ្ឌោ បឋមសិក្ខាបទវណ្ណនាយោ ឯកមូលកំ ពន្ធនំ

(๒๗๒) តំ ហេតំ ភគវតោ ទុតិយំ ឈានំ សមាបជ្ជិត្តា វត្តតោ តតិយំ ឈានំ សមាបជ្ជិត្តា សម្បជានមុសា ភណន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ បារាជិកស្ស ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។ តំ ហេតំ ភគវតោ ទុតិយំ ឈានំ សមាបជ្ជិត្តា វត្តតោ ហោ-ហា មេ ចិត្តំ វិធីរតិ សម្បជានមុសា ភណន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ បារាជិកស្ស ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។ តំ ហេតំ ភគវតោ ទុតិយំ ឈានំ សមាបជ្ជិត្តា វត្តតោ បឋមំ ឈានំ សមាបជ្ជិត្តា សម្បជានមុសា ភណន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ បារាជិកស្ស ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។

[๔๗๖] កិកុចឆ៍និយាយថា អាត្មាបានចូលហើយ កាន់ទុតិយជ្ឈាន កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា អាត្មាបានចូលហើយកាន់តតិយជ្ឈាន ដូច្នេះវិញ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង៑ បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ៍ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ្ឋ័យ ។ បេ ។ កិកុចឆ៍និយាយថា អាត្មាបានចូលហើយកាន់ទុតិយជ្ឈាន កាលដែលនិយាយ ក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈដូច្នេះវិញ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង៑ បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ៍ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ្ឋ័យ ។ បេ ។ កិកុចឆ៍និយាយថា អាត្មាបានចូលហើយ កាន់ទុតិយជ្ឈាន កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា អាត្មាបានចូលហើយកាន់បឋមជ្ឈានដូច្នេះវិញ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង៑ បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ៍ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ្ឋ័យ ។ បេ ។

វត្ថុនិស្សារកស្ស[1] ឯកមូលកំ[2] ពន្ធបក្កំ[3] ។ មូលំ[4] សង្ឃិត្តំ

(๒๗๓) តីហាការេហិ មោហា បេ ចិត្តំ វិនីវរណន្តិ វត្ថុការោ បឋមំ ឈានំ សមាបជ្ជិត្តា សម្បជានមុសា ភណន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។ តីហាការេហិ មោហា មេ ចិត្តំ វិនីវរណន្តិ វត្ថុការោ មោ នោសា មេ ចិត្តំ វិនីវរណន្តិ សម្បជានមុសា ភណន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។

វត្ថុនិស្សារកស្ស ឯកមូលកំ សង្ឃិត្តំ និដ្ឋិតំ ។

---

๑ យមិធ វត្ថុនិស្សារកស្សាតិ តំ ឧភោបិយោគ្គហេ វត្ថុវិសារកស្សាតិ មរម្មយោគ្គហេ វត្ថុវិសារកស្សាតិ រាមញ្ញយោគ្គហេ វត្ថុនិស្សារកស្សាតិ ទិស្សតីតិ សព្វត្ថ ញាតព្ពំ ។ ๒ ឧ. ម. រ ឯកមូលកស្ស ។ ๓-๔ ឧ. ម. ពន្ធបក្កមូលំ សង្ឃិត្តំ ។

ពន្ធចក្កមានមូលមួយ នៃវត្តុនិស្សារក
និយាយពីមូល ដែលព្រះសម្ពុទ្ធសំដែងហើយដោយសង្ខេប
(ដូចមានសេចក្តីតទៅនេះ)

(๔๗๓) កិក្ខុចង់និយាយថា ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយ ចាកមោហៈ កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា អាត្មាបានចូលហើយកាន់បឋមជ្ឈានដូច្នេះវិញ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវតែមអាបត្តិថុល្លច្চយ ។បេ។ កិក្ខុចង់និយាយថា ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈ កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកទោសៈដូច្នេះវិញ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្চយ ។ បេ ។

បញ្ហាមូល ๑ នៃវត្តុនិស្សារក ដែលព្រះសម្ពុទ្ធសំដែងដោយសង្ខេប ចប់ ។

ចារាធិកកណ្ឌោ ចតុត្ថសិក្ខាបទវណ្ណនា បទភាជនីយេ ទុមូលកំ ទណ្ឌបញ្ហំ

(๒๗๔) តីហាការេហិ បឋមញ្ច ឈានំ ទុតិយញ្ច ឈានំ សមាបជ្ជិត្វា វុត្តការោ តតិយញ្ច ឈានំ សមាបជ្ជិត្វា សម្បជានមុសា ភណន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ចារាធិកស្ស ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។ តីហាការេហិ បឋមញ្ច ឈានំ ទុតិយញ្ច ឈានំ សមាបជ្ជិត្វា វុត្តការោ មោហា មេ ចិត្តំ វិនីវរណន្តិ សម្បជានមុសា ភណន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ចារាធិកស្ស ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។

វុត្តនិស្សារកស្ស ទុមូលកំ ទណ្ឌបញ្ហំ ។

(๒๗๕) តីហាការេហិ ទុតិយញ្ច ឈានំ តតិយញ្ច ឈានំ សមាបជ្ជិត្វា វុត្តការោ ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបជ្ជិត្វា សម្បជានមុសា ភណន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ចារាធិកស្ស ន បដិវិជានន្តស្សអាបត្តិ ថុល្លច្ច-

(๒๗๔) ภิกฺขุชฺฌายติ อาสฺสาทยโต ปฐมชฺฌานสฺส ทุติยชฺฌานสฺส กาลญฺจ ชฺฌายติ ภณนฺตญฺจ ชฺฌายติ ปกาเสนฺตญฺจ ชฺฌายติ ปฐมชฺฌานสฺส ทุติยชฺฌานสฺส ตติยชฺฌานสฺส จตุตฺถชฺฌานสฺส

ยสฺส ฯ เป ฯ ตีหาการេหิ ទុតិយញ្ច ឈានំ តតិយញ្ច ឈានំ សមាបជ្ជិត្តិ វត្តុកាមោ មោហា មេ ចិត្តំ វិនីវរណន្តិ សម្បជានមុសា ភណន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ថារាជិកស្ស ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ฯ เป ฯ តីហាការេហិ ទុតិយញ្ច ឈានំ តតិយញ្ច ឈានំ សមាបជ្ជិត្តិ វត្តុកាមោ បឋមំ ឈានំ សមាបជ្ជិត្តិ សម្បជានមុសា ភណន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ថារាជិកស្ស ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ฯ เป ฯ

វត្តុនិស្សរកស្ស ទុមូលកំ ពន្ធចក្កំ ฯ

(๒๗๖) តីហាការេហិ នោសា ច មេ ចិត្តំ វិនីវរណំ មោហា ច មេ ចិត្តំ វិនីវរណន្តិ វត្តុកាមោ បឋមំ ឈានំ សមាបជ្ជិត្តិ សម្បជានមុសា ភណន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស

និយាយថា អាត្មាបានចូលហើយកាន់ទុតិយជ្ឈានផង កាន់តតិយជ្ឈានផង កាលដែលនិយាយ ក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈដូច្នេះវិញ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្চយ ។ បេ ។ កិក្ខុចង់និយាយថា អាត្មាបានចូលហើយកាន់ទុតិយជ្ឈានផង កាន់តតិយជ្ឈានផង កាលដែលនិយាយ ក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា អាត្មាបានចូលហើយ កាន់បឋមជ្ឈានដូច្នេះវិញ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្চយ ។ បេ ។

ពន្ធចក្តមានមួលពីរ នៃវត្តនិស្សារក ។

(៤៧៦) កិក្ខុចង់និយាយថា ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកទោសផង ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈផង កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា អាត្មាបានចូលហើយកាន់បឋមជ្ឈានដូច្នេះវិញ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹង

ปาราชิกกณ្ឌោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ ទុមូលកំ ពទ្ធចក្កំ

អាបត្តិ ចាវជីវិកស្ស ឧ បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។ តីហាការេហិ នោសញ្ច មេ ចិត្តំ វិនីវរណំ មេហញ្ច មេ ចិត្តំ វិនីវរណន្តិ វត្តុកាមោ ភណតិ បេ ចិត្តំ វិនីវរណន្តិ សម្បជានមុសាភណន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ចាវជីវិកស្ស ឧ បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។

វត្តុនិស្សារកស្ស ទុមូលកំ សង្ខិត្តំ និដ្ឋិតំ(១) ។

(២៧៧) តិមូលកំបិ ចតុក្កូលកំបិ បញ្ចមូលកំបិ ឆមូលកំបិ សត្តមូលកំបិ អដ្ឋមូលកំបិ នវមូលកំបិ ទសមូលកំបិ កាតព្ពំ យថា ជិណ្ណតិត្តបជាតំ ឯកេក-កមូលកំបិ កាតព្ពំ ។ យថា ឯកមូលកំ វិត្ថារិតំ ឯវមេវ វិត្ថារេតព្ពំ ។

---

๑ ឱ. ម. ឱោត្តារេសុ ទុមូលកំ ឧ វិភជិតំ ។ ឯកមូលកេតោ បដ្ឋាយ ទុមូលកម្បិ តិមូលកម្បិ ។ បេ ។ សេមូលកម្បិ ឯវមេវ កាតព្ពំ ។ ឥទំ សព្ពមូលកន្តិ ឯត្ថន្តរេ តត្ថ លិខិតំ។

បារាជិកកណ្ឌ សិក្ខាបទ ទី ៤ បទភាជនីយ អំពីពទូចក្ក មានមូលពីរ

សេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ បេ ។ កិក្ខុចង់និយាយថា ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកទោសៈផង ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈផង កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកកាគៈដូច្នេះវិញ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ បេ ។

ចក្កមានមូលពីរនៃវត្ថុនិស្សារកដែលព្រះសម្ពុទ្ធសំដែងដោយសង្ខេប ចប់ ។

(៤៧៧) ចក្កមានមូលមួយ ។ នៃបទទាំងឡាយដែលព្រះសង្គីតិកាចារ្យបានដំកល់ទុកហើយ បណ្ឌិតគប្បីសំដែងយ៉ាងណា ចក្កមានមូល ៣ ក្តី មានមូល ៤ ក្តី មានមូល ៥ ក្តី មានមូល ៦ ក្តី មានមូល ៧ ក្តី មានមូល ៨ ក្តី មានមូល ៩ ក្តី មានមូល ១០ ក្តី បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនោះផងចុះ ។ (ម្យ៉ាងទៀត) ចក្កមានមូលមួយ ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់សំដែងហើយដោយពិស្តារយ៉ាងណា (ចក្កមានមូលបីជាដើម) បណ្ឌិតគប្បីសំដែងដោយពិស្តារយ៉ាងនោះផងចុះ ។

๙ธ์ สพฺพญฺญุตญาณกถา

(๒๗๘) ตีหาการเหหิ ฯ เป ฯ สตฺตหาการเหหิ ปฐมญฺญาณํ ญาณํ ทุติยญฺญาณํ ญาณํ ตติยญฺญาณํ ญาณํ จตุตฺถญฺญาณํ ญาณํ ปญฺจมญฺญาณํ วิโมกฺเขสุ อนิมิตฺตญฺญาณํ วิโมกฺเขสุ อปฺปณิหิตญฺญาณํ วิโมกฺเขสุ สุญฺญตญฺญาณํ สมาธีสุ อนิมิตฺตญฺญาณํ สมาธีสุ อปฺปณิหิตญฺญาณํ สมาธีสุ สุญฺญตญฺญาณํ สมาปตฺตีสุ อนิมิตฺตญฺญาณํ สมาปตฺตีสุ อปฺปณิหิตญฺญาณํ สมาปตฺตีสุ ตีสฺวา จ วิชฺชา จตสฺโส จ สติปฏฺฐานา จตสฺโส จ สมฺมปฺปธานา จตสฺโส จ อิทฺธิปาทา ปญฺจ จ อินฺทฺริยานิ ปญฺจ จ พลานิ สตฺต จ โพชฺฌงฺเค อริยญฺจ อฏฺฐงฺคิกํ มคฺคํ โสตาปตฺติผลญฺจ สกทาคามิผลญฺจ อนาคามิผลญฺจ อรหตฺตผลญฺจ สมาปตฺตีสุ ภาคโส จ เป จตฺตา ฯ เป ฯ โทเสหิ จ เมเฆ จตฺตา ฯ เป ฯ โมเหหิ จ เมเฆ จตฺตา วนฺตา มุตฺตา ปหีนา ปฏินิสฺสฏฺฐา ขเณ ขเณ สมุเจฺฉเท สมุเจฺฉเท ภาคโส จ เมเฆ จิตฺตสฺส วิมุตฺติยา โทเสหิ จ เมเฆ จิตฺตสฺส วิมุตฺติยา วิมุตฺตตฺตา โมเหหิ จ เมเฆ จิตฺตสฺส วิมุตฺติยา

នេះបុគ្គលមានមូលគ្រប់ចំនួនអស់ (ដូចមានសេចក្តីតទៅនេះ)

(๒๗๘) កិក្ខុនិយាយថា អាត្មាបានចូលហើយកាន់បឋមជ្ឈាន ផង កាន់ទុតិយជ្ឈានផង កាន់តតិយជ្ឈានផង កាន់ចតុត្ថជ្ឈានផង កាន់សុញ្ញតវិមោក្ខផង កាន់អនិមិត្តវិមោក្ខផង កាន់អប្បណិហិតវិមោក្ខផង កាន់សុញ្ញតសមាធិផង កាន់អនិមិត្តសមាធិផង កាន់អប្បណិហិតសមាធិផង កាន់សុញ្ញតសមាបត្តិផង កាន់អនិមិត្តសមាបត្តិផង កាន់អប្បណិហិតសមាបត្តិផង កាន់ត្រៃវិជ្ជាផង កាន់សតិប្បដ្ឋាន ๔ ផង កាន់សម្មប្បធាន ๔ ផង កាន់ឥទ្ធិបាទ ๔ ផង កាន់ឥន្ទ្រិយ ๕ ផង កាន់ពល ๕ ផង កាន់ពោជ្ឈង្គ ๗ ផង កាន់មគ្គមានអង្គ ๘ ដ៏ប្រសើរផង កាន់សោតាបត្តិផលផង កាន់សកទាគាមិផលផង កាន់អនាគាមិផលផង កាន់អរហត្តផលផង ភគ:អាត្មាបានកំចាត់ចេញហើយផង ฯ បេ ฯ ទោស:អាត្មាបានកំចាត់ចេញហើយផង ฯ បេ ฯ ពាំងមោហ: អាត្មាក៏បានកំចាត់ចេញហើយ បានខ្ចាក់ចោលហើយ បាន (ធ្លី) ឲ្យផុតស្រឡះហើយ បានបន្ទាត់ចេញហើយ បានរលាស់ចោលហើយ បានគាស់រំលើងហើយ បានរើចោលហើយ ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកភគ: ផង ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកទោស:ផង កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា ចិត្តរបស់

ปาราชิกกณ្ឌោ ចតុត្ថសិក្ខាបទវណ្ណនា បទភាជនីយេ បេយ្យាលបញ្ចកវសេន

សម្បជានមុសា កណាន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ
ចាតុមាសិកស្ស ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ឋបេត្វាឧយ្យុត្តស្ស
វុត្តេ វស្ស ហោតិ មុសា កណាសញ្ញិ កណាន្តស្ស
ហោតិ មុសា កណាមីតិ កណាតស្ស ហោតិ មុសា
មយា កណាតន្តិ វិនិដាយ និដ្ឋិ វិនិដាយ ខន្តិ
វិនិដាយ រុចិ វិនិដាយ អាវំ ។

វត្ថុនិស្សារកស្ស បញ្ហាបេយ្យាលំ និដ្ឋិតំ ។

វត្ថុកាមវារកថា និដ្ឋិតា ។

(២៧៩) តីហាការេហិ យោ តេ វិហារេ វសិ
សោ ភិក្ខុ បឋមំ ឈានំ សមាបជ្ជិ សមាបជ្ជតិ
សមាបន្នោ សោ ភិក្ខុ បឋមស្ស ឈានស្ស លាភី
វសី តេន ភិក្ខុនា បឋមំ ឈានំ សច្ចិកតន្តិ
សម្បជានមុសា កាណាន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ

អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈដែរ ដូច្នេះវិញ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ។បេ។ ដោយអាការ ៧ យ៉ាង គឺមុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញទំនងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បំពេញសេចក្តីយើញ ១ បំពេញសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បំពេញសេចក្តីពេញចិត្ត ១ បំពេញសេចក្តីពិតត្រង់ ១ បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ត្រូវអាបត្តិថ្នាក់ដឹក បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិថុល្លច្ចយ ។

ចប្បបេយ្យាល នៃវត្ថុនិស្សារក ចប់ ។

វត្ថុកាមវារកថា ចប់ ។

(២៧៩) កិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា កិក្ខុណានៅកន្លែងវត្ថុរបស់អ្នក កិក្ខុនោះបានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈាន កិក្ខុនោះជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ទាត់ហើយ ក្នុងបឋមជ្ឈាន បឋមជ្ឈានកិក្ខុអង្គនោះ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញទំនងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ លុះនិយាយរួចហើយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិ

ปุลฺลิงฺคสฺส ฉ ปฐมาทีนญฺจ สฺสา อาทโย ฉกฺกสฺส
ปุเพฺพ วสฺส เหาตา มุสา กณาสฺสฺยา กณาสฺส
เหาตา มุสา กณามีตา กณาตสฺส เหาตา มุสา
มยา กณาตสฺมา ฯ จตุหาการเหา ปญฺหาการเหา
ฉหาการเหา สตฺตหาการเหา เย เต วิหาเร
วสิ สเม ภิกฺขู ปมมิ ฌานิ สมาปชฺชิ สมา-
ปชฺชตา สมาปชฺเชยฺย สเม ภิกฺขู ปมมสฺส ฌานสฺส
ลาภี วสี เตน ภิกฺขุนา ปมมิ ฌานิ สจฺฉิ-
กตนฺติ สมฺปชานมุสา กณาสฺส ปฐมาทีนญฺจ สฺสา
อาทโย ปุลฺลิงฺคสฺส ฉ ปฐมาทีนญฺจ สฺสา อาทโย
ฉกฺกสฺส ปุเพฺพ วสฺส เหาตา มุสา กณาสฺสฺยา ก-
ณาสฺส เหาตา มุสา กณามีตา กณาตสฺส เหาตา
มุสา มยา กณาตสฺมา วิธินาย ธิฏฺฐิ วิธินาย ฯ ฏฺฐิ
วิธินาย รุจิ วิธินาย การ ฯ ติหาการเหา เย เต
วิหาเร วสิ สเม ภิกฺขู ทุติยิ ฌานิ ตติยิ ฌานิ
จตุตฺถิ ฌานิ สุญฺญตา วิหาเรยฺยุ อนิมิตฺตา วิหาเรยฺยุ

ថុល្លច្ច័យ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុ
និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា កិក្ខុណា នៅកន្លែងវត្តរបស់អ្នក កិក្ខុនោះ
បានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈាន កិក្ខុនោះជាអ្នកបាន
ហើយ ជាអ្នកស្ទាត់ហើយ ក្នុងបឋមជ្ឈាន បឋមជ្ឈានកិក្ខុអង្គនោះ បាន
ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ដោយអាការ ៤-៥-៦-៧ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ
ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញ
កំពុងនិយាយកុហក ១ លុះនិយាយរួចហើយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយ
កុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាបចិត្ត ១
បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ ១ បើអ្នកស្តាប់ដឹង
សេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ
ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា កិក្ខុណា នៅកន្លែងវត្ត
របស់អ្នក កិក្ខុនោះបានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន
កាន់តតិយជ្ឈាន កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន កាន់សុញ្ញតវិមោក្ខ កាន់អនិមិត្តវិមោក្ខ

អប្បណិហិតំ វិមោក្ខំ សុញ្ញតំ សមាធិ អនិមិត្តំ សមាធិ
អប្បណិហិតំ សមាធិ សុញ្ញតំ សមាបត្តិ អនិមិត្តំ
សមាបត្តិ អប្បណិហិតំ សមាបត្តិ តិស្សោ វិជ្ជា ចតស្សោ
សតិបដ្ឋានេ ចតស្សោ សម្មប្បធានេ ចតស្សោ ឥទ្ធិបាទេ
បញ្ចិន្ទ្រិយានិ បញ្ច ពលានិ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ សោតាបត្តិផលំ សកទាគាមិផលំ
អនាគាមិផលំ អរហត្តផលំ សមាបជ្ជិ សមាបជ្ជតិ
សមាបន្នោ សោ អតីតេ អរហត្តផលស្ស លាភី វសី
នេន អតីតានា អរហត្តផលំ សច្ឆិកតន្តិ សម្បជាន-
មុសា ភណន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ជុល្លច្ចយស្ស
ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ បេ ។
តីហាការេហិ យោ នេ វិហារេ វសិ តស្ស អតីតេ
ភគវា ចត្តោ ។ បេ ។ នោសោ ចត្តោ ។ បេ ។
មោហោ ចត្តោ វន្តោ បុត្តោ បហីនោ បដិនិស្ស-
ដ្ឋោ ខេត្តេ ដតោ សមុត្តេ ដតោតិ សម្បជានមុសា
ភណន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ជុល្លច្ចយស្ស
ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ បេ ។

កាន់អប្បណិហិតវិមោក្ខ កាន់សុញ្ញតសមាធិ កាន់អនិមិត្តសមាធិ កាន់
អប្បណិហិតសមាធិ កាន់សុញ្ញតសមាបត្តិ កាន់អនិមិត្តសមាបត្តិ កាន់
អប្បណិហិតសមាបត្តិ កាន់វៃតិវិដ្ឋ កាន់សតិប្បដ្ឋាន ៤ កាន់សម្មប្ប-
ធាន ៤ កាន់ឥទ្ធិបាទ ៤ កាន់ឥន្ទ្រិយ ៥ កាន់ពល ៥ កាន់ពោជ្ឈង្គ ៧
កាន់មគ្គមានអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ កាន់សោតាបត្តិផល កាន់សកទាគាមិផល
កាន់អនាគាមិផល កាន់អរហត្តផល កិកុនោះជាអ្នកបាន ជាអ្នកស្គាត់
ក្នុងអរហត្តផល អរហត្តផល កិកុអង្គនោះបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
ដោយអាការ ៣ យ៉ាង បើអ្នកស្គាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ
បើអ្នកស្គាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ បេ ។ កិកុ
និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា កិកុណានៅក្នុងវត្តរបស់អ្នក ពាគៈកិកុ
នោះបានកំចាត់ចេញហើយ ។ បេ ។ ទោសៈកិកុនោះបានកំចាត់ចេញ
ហើយ ។ បេ ។ ទាំងមោហៈ ក៏កិកុនោះបានកំចាត់ចេញហើយ បាន
ខ្ជាត់ចោលហើយ បាន (ធ្វើ) ឲ្យផុតស្រឡះហើយ បានបន្ទាត់ចេញ
ហើយ បានរលាស់ចោលហើយ បានគាស់រំលើងហើយ បានរើចោល
ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង បើអ្នកស្គាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិ
ថុល្លច្ច័យ បើអ្នកស្គាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ បេ ។

ตีหากาเรหิ ยา เต วิหาเร วสิ ตสฺส ตีณฺหาโส
กตา ติณฺณํ วีสติยา โสสา ติณฺณํ วีสติยา มหาปา ติณฺณ
วีสติยา สมฺปชานมุสา ภณนฺตสฺส ปฐวีชานนฺตสฺส
อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส น ปฐวีชานนฺตสฺส อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺส ปุเพฺพ วสฺส เหาติ มุสา ภณิสฺสนฺติ
ภณนฺตสฺส เหาติ มุสา ภณามีติ ภณิตสฺส
เหาติ มุสา มยา ภณิตนฺติ วิญฺญาย ติฏฺฐ วิญฺญาย
จิตฺติ วิญฺญาย ปุถี วิญฺญาย ภาวา ฯ ตีหากาเรหิ
ยา เต วิหาเร วสิ สา ภิกฺขุ สุญฺญาคาเร ปมมฺ
ฌานา ทุติยา ฌานา ตติยา ฌานา จตุตฺถา ฌานา
สมาปชฺชิ สมาปชฺชติ สมาปชฺชา สา ภิกฺขุ
สุญฺญาคาเร จตุตฺถสฺส ฌานสฺส ลาภี วสี เหาติ
ภิกฺขุนา สุญฺญาคาเร จตุตฺถา ฌานา สญฺญมิตฺวา
สมฺปชานมุสา ภณนฺตสฺส ปฐวีชานนฺตสฺส อาปตฺติ
ถุลฺลจฺจยสฺส น ปฐวีชานนฺตสฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส
ปุเพฺพ วสฺส เหาติ มุสา ภณิสฺสนฺติ ภณนฺตสฺส

កិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា កិក្ខុណានៅកន្លែងវត្តរបស់អ្នក ចិត្តរបស់កិក្ខុនោះផុតស្រឡះហើយចាកពាគ: ចិត្តរបស់កិក្ខុនោះផុតស្រឡះហើយចាកទោស: ចិត្តរបស់កិក្ខុនោះ ផុតស្រឡះហើយចាកមោហ: ដោយអាការ ៣ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក កំពុងនិយាយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក លុះនិយាយរួចហើយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ បិទជាំងសេចក្តីឃើញ បិទជាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត បិទជាំងសេចក្តីពេញចិត្ត បិទជាំងសេចក្តីពិតត្រង់ បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា កិក្ខុណានៅកន្លែងវត្តរបស់អ្នក កិក្ខុនោះបានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈាន កាន់ទុតិយជ្ឈាន កាន់តតិយជ្ឈាន កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន ក្នុងផ្លូវដ៏ស្ងាត់ កិក្ខុនោះជាអ្នកបាន ជាអ្នកស្ងាត់ ក្នុងចតុត្ថជ្ឈាន ក្នុងផ្លូវដ៏ស្ងាត់ ចតុត្ថជ្ឈាន កិក្ខុអង្គនោះបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយក្នុងផ្លូវដ៏ស្ងាត់ ដោយអាការ ៣ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក កំពុងនិយាយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយ

ហោតំ មុសា កណាមីតំ កណាតស្ស ហោតំ មុសា មយា កណាតន្តំ វិនិធាយ ទិដ្ឋឹ វិនិធាយ ខន្តឹ វិនិធាយ រុចឹ វិនិធាយ ភារំ ។

(๒๘๐) តីហាការេហិ យោ តេ ចីវរំ បរិភុញ្ជេ យោ តេ បិណ្ឌបាតំ បរិភុញ្ជេ យោ តេ សេនាសនំ បរិភុញ្ជេ យោ តេ តំលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារំ បរិភុញ្ជេ យេន តេ វិហារេ បរិភុត្តោ យេន តេ ចីវរំ បរិភុត្តំ យេន តេ បិណ្ឌបាតោ បរិភុត្តោ យេន តេ សេនាសនំ បរិភុត្តំ យេន តេ តំលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារេ បរិភុត្តោ យំ ត្វំ អាតម្ម វិហារំ អនាសិ ចីវរំ អនាសិ បិណ្ឌបាតំ អនាសិ សេនាសនំ អនាសិ តំលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារំ អនាសិ សោ តំក្ខ សុញ្ញាគារេ បឋមំ ឈានំ ទុតិយំ ឈានំ តតិយំ ឈានំ ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបជ្ជិ សមាបជ្ជតិ សមាបជ្ជេ

กุหก លុះនិយាយរួចហើយ ក៏ដំណឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ បើអ្នកស្តាប់ដំណឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ បើអ្នកស្តាប់មិនដំណឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๘๐) កិក្ខុនិយាយកុហកដោយដំណឹងខ្លួនថា កិក្ខុណាបានប្រើប្រាស់ចីវរបស់អ្នក កិក្ខុណាបានឆាន់បិណ្ឌបាតរបស់អ្នក កិក្ខុណាបានប្រើប្រាស់ទីសេនាសនៈរបស់អ្នក កិក្ខុណាបានបរិភោគភេសជ្ជបរិក្ខារជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺរបស់អ្នក វត្តរបស់អ្នកដែលកិក្ខុណាបាននៅហើយ ចីវរបស់អ្នកដែលកិក្ខុណាបានប្រើប្រាស់ហើយ បិណ្ឌបាតរបស់អ្នកដែលកិក្ខុណាបានឆាន់ហើយ ទីសេនាសនៈរបស់អ្នកដែលកិក្ខុណាបានប្រើប្រាស់ហើយ ភេសជ្ជបរិក្ខារជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺដែលកិក្ខុណាបានបរិភោគហើយ អ្នកអាស្រ័យនឹងកិក្ខុណា ហើយបានប្រែគេនវត្ត បានប្រែគេនចីវរ បានប្រែគេនបិណ្ឌបាត បានប្រែគេនទីសេនាសនៈ បានប្រែគេនភេសជ្ជបរិក្ខារជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ កិក្ខុនោះបានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈាន កាន់ទុតិយជ្ឈាន កាន់តតិយជ្ឈាន

សោ កិត្តកំ សុញ្ញាគារេ ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស លាភី
វសី តេន កិត្តកេន សុញ្ញាគារេ ចតុន្នំ ឈានានំ
សមាបត្តិកតិន្តិ សម្បជានមុសា ភណន្តស្ស បដិវិជា-
នន្តស្ស អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ
ទុក្កដស្ស ឃុរឃុរេ វសន្តស្ស ហោតិ មុសា ភណិស្សន្តិ
ភណន្តស្ស ហោតិ មុសា ភណាមីតិ ភណិតស្ស
ហោតិ មុសា មយា ភណិតន្តិ វិនិធាយ ទិដ្ឋំ
វិនិធាយ ឥន្តិ វិនិធាយ រុចិំ វិនិធាយ ភាវំ ។

បេយ្យាលវណ្ណរសកំ និដ្ឋិតំ ។
បច្ចយបច្ចនីសំយុត្តវារកថា (១) និដ្ឋិតា ។

(២៨១) អនាបត្តិ អនិមានេន អនុលូបនាធិប្បា-
យស្ស ឧម្មត្តកស្ស ខិត្តចិត្តស្ស វេទនដ្ដស្ស អាទិ-
កម្មិកស្សាតិ ។

---

១ ក. បច្ចយបដិសំយុត្តកថា ។ ខ. ម. ឱគត្តកេសុ បន ឥ កំ ទិស្សតិ ។

ការបំពេញឈាន ក្នុងផ្នែកដ៏ស្អាត កិរិយានោះជាអ្នកបាន ជាអ្នកស្អាត ក្នុងបំពេញឈាន ក្នុងផ្នែកដ៏ស្អាត បំពេញឈាន កិរិយានោះបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ហើយ ក្នុងផ្នែកដ៏ស្អាត ដោយអាការ ៣ យ៉ាងគឺ មុនទំនៃនិយាយ ដំណែខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក កំពុងនិយាយ ក៏ដំណែខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក លុះនិយាយរួចហើយ ក៏ដំណែខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ បើអ្នកស្តាប់ដំណឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

បេយ្យាលចំនួន ១៥ ចប់ ។

បច្ចយប្បដិសំយុត្តវារកថា ចប ។

(៦៨១) កិរិយានិយាយស្មានថា ខ្លួនបានមគ្គផល ១ កិរិយានិយាយពីមគ្គផលដោយឥតមានត្រូវនឹងពោលអួតកុហក ១ កិរិយាឆេត ១ កិរិយាមានបិត្តរវើរវាយ ១ កិរិយាមានវេទនាត្រូវសង្កត់ ១ កិរិយាខាងដើមបញ្ចត្តិ ១ (កិរិយាប៉ុណ្ណេះ) ឥតមានអាបត្តិឡើយ ។

ปาราชิกกณฺฑ จตุตฺถสิกฺขาปทวณฺณนา วินีตวตฺถุกถา

(๒๔๒) อถ มาเณ[๑] อาญฺญมฺหิ ปิณฺฑาย ปวิฏฺฐาย ยาคุยา ปิตาย

สญฺญา อหุ อหោสิ มยฺหนฺติ วิหาเร ปกฺขิปิตฺวา

น ทุกฺกรนฺติ ภิยฺยเสาตาย ปิวิ

ภายาวุโส วิปฺปฏิสารี สมฺมา

ภิกฺขเว ยาคุ เขน อาภตนฺติ

อถ เขน ปาตาย อถ ภิกฺขเว ทุเว

ภาหฺมณา ปญฺจ วสฺสานิ อญฺญ ฆฺยากรณา ตเยา

อกาภาวณา คาม ราช ปาปิ อปกฺกมิ[๒]

อฏฺฐิ เปสี ทุโก ตาวตกา

ปิณฺฑา สากุณิโก ปิณฺฑปาตฺถิ

---

๑ ฯ อถ มาเณ ฯ ๒ ฯ ราชิยา ปน ปกฺกมิ ฯ

(๒๘๒) (มาติกานุกรม คือบัญชีเรื่องตามลำดับหัวข้อที่จะแสดงไว้ก่อน ดังมีสาธกดังต่อไปนี้) เรื่องอธิมานิกกถา เรื่องกถาว่าด้วยพระขีณาสพ เรื่องกถาว่าด้วยปัญญาทราม เรื่องสัทธาวิหารีกถาว่าด้วยอุปัชฌาย์ เรื่องพวกกถาว่าด้วยอาการแห่งการเข้าถึงปฐมฌานเป็นต้น เรื่องกถาว่าด้วยการสรรเสริญคุณแห่งพระธรรม เรื่องกถาว่าด้วยพระขีณาสพ เรื่องกถาว่าด้วยพระเจดีย์ เรื่องกถาว่าด้วยการถวายผ้าจำนำพรรษา เรื่องกถาว่าด้วยการถวายผ้าอาบน้ำฝน เรื่องกถาว่าด้วยการถวายจีวรกาล เรื่องกถาว่าด้วยการถวายผ้าป่า เรื่องกถาว่าด้วยการถวายผ้าจำนำพรรษาและผ้าอาบน้ำฝน เรื่องกถาว่าด้วยการถวายผ้าจำนำพรรษาและจีวรกาล เรื่องกถาว่าด้วยการถวายผ้าอาบน้ำฝนและจีวรกาล เรื่องกถาว่าด้วยการถวายผ้าจำนำพรรษาและผ้าป่า เรื่องกถาว่าด้วยการถวายผ้าอาบน้ำฝนและผ้าป่า เรื่องกถาว่าด้วยการถวายจีวรกาลและผ้าป่า เรื่องกถาว่าด้วยการถวายผ้าจำนำพรรษาและผ้าอาบน้ำฝนและจีวรกาล เรื่องกถาว่าด้วยการถวายผ้าจำนำพรรษาและผ้าอาบน้ำฝนและผ้าป่า เรื่องกถาว่าด้วยการถวายผ้าจำนำพรรษาและจีวรกาลและผ้าป่า เรื่องกถาว่าด้วยการถวายผ้าอาบน้ำฝนและจีวรกาลและผ้าป่า เรื่องกถาว่าด้วยการถวายผ้าจำนำพรรษาและ

អសំ ច សុភវិតោ សត្តំ មាតរំ
ឧសុ ច ភារណាំតោ សុចិ សារថិ
យោ ច សំព្យូឡតំ សុចតោ ហិ សោ
អណ្ហភារំ អហុ តាមភុជតោ
ភុបេ ឯមុត្តោ ហិ សោ ចារណារំតោ
ភុជមានិ អហុ ទុដ្ឋព្រាហ្មណោ
ឯច្ចវិត្តិ អតិចារិនិ អហុ
បង្គុលិត្តិ អហុ ឥក្ខណាំតុតោ
ឯកាលិនិ សបត្តិដ្ឋាភេកិរិ
សីសច្ឆិន្នោ អហុ ចោរឃាតតោ
កិក្ខុ កិក្ខុនិ សំភ្គមានា
សាមណេរោ អច សាមណេរិតោ
កសាយសាវ វិនយស្មឹ បព្វជ្ជា
ចាបភម្មំ តេ អភរីសុ តាវទេ

តថាគត ភគវភមោ យុទ្ធំ ជាតាជោតាមាឧេន ច
សោតិតោ អរហំ កិក្ខុ បញ្ចភយ្យសត សរេតំ ។

កើតជានិច្ចវិប្រែត រឿងអ្នកសម្លាប់ជ្រូកកើតជាអសិលោម-ប្រែត រឿងព្រានម្រឹគកើតជាសត្តិលោមប្រែត រឿងពេជ្ឈ-ឃាតកើតជាខុរលោមប្រែត រឿងនាយសារថីកើតជាសូចិ-លោមប្រែត រឿងបុរសដែលនិយាយពាក្យញុះញង់កើតជា សូចកប្រែត(១) រឿងអមាត្យកាត់ក្តីអ្នកស្រុកវៀចកើតជាអណ្ឌ-ការិប្រែត(២) រឿងអ្នកដែលធ្វើបាបកម្មកើតជាប្រែតលិចទៅ ក្នុងរណ្តៅលាមក រឿងព្រាហ្មណ៍តំណាចកើតជាប្រែតស៊ីតែ លាមកជាប្រចាំ រឿងស្រីប្រព្រឹត្តកន្ទួងចិត្តប្តីកើតជានិច្ចវិ-ប្រែត រឿងស្រីមេមត់កើតជាមង្គុលីប្រែត រឿងស្រីមកកើត ជាខុកិលិនីប្រែត ព្រោះចាក់ស្រោចរងើកភ្លើងលើស្រីរួមប្តី រឿងអ្នកពិឃាតចោរកើតជាប្រែតជាច់ក្បាល រឿងភិក្ខុ ភិក្ខុនី សិក្ខមានា សាមណេរ សាមណេរី ដែលបួសក្នុងសាសនា ព្រះពុទ្ធទ្រង់ព្រះនាមកស្សប ប្រព្រឹត្តធ្លៃតែបាបកម្មជាដរាប រឿងស្តីឆ្នាំតបោខា រឿងចំបាំងក្នុងក្រុងពាជគ្រឹះ រឿងដែលចុះ ឡើងនៃពួកដំរី រឿងសោតិតភិក្ខុជាអរហន្តលើកជាតិបាន ៥០០ កល្ប ។

---

១ គឺសូចិលោមប្រែតទីពីរ ដែលមានសំដែងទៅខាងមុខ ។ ២ គឺកុម្ភណ្ឌប្រែត ដែលមានសំដែងទៅខាងមុខនោះឯង ។

[๒๘๓] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ อฉินฺนาเนน อญฺญํ ฆฺยากาสิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ภควตา สิกฺขาปทํ ปญฺญตฺตํ กจฺจิ นุ โข อหํ ชานมิกํ อาปตฺตึ อาปชฺชามิ ฯ อถ โข โส ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสิ ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ อฉินฺนาเนนาติ ฯ

[๒๘๔] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ ปณามิตาย อาวุโส วิหรตีติ วา มํ ชโน สมฺภาเวสฺสตีติ ฯ ตํ ชโน สมฺภาเวสิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ชานมิกสฺส ฯ ปณามิตาย อาวุโส วตฺตุํ ยาว วิเสยฺยา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ ปณามิตาย ปลฺลงฺกาย จรติ วา มํ ชโน สมฺภาเวสฺสตีติ ฯ ตํ ชโน สมฺภาเวสิ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ

(๒๘๓) សម័យនោះ កិក្ខុមួយរូប ពោលអួតអវហត្តផល ដោយទឹកស្មានថាខ្លួនបានសម្រេចពិតហើយ ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យថា សិក្ខាបទព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តជាស្រេចហើយ អញត្រូវអាបត្តិធ្លាកដឹកហើយដឹង ។ កិក្ខុនោះក៏ក្រាបទូលរឿងនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងកាលនោះឯង ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ (ដំណើរនិយាយអួតអវហត្តផល) ដោយទឹកស្មានថាខ្លួនបានសម្រេចពិត មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

(๒๘๔) គ្រានោះ មានកិក្ខុមួយរូបនៅក្នុងវៃព្រដោយតាំងចិត្តថា កាលបើអញនៅក្នុងវៃព្រយ៉ាងនេះ អ្នកផងគង់នឹងសរសើរអញ ។ អ្នកផងក៏បានសរសើរកិក្ខុនោះ (មែន) ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិធ្លាកជិកទេ ម្នាលកិក្ខុ តាំងល្អយ ប៉ុន្តែអ្នកតាំងល្អយមិនត្រូវតាំងចិត្តនឹងនៅក្នុងវៃព្រឲ្យគេសរសើរឡើយ កិក្ខុណានៅ (ដោយតាំងចិត្តយ៉ាងនោះ) កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ សម័យនោះ មានកិក្ខុមួយរូបដើរទៅដើម្បីបិណ្ឌបាតដោយតាំងចិត្តថា កាលបើអញដើរទៅបិណ្ឌបាតយ៉ាងនេះ អ្នកផងនឹងសរសើរអញ ។ អ្នកផងក៏បានសរសើរកិក្ខុនោះ (មែន) ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តី

อนาปตฺติ กิกฺขุ ชากชิกสฺส ๘ ๙ กิกฺขเว ปณิ-
ชาย ปณฺณาย ชนิตพฺพ์ โย ชเยยฺย อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺสาติ ๆ

(๒๘๙) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร กิกฺขุ
อญฺญตรํ กิกฺขุ ปิตุฆาเต ยเ อาวุโส อมฺหากํ อุปชฺฌา-
ยสฺส สทฺธิวิหาริโก สพฺเพ ๙ อรหาปตฺติ ๆ ตสฺส
กุกฺกุจฺจ์ อโหสิ ๆ กตมาโน ปิตมตฺตา อาโรเจสิ ๆ
กึ ชิตฺตา ตุ์ กิกฺขูติ ๆ อุปสมชิปฺปาโย อหา
กตกาติ ๆ อนาปตฺติ กิกฺขู ชากชิกสฺส อาปตฺติ
ปุคฺคลสฺสาติ ๆ เตน โข ปน สมเยน
อญฺญตโร กิกฺขู อญฺญตรา กิกฺขุ ปิตุฆาเต ยเ
อาวุโส อมฺหากํ อุปชฺฌายสฺส อนฺตกสิโก สพฺเพ
๙ มหิทฺธิโก มหานุภาโวติ ๆ ตสฺส กุกฺกุจฺจ์
อโหสิ ๆ กตมาโน ปิตมตฺตา อาโรเจสิ ๆ กึ ชิตฺตา
ตุ์ กิกฺขูติ ๆ อุปสมชิปฺปาโย อหา กตกาติ ๆ
อนาปตฺติ กิกฺขู ชากชิกสฺส อาปตฺติ ปุคฺคลสฺสาติ ๆ

สงฺวโร ฯ เป ฯ ภิกฺขเว ตถาคโต เอวมาห อาคจฺฉ ภิกฺขุ มา ตฺวา ปาปกา อกุสลา ธมฺมา สงฺกิลิฏฺฐา โปโนพฺภวิกา สทรา ทุกฺขวิปากา อายตึ ชาติชรามรณิยา อาคจฺฉนฺติ ตสฺมา ตฺวนฺติ ฯ

[๒๘๔] สมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งเรียกภิกษุรูปหนึ่งว่า ดูกรอาวุโส ท่านจงมา ดังนี้ ภิกษุนั้นก็มา ครั้นแล้วได้กล่าวกะภิกษุนั้นว่า ดูกรอาวุโส ท่านจงไป ดังนี้ ภิกษุนั้นก็ไป ครั้นแล้วได้กล่าวกะภิกษุนั้นว่า ดูกรอาวุโส ท่านจงยืน ดังนี้ ภิกษุนั้นก็ยืน ครั้นแล้วได้กล่าวกะภิกษุนั้นว่า ดูกรอาวุโส ท่านจงนั่ง ดังนี้ ภิกษุนั้นก็นั่ง ครั้นแล้วได้กล่าวกะภิกษุนั้นว่า ดูกรอาวุโส ท่านจงนอน ดังนี้ ภิกษุนั้นก็นอน ครั้นแล้วได้กล่าวกะภิกษุนั้นว่า ดูกรอาวุโส ท่านจงทำกาละ ดังนี้ ภิกษุนั้นก็ทำกาละ ภิกษุทั้งหลายได้ยินว่า ภิกษุรูปหนึ่งเรียกภิกษุรูปหนึ่งว่า ดูกรอาวุโส ท่านจงมา ดังนี้ ภิกษุนั้นก็มา ครั้นแล้วได้กล่าวกะภิกษุนั้นว่า ดูกรอาวุโส ท่านจงไป ดังนี้ ภิกษุนั้นก็ไป ครั้นแล้วได้กล่าวกะภิกษุนั้นว่า ดูกรอาวุโส ท่านจงยืน ดังนี้ ภิกษุนั้นก็ยืน ครั้นแล้วได้กล่าวกะภิกษุนั้นว่า ดูกรอาวุโส ท่านจงนั่ง ดังนี้ ภิกษุนั้นก็นั่ง ครั้นแล้วได้กล่าวกะภิกษุนั้นว่า ดูกรอาวุโส ท่านจงนอน ดังนี้ ภิกษุนั้นก็นอน ครั้นแล้วได้กล่าวกะภิกษุนั้นว่า ดูกรอาวุโส ท่านจงทำกาละ ดังนี้ ภิกษุนั้นก็ทำกาละ ครั้นได้ยินดังนั้นแล้ว ได้เกิดความรังเกียจ

(๒๘๖) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ បណាមាយ ចង្កមតិ[๑] វា មំ ជនោ សម្ភាវេស្សតីតិ ។ តំ ជនោ សម្ភាវេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្চំ អហោសិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស ន ច ភិក្ខវេ បណាមាយ ចង្កមិតព្ពំ យោ ចង្កមេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ បណាមាយ តិដ្ឋតិ ។ បេ ។ បណាមាយ និសីទតិ[๒] ។ បេ ។ បណាមាយ សេយ្យំ កប្បេតិ[๓] វា មំ ជនោ សម្ភាវេស្សតីតិ ។ តំ ជនោ សម្ភាវេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្চំ អហោសិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស ន ច ភិក្ខវេ បណាមាយ សេយ្យា កប្បេតព្ពា[๔] យោ កប្បេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

---

๑ ឧ. ម. ចង្កមិ ។ ๒ ឧ. ម. និសីទ ។ ๓ សព្វត្ថ ពហ្វេសីតិ ទិស្សតិ ។ ๔ សព្វត្ថ សេយ្យំ ពហ្វេតព្ពន្តិ ទិស្សតិ ។

[๔๘๖] សម័យនោះ មានកិក្ខុមួយរូបដើរចង្រ្កមដោយតាំងចិត្តថា កាលបើអញចង្រ្កមយ៉ាងនេះ បណ្តាជននឹងសរសើរអញ ។ បណ្តាជនក៏បានសរសើរកិក្ខុនោះ(មែន) ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើបក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ ប៉ុន្តែអ្នកតាំងឡាយមិនត្រូវដើរចង្រ្កមដោយតាំងចិត្ត (នឹងឲ្យគេសរសើរដូច្នោះ) ឡើយ កិក្ខុណាដើរចង្រ្កម (ដោយគិតយ៉ាងនោះ) កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ សម័យនោះ មានកិក្ខុមួយរូបឈរដោយតាំងចិត្ត ។ បេ ។ អង្គុយដោយតាំងចិត្ត ។ បេ ។ ដេកដោយតាំងចិត្តថា កាលបើអញប្រព្រឹត្តយ៉ាងនេះ អ្នកផងនឹងសរសើរអញ ។ អ្នកផងក៏សរសើរកិក្ខុនោះ(មែន) ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើបក្រាបទូលរឿងនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ ប៉ុន្តែអ្នកតាំងឡាយមិនត្រូវសម្រែចឥរិយាបថដេកដោយតាំងចិត្ត (នឹងឲ្យគេសរសើរដូច្នោះ) ឡើយ កិក្ខុណាសម្រែច (ឥរិយាបថយ៉ាងនោះ) កិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๘๗) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร กิกฺกิ อญฺญตรสฺส กิกฺกิโน ขุตฺตวิมุสฺสนฺตสฺส ขุลฺลปตี ฯ สเจ ภายมาหา มยฺหมฺปิ อาวุโส สญฺโจทนา ปหาตพฺพา ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสิ ฯ อาปตฺตึ ตฺวํ กิกฺกิ อาปชฺโช ตาทิกนฺติ ฯ

(๒๘๘) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร กิกฺกิ ภิกฺขุ ปโหกโต ขุตฺตวิมุสฺสนฺตสฺส ขุลฺลปตี ฯ ปรจิตฺตวิทู กิกฺกิ ตํ กิกฺกึ อปสาเรสิ มา อาวุโส ภายิ อกลฺโล เอสา ตุยฺหนฺติ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสิ ฯ อาปตฺตึ กิกฺกิ ตาทิกสฺส อาปตฺตึ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร กิกฺกิ ภิกฺขุ ปโหกโต ขุตฺตวิมุสฺสนฺตสฺส ขุลฺลปตี ฯ เอวา ตํ กิกฺกึ อปสาเรสิ มา ภณฺเณ ภายิ อกลฺโล เอสา ตุยฺหนฺติ ฯ

(២៨៧) សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបពោលអួតឧត្តរិមនុស្ស-ធម្មដល់ភិក្ខុមួយរូប ។ ភិក្ខុដែលអួតនោះបាននិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ សញ្ញោជនធម៌ទាំងឡាយ ខ្ញុំលះបង់អស់ហើយ ។ ភិក្ខុអួតនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បានក្រាបទូលរឿងនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយដែលហើយ ។

(២៨៨) សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបទៅនៅកង់ទីស្ងាត់ ក៏ពោលអួតឧត្តរិមនុស្សធម្ម ។ មានភិក្ខុអកុបាទបវចិត្តវិជ្ជា គឺកិរិយាកំណត់ដឹងចិត្តរបស់អ្នកដទៃ លោកបានហាមភិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ លោកកុំនិយាយអួតឧត្តរិមនុស្សធម្មយ៉ាងនេះឡើយ (ព្រោះ) ឧត្តរិមនុស្សធម្មនុ៎ះមិនមានដល់ខ្លួនលោកទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើបក្រាបទូលរឿងនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្កដ ។ ក្នុងសម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបទៅនៅកង់ទីស្ងាត់ ហើយពោលអួតឧត្តរិមនុស្សធម្ម ។ ទេវតាបានពោលឃាត់ហាមភិក្ខុនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកកុំពោលអួតឧត្តរិមនុស្សធម្មយ៉ាងនេះ (ពីព្រោះ) ឧត្តរិមនុស្សធម្មនុ៎ះមិនទាន់មានដល់ខ្លួនលោកទេ ។

ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ ภควาตา ฯเปฯ อาเรเจสิ ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาราชิกสฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๒๘๙) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ อญฺญตรํ ทุฏฺฐสกฺกํ ฯเปฯ เอวมาห ยโต อาวุโส ตุยฺหํ วิหารา วสติ โส ภิกฺขุ อรหาติ ฯ โส จ ภิกฺขุ[๑] ตสฺส วิหารา วสติ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ ภควาตา ฯเปฯ อาเรเจสิ ฯ กึ ปิณฺฑาปาตํ ภิกฺขเวติ ฯ ขุลฺลปณฺฑปิปฺผลิยา อหํ ภควาติ ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาราชิกสฺส อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ อญฺญตรํ ทุฏฺฐสกฺกํ ฯเปฯ เอวมาห ยโต อาวุโส ภิกฺขุ อุปชฺฌายสฺส[๒] ปิณฺฑปาตสฺส ลาภา ยาปิตา สาลาคารกสฺส ปิณฺฑปาตสฺส ลาภา ยาปิตา โส ภิกฺขุ อรหาติ ฯ โส จ ตสฺส ภิกฺขุ อุปชฺฌาโย[๓] ปิณฺฑปาตสฺส ลาภา ยาปิตา สาลาคารกสฺส ปิณฺฑปาตสฺส ลาภา ยาปิตา ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ

---

๑ ฉ. ม. ปาฬิยญฺเหตฺถ อยเมว ปาโฐ ๓ ปญฺญายติ ฯ ๒ ฉ. ม. ปาฬิยญฺเหตฺถ ๓ ฉ. ม. ปาฬิยญฺเหตฺถ

កិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើបក្រាបទូលរឿងនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ៍ទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្កដ ។

(២៨៩) សម័យនោះ មានកិក្ខុមួយរូបបាននិយាយនឹងឧបាសកម្នាក់ថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ កិក្ខុណាគង់នៅកន្លែងវត្តរបស់អ្នក កិក្ខុនោះជាព្រះអរហន្ត ។ ឯកិក្ខុនោះតែងនៅកន្លែងវត្តរបស់ឧបាសកនោះ ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើបក្រាបទូលរឿងនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ កិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមានបំណងនឹងពោលអួត ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ៍ទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថុល្លច្ចយ ។ គ្រានោះ មានកិក្ខុមួយរូបបានពោលពាក្យនេះនឹងឧបាសកម្នាក់ថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ អ្នកបានទំនុកបំរុងកិក្ខុអង្គណា ដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសន: ទឹងកេសជ្ជបរិក្ខារជាបច្ច័យដល់មនុស្សមានជម្ងឺ កិក្ខុអង្គនោះជាព្រះអរហន្ត ។ ឯឧបាសកនោះក៏តែងទំនុកបំរុងកិក្ខុនោះ ដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសន: ទឹងកេសជ្ជបរិក្ខារជាបច្ច័យដល់មនុស្សមានជម្ងឺ ។ កិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើបក្រាបទូល

ภควาโต ปฏิสลฺลานา วุฏฺฐิโต ๆ กาฬิวลฺลิยา ปฏฺฐาย ภิกฺขู ปกฺโกสาเปสิ ๆ อุลฺลุมฺปาทิปฺปาเยน อิมานิ ภควตา ๆ อนุญฺญาตานิ ภิกฺขู ปาฏิเทสนียานิ อาปชฺชนฺติ ๆ

(๒๙๐) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขู กาฬิลาโก โหติ ๆ ตสฺส ภิกฺขุโน ปฏิสนฺถาโร อตฺถาย-สฺมาโต อุตฺตริมนุสฺสธมฺมา ๆ ตาวเทว อุกฺกาโร อญฺญา พฺยากาตพฺโพ ๆ ตสฺส ภิกฺขุโน อโหสิ ยเทหิ เต ภควาโต สาวกา เต ฬิวาเนยฺยุ อหมฺปิมสฺส ภควา-โต สาวโกมฺหิ ๆ โข อหมฺ ตาวเทวิกา อาปตฺติ อาปชฺชามิ ๆ ภควาโต ปฏิสลฺลานา วุฏฺฐิโต ๆ กาฬิลาโก ภิกฺขู ภิกฺขูติ ๆ อนุลฺลุมฺปาทิปฺปาเยน อิมานิ ภควตา ๆ อนุลฺลุมฺปาทิปฺปาเยน ภิกฺขู อนุลฺลุมฺปาทิปฺปายสฺมาติ[๑] ๆ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขู กาฬิลาโก โหติ ๆ

---

๑ ตาวเทว ปุเร อรุโณทยาเยวาติ ตาวเทวิกา อาปตฺติ ๆ ตตฺร หิ ปุเร เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขู กาฬิลาโก โหติ ๆ ตสฺส ภิกฺขุโน ปฏิสนฺถาโร อตฺถาย-สฺมาโต อุตฺตริมนุสฺสธมฺมา ๆ ตาวเทว อุกฺกาโร อญฺญา พฺยากาตพฺโพ ๆ ตสฺส ภิกฺขุโน อโหสิ ๆ เป ๆ อนาปตฺติ ภิกฺขุ อนุลฺลุมฺปาทิปฺปายสฺมาติ ๆ ตสฺมา สญฺเจตฺถ ปาเยน ปาเยน ตาวเทวิกา ๆ ทิสฺสติ ๆ

រឿងនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមានបំណងនឹងពោលអួត ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិជាពាជដិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។

(២៩០) សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានសួរភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុបានសម្រេចដល់ឧត្តរិមនុស្សធម្មហើយឬ ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយតបថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិរិយាដែលនំដង្ហើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអរហត្តផល មិនមែនក្រឡើយ ។ ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យថា ភិក្ខុទាំងឡាយឯណា ដែលជាសាវករបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លោកទាំងអម្បាលនោះទើបគួរពោលយ៉ាងនេះ ក៏ខ្លួនអញមិនទាន់បានជាសាវករបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគនៅឡើយ អញប្រហែលត្រូវអាបត្តិជាពាជដិកហើយដឹង ។ (លុះគិតដូច្នេះហើយ) ទើបក្រាបទូលរឿងនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនមានបំណងនឹងពោលអួតទេ ។ ទើបព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងនឹងពោលអួត មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ ក្នុងសម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានសួរភិក្ខុនោះថា

ตํ ภิกฺขุ ฯเปฯ ปุจฺฉิตพฺโพ อลฺลายสฺมา อิตฺถนฺนามสฺส-
ชาติโย ๆ อาภิชาติโย ขฺวาหํ อาวุโส ชาโย
อาทิยิสฺสามีติ ๆ ตสฺส ภิกฺขุโน อโหสิ ๆ เปฯ ๆ
อาปตฺติ ภิกฺขุ อนุลฺโลมาปตฺติยา สฺวาคตา ๆ เตน
ขฺวาหํ ปน สมเยน อญฺญตรา ภิกฺขุ ตีหิ ลาเภหิ
โหติ ๆ ตํ ภิกฺขุ ฯเปฯ ปุจฺฉิตพฺโพ มา ขฺวาหํ อาวุโส
ภายีติ ๆ ชานาหิ อาวุโส ยถาหมฺปิ ภายามีติ ๆ
ตสฺส ภิกฺขุโน อโหสิ ๆ เปฯ ๆ อาปตฺติ
ภิกฺขุ อนุลฺโลมาปตฺติยา สฺวาคตา ๆ เตน ขฺวาหํ ปน
สมเยน อญฺญตรา ภิกฺขุ ตีหิ ลาเภหิ โหติ ๆ
ตํ ภิกฺขุ ฯเปฯ ปุจฺฉิตพฺโพ มา ขฺวาหํ อาวุโส ภายีติ ๆ
โย หิ ขฺวาหาวุโส วิปฺปฏิสารี อสฺส โส ภายเยยฺยาติ ๆ
ตสฺส ภิกฺขุโน อโหสิ ๆ เปฯ ๆ อาปตฺติ ภิกฺขุ
อนุลฺโลมาปตฺติยา สฺวาคตา ๆ เตน ขฺวาหํ ปน สมเยน

ลោកដ៏មានអាយុមានឧត្តរិមនុស្សធម្មដែរឬ ។ កិក្ខុនោះតបថា ម្នាល
អាវុសោទាំងឡាយ ធម្មតាអ្នកមានព្យាយាមប្រារព្ធហើយ រមែងញ៉ាំង
ព្រះធម៌ឲ្យប្រាសប្រាណបាន ។ សេចក្តីសង្ស័យក៏កើតមានដល់កិក្ខុ
នោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ កិក្ខុដែលមិនមានបំណង
ទំងអួត មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ សម័យនោះ មានកិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។
កិក្ខុទាំងឡាយបាននិយាយទំងកិក្ខុនោះថា នែអាវុសោ លោកកុំគប្បីខ្វាច
ឡើយ ។ កិក្ខុនោះតបថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនខ្វាចសេចក្តី
ស្លាប់ទេ ។ សេចក្តីសង្ស័យក៏កើតមានដល់កិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ កិក្ខុដែលមិនមានបំណងទំងអួត មិនត្រូវអាបត្តិ
ឡើយ ។ សម័យនោះ មានកិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ កិក្ខុទាំងឡាយបាន
ពោលពាក្យនេះនឹងកិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ លោកកុំខ្វាចឡើយ ។
កិក្ខុនោះតបថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កិក្ខុណានៅមានសេចក្តីក្តៅក្រ-
ហាយស្តាយក្រៃយដោយពិតនៅឡើយ កិក្ខុនោះទើបត្រូវខ្វាច ។ សេច-
ក្តីសង្ស័យក៏កើតមានដល់កិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ
អ្នកដែលមិនមានបំណងទំងពោលអួត មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះ

อญฺญตโร กิกฺกิ กิลาโส โหติ ฯ สา กิกฺกิ ฯ
ฬตฺตโรปิ อตฺตายสฺมโต อุตฺตริมนุสฺสธมฺมาติ ฯ
อาคนฺตฺวา ขฺวา อาวุโส ธมฺโม สมฺมาปยฺยตฺตาติ ฯ
ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อถาปตฺติ กิกฺกิ
อนุลฺโลมาติปฺปายสฺสาติ ฯ เตน ขฺวา ปน สม-
ยเน อญฺญตโร กิกฺกิ กิลาโส โหติ ฯ สา
กิกฺกิ ฬตฺตโรปิ อตฺตายสฺมโต อุตฺตริมนุสฺสธมฺมาติ ฯ
อาคนฺตฺวา ขฺวา อาวุโส ธมฺโม อารทฺธวิริยาติ ฯ
ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ ฯ เป ฯ อถาปตฺติ กิกฺกิ
อนุลฺโลมาติปฺปายสฺสาติ ฯ เตน ขฺวา ปน ส-
มเยน อญฺญตโร กิกฺกิ กิลาโส โหติ ฯ
สา กิกฺกิ ฬตฺตโรปิ อตฺตายสฺมโต อุตฺตริมนุสฺส-
ธมฺมาติ ฯ อาคนฺตฺวา ขฺวา อาวุโส ธมฺโม
ยุตฺตยาเคนาติ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจํ อโหสิ
ฯ เป ฯ อถาปตฺติ กิกฺกิ อนุลฺโลมาติปฺปายสฺสาติ ฯ

មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសួរភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុមានទុក្ខវេទនាឬ ។ ភិក្ខុនោះតបថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ធម្មតាអ្នកដែលប្រកបដោយព្យាយាមគ្រប់ហើយ រមែងញុំាងព្រះធម៌ឲ្យក្រាស់ក្រាណបាន ។ ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកដែលមិនមានបំណងនឹងពោលអួតមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ គ្រានោះ មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសួរភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុ មានទុក្ខវេទនាឬ ។ ភិក្ខុនោះតបថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ធម្មតាអ្នកមានព្យាយាមក្រាន់ហើយ រមែងញុំាងព្រះធម៌ឲ្យក្រាស់ក្រាណបាន ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកដែលមិនមានបំណងនឹងពោលអួត មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសួរភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុ មានទុក្ខវេទនាឬ ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយតបថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ធម្មតាអ្នកមានព្យាយាមប្រកបត្រូវហើយ រមែងញុំាងព្រះធម៌ឲ្យក្រាស់ក្រាណបាន ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកដែលមិនមានបំណងនឹងពោលអួត មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ កិក្ខុ តិលា-
នោ ហោតិ ។ តំ កិក្ខូ ឯតទវោចុំ កច្ចាវុសោ
ខមនីយំ កច្ចិ យាបនីយន្តិ ។ ជាវុសោ សក្កា
យេន វា តេន វា អធិវាសេតុន្តិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
អហោសិ ។ បេ ។ អជានបត្តិ កិក្ខុ អនុលូបជានធិប្ប-
យេសុបតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
កិក្ខុ តិលានោ ហោតិ ។ តំ កិក្ខូ ឯតទវោចុំ
កច្ចាវុសោ ខមនីយំ កច្ចិ យាបនីយន្តិ ។ ជាវុសោ
សក្កា បុថុជ្ជនេន អធិវាសេតុន្តិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
អហោសិ ។ បេ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ ។
កតិចិត្តោ ត្វំ កិក្ខូតិ ។ ឧលូបជានធិប្បាយោ អហំ
កកវាតិ ។ អជានបត្តិ កិក្ខូ ចាវជីកស្ស អាបត្តិ
ថុល្លច្ចយស្សបតិ ។

(๒๙๑) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
ព្រហ្មណោ កិក្ខូ និមន្តេត្វា ឯតទវោច អាយន្តុ
ភោន្តោ អរហន្តោតិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ

សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានសួរភិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ លោកល្មមអត់ធន់បានទេឬ លោកល្មមឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឬទេ ។ ភិក្ខុនោះតបថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ បុគ្គលក្រៅការមិនអាចនឹងអត់ធន់បានឡើយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្វេយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកដែលមិនមានបំណងនឹងពោលអួត មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានសួរភិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ លោកល្មមអត់ធន់បានទេឬ លោកល្មមឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានទេឬ ។ ភិក្ខុនោះតបថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ បុគ្គលជាឫស្សុជនមិនអាចនឹងអត់ធន់បានឡើយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្វេយ ។ បេ ។ បានក្រាបទូលរឿងនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមានបំណងនឹងពោលអួត ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិឬកដឹកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថុល្លច្ចយ ។

(๒๙๑) សម័យនោះ មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់បាននិមន្តភ្លុកភិក្ខុ ហើយបានពោលពាក្យទូលថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើនទាំងឡាយ សូមលោកជាអរិយបុគ្គលទាំងឡាយនិមន្តចូលមក ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏មានសេចក្តីសង្វេយថា

มยญฺหิ ฺ ฉ อรหนฺโต[๑] อยญฺ พฺราหฺมโณ อมฺหิ อรหนฺตเกน สมฺมาปยติ กจฺจิ นุ โข อมฺเหหิ ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ ฯ ตตฺรายสฺมา ปิลินฺทวจฺโฉ ฯ เปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขเว ปสาเทตฺวา ภุญฺชิตนฺติ ฯ

เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร พฺราหฺมโณ ภิกฺขู ฉมายญฺเญว ฐิตเกเจว นิสีทนฺเต ภาเชติ อรหนฺตานิ ฯ เปฯ ภุญฺชนฺเต ภาเชติ อรหนฺตานิ ฯ เปฯ ตปฺปนฺเต ภาเชติ อรหนฺตานิ ฯ เปฯ ปจฺฉนฺเต ภาเชติ อรหนฺตานิ ฯ เตสํ กุกฺกุจฺจํ อโหสิ มยญฺหิ ฺ ฉ อรหนฺโต อยญฺ พฺราหฺมโณ อมฺหิ อรหนฺตเกน สมฺมาปยติ กจฺจิ นุ โข อมฺเหหิ ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ ฯ ภควาเตตฺวา ฐิตมตฺตํ อาโรเจสุ ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขเว ปสาเทตฺวา ภุญฺชิตนฺติ ฯ

(๒๙๒) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ อญฺญตรสฺส ภิกฺขุโน ฉตฺตมฺปิ สชฺชมฺปิ อุลฺลปติ ฯ สาปิ ขฺวาหนฺติ ปญฺจปิ อาวุโส อาสวา ปหีนาติ ฯ

---

๑ ฉ. ม. อรหนฺโต ฯ

យើងតាំងឡាយ មិនមែនជាព្រះអរហន្តទេ ប៉ុន្តែ ព្រាហ្មណ៍នេះនិយាយលើកយើងតាំងឡាយដោយពាក្យថា ព្រះអរហន្ត យើងពាល់គ្នាត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ទើបភិក្ខុតាំងនោះក្រាបទូលរឿងនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ព្រាហ្មណ៍ពោលដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះ មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់និមន្តភិក្ខុតាំងឡាយហើយបានពោលពាក្យថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើនតាំងឡាយ សូមលោកជាអរហន្តតាំងឡាយនិមន្តគង់ ។បេ។ បពិត្រលោកដ៏ចំរើនតាំងឡាយ សូមលោកជាអរហន្តតាំងឡាយនិមន្តឆាន់ ។បេ។ បពិត្រលោកដ៏ចំរើនតាំងឡាយ សូមលោកជាអរហន្តតាំងឡាយនិមន្តឆាន់ឲ្យឆ្អែត ។បេ។ បពិត្រលោកដ៏ចំរើនតាំងឡាយ សូមលោកជាអរហន្តតាំងឡាយនិមន្តទៅចុះ ។ ភិក្ខុតាំងនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យថា យើងតាំងឡាយមិនមែនជាអរហន្តទេ ក៏ព្រាហ្មណ៍នេះនិយាយលើកយើងដោយពាក្យថា ព្រះអរហន្ត យើងគួរប្រតិបត្តិដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ភិក្ខុតាំងនោះក៏ក្រាបទូលរឿងនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ព្រាហ្មណ៍ពោលដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

(๒๙๒) សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបពោលអួតឧត្តរិមនុស្សធម្មចំពោះភិក្ខុមួយរូប ។ ភិក្ខុដែលពោលអួតនោះបាននិយាយយ៉ាងនេះថា

តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តឹ តុំ កិក្ខុ អាបជ្ជោ ចាវជិកន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ កិក្ខុ អញ្ញតរស្ស កិក្ខុនោ ឧត្តរិមនុស្សធម្មំ ឧល្លបតិ ។ សោបិ ឯវមាហ មយ្ហំបិ អាវុសោ ឯតេ ធម្មា សំវិជ្ជន្តីតិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ កតវ.តោ ឯតមត្តំ អាភេចេសិ ។ អាបត្តឹ តុំ កិក្ខុ អាបជ្ជោ ចាវជិកន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ កិក្ខុ អញ្ញតរស្ស កិក្ខុនោ ឧត្តរិមនុស្សធម្មំ ឧល្លបតិ ។ សោបិ ឯវមាហ អហំបិ អាវុសោ ឯតេសុ ធម្មេសុ សន្ទិស្សាមីតិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ អាភេចេសិ ។ អាបត្តឹ តុំ កិក្ខុ អាបជ្ជោ ចាវជិកន្តិ ។

(២៩៣) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរំ កិក្ខុំ ញាតកា ឯតទវោចុំ ឯហិ ភន្តេ អគារំ អជ្ឈាវ.សាតិ ។ អកាមោ ខោ អាវុសោ មាតិសោ អគារំ អជ្ឈាវសិតុន្តិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។

ผู้มีอายุ อาตมาได้ละเว้นแล้ว ฯ ภิกษุนั้นมีความรังเกียจ ฯ ล ฯ พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูก่อนภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว ฯ ครั้งนั้น มีภิกษุมากรูปด้วยกัน ได้กล่าวกับภิกษุนั้นว่า ผู้มีอายุ ท่านรู้ธรรมของมนุษย์ที่ยิ่งจริงหรือ ฯ ภิกษุนั้นมีความรังเกียจ ฯ ได้กราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูก่อนภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว ฯ ครั้งนั้น มีภิกษุมากรูปด้วยกัน ได้กล่าวกับภิกษุนั้นว่า ผู้มีอายุ ท่านรู้ธรรมของมนุษย์ที่ยิ่งจริงหรือ ฯ ภิกษุนั้นมีความรังเกียจ ฯ ได้กราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูก่อนภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว ฯ

(๒๙๓) สมัยนั้น ชนทั้งหลายต่างก็ทราบว่าภิกษุนั้นไม่ได้บรรลุธรรมของมนุษย์ที่ยิ่ง จึงได้กล่าวกับภิกษุนั้นว่า ขอพระคุณเจ้าจงอาบัติเถิด ขอพระคุณเจ้าจงอาบัติเถิด ฯ ภิกษุนั้นตอบว่า ผู้มีอายุทั้งหลาย ผมไม่ได้บรรลุธรรมของมนุษย์ที่ยิ่ง ผมจักอาบัติอะไรได้ ฯ ภิกษุนั้นมีความรังเกียจ ฯ ล ฯ พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูก่อนภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว ฯ

ภควาตา ปฏิสุตฺวา อาวาเสสิ ฯ ภิกฺขโว ตุฏฺฐา ภิกฺขุ ฯ อนุลฺปตาธิปฺปายา อหุ ภควนฺตนฺ ฯ อญฺญตฺร ภิกฺขู อนุลฺปตาธิปฺปายสฺสนฺ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรา ภิกฺขุ ญาตกา ปฏิวสนฺติ ปหิ คนฺตฺวา ภเณ ปริกฺขาเร ฯ อาวชา เม อาวุโส ภาเรติ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจ อโหสิ ฯ ภควาตา ปฏิสุตฺวา อาวาเสสิ ฯ ภิกฺขโว ตุฏฺฐา ภิกฺขุ ฯ อนุลฺปตาธิปฺปายา อหุ ภควนฺตนฺ ฯ อญฺญตฺร ภิกฺขู อนุลฺปตาธิปฺปายสฺสนฺ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรา ภิกฺขุ ญาตกา ปฏิวสนฺติ อภิ-รมสิ คนฺตฺวนฺ ฯ อภิรตาตา อหุ อาวุโส ปรมาย อภิรตฺยาตนฺ ฯ ตสฺส กุกฺกุจฺจ อโหสิ ยา โข

ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលកិកុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ កិកុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គគ្មានបំណងនឹងពោលអ្នកទេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលកិកុ អ្នកដែលគ្មានបំណងនឹងពោលអ្នកមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះ ជនទាំងឡាយជាញាតិបាននិមន្តកិកុមួយរូបថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោកនិមន្តមកបរិភោគកាមទាំងឡាយចុះ ។ កិកុនោះឆ្លើយតបថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ឯកាមទាំងឡាយ អាត្មាយាត់កំងកបានហើយ ។ កិកុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើបក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលកិកុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ កិកុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនមានបំណងនឹងពោលអ្នកទេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលកិកុ អ្នកដែលគ្មានបំណងនឹងអ្នក មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះ ជនទាំងឡាយជាញាតិបានសួរកិកុមួយរូបថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន លោកម្ចាស់ត្រេកសប្បាយដែរឬទេ ។ កិកុនោះនិយាយថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាត្មាត្រេកសប្បាយដែរ (តែត្រេកសប្បាយ) ដោយសេចក្តីសប្បាយដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ។ កិកុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យថា កិកុទាំងឡាយណា

តេ កកវតោ សាវកា តេ ឯវំ វទេយ្យុំ អហញ្ចម្ហិ ន កកវតោ សាវកោ កច្ចិ នុ ខោ អហំ ចាកដិកំ អាបត្តឺ អាបជ្ជាតិ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ ។ កឹចិត្តោ ត្វំ ភិក្ខូតិ ។ អនុល្បជាធិប្បាយោ អហំ កកវាតិ ។ អនាបត្តឺ ភិក្ខូ អនុល្បជាធិប្បាយស្សាតិ ។

(๒๙๖) តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខូ កតិកំ កត្វា អញ្ញតរស្មឺ អាវាសេ វស្សំ ឧបកច្ឆឺសុ យោ ឥមម្ហា អាវាសា បឋមំ បក្កមិស្សតិ តំ មយំ អរហាតិ ជានិស្សាមាតិ ។ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ មំ អរហាតិ ជានន្ធតិ តម្ហា អាវាសា បឋមំ បក្កាមិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ កច្ចិ នុ ខោ អហំ ចាកដិកំ អាបត្តឺ អាបជ្ជាតិ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ ។ អាបត្តឺ ត្វំ ភិក្ខូ អាបជ្ជា ចាកដិកន្តិ ។

(๒๙๗) តេន សមយេន ពុទ្ធោ កកវា រាជគហេ វិហរតិ វេឡុវនេ កលន្ធកនិវាបេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ច លក្ខណោ អាយស្មា ច មហាមោគ្គល្លានោ តិដ្ឋកេ បព្ភតេ វិហរន្តិ ។

ម្ចាស់ដែលជាសាវ័កបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ កិក្ខុនាំងនោះទើបសួរពោល
ពាក្យយ៉ាងនេះថា កិក្ខុអញមិនមែនជាសាវ័កបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទេ អញត្រូវអាបត្តិថ្នាក់ដើមហើយដឹង ។ កិក្ខុនោះក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុះ
ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុ អ្នកឯងមាន
ចិត្តគិតដូចម្តេច ។ កិក្ខុនោះក៏ទូលតបថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ខ្ញុំព្រះអង្គគ្មានបំណងនឹងពោលអួតទេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ
អ្នកដែលគ្មានបំណងនឹងពោលអួត មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

(๒๙๔) សម័យនោះ មានកិក្ខុច្រើនរូបនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសមួយ
ថ្នាក់ធ្វើកតិកា (ណាត់គ្នា) ថា កិក្ខុអង្គណានឹងចេញចាកអាវាសនេះជាមុន
គេយើងទាំងឡាយនឹងដឹងថាកិក្ខុអង្គនោះជាព្រះអរហន្ត ។ មានកិក្ខុមួយរូប
បេញ្ចៀចាកអាវាសនោះទៅមុនគេ ដោយគិតថា កិក្ខុទាំងនោះចូរដឹងនូវអញ
ថា ជាព្រះអរហន្តចុះ ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យថា អញត្រូវអាបត្តិ
ថ្នាក់ដើមហើយដឹង ។ ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិថ្នាក់ដើមហើយ ។

(๒๙๕) គ្រានោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តវេឡុវន
កលន្ទកនិវាបស្ថាន ។ សម័យនោះ ព្រះលក្ខណត្ថេរនឹងព្រះមហាមោគ្គ-
ល្លានត្ថេរដ៏មានអាយុ គង់នៅលើកំតិផ្សកូដ ។ គ្រានោះឯង ព្រះមហា-

อถโข อายสฺมา มหาโมคฺคลฺลาโน ปุพฺพณฺหสมยํ นิวาเสตฺวา ปตฺตจีวรมาทาย เยนายสฺมา ลกฺขณตฺเถโร เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา อายสฺมนฺตํ ลกฺขณตฺเถรเมตทโวจ อายามาวุโส ลกฺขณ ราชคหํ ปิณฺฑาย ปวิสิสฺสามาติ ฯ ฯลฯ เอวมาวุโสติ โข อายสฺมา ลกฺขณตฺเถโร อายสฺมโต มหาโมคฺคลฺลานสฺส ปจฺจสฺโสสิ ฯ อถโข อายสฺมา มหาโมคฺคลฺลาโน ตินฺนงฺคฺคิ ปตฺตา ทิเวหาคนฺตฺวา อญฺญตรสฺมึ ปเทเส สีหสยนา ปลฺลตฺถเก นิสีทิ ฯ อถโข อายสฺมา ลกฺขณตฺเถโร อายสฺมนฺตํ มหาโมคฺคลฺลานเมตทโวจ เกา นุ โข อาวุโส มหาโมคฺคลฺลาน เหตุ เกา ปจฺจโย สีตสฺส ปาตุกมฺมายาติ ฯ อกาลโล โข อาวุโส ลกฺขณ ฌตสฺส ปญฺหสฺส ปฏิกรณายาย[1] ภควาโต มํ สนฺติเก ฌตํ ปญฺหํ ปุฏฺฐตุ ฯ อถโข อายสฺมา จ ลกฺขณตฺเถโร อายสฺมา จ มหาโมคฺคลฺลาโน ราชคเห ปิณฺฑาย จริตฺวา ปฏิกฺกมนกาลสมฺปฏิกฺกนฺตา เยน ภควา เตนุปสงฺกมึสุ อุปสงฺกมิตฺวา

๑ ฉ. ม. ปฏิกรเณสุ อยเมว ปาโฐ ส ทิสฺสติ ฯ

មោគ្គល្លានត្ថេរដ៏មានអាយុ ស្ទៀកស្បង់ទ្រទង់ចុងត្រៃចីវរចូលសំដៅទៅឯទីដែលព្រះលក្ខណត្ថេរគង់ ក្នុងវេលាបុព្វណ្ហសម័យ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានពោលពាក្យនេះនឹងព្រះលក្ខណត្ថេរដ៏មានអាយុថា ម្នាលអាវុសោលក្ខណៈ មកយើងនឹងចូលទៅកាន់ក្រុងរាជគ្រឹះដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ ព្រះលក្ខណត្ថេរដ៏មានអាយុ ក៏ទទួលពាក្យព្រះមហាមោគ្គល្លានត្ថេរដ៏មានអាយុថា ការុណា អាវុសោ ។ គ្រានោះ ព្រះមហាមោគ្គល្លានត្ថេរដ៏មានអាយុ កំពុងតែចុះអំពីភ្នំគិជ្ឈកូដ (ដល់មក) ត្រង់កន្លែងមួយក៏បានធ្វើនូវញញឹមឲ្យច្បាស់ ។ លំដាប់នោះ ព្រះលក្ខណត្ថេរដ៏មានអាយុ ក៏សួរព្រះមហាមោគ្គល្លានត្ថេរដ៏មានអាយុថា ម្នាលអាវុសោមហាមោគ្គល្លាន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ចំពោះការធ្វើនូវញញឹមឲ្យច្បាស់ (នេះ) ។ ព្រះមហាមោគ្គល្លានត្ថេរឆ្លើយតបថា ម្នាលអាវុសោលក្ខណៈ កាលនេះមិនមែនជាកាលគួរនឹងព្យាករប្រស្នានេះទេ លោកចូរសួរប្រស្នានេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគចុះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះលក្ខណត្ថេរដ៏មានអាយុ នឹងព្រះមហាមោគ្គល្លានត្ថេរដ៏មានអាយុ ក៏និមន្តទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះហើយត្រឡប់អំពីបិណ្ឌបាតក្នុងវេលាក្រោយភត្ត ទើបចូលទៅតាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះ

ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា លក្ខណោ អាយស្មន្តំ មហា-មោក្គល្លានំ ឯតទវោច ឥជាយស្មា មហាមោក្គល្លានោ តិដ្ឋកុជា បព្ភតា ឱរោហន្តោ អញ្ញតរស្មឹ បទេសេ សិតំ ចាត្វា កាសិ កោ នុ ខោ អាវុសោ មោក្គល្លាន ហេតុ កោ បច្ចយោ សិតស្ស ចាតុកម្មាយាតិ ។ ឥជាហំ អាវុសោ តិដ្ឋកុជា បព្ភតា ឱរោហន្តោ អទ្ទសំ អដ្ឋិកសង្ខលិកំ វេហាសំ កច្ចន្តំ តមេនំ តិដ្ឋាបិ កង្កាបិ(១) កុលលាបិ អនុបរិយគ្គា អនុបរិយគ្គា ជាសុទ្ធន្តវិកាហិ វិតុទេន្តិ វិតច្ឆេន្តិ(២) វិរាវេន្តិ(៣) ស្វាស្សុទំ(៤) អន្តស្សរំ កភេតិ តស្ស មយ្ហំ អាវុសោ ឯតទហោសិ អច្ឆរិយំ វត ភោ អព្ភុតំ វត ភោ ឯវរូបោបិ នាម សត្តោ ភវិស្សតិ ឯវរូបោបិ នាម យក្ខោ ភវិស្សតិ ឯវរូបោបិ នាម បេតោ ភវិស្សតិ(៥) ឯវរូបោបិ នាម អត្តភាវបដិ-លាភោ ភវិស្សតីតិ ។ តំ ក្ខ្វ ជុ ឥជ្ជាយន្តិ ឥយន្តិ

---

๑ ឱ. ម. កាកបិ ។ ๒-๓ ឱ. ម. ឃោដ្តកេសុ ឥទំ បាឋទ្វយំ ន ទិស្សតិ ។ ๔ ម. សោ សុទំ ។ តព្ភណ្ណាយំ បន សា សុទន្តំ អាគតំ ។ តត្ថ ហិ វុត្តំ សា សុទំ អដ្ឋិស្សរំ កភេតីតិ ឯត្ថ សុទន្តំ នំបាតោ ។ សា អដ្ឋិកសង្ខលិកា អដ្ឋិស្សរំ អាវុស្សរំ កភេ-តីតិ អត្ថោ ។ ๕ ឯវរូបោបិ នាម បេតោ ភវិស្សតីតិ ឱ. ម. ឃោដ្តកេសុ ន ទិស្សតិ ។

កាគរុបហើយក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះលក្ខណត្ថេរដ៏មានអាយុ លុះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ពោលពាក្យនេះនឹងព្រះមហាមោគ្គល្លាន ដ៏មានអាយុថា ក្នុងថ្ងៃនេះ មហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ កាលដែលចុះអំពីភ្នំគិជ្ឈកូដបានធ្វើនូវញញឹមឲ្យច្បាស់ដក្នុងឥន្ទ្រិយមួយ ម្នាលអាវុសោ មោគ្គល្លាន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ចំពោះកិរិយាធ្វើនូវញញឹមឲ្យច្បាស់ដនោះ ។ ព្រះមហាមោគ្គល្លានត្ថេរឆ្លើយតបថា ម្នាលអាវុសោ ក្នុងថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិជ្ឈកូដ បានឃើញអដ្ឋិសង្ខលិកប្រែត[1] កំពុងតែអណ្តែតឯអាកាស ពពួកតាត ពពួកខ្មែង[2] ពពួកអាត[3] ដេញតាមចោមធាបចឹកចោះកើចដញ្ជែងអដ្ឋិសង្ខលិកប្រែតនោះតាមចន្លោះនៃធ្មេញដំនីពាំងឡាយ អដ្ឋិសង្ខលិកប្រែតនោះចេះតែស្រែកថ្ងូរ ម្នាលអាវុសោ ទើបខ្ញុំមានបរិវិតក្កថា យីអើហ្ន៎ (នេះហៅពេញ) ជាអស្ចារ្យ យីអើហ្ន៎ មិនធ្លាប់កើតមានសោះឡើយ សត្វប្រែបនេះនឹងត្រឡប់ទៅជាមានខ្លះតើ ឬក្សប្រែបនេះនឹងត្រឡប់ទៅជាមានខ្លះ ប្រែតប្រែបនេះនឹងត្រឡប់ទៅជាមានខ្លះ កិរិយាត្រឡប់បានរូបកាន់ប្រែបនេះនឹងត្រឡប់ទៅជាមានខ្លះដែរតើ ។ កិកូតាំងពីឡាយ

---

១ ប្រែតឥតមានសាច់ឈាមឡើយ អាឥតែពោងធ្លឹង ។ ម-ឧ ជាឥព្យាមើលក្នុងគម្ពីរទាំងពួងមានអភិធានប្បទីបិកាជាដើម ឃើញថា កង្កៈ ប្រែថា ខ្មែង កុលល ប្រែថា រអាត ឬ ប្រែមង់ ។ ត្រង់កង្កាបិ ក្នុងទីនេះ ឧ. ម. ជា ការាបិ (ក្អែក) ។ សត្វទាំង ៣ ពួកនេះ មិនមែនសត្វធម្មតាមែនទែនទេ គឺសត្វដែលកើតអំពីជាបកម្មរបស់ប្រែតនុ៎ះឯង ។

វិចាចេតុំ ឧត្តរិមនុស្សធម្មំ អាយស្មា មហាមោគ្គ-
ល្លានោ ឩនបញ្ចវស្សោ ហោតិ អថខោ ភគវា កិត្តា
អាមន្តេសិ ចក្ខុភូតា វត កិត្តវេ សាវកា វិហរន្តិ
ញាណភូតា វត កិត្តវេ សាវកា វិហរន្តិ យត្រ ហិ
នាម សាវកោ ឱវរូបំ ញស្សតិ ឯ ឧក្កដ្ឋំ ឯ
សក្ខឹ ឯ ការំស្សតិ បុព្ពេ វ មេ សោ តិត្តវេ
សត្តោ ឱដ្ឋោ អហោសិ អបិចាហំ ន ព្យាការំ
អហាសិំ តំ ព្យាការេយ្យំ បរេ ច មេ ន សទ្ទហេយ្យុំ
យេ មេ ន សទ្ទហេយ្យុំ តេសន្តំ អស្ស ទីឃរត្តំ
អហិតាយ ទុក្ខាយ ឱសោ តិត្តវេ សត្តោ ឥមស្មឹ-
ធម្មវិនយេ ភព្ពតរោ តោឃាតរោ អហោសិ សោ
តស្ស កម្មស្ស វិចាកេន ពហូនំ វស្សានំ ពហូនំ
វស្សសតានំ ពហូនំ វស្សសហស្សានំ ពហូនំ វស្ស-
សតសហស្សានំ និរយេ បច្ចិត្វា តស្សេវ កម្មស្ស-
វិចាការសេសេន ឱវរូបំ អត្តភាវប្បដិលាភំ បដិសំវេ-
នេតំ សចេ តិត្តវេ មោគ្គល្លានោ អាហ អនាបត្តិ

ครั้นตรัสดังนี้แล้ว ได้ตรัสต่อไปว่า ดูกรมหาโมคคัลลานะผู้มีอายุ ท่านเห็นอัตภาพของมนุษย์นี้บ้างหรือ ? ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสเรียกภิกษุมาแล้วตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย สาวกของเราทั้งหลายมีจักษุอันบริสุทธิ์แล้วหนอ ดูกรภิกษุทั้งหลาย สาวกของเราทั้งหลายมีญาณอันบริสุทธิ์แล้วหนอ เพราะเหตุว่า สาวกของเราทั้งหลายย่อมเห็นเปรตเหล่านี้ ทั้งเราก็ได้พยากรณ์เปรตเหล่านี้ว่า เป็นเปรตเหล่านี้ ดูกรภิกษุทั้งหลาย ถึงอย่างนั้น ตถาคตก็ไม่ตรัสรู้ ดูกรภิกษุทั้งหลาย ตถาคตรู้ก็ตรัสรู้ ไม่รู้ก็ตรัสรู้ ตถาคตย่อมรู้กาลที่ควรตรัสรู้ ย่อมรู้กาลที่ไม่ควรตรัสรู้ ดูกรภิกษุทั้งหลาย ตถาคตย่อมรู้ประโยชน์ ย่อมรู้ในประโยชน์ ย่อมรู้ธรรมโดยกาลอันสมควร ย่อมรู้ธรรมโดยกาลอันไม่สมควร ย่อมรู้ธรรมที่ควรแนะนำ ย่อมรู้ธรรมที่ไม่ควรแนะนำ ย่อมรู้บุคคลที่ควรแนะนำ ย่อมรู้บุคคลที่ไม่ควรแนะนำ

កិត្តកវេ មោក្ខល្ហានសញ្ញតំ ។ បេ ។ ឥធាហំ អាវុសោ កិដ្ឋកូដា បព្ភតា ឱភេហន្តោ អទ្ទសំ មំសបេសឹ វេហាសំ កច្ឆន្តំ តមេនំ កិដ្ឋាបិ កញ្ជាបិ កុលលាបិ អនុបរិគតិត្វា អនុបរិគតិត្វា វិតុទេន្តិ(๑) វិតច្ឆេន្តិ វិភជេន្តិ(๒) ស្វាស្សុទំ អដ្ដស្សរំ ករោតិ ។ បេ ។ ឯសោ កិត្តកវេ សត្តោ ឥមស្មឹយេវ ភគវតោ តោយាតកោ អហោសិ ។ បេ ។ ឥធាហំ អាវុសោ កិដ្ឋកូដា បព្ភតា ឱភេហន្តោ អទ្ទសំ មំសបិណ្ឌំ វេហាសំ កច្ឆន្តំ តមេនំ កិដ្ឋាបិ ករុញ្ជាបិ កុលលាបិ អនុបរិគតិត្វា អនុបរិគតិត្វា វិតុទេន្តិ វិតច្ឆេន្តិ វិភជេន្តិ ស្វាស្សុទំ អដ្ដស្សរំ ករោតិ ។ បេ ។ ឯសោ កិត្តកវេ សត្តោ ឥមស្មឹយេវ ភគវតោ សាកុណិកោ អហោសិ ។ បេ ។ ឥធាហំ អាវុសោ កិដ្ឋកូដា បព្ភតា ឱភេហន្តោ អទ្ទសំ ឯច្ឆឺ បុរិសំ វេហាសំ កច្ឆន្តំ តមេនំ កិដ្ឋាបិ ករុញ្ជាបិ កុលលាបិ អនុបរិគតិត្វា អនុបរិគតិត្វា វិតុទេន្តិ វិតច្ឆេន្តិ វិភជេន្តិ ស្វាស្សុទំ អដ្ដស្សរំ ករោតិ ។ បេ ។ ឯសោ កិត្តកវេ

---

๑ ឱ. ម. ឱត្ថរេសុ អយំ បាឋោ នត្ថិ ។ ๒ ឱ. ម. វិភជេន្តិ ។

ទេ ។ បេ ។ ម្នាលអាវុសោលក្ខណ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីកំគិជ្ឈកូដ ឃើញមំសបេសីប្រែត[1] កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាកាស ពពួកភ្នាត ខ្វែង រអាត ដេញតាមចោមឆាបចឹកចោះដណ្តើមមំសបេសីប្រែតនោះឯង មំសបេសីប្រែតនោះចេះតែស្រែកថ្ងូរ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជាអ្នកពិឃាតគោ ក្នុងក្រុងពជគ្គិនេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលអាវុសោលក្ខណ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីកំគិជ្ឈកូដ ឃើញមំសបិណ្ឌប្រែត[2] កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាកាស ពពួកភ្នាត ខ្វែង រអាត ដេញតាមចោមឆាបចឹកចោះដណ្តើមមំសបិណ្ឌប្រែតនោះឯង មំសបិណ្ឌប្រែតនោះចេះតែស្រែកថ្ងូរ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជាព្រានសត្វស្វាប ក្នុងក្រុងពជគ្គិនេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលអាវុសោលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីកំគិជ្ឈកូដ ឃើញបុរសដែលកើតជានិច្ចវិប្រែត[3] កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាកាស ពពួកភ្នាត ខ្វែង រអាត ដេញតាមចោមឆាបចឹកចោះដណ្តើមនិច្ចវិប្រែតនោះឯង និច្ចវិប្រែតនោះចេះតែស្រែកថ្ងូរ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ

---

๑ ប្រែតមានរាងកាយដូចដាំបម្រៀកសាច់ ។ ๒ ប្រែតមានរាងកាយដូចដាំជុំសាច់ ។ ๓ ប្រែតមានរាងកាយរងាលឥតស្បែក ។

សត្តោ ឥមស្មិំយេវ ភាជកេ ជិវ្ភិំ ឆេទាបេសិ ។ បេ ។ ឥធាហំ អាវុសោ តិដ្ឋកេ បព្ភារេ ជិវ្ភិំ ឆេទាបេសិ អទ្ធសំ អសិលោមំ បុរិសំ វេហាសំ កច្ឆន្តំ តស្ស តេ អសី ឧប្បតិត្វា ឧប្បតិត្វា តស្សេវ កាយេ ឯបតន្តិ ស្វាស្សុំ អដ្ឋស្សុំ កកចេតិ ។ យេ ។ យំសោ ភិក្ខវេ សត្តោ ឥមស្មិំយេវ ភាជកេ សូករំ ឆេទាបេសិ ។ បេ ។ ឥធាហំ អាវុសោ តិដ្ឋកេ បព្ភារេ ជិវ្ភិំ ឆេទាបេសិ អទ្ធសំ សត្តិលោមំ បុរិសំ វេហាសំ កច្ឆន្តំ តស្ស តា សត្តិយោ ឧប្បតិត្វា ឧប្បតិត្វា តស្សេវ កាយេ ឯបតន្តិ ស្វាស្សុំ អដ្ឋស្សុំ កកចេតិ ។ បេ ។ យំសោ ភិក្ខវេ សត្តោ ឥមស្មិំយេវ ភាជកេ មាគវំ ឆេទាបេសិ ។ បេ ។ ឥធាហំ អាវុសោ តិដ្ឋកេ បព្ភារេ ជិវ្ភិំ ឆេទាបេសិ អទ្ធសំ ឧសុលោមំ បុរិសំ វេហាសំ

ទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជាអ្នកសម្លាប់សត្វចៀម ក្នុងក្រែង ពាជគ្រឹះនេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលអាវុសោលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីកំគិជ្ឈកូដ បានឃើញបុរសដែលកើតជាអសិលោមប្រែត[1] កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាកាស ដាវទាំងឡាយរបស់ប្រែតនោះអណ្តែតខ្ពស់ឡើង ។ ហើយធ្លាក់មកដោតជាប់ឫដ៏កាយនៃប្រែតនោះឯង អសិលោមប្រែតនោះចេះតែស្រែកថ្ងូរ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជាអ្នកពិឃាតជ្រូកចិញ្ចឹមដ៏វិត ក្នុងក្រែងពាជគ្រឹះនេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលអាវុសោលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីកំគិជ្ឈកូដ បានឃើញបុរសដែលកើតជាសត្តិលោមប្រែត[2] កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាកាស លំពែងទាំងឡាយរបស់ប្រែតនោះអណ្តែតខ្ពស់ឡើង ។ ហើយធ្លាក់មកដោតជាប់ឫដ៏កាយនៃប្រែតនោះឯង សត្តិលោមប្រែតនោះចេះតែស្រែកថ្ងូរ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជាព្រានម្រឹគ ក្នុងក្រែងពាជគ្រឹះនេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលអាវុសោលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីកំគិជ្ឈកូដ បានឃើញបុរសដែលកើតជាឧសុលោម-

---

១ ប្រែតមានដាវដោតជាប់នឹងរាងកាយជុំវិញដាច់ ។ ២ ប្រែតមានលំពែងដោតជាប់នឹងរាងកាយជុំវិញដាច់ ។

កច្ចន្តំ តស្ស តេ ទុស្ស ទុប្បតិត្វា ទុប្បតិត្វា តស្សេវ
កាយេ ឯបតន្តិ ស្វាស្សុទំ អដ្ដស្សុំ កភោតិ ។ បេ ។
ឯសោ តិក្ខវេ សត្តោ ឥមស្មិំយេវ ភាគតមោ កាវ-
លាភោ អហោសិ ។ បេ ។ ឥធាហំ អាវុសោ តិដ្ឋក្ខ្ញា
បព្ភតា ឱភោហន្តោ អទ្ទសំ សូចិលោមំ បុរិសំ វេហាសំ
កច្ចន្តំ តស្ស តា សូចិយោ ទុប្បតិត្វា ទុប្បតិត្វា
តស្សេវ កាយេ ឯបតន្តិ ស្វាស្សុទំ អដ្ដស្សុំ
កភោតិ ។ បេ ។ ឯសោ តិក្ខវេ សត្តោ ឥមស្មិំយេវ
ភាគតមោ សារថិ អហោសិ ។ បេ ។ ឥធាហំ អាវុសោ
តិដ្ឋក្ខ្ញា បព្ភតា ឱភោហន្តោ អទ្ទសំ សូចិលោមំ បុរិសំ
វេហាសំ កច្ចន្តំ តស្ស តា សូចិយោ សីសេ បវិសិត្វា
មុខតោ ឯក្ខមន្តិ មុខេ បវិសិត្វា ឧរតោ ឯក្ខមន្តិ

ប្រែត(១) កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាកាស ព្រួញទាំងឡាយរបស់ប្រែតនោះអណ្តែតខ្ពស់ឡើង ។ ហើយធ្លាក់មកជោតជាប់ពួដ៏កាយនៃប្រែតនោះឯង ឧសុលោមប្រែតនោះចេះតែស្រែកថ្ងូរ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជាពេជ្ឈឃាត(២) ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលអាវុសោលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីកំគិផ្សកូដ បានឃើញបុរសដែលកើតជាសូចិលោមប្រែត(៣) កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាកាស ម្ជុលទាំងឡាយរបស់ប្រែតនោះ អណ្តែតខ្ពស់ឡើង ។ ហើយធ្លាក់មកជោតជាប់ទំងន់កាយរបស់ប្រែតនោះឯង សូចិលោមប្រែតនោះចេះតែស្រែកថ្ងូរ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជានាយសារថី ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលអាវុសោលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីកំគិផ្សកូដ បានឃើញបុរសដែលកើតជាសូចិលោមប្រែត(៤) កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាកាស ដែកស្រួចទាំងឡាយរបស់ប្រែតនោះជោតចូលទៅតាមក្បាល ហើយធ្លាយចេញមកខាងមាត់ ជោតចូលទៅតាមមាត់ ហើយធ្លាយចេញមកខាងក្រៅ ជោតចូលទៅតាម

---

๑ ប្រែតមានព្រួញជោតជាប់ទំងន់កាយដូចជាភោម ។ ๒ ជាពេជ្ឈឃាតជាញឹមតុស្សរោសដោយព្រួញ ។ ๓ ប្រែតមានម្ជុលជោតជាប់ទំងន់កាយដូចជាភោម ។ ๔ ប្រែតមានដែកស្រួចជាកំខ្លាស់ប្រឹងប្រែតនាងកាយដូចជាភោម ។

ทุเร ปาสึสฺวา ทุรตเร ฉกฺกมติ ทุรตเร ปาสึสฺวา ทฺวารา ฉกฺกมติ ทฺวาสุ ปาสึสฺวา ฉฏฺฐาย ฉกฺกมติ ฉฏฺฐาสุ ปาสึสฺวา ทารเกหิ ฉกฺกมติ สาสงฺกสมฺมโต ภิกฺขเว สตฺถา ฯ เป ฯ ยาวตา ภิกฺขเว สตฺถา สมฺมุขีภูตา ภาชิตาย ปริสาย ปาสึสฺวา ทารเกหิ ฉกฺกมติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ เป ฯ ฉฏฺฐาย ปาสึสฺวา ทารเกหิ ฉกฺกมติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ เป ฯ สาสงฺกสมฺมโต ภิกฺขเว สตฺถา

ទ្រែងហើយឆ្លាយចេញមកខាងពោះ ដោតចូលទៅតាមពោះហើយឆ្លាយចេញមកខាងក្រៅ (តាំងពីរ) ដោតចូលទៅតាមក្រៅ (តាំងពីរ) ហើយឆ្លាយចេញមកខាងស្មង (តាំងពីរ) ដោតចូលទៅតាមស្មង (តាំងពីរ) ហើយឆ្លាយចេញមកខាងជើង (តាំងពីរ) សូចិលោមប្រែតនោះចេះតែស្រែកថ្ងូរ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ សត្តនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជាអ្នកញុះញង់គេ ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលអាវុសោលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិជ្ឈកូដ បានឃើញបុរសដែលកេតជាកុម្ភណ្ឌប្រែត[1] កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាកាស ប្រែតនោះកាលបើដើរលុះតែលើកអណ្ឌៈតាំងទោះលើ ទើបដើរទៅបាន កាលបើអង្គុយ ក៏ចេះតែអង្គុយសង្កត់លើអណ្ឌៈតាំងទោះឯង តាពួកគ្នាត ខ្ញុំឯង អោត ដេញតាមចោមធាបចឹកចោៈជញ្ជែង កុម្ភណ្ឌប្រែតនោះចេះតែស្រែកថ្ងូរ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ សត្តនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជាអមាត្យអ្នកវិនិច្ឆ័យក្តីនៃអ្នកស្រែកដោយអំពើវៀប ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលអាវុសោលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិជ្ឈកូដ បានឃើញបុរសដែលលិចចុះតាំងក្បាលទៅក្នុងរណ្តៅលាមក[2] ។ បេ ។

---

១ ប្រែតមានអណ្ឌៈ (ពងល្ង) ប៉ុន្តែមួយយ៉ាងធំ ។ ២ ហៅគូថទាទិប្រែត ។

ឯសោ ភិក្ខវេ សត្តោ ឥមស្មិំយេវ ភាជកេ បរ-
ទារិកោ[1] អហោសិ ។ បេ ។ ឥជាមិ អាវុសោ
តំជ្ឈក្ខជា បព្ភតា ឱរោហន្តោ អទ្ទសំ បុរិសំ កូដ-
ក្ខវេ សសីសកំ ឯម្ភុក្តំ ខុរោមិ មាត្តេហិ កូដំ
ខាទន្តំ ។ បេ ។ ឯសោ ភិក្ខវេ សេត្តោ ឥមស្មិំយេវ
ភាជកេ ឧទ្ធព្រាហ្មណោ អហោសិ សោ កាសុបេសុ
សម្ភាសម្ពន្ធេសុ ចារិត្តេ ភិក្ខុសង្ឃំ ភត្តេន និមន្តេត្វា
ខោណិយា កូដេសុ ឃរេ បេត្វា កាលំ អារោចាបេត្វា
ឯតទវោច ឥតោ[2] ភោន្តោ យាវទត្ថំ ភុញ្ជន្តុ ចេវ
ហរន្តុ ចាតិ សោ តស្ស កម្មស្ស វិបាកេន ពហូនិ
វស្សានិ ពហូនិ វស្សសតានិ ពហូនិ វស្សសហស្សានិ
ពហូនិ វស្សសតសហស្សានិ និរយេ បច្ចិត្វា តស្សេ
កម្មស្ស វិបាកាវសេសេន **ឯវរូបំ** អត្តភាវប្បដិលាភំ
បដិសំវេទេតិ សង្ឃំ ភិក្ខវេ មោក្ខ្លាន្តោ អាហ
អជាបត្តំ ភិក្ខវេ មោក្ខ្លានស្សាតិ ។ បេ ។ ឥជាមិ
អាវុសោ តំជ្ឈក្ខជា បព្ភតា ឱរោហន្តោ អទ្ទសំ

---

* ម. ជាតារោ ។ ๒ ឱ. ម. អហោ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្ថុនុ៎ះ(កាលពីដើម)ជាអ្នកធ្វើបរិហារកម្ម ក្នុងក្រុងភគ្គនេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលអាវុសោលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិជ្ឈកូដ បានឃើញបុរសដែលលិចចុះទាំងក្បាលទៅក្នុងរណ្តៅលាមក(๑) កំពុងតែ (ចាប់) លាមកដោយដៃទាំងពីរស្មើ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្ថុនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជាព្រាហ្មណ៍កំណាចក្នុងក្រុងភគ្គនេះឯង ព្រាហ្មណ៍នោះកាលក្នុងសាសនាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះនាមកស្សប បានទិមន្តភិក្ខុសង្ឃដោយ (ពាក្យថាទិមន្តនាន់) ភត្តាហារ ក៏ចាក់លាមកពេញក្នុងសក្សរួចហើយប្រគេនឲ្យភ្ជាប់ភត្តកាលថា(๒) បពិត្រលោកដ៏ចំរើនទាំងឡាយ សូមលោកម្ចាស់ទិមន្តនាន់ (បង្ហាន់) ទាល់ឆ្អែតក្នុងទីនេះផង សូមទិមន្តយក (បង្ហាន់) អំពីទីនេះទៅផង ដោយកម្មវិបាកនោះព្រាហ្មណ៍កំណាចនោះក៏នេះនៅក្នុងនរកអស់ឆ្នាំដ៏ច្រើន គឺអស់រយៈពាន់សែនឆ្នាំដ៏ច្រើន ដោយសំណល់នៃកម្មវិបាកនោះឯង ក៏បានមកសោយនូវផលកម្មដែលត្រឡប់បាននូវអត្តភាពបែបនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានពោលនូវពាក្យពិត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ បេ ។ ម្នាលអាវុសោលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះ

---

๑ ហៅភ្ជួចភាទិប្រែត ។ ๒ ពេលដែលចាត់ចែងបង្ហាន់ស្រេចហើយ ត្រូវនិមន្តនាន់ ។

ฉิชฺชึ ฯสฺ วเทยฺยาสิ กปฺปิยนฺ ติ เมตนฺ ติ กปฺปิยนฺ ติ
กุลทูสโก อนุปฺปตฺโต อนุปฺปตฺโต วิญฺญูเชฺ ญ วิตฺถาเรฺ ญ
วิภาเชฺ ญ สฺวาสฺสุ(๑) อชฺชสฺสุ กเรยฺยาติ ฯ เป ฯ
ฬสา กิกฺขาเว ฯสฺ สมฺมุเขฺ ยว ภิกฺขเว อติวาโร
อโหสิ ฯ เป ฯ สจฺจ กิกฺขาเว โหตฺวนฺ นาม ปาโต
อติปตฺโต กิกฺขาเว โหตฺวนฺ นสฺวาติ ฯ เป ฯ ฯตฺถาหนฺ
อายสฺมา กิญฺจิกฺขกมฺ ปฏิจฺจ ปญฺญตฺโต อนฺตรา ฯสฺ
ทุกฺกฏนฺ ติ มญฺญมาโน เวหาส กเรยฺยาติ ตเมน กิญฺจาปิ กปฺปิยนฺ
กุลทูสโก อนุปฺปตฺโต อนุปฺปตฺโต วิญฺญูเชฺ ญ วิตฺถาเรฺ ญ
วิภาเชฺ ญ สฺวาสฺสุ(๒) อชฺชสฺสุ กเรยฺยาติ ฯ เป ฯ
ฬสา กิกฺขาเว ฯสฺ สมฺมุเขฺ ยว ภิกฺขเว ฯกฺข.
ณิกา อโหสิ ฯ เป ฯ ฯตฺถาหนฺ อายสฺ.
กมฺ ปฏิจฺจ ปญฺญตฺโต อนฺตรา ฯสฺ อุปฺปณฺเฑ
ฉิกณิยนฺ ฉิกณาเฬ เวหาส กเรยฺยาติ สฺวาสฺสุ
อชฺชสฺสุ กเรยฺยาติ ฯ เป ฯ ฬสา กิกฺขาเว ฯสฺ

๑-๒ ม. สา สุ ฯ

អំពីកំគិដ្ឋកូដ ឃានឃើញស្រីដែលកើតជានិច្ចវិប្រែត[1] កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាកាស ពពួកគ្នាត ខ្វែង រអេត ដេញតាមចោមឆាបចំកចោះជញ្ជែងនិច្ចវិប្រែតនោះឯង និច្ចវិប្រែតនោះ ចេះតែស្រែកថ្ងូរ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្រីនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជាស្រីប្រព្រឹត្តកន្ទួងចិត្តប្តីក្នុងក្រុងពជគ្រឹះនេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានពោលនូវពាក្យពិត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ បេ ។ ម្នាលអាវុសោលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលកំពុងចុះអំពីកំគិដ្ឋកូដ ឃានឃើញស្រីដែលកើតជាមង្គុលីប្រែត[2] មានកូនស្អុយ កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាកាស ពពួកគ្នាត ខ្វែង រអេត ដេញតាមចោមឆាបចំកចោះជញ្ជែងមង្គុលីប្រែតនោះឯង មង្គុលីប្រែតនោះចេះតែស្រែកថ្ងូរ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្រីនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជាស្រីមេមត់ក្នុងក្រុងពជគ្រឹះនេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលអាវុសោលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីកំគិដ្ឋកូដ ឃានឃើញស្រីដែលកើតជាឧកិលិនីប្រែត[3] នេះពោលដោយរងើកភ្លើង មានរងើកភ្លើងឆ្អាក់ស្រោចលើខ្លួន (ក្តៅអន្ទះសារ) កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាកាស ឧកិលិនីប្រែតនោះចេះតែស្រែកថ្ងូរ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ

---

១ ប្រែតមានរាងកាយរាងាលឥតស្បែក ។ ២ ប្រែតមានរាងកាយអាក្រក់គួរខ្ពើមឆ្អើម ។ ៣ ប្រែតមានរាងកាយស្រោចដោយរងើកភ្លើង ។

กาลิงฺคสฺส ราชา อกฺกมเหสี อเหสิ[๑] สา
ฬสฺสาปกตา สพฺพงฺเคหิ อลงฺกาเรหิ ปฏิมณฺฑิตา ฯ เป ฯ
ฬชาตา อาวุเสา ตีณฺหกฺขตฺตุ ปฏิเวทยิตฺถ
อตฺถสิทฺธิ เม เทว เทวิยา ปุตฺตปฏิลาภาย
กุลวโส อนุปฺปตฺตา อนุปฺปตฺตา วิสุเทฺธ วิสทฺเธ
วิกเขฺข สพฺพสฺสุทิ อลงฺกตปฏิยตฺตา ฯ เป ฯ ฬเสา
ตีหิเวฺห สตฺตา ฬมสฺสิยา ภาชกเมา ชาตวิเรกา[๒]
ชาต เจารยาตเกา อเหสิ ฯ เป ฯ ฬชาตา
อาวุเสา ตีณฺหกฺขตฺตุ ปฏิเวทยิตฺถ อตฺถสิทฺธิ
ตีหิ เม เทว เทวิยา ปุตฺตปฏิลาภาย อตฺถสิทฺธิ
สพฺพญฺญุตาย โพธิปริปาจนาย อาคิตา
สพฺพญฺญุตาย โพธิปริปาจนาย อาคิโต
สพฺพญฺญุตาย โพธิปริปาจนาย อาคิตา
สพฺพญฺญุตาย โพธิปริปาจนาย อาคิตา

ចាំងឡាយ ស្រីនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជាអគ្គមហេសីនៃស្តេចកុងវដែនកលិង្គ ជាស្រីមានចិត្តឫស្យា ចានចាក់រណើកក្តៅដ៏មួយអម្បែងលើស្រីជាសត្រូវ ។ បេ ។ ម្នាលអាវុសោលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីកំគិជ្ឈកូដ ចានឃើញអសើសកពន្ធប្រែត[1] កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាកាស ប្រែតនោះមានក្អែកនឹងមុខនៅត្រង់ខ្នង ពពួកគ្នាត ខ្វែង រអាត ដេញតាមចោមធាបចឹកចោះដណ្តើងន្ទូវអសើសកពន្ធប្រែតនោះឯង ប្រែតនោះបេះតែស្រែកថ្ងូរ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជាអ្នកពិឃាតខោរឈ្មោះមាមរិត ក្នុងក្រុងពជគ្គិនេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលអាវុសោលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីកំគិជ្ឈកូដ ចានឃើញភិក្ខុ[2] កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាកាស សង្ឃាដិរបស់ភិក្ខុនោះក្តី មានក្តីឆេះភ្លឺសន្ធោរសន្ធៅ ចាត្រក្តី ក៏មានក្តីឆេះភ្លឺសន្ធោរសន្ធៅ វត្តពន្ធបង្កេះក្តី ក៏មានក្តីឆេះភ្លឺសន្ធោរសន្ធៅ ពាងកាយរបស់ភិក្ខុនោះក្តី ក៏មានក្តីឆេះភ្លឺសន្ធោរសន្ធៅ ភិក្ខុនោះចេះតែស្រែកថ្ងូរ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំងឡាយ ភិក្ខុនុ៎ះ ជាភិក្ខុបាបកុងសាសនានៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះនាមកស្សប ។ បេ ។

---

១ ប្រែតដែលក្បាលមានរូបសណ្ឋានដូចសេះអសុរកាំងចំក្បាល ។ ២ ហៅភិក្ខុប្រែត ពីព្រោះមានភេទដូចជាភិក្ខុ ។

ฯ ตตฺถ กตมา อาปุ เสา ตตฺถ กตมา ปถวี ปถวีเยวา อชฺฌตฺติกา ปถวี กกฺขฬา กกฺขฬตฺตา อุปาทา ฯ เป ฯ อยมุจฺจเต อาปุ เสา ตตฺถ กตมา ปถวี ปถวีเยวา พาหิรา ปถวี กกฺขฬา กกฺขฬตฺตา อุปาทา ฯ เป ฯ อยมุจฺจเต ปถวี เสา ตตฺถ กตมา ปถวี ปถวีเยวา อชฺฌตฺติกา ปถวี กกฺขฬา กกฺขฬตฺตา อุปาทา ฯ เป ฯ อยมุจฺจเต ปถวี

ម្នាលអាវុសោលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិជ្ឈកូដ បានឃើញភិក្ខុនី[1] ។ បេ ។ បានឃើញសិក្ខមានា[2] បានឃើញសាមណេរ[3] បានឃើញសាមណេរី[4] កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាកាស សង្ឃាដិរបស់សាមណេរីនោះក្តី មានភ្លើងឆេះភ្លឺសន្ធោរសន្ធៅ ជាតែក្តីក៏មានភ្លើងឆេះភ្លឺសន្ធោរសន្ធៅ វត្តពន្ធចង្កេះក្តី ក៏មានភ្លើងឆេះភ្លឺសន្ធោរសន្ធៅ ពងកាយក្តី ក៏មានភ្លើងឆេះភ្លឺសន្ធោរសន្ធៅ សាមណេរីនោះចេះតែស្រែកថា ម្នាលអាវុសោលក្ខណៈ ខ្ញុំក៏មានបរិតក្កថា យ៉ាអើហ្ន៎ (នេះហៅពេញ) ជាអស្ចារ្យ យ៉ាអើហ្ន៎ មិនដែលកើតមានសោះឡើយ សត្វបែបនេះនឹងត្រឡប់ទៅជាមានខ្លះទេតើ យក្សបែបនេះនឹងត្រឡប់ទៅជាមានខ្លះ ប្រែតបែបនេះនឹងត្រឡប់ទៅជាមានខ្លះ តិរិយាត្រឡប់បានន៎ូវអត្តភាពមែបនេះក៏សឹងមានខ្លះដែរតើ ។ ភិក្ខុពាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀលបន្តុះបង្អាប់ថា ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ពោលអួតឧត្តរិមនុស្សធម្ម ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុពាំងឡាយមក ហើយ ទើបត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ ឥឡូវនេះសាវតពាំងឡាយ

---

១ ហៅភិក្ខុនីប្រែត ។ ២ ហៅសិក្ខមានាប្រែត ។ ៣ ហៅសាមណេរប្រែត ។ ៤ ហៅសាមណេរីប្រែត ។

វិហារន្តិ ញាណសង្ខាតា វត ភិក្ខវេ សាវកា វិហារន្តិ យត្រ ហិ នាម សាវកោ ឯវរូបំ ញាណទស្សនំ ឧក្ខិបតិ ឧក្កំសតិ បរិវ៌ាតិ បុព្ពេ វ មេ សា ភិក្ខវេ សាមណេរី ឥត្ថន្នាមា អភិញ្ញា អភិញ្ញាតំ ធម្មាភិសមយំ អភិញ្ញាតំ ធម្មាភិសមយំ អហាសិ ន ខោ មេ ន សទ្ធាយ្យំ យេ មេ ន សទ្ធាយ្យំ តេសន្តិ អស្ស ទីឃរត្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយ ឯសា ភិក្ខវេ សាមណេរី តាវស្សបស្ស សម្ពាសម្ពុទ្ធស្ស ចាវចនេ ចាបសាមណេរី អភោសិ សា តស្ស កម្មស្ស វិចាកេន ពហូនំ វស្សានំ ពហូនំ វស្សសតានំ ពហូនំ វស្សសហស្សានំ ពហូនំ វស្សសតសហស្សានំ និរយេ បច្ចិត្វា តស្សេ កម្មស្ស វិចាការសេសេន ឯវរូបំ អត្តភាវប្បដិលាភំ បដិសំវេទេតិ សចេ ភិក្ខវេ មោក្ខ្លាលោ អាហ អនាបត្តិ ភិក្ខវេ មោក្ខ្ល-
ទស្សាតិ ។

បានបក្កកើតពិតហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សាវកទាំងឡាយមានញាណកើតពិតហើយ ព្រោះហេតុថា សាវកនឹងដឹងប្អូនឯងយើញសាមណេរីបែបនេះ ឬថានឹងធ្វើនូវសាមណេរីបែបនេះឲ្យជាបន្ទាល់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សាមណេរីនោះតថាគតបានយើញតាំងពីកន្លងកាលមុនរួចមកហើយដែរ តែតថាគតមិនបានសំដែងច្បាប់ ព្រោះថាបើតថាគតសំដែងច្បាប់ទៅ ជនទាំងឡាយឯទៀតគេក៏មិនដឿ ពួកជនណាដែលមិនដឿពាក្យតថាគត សេចក្តីដែលមិនដឿនោះនឹងនាំឲ្យបាននូវកម្មមិនមែនជាប្រយោជន៍ នឹងនាំឲ្យបានសេចក្តីទុក្ខអស់កាលយូរអង្វែងដល់ជនទាំងនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សាមណេរីនុ៎ះដាសាមណេរីច្បាប កន្លងសាសនាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះនាមកស្សប ដោយកម្មវិបាកនោះ សាមណេរីនោះនេះនៅក្នុងនរកអស់ឆ្នាំដ៏ច្រើន គឺថា អស់រយ-ពាន់-សែនឆ្នាំដ៏ច្រើន ដោយសំណល់នៃកម្មវិបាកនោះ ទើបបានមកសោយផលកម្មដែលត្រូវធ្លាប់បាននូវអត្តភាពបែបនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានពោលនូវពាក្យពិត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

(๒๙๖) อถโข อายสฺมา มหาโมคฺคลฺลาโน ภิกฺขู อามนฺเตสิ ยถายสฺมนฺตานเมเตสุ อาวุโส ภควตา สญฺญตฺติ สาธุ เม ตถา อโถ อโถนาม สีลาทิคุณสมฺปนฺนา สาลาทิคุณสมฺปนฺนา เสลาทิคุณสมฺปนฺนา สุปตฺตจีวรมณฺฑิโย ปหูตมจฺฉมํสโภชโน ชนปทจาริกญฺจ ปฏิปนฺโน ภิกฺขู ทิสฺวา ปุจฺฉติ กจฺจิ ภนฺเต ภควตา ขมนียนฺติ(๑) สญฺญตฺตินฺติ ฯ ภิกฺขู อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ กถญฺหิ นาม อายสฺมา มหาโมคฺคลฺลาโน ฆฏวิคฺคหิกตาย ยถายสฺมนฺตานเมเตสุ อาวุโส ภควตา สญฺญตฺติ สาธุ เม ตถา อโถ อโถนาม สีลาทิคุณสมฺปนฺนา สาลาทิคุณสมฺปนฺนา เสลาทิคุณสมฺปนฺนา สุปตฺตจีวรมณฺฑิโย ปหูตมจฺฉมํสโภชโน ชนปทจาริกญฺจ ปฏิปนฺโน ภิกฺขู ทิสฺวา ปุจฺฉติ กจฺจิ ภนฺเต ภควตา ขมนียนฺติ(๒) สญฺญตฺตินฺติ อุกฺกฏฺฐปริเยสนมฺปิ อายสฺมา มหาโมคฺคลฺลาโน อุลฺลปตีติ ฯ ภควาเตา ปฏิสฺสุณิตฺวา อาเวเจสุ ฯ ยถายสฺมนฺตานเมเตสุ ภิกฺขเว ภควตา สญฺญตฺติ สาธุ เม ตถา อโถ อโถนาม สีลาทิคุณสมฺปนฺนา สาลาทิคุณสมฺปนฺนา เสลาทิคุณสมฺปนฺนา สุปตฺตจีวรมณฺฑิโย ปหูตมจฺฉมํสโภชโน ชนปทจาริกญฺจ ปฏิปนฺโน ภิกฺขู

๑-๒ สพฺพตฺถนายเมว กุฏฺฐิภาติ ลิขิตํ ฯ

(៦៩៦) គ្រានោះ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ហៅកិកុ
ទាំងឡាយមកហើយនិយាយប្រាប់ថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ស្នឹង
តបោតានេះហូរមកអំពីអន្ទង់ទឹកណា អន្ទង់នោះមានទឹកថ្លា ទឹកត្រជាក់
ទឹកផ្អែម ទឹកស្អាត មានកំពង់ដ៏ល្អ គួរជាទីរីករាយ មានត្រើនង
អណ្តើកដ៏ច្រើន មានទាំងផ្កាឈូកប៉ុន ។ កង់ (នៃរថ) រីកស្គុះស្គាយ
តែថាស្នឹងតបោតានេះមានទឹកក្តៅហូរមក ។ កិកុទាំងឡាយក៏ពោលពាក្យ
តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ហេតុអ្វី ព្រះមហាមោគ្គល្លានពោលយ៉ាងនេះថា
ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ស្នឹងតបោតានេះហូរមកអំពីអន្ទង់ទឹកណា អន្ទង់
នោះ មានទឹកថ្លា ទឹកត្រជាក់ ទឹកផ្អែម ទឹកស្អាត មានកំពង់ដ៏ល្អ គួរ
ជាទីរីករាយ មានត្រើនង៉ើអណ្តើកដ៏ច្រើន មានទាំងផ្កាឈូកប៉ុន ។ កង់
(នៃរថ) រីកស្គុះស្គាយ តែថាស្នឹងតបោតានេះមានទឹកក្តៅហូរមក ព្រះ
មហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ពោលអួតឧត្តរិមនុស្សធម្ម (ទេតើ) ។ ទើប
គ្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាល
កិកុទាំងឡាយ ស្នឹងតបោតានេះហូរមកអំពីអន្ទង់ទឹកណា អន្ទង់នោះ មាន
ទឹកថ្លា ទឹកត្រជាក់ ទឹកផ្អែម ទឹកស្អាត មានកំពង់ដ៏ល្អ គួរជាទីរីករាយ
មានត្រើនង៉ើអណ្តើកដ៏ច្រើន មានទាំងផ្កាឈូកប៉ុន ។ កង់ (នៃរថ) រីក

อปิจายํ ภิกฺขเว ตเถวาหํ ทิฏฺเฐ ธมฺเม มหาสาวชฺชานํ อนฺตรายิกานญฺจ อภพฺพฏฺฐานตาย เตสญฺเจว ตเถวาหํ ภิกฺขูนํ สิกฺขาปทานญฺจ สนฺติกา สญฺญาเปมิ ภิกฺขเว โมฆปุริสา อาทโย อนาทยิสฺสนฺติ ภิกฺขเว โมฆปุริสาติ ฯ

(๒๙๗) เตน โข ปน สมเยน ราชา มาคโธ เสนิโย พิมฺพิสาโร ลิจฺฉวีหิ สทฺธึ สงฺคามเมติ ปราชิโต ปลายติ ฯ อถ ราชา ปจฺจา เสนํ สณฺฐเปสิ ลิจฺฉวิโย[๑] ปราเชสฺสามิ ฯ สงฺคามเมปิ ขฺวาหํ ทิฏฺเฐ ธมฺเม ลิจฺฉวิโย[๒] ปราเชสฺสามีติ ฯ อถโข อายสฺมา มหามโมคฺคลฺลาโน ภิกฺขู อามนฺเตสิ ราชา อาวุโส ลิจฺฉวีหิ ปราชิโต สงฺคามเมปิ ขฺวาหํ ทิฏฺเฐ ธมฺเม ลิจฺฉวิโย

---

๑ ลิจฺฉวี ก ลิจฺฉวิเน ภนฺเต อฏฺฐกถายญฺจ ฯ ๒ ม. ย. ลิจฺฉวี ฯ

ស្ទុះស្ទាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែស្នឹងតបោទានេះ មកតាមបន្ទោះនៃមហានរកទាំងពីរ(១) ព្រោះហេតុនោះបានជាស្នឹងតបោទានេះ មានទឹកក្តៅហូរមក ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានពោលនូវពាក្យពិត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

(២៩៧) សម័យនោះ ព្រះរាជាទ្រង់ព្រះនាមពិម្ពិសារជាឥស្សរៈក្នុងជនមគធៈ ជាអធិបតីលើសេនា កំពុងតែតស៊ូសង្គ្រាមជាមួយនឹងពួកស្តេចលិច្ឆវី ក៏ទ្រង់ចាក់ទ័ព (បរាជ័យ) ។ លុះកាលជាខាងក្រោយមក ព្រះរាជាទ្រង់ត្រាស់ឲ្យកេណ្ឌប្រមូលពួកសេនា ហើយទ្រង់ផ្តាញ់ពួកស្តេចលិច្ឆវីបានវិញ ។ ស្តេចក៏ទ្រង់ឲ្យទ្តវិជយកេរីទៅកាន់ទីសង្គ្រាមដោយប្រកាសសេចក្តីថា ពួកស្តេចលិច្ឆវី ព្រះរាជាទ្រង់ឲ្យចាក់ទ័ព (បរាជ័យ) បានហើយ ។ គ្រានោះ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ បានហៅពួកភិក្ខុមកហើយប្រាប់ថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ព្រះបាទពិម្ពិសារទ្រង់ផ្តាញ់ពួកស្តេចលិច្ឆវីបានហើយ ទើបទ្រង់ឲ្យទ្តវិជយកេរីទៅកាន់ទីសង្គ្រាមដោយប្រកាសសេចក្តីថា ពួកស្តេចលិច្ឆវីព្រះរាជាទ្រង់ឲ្យ

---

๑ អដ្ឋកថាពន្យល់សេចក្តីថា មានមហាបេតលោក គឺលោកជាស្ថានសំរៅទៅដ៏ធំសម្រាប់ពួកប្រែតនៅចំក្រុងរាជគ្រឹះ ស្នឹងតបោទានេះ មកតាមបន្ទោះនៃមហាលោហកុម្ភីនរកទាំងពីរ ត្រង់មាត់លើមហាបេតលោកនោះ ព្រោះហេតុដូច្នោះបានជាមានទឹកក្តៅហូរមក ។

បកក្កាតិ ។ កិញ្ចិ ទុដ្ឋាយត្តំ ទីឃត្តំ វិចារេត្តំ
កថំ បនិ ជាម អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ
ឯវំ វក្ខតិ ភជា អាវុសោ លិច្ចវីហិ បកត្តោ
សត្ថាមេ ច ឧត្តិ ចរតិ ញ្ញេ លិច្ចវិយោ បកក្កាតិ
ទុត្តវិមនុស្សធម្មំ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ ទុល្ល-
បតីតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អារោចេសុំ ។ បម៉ំ
កិញ្ចវេ ភជា លិច្ចវីហិ បកត្តោ អថ ភជា បច្ច
សេនំ សត្ថារំ តា លិច្ចវិយោ បកវេសិ សចំ កិញ្ចវេ
មោគ្គល្លានោ អាហ អជាបត្តិ កិញ្ចវេ មោគ្គល្ល-
ឧសក្កតិ ។

(២៩៨) អថខោ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ កិញ្ច
អាមន្តេសិ ឥជាហំ អាវុសោ សប្បដិកាយ ឧធិយា តីវេ
អានេញ្ជំ សមាធិ សមាបត្តោ ជានាមំ ចិកច្ឆា ទុត្ត-
វត្ថានំ តោញ្ចំ កវេត្ថានំ សត្ថំ អាសេក្ខសិត្តំ ។

ចាក់ទ័ព (បពជ័យ) បានហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ពោលទោសតិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ហេតុអ្វីក៏ព្រះមហាមោគ្គល្លានពោលយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ព្រះចាទពិម្ពិសារទ្រង់ផ្តាញ់ពួកស្តេចលិច្ឆវីបានហើយ ក៏ទ្រង់ឲ្យទូន្មវិជយកេរីទៅកាន់ទីសង្គ្រាមដោយប្រការសេចក្តីថា ពពួកស្តេចលិច្ឆវីព្រះពជាទ្រង់ឲ្យចាក់ទ័ព (បពជ័យ) បានហើយ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ពោលអួតទត្តវិមនុស្សធម្ម (ខេតើ) ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះចាទពិម្ពិសារទ្រង់ចាក់ទ័ព (បពជ័យចាញ់) ពួកស្តេចលិច្ឆវីជាន់ដំបូង លុះកាលជាខាងក្រោយ ស្តេចទ្រង់ឲ្យកេណ្ឌប្រមូលពួកសេនាបាន ទើបផ្តាញ់ពួកស្តេចលិច្ឆវីបានវិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានពោលនូវពាក្យពិត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

(២៩៨) គ្រានោះ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកហើយ ត្រាប់ថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំបានចូលសមាធិឥតមានកំរើកវៃប្រែល ទៀបនឹងស្ទឹងឈ្មោះសប្បិនិកា បានឮសូរសម្រែកដំរីទាំងឡាយ ដែលកំពុងតែចុះទៅដងវៃស្រែកបន្ទឺរកោញ្ចនាទ[1] ។

---

១ ជាកំប្រមោយក្នុងមាត់ ដញ្ជួចឮសូរដូចជាសម្រែកក្រៀល ។

ภิกฺขู อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ กถญฺหิ นาม ภิกฺขุ ชานนฺโต สญฺจิจฺจ มนุสฺสวิคฺคหํ ชีวิตา โวโรปิสฺสติ ปาราชิกาปตฺตึ อชฺโฌปชฺชิสฺสตีติ ฯ อถ โข ภควา เอตมตฺถํ ภิกฺขูหิ อาโรเจสิ ฯ สจฺจํ กิร ภิกฺขุ ชานนฺโต สญฺจิจฺจ มนุสฺสวิคฺคหํ ชีวิตา โวโรปิสฺสติ ปาราชิกาปตฺตึ อชฺโฌปชฺชิสฺสตีติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺธา ภควนฺโต ฯเปฯ กถญฺหิ นาม ภิกฺขุ ชานนฺโต สญฺจิจฺจ มนุสฺสวิคฺคหํ ชีวิตา โวโรปิสฺสติ ปาราชิกาปตฺตึ อชฺโฌปชฺชิสฺสตีติ ฯ วิครหิตฺวา ธมฺมิกถํ กเถตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ ฯ

[๒๙๙] ตสฺมาติหาหนฺติ ปทสฺส ตสฺมาติ การณนิทฺเทโส ฯ อิหาติ นิปาตมตฺตํ ฯ อหนฺติ อตฺตานเมว ปจฺจกฺขโต นิทฺทิสติ ฯ ปาราชิกาปตฺตึ อชฺโฌปชฺชิสฺสตีติ ปาราชิกาปตฺตึ อาปชฺชิสฺสติ ฯ ปาราชิกาปตฺตึ อาปชฺชิสฺสตีติ ปาราชิกาปตฺตึ อาปชฺชิสฺสาม

កិក្ខុទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ហេតុអ្វី បានជាព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុពោលយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំបានចូលសមាធិឥតមានកំរើកវៃប្រយ័ត្ន ទៀបឆ្នេរសុំងសប្បិនិកាបានឮសូរសៀម្រកដំរីទាំងឡាយ ដែលកំពុងចុះទៀងស្រែកបន្ទឺ កោញ្ចនាទព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ពោលអួតឧត្តរិមនុស្សធម្ម (ទេតើ) ។ កិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ សមាធិនុ៎ះមាន ប៉ុន្តែសមាធិនោះមិនបរិសុទ្ធ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានពោលនូវពាក្យពិត ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

(២៩៩) គ្រានោះ ព្រះសោភិតត្ថេរដ៏មានអាយុ ហៅកិក្ខុទាំងឡាយមកហើយនិយាយប្រាប់ថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំរលឹកជាតិបានប្រមាណ ៥០០ កប្ប ។ កិក្ខុទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ហេតុអ្វី បានជាព្រះសោភិតត្ថេរដ៏មានអាយុពោលយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំរលឹកជាតិបានប្រមាណ ៥០០ កប្ប ព្រះសោភិតត្ថេរដ៏មានអាយុ ពោលអួតឧត្តរិមនុស្សធម្ម (ទេតើ) ។

ฬตมตฺถํ อาเวเทสุ ฯ อสฺโสสา ภิกฺขเว สาภิตสฺส
สา ๘ เขา ฬภายเยว ฉาตึ สงฺฆํ ภิกฺขเว
สาภิเตา อาหา อฉายตฺถึ ภิกฺขเว สาภิตสฺสาติ ฯ

จตุตฺถภาณวารกถา นิฏฺฐิตา ฯ

(๓๐๐) ตุฏฺฐา เขา อายสฺมโต จตฺตาเร ปาจิตฺติยา
ธมฺมา เยสํ ภิกฺขุ อญฺญตรา ๓ อญฺญตรา ๓ อา-
ปชฺชิตฺวา ๘ ลภติ ภิกฺขูหิ สทฺธึ สมสมํ ยถา
ปุเร ตถา ปจฺฉา ปาจิตฺติเยา เหาติ อสมา-
สา ฯ ตตฺรายสฺมโต ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา

ទើបក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សោតិតភិក្ខុលើកជាតិបានមែន តែថាលើកបានត្រឹមតែជាតិ ១ ប៉ុណ្ណោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សោតិតភិក្ខុពោលនូវពាក្យពិត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សោតិតភិក្ខុមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

ចារភិកថី ៤ ចប់ ។

(๓๐๐) បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាបត្តិឈ្មោះចារភិក ទាំង ៤ ដែលខ្ញុំបានសំដែងហើយនេះ បណ្តាអាបត្តិទាំង ៤ នុ៎ះ ភិក្ខុណា ត្រូវអាបត្តិណាមួយហើយ ក៏មិនបានទូរកំរើយនៅរួបរួមជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយឡើយ ភិក្ខុនោះជាចារភិកវេសំវាសគ្មាន កាលពីមុនយ៉ាងណាមិញ ខាងក្រោយក៏ដូច្នោះដែរ(๑) ។ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមសួរលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ កងអាបត្តិចារភិកទាំង ៤ នោះ លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមសួរគំរប់ពីរដងទៀត លោកទាំងឡាយជាអ្នក

---

๑ អដ្ឋកថា ពន្យល់សេចក្តីថា កាលដែលបុគ្គលនោះនៅជាគ្រហស្ថ ឬនៅជាសាមណេរ មិនអាចរួបរួមសង្ឃកម្មជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយបាន យ៉ាងណា លុះដល់ត្រូវអាបត្តិចារភិកហើយក៏ដូច្នោះដែរ ។

ตติยมฺปิ ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา ตติยมฺปิ
ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา ปริสุทฺธตฺถายสฺมนฺโต
ตสฺมา ตุณฺหี ฯ เอวเมตํ ธารยามีติ ฯ

ปาฬิมุตฺตกวณฺณนา นิฏฺฐิตา ฯ

ตติยภาณวาโร

เมตฺถุปาลิยนฺตรายา มนุสฺสวิคฺคหาทโย
ปาฬิเยว วิภาเวตุ เอตฺถ อตฺถวินิจฺฉยนฺติ ฯ

ចារាធិកកណ្ឌ ៖ ក្នុងនៃសិក្ខាបទទី ៤ របស់ចារាធិកកណ្ឌនោះ ៖

បរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមសួរគំរប់ ៣ ដងទៀត លោកចាំងឆ្ងាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ លោកដ៏មានអាយុចាំងឆ្ងាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយក្នុងចារាធិកាបត្តិចាំង ៤ នុះ ព្រោះហេតុដូច្នោះ ចានជាស្ងៀម ។ ខ្ញុំព្រះករុណា ដឹងថា លោកចាំងឆ្ងាយបរិសុទ្ធហើយ ដោយហេតុដែលស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

ចារាធិកកណ្ឌ ចប់ ។

បំណួនសិក្ខាបទរបស់ចារាធិកកណ្ឌនោះ

ចារាធិកសិក្ខាបទចាំង ៤ គឺសេពមេថុន ១ លួចទ្រព្យគេ ១ សម្លាប់មនុស្ស ១ ពោលអួតឧត្តរិមនុស្សធម្ម ១ ហៅថាឆេជ្ជវត្ថុ (វត្ថុជាច់ចាកតិក្ខកាវៈ) មិនត្រូវសង្ឃ័យឡើយ ។

សង្ខេបចង្អុលទ្រាប់មាតិកា

លេខទំព័រ

សេចក្តីឧទ្ទិស សៀវភៅជាភាសាបារាំង V

សេចក្តីឧទ្ទិស សៀវភៅជាភាសាខ្មែរ VI

អារម្ភកថាព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះសីសុវត្ថិមុនីវង្ស VII

អារម្ភកថារបស់ក្រុមដំនុំ XI

វេរញ្ជកណ្ឌ ១

សំដែងអំពីវេរញ្ជព្រាហ្មណ៍ពោលបង្កាច់ព្រះដំមានព្រះភាគ ៣

សំដែងអំពីសេចក្តីប្រៀបធៀបដោយកូនមាន់ ១១

សំដែងអំពីត្រែវិជ្ជា ១៣

សំដែងអំពីស្រុកវេរញ្ជអត់បាយ ១៩

សំដែងអំពីព្រហ្មចរិយធម៌មិនស្ថិតនៅយូរ ២៣

ភាក្យពោលប្រារព្ធនូវសេចក្តីបញ្ញត្តិសិក្ខាបទ ២៧

សំដែងអំពីពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ផ្ទះវេរញ្ជព្រាហ្មណ៍ ៣១

បាឋដីកកណ្ឌសិក្ខាបទទី ១ ៣៥

និទានសុទិន្នភិក្ខុ ១

សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង ៥៩

សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ ទី ១ និទានមេស្ង ៦៥

សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ ទី ២ និទានវិដ្ឋីបុត្តកភិក្ខុ ៧១

ចំណែកសិក្ខាបទ ៧៣

សង្ខេបមិនពោលលាសិក្ខា ៧៤

លេខទំព័រ

លក្ខណៈពោលលាសិក្ខា ៨៣
លក្ខណៈមិនពោលលាសិក្ខា ៨៧
របៀបសំដែងអំពីអង្គដាតនឹងទ្វារមគ្គផលស្រោមទ្រនាប់ ៩១
របៀបសំដែងអំពីអង្គដាតនឹងទ្វារមគ្គមានស្រោមទ្រនាប់ ១០៧
វិនីតវត្ថុ រឿងភិក្ខុមិនបានពោលលាសិក្ខាដាដើម ១១៣

ចាកដីកកណ្ឌសិក្ខាបទ ទី ២ ១៣៥

និទានធម្មនិយភិក្ខុ . . . . . "
សេចក្តីបញ្ញត្តិដាដំបូង ១៤៧
សេចក្តីបញ្ញត្តិដាបន្ទាប់ . . . . . "
បំណែកសិក្ខាបទ ១៥១
និយាយអំពីទ្រព្យដែលស្ថិតនៅក្នុងដែនដី ១៥៥
និយាយអំពីប្រយោគបង្គាប់ ១៧៣
អាការនៃអវិហារ ១៧៥
វិនីតវត្ថុ រឿងភិក្ខុត្រេចទៅបិណ្ឌបាតដាដើម ១៨៥

ចាកដីកកណ្ឌសិក្ខាបទ ទី ៣ ២២៦

និទានក្នុងសេចក្តីបញ្ញត្តិដាដំបូង . . . . . "
និយាយអំពីអានាបានស្សតិសមាធិ ២២៩
និទានក្នុងសេចក្តីបញ្ញត្តិដាបន្ទាប់ ២៣៣
បំណែកសិក្ខាបទ ២៣៩
និយាយអំពីប្រយោគបង្គាប់ ២៤៣

សន្ទីកថាផ្តួលច្រាប់មាតិកា ៣៨១

លេខទំព័រ

និយាយអំពីពណ៌នាសេចក្តីស្លាប់ ២៤៣

និយាយអំពីដំណើរសម្លាប់ដោយរូបជាដើម ២៥១

និយាយអំពីដំណើរបង្គាប់ឲ្យស្លាប់ជាដើម ២៥៥

វិនីតវត្ថុ រឿងភិក្ខុពណ៌នាសេចក្តីស្លាប់ជាដើម ២៥៧

ចាកដីកកណ្ឌសិក្ខាបទ ៩៦ ២៨៥

រឿងភិក្ខុពោលរូបឧត្តរិមនុស្សធម្ម ២៨៧

រឿងពួកភិក្ខុនៅទៀបជ្រោះស្ទឹងវគ្គុមុទា ២៨៩

និយាយអំពីមហាចោរ ៥ ពួក ២៩៣

សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង ២៩៧

សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ . . . . . "

ចំណែកសិក្ខាបទ ២៩៩

និយាយអំពីឧត្តរិមនុស្សធម្មមានឈានជាដើម ៣០៣

និយាយអំពីសុទ្ធិកដ្ឋាន ៣១១

និយាយអំពីមគ្គជាដើម ៣១៣

និយាយអំពីឧណ្ហបក្ខ ៣១៩

និយាយអំពីឥទ្ធបក្ខ ៣២៥

និយាយអំពីបេយ្យាល ១៥ . . . . . ៣៣៩

វិនីតវត្ថុ និយាយអំពីសេចក្តីតាំងចិត្តជាដើម ៣៤៧

វិនីតវត្ថុ និទានអដ្ឋិសង្ខលិកប្រេតជាដើម ៣៦១

INSTITUT BOUDDHIQUE